

การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์:
การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

นายอัครนันท์ เตชไกรชนะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

DEVELOPMENT OF STRATEGIES FOR THE PRODUCTION OF BACHELOR'S DEGREE IN
SOCIAL SCIENCE GRADUATES: AN ANALYSIS OF THE RATE OF RETURN ON INVESTMENT

Mr. Akkaranun Taechakraichana

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Higher Education

Department of Educational Policy, Management and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

อัครนันท์ เดชไกรชนะ : การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์: การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา. (DEVELOPMENT OF STRATEGIES FOR THE PRODUCTION OF BACHELOR'S DEGREE IN SOCIAL SCIENCE GRADUATES: AN ANALYSIS OF THE RATE OF RETURN ON INVESTMENT) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
 หลัก: ศศ.ดร.สิริฉันท์ สติกรกุล เดชพาหพงษ์, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: รศ.ดร.วราภรณ์ บวรศิริ, 484 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ วิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของบัณฑิตปริญญาตรีในแต่ละสาขาของสายสังคมศาสตร์ และพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย บัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ 1) สาขารัฐศาสตร์ 2) สาขานิติศาสตร์ 3) สาขาเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 4) สาขาบริหารธุรกิจ และ 5) สาขาเศรษฐศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในกรุงเทพมหานครจำนวน 450 คน นายจ้างจากองค์กรเอกชนซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน จำนวน 9 ท่าน และผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชน จำนวน 9 ท่านจากองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก จำนวนทั้งหมด 9 แห่ง ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเศรษฐศาสตร์ จำนวน 5 ท่าน คณบดีจาก 5 สาขาวิชา จำนวน 5 ท่าน และผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 2 ท่าน รวมจำนวนทั้งหมด 12 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบยุทธศาสตร์จำนวน 9 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ แบบสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ แบบสำรวจต้นทุนของสถาบันอุดมศึกษา และแบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สภาวะ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สมการถดถอย และการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าการผลิตบัณฑิตพบปัญหาความไม่สอดคล้องกันระหว่างความต้องการของนายจ้างและการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา ทำให้บัณฑิตล้มตลาดแรงงาน ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนของบัณฑิต ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส ผลการศึกษา ขนาดขององค์กรเอกชนที่ปฏิบัติงาน ประเภทสถาบันอุดมศึกษา และสาขาวิชา ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสูงกว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทั้งในส่วน of อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลและอัตราผลตอบแทนทางสังคม เมื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลจากการลงทุนทางการศึกษาระหว่างสาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์ พบว่าสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีอัตราผลตอบแทนต่อปีร้อยละ 33-43 รองลงมาคือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ร้อยละ 33-42 สาขาวิชานิติศาสตร์ร้อยละ 30-33 สาขาวิชารัฐศาสตร์ร้อยละ 25-30 และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ร้อยละ 26-27

ยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่สำคัญระดับองค์กร ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต 4) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ นอกจากนี้ยังประกอบด้วย 21 ยุทธศาสตร์ระดับแผนและ 45 โครงการ/กิจกรรม

ภาควิชา.....นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา.....ลายมือชื่อนิติ.....
 สาขาวิชา.....อุดมศึกษา.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา...2555.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

5184516927: MAJOR HIGHER EDUCATION

KEYWORDS: SOCIAL SCIENCE GRADUATE / THE RATE OF RETURN ON INVESTMENT

AKKARANUN TAECHAKRAICHANA: DEVELOPMENT OF STRATEGIES FOR THE PRODUCTION OF BACHELOR'S DEGREE IN SOCIAL SCIENCE GRADUATES: AN ANALYSIS OF THE RATE OF RETURN ON INVESTMENT. ADVISOR: ASST. PROF. SIRICHAN SATHIRAKUL TACHAPHAHAPONG, Ph.D., CO-ADVISOR: ASSOC. PROF. VARAPORN BOVORNSIRI, Ph.D., 484 pp.

This research aims to explore the current conditions, employment problems and returns of social science graduates, to analyze the rate of social and individual returns of social science graduates, to make the comparative analysis of the rate of return on investment of the graduates in each field of study within social science, and to develop the strategies for the production of bachelor's degree in social science graduates by analyzing the rate of return on investment. The population and sample group for this research are 450 social science graduates in 1) Political Science, 2) Laws, 3) Education, 4) Business Administration and 5) Economics of public and private higher education institutions in Bangkok and vicinity, who work in the companies listed in the Stock Exchange of Thailand (SET) and reside in Bangkok area, 9 top management executive officers of private organizations and 9 managers of human resources departments of large, medium and small organizations, 5 senior experts in economics, 5 deans of 5 faculties and 2 high-ranking executive officers of the Office of the Higher Education Commission (OHEC), The totals are 12 senior experts and 9 senior experts in the examination of strategies. The research instrument include the questionnaire for social science graduates, the interview form for human resource managers, top management executive officers and senior experts, the survey form on the education costs and the evaluation form on the viability of the strategies for the production of bachelor's degree in social science graduates. Meanwhile, content analysis, frequency, percentage, mean, standard deviation, regression analysis and analysis of the rate of return on investment are employed in data analysis.

According to the research results, the discrepancy between the employers' demand and higher education institutes' production of graduates leads to the oversupply of graduates in labor market. Besides, the age, gender, marital status, academic performance, size of the organization in which they work, type of higher education institutions and field of study are the elements affecting the rate of return of graduates with a statistical significance of 0.01. The public higher education institutions also have a higher rate of social and individual return on investment of social science graduates when compared to the private higher education institutions. Meanwhile, each field of study in social science is compared in light of the individual return on investment. The highest rate of return at 33-43% per year is found in the field of Business Administration, while the rate of return in the field of Economics, Laws, Political Science and Education are 33-42%, 30-33%, 25-30% and 26-27% per year, respectively.

The strategies for the production of Bachelor's degree in social science graduates consist of important organizational strategies: 1) The strategies for social science education management based on the rate of return on education investment, 2) The strategies for the promotion of the quality of graduates to enhance their international competitiveness, 3) The strategies for the development of the efficiency in the administration of higher education institutions, and 4) The strategies for the coordination between higher education institutions and other organizations. Furthermore, there are also 21 planning strategies and 45 projects/activities.

Department:Educational Policy, Management and Leadership.....Student' Signature.....

Field of Study.....Higher Education.....Advisor's Signature.....

Academic Year:.....2012.....Co-advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของหลายๆท่าน ซึ่งผู้เขียนต้องขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริฉันท์ สติรกุล เศรษฐาพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาและข้อคิด เพื่อพัฒนางานวิจัยและเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนให้กำลังใจในการดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอนจนกระทั่งงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิภา ปรัชญพฤทธิ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการทุกท่านซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชณศ เจษฎาฉัตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์ และอาจารย์ ดร.อนุสรณ์ ธรรมใจ ที่ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับความร่วมมือจากท่านผู้บริหารองค์กรเอกชน และท่านผู้บริหารจากสถาบันอุดมศึกษาที่ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้สละเวลาอันมีค่าให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและตรวจสอบยุทธศาสตร์ในการศึกษาครั้งนี้

ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้โอกาสทางการศึกษา ขอขอบพระคุณ ครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้ทั้งด้านวิชาการและประสบการณ์ตลอดระยะเวลาการศึกษา

ผู้วิจัยขอขอบคุณค่าและเกียรติจากการศึกษาแต่บิดา มารดา และครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ผู้วิจัยเสมอมา และทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความรักและกำลังใจ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
คำอธิบายกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	29
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
ตอนที่ 1 ทฤษฎีทุนมนุษย์.....	31
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา....	35
ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา.....	41
ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559).....	43
ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับความหมาย หลักการและขอบเขตของสังคมศาสตร์.....	50
ตอนที่ 6 แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิต.....	54

สารบัญ

หน้า

ตอนที่ 7 แนวคิดเกี่ยวกับบริบทสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา และการวิเคราะห์ SWOT และ SWOT Matrix.....	59
ตอนที่ 8 แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการที่ใช้ในการวิจัย.....	68
ตอนที่ 9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	72
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	88
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	88
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	92
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	94
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	96
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	100
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	112
ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนบัณฑิตปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์.....	114
ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา.....	155
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ต้นทุนทางการศึกษา.....	165
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา.....	203
ตอนที่ 5 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล.....	208
ตอนที่ 6 การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์.....	240
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	294
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	294

สารบัญ

หน้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	294
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	295
วิธีดำเนินการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล.....	296
สรุปผลการวิจัย.....	297
อภิปรายผลการวิจัย.....	313
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้.....	318
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	320
รายการอ้างอิง.....	322
ภาคผนวก.....	331
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	332
ภาคผนวก ข จำนวนนิตินิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ แยกตาม	
สถาบันอุดมศึกษาและสาขาวิชา.....	338
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลของ	
องค์กรเอกชน.....	340
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน.....	356
ภาคผนวก จ ต้นทุนทางสังคมแยกตามสถาบันอุดมศึกษาและสาขาวิชา.....	372
ภาคผนวก ฉ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	379
ภาคผนวก ช รายละเอียดข้อมูลและวิธีการคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล	
และทางสังคม.....	423
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	484

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	เกณฑ์ในการวัดค่าตัวแปร.....36
2	สรุปผลการศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุน ทางการศึกษา.....40
3	เกณฑ์ในการวัดค่าตัวแปร.....102
4	ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อรายได้จากการทำงาน.....106
5	สภาพปัจจุบันและปัญหาของการจ้างงาน การผลิตบัณฑิต และผลตอบแทนของบัณฑิต ปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์.....115
6	ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์.....123
7	ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทน ของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์.....126
8	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อสถาบันอุดมศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เพื่อ ปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน.....127
9	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิต ปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กร เอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก.....129
10	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิต ปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก.....142
11	เกณฑ์ในการวัดค่าตัวแปร.....156
12	สมการรายได้ก่อนหักภาษีจากการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์.....158
13	สมการรายได้หลังหักภาษีจากการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์.....160

สารบัญญัตินี้

ตารางที่	หน้า
14	สมการรายได้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างผู้สำเร็จการศึกษาระดับ มัธยมปลาย.....164
15	ต้นทุนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ จำแนกตามประเภทของต้นทุน.....166
16	ต้นทุนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์จำแนกตามประเภทของต้นทุน.....166
17	ต้นทุนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ จำแนกตามประเภทของต้นทุน.....167
18	ต้นทุนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ จำแนกตามประเภทของต้นทุน.....167
19	ต้นทุนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ จำแนกตามประเภทของต้นทุน.....168
20	ต้นทุนส่วนบุคคลเฉลี่ยของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ จำนวน 5 สาขาวิชา จำแนกตามประเภทของต้นทุน.....168
21	ต้นทุนส่วนบุคคลเฉลี่ยของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ จำนวน 6 สถาบันอุดมศึกษาจำแนกตามประเภทของต้นทุน.....170
22	ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แยกตามสาขาวิชา พ.ศ. 2550-2553.....173
23	ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แยกตามสาขาวิชา พ.ศ. 2550-2553.....175
24	ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แยกตามสาขาวิชา พ.ศ. 2550-2553.....177
25	ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แยกตามสาขาวิชา พ.ศ. 2550-2553.....179

สารบัญญัตินี้

ตารางที่	หน้า
26	ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของมหาวิทยาลัยรังสิต แยกตามสาขาวิชา พ.ศ. 2550-2553.....181
27	ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต แยกตามสาขาวิชา พ.ศ. 2550-2553.....183
28	ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของสาขาวิชารัฐศาสตร์ แยกตามสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550-2553.....186
29	ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ แยกตาม สถาบันอุดมศึกษาพ.ศ. 2550-2553.....188
30	ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของสาขาวิชานิติศาสตร์ แยกตามสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550-2553.....190
31	ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ แยกตามสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550-2553.....192
32	ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของสาขาวิชาบริหารธุรกิจ แยกตามสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550-2553.....194
33	ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในภาพรวม ทั้ง 5 สาขาวิชา จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา.....196
34	ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในภาพรวม ทั้ง 6 สถาบันอุดมศึกษา จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา.....198
35	ความสูญเปล่าทางการศึกษาของนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน....200
36	ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยก่อนปรับและหลังปรับด้วยความสูญเปล่าทางการศึกษาของ บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ แยกตามสาขาวิชา.....202
37	อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์.....204
38	อัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์.....205

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
39	เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลและอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิต ปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์.....207
40	ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ.....209
41	สรุปโอกาส-อุปสรรคของสถาบันอุดมศึกษาต่อการผลิตบัณฑิตปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์.....244
42	สรุปจุดแข็ง-จุดอ่อนของสถาบันอุดมศึกษาต่อการผลิตบัณฑิตปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์..... 245
43	ตารางวิเคราะห์ SWOT Matrix ยุทธศาสตร์ SO (Strength-Opportunity).....247
44	ตารางวิเคราะห์ SWOT Matrix ยุทธศาสตร์ ST (Strength-Threat).....248
45	ตารางวิเคราะห์ SWOT Matrix ยุทธศาสตร์ WO (Weakness-Opportunity).....249
46	ตารางวิเคราะห์ SWOT Matrix ยุทธศาสตร์ WT (Weakness-Threat).....250
47	ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร 1: ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา.....253
48	ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร 2: ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพ ในการแข่งขัน.....255
49	ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร 3: ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต.....256
50	ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร 4: ยุทธศาสตร์ความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน.....257
51	ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับ ปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์: อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา.....267

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	จำนวนบัณฑิตว่างานที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาปีการศึกษา 2552 และปีการศึกษา 2553 ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน.....	2
2	จำนวนบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ในปีการศึกษา 2552 ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน.....	5
3	ทฤษฎีทุนมนุษย์.....	32
4	ต้นทุนและผลตอบแทนที่เกิดจากการลงทุนทางการศึกษา.....	33
5	จำนวนบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ในปีการศึกษา 2552 และปีการศึกษา 2553 ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน.....	55
6	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	110
7	ต้นทุนส่วนบุคคลจำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	169
8	ต้นทุนส่วนบุคคลจำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา.....	171
9	ต้นทุนทางสังคมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำแนกตามสาขาวิชา.....	174
10	ต้นทุนทางสังคมของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จำแนกตามสาขาวิชา.....	176
11	ต้นทุนทางสังคมของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จำแนกตามสาขาวิชา.....	178
12	ต้นทุนทางสังคมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำแนกตามสาขาวิชา.....	180
13	ต้นทุนทางสังคมของมหาวิทยาลัยรังสิตจำแนกตามสาขาวิชา.....	182
14	ต้นทุนทางสังคมของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์จำแนกตามสาขาวิชา.....	184
15	ต้นทุนทางสังคมของสาขาวิชารัฐศาสตร์จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา.....	187
16	ต้นทุนทางสังคมของสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา.....	189
17	ต้นทุนทางสังคมของสาขาวิชานิติศาสตร์จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา.....	191
18	ต้นทุนทางสังคมของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา.....	193

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
19	ต้นทุนทางสังคมของสาขาวิชาบริหารธุรกิจจำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา.....195
20	ต้นทุนทางสังคมในภาพรวมทั้ง 5 สาขาวิชา จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา.....197
21	ต้นทุนทางสังคมในภาพรวมทั้ง 6 สถาบันอุดมศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา.....199
22	ร่างยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์.....265
23	ภาพรวมยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์.....286
24	ภาพรวมยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์.....305

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศสู่ความเจริญก้าวหน้าท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์นั้น จำเป็นต้องมีการพัฒนาในทุกๆด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การค้า สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะด้านการศึกษาที่ถือว่าเป็นพื้นฐานของการพัฒนาในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ นอกเหนือจากการลงทุนในทรัพยากรในรูปแบบของทุน โดยแนวคิดดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยเชิงประจักษ์ของนักเศรษฐศาสตร์และนักการศึกษาหลายท่าน เช่น ดาลีและเลวิส (Daly and Lewis, 2010) ซึ่งชี้ว่าคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ในทัศนะของนักเศรษฐศาสตร์และนักการศึกษาสมัยใหม่จึงถือว่าการศึกษาเป็นกระบวนการผลิตที่ช่วยพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งคือทุนมนุษย์นั่นเอง

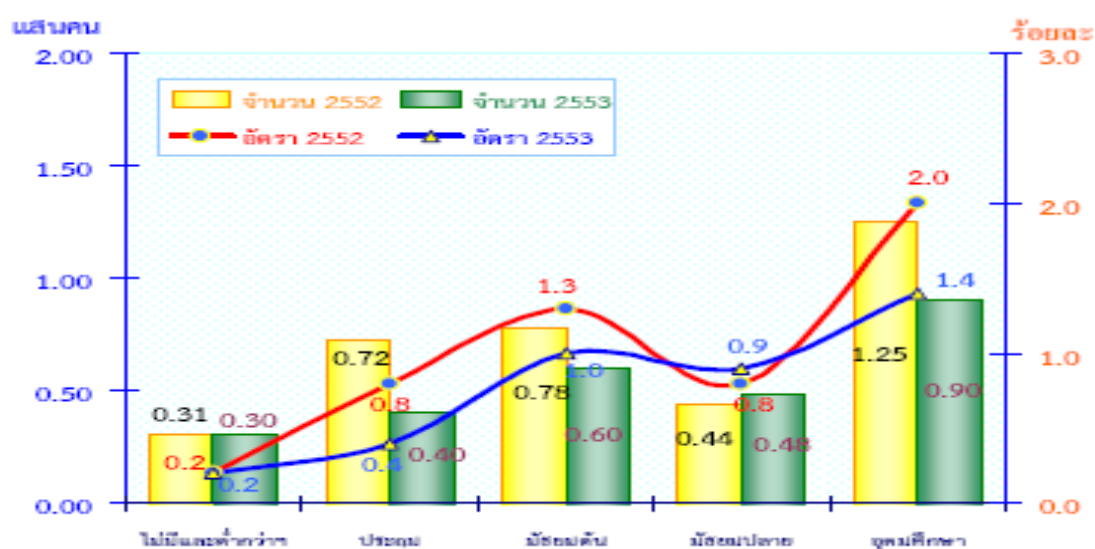
ทฤษฎีทุนมนุษย์ (Human Capital Theory) มีพื้นฐานมาจากแนวคิด (Concept) เกี่ยวกับทุนมนุษย์ (Human Capital) ของ อדם สมิท (Adam Smith) และ ลีออน วอลรัส (Leon Warlus) ได้ศึกษาค้นคว้าและกำหนดขึ้นมาเป็นทฤษฎีที่เรียกกันว่าทฤษฎีทุนมนุษย์ โดยมุ่งเน้นการลงทุนไปที่ขีดความสามารถในการผลิตและเน้นความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนของการผลิต (Cost of Production) และผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการลงทุน (Kiker, 1966., p.481) ซึ่งการพัฒนาทุนมนุษย์จึงถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ ตัวอย่างประเทศที่มีการลงทุนทางมนุษย์ทั้งในเรื่องการศึกษา การฝึกอบรมและสุขภาพ อาทิ ญี่ปุ่น ได้ทวีวัน ฮังการี เกาหลีใต้ และประเทศอื่นๆอีกหลายประเทศ ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาทุนมนุษย์อย่างต่อเนื่อง ผลปรากฏว่าประชาชนมีความรู้ มีสุขภาพที่ดี มีความสามารถสูงและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำพาประเทศไปสู่ความสำเร็จ

การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของแต่ละประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากความสามารถในการแข่งขันและการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องใช้แรงงานที่ได้รับการศึกษาในระดับสูง โดยการศึกษาในระดับอุดมศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการผลิตคิดค้นนวัตกรรมใหม่ โดยผ่านทางทักษะของแรงงานที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาองค์ความรู้ ยังผลให้เกิดการสร้างงาน และการ

เติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว ซึ่งเป็นผลการศึกษาของฟาลคิงเกอร์และสวีมูลเลอร์ (Falkinger and Zweimuller, 1998) นอกจากนี้การศึกษาระดับอุดมศึกษายังมีอิทธิพลอย่างมากต่อระบบการศึกษาทุกระดับเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge-Based Society) จึงทำให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกให้ความสำคัญ และทบทวนรูปแบบในการจัดการเพื่อพัฒนาระบบอุดมศึกษา และถือว่าการลงทุนเพื่อการศึกษาเป็นการลงทุนที่สำคัญสำหรับอนาคตของประเทศ

ในปัจจุบัน ปัญหาเรื่องการว่างงานของบัณฑิตถือเป็นหนึ่งในปัญหาสำคัญระดับประเทศ สาเหตุสำคัญมาจากสถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตในบางสาขาวิชามากเกินไปเกินความต้องการของตลาดแรงงาน และสถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตได้ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติระบุว่าบัณฑิตซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาในปีการศึกษา 2552 และปีการศึกษา 2553 นั้น มีผู้ว่างงานอยู่จำนวน 125,000 คน และ 90,000 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 2.0 และ 1.4 ตามลำดับ ซึ่งถือเป็นระดับการศึกษาที่มีจำนวนผู้ว่างงานมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554)

ภาพที่ 1 จำนวนบัณฑิตว่างงานที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาปีการศึกษา 2552 และปีการศึกษา 2553 ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2554)

ด้วยเหตุนี้ แนวคิดเรื่องการผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานเป็นเรื่องที่ได้รับการเน้นหนักและกล่าวถึงในวง

วิชาการอุดมศึกษาของประเทศมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะงานวิจัยเชิงนโยบายในโครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาวของประเทศ อาทิ การคาดคะเนกำลังคนระดับปริญญาตรี การศึกษาตลาดแรงงานของบัณฑิตในเชิงพฤติกรรม ตลอดจนแนวโน้มพัฒนาการของโลกและประเทศในอนาคตที่ส่งผลกระทบต่อทิศทางการผลิตบัณฑิต เป็นต้น จากแรงผลักดันดังกล่าวได้นำมาสู่ความเคลื่อนไหวของนโยบายด้านการศึกษาที่สำคัญอีกหลายเรื่อง เช่น กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปีตั้งแต่ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2533-2547) มาจนถึงกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาวฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต พัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ โดยใช้กลไกของธรรมาภิบาล การเงินอุดมศึกษา การกำกับมาตรฐานและเครือข่ายอุดมศึกษา บนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการ แสดงให้เห็นถึงประเทศไทยเน้นความสำคัญของการผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนประเทศให้พัฒนาไปสู่ความสำเร็จ

จากประเด็นสำคัญในเรื่องการผลิตบัณฑิตดังที่กล่าวมา ประเทศไทยจึงมีการพัฒนาและขยายการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากการเปิดสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นจำนวนมาก การขยายโอกาสทางการศึกษาโดยเปิดมหาวิทยาลัยประเภทไม่จำกัดรับ การยกระดับสถาบันการศึกษาหลายแห่งให้มีวิทยฐานะเป็นมหาวิทยาลัย และการขยายวิทยาเขตการศึกษาไปยังภูมิภาคเพิ่มขึ้น ซึ่งมีผลให้การผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยขยายตัวอย่างรวดเร็ว สถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เข้าศึกษาพร้อมกับทำหน้าที่รวบรวมความรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ และทำการเผยแพร่ผ่านกระบวนการศึกษาวิจัย ผลสุดท้ายสังคมจะได้รับผลผลิตจากสถาบันอุดมศึกษา คือ บัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถเข้าสู่ชีวิตการทำงาน เป็นพลเมืองที่ได้รับการขัดเกลาทางสังคมและวัฒนธรรมมาเป็นอย่างดี ส่วนความรู้และองค์ความรู้ที่เป็นผลผลิตจากสถาบันอุดมศึกษา นอกจากเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเศรษฐกิจแล้ว ยังสามารถช่วยนำพาสังคมไปสู่ความเป็นอารยประเทศอย่างยั่งยืนอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550)

เมื่อการศึกษาถือเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง ประกอบกับงบประมาณซึ่งเป็นทรัพยากรทางการศึกษามีอยู่อย่างจำกัด จึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการลงทุนเพื่อให้การลงทุนได้รับผลตอบแทนสูงสุด การศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทาง

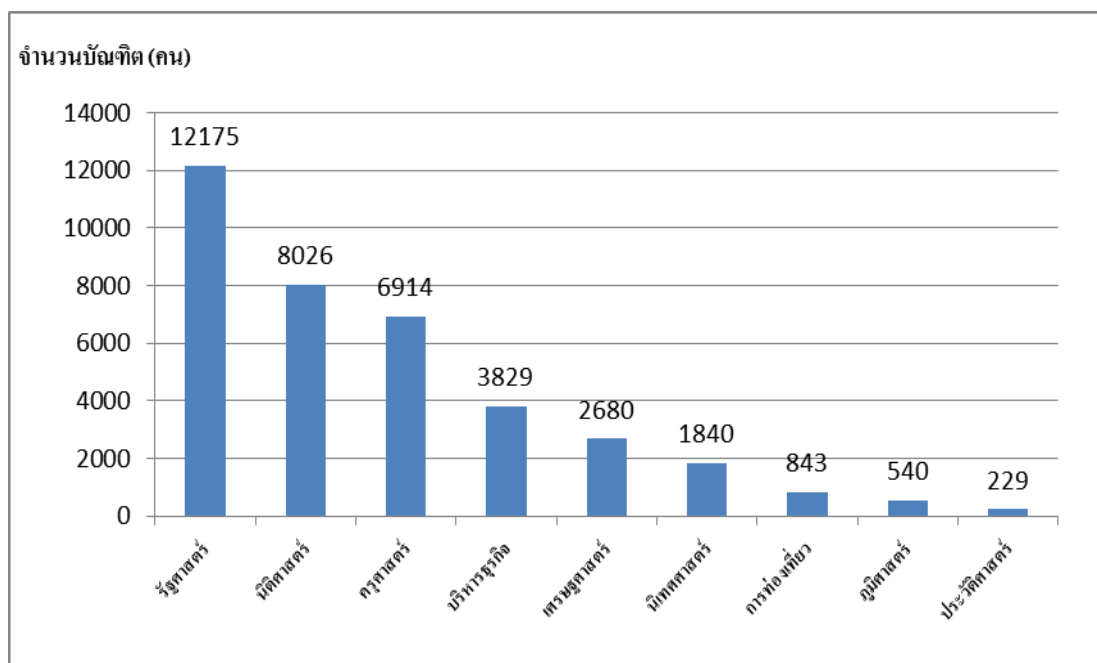
การศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นเป็นดัชนีตัวหนึ่ง que แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการใช้
งบประมาณและความคุ้มค่าในการลงทุนเพื่อการศึกษา ในอดีตที่ผ่านมาได้มีงานวิจัยศึกษาถึง
เรื่องต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาจำนวนมาก ทฤษฎีการลงทุนทาง
การศึกษา (Educational Investment Theory) ของจอร์จแซคคาโรเปาลัส ซึ่งเชื่อว่าการลงทุนทาง
การศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ การที่บุคคลหนึ่ง
ตัดสินใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อาจทำให้บุคคลนั้นเสียเวลาและเกิดต้นทุนเพิ่มขึ้นจาก
การศึกษาต่อในช่วงแรก แต่เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว บุคคลนั้นจะได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้นกว่า
ผลตอบแทนจากระดับการศึกษาเดิม (Psacharopoulos and Patrinos, 2002)

การลงทุนในการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นมีความแตกต่างกับการศึกษาในระดับพื้นฐาน
เนื่องจากรัฐจะให้การอุดหนุนการศึกษาระดับพื้นฐานอย่างเต็มที่ และยังมีนโยบายให้การศึกษา
ฟรีแก่เด็กทุกคน ขณะที่ในระดับอุดมศึกษาของรัฐมีการอุดหนุนเงินทุนให้เพียงบางส่วนเท่านั้น
จึงทำให้การศึกษาระดับอุดมศึกษามีรายจ่ายที่มาจากผู้เข้าศึกษา เป็นต้นทุนส่วนสำคัญอีกส่วน
หนึ่งนอกเหนือจากต้นทุนของรัฐอีกด้วย ดังนั้น ในการศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทาง
การศึกษา ควรทำการศึกษาด้านทุนทั้งในส่วนของรัฐและของผู้เข้าศึกษา เพื่อให้ทราบถึงต้นทุน
ทั้งหมดจากการศึกษา และสัดส่วนการแบ่งรับภาระต้นทุนในการศึกษาระหว่างรัฐและผู้เข้าศึกษา
ตลอดจนผลประโยชน์ที่เกิดต่อสังคม โดยคิดเป็นอัตราผลตอบแทนที่ได้ต่อสังคม (Social Rate of
Return) และอัตราผลตอบแทนของบุคคล (Private Rate of Return) ซึ่งเป็นผลประโยชน์ของ
ผู้เรียนที่ได้จากการลงทุนในการศึกษาของมหาวิทยาลัยของรัฐ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน
การศึกษาทั้งต่อรัฐและผู้เรียน ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาได้มีผลงานวิจัยจากต่างประเทศจำนวนมากที่
ศึกษาเรื่องอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา อาทิ งานวิจัยของซอร์เลย์ มานี (Maani,
1999) ที่ทำการศึกษาในประเทศนิวซีแลนด์ และงานวิจัยของแฮปปี้ ซิมฟามเบ้ (Siphambe, 2000)
ที่ทำการศึกษาในประเทศบอสวานา ซึ่งผลการวิจัยของทั้ง 2 เรื่องกลับมีผลออกมาที่แตกต่างกัน
ผลการศึกษาในประเทศนิวซีแลนด์ซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วพบว่าอัตราผลตอบแทนจากการ
ลงทุนทางการศึกษามีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในระดับอุดมศึกษา ในขณะที่ผลการศึกษาใน
ประเทศบอสวานาซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา กลับพบว่าอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทาง
การศึกษาลดลงในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากอุปทานของตลาดแรงงานมีปริมาณที่ไม่เพียงพอต่อ
การรองรับอุปสงค์ตลาดแรงงานในประเทศจึงทำให้อัตราผลตอบแทนในระดับอุดมศึกษาลดลง

เนื่องจากสายสังคมศาสตร์เป็นสายที่มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษามากที่สุดและมีความสำคัญ
ต่อพฤติกรรมของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งมีผลต่อด้านสังคม การเมือง การปกครอง ระบบ

เศรษฐกิจ กฎหมายและสิ่งแวดล้อม โดยสาขาของสายสังคมศาสตร์ประกอบด้วยความหลากหลายสาขาที่สำคัญ อาทิ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวและการโรงแรม เป็นต้น และจากข้อมูลตัวเลขสถิติที่สำคัญของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) พบว่าจำนวนบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์สาขาต่างๆในปีการศึกษา 2552 ของมหาวิทยาลัยรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชนมีจำนวนเท่ากับ 37,076 คน โดยสาขาที่มีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามากที่สุด ได้แก่ สาขารัฐศาสตร์ จำนวน 12,175 คน รองลงมา ได้แก่ สาขานิติศาสตร์ จำนวน 8,026 คน สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จำนวน 6,914 คน สาขาบริหารธุรกิจ จำนวน 3,829 คน สาขาเศรษฐศาสตร์ จำนวน 2,680 คน ในขณะที่สาขานิเทศศาสตร์ สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม สาขาภูมิศาสตร์ และสาขาประวัติศาสตร์มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเพียง 1,840 คน 843 คน 540 คน และ 229 คน ตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 จำนวนบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ในปีการศึกษา 2552 ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

ที่มา: สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552)

จากจำนวนบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์เป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับบัณฑิตจากสายวิทยาศาสตร์หรือสาขามนุษย์ศาสตร์ ทำให้เกิดปัญหาบัณฑิตปริญญาตรี

สายสังคมศาสตร์ว่างงานเป็นจำนวนมากซึ่งศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอาน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ตกงานว่าเกิดจากการที่สถาบันอุดมศึกษาแข่งขันเปิดหลักสูตร เนื่องจากง่ายต่อการสรรหาคณาจารย์ผู้สอน การลงทุนของสถาบันอุดมศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์น้อยกว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายวิทยาศาสตร์เป็นจำนวนมาก สถาบันอุดมศึกษาจึงเร่งระดมการตลาดด้วยหลักสูตรสายสังคมศาสตร์ แต่ผลผลิตที่ออกมามีปัญหาด้านคุณภาพ ซึ่งนับเป็นการสูญเสียทรัพยากรที่มีทั้งต้นทุนบุคคลและต้นทุนทางสังคมแต่ไม่เกิดความคุ้มค่ากับผลตอบแทนที่ได้รับ (วิจิตร ศรีสอาน, 2550)

ดังนั้น สภาพปัญหาที่บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์กำลังเผชิญ คือ ปัญหาทางด้านผลตอบแทนที่บัณฑิตได้รับและความคุ้มค่าจากการลงทุนทางการศึกษา ทำให้ปัจจัยทางด้านอัตราผลตอบแทนที่บัณฑิตได้รับหลังจากสำเร็จการศึกษาเป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายควรให้ความสำคัญ โดยในการศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาใน 5 สาขาหลักที่มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษามากที่สุดของสายสังคมศาสตร์ 5 สาขาแรก ประกอบด้วย สาขารัฐศาสตร์ สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สาขานิติศาสตร์ สาขาบริหารธุรกิจ และสาขาเศรษฐศาสตร์ซึ่งเป็นสาขาที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงควรศึกษาประเด็นของอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่ได้รับหลังจากสำเร็จการศึกษาออกไป มีความคุ้มค่าหรือไม่ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของแต่ละสาขาที่สำเร็จการศึกษาออกไปมีความแตกต่างกันหรือไม่ และเกิดประโยชน์ต่อบุคคลและสังคมมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญที่จะศึกษาวิจัยอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาที่บัณฑิตได้รับหลังจากสำเร็จการศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์
- 2) วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์
- 3) วิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของบัณฑิตปริญญาตรีในแต่ละสาขาของสายสังคมศาสตร์

- 4) พัฒนาศาสตร์การผลิตภัณฑ์ระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศาสตร์การผลิตภัณฑ์ระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์: การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา” มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

- 1) ศึกษาเฉพาะผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินในทางเศรษฐศาสตร์เท่านั้น ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส ค่าเบี้ยเลี้ยง ซึ่งไม่รวมผลประโยชน์ทางอ้อมอื่นๆ (Externalities) ที่ไม่สามารถวัดค่าเป็นตัวเงินได้ ได้แก่ ความภาคภูมิใจจากการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น โอกาสการเลือกงานที่พึงพอใจมากขึ้น ความสามารถในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ จากการที่ได้รับความศึกษาที่สูงขึ้น
- 2) ในการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาครั้งนี้ จะใช้วิธีการศึกษาจากอัตราผลตอบแทนภายในของสถาบัน (Internal Rate of Return: IRR)
- 3) ศึกษาเฉพาะบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเฉพาะ 5 สาขาหลักที่มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษามากที่สุด ได้แก่ (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์โดยปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3 แห่ง ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสินทรัพย์ตั้งแต่ 10,000 ล้านบาทขึ้นไป องค์กรเอกชนขนาดกลาง 3 แห่ง ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสินทรัพย์ตั้งแต่ 2,500 ล้านบาท แต่ไม่ถึง 10,000 ล้านบาท และ องค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3 แห่ง ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสินทรัพย์น้อยกว่า 2,500 ล้านบาท ในกรุงเทพมหานคร (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2550)
- 4) สถาบันอุดมศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์เป็นสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเท่านั้น และเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรการเรียนการสอนอย่างน้อย 3 สาขาจาก 5 สาขาหลักที่มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษามากที่สุดในสายสังคมศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์ โดยสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีทั้งหมด 6 แห่ง ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของสถาบันอุดมศึกษาออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

4.1) สถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประเภทมหาวิทยาลัยรัฐ จำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.2) สถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลประเภทมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 2 แห่งประกอบด้วย มหาวิทยาลัยรังสิตและมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

5) การวิเคราะห์ต้นทุนทางการศึกษาจากการสำรวจสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลนั้น ในส่วนของต้นทุนด้านทรัพย์สินจะไม่ได้นำที่ดินมาคำนวณด้วย ทั้งนี้เนื่องจากมูลค่าที่ดินของสถาบันอุดมศึกษาตามราคาประเมินที่ดินแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันสูงมาก ซึ่งอาจจะทำให้ค่ามีความผิดพลาดสูง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สายสังคมศาสตร์ หมายถึง ศาสตร์ที่มุ่งศึกษาพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์ทั้งด้านจิตใจ และวัฒนธรรม พฤติกรรม ปรัชญาการณ หรือปฏิกริยา ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์และสังคม เพื่อให้ทราบถึงความรู้และความจริงที่จะนำมาแก้ไขปัญหาของสังคม หรือก่อให้เกิดความรู้ใหม่ และพัฒนาคนให้มีความรู้ ความฉลาดทางอารมณ์ มีบุคลิกนิสัยและจิตสำนึกที่ดีเพื่อสามารถไปพัฒนาตัวเองให้ใช้ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาในสาขาหลักของสายสังคมศาสตร์ที่มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษามากที่สุด 5 สาขาแรก ประกอบด้วย (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์

ยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิต หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ของระดับการวางแผนยุทธศาสตร์ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และประเด็นยุทธศาสตร์ระดับองค์กร 4 ยุทธศาสตร์คือ (1) ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ (3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต และ (4) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

ต้นทุนทางการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการศึกษาซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย ต้นทุนบุคคลและต้นทุนสังคม

1) ต้นทุนบุคคล หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่บุคคลต้องเสียไปจากการจัดการศึกษาที่จ่ายโดยนิสิตนักศึกษาหรือผู้ปกครองซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

(1) ต้นทุนบุคคลทางตรง คือ ต้นทุนที่นิสิตนักศึกษาและผู้ปกครองจ่ายเพื่อการศึกษาเป็นตัวเงิน ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบ รวมถึงค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่นๆเพื่อการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายให้กับสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ค่าลงทะเบียนนิสิตนักศึกษาใหม่ ค่าบำรุงการศึกษา ค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียม ค่าบัตรประจำตัวนิสิตนักศึกษา เป็นต้น

(2) ต้นทุนบุคคลทางอ้อม คือ ต้นทุนค่าเสียโอกาสหรือรายได้ที่สูญเสียไปจากการมาศึกษาต่อ เป็นค่าใช้จ่ายที่สูญเสียไปจากการขาดรายได้ระหว่างเรียน

2) ต้นทุนสังคม หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องเสียไปจากการจัดการศึกษา ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย

(1) ต้นทุนสังคมทางตรง ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการที่สถาบันอุดมศึกษาจ่าย และค่าใช้จ่ายในการลงทุนซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่สถาบันอุดมศึกษาจ่ายในการก่อสร้างอาคารเรียน และการซื้อครุภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานมากกว่า 1 ปี

(2) ต้นทุนสังคมทางอ้อม คือ ต้นทุนค่าเสียโอกาสของสังคมที่ควรได้รับจากการที่บุคคลผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งคิดรายได้จากการทำงานที่ผู้เรียนควรได้รับระหว่างทำงานแต่ต้องสูญเสียไประหว่างที่ศึกษาโดยไม่หักภาษี เพราะถือเป็นรายได้ทั้งหมดของสังคม

ผลตอบแทนที่เป็นตัวเงิน หมายถึง ผลตอบแทนที่สามารถวัดออกมาในรูปของตัวเงินได้ ซึ่งคือรายได้ที่จะได้รับเพิ่มขึ้นในอนาคตหลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในรูปของเงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส เบี้ยเลี้ยง และสวัสดิการต่างๆหรือผลตอบแทนอื่นๆ

ผลตอบแทนที่ไม่ใช่ตัวเงิน หมายถึง ผลตอบแทนจากการศึกษาที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้หรืออาจวัดเป็นตัวเงินได้ยาก เช่น ความภาคภูมิใจจากการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น โอกาสการเลือกงานที่พึงพอใจมากขึ้น หรือความสามารถในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆจากการที่ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา หมายถึง อัตราผลตอบแทนจากการวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ ซึ่งนำมาใช้ในการตัดสินใจลงทุนทางการศึกษาและคำนวณผลประโยชน์ที่บัณฑิตได้รับในอนาคตว่าคุ้มค่า

เพียงใด โดยสามารถคำนวณได้จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return)

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return) หมายถึง อัตราคิดลด (Discount Rate) ที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนที่บันทึกได้รับตลอดอายุการทำงาน เท่ากับมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนทางการศึกษาซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการศึกษาระหว่างบันทึก

อัตราผลตอบแทนต่อบุคคล หมายถึง อัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนเอง โดยคำนวณได้จากผลต่างระหว่างรายได้สุทธิหลังหักภาษีเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี กับต้นทุนบุคคล หาคด้วยต้นทุนบุคคลซึ่งสามารถเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

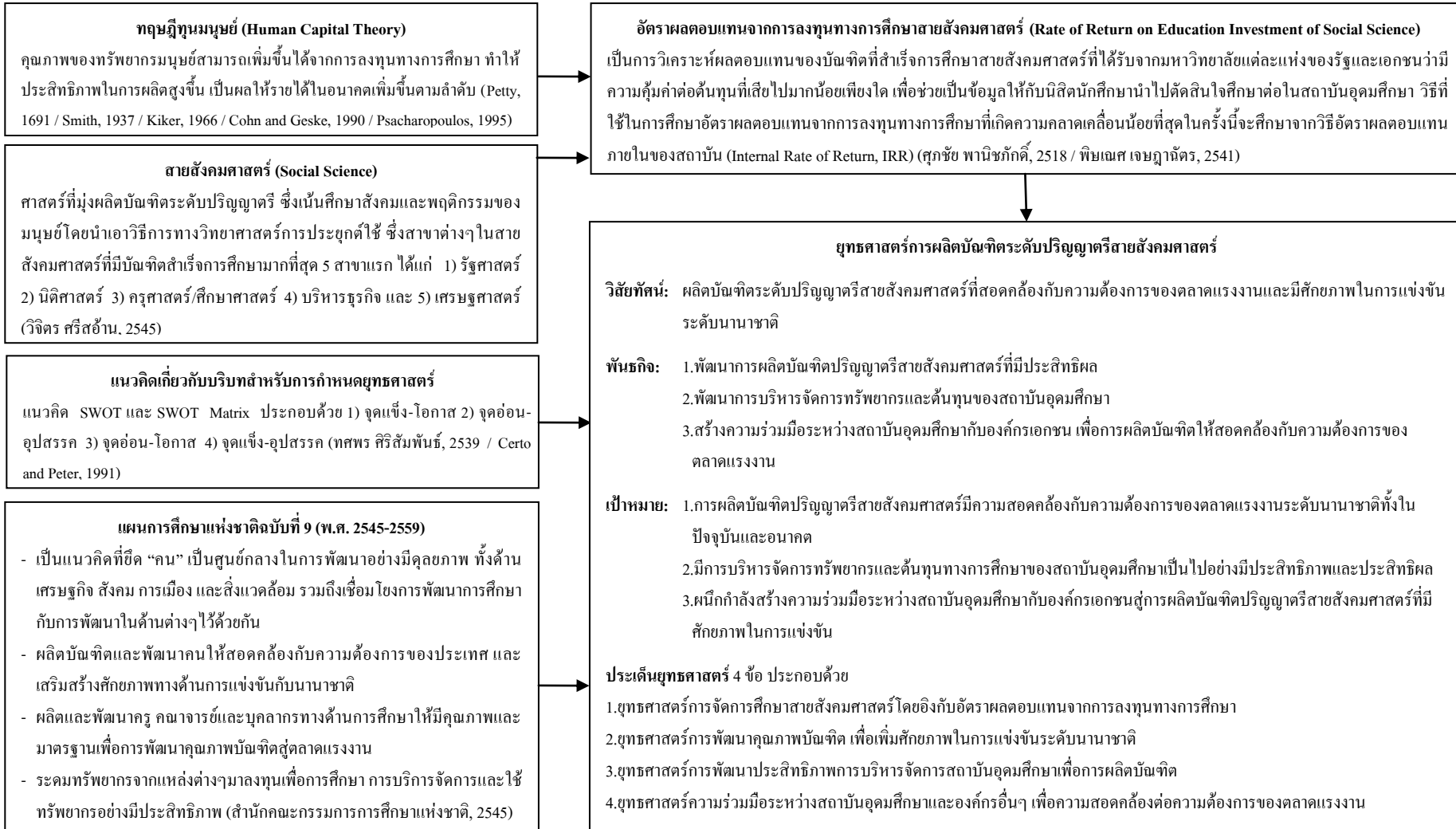
$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อบุคคล} = (\text{รายได้สุทธิหลังหักภาษี} - \text{ต้นทุนบุคคล}) / \text{ต้นทุนบุคคล}$$

อัตราผลตอบแทนต่อสังคม หมายถึง อัตราผลตอบแทนที่สังคมได้รับจากการลงทุนทางการศึกษาโดยคำนวณได้จากผลต่างระหว่างรายได้ก่อนหักภาษีเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี กับต้นทุนทางสังคม หาคด้วยต้นทุนทางสังคม ซึ่งสามารถเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสังคม} = (\text{รายได้ก่อนหักภาษี} - \text{ต้นทุนสังคม}) / \text{ต้นทุนสังคม}$$

รายได้ หมายถึง ผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินซึ่งบันทึกได้รับจากการปฏิบัติงานในองค์กรเอกชน โดยเป็นตัวแทนของผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา อาทิ เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส เบี้ยเลี้ยง และสวัสดิการต่างๆ เป็นต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

คำอธิบายกรอบแนวคิดในการวิจัย

ในปัจจุบันการพัฒนาประเทศสู่ความเจริญก้าวหน้าท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ จำเป็นต้องมีการพัฒนาในทุกๆด้าน โดยเฉพาะเรื่องการศึกษาซึ่งถือเป็นกระบวนการผลิตที่ช่วยพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ด้วยเหตุนี้จึงก่อให้เกิดทฤษฎีทุนมนุษย์ขึ้นมา โดยมีแนวคิดเกี่ยวกับการลงทุนในมนุษย์ซึ่งจะนำไปสู่คุณภาพของประชาชนที่มีความรู้ มีสุขภาพที่ดี มีความสามารถสูงและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทำให้เกิดผลผลิตและการบริการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำพาประเทศไปสู่ความสำเร็จ

การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นอย่างมาก เนื่องจากความสามารถในการแข่งขันและการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตเพื่อพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องใช้แรงงานที่ได้รับการศึกษาในระดับสูง ซึ่งการศึกษาในระดับอุดมศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการผลิติดคิดค้นนวัตกรรมใหม่ อย่างไรก็ตาม เมื่อการศึกษาถือเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง ประกอบกับงบประมาณซึ่งเป็นทรัพยากรทางการศึกษามีอยู่อย่างจำกัด จึงมีความจำเป็นต้องพิจารณาถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนเพื่อให้ผลตอบแทนจากการลงทุนได้รับประโยชน์สูงสุด

ดังนั้น การศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงเป็นดัชนีตัวหนึ่ง que แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณและความคุ้มค่าในการลงทุนเพื่อการศึกษา งานวิจัยเรื่องนี้จึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีทุนมนุษย์ (Becker, 1992) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) และการทำ SWOT และ SWOT Matrix (Certo and Peter, 1991) มาเป็นแนวทางในการพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนิสิตนักศึกษาผู้สนใจเข้าศึกษาต่อในสาขาต่างๆ เพื่อทราบถึงอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในการวางแผนการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรสู่ประโยชน์สูงสุด ลดต้นทุนการผลิตบัณฑิตปริญญาตรี เพื่อการบริหารงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาในการผลิตบัณฑิตสู่ประโยชน์สูงสุด รวมถึงเพิ่มการผลิตบัณฑิตในสาขาที่ตลาดแรงงานมีความต้องการอยู่ในระดับสูง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการ สรุปเป็นรายละเอียดได้ดังนี้

ทฤษฎีทุนมนุษย์ (Human Capital)

ในอดีตที่ผ่านมา นักเศรษฐศาสตร์จำนวนมากได้พยายามพัฒนาแนวคิดด้านทุนมนุษย์ (Human Capital Theory) และประยุกต์ใช้ผ่านแนวคิดการลงทุนในด้านต่างๆ ที่สำคัญ โดยหนึ่งในนักเศรษฐศาสตร์กลุ่มแรกที่พยายามประเมินมูลค่ามนุษย์ออกมาเป็นตัวเงิน คือ เซอร์วิลเลียม เพ็ตตี (Sir William Petty) ได้พยายามประเมินค่าแรงงานของมนุษย์ออกมาในรูปของตัวเงินจากค่าจ้างที่แรงงานได้รับและอัตราดอกเบี้ยของตลาด โดยนารายได้ประชาชาติหักด้วยรายได้จากสินทรัพย์ ซึ่งวิธีการคิดของเพ็ตตียังไม่ได้นำเรื่องของต้นทุนการผลิต (Cost of Production) เข้ามาคำนวณและยังไม่เพียงพอที่จะประเมินค่าในรูปของตัวเงินออกมาได้

ในช่วงเวลาต่อมาทฤษฎีทุนมนุษย์ได้พัฒนาแนวคิดในการประเมินค่าทักษะแรงงานของมนุษย์ออกมาในรูปของตัวเงิน โดย อัดัม สมิท (Adam Smith) และ ลีออน วอลรัส (Leon Walrus) ได้ศึกษาค้นคว้าและกำหนดขึ้นมาเป็นทฤษฎีที่เรียกกันว่าทฤษฎีทุนมนุษย์ โดยมุ่งเน้นการลงทุนไปที่ขีดความสามารถในการผลิตและเน้นความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนของการผลิต (Cost of Production) และผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการลงทุนหรือรายได้ (Earning) ซึ่งมองมนุษย์ในฐานะของเจ้าของแรงงาน ในขณะที่ ที โอดอร์ ชูร์ส (Theodore Schultz) ได้ให้ความหมายของทุนมนุษย์ หมายถึง ความสามารถหลากหลายด้านที่อยู่ในตัวมนุษย์ทั้งที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด (Innate) และความสามารถที่เกิดจากการสะสมเรียนรู้ (Kiker, 1966: 481)

หลังจากนั้น แกรี เบคเกอร์ (Gary Becker) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีทุนมนุษย์โดยมุ่งเน้นการลงทุนไปที่ขีดความสามารถและทักษะในการทำงานของมนุษย์ ซึ่งการลงทุนทางด้านทุนมนุษย์จะนำไปสู่ผลผลิตและการบริการที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การพัฒนาทุนมนุษย์จึงถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ ซึ่งกล่าวได้ว่าความสำเร็จของการพัฒนาประเทศขึ้นอยู่กับทุนมนุษย์เป็นสำคัญ

สำหรับทฤษฎีเรื่องทุนมนุษย์นั้น เชื่อว่าทรัพยากรมนุษย์เป็นทุนที่มีทั้งส่วนที่เป็นปริมาณและคุณภาพในด้านของปริมาณของทรัพยากรมนุษย์ได้แก่ชั่วโมงการทำงานและจำนวนแรงงาน ขณะที่คุณภาพของทรัพยากรมนุษย์คือทักษะความรู้ความสามารถและปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อผลิตภาพของมนุษย์ คุณภาพของทรัพยากรมนุษย์นี้สามารถเพิ่มขึ้นได้ด้วยการลงทุนในทุนมนุษย์ โดยเพิ่มความสามารถในการหารายได้และความสามารถในการเพิ่มผลผลิตในตัวมนุษย์หรือทุนมนุษย์ (Human Capital) ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรไม่ว่าจะเป็นในด้านการลงทุนเพื่อการศึกษาหรือการอบรม จะมีส่วนช่วยให้มนุษย์มีศักยภาพในการผลิตมากขึ้น และในท้ายที่สุดก็จะทำให้มีรายได้สูงขึ้น (Cohn and Geske, 1990: 34)

แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ในการศึกษานี้ใช้รายได้ที่เกิดจากการทำงานเป็นตัวแทนของผลตอบแทนที่ได้จากการศึกษาเนื่องจากถือว่าเป็นตัวแทนของประสิทธิภาพในการผลิตทรัพยากรมนุษย์โดยใช้รายได้หลังหักภาษีเป็นตัวแทนของผลตอบแทนต่อบุคคล (Private Returns) เนื่องจากเป็นรายได้สุทธิของแต่ละบุคคลอันเป็นผลมาจากการสะสมความรู้ผ่านทางการศึกษาที่เพิ่มขึ้นและใช้รายได้ที่ไม่ผ่านการหักภาษีทางตรงเป็นตัวแทนของผลตอบแทนต่อสังคม (Social Returns) เพราะถือว่าภาษีรายได้นี้จะกลับคืนมาเป็นผลตอบแทนให้สังคมโดยรวม (โดยผ่านกลไกรัฐบาล) มากกว่าจะตกถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่งในสังคมโดยตรง

สำหรับหลักในการคำนวณอัตราผลตอบแทนนั้นควรคำนวณกระแสรายได้ในอนาคตหรือผลตอบแทนจากการทำงานตลอดชีวิตจากการประมาณค่าจากข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series Data) เนื่องจากเป็นข้อมูลรายได้ที่แท้จริงที่เกิดขึ้นตลอดช่วงอายุการทำงานของแต่ละบุคคล แต่ในทางปฏิบัติแล้วการเก็บข้อมูลลักษณะดังกล่าวสามารถทำได้ยาก ดังนั้นในการศึกษานี้จึงประมาณค่าผลตอบแทนจากการศึกษาโดยใช้ข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross-Section Data) แทน ซึ่งนอกจากจะมีความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลแล้วยังไม่ต้องปรับด้วยการเปลี่ยนแปลงของราคาและวัฏจักรเศรษฐกิจอีกด้วย

การประมาณค่าผลตอบแทนที่ได้จากการทำงานทำโดยการใช้สมการถดถอยเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของรายได้ตลอดอายุการทำงานของบุคคลโดยจะประมาณค่าสมการรายได้ของผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับมัธยมปลายเพื่อหาค่าความแตกต่างของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาและใช้คำนวณต้นทุนทางอ้อมหรือรายได้ที่ผู้เรียนต้องสูญเสียไประหว่างศึกษาในระดับปริญญาตรี ทั้งนี้จะแยกประมาณค่าสมการรายได้ตามประเภทของผู้จบการศึกษาจากแต่ละสาขาในสายสังคมศาสตร์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลตอบแทนที่ได้จากผู้สำเร็จการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาสาขาต่างๆในสายสังคมศาสตร์

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ได้นำรูปแบบสมการที่ใช้เป็นสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regressions) เพื่อปรับอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ นอกเหนือจากการศึกษาโดยใช้รูปแบบสมการแบบกึ่งล็อกการิทึม (Semi-Logarithmic Form) ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบสมการความสัมพันธ์ระหว่างอายุและรายได้ตามทฤษฎีทุนมนุษย์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอายุและรายได้ในแต่ละช่วงอายุการทำงานของผู้จบการศึกษาแต่ละประเภทหรือรายได้ตลอดชีพ (Age-Earning Profile) ของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งก่อนหักภาษีและหลังหักภาษีก่อนนำความแตกต่างของรายได้ผู้สำเร็จ

การศึกษาระดับปริญญาตรี ไปเปรียบเทียบกับต้นทุนทางการศึกษา และศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตสาขาต่างๆในสายสังคมศาสตร์ต่อไป

ในการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาจะต้องใช้ข้อมูลทั้งในด้านผลตอบแทนจากการศึกษาและข้อมูลต้นทุนทั้งหมดของการลงทุนทางการศึกษาของสถาบันต่างๆประกอบกัน ซึ่งในการศึกษาค้างนี้จะใช้วิธีการศึกษาอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal Rate of Return: IRR) มาทำการศึกษา

อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal Rate of Return: IRR)

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal Rate of Return) เป็นการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนที่จะทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับมีค่าเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนที่เกิดขึ้น หรือกล่าวอีกความหมายหนึ่งก็คือ อัตราผลตอบแทนที่จะทำให้มูลค่าสุทธิของประโยชน์เท่ากับ 0 ซึ่งความแตกต่างระหว่างการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนภายในกับการหามูลค่าสุทธิปัจจุบัน (NPV) ของการลงทุน คือ การคำนวณหามูลค่าสุทธิในปัจจุบันนั้น เราต้องกำหนดอัตราคิดลด (Discount Rate หรือ r) ที่จะนำมาใช้ในการคำนวณมูลค่าสุทธิปัจจุบัน โดยปกติจะแทนด้วยอัตราดอกเบี้ย แต่ในการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ จะใช้อัตราคิดลด (Discount Rate หรือ r) เป็นตัวชี้วัดความคุ้มค่าของโครงการดังกล่าว (พิชญ์เศ ชาญฉัตร, 2541: 264-265)

แนวคิดเกี่ยวกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 33 ได้จัดทำให้มีแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา และแผนพัฒนาอุดมศึกษา โดยแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9 เป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2545-2559) ที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากการนำสาระของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาลสู่การปฏิบัติ และเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา แผนพัฒนาการอุดมศึกษาและแผนพัฒนาด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมรวมทั้งเป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเสร็จสมบูรณ์ทั้งกระบวนการเพื่อการปฏิรูปการศึกษา การดำเนินการด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ในช่วงระยะเวลา 15 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 จนถึงปี พ.ศ. 2559 ที่สอดคล้องต่อเนื่องกันทั่วประเทศ ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาตินี้ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นปรัชญาพื้นฐานในการกำหนดแผน โดยมีการ

ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และธรรมชาติ บูรณาการเชื่อมโยงเป็นกระบวน โดยรวมที่ “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ซึ่งจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน มีคุณภาพทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม และมุ่งไปสู่การอยู่ดีกินดีมีสุขของคนไทยทั่วประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) รวมทั้งเชื่อมโยงการพัฒนาระบบการศึกษาเข้ากับการพัฒนาในด้านอื่นๆของประเทศ เจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติมีหลักการ คือ 1) พัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และ 2) พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพใน 3 ด้าน ประกอบด้วย สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

วัตถุประสงค์หลักของแผนการศึกษาแห่งชาติ

วัตถุประสงค์หลักของแผนการศึกษาแห่งชาติในครั้งนี้ มีทั้งหมด 3 วัตถุประสงค์หลัก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2552) ประกอบด้วย

1) พัฒนาคอนอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนาแนวนโยบาย โดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภทการศึกษา เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต เพื่อโอกาสเข้าถึงแหล่งบริการการศึกษาและการเรียนรู้โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ ยากจน และอยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาไปจนถึงขั้นอุดมศึกษาที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ รวมถึงการผลิตบัณฑิตและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันและความร่วมมือกับนานาชาติ

2) สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้แนวนโยบาย โดยการส่งเสริมการจัดการศึกษา อบรมและให้ความรู้ทางด้านคุณธรรม ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญา พัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้ และสร้างกลไกการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์

3) พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคนและสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้แนวนโยบาย โดยการการผลิตและพัฒนาอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน การพัฒนาและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ เพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงการระดมทรัพยากร

จากแหล่งต่างๆ เพื่อการลงทุนด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

ยุทธศาสตร์การดำเนินงานแผนการศึกษาแห่งชาติสู่แนวทางปฏิบัติ

เพื่อให้ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ซึ่งกำหนดไว้เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานและองค์กรตามโครงสร้างการบริหารแผนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงได้กำหนดเป้าหมายโดยรวมให้มีการบริหารแผนการศึกษาแห่งชาติ ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติตามช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานเพื่อการบริหารแผนสู่การปฏิบัติ ดังนี้

1) จัดเตรียมและพัฒนากลไกการนำแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติ เริ่มตั้งแต่การกำหนดมาตรการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในสาระของแผน พร้อมกับการกำหนดกลไกประสานแผนด้านต่างๆ ร่วมกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ปรับระบบการจัดสรรงบประมาณที่เน้นผลลัพธ์ของงาน ทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ และผลิตภาพ เช่นเดียวกับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการนำแผนสู่การปฏิบัติ

2) จัดทำกรอบและแนวปฏิบัติของแผน โดยระดมกำลังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในกระบวนการแปลงแผนสู่การปฏิบัติทุกขั้นตอน ในลักษณะที่มีการเรียนรู้และบูรณาการความคิดร่วมกัน สร้างกรอบแนวคิดและหลักการในการจัดทำแผนพัฒนาฯ และแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ทั้งสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งระบุหน่วยงาน องค์กรที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ เฉพาะด้านตามภาระรับผิดชอบ

3) ส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมรวมทั้งแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ สอดคล้องกับบริบทของความต้องการของชุมชนแต่ละพื้นที่ และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการบริหารแผนและนำแผนสู่การปฏิบัติ ในลักษณะที่เป็นองค์รวมที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง โดยหลักการยึดพื้นที่ ภารกิจ และการมีส่วนร่วมจากประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการประสานและการทำงานในแนวราบระหว่างหน่วยงาน

4) พัฒนาระบบและกลไกการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลแผน เริ่มตั้งแต่การส่งเสริมการจัดทำฐานข้อมูลทุกระดับที่จำเป็นต้องใช้ ให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูล

ระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ เพื่อสามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลร่วมกันได้ พร้อมทั้งพัฒนาตัวชี้วัดผลสำเร็จของการดำเนินงานตามแผน ทั้งในส่วนที่เป็นปัจจัยตัวป้อน กระบวนการ และผลลัพธ์ ทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ และผลิตภาพ ตลอดจนจัดระบบการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นมาตรฐานเดียว เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย สามารถนำผลจากการกำกับ ติดตาม มาเป็นแนวทางในการปรับปรุง หรือปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการ อย่างสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการนำไปปฏิบัติ

5) การประเมินผลในขั้นเตรียมความพร้อม ได้แก่ การประเมินความรู้ความเข้าใจ สาระของแผน ความพร้อมขององค์กรและกลไกตาม โครงสร้างการบริหารแผน ระบบและกลไก การประสานงาน เป็นต้น ประเมินกระบวนการนำแผนสู่การปฏิบัติในทุกขั้นตอน ประเมินผลผลิต ผลลัพธ์และผลประโยชน์ที่เกิดกับประชาชนว่าเป็นไปตามเป้าหมาย เจตนารมณ์เพียงใด ทั้งนี้ กำหนดให้มีองค์กรกลางเป็นผู้ทำการประเมิน โดยประชาชนมีส่วนร่วมและให้ข้อมูล

สภาพโดยทั่วไปและปัญหาของอุดมศึกษาไทย

นโยบายการศึกษานั้นเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งการศึกษาถือได้ว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศและเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังเป็นรากฐานอันสำคัญในการพัฒนาคนในทุกระดับของสังคม เพราะการศึกษามีบทบาทและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ทั้งนี้ เนื่องจากว่าการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนเป็นสิ่งที่สำคัญเพื่อต่อการมุ่งพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป การเตรียมความพร้อมให้ประชาชนได้รับการพัฒนาด้านต่างๆ โดยเฉพาะการศึกษาจะไปช่วยสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติ การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกๆ ด้าน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาในส่วนอื่นๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยที่ความเจริญก้าวหน้าของประเทศขึ้นอยู่กับทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2559) พบว่า ปัญหาการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่ามีสาเหตุมาจากการที่สังคมไทยมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และขาดภาวะสมดุล ส่งผลให้ปัจจุบันไทยเกิดวิกฤตในหลายๆ ด้าน เช่น ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ภาวะเศรษฐกิจ ภาระหนี้สิน การว่างงาน ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม ครอบครัวแตกแยก วัฒนธรรมเสื่อมถอย เกิดค่านิยมที่ไม่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตของคนไทย ซึ่งปัญหาที่สำคัญประกอบด้วย การศึกษาของประชากร โดยเฉพาะที่อยู่ในระดับต่ำ สถานศึกษา

และนโยบายการศึกษาขาดเอกภาพในการดำเนินการ ประชากรส่วนใหญ่ตกอยู่ในกระแสบริโกลนิยม รวมถึงด้านบุคลากรทางการศึกษา พบว่าประเทศไทยยังขาดแคลนบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

คุณภาพอุดมศึกษาไทยในปัจจุบันได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีการพัฒนาความรู้ระดับสูงเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อสังคมในอนาคต การศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นยังรวมถึงการให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผลผลิตของอุดมศึกษาซึ่งเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปนั้น มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาควบคู่ไปกับความรู้ทางวิชาการ แม้ว่าการพัฒนาคุณภาพของการอุดมศึกษาไทยมีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง แต่ในปัจจุบันก็ยังพบว่าคุณภาพอุดมศึกษา ยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควรในหลายประเด็น สาเหตุหลักก็มีหลายประการ (มติชนออนไลน์, 2548) ประกอบด้วย

1) สถาบันอุดมศึกษาปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะในเรื่องการสร้างและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการเรียนการสอนและการวิจัยซึ่งเปิดหลักสูตรตามความพอใจ โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ขาดการวางแผนพัฒนาสถาบันในระยะยาว รวมถึงคณะกรรมการบริหารสถาบัน/สภามหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชนหลายแห่งไม่มีการบริหารจัดการที่ดี

2) มหาวิทยาลัยไทยโดยภาพรวมยังมีจุดอ่อนเรื่องการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยซึ่งจะสังเกตได้ว่ามหาวิทยาลัยที่ติดอันดับมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกล้วนเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยทั้งสิ้น

3) ทิศทางการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวมไม่ชัดเจนเกิดความซ้ำซ้อนในเรื่องการให้บริการบุคลากรที่จะเข้ามาในมหาวิทยาลัย เช่น ผู้บริหาร ส่วนหนึ่งไม่มีความรู้ทางด้านการบริหาร แต่จะมีความรู้เฉพาะด้านงานวิชาการเท่านั้น รัฐบาลควรมีการจัดอบรมการเป็นผู้บริหารชั้นมัลลัษณะเดียวกันกับข้าราชการสายอื่นๆ

4) บัณฑิตที่จบการศึกษาออกมาบางส่วนไม่ได้คุณภาพและมีปัญหาในด้านภาษาอังกฤษ สถาบันการศึกษาควรดึงผู้ประกอบการเข้าไปร่วมพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาบุคลากรและเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าไปฝึกงานในสถานประกอบการตั้งแต่ยังเรียนอยู่ รวมถึงวิกฤติอุดมศึกษาไทยช่วง 7 ปีที่ผ่านมาทั้งมหาวิทยาลัยรัฐและมหาวิทยาลัยราชภัฏ 300 แห่ง และเปิดหลักสูตรระดับปริญญาตรีและโท บางแห่งใช้กลยุทธ์ "จบง่าย" ในการดึงดูดผู้เรียน ขณะที่ผู้เรียนเข้ามา

เรียนเพื่อหวังไปปริญญาตามสโลแกนจ่ายครบจบแน่ ซึ่งเป็นการทำลายคุณภาพอุดมศึกษาไทย และทำให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกมาไม่มีคุณภาพตามที่สังคมคาดหวังไว้

5) การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่เป็นการจัดตั้งด้วยเหตุผลทางการเมืองไม่ได้คำนึงถึงคุณภาพและความพร้อมของการเป็นสถาบันอุดมศึกษารวมถึงไม่มีการจัดระบบความหลากหลายของสถาบันอุดมศึกษาทำให้ทิศทางการส่งเสริมพัฒนาและกำกับมาตรฐานไม่ชัดเจนและไม่ต่อเนื่อง

6) สถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน 170 กว่าแห่ง ส่วนมากมุ่งเข้าสู่ธุรกิจอุดมศึกษา มีการขายปริญญาบัตร เปิดหลักสูตรจำนวนมาก การถ่ายทอดความรู้แบบสำเร็จรูปตามแบบตะวันตกเนื่องจากมหาวิทยาลัยไทยก้าวเข้าสู่กับดักทางธุรกิจการศึกษา

7) รัฐบาลไม่มีการควบคุมการเปิดสาขาวิชาของแต่ละมหาวิทยาลัยให้ตรงตามความต้องการของประเทศและตลาดแรงงาน ดังนั้น ควรส่งเสริมให้นักศึกษากู้เงินเพื่อศึกษาในสาขาวิชาที่ตลาดแรงงานต้องการเพื่อให้บัณฑิตที่จบออกมามีงานทำ

8) สถาบันอุดมศึกษาไทยได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว มีมหาวิทยาลัยรัฐ 70 แห่ง มหาวิทยาลัยเอกชน 67 แห่งและวิทยาลัยชุมชน 18 แห่ง รวมทั้งหมด 155 สถาบัน ปัญหาที่คือร้อยละ 50 ของสถาบันอุดมศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยขนาดเล็กมีผู้เรียนต่ำกว่า 6,000 คน ทำให้เกิดปัญหาเรื่องประสิทธิภาพทางวิชาการการบริหารจัดการ และเกิดปัญหาทางการเงินได้ เพราะฉะนั้นควรจะมีการหลอมรวมสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งเข้าด้วยกัน

9) จากพระราชบัญญัติการศึกษา 15 ปีระหว่างปี พ.ศ. 2533-2547 ที่ผ่านมามีการกำหนดสัดส่วนผู้เรียนสายวิทยาศาสตร์และสายสังคมที่ 50:50 และกำหนดให้แต่ละมหาวิทยาลัยมีสัดส่วนอาจารย์ที่จบปริญญาเอก ปริญญาโท และปริญญาตรีอยู่ที่ 3:6:1 ที่สำคัญต้องการให้ผู้เรียนรับภาระค่าเรียนเพิ่มขึ้น เมื่อสิ้นแผนฯสามารถดำเนินการตามเป้าหมายได้หลายเรื่อง แต่ที่ยังทำไม่ได้คือสัดส่วนผู้เรียนสายวิทย์และสายสังคม 50:50 นั้นทำได้เฉพาะในมหาวิทยาลัยปิด สัดส่วนอาจารย์ที่จบปริญญาเอก ปริญญาโท และปริญญาตรี นั้นทำได้เฉพาะในมหาวิทยาลัยรัฐเพียง 24 แห่งเท่านั้น

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศที่พัฒนาแล้ว อาทิ ญี่ปุ่น เยอรมนี สหรัฐอเมริกา ต่างมีการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศไปได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากประเทศได้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งจะช่วยจัดแบ่งให้กับผู้ที่มีการศึกษาสูง มีอาชีพ มีรายได้และสถานภาพทางสังคมที่ดีขึ้นตามลำดับ ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติครั้งนี้ให้ความสำคัญกับการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นกลไกในการ

ขับเคลื่อนประเทศที่เน้นเป้าหมาย 3 ด้าน คือ 1) พัฒนาคุณภาพการศึกษาของประชากร 2) การขยายโอกาสทางการศึกษา และ 3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

แนวทางในการพัฒนาอุดมศึกษาไทยในอนาคต

การนำเสนอกรอบแนวคิดเชิงนโยบายอุดมศึกษาที่จะยกระดับคุณภาพและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยสำนักคณะกรรมการอุดมศึกษา (นุชวดี พวงสำลี, 2551) ประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์สำคัญ ดังต่อไปนี้

1) ประเทศไทยควรเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งด้านคุณภาพและขยายปริมาณ โดยเร่งศึกษาและกำหนดความต้องการกำลังในสาขาวิชาต่างๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ เพื่อการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์แห่งเอเชีย (Medical Hub) ด้านสังคมศาสตร์ และด้านสาขาที่ตอบสนองภาคอุตสาหกรรมหลักของประเทศ ซึ่งจะมีการระดมผู้เชี่ยวชาญของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วม

2) สกอ.ควรให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานอุดมศึกษา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเสริมประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูงทุกระบบ

3) การวิจัยและพัฒนา ซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญยิ่งของระบบอุดมศึกษาไทย ควรเร่งสร้างนักวิจัยมืออาชีพในสถาบันอุดมศึกษา มีระบบจูงใจสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนได้ทำงานวิจัยของตนเอง เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ

4) การพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีหลักสำคัญคือ การกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของอาจารย์อุดมศึกษาให้มีวุฒิปริญญาเอก และเร่งยกระดับคุณวุฒิคณาจารย์ในภาพรวมจากปัจจุบันที่มีอาจารย์วุฒิปริญญาเอกเพียง 25% อีกภายใน 10 ปี จะต้องเพิ่มเป็น 50% เพื่อการผลิตบุคลากรระดับปริญญาเอกในสาขาที่เป็นความต้องการให้เพียงพอต่อการพัฒนาประเทศ ตลอดจนปรับปรุงระบบเงินเดือนเพื่อดึงดูดคนดีคนเก่งเข้ามาเป็นอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัย

5) การปฏิรูประบบการเงินอุดมศึกษา โดยเริ่มต้นที่พัฒนาระบบกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต รวมถึงส่งเสริมการผลิตและพัฒนาอาจารย์

6) โครงสร้างและการบริหารจัดการเร่งรัดกระบวนการนิติบัญญัติให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับให้เสร็จสิ้น 20 แห่ง ภายในปี พ.ศ.2550 เพื่อความคล่องตัวในการดำเนินงานสอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

7) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษา โดยใช้กลไกของการปฏิรูปการเงินเพื่อการอุดมศึกษาเป็นเครื่องมือ

ดังนั้นทุกภาคส่วนจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา เพื่อให้ประเทศมุ่งสู่ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และชุมชน โดยมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ จากระบบการศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อนประเทศในอนาคต สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องเปิดหลักสูตรให้ตรงกับสภาพความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต สถาบันการศึกษาต้องมุ่งจัดการศึกษาเฉพาะทางที่เป็นการลงลึกเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ อันเป็นการพัฒนาการอุดมศึกษาที่มีคุณภาพโดยสร้างความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ ควรใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันและหารายได้เข้าสู่สถาบันด้วยตนเอง รวมถึงต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ลดความซ้ำซ้อนในการบริหารจัดการ หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของอุดมศึกษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับความหมาย หลักการและขอบเขตของสังคมศาสตร์

นับตั้งแต่มีการวิเคราะห์และแบ่งหมวดหมู่วิชาการต่างๆขึ้น ทำให้วิทยาการในโลกถูกแบ่งออกเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ต่างๆ ทางจิตใจและวัฒนธรรม ซึ่งศาสตร์ประเภทหลังนี้ได้ถูกจำแนกออกเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ ประเภทแรก เกี่ยวข้องกับมนุษย์ในฐานะที่เป็นเอกชน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับมนุษย์คนอื่นๆ และประเภทที่สองเป็นศาสตร์ที่ถือว่ามนุษย์เป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่มที่จะต้องปฏิบัติสัมพันธ์กัน ซึ่งปรากฏการณ์ที่สัมพันธ์กับกิจกรรมของกลุ่มนี้เรียกว่า ปรากฏการณ์ทางสังคม และศาสตร์ที่ตีความกิจกรรมดังกล่าวก็คือ สังคมศาสตร์ (Seligman, 1930) ดังนั้น สังคมศาสตร์จึงเป็นศาสตร์ทางจิตใจหรือวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของเอกชนในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม ซึ่งทิตยา สุวรรณะชญ (2527) ได้แบ่งสังคมศาสตร์ออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่เช่นกัน ดังนี้

1) กลุ่มวิชาหลัก (Core Discipline) เป็นสาขาวิชาที่ใช้เป็นรากฐานในการอธิบายเพื่อให้เกิดความเข้าใจในปรากฏการณ์ต่างๆ ทางสังคม จึงไม่ค่อยมีอคติที่สืบเนื่องมาจากคุณค่าทางสังคม เพราะมุ่งชี้แจงแสดงให้เห็นเหตุและผล ได้แก่ (1) รัฐศาสตร์ (2) เศรษฐศาสตร์ (3) สังคมวิทยา (4) มานุษยวิทยา และ (5) จิตวิทยา

2) กลุ่มวิชาที่มุ่งประยุกต์ (Eclectic Discipline) เป็นกลุ่มวิชาที่นำเอาความรู้จากสาขาหลักมาใช้เป็นเครื่องมือในอันที่จะเสริมสร้างวิธีการต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของตน

สาขาวิชาเหล่านี้มีมากมาย ยิ่งความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เพิ่มมากขึ้นเท่าใดสาขาวิชาเหล่านี้ย่อมเกิดมากขึ้นเท่านั้น แต่กลุ่มวิชานี้มีเป้าหมายหลักซึ่งกำหนดโดยอุดมคติของสาขาวิชาด้วย ได้แก่ (1) ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (2) รัฐประศาสนศาสตร์ (3) บริหารธุรกิจ และ (4) นิติศาสตร์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าสาขาสังคมศาสตร์มีขอบเขตการศึกษาที่กว้างขวางครอบคลุมถึงพฤติกรรมด้านต่างๆ ของมนุษย์ และสาขาวิชาต่างๆ เหล่านี้ก็มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและเนื่องจากวิธีการศึกษาในสาขานี้ใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ "สังคมศาสตร์" จึงมีชื่อเรียกในภาษาอังกฤษว่า "Social Sciences"

วิธีการศึกษาทางสาขาสังคมศาสตร์เป็นการประยุกต์เอาวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ แต่มีข้อจำกัดเนื่องจากการคาดการณ์ทางสังคมศาสตร์เป็นไปในรูปของความน่าจะเป็นในขณะที่การคาดการณ์ทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติมีลักษณะของความแน่นอนเที่ยงตรงมากกว่าสังคมศาสตร์เป็นศาสตร์หรือความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวกับสังคมมนุษย์หรือว่าด้วยมนุษย์ในสังคม ปรัชญาการณต่างๆ ในสังคมโดยพยายามนำเอาวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการศึกษาค้นคว้าถึงพฤติกรรมของมนุษย์ในฐานะที่เป็นสมาชิกหรือหน่วยหนึ่งของสังคมซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อนอันอาจกล่าวได้ว่า ไม่มีปราชญ์คนใดสามารถศึกษาได้ครบถ้วนทุกแง่มุมสังคมศาสตร์ จึงแตกแขนงออกเป็นสาขาวิชาย่อยต่างๆ มากมาย

แม้ว่าสาขาวิชาต่างๆ ในสังคมศาสตร์จะเน้นการศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์ในแง่มุมที่แตกต่างกันไป แต่ทุกสาขาต่างก็มีระเบียบวิธีในการศึกษาที่คล้ายคลึงกัน งานวิจัยทางสังคมศาสตร์ทุกสาขาวิชาล้วนใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับเหตุการณ์และการสังเกตการสรุปผลการศึกษาของผู้ที่ศึกษางานทางสังคมศาสตร์ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์ที่สามารถพิสูจน์หรือตรวจสอบได้ และต้องหลีกเลี่ยงสิ่งที่เป็นข้อคิดเห็น การคาดการณ์ และอคติ ระเบียบวิธีทางสังคมศาสตร์ คือ เครื่องมือในการหากฎและหลักการเกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ ดังนั้น งานวิจัยทางสังคมศาสตร์จึงมีลักษณะร่วมกัน คือ เน้นข้อเท็จจริง มีการนำเสนอคำนิยามศัพท์ใหม่ๆ เน้นการอ้างอิงงานวิจัย และเน้นการนำทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ นอกจากนั้นส่วนประกอบต่างๆ ของงานวิจัย อาทิ แผนภาพ แผนภูมิ ตารางและกราฟล้วนเป็นส่วนประกอบที่สำคัญสำหรับงานวิจัย

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า สังคมศาสตร์ หมายถึง ศาสตร์ที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อกันและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทั้งนี้ เพื่อการค้นหาลักษณะและกฎเกณฑ์แห่งพฤติกรรมของมนุษย์ภายในสังคม ด้วยเหตุนี้สังคมศาสตร์จึงเป็นศาสตร์ที่มีขอบเขตกว้างขวาง และมีเส้นแบ่งระหว่าง

สาขาวิชาต่างๆ มาคาบเกี่ยว นอกจากนี้สาขาวิชาต่างๆทางสังคมศาสตร์ยังอาจจำแนกออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มสังคมศาสตร์บริสุทธิ์ (Non-Professional) เช่น รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ และกลุ่มสังคมศาสตร์ที่เป็นวิชาชีพ เช่น พาณิชยศาสตร์ นิติศาสตร์ ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับบริบทสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาและการวิเคราะห์ SWOT และ SWOT Matrix

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบและลักษณะที่สำคัญของการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) การมุ่งเน้นอนาคต โดยการสร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับทิศทางขององค์กรที่จะดำเนินการต่อไปและการระดมสรรพกำลัง รวมทั้งทรัพยากรต่างๆเพื่อดำเนินการตามทิศทางดังกล่าว ซึ่งการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ไม่ใช่เพียงแต่การวางแผนระยะยาวเพื่อคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตและเตรียมแผนรองรับเท่านั้น แต่จะเป็นความพยายามในการกำหนดสภาพการณ์ที่พึงประสงค์ไว้ล่วงหน้า และเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่างๆให้สอดคล้องกัน

2) การมุ่งเน้นจุดมุ่งหมายรวมขององค์กร โดยการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลได้ตามช่วงระยะเวลาต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามทิศทางที่ต้องการ

3) การมุ่งเน้นกระบวนการโดยจะต้องมีการดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เป็นวงจรไม่มีที่สิ้นสุด เริ่มต้นจากการกำหนดภารกิจหลัก การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน การวิเคราะห์และจัดวางยุทธศาสตร์ การจัดทำแผนงานและโครงการ การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติการ ทบทวนและการจัดวางยุทธศาสตร์ใหม่

4) การมุ่งเน้นภาพรวม โดยเน้นระดับของการวิเคราะห์ทั้งองค์กรมากกว่าพิจารณาเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือเฉพาะบางแผนงาน โครงการและกิจกรรมใดๆ ดังนั้นอิทธิพลผลกระทบของการบริหารเชิงยุทธศาสตร์จึงมีค่อนข้างสูงและครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร และการเปลี่ยนแปลงใดๆที่เกิดขึ้นมักจะมีผลต่อเนื่องไปอีกเป็นเวลาหลายปี

เซอร์โตและปีเตอร์ (Certo and Peter, 1991 อ้างถึงใน อัมเรศ เนตาสิทธี, 2553) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนของกระบวนการจัดการยุทธศาสตร์เอาไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรตามแนวคิดของเซอร์โตและปีเตอร์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นการระบุ

ภาวะคุกคามและโอกาสขององค์กรในปัจจุบันและในอนาคตที่อาจมีอิทธิพลต่อความสามารถขององค์กรในการไปสู่เป้าหมาย ในที่นี้สภาพแวดล้อมองค์กรเป็นชุดขององค์ประกอบทั้งหมดของภายนอกและภายในองค์กรที่อาจมีผลต่อความก้าวหน้าขององค์กรไปสู่เป้าหมาย

2) การสร้างทิศทางขององค์กร (Establishing Organization Direction) หรือการกำหนดแนวรุก (Thrust) ขององค์กร ซึ่งตัวบ่งชี้ทิศทางมี 2 ตัว คือ พันธกิจขององค์กรและวัตถุประสงค์ขององค์กร พันธกิจขององค์กร คือ จุดมุ่งหมาย หรือเหตุผลว่าทำไมองค์กรจึงคงอยู่ ส่วนวัตถุประสงค์ คือ เป้าหมายที่องค์กรได้เลือกแล้ว โดยกระบวนการสร้างทิศทางขององค์กรประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การไตร่ตรองเหตุผลผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Reflect on the Results of an Environment Analysis)

(2) การสร้างพันธกิจขององค์กรที่เหมาะสม (Establishing an Appropriate Organization Mission)

(3) การสร้างวัตถุประสงค์ขององค์กรที่มีความเหมาะสม (Establishing an Appropriate Organization Objectives)

จากขั้นตอนย่อยทั้ง 3 ขั้นตอนอาจกล่าวได้ว่า ขั้นตอนย่อยที่ 2 เป็นผลของการไตร่ตรองจากขั้นตอนย่อยที่ 1 เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมขององค์กร การกำหนดพันธกิจที่เหมาะสมจะเพิ่มโอกาสของการอยู่รอดในระยะยาวให้แก่สถาบัน ซึ่งหลังจากนั้นจะสามารถดำเนินการในขั้นตอนย่อยที่ 3 ได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- (1) วิเคราะห์แนวโน้มที่สำคัญของสภาพแวดล้อม
- (2) พัฒนาวัตถุประสงค์โดยภาพรวมของสถาบัน
- (3) สร้างวัตถุประสงค์ย่อยๆเป็นลำดับ

3) การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategic Formulation) หมายถึง กระบวนการออกแบบและเลือกยุทธศาสตร์ซึ่งนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร วิธีการที่ใช้ในขั้นตอนนี้อาจทำได้หลายแนวทาง เช่น การวิเคราะห์คำถามวิกฤติ (Critical Question Analysis) การวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) วิธีเมตริกซ์ของ BCG (Boston Consulting Group Growth-Share Matrix) และวิธีเมตริกซ์ภาพฉายหลายองค์ประกอบของ G.E.M. (General Electric's Multifactor)

4) การนำยุทธศาสตร์ขององค์กรไปปฏิบัติ (Implementing Organization Strategy) ขั้นตอนนี้เป็นกรนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารต้องมีความคิดที่ชัดเจนในหลายๆ ประเด็น เช่น เมื่อใช้ยุทธศาสตร์ใหม่ องค์กรจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงมากเพียงใด จะดำเนินการอย่างไรกับวัฒนธรรมองค์กรเพื่อเป็นหลักประกันว่าการใช้ยุทธศาสตร์นี้จะประสบความสำเร็จ เป็นต้น

5) การควบคุมเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Control) ขั้นตอนนี้นั้นเน้นที่การควบคุมและประเมินยุทธศาสตร์ การจัดการที่ใช้เพื่อพิสูจน์และรับรองคุณภาพของยุทธศาสตร์การดำเนินการนั้น

กล่าวโดยสรุป จากแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ สรุปได้ว่ามีกระบวนการที่จะทำให้เกิดยุทธศาสตร์ 5 ขั้นตอน ดังนี้ (1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (2) การสร้างทิศทางขององค์กร (3) การกำหนดยุทธศาสตร์ (4) การนำยุทธศาสตร์ขององค์กรไปปฏิบัติ และ (5) การควบคุมเชิงยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตถือเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากแต่ละสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องอาศัยแรงงานที่ได้รับการศึกษาและทักษะความสามารถระดับสูงในการแข่งขันและการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาโดยยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาจะถูกกำหนดตามสภาพแวดล้อมทางสังคม การเมือง และระบบเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆ สำหรับโครงสร้างยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตจะมีองค์ประกอบด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย โดยในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งได้เพิ่มเรื่องของคุณค่าสำคัญ (Core Value) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดี จริยธรรมในการบริหาร ความรับผิดชอบ ความโปร่งใส การเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบความรับผิดชอบจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสำคัญ โดยการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาใดๆ ที่จัดทำแผนยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตจะต้องมีความชัดเจนที่เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และคุณค่า และมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านต่างๆ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และปัญหาอุปสรรค (SWOT Analysis) เพื่อประเด็นในการกำหนดยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาต่อไป (Certo and Peter, 1991 อ้างถึงใน อัมเรศ เนตาสีธิ, 2553)

การวางแผนยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษานั้น มีความจำเป็นจะต้องประเมินสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองในปัจจุบัน ทั้งด้านจุดแข็งและจุดอ่อนของสถาบันอุดมศึกษา และประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกของสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านโอกาสและอุปสรรคด้วย ซึ่งเทคนิคการประเมินที่ได้รับความนิยม คือ การวิเคราะห์ SWOT คำว่า SWOT

เป็นคำที่ข้อมาจากคำเต็มว่า Strength, Weakness , Opportunity และ Threat การวิเคราะห์นี้มีประโยชน์อย่างยิ่ง เนื่องจากการประเมินว่าสถาบันอุดมศึกษาอยู่ในสถานะอย่างไร เพื่อนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ไปดำเนินการวางแผนยุทธศาสตร์ต่อไป

1) จุดแข็ง (Strengths) หมายถึง ความสามารถและสถานการณ์ภายในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นบวกซึ่งนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ได้

2) จุดอ่อน (Weaknesses) หมายถึง สถานการณ์ภายในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นลบและด้อยความสามารถซึ่งไม่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ได้

3) โอกาส (Opportunities) หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกสถาบันอุดมศึกษาที่เอื้ออำนวยให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์หรือหมายถึงสภาพแวดล้อมภายนอกสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานต่างๆ

4) อุปสรรค (Threats) หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกสถาบันอุดมศึกษาที่ขัดขวางการดำเนินงานไม่ให้อบรมบรรลุวัตถุประสงค์หรือหมายถึงสภาพแวดล้อมภายนอกสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นปัญหาต่อการดำเนินงาน

การพิจารณาประเมินสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของสถาบันอุดมศึกษาในรูปแบบที่เรียกว่า SWOT Matrix มีสถานการณ์ 4 รูปแบบที่ควรพิจารณา

สถานการณ์ที่ 1 (จุดแข็ง-โอกาส) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนามากที่สุดเนื่องจากยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาค่อนข้างที่จะมีจุดแข็งภายในค่อนข้างมาก รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมที่ค่อนข้างจะให้โอกาสต่อสถาบันอุดมศึกษาในหลายอย่าง ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดยุทธศาสตร์ในเชิงรุก (Aggressive Strategy) ข้อเสนอแนะสิ่งที่ควรพิจารณาการประเมินจุดแข็ง (Strength) ได้แก่ปัจจัยดังต่อไปนี้

1) นโยบายและแผนงานของสถาบันอุดมศึกษา 2) ความร่วมมือจากสถาบันเอกชนในการผลิตบัณฑิต 3) มีระบบประกันคุณภาพ 4) เทคโนโลยีมีความทันสมัยในการเรียนการสอน 5) ความได้เปรียบทางการแข่งขัน 6) ความสามารถในการระดมเงินทุนและทรัพยากรสำหรับการเรียนการสอน 7) การบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

สถานการณ์ที่ 2 (จุดอ่อน-อุปสรรค) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุดเนื่องจากยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตกำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคจากภายนอก และมีปัญหาจุดอ่อนภายในสถาบันอุดมศึกษาหลายประการ ดังนั้นทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับสถาบันอุดมศึกษา คือยุทธศาสตร์การตั้งรับหรือป้องกันตัว (Defensive Strategy) เพื่อพยายามลดหรือหลบหลีกปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมทั้งแก้ไขปัญหาอุปสรรคภายในต่างๆ

ข้อเสนอแนะสิ่งที่จะต้องพิจารณาการประเมินจุดอ่อน (Weakness) 1) บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเกิดใหม่ขาดทักษะความสามารถ 2) ฐานะการแข่งขันลดลงจากปัญหาเศรษฐกิจ 3) การวิจัยและการพัฒนาล่าช้า 4) ปัญหาทางด้านสังคมและการเมือง

สถานการณ์ที่ 3 (จุดอ่อน-โอกาส) สถานการณ์นี้มีโอกาสที่เป็นข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงที่มีปัญหาอุปสรรคภายในที่เป็นจุดอ่อนอยู่หลายอย่างเช่นเดียวกัน ดังนั้น ทางออกสำหรับสถาบันอุดมศึกษา คือ ยุทธศาสตร์การพลิกตัว (Turnaround-Oriented Strategy) เพื่อขจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่างๆ ให้พร้อมที่จะฉกฉวยโอกาสต่างๆ ที่เปิดให้

ข้อเสนอแนะสิ่งที่จะต้องพิจารณาการวิเคราะห์โอกาส (Opportunity) 1) ประชากรเริ่มเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาสูงขึ้น 2) ตลาดแรงงานต้องการแรงงานที่มีทักษะระดับสูงเพิ่มขึ้น 3) ความเจริญเติบโตของประเทศพัฒนามากขึ้น 4) สถาบันอุดมศึกษาในประเทศมีจำนวนสูงขึ้น 5) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาให้ความสำคัญของการศึกษา

สถานการณ์ที่ 4 (จุดแข็ง-อุปสรรค) สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการดำเนินงาน แต่สถาบันอุดมศึกษาเองมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งอยู่หลายประการ ดังนั้น แทนที่สถาบันอุดมศึกษาจะรองจนกระทั่งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป สถาบันอุดมศึกษาสามารถที่จะเลือกยุทธศาสตร์การแตกตัว หรือการกระจายกิจการ (Diversification Strategy) เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีอยู่ในการสร้างโอกาสในระยะยาวสำหรับสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะสิ่งที่จะต้องพิจารณาการวิเคราะห์อุปสรรค (Threat) 1) ภาวะคุกคามจากวิกฤติเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกต่อสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีผลต่อการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษา 2) การเปลี่ยนแปลงของประชากรและอัตราการเกิดของประชากรที่ลดลง 3) นโยบายต่างๆ ของรัฐบาลเกิดการเปลี่ยนแปลง

ภายใน ภายนอก	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
โอกาส (Opportunities)	SO Strategies กลยุทธ์เชิงรุก	WO Strategies กลยุทธ์พลิกตัว
อุปสรรค (Threats)	ST Strategies กลยุทธ์แตกตัว	WT Strategies กลยุทธ์เชิงรับ

ที่มา: Certo and Peter (1991)

โดยสรุป แนวคิดเรื่องการผลิตบัณฑิตมุ่งที่ความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่การเพิ่มประสิทธิภาพอย่างแท้จริงจะใช้การวางแผนยุทธศาสตร์นำการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น การวิเคราะห์ SWOT และ SWOT Matrix จึงเป็นแนวทางในการที่จะใช้เป็นฐานในการกำหนดยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาและสามารถใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ ณ เวลานั้นๆ ได้เพื่อที่จะลดจุดอ่อนและอุปสรรคให้มึน้อยที่สุด และใช้จุดแข็งของสถาบันอุดมศึกษาแสวงหาประโยชน์จากโอกาสให้มากที่สุด การวิเคราะห์ SWOT และ SWOT Matrix จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญเพื่อกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ กำหนดระยะเวลาเพื่อติดตามดูแล ปรับปรุงการดำเนินงานตามแผน และมีการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ว่าจะมีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์อีกหรือไม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) นิสิตนักศึกษาหรือผู้สนใจที่จะศึกษาในสาขาต่างๆ ของสายสังคมศาสตร์สามารถทราบถึงข้อมูลทางด้านผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา เพื่อประเมินความสามารถทางการเงินของตนเองและผลตอบแทนที่จะได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง นอกจากนี้ นิสิตนักศึกษายังสามารถนำไปตัดสินใจในการเลือกสถาบันอุดมศึกษาและสาขาที่ต้องการศึกษาด้วย
- 2) ผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรสู่ประโยชน์สูงสุดให้กับสาขาต่างๆ ในสายสังคมศาสตร์ และลดต้นทุนการผลิตบัณฑิตปริญญาตรี เพื่อการบริหารงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาในการผลิตบัณฑิตสู่ประโยชน์สูงสุด
- 3) การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ จะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญของรัฐในการวางแผนจัดการสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพและเพิ่มการผลิตบัณฑิตในสาขาที่ตลาดแรงงานมีความต้องการอยู่ในระดับสูง

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์: การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการ โดยนำเสนอรายละเอียดซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ทฤษฎีทุนมนุษย์

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559)

ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์หลักของแผนการศึกษาแห่งชาติ

ส่วนที่ 2 ยุทธศาสตร์การดำเนินงานแผนการศึกษาแห่งชาติสู่แนวทางปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 สภาพโดยทั่วไปและปัญหาของอุดมศึกษาไทย

ส่วนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาอุดมศึกษาไทยในอนาคต

ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับความหมาย หลักการและขอบเขตของสังคมศาสตร์

ตอนที่ 6 แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิต

ส่วนที่ 1 เป้าหมายของการผลิตบัณฑิต

ส่วนที่ 2 บทบาทของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ส่วนที่ 3 คุณภาพของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 7 แนวคิดเกี่ยวกับบริบทสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา

และการวิเคราะห์ SWOT และ SWOT Matrix

ตอนที่ 8 แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี

ส่วนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนทางการศึกษา

ส่วนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ตอนที่ 1 ทฤษฎีทุนมนุษย์ (Human Capital)

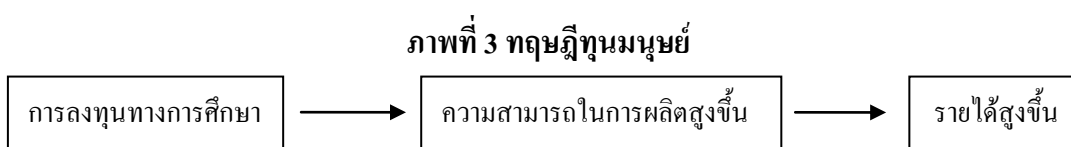
ในอดีตที่ผ่านมา นักเศรษฐศาสตร์จำนวนมากได้พยายามพัฒนาแนวคิดด้านทุนมนุษย์ (Human Capital Theory) และประยุกต์ใช้ผ่านแนวคิดการลงทุนในด้านต่างๆ ที่สำคัญ อาทิ กิจกรรมทางการศึกษา กิจกรรมทางวิชาการและการแพทย์ ซึ่งมีความพยายามหลายครั้งที่จะประเมินค่าทักษะแรงงานของมนุษย์ออกมาในรูปของตัวเงิน อาทิ การศึกษาอำนาจทางเศรษฐกิจของประเทศ การกำหนดระบบเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการศึกษา การลงทุน สุขภาพและการอพยพย้ายถิ่น การเสนอโครงการเก็บภาษีที่เป็นธรรม และการศึกษาด้านทุนรวมจากสงคราม โดยหนึ่งในนักเศรษฐศาสตร์กลุ่มแรกๆ ที่พยายามประเมินมูลค่ามนุษย์ออกมาเป็นตัวเงิน คือ เซอร์วิลเลียม เพ็ตตี (Sir William Petty) ได้พยายามประเมินค่าแรงงานของมนุษย์ออกมาในรูปของตัวเงินจากค่าจ้างที่แรงงานได้รับและอัตราดอกเบี้ยของตลาด โดยนำรายได้ประชาชาติหักด้วยรายได้จากสินทรัพย์ ซึ่งวิธีการคิดของเพ็ตตียังไม่ได้นำเรื่องของต้นทุนการผลิต (Cost of Production) เข้ามาคำนวณและยังไม่เพียงพอที่จะประเมินค่าในรูปของตัวเงินออกมาได้

ในช่วงเวลาต่อมาทฤษฎีทุนมนุษย์ได้พัฒนาแนวคิดในการประเมินค่าทักษะแรงงานของมนุษย์ออกมาในรูปของตัวเงิน โดย อדם สมิท (Adam Smith) และ ลีออน วอลรัส (Leon Walrus) ได้ศึกษาค้นคว้าและกำหนดขึ้นมาเป็นทฤษฎีที่เรียกกันว่าทฤษฎีทุนมนุษย์ โดยมุ่งเน้นการลงทุนไปที่ขีดความสามารถในการผลิตและเน้นความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนของการผลิต (Cost of Production) และผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการลงทุนหรือรายได้ (Earning) ซึ่งมองมนุษย์ในฐานะของเจ้าของแรงงาน ในขณะที่ ซีโอดอร์ ชูลท์ (Theodore Schultz) ได้ให้ความหมายของทุนมนุษย์หมายถึง ความสามารถหลากหลายด้านที่อยู่ในตัวมนุษย์ทั้งที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด (Innate) และความสามารถที่เกิดจากการสะสมเรียนรู้ (Kiker, 1966: 481)

หลังจากนั้น แกรี เบคเกอร์ (Gary Becker) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีทุนมนุษย์โดยมุ่งเน้นการลงทุนไปที่ขีดความสามารถและทักษะในการทำงานของมนุษย์ ซึ่งการลงทุนทางด้านทุนมนุษย์จะนำไปสู่ผลผลิตและการบริการที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การพัฒนาทุนมนุษย์จึงถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ ซึ่งกล่าวได้ว่าความสำเร็จของการพัฒนาประเทศขึ้นอยู่กับทุนมนุษย์เป็นสำคัญ

สำหรับทฤษฎีเรื่องทุนมนุษย์นั้น เชื่อว่าทรัพยากรมนุษย์เป็นทุนที่มีทั้งส่วนที่เป็นปริมาณและคุณภาพในด้านของปริมาณของทรัพยากรมนุษย์ได้แก่ชั่วโมงการทำงานและจำนวนแรงงาน ขณะที่คุณภาพของทรัพยากรมนุษย์คือทักษะความรู้ความสามารถและปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อผลิตภาพของมนุษย์ คุณภาพของทรัพยากรมนุษย์นี้สามารถเพิ่มขึ้นได้ด้วยการลงทุนในทุนมนุษย์

โดยเพิ่มความสามารถในการหารายได้และความสามารถในการเพิ่มผลผลิตในตัวมนุษย์หรือทุนมนุษย์ (Human Capital) ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรไม่ว่าจะเป็นในด้านการลงทุนเพื่อการศึกษาหรือการอบรม จะมีส่วนช่วยให้มนุษย์มีศักยภาพในการผลิตมากขึ้น และในท้ายที่สุดก็จะทำให้มีรายได้สูงขึ้น (Cohn and Geske, 1990: 34) ดังแสดงไว้ในภาพที่ 3

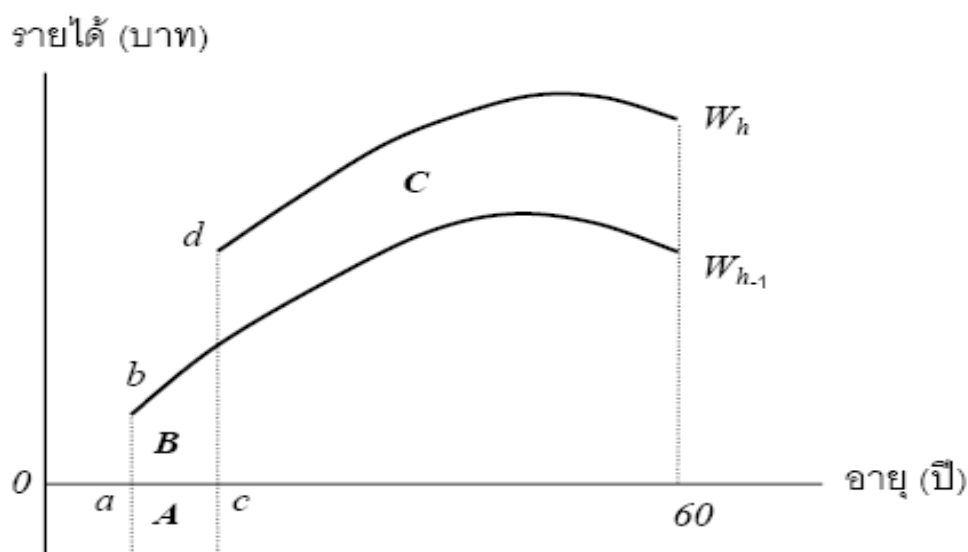

ที่มา: Cohn and Geske (1990): 34

ภาพที่ปรากฏด้านบนนั้น การลงทุนมนุษย์ เป็นการลงทุนในตัวบุคคลเพื่อเพิ่มศักยภาพบุคคล ส่งผลให้คุณค่าผลผลิตรวมถึงประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าเพิ่มสูงขึ้น แสดงให้เห็นถึงผลของการศึกษาที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์โดยเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและทำให้กระแสรายได้ในอนาคตเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นบุคคลจะตัดสินใจศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นเมื่อคาดว่ารายได้ตลอดชีพที่จะได้รับหลังจากสำเร็จการศึกษามีค่ามากกว่าต้นทุนที่ต้องสูญเสียไปขณะศึกษาต่อหรืออีกนัยคือเมื่อมีการลงทุนทางการศึกษาแล้วแรงงานจะมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นและทำให้กระแสรายได้ที่คาดว่าจะได้รับหลังจากจบการศึกษาต้องเพิ่มมากกว่าผู้ไม่ได้ศึกษาซึ่งเป็นการเพิ่มทุนมนุษย์ในตัวผู้ที่ลงทุนเพื่อการศึกษาซึ่งนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่าการศึกษาเป็นกระบวนการลงทุนในมนุษย์

ในการศึกษานี้ใช้กรอบการวิเคราะห์ตามแนวคิดทฤษฎีทุนมนุษย์ซึ่งเชื่อว่าการลงทุนในการศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์การลงทุนทางการศึกษามีความแตกต่างกับการลงทุนทั่วไปนอกจากประกอบด้วยต้นทุนทางตรงซึ่งได้แก่ต้นทุนที่จ่ายจริงเพื่อการศึกษาแล้วยังมีต้นทุนค่าเสียโอกาสหรือรายได้ที่ผู้เรียนควรได้รับจากการทำงานแต่ต้องสูญเสียไปจากการศึกษาต่อแทนการเข้าทำงานขณะที่ผลตอบแทนจากการลงทุนคือรายได้ที่เพิ่มขึ้นตลอดชีวิตการทำงานเนื่องมาจากได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น (เหมววรรณ คงทอง, 2550: 12) ดังแสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ต้นทุนและผลตอบแทนที่เกิดจากการลงทุนทางการศึกษา

ที่มา: เหมวรรณ คงทอง (2550): 12

โดย พื้นที่ A หมายถึง ต้นทุนทางตรงของการลงทุนทางการศึกษา

พื้นที่ B หมายถึง ต้นทุนทางอ้อมหรือรายได้ที่ต้องสูญเสียไปจากการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี (ค่าเสียโอกาสจากการลงทุนทางการศึกษา)

พื้นที่ C หมายถึง ผลตอบแทนที่ได้จากการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี

W_h หมายถึง รายได้จากการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

W_{h-1} หมายถึง รายได้จากการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6

จากภาพแสดงถึงต้นทุนและผลตอบแทนที่เกิดจากการลงทุนทางการศึกษาโดยถ้าบุคคลจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 แทนที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นอีก 1 ระดับ (ซึ่งคือระดับปริญญาตรี) และเข้าทำงานทันทีเขาจะได้รับรายได้เท่ากับ ab บาทจากนั้นรายได้จากการทำงานของเขาจะสูงขึ้นเรื่อยๆซึ่งเป็นผลมาจากการสะสมความรู้และประสบการณ์จากการทำงานจนเมื่ออายุล่วงเลยเข้าสู่วัยกลางคน รายได้จากการทำงานจะเพิ่มขึ้นช้าลงและเริ่มลดลงจนถึงวัยเกษียณอายุ 60 ปีซึ่งเกิดมาจากความถดถอยและความเสื่อมของสุขภาพร่างกายและสติปัญญาและความชราภาพจึงทำให้ความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับวิทยาการเทคโนโลยีใหม่ของบุคคลลดลงปรากฏการณ์ดังกล่าวแสดงโดยเส้นแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุและรายได้หรือรายได้ตลอดชีวิตการทำงาน (Age-Earning Profiles) หรือเส้น W_{h-1} ในทางกลับกันถ้าบุคคลตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น (ระดับปริญญาตรี) ทำให้เขาต้องเสียเวลา ac ปีแต่เมื่อสำเร็จ

การศึกษาแล้วเขาจะได้รับรายได้เริ่มต้นที่ cd บาทซึ่งมากกว่า ab บาทจากวุฒิการศึกษาเดิมและ
 เส้นรายได้ที่จะได้รับในอนาคตตลอดระยะเวลาการทำงานหรือเส้น Wh จะสูงกว่าระดับ
 การศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเส้น $Wh-1$ ตลอดทั้งเส้น ซึ่งหมายถึงผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับสูง
 กว่าจะมีรายได้จากการทำงานสูงกว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าตลอดอายุการทำงานพื้นที่ A
 ในภาพที่ 4 คือต้นทุนทางตรงทั้งหมดในการลงทุนทางการศึกษาส่วนพื้นที่ B คือต้นทุนทางอ้อม
 หรือรายได้ที่ต้องสูญเสียไปจากการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีซึ่งเท่ากับรายได้จากการทำงานใน
 วุฒิมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเส้น $Wh-1$ (มัธยมศึกษาปีที่ 6) แต่ต้องสูญเสียไประหว่างศึกษาต่อพื้นที่ C คือ
 ผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนศึกษาจะได้รับเพิ่มหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับ h (ระดับปริญญาตรี) ซึ่ง
 เป็นส่วนต่างระหว่างเส้นรายได้หลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีตลอดช่วงอายุการทำงาน
 (Wh) และเส้นรายได้หลังสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ($Wh-1$)

เนื่องจากการลงทุนทางการศึกษาเป็นการลงทุนในปัจจุบันแต่ได้รับผลตอบแทนใน
 ตลอดช่วงอายุของบุคคลหลังจากที่ได้มีการลงทุนทางการศึกษาไปแล้วด้วยเหตุนี้นักเศรษฐ
 ศาสตร์จึงอาศัยแนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยการลงทุนเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์การลงทุนใน
 การศึกษาโดยวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการพิจารณาความมีคุ้มค่าและความมีประสิทธิภาพของการ
 ลงทุนคือการวิเคราะห์จากอัตราผลตอบแทน (Rates of Return) ที่ได้จากการลงทุนซึ่งเป็นอัตรา
 คิดลด (r) ที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนตลอดอายุโครงการเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของ
 ต้นทุนตลอดอายุโครงการ ซึ่งสามารถแสดงออกมาเป็นสมการได้ดังนี้

$$\sum_{t=0}^s \frac{C_t}{(1+r)^t} = \sum_{t=s}^n \frac{B_t}{(1+r)^t}$$

โดย C_t = ต้นทุนที่เกิดจากการลงทุนในโครงการ

B_t = ผลได้จากการลงทุนในโครงการ

s = จำนวนปีที่ลงทุน

n = จำนวนปีที่ได้รับผลตอบแทน

r = อัตราผลตอบแทนหรืออัตราคิดลด (Discount Rate)

t = ระยะเวลาของโครงการ ($t = 0, 1, \dots, n$)

โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจว่าโครงการนี้คุ้มค่าในการลงทุนคืออัตราผลตอบแทนที่คำนวณได้ (r) ต้องมีค่าสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยหรือต้นทุนของเงินที่ลงทุนในการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนจากการศึกษาต้องใช้ข้อมูลสำคัญ 2 ส่วนประกอบกันคือ 1) ข้อมูลด้านต้นทุนทางการศึกษาหรือต้นทุนที่ใช้ในการจัดการศึกษาและ 2) ข้อมูลด้านผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาหรือผลตอบแทนที่ได้รับจากการทำงานเมื่อจบการศึกษาแล้ว

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ในการศึกษานี้ใช้รายได้ที่เกิดจากการทำงานเป็นตัวแทนของผลตอบแทนที่ได้จากการศึกษา เนื่องจากถือว่าเป็นตัวแทนของประสิทธิภาพในการผลิตทรัพยากรมนุษย์โดยใช้รายได้หลังหักภาษีเป็นตัวแทนของผลตอบแทนต่อบุคคล (Private Returns) เนื่องจากเป็นรายได้สุทธิของแต่ละบุคคลอันเป็นผลมาจากการสะสมความรู้ผ่านทางการศึกษาที่เพิ่มขึ้นและใช้รายได้ที่ไม่ผ่านการหักภาษีทางตรงเป็นตัวแทนของผลตอบแทนต่อสังคม (Social Returns) เพราะถือว่าภาษีรายได้นี้จะกลับคืนมาเป็นผลตอบแทนให้สังคมโดยรวม (โดยผ่านกลไกรัฐบาล) มากกว่าจะตกถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่งในสังคมโดยตรง

สำหรับหลักในการคำนวณอัตราผลตอบแทนนั้นควรคำนวณกระแสรายได้ในอนาคตหรือผลตอบแทนจากการทำงานตลอดชีวิตจากการประมาณค่าจากข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series Data) เนื่องจากเป็นข้อมูลรายได้ที่แท้จริงที่เกิดขึ้นตลอดช่วงอายุการทำงานของแต่ละบุคคล แต่ในทางปฏิบัติแล้วการเก็บข้อมูลลักษณะดังกล่าวสามารถทำได้ยาก ดังนั้น ในการศึกษานี้จึงประมาณค่าผลตอบแทนจากการศึกษาโดยใช้ข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross-Section Data) แทน ซึ่งนอกจากจะมีความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลแล้วยังไม่ต้องปรับด้วยการเปลี่ยนแปลงของราคาและวัฏจักรเศรษฐกิจอีกด้วย (Psacharopoulos, 2002)

การประมาณค่าผลตอบแทนที่ได้จากการทำงานทำได้โดยใช้สมการถดถอย เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของรายได้ตลอดอายุการทำงานของบุคคล โดยจะประมาณค่าสมการรายได้ของผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับมัธยมปลายเพื่อหาค่าความแตกต่างของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาและใช้คำนวณต้นทุนทางอ้อมหรือรายได้ที่ผู้เรียนต้องสูญเสียไประหว่างศึกษาในระดับปริญญาตรี ทั้งนี้จะแยกประมาณค่าสมการรายได้ตามประเภทของผู้จบการศึกษาจากแต่ละสาขาในสายสังคมศาสตร์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลตอบแทนที่ได้จากผู้สำเร็จการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาสาขาต่างๆในสายสังคมศาสตร์

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ได้นำรูปแบบสมการที่ใช้เป็นสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regressions) เพื่อปรับอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆนอกเหนือจากการศึกษาโดยใช้รูปแบบสมการ

แบบกึ่งล็อกการิทึม (Semi-Logarithmic Form) ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบสมการความสัมพันธ์ระหว่างอายุและรายได้ตามทฤษฎีทุนมนุษย์ที่มีรูปแบบสมการรายได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \ln Y = & \beta_0 + \beta_1 \text{AGE} + \beta_2 \text{AGESQ} + \beta_3 \text{SEX} + \beta_4 \text{MAR} + \beta_5 \text{FEDUC1} \\ & + \beta_6 \text{FEDUC2} + \beta_7 \text{HONOR} + \beta_8 \text{SIZE1} + \beta_9 \text{SIZE2} + \beta_{10} \text{PUB} \\ & + \beta_{11} \text{FACUL1} + \beta_{12} \text{FACUL2} + \beta_{13} \text{FACUL3} + \beta_{14} \text{FACUL4} + \varepsilon_i \end{aligned}$$

โดยที่ค่าตัวแปรและความหมายเป็นไปดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์ในการวัดค่าตัวแปร

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	ความหมาย
Y		ผลตอบแทนที่ได้จากการทำงานในรูปตัวเงิน ซึ่งเป็นรายได้ต่อเดือนจากการทำงาน ได้แก่ เงินเดือน โบนัส สวัสดิการอื่นๆ
β_i		ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร, $i = 1, 2, \dots, 14$
ε_i		ค่าความคลาดเคลื่อนที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง (Random Error)
AGE		อายุ
AGESQ		อายุกำลังสอง
SEX	1	เพศชาย
	0	เพศหญิง
MAR	1	สถานภาพสมรส
	0	สถานภาพโสด
FEDUC1	1	ระดับการศึกษาบิดาของบัณฑิตเท่ากับระดับปริญญาตรี
	0	อื่นๆ
FEDUC2	1	ระดับการศึกษาบิดาของบัณฑิตสูงกว่าระดับปริญญาตรี
	0	อื่นๆ

ตารางที่ 1 เกณฑ์ในการวัดค่าตัวแปร (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	ความหมาย
HONOR	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเกรด เฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป
	0	อื่นๆ
SIZE1	1	บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่
	0	อื่นๆ
SIZE2	1	บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนขนาด กลาง
	0	อื่นๆ
PUB	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ
	0	อื่นๆ
FACUL1	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาครุศาสตร์ /ศึกษาศาสตร์
	0	อื่นๆ
FACUL2	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชานิติศาสตร์
	0	อื่นๆ
FACUL3	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์
	0	อื่นๆ
FACUL4	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชา บริหารธุรกิจ
	0	อื่นๆ

โดยตัวแปรที่มีผลต่อรายได้สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ ตัวแปรที่เป็น
ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไป ตัวแปรที่เป็นข้อมูลด้านการศึกษา และตัวแปรที่เป็นข้อมูลด้านการ
ทำงาน ดังนี้

1. ตัวแปรที่เป็นข้อมูลคุณลักษณะทั่วไป

อายุ (AGE, AGESQ) โดยทั่วไปแล้วรายได้จะเพิ่มตามอายุ ซึ่งเกิดจากการสะสมประสบการณ์และความชำนาญในการทำงานทำให้ประสิทธิภาพและวุฒิภาวะของบุคคลในการทำงานดีขึ้นเรื่อยๆจนเมื่อเข้าสู่วัยกลางคน สุขภาพและสติปัญญาจะเริ่มเสื่อมถอยทำให้รายได้คงตัวและค่อยๆลดลง ทำให้ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอายุ (AGE) มีค่าเป็นบวกและค่ากำลังสองของตัวแปรอายุ (AGESQ) มีค่าเป็นลบต่อรายได้ตามอายุที่สูงขึ้น (ชัยยุทธ ปัญญาสวัสดิ์สุทธิ์และคณะ, 2551 ; ประพันธ์ ธรรมไชย, 2536 ; ศุภชัย พานิชภักดิ์, 2518 ; เหมวรรณ คงทอง, 2550 ; Siphambe, 2000)

เพศ (SEX) โครงสร้างทางสังคมอาจมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพระหว่างชายและหญิง และมักพบว่าการแบ่งแยกทางเพศ (Sex Discrimination) มีผลให้งานในอาชีพมีเพศหญิงทำงานน้อยกว่าเพศชาย นอกจากนี้การมีครอบครัวอาจมีผลต่อการเลือกงานและมีผลต่อรายได้ในเพศหญิง จึงคาดว่าเพศชายมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิงเมื่อกำหนดให้ $SEX = 1$ แทนเพศชายจึงคาดว่าตัวแปร SEX จะมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางบวกต่อรายได้ (ชัยยุทธ ปัญญาสวัสดิ์สุทธิ์และคณะ, 2551 ; ประพันธ์ ธรรมไชย, 2536 ; เหมวรรณ คงทอง, 2550 ; Maani, 1999)

สถานภาพสมรส (MAR) การมีครอบครัวอาจทำให้บุคคลคำนึงถึงสวัสดิภาพและความมั่นคงในอาชีพการงานมากขึ้น จึงมีความพยายามและแรงจูงใจในการทำงานเพื่อให้มีรายได้เลี้ยงครอบครัวเพิ่มมากขึ้นและมีรายได้สูงกว่าผู้เป็นโสด เมื่อกำหนดให้ $MAR = 1$ แทนผู้ที่สมรสแล้ว จึงคาดว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรสถานภาพสมรสเป็นบวกต่อรายได้ (เหมวรรณ คงทอง, 2550 ; Menon, 1997 ; Siphambe, 2000)

การศึกษาของบิดา (FEDUC1, FEDUC2) บิดาที่สำเร็จการศึกษาในระดับการศึกษาสูงหรืออุดมศึกษามักมีอาชีพที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ-สังคมดีกว่าผู้สำเร็จการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า จึงสามารถส่งเสริมบุตรให้มีการเรียนต่อในระดับสูงได้มากขึ้น ประกอบกับการที่บิดาที่มีความรู้ อาจทำให้เกิดการถ่ายทอดความรู้และทัศนคติให้กับบุตรและทำให้บุตรมีสนใจที่จะศึกษาต่อหรือมีองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนต่อในระดับสูง นอกจากนี้ยังมีโอกาสใช้ความสัมพันธ์ทางเครือญาติหรือภายในกลุ่มสังคมของครอบครัว เพื่อสร้างความก้าวหน้าในการทำงาน จึงเป็นผลทำให้บุคคลที่อยู่ในครอบครัวประเภทนี้มีรายได้สูงกว่า จึงคาดว่าตัวแปรการศึกษาระดับสูงของบิดาจะมีค่าเป็นบวก (นงราม เศรษฐพานิช และคณะ, 2532 ; ประพันธ์ ธรรมไชย, 2536 ; ศุภชัย พานิชภักดิ์, 2518 ; เหมวรรณ คงทอง, 2550)

2. ตัวแปรที่เป็นข้อมูลด้านการศึกษา

ผลการศึกษา (HONOR) จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าความสามารถเฉพาะบุคคล (Innate Ability) อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้รายได้บุคคลแตกต่างกัน นอกเหนือจากการศึกษาที่เพิ่มขึ้นในการศึกษานี้จึงใช้การได้รับเกียรตินิยมเพื่อสะท้อนความสามารถของแต่ละบุคคล โดยคาดว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับความสามารถเฉพาะบุคคลและคาดว่าผู้จบด้วยคะแนนเกียรตินิยมทั้งอันดับ 1 และ 2 มีความสามารถสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับเกียรตินิยมและมีโอกาสได้รับผลตอบแทนสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับเกียรตินิยม จึงคาดว่าจะมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อรายได้ (สุภชัย พานิชภักดิ์, 2518 ; เหมวรรณ คงทอง, 2550 ; Menon, 1997 ; Siphambe, 2000)

ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา (PUB) สถาบันอุดมศึกษาแต่ละประเภทที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาอาจส่งผลต่อผลตอบแทนปัจเจกบุคคลที่บัณฑิตได้รับ ทั้งในเรื่องของทัศนคติของนายจ้างต่อสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง โดยคาดว่าประเภทของสถาบันอุดมศึกษาที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาออกมานั้น ตัวแปรประเภทของสถาบันอุดมศึกษาจะมีผลออกมาเป็นบวก (เหมวรรณ คงทอง, 2550)

3. ตัวแปรที่เป็นข้อมูลด้านการทำงาน

ขนาดขององค์กร (SIZE1, SIZE2) องค์กรแต่ละประเภทมีระบบการกำหนดค่าตอบแทนและการเลื่อนขั้นที่แตกต่างกัน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทขนาดขององค์กรออกเป็นองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ องค์กรเอกชนขนาดกลาง และองค์กรเอกชนขนาดเล็ก เนื่องจากสถานภาพการทำงานของบริษัทแต่ละขนาดมีผลต่อรายได้และอัตราการเพิ่มเงินเดือนที่แตกต่างกัน (นงราม เศรษฐพานิช และคณะ, 2532 ; เหมวรรณ คงทอง, 2550 ; Maami, 1999)

หลังจากที่ได้สมการรายได้แล้วจะกำหนดให้ตัวแปรอื่นๆ นอกจากตัวแปรอายุและรายได้เท่ากับค่าคงที่หรือค่าเฉลี่ย (Mean Value) ของแต่ละตัวแปร เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอายุและรายได้ในแต่ละช่วงอายุการทำงานของผู้จบการศึกษาแต่ละประเภทหรือรายได้ตลอดชีพ (Age-Earning Profile) ของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งก่อนหักภาษีและหลังหักภาษี ก่อนนำความแตกต่างของรายได้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีไปเปรียบเทียบกับต้นทุนทางการศึกษา และศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตสาขาต่างๆในสายสังคมศาสตร์ต่อไป

จากผลการวิจัยในอดีต เรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา สามารถสรุปผลการศึกษาดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปผลการศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา / ผู้วิจัย	อายุ (AGE, AGESQ)	เพศ (SEX)	สถานภาพสมรส (MAR)	ระดับการศึกษาของบิดา (FEDUC)	ผลการศึกษา (HONOR)	ขนาดขององค์กร (SIZE)
ศุภชัย พานิชภักดิ์ (2518)	✓			✓	✓	
นงราม เศรษฐพานิช (2532)				✓		✓
ประพันธ์ ธรรมไชย (2536)	✓	✓		✓		
เหมววรรณ คงทอง (2550)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ชัยยุทธ ปัญญาสวัสดิ์สุทธิ์ (2551)	✓	✓	✓			
Maria Menon (1997)					✓	
SholeyMaani (1999)		✓				✓
Happy Siphambe (2000)	✓		✓		✓	

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ในการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาจะต้องใช้ข้อมูลทั้งในด้านผลตอบแทนจากการศึกษาและข้อมูลต้นทุนทั้งหมดของการลงทุนทางการศึกษาของสถาบันต่างๆ ประกอบกัน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะใช้วิธีการศึกษาอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal Rate of Return: IRR) มาทำการศึกษา

อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal Rate of Return: IRR)

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal Rate of Return) เป็นการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนที่จะทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับมีค่าเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนที่เกิดขึ้น หรือกล่าวอีกความหมายหนึ่งก็คือ อัตราผลตอบแทนที่จะทำให้มูลค่าสุทธิของประโยชน์เท่ากับ 0 ซึ่งความแตกต่างระหว่างการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนภายในกับการหามูลค่าสุทธิปัจจุบัน (NPV) ของการลงทุน คือ การคำนวณหามูลค่าสุทธิในปัจจุบันนั้น เราต้องกำหนดอัตราคิดลด (Discount Rate หรือ r) ที่จะนำมาใช้ในการคำนวณมูลค่าสุทธิปัจจุบัน โดยปกติจะแทนด้วยอัตราดอกเบี้ย แต่ในการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ จะใช้อัตราคิดลด (Discount Rate หรือ r) เป็นตัวชี้วัดความคุ้มค่าของโครงการดังกล่าว (พิชณศ เจษฎาฉัตร, 2541: 264-265)

ผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (มูลค่าปัจจุบัน) = ต้นทุนการศึกษา (มูลค่าปัจจุบัน)

โดยสามารถเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\sum_{t=0}^T \frac{B_t}{(1+r)^t} = \sum_{t=0}^T \frac{C_t}{(1+r)^t}$$

โดยที่ B_t = ประโยชน์หรือผลตอบแทนของบัณฑิตที่เกิดในปีที่ t

C_t = ต้นทุนของบัณฑิตที่เกิดในปีที่ t

r = อัตราผลตอบแทนภายในหรืออัตราคิดลด (Discount Rate)

t = ระยะเวลา ซึ่งมีค่าระหว่าง 0 ถึง T

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจว่าควรลงทุนการศึกษาในระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์หรือไม่ คือ อัตราผลตอบแทนภายในโครงการที่คำนวณได้จะต้องสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและสูงกว่าอัตราผลตอบแทนภายในที่ได้จากการลงทุนในโครงการอื่นๆ ซึ่งสามารถหาอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาได้ โดยการแทนค่า B_0, B_1, \dots, B_t และค่า C_0, C_1, \dots, C_t ลงในสมการดังนี้

$$\frac{B_0}{(1+r)^0} + \frac{B_1}{(1+r)^1} + \dots + \frac{B_t}{(1+r)^t} = \frac{C_0}{(1+r)^0} + \frac{C_1}{(1+r)^1} + \dots + \frac{C_t}{(1+r)^t}$$

ขั้นตอนต่อมาให้แก้สมการดังกล่าว โดยการเปลี่ยนแปลงค่า r ไปเรื่อยๆ จนกว่าจะทำให้ผลรวมของผลตอบแทนที่อยู่ทางด้านซ้ายมือเท่ากับผลรวมของต้นทุนที่อยู่ทางด้านขวามือ ซึ่งค่า r ที่คำนวณได้นี้ ก็คือ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ (พิชญเศ ชาญจักร, 2541: 264-265)

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาครั้งนี้ จะต้องใช้ข้อมูลที่สำคัญ 2 ส่วน ประกอบด้วย 1) ข้อมูลด้านผลตอบแทนจากการศึกษา คือ รายได้จากการทำงานของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์หักด้วยค่าเสียโอกาสในการเรียนต่อระดับอุดมศึกษา และ 2) ข้อมูลด้านต้นทุนทั้งหมดจากการศึกษา คือ ต้นทุนทางตรงในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีรวมกับค่าเสียโอกาสในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ดังปรากฏในสมการ (เหมววรรณ คงทอง, 2550: 48)

$$\sum_{t=-3}^0 (C_h + Y_{h-1})_t (1+r)^{-t} = \sum_{t=0}^{38} (Y_h - Y_{h-1})_t (1+r)^{-t}$$

โดยที่ C_h = ต้นทุนทางตรงในการเรียนระดับปริญญาตรี

Y_{h-1} = รายได้จากการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6
(ค่าเสียโอกาสในการเรียนระดับอุดมศึกษา)

Y_h = รายได้จากการทำงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

r = อัตราผลตอบแทนหรืออัตราคิดลด (Discount Rate)

t = ปีที่เรียนหรือปีที่ทำงาน โดย t_{-3} ถึง t_0 คือปีที่เรียนในระดับปริญญาตรี, t_0 คือปีที่สำเร็จการศึกษาและเริ่มทำงานและ t_0 ถึง t_{38} คือปีที่ทำงานจนถึงเกษียณอายุ

องค์ประกอบด้านซ้ายมือของสมการคือมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนการศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งคำนวณจากต้นทุนทางตรงระดับปริญญาตรีบวกต้นทุนทางอ้อมหรือค่าเสียโอกาสที่คิดจากรายได้ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลายที่ทำงานเป็นระยะเวลาเท่ากับเวลาที่ใช้ในการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ บริหารธุรกิจ และเศรษฐศาสตร์ จำนวน 4 ปี ส่วนองค์ประกอบด้านขวามือของสมการ คือ มูลค่าของผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นจากการศึกษาในระดับปริญญาตรีโดยคิดจากส่วนต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันของรายได้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีกับมูลค่าปัจจุบันของผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลาย นับตั้งแต่จบการศึกษาจนถึงเกษียณอายุหรือเลิกทำงานที่อายุ 60 ปีซึ่งคิดเป็นเวลาทำงาน 38 ปี สำหรับบัณฑิตสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ บริหารธุรกิจ และเศรษฐศาสตร์ โดยอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาคืออัตราส่วนลด (Discount Rate หรือ r) ที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการศึกษาเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนในการศึกษา

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 33 ได้จัดทำให้มีแผนการศึกษาศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา และแผนพัฒนาอุดมศึกษา โดยแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9 เป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2545-2559) ที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากการนำสาระของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาลสู่การปฏิบัติ และเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา แผนพัฒนาการอุดมศึกษา และแผนพัฒนาด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมรวมทั้งเป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ในระดับเขตพื้นที่ การศึกษา เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เสร็จสมบูรณ์ ทั้งกระบวนการเพื่อการปฏิรูปการศึกษา การดำเนินการด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ในช่วงระยะเวลา 15 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 จนถึงปี พ.ศ. 2559 ที่สอดคล้องต่อเนื่องกันทั่วประเทศ ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาตินี้ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญาพื้นฐานในการกำหนดแผน โดยมีการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และธรรมชาติ บูรณาการเชื่อมโยงเป็นกระบวนการโดยรวมที่ “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ซึ่งจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน มีคุณภาพทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม และมุ่งไปสู่การอยู่ดีกินดีมีความสุขของคนไทยทั่วประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) รวมทั้งเชื่อมโยงการพัฒนากระบวนการศึกษาเข้ากับการพัฒนาในด้านอื่นๆของประเทศ เจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติมีหลักการ คือ 1) พัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และ 2) พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพใน 3 ด้าน ประกอบด้วย สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมमानฉันทและเอื้ออาทรต่อกัน

ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์หลักของแผนการศึกษาแห่งชาติ

วัตถุประสงค์หลักของแผนการศึกษาแห่งชาติในครั้งนี้ มีทั้งหมด 3 วัตถุประสงค์หลัก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2552) ประกอบด้วย

1) พัฒนาคอนอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนาแนวนโยบาย โดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภทการศึกษา เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต เพื่อโอกาสเข้าถึงแหล่งบริการการศึกษาและการเรียนรู้โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ ยากจน และอยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาไปจนถึงขั้นอุดมศึกษาที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ รวมถึงการผลิตบัณฑิตและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันและความร่วมมือกับนานาชาติ

2) สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้แนวนโยบาย โดยการส่งเสริมการจัดการศึกษา อบรมและให้ความรู้ทางด้านคุณธรรม ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญา พัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้ และสร้างกลไกการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์

3) พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคนและสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้แนวนโยบาย โดยการการผลิตและพัฒนาอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน การพัฒนาและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ เพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆเพื่อการลงทุนด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

ส่วนที่ 2 ยุทธศาสตร์การดำเนินงานแผนการศึกษาแห่งชาติสู่แนวทางปฏิบัติ

เพื่อให้ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ซึ่งกำหนดไว้เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานและองค์กรตามโครงสร้างการบริหารแผนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงได้กำหนดเป้าหมายโดยรวมให้มีการบริหารแผนการศึกษาแห่งชาติ ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติตามช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานเพื่อการบริหารแผนสู่การปฏิบัติ ดังนี้

1) จัดเตรียมและพัฒนากลไกการนำแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติ เริ่มตั้งแต่การกำหนดมาตรการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ในสาระของแผนพร้อมกับการกำหนดกลไกประสานแผนด้านต่างๆ ร่วมกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน ปรับระบบการจัดสรรงบประมาณที่เน้นผลลัพธ์ของงาน ทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ และผลิตภาพ เช่นเดียวกับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการนำแผนสู่การปฏิบัติ

2) จัดทำกรอบและแนวปฏิบัติของแผน โดยระดมกำลังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในกระบวนการแปลงแผนสู่การปฏิบัติทุกขั้นตอน ในลักษณะที่มีการเรียนรู้และบูรณาการความคิดร่วมกัน สร้างกรอบแนวคิดและหลักการในการจัดทำแผนพัฒนาฯ และแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ทั้งสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งระบุหน่วยงาน องค์กรที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ เฉพาะด้านตามภาระรับผิดชอบ

3) ส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมรวมทั้งแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ สอดคล้องกับบริบทของความต้องการของชุมชนแต่ละพื้นที่ และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการบริหารแผนและนำแผนสู่การปฏิบัติ ในลักษณะที่เป็นองค์รวมที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง โดยหลักการยึดพื้นที่ ภารกิจ และการมีส่วนร่วมจากประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการประสานและการทำงานในแนวราบระหว่างหน่วยงาน

4) พัฒนาระบบและกลไกการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลแผนเริ่มตั้งแต่การส่งเสริมการจัดทำฐานข้อมูลทุกระดับที่จำเป็นต้องใช้ให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ เพื่อสามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลร่วมกันได้ พร้อมทั้งพัฒนาตัวชี้วัดผลสำเร็จของการดำเนินงานตามแผน ทั้งในส่วนที่เป็นปัจจัยตัวป้อน กระบวนการ และผลลัพธ์ ทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ และผลิตภาพ ตลอดจนจัดระบบ

การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นมาตรฐานเดียว เชื่อมโยงกัน เป็นเครือข่าย สามารถนำผลจากการกำกับ ติดตาม มาเป็นแนวทางในการปรับปรุง หรือปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการ อย่างสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการ นำแผนไปปฏิบัติ

5) การประเมินผลในขั้นเตรียมความพร้อม ได้แก่ การประเมินความรู้ความเข้าใจ สาระของแผน ความพร้อมขององค์กรและกลไกตาม โครงสร้างการบริหารแผน ระบบและกลไก การประสานงาน เป็นต้น ประเมินกระบวนการนำแผนสู่การปฏิบัติในทุกขั้นตอน ประเมินผลผลิต ผลลัพธ์และผลประโยชน์ที่เกิดกับประชาชนว่าเป็นไปตามเป้าหมาย เจตนารมณ์เพียงใด ทั้งนี้ กำหนดให้มีองค์กรกลางเป็นผู้ทำการประเมิน โดยประชาชนมีส่วนร่วมและให้ข้อมูล

ส่วนที่ 3 สภาพโดยทั่วไปและปัญหาของอุดมศึกษาไทย

นโยบายการศึกษานั้นเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งการศึกษาถือได้ว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศและเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังเป็นรากฐานอันสำคัญในการพัฒนาคนในทุกระดับของสังคม เพราะการศึกษามีบทบาทและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการมุ่งพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป การเตรียมความพร้อมให้ประชาชนได้รับการพัฒนาด้านต่างๆ โดยเฉพาะการศึกษาจะไปช่วยสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติ การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกๆด้าน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาในส่วนอื่นๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยที่ความเจริญก้าวหน้าของประเทศขึ้นอยู่กับทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2559) พบว่า ปัญหาการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่ามีสาเหตุมาจากการที่สังคมไทยมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและขาดภาวะสมดุล ส่งผลให้ปัจจุบันไทยเกิดวิกฤตในหลายๆด้าน เช่นความเหลื่อมล้ำทางสังคม ภาวะเศรษฐกิจ ภาระหนี้สิน การว่างงาน ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม ครอบครัวแตกแยก วัฒนธรรมเสื่อมถอย เกิดค่านิยมที่ไม่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตของคนไทย ซึ่งปัญหาที่สำคัญประกอบด้วย การศึกษาของประชากร โดยเฉพาะที่อยู่ในระดับต่ำ สถานศึกษาและนโยบายการศึกษาขาดเอกภาพในการดำเนินการ ประชากรส่วนใหญ่ตกอยู่ในกระแสบริโภคนิยม รวมถึงด้านบุคลากรทางการศึกษา พบว่าประเทศไทยยังขาดแคลนบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

คุณภาพอุดมศึกษาไทยในปัจจุบันได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีการพัฒนาความรู้ระดับสูงเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อสังคมในอนาคต การศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นยังรวมถึงการให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผลผลิตของอุดมศึกษาซึ่งเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปนั้น มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาควบคู่ไปกับความรู้ทางวิชาการ แม้ว่าการพัฒนาคุณภาพของการอุดมศึกษาไทยมีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง แต่ในปัจจุบันก็ยังพบว่าคุณภาพอุดมศึกษายังไม่มีความเหมาะสมเท่าที่ควรในหลายประเด็น สาเหตุหลักมีหลายประการ (มดิชนออนไลน์, 2548) ประกอบด้วย

1) สถาบันอุดมศึกษาปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะในเรื่องการสร้างและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการเรียนการสอนและการวิจัยซึ่งเปิดหลักสูตรตามความพอใจ โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ขาดการวางแผนพัฒนาสถาบันในระยะยาว รวมถึงคณะกรรมการบริหารสถาบัน/สภามหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชนหลายแห่งไม่มีการบริหารจัดการที่ดี

2) มหาวิทยาลัยไทยโดยภาพรวมยังมีจุดอ่อนเรื่องการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยซึ่งจะสังเกตได้ว่ามหาวิทยาลัยที่ติดอันดับมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกล้วนเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยทั้งสิ้น

3) ทิศทางการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวมไม่ชัดเจนเกิดความซ้ำซ้อนในเรื่องการให้บริการบุคลากรที่จะเข้ามาในมหาวิทยาลัย เช่น ผู้บริหาร ส่วนหนึ่งไม่มีความรู้ทางการบริหาร แต่จะมีความรู้เฉพาะด้านงานวิชาการเท่านั้น รัฐบาลควรมีการจัดอบรมการเป็นผู้บริหารขึ้นมาลักษณะเดียวกันกับข้าราชการสายอื่นๆ

4) บัณฑิตที่จบการศึกษาออกมาบางส่วนไม่ได้คุณภาพและมีปัญหาในด้านภาษาอังกฤษ สถาบันการศึกษาควรดึงผู้ประกอบการเข้าไปร่วมพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาบุคลากรและเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าไปฝึกงานในสถานประกอบการตั้งแต่ยังเรียนอยู่ รวมถึงวิกฤติอุดมศึกษาไทยช่วง 7 ปีที่ผ่านมาทั้งมหาวิทยาลัยรัฐและมหาวิทยาลัยราชภัฏ 300 แห่ง และเปิดหลักสูตรปริญญาตรีและโท บางแห่งใช้กลยุทธ์ "จบง่าย" ในการดึงดูดผู้เรียนขณะที่ผู้เรียนเข้ามาเรียนเพื่อหวังใบปริญญาตามสโลแกนจ่ายครบจบแน่ ซึ่งเป็นการทำลายคุณภาพอุดมศึกษาไทย และทำให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกมาไม่มีคุณภาพตามที่สังคมคาดหวังไว้

5) การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่เป็นการจัดตั้งด้วยเหตุผลทางการเมืองไม่ได้คำนึงถึงคุณภาพและความพร้อมของการเป็นสถาบันอุดมศึกษารวมถึงไม่มีการจัดระบบความ

หลากหลายของสถาบันอุดมศึกษาทำให้ทิศทางการส่งเสริมพัฒนาและกำกับมาตรฐานไม่ชัดเจนและไม่ต่อเนื่อง

6) สถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน 170 กว่าแห่ง ส่วนมากมุ่งเข้าสู่ธุรกิจอุดมศึกษา มีการขายปริญญาบัตรเปิดหลักสูตรจำนวนมาก การถ่ายทอดความรู้แบบสำเร็จรูปตามแบบตะวันตกเนื่องจากมหาวิทยาลัยไทยก้าวเข้าสู่กับดักทางธุรกิจการศึกษา

7) รัฐบาลไม่มีการควบคุมการเปิดสาขาวิชาของแต่ละมหาวิทยาลัยให้ตรงตามความต้องการของประเทศและตลาดแรงงานดังนั้น ควรส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษากู้เงินเพื่อศึกษาในสาขาวิชาที่ตลาดแรงงานต้องการเพื่อให้บัณฑิตที่จบออกมามีงานทำ

8) สถาบันอุดมศึกษาไทยได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว มีมหาวิทยาลัยรัฐ 70 แห่ง มหาวิทยาลัยเอกชน 67 แห่งและวิทยาลัยชุมชน 18 แห่งรวมทั้งหมด 155 สถาบัน ปัญหาที่คือร้อยละ 50 ของสถาบันอุดมศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยขนาดเล็กมีผู้เรียนต่ำกว่า 6,000 คน ทำให้เกิดปัญหาเรื่องประสิทธิภาพทางวิชาการ การบริหารจัดการ และเกิดปัญหาทางการเงินได้ เพราะฉะนั้น ควรจะมีการหลอมรวมสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งเข้าด้วยกัน

9) จากพระราชบัญญัติการศึกษา 15 ปีระหว่างปี พ.ศ. 2533-2547 ที่ผ่านมามีมีการกำหนดสัดส่วนผู้เรียนสายวิทยาศาสตร์และสายสังคมที่ 50:50 และกำหนดให้แต่ละมหาวิทยาลัยมีส่วนอาจารย์ที่จบปริญญาเอก ปริญญาโท และปริญญาตรีอยู่ที่ 3:6:1 ที่สำคัญต้องการให้ผู้เรียนรับภาระค่าเรียนเพิ่มขึ้น เมื่อสิ้นแผนฯสามารถดำเนินการตามเป้าหมายได้หลายเรื่อง แต่ที่ยังทำไม่ได้คือสัดส่วนผู้เรียนสายวิทย์และสายสังคม 50:50 นั้นทำได้เฉพาะในมหาวิทยาลัยปิดสัดส่วนอาจารย์ที่จบปริญญาเอก ปริญญาโท และปริญญาตรี นั้นทำได้เฉพาะในมหาวิทยาลัยรัฐเพียง 24 แห่งเท่านั้น

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศที่พัฒนาแล้ว อาทิ ญี่ปุ่น เยอรมนี สหรัฐอเมริกา ต่างมีการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศไปได้อย่างรวดเร็วเนื่องจากประเทศได้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งจะช่วยจัดแบ่งให้กับผู้ที่มีการศึกษาสูง มีอาชีพ มีรายได้และสถานภาพทางสังคมที่ดีขึ้นตามลำดับ ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติครั้งนี้ให้ความสำคัญกับการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนประเทศที่เน้นเป้าหมาย 3 ด้าน คือ 1) พัฒนาคุณภาพการศึกษาของประชากร 2) การ

ขยายโอกาสทางการศึกษา และ 3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ส่วนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาอุดมศึกษาไทยในอนาคต

การนำเสนอกรอบแนวคิดเชิงนโยบายอุดมศึกษาที่จะยกระดับคุณภาพและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยสำนักคณะกรรมการอุดมศึกษา (นุชวดี พวงสำลี, 2551) ประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์สำคัญ ดังต่อไปนี้

1) ประเทศไทยควรเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งด้านคุณภาพและขยายปริมาณ โดยเร่งศึกษาและกำหนดความต้องการกำลังคนในสาขาวิชาต่างๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ เพื่อการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์แห่งเอเชีย (Medical Hub) ด้านสังคมศาสตร์ และด้านสาขาที่ตอบสนองภาคอุตสาหกรรมหลักของประเทศ ซึ่งจะมีการระดมผู้เชี่ยวชาญของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วม

2) สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานอุดมศึกษา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเสริมประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูงทุกระบบ

3) การวิจัยและพัฒนา ซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญยิ่งของระบบอุดมศึกษาไทยควรเร่งสร้างนักวิจัยมืออาชีพในสถาบันอุดมศึกษา มีระบบจูงใจสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนได้ทำงานวิจัยของตนเอง เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ

4) การพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีหลักสำคัญคือ การกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของอาจารย์อุดมศึกษาให้มีวุฒิปริญญาเอก และเร่งยกระดับคุณวุฒิคณาจารย์ในภาพรวมจากปัจจุบันที่มีอาจารย์วุฒิปริญญาเอกเพียง 25% อีกภายใน 10 ปี จะต้องเพิ่มเป็น 50% เพื่อการผลิตบุคลากรระดับปริญญาเอกในสาขาที่เป็นความต้องการให้เพียงพอต่อการพัฒนาประเทศ ตลอดจนปรับปรุงระบบเงินเดือนเพื่อดึงดูดคนดีคนเก่งเข้ามาเป็นอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัย

5) การปฏิรูประบบการเงินอุดมศึกษา โดยเริ่มต้นที่พัฒนาระบบกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต รวมถึงส่งเสริมการผลิตและพัฒนาอาจารย์

6) โครงสร้างและการบริหารจัดการ เร่งรัดกระบวนการนิติบัญญัติให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับให้เสร็จสิ้น 20 แห่ง ภายในปี พ.ศ.2550 เพื่อความคล่องตัวในการดำเนินงานสอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

7) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษา โดยใช้กลไกของการปฏิรูปการเงินเพื่อการอุดมศึกษาเป็นเครื่องมือ

ดังนั้นทุกภาคส่วนจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา เพื่อให้ประเทศมุ่งสู่ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และชุมชน โดยมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ จากระบบการศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อนประเทศ สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องเปิดหลักสูตรให้ตรงกับสภาพความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต สถาบันการศึกษาต้องมุ่งจัดการศึกษาเฉพาะทางที่เป็นการลงลึกเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ อันเป็นการพัฒนาการอุดมศึกษาที่มีคุณภาพโดยสร้างความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ ควรใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันและหารายได้เข้าสู่สถาบันด้วยตนเอง รวมถึงต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ลดความซ้ำซ้อนในการบริหารจัดการ หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของอุดมศึกษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับความหมาย หลักการและขอบเขตของสังคมศาสตร์

นับตั้งแต่มีการวิเคราะห์และแบ่งหมวดหมู่วิชาการต่างๆขึ้น ทำให้วิทยาการในโลกถูกแบ่งออกเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ต่างๆทางจิตใจและวัฒนธรรม ซึ่งศาสตร์ประเภทหลังนี้ได้ถูกจำแนกออกเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ ประเภทแรก เกี่ยวข้องกับมนุษย์ในฐานะที่เป็นเอกชน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับมนุษย์คนอื่นๆ และประเภทที่สองเป็นศาสตร์ที่ถือว่ามนุษย์เป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่มที่จะต้องปฏิบัติสัมพันธ์กัน ซึ่งปรากฏการณ์ที่สัมพันธ์กับกิจกรรมของกลุ่มนี้เรียกว่า ปรากฏการณ์ทางสังคม และศาสตร์ที่ตีความกิจกรรมดังกล่าวก็คือ สังคมศาสตร์ (Seligman, 1930) ดังนั้น สังคมศาสตร์จึงเป็นศาสตร์ทางจิตใจหรือวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของเอกชนในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของสังคมศาสตร์ในลักษณะต่างๆดังนี้

แม็คเคนซี (Mackenzie, 1966) กล่าวว่า สังคมศาสตร์ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างและลักษณะของสังคมมนุษย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของมนุษย์แต่ละบุคคล และความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ดังนั้น ถึงแม้ว่าสังคมศาสตร์จะถูกแบ่งออกเป็นสาขาวิชาต่างๆ โดยมีประวัติศาสตร์ จุดมุ่งหมาย ละวิธีการศึกษาค้นคว้าของตนเองก็ตาม แต่สาขาวิชาเหล่านี้ก็มีลักษณะที่คาบเกี่ยวกัน และไม่สามารถขีดเส้นแบ่งระหว่างสาขาวิชาได้อย่างชัดเจน

นิสเบท (Nisbet, 1993) กล่าวว่า สังคมศาสตร์ หมายถึง ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ทางสังคมและวัฒนธรรม ทั้งในด้านเศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา จิตวิทยาสังคม ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีความหมายอยู่ 2 นัยด้วยกัน คือ

1) ความหมายอย่างกว้าง สังคมศาสตร์ หมายถึง วิชาการสาขาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสังคม ซึ่งตามความหมายนี้ สังคมศาสตร์จึงรวมถึงสาขาวิชาในทางมนุษยศาสตร์ บางสาขาวิชา เช่น ประวัติศาสตร์ และปรัชญา นอกจากนี้ยังรวมเอาความรู้เชิงปฏิบัติหรือวิชาการที่เป็นวิชาชีพด้วย เช่น นิติศาสตร์ และพาณิชยศาสตร์ เป็นต้น

2) ความหมายอย่างแคบ สังคมศาสตร์ หมายถึง วิทยาศาสตร์สังคมที่มีลักษณะของความเป็นวิทยาศาสตร์ เช่นเดียวกับวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ดังนั้น สาขาวิชาที่จัดอยู่ในกลุ่มมนุษยศาสตร์และกลุ่มวิชาชีพจึงถูกตัดออกไป ทำให้สาขาวิชาที่จัดว่าเป็นสังคมศาสตร์เหลืออยู่ไม่มากนัก ประกอบด้วย มานุษยวิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยา ภูมิศาสตร์ รัฐศาสตร์และประวัติศาสตร์

ทิตยา สุวรรณะชญ (2527) ได้แบ่งสังคมศาสตร์ออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่เช่นกัน ดังนี้

1) กลุ่มวิชาหลัก (Core Discipline) เป็นสาขาวิชาที่ใช้เป็นรากฐานในการอธิบายเพื่อให้เกิดความเข้าใจในปรากฏการณ์ต่างๆ ทางสังคม จึงไม่ค่อยมีอคติที่สืบเนื่องมาจากคุณค่าทางสังคมเพราะมุ่งชี้แจงแสดงให้เห็นเหตุและผล ได้แก่ (1) รัฐศาสตร์ (2) เศรษฐศาสตร์ (3) สังคมวิทยา (4) มานุษยวิทยา และ (5) จิตวิทยา

2) กลุ่มวิชาที่มุ่งประยุกต์ (Eclectic Discipline) เป็นกลุ่มวิชาที่นำเอาความรู้จากสาขาหลักมาใช้เป็นเครื่องมือในอันที่จะเสริมสร้างวิธีการต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของตน สาขาวิชาเหล่านี้มีมากมายยิ่งความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เพิ่มมากขึ้นเท่าใด สาขาวิชาเหล่านี้ย่อมเกิดมากขึ้นเท่านั้น แต่กลุ่มวิชานี้มีเป้าหมายหลักซึ่งกำหนดโดยอุดมคติของสาขาวิชาด้วย ได้แก่ (1) ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (2) รัฐประศาสนศาสตร์ (3) บริหารธุรกิจ และ (4) นิติศาสตร์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าสาขาสังคมศาสตร์มีขอบเขตการศึกษาที่กว้างขวางครอบคลุมถึงพฤติกรรมด้านต่างๆของมนุษย์ และสาขาวิชาต่างๆเหล่านี้ก็มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและเนื่องจากวิธีการศึกษาในสาขานี้ใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ "สังคมศาสตร์" จึงมีชื่อเรียกในภาษาอังกฤษว่า "Social Sciences"

พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราธิปพงศ์ประพันธ์ (2529) ทรงกล่าวถึงความหมายของสังคมศาสตร์และขอบเขตของการศึกษาวิชานี้ไว้ว่า สังคมศาสตร์เป็นวิชาที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของ

มนุษย์ในทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ตามความเป็นจริง สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ 1) สังคมศาสตร์ล้วน ได้แก่ สาขาวิชา รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และสังคมวิทยา 2) กลุ่มวิชาที่มีส่วนเป็นสังคมศาสตร์ ได้แก่ ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ จิตวิทยา มานุษยวิทยา มานุษยวิทยาการสื่อสารศึกษา ประวัติศาสตร์ และคติชนวิทยา สามารถจัดว่าเป็นทั้งสาขาวิชาในสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ การศึกษามานุษยวิทยาโดยใช้แนวทางเชิงนิเวศหรือเชิงชีววิทยานั้น จะเกี่ยวข้องอย่างมากกับวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

นภาพร อติวานิชยพงศ์ (2550) ได้ให้คำนิยามของ สังคมศาสตร์ หมายถึง สาขาวิชาที่ใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์เพื่อศึกษาโลกในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ หน่วยสังคมต่างๆ ของมนุษย์ รวมทั้งพฤติกรรมของมนุษย์ในแง่มุมต่างๆ วิชาในสังคมศาสตร์ แตกต่างจากวิชาในกลุ่มวิทยาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เนื่องจากหลายๆ สาขาวิชาในสังคมศาสตร์เน้นการหาความรู้และความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินพฤติกรรมของมนุษย์และปรากฏการณ์ทางสังคมด้วยกระบวนการแบบปฏิฐานและประจักษ์นิยม ทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) อย่างไรก็ตาม บางสาขาวิชาอาจนำระเบียบวิธีเชิงคุณภาพแบบการตีความ การคาดการณ์ วิเคราะห์ตามหลักปรัชญา และตรรกะ หรือความเชื่อส่วนบุคคล และการวิจารณ์มาใช้ในการอธิบายพฤติกรรมในบางกรณีที่เหมาะสมหากจำเป็น อย่างไรก็ตาม ระเบียบวิธีการศึกษาทางสังคมศาสตร์แบบใหม่ได้รับอิทธิพลจากสังคมศาสตร์แบบอเมริกันอย่างมาก ทำให้การศึกษาแบบปฏิฐานนิยมได้รับความนิยมและการยอมรับมากกว่าระเบียบวิธีแบบเก่าที่คล้ายคลึงกับสาขามนุษยศาสตร์

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) ได้ระบุถึงความหมายของสังคมศาสตร์ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับสังคมและมนุษย์ที่ดำรงอยู่ร่วมกันในสังคม ตลอดจนปรากฏการณ์ต่างๆ ทางสังคม ซึ่งเป็นศาสตร์ที่ใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์เพื่อศึกษาโลกในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยสังคมกับมนุษย์ สังคมศาสตร์มีความแตกต่างจากวิทยาศาสตร์ เนื่องจากสังคมศาสตร์เน้นการหาความรู้และความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินพฤติกรรมของมนุษย์และปรากฏการณ์ทางสังคม โดยทฤษฎีต่างๆทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ ได้มาจากการสังเกตพฤติกรรมของมนุษย์และพฤติกรรมทางสังคมมากกว่าการทดลอง สังคมศาสตร์สามารถแยกประเภท 9 สาขาย่อยที่สำคัญ อันประกอบด้วย 1) รัฐศาสตร์ 2) นิติศาสตร์ 3) ประวัติศาสตร์ 4) ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 5) นิเทศศาสตร์ 6) เศรษฐศาสตร์ 7) ภูมิศาสตร์ 8) บริหารธุรกิจ 9) ศาสตร์การท่องเที่ยว

วิธีการศึกษาทางสาขาสังคมศาสตร์เป็นการประยุกต์เอาวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ แต่มีข้อจำกัด เนื่องจากการคาดการณ์ทางสังคมศาสตร์เป็นไปในรูปของความน่าจะเป็น ในขณะที่การคาดการณ์ทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติมีลักษณะของความแน่นอนที่ตรงมากกว่า สังคมศาสตร์ ซึ่งสังคมศาสตร์เป็นศาสตร์หรือความรู้ต่างๆที่เกี่ยวกับสังคมมนุษย์หรือว่าด้วยมนุษย์ในสังคม ปรัชญาการณต่างๆในสังคม โดยพยายามนำเอาวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการศึกษาค้นคว้าถึงพฤติกรรมของมนุษย์ในฐานะที่เป็นสมาชิกหรือหน่วยหนึ่งของสังคม ซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อนอันอาจกล่าวได้ว่า ไม่มีปราชญ์คนใดสามารถศึกษาได้ครบถ้วนทุกแง่มุม สังคมศาสตร์จึงแตกแขนงออกเป็นสาขาวิชาย่อยต่างๆมากมาย

แม้ว่าสาขาวิชาต่างๆในสังคมศาสตร์จะเน้นการศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์ในแง่มุมที่แตกต่างกันไป แต่ทุกสาขาก็มีระเบียบวิธีในการศึกษาที่คล้ายคลึงกัน งานวิจัยทางสังคมศาสตร์ทุกสาขาวิชาล้วนใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ในการศึกษาค้นคว้า เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับเหตุการณ์และการสังเกตการสรุปผลการศึกษาของผู้ที่ศึกษางานทางสังคมศาสตร์ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์ที่สามารถพิสูจน์หรือตรวจสอบได้ และต้องหลีกเลี่ยงสิ่งที่เป็นข้อคิดเห็นการคาดการณ์ และอคติระเบียบวิธีทางสังคมศาสตร์ คือเครื่องมือในการหาทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ ดังนั้น งานวิจัยทางสังคมศาสตร์จึงมีลักษณะร่วมกันดังนี้

1) เน้นข้อเท็จจริงซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอสิ่งที่ค้นพบมาแล้ว หลักการ และข้อเท็จจริงเพื่อใช้สิ่งเหล่านี้ในการศึกษาประเด็นปัญหาและสถานการณ์ใหม่ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องจดจำหลักการและข้อเท็จจริงเหล่านี้ในการดำเนินการวิจัย

2) มีการนำเสนอค่านิยมศัพท์ใหม่ๆการศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ มีการสร้างคำศัพท์ใหม่ๆ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถศึกษาเนื้อหาได้กว้างขวางมากขึ้น

3) ในงานวิจัยนั้น ส่วนประกอบในการวิจัย อาทิ แผนภาพ แผนภูมิ ตาราง และกราฟล้วนเป็นส่วนประกอบสำคัญในงานวิจัย

4) เน้นการอ้างอิงงานวิจัย ผู้เขียนทางสังคมศาสตร์เป็นจำนวนมากนำงานวิจัยเรื่องต่างๆ มาสนับสนุนข้อเสนองานเขียนของตนดังนั้นผลของการวิจัยและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปจึงถือเป็นสิ่งสำคัญ

5) เน้นทฤษฎีการศึกษา ในสาขานี้มักกล่าวถึงทฤษฎีและการนำทฤษฎีไปประยุกต์ใช้

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า สังคมศาสตร์ หมายถึง ศาสตร์ที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อกันและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทั้งนี้ เพื่อการค้นหาหลักการและกฎเกณฑ์แห่งพฤติกรรมของมนุษย์ภายในสังคม ด้วยเหตุนี้สังคมศาสตร์จึงเป็นศาสตร์ที่มีขอบเขตกว้างขวาง และมีเส้นแบ่งระหว่างสาขาวิชาต่าง ๆ มาคานเกี่ยวเนื่องจากนี้สาขาวิชาต่างๆทางสังคมศาสตร์ยังอาจจำแนกออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มสังคมศาสตร์บริสุทธิ์ เช่น รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และกลุ่มสังคมศาสตร์ที่เป็นวิชาชีพ เช่น พาณิชยศาสตร์ นิติศาสตร์ ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ศาสตร์การท่องเที่ยว นิเทศศาสตร์ เป็นต้น

ตอนที่ 6 แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิต

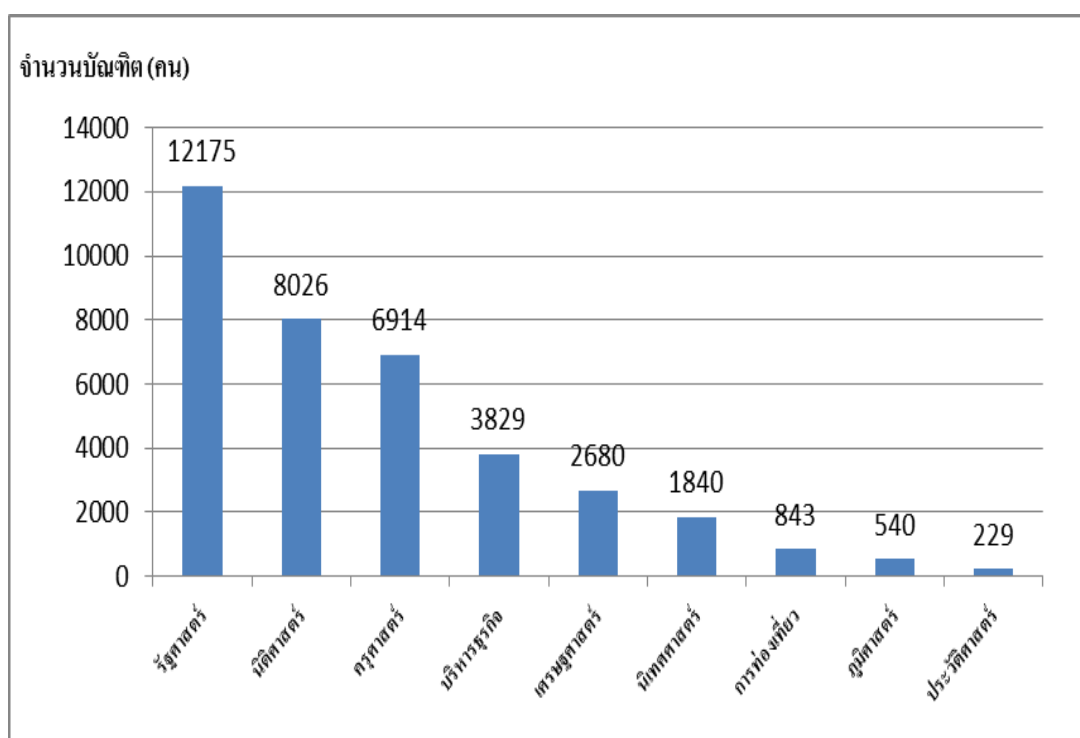
กระแสความคิดเรื่องการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นเรื่องที่ได้รับการเน้นหนักและกล่าวถึงในวงวิชาการอุดมศึกษามาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะงานวิจัยเชิงนโยบายในโครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาวของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา อาทิ การคาดคะเนกำลังคนระดับปริญญาตรี การศึกษาตลาดแรงงานของบัณฑิตในเชิงพฤติกรรมตลอดจนแนวโน้มพัฒนาการของโลกและประเทศในอนาคตที่ส่งผลกระทบต่อทิศทางการผลิตบัณฑิต เป็นต้น แรงผลักดันดังกล่าวยังนำมาสู่ความเคลื่อนไหวที่สำคัญตามมาอีกหลายเรื่องเช่น โครงการวางแผนการผลิตและพัฒนาบัณฑิตในสาขาต่างๆที่ขาดแคลน เป็นต้น

ในช่วงเวลาที่ผ่านมานี้แนวคิดเรื่องบทบาทอุดมศึกษาในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงกลายมาเป็นฐานคิดสำคัญควบคู่กับการมุ่งผลิตและพัฒนากำลังคนที่เป็นนักคิดและนักสร้างความรู้อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่สอดคล้องกับการพัฒนาสภาพสังคมผู้ผลิต (Producer Society) มากกว่าสังคมผู้บริโภค (Consumer Society) ที่มีนัยต่อการปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสำคัญมาจนถึงปัจจุบันงานวิชาการในโครงการการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์เป็นภาพสะท้อนล่าสุดที่ยังคงชี้ให้เห็นแนวคิดของการมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและมีความสามารถในการปรับตัวเพื่อการ “ก้าวมันทันโลก” นอกจากนี้การมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพกำลังคนยังนำมาสู่การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550)

เนื่องจากสายสังคมศาสตร์เป็นสายที่มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษามากที่สุดและมีความสำคัญต่อพฤติกรรมของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งมีผลต่อด้านสังคม การเมือง การปกครอง ระบบเศรษฐกิจ กฎหมายและสิ่งแวดล้อม โดยสาขาของสายสังคมศาสตร์ประกอบด้วยหลากหลายสาขาที่สำคัญ อาทิ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวและการโรงแรม เป็นต้นและ

จากข้อมูลตัวเลขสถิติที่สำคัญของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) พบว่าจำนวนบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์สาขาต่างๆ ในปีการศึกษา 2552 ของมหาวิทยาลัยรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชนมีจำนวนเท่ากับ 37,076 คน โดยสาขาที่มีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามากที่สุด ได้แก่ สาขารัฐศาสตร์ จำนวน 12,175 คน รองลงมาได้แก่สาขานิติศาสตร์ จำนวน 8,026 คน สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จำนวน 6,914 คน สาขาบริหารธุรกิจจำนวน 3,829 คน สาขาเศรษฐศาสตร์จำนวน 2,680 คน ในขณะที่สาขานิเทศศาสตร์ สาขาการท่องเที่ยว และการโรงแรม สาขาภูมิศาสตร์ และสาขาประวัติศาสตร์มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเพียง 1,840 คน 843 คน 540 คน และ 229 คน ตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) ดังแสดงในภาพที่ 5

ภาพที่ 5 จำนวนบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ในปีการศึกษา 2552 ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

ที่มา: สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552)

จากจำนวนบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์เป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับบัณฑิตจากสายวิทยาศาสตร์หรือสายมนุษยศาสตร์ ทำให้เกิดปัญหาบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ว่างงานเป็นจำนวนมากซึ่งศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ตกงานว่าเกิดจากการที่สถาบันอุดมศึกษาแข่งขัน

เปิดหลักสูตร เนื่องจากง่ายต่อการสรรหาอาจารย์ผู้สอน การลงทุนของสถาบันอุดมศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์น้อยกว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายวิทยาศาสตร์เป็นจำนวนมาก สถาบันอุดมศึกษาจึงเร่งระดมการตลาดด้วยหลักสูตรสายสังคมศาสตร์ แต่ผลผลิตที่ออกมามีปัญหาด้านคุณภาพ ซึ่งนับเป็นการสูญเสียทรัพยากรที่มีทั้งต้นทุนบุคคลและต้นทุนทางสังคมแต่ไม่เกิดความคุ้มค่ากับผลตอบแทนที่ได้รับ (วิจิตร ศรีสอ้าน, 2550)

ส่วนที่ 1 เป้าหมายของการผลิตบัณฑิต

การจัดการศึกษาไม่ว่าในระดับใดย่อมมีเป้าหมายที่สำคัญ อาทิ การศึกษาระดับปริญญาตรีมีเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตสำเร็จการศึกษาและออกไปปฏิบัติงานในองค์กรต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้จุดหนึ่งที่ควรพิจารณา คือ การจัดการศึกษา ด้วยเหตุนี้ การบริหารงาน การดำเนินงานและหลักสูตร จึงมีลักษณะที่เฉพาะและแตกต่างกันไปด้วยสำหรับเป้าหมายการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีของสายสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย

- 1) ควรเน้นการผลิตบัณฑิตโดยเน้นด้านคุณภาพเป็นหลักและต้องคำนึงถึงปริมาณด้วยโดยเน้นการประยุกต์ใช้ความรู้ความสามารถของบัณฑิตต่อการปฏิบัติงานในองค์กร
- 2) ในทางสังคมศาสตร์นั้น การทำงานจะต้องมีสังคมเป็นพื้นฐาน การผลิตบัณฑิตจึงต้องสนองความต้องการของสังคมโดยปริยาย แต่ควรยึดถือหลัก 3 ประการ คือ 1) ความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) ให้ผลผลิตสามารถนำไปใช้ตอบสนองความต้องการของสังคม และ 3) บัณฑิตที่ผลิตออกไปต้องเป็นผู้นำทางสังคมให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้น
- 3) สถาบันอุดมศึกษา สถานประกอบการของรัฐและองค์กรเอกชน รวมถึงหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมมือทำการวิจัยความต้องการของตลาดแรงงานในแต่ละสาขาต่อเนื่องทุกปี พร้อมทั้งกำหนดมาตรการที่บังคับให้สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน
- 4) ควรเพิ่มความสนใจของสหสาขาวิชามากขึ้นตามความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าเป้าหมายของการผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ มุ่งไปที่การผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพการประยุกต์ใช้ความรู้ความสามารถของบัณฑิตต่อการปฏิบัติงานในองค์กรและการผลิตบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งกรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปีตั้งแต่ฉบับที่ 1 มาจนถึงฉบับที่ 2 ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2551-2565) ได้กำหนดให้

การศึกษาเป็นกุญแจดอกสำคัญของการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา เน้นเรื่องการเมืองงานทำและตลาดแรงงานในอนาคตเพื่อการรองรับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา โดยเชื่อว่าตลาดแรงงานที่เข้มแข็งของประเทศเป็นเงื่อนไขสำคัญของการพัฒนาประเทศและความสงบสุขในสังคม โดยที่อุดมศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยสร้างบุคลากรและความรู้รองรับตลาดแรงงาน ความเข้าใจในเรื่องการเมืองงานทำและตลาดแรงงานในอนาคตจึงมีความสำคัญต่อทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษาในระยะยาว (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550)

ส่วนที่ 2 บทบาทของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

บทบาทของสถาบันอุดมศึกษานั้นมักจะเน้นไปที่การผลิตบัณฑิตตามเป้าหมาย ปรัชญา และวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยถือเป็นกลุ่มบุคคลชั้นนำของประเทศทั้งในด้านวิชาการและสังคม ฉะนั้นถือได้ว่าบัณฑิตเป็นรากฐานสังคมของประเทศ เมื่อใดมหาวิทยาลัยผลิตบัณฑิตที่ไม่เหมาะสมหรือมีคุณสมบัติที่ไม่ดีพอ เมื่อนั้นสังคมของประเทศย่อมได้รับความกระทบกระเทือนเสียหายด้วย ดังนั้นบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งถือว่าเป็นรากฐานของสังคมควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ ประกอบด้วย 1) เป็นผู้ที่มีความรู้ 2) เป็นผู้ที่มีความคิด 3) เป็นผู้ที่มีวัฒนธรรมและศีลธรรมอันดี และ 4) เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพและมุ่งให้ความเจริญต่ออาชีพที่ตนเองกำลังปฏิบัติงานอยู่

ดังนั้น บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาเป็นเรื่องของการสร้างคน หรือตอบสนองความต้องการอยากรู้อยากเห็นของสังคม บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องผลิตกำลังคนเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมและการพัฒนาประเทศ ซึ่งประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ (2530) ได้แบ่งสาระสำคัญของบทบาทสถาบันออกเป็น 3 ส่วน คือ

1) ปัจจัยการผลิตจะครอบคลุมถึงระบบโครงสร้างและการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา โดยเน้นที่วัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาและงบประมาณ ด้านการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา การขยายตัวของสถาบันอุดมศึกษา การกระจายโอกาสทางการศึกษา นิสิตนักศึกษาและคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

2) กระบวนการผลิตบัณฑิต ได้แก่ หลักสูตรและโปรแกรมการศึกษา การประเมินและการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา กระบวนการผลิตการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งอุปสรรคของหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษา

3) ผลผลิตของสถาบันอุดมศึกษา รวมถึงผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวนผู้ที่สำเร็จการศึกษากับเป้าหมายการผลิต การออกกลางคัน การเมืองงานทำและการว่างงานของบัณฑิต

คุณภาพการทำงานของสำเร็จการศึกษา การพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ รวมทั้งบทบาทและสัมฤทธิ์ผลของสถาบันอุดมศึกษา

นอกจากนี้ พรชูลี อาชาวอรุณ (2543) กล่าวถึงบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาโดยเน้นหน้าที่หลัก 4 ประการ คือ (1) การสอนเพื่อผลิตบัณฑิตตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือการพัฒนากำลังคน (2) การวิจัยเพื่อเพิ่มพูนความรู้ระดับอุดมศึกษา (3) การบริการวิชาการ ได้แก่ การนำความรู้และบัณฑิตไปช่วยในการพัฒนาสิ่งแวดล้อม พัฒนาสังคมให้ดีขึ้น ผลิตบัณฑิตเพื่อปฏิบัติงานต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพ และ (4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของประเทศ

ส่วนที่ 3 คุณภาพของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

การศึกษาไม่ว่าจะระดับใดก็ตาม เมื่อได้มีการดำเนินการตามปรัชญา เป้าหมายและวัตถุประสงค์มาพอสมควรแล้ว สิ่งที่มีแนวโน้มว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่นั้น จะดูได้จากคุณภาพของผลผลิต ซึ่งได้แก่คุณลักษณะของบัณฑิต ตลอดจนการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะการศึกษาจะเป็นเครื่องชี้ให้บัณฑิตมีลักษณะเป็นเช่นใด ออกไปรับใช้สังคมได้ดีเพียงใด และดำเนินชีวิตในสังคมอย่างไร ระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นรากฐานสำคัญอย่างต่อการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรสังคมของประเทศไทย เพราะเป็นขั้นต้นสุดท้ายในการสร้างเสริมคุณภาพ และความรับผิดชอบให้แก่บัณฑิตทุกสาขาก่อนที่จะออกไปประกอบอาชีพ และเป็นผู้รับใช้สังคมในระดับสูง ซึ่งอาจเป็นผู้นำของสังคมในอนาคตด้วย

ลักษณะของบัณฑิตที่มีคุณภาพควรประกอบด้วยคุณลักษณะเป็นผู้เพียบพร้อมด้วยสติปัญญา มีความรู้และความเชี่ยวชาญในสรรพวิทยาการที่สร้างประโยชน์แก่การดำเนินชีวิต ซึ่งแนวทางที่จะได้บัณฑิตที่เพียบพร้อมด้วยคุณภาพนั้น สมศรี อ่ำสำอาง (2531) ได้เสนอแนะแนวทางเอาไว้ดังนี้

1) ควรมีการประเมินผลของงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้วเพื่อการแนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง และนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนในการพัฒนาการศึกษาเพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งด้านปฏิบัติ ด้านวิชาการ ด้านความรู้ความสามารถ และด้านมนุษยสัมพันธ์เพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2) ศึกษาแนวโน้มความต้องการของสังคมโดยพิจารณาจากการเพิ่มขึ้นของประชากร ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทิศทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม เพื่อจะได้นำมาประกอบการพิจารณาหลักสูตรทางการศึกษา ทั้งนี้เพื่อเตรียมผลิตบัณฑิตในสาขาต่างๆให้มีความสอดคล้องกับตลาดแรงงานและความต้องการบัณฑิตสาขาต่างๆในประเทศ

3) ควรได้ทำการสำรวจตลาดแรงงานควบคู่ไปกับการพิจารณาถึงอาชีพในอนาคตที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์ เพื่อฝึกอบรมบุคลากรของรัฐไว้ให้พร้อมที่จะเปิดอบรมหรือเปิดสอนในสถาบัน ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมในอาชีพให้สนองความต้องการของตลาดแรงงาน

4) ควรกำหนดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการในประเทศ และสภาพของทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่น และนำลักษณะของทรัพยากรแต่ละท้องถิ่นเข้ามาใช้ในการพิจารณาหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับชีวิตจริง และนำไปประกอบอาชีพได้ รวมถึงยังเป็นการกระจายประชากรไปในแต่ละสาขาวิชาชีพด้วย

5) ควรพิจารณาถึงเรื่องการบริการการศึกษาเป็นสำคัญ โดยมีหน่วยงานส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานการศึกษาส่วนกลาง ทั้งนี้เพื่อจะได้มีระบบการศึกษาที่แน่นอนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งจะนำไปสู่การผลิตบัณฑิตที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณภาพ

ตอนที่ 7 แนวคิดเกี่ยวกับบริบทสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาและการวิเคราะห์ SWOT และ SWOT Matrix

ในตอนี่ 7 ประกอบไปด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของยุทธศาสตร์ระดับของยุทธศาสตร์ลักษณะของยุทธศาสตร์ที่ดีประโยชน์ของการวางแผนยุทธศาสตร์ความล้มเหลวในการวางแผนยุทธศาสตร์องค์ประกอบของการวางแผนยุทธศาสตร์กระบวนการของการวางแผนยุทธศาสตร์รวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับบริบทสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาและการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์โดยวิธี SWOT และ SWOT Matrix ดังนี้

ความหมายของยุทธศาสตร์

นักวิชาการได้ให้ความหมาย ดังนี้

เซอร์โตและปีเตอร์ (Certo and Peter, 1991) ได้ให้ความหมาย ยุทธศาสตร์ หมายถึงวิธีการดำเนินการที่คาดว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

ไรท์ ริงเกิล และ โครล (Wright, Reingle and Kroll, 1992) ได้ให้ความหมาย ยุทธศาสตร์ หมายถึง แผนของผู้บริหารระดับสูงที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ต่างๆที่สอดคล้องกับภารกิจและเป้าประสงค์ขององค์กร

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549) ได้ให้ความหมาย ยุทธศาสตร์ หมายถึง วิธีพลิกแพลงโดยอาศัยความรู้ ความชำนาญ เพื่อให้ได้เปรียบคู่แข่งขั้นหรือเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งคำว่ากลยุทธ์และยุทธศาสตร์มีความหมายที่เหมือนกัน อาจจะใช้สลับกันได้

ณัฐพันธ์ เจริญนนท์ (2544) ได้ให้ความหมาย ยุทธศาสตร์ หมายถึง การกำหนดทิศทางและขอบเขตความต้องการระยะยาวขององค์กร เพื่อที่จะจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางการแข่งขันและความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขององค์กร

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคณะ (2546) ได้ให้ความหมาย ยุทธศาสตร์ หมายถึง Strategy ซึ่งมาจากคำว่า “Strategos” ในภาษากรีก ซึ่งเกิดจากคำว่า “Stratos” ซึ่งหมายถึง “Army” หรือกองทัพผสมกับคำว่า “Agein” ซึ่งหมายถึง “Lead” หรือ นำหน้า จึงทำให้นักวิชาการทางการบริหารตีความว่า “Leading The Total Organization” หรือ การนำทางให้องค์กรโดยรวม ซึ่งมีนัยเชิงอุดมการณ์และวิธีการว่าจะต้องทำ “อะไร” ให้สำเร็จ และทำ “อย่างไร”

กล่าวโดยสรุป ยุทธศาสตร์ หมายถึง แนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขององค์กร

ระดับของยุทธศาสตร์

การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ไม่ได้จำกัดอยู่ที่ผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น แต่จะดำเนินงานครอบคลุมไปทั่วทั้งองค์กร เพื่อให้องค์ประกอบทุกส่วนดำเนินงานอย่างส่งเสริมและสอดคล้องกัน โดยมีเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ โดยที่ผู้รับผิดชอบในแต่ละส่วนทำหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์ ซึ่งสามารถจำแนกการกำหนดยุทธศาสตร์ออกเป็น 3 ระดับ (จินตนา บุญบงการ และณัฐพันธ์ เจริญนนท์, 2546) ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์องค์กร (Corporate Strategy) ถูกกำหนดโดยผู้บริหารระดับสูงขององค์กร เช่น กรรมการผู้จัดการ ประธานกรรมการ หรือหัวหน้าคณะผู้บริหาร เป็นต้น ร่วมกับคณะผู้บริหารและที่ปรึกษาด้านยุทธศาสตร์ขององค์กร โดยคาดการณ์สถานการณ์และความต้องการในอนาคต เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการดำเนินงานขององค์กร โดยยุทธศาสตร์องค์กรจะเป็นยุทธศาสตร์หลัก เป็นแม่แบบและแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์และการวางแผนในระดับอื่นๆ

2) ยุทธศาสตร์ธุรกิจ (Business Strategy) ถูกกำหนดโดยผู้จัดการหรือผู้บริหารที่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าหน่วยธุรกิจที่มีอิสระและความรับผิดชอบในการดำเนินงานของตนเอง โดยพยายามสร้างศักยภาพและความได้เปรียบในการดำเนินงานให้แก่หน่วยธุรกิจ ปกติยุทธศาสตร์ระดับธุรกิจมักจะเกี่ยวข้องกับการแข่งขันในบางครั้งจึงถูกเรียกว่า “ยุทธศาสตร์การแข่งขัน”

3) ยุทธศาสตร์ระดับหน้าที่ (Function Strategy) ถูกกำหนดโดยผู้จัดการในแต่ละหน้าที่ทางธุรกิจ เช่น การผลิต การเงิน การตลาด และการบริหารบุคคล โดยมุ่งที่การใช้ทรัพยากรของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในระดับองค์กรและระดับธุรกิจ

ลักษณะของยุทธศาสตร์ที่ดี

ชงชัย สันติวงษ์ (2540) ได้กล่าวว่ายุทธศาสตร์ที่ดีจะต้องอยู่ในกรอบการคิด การวิเคราะห์ที่ดีและถูกต้อง ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์จะต้องมีจุดเน้นที่ชัดเจนตามสมควร กล่าวคือ ยุทธศาสตร์ที่ดีจะต้องไม่อยู่ในลักษณะที่มีขอบเขตคลุมกว้างจนเกินไปจนไม่มีจุดเน้นที่ชัดเจน ทั้งนี้เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ ยุทธศาสตร์ที่กว้างและไม่มีจุดเน้นย่อมทำให้ยุทธศาสตร์ เลื่อนลอยโดยไร้ขอบเขตความเหมาะสมที่แท้จริง ซึ่งทำให้ไม่อาจใช้เป็นเครื่องชี้นำการทำงานของผู้บริหารระดับสูงทั้งหลายได้

2) ยุทธศาสตร์จะต้องมีกลไกในการประสานงานให้ทุกอย่างเข้ากันได้ กล่าวคือ ต้องไม่ปล่อยให้ขาดแนวทางร่วมสำหรับให้ฝ่ายต่างๆประสานงานกัน สามารถช่วยการทำงานให้ร่วมไปในทิศทางเดียวกัน การขาดการประสานงานจะทำให้เกิดปัญหาต่อฝ่ายต่างๆ โดยเจ้าหน้าที่องค์กร เช่น ฝ่ายวางแผนอาจทำงานไปในทางที่ฝ่ายปฏิบัติงานไม่ต้องการ หรือหน่วยงานต่างๆในกลุ่มอาจทำงานไปคนละทิศทางได้ ซึ่งย่อมทำให้ทิศทางร่วมของทั้งกิจการอาจขาดหายไปที่สุดในที่สุด

3) ยุทธศาสตร์จะต้องคล่องตัวที่จะต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ยุทธศาสตร์จะต้องทันเสมอกับเหตุการณ์ โดยมีประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะใช้แก้ปัญหาตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ นอกจากจะต้องตามให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมแล้ว การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในก็จะต้องถูกนำมาพิจารณาสัมพันธ์กันตลอดเวลาด้วย

ประโยชน์ของการวางแผนยุทธศาสตร์

หลักการของการวางแผนยุทธศาสตร์ หรือการบริหารยุทธศาสตร์จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่การวางแผนยุทธศาสตร์มีประโยชน์ต่อองค์กร 4 ประการ (จินตนา บุญยงการ และณัฐพันธ์ เขจรนันท์, 2546) ดังนี้

1) กำหนดทิศทางขององค์กร (Set Direction) กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ช่วยให้ผู้บริหารเกิดความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงและมีวิสัยทัศน์ต่ออนาคต ทำให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

2) สร้างความสอดคล้องในการปฏิบัติ (Harmony) กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ให้ความสนใจกับการกำหนด การประยุกต์ การตรวจสอบ และการควบคุมยุทธศาสตร์ขององค์กร ในฐานะระบบที่ประกอบ ด้วยส่วนประกอบสำคัญต่างๆรวมเข้าด้วยกัน แนวคิดนี้ก่อให้เกิดวิสัยทัศน์และความเข้าใจร่วมกันในวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะทำให้การจัดสรรทรัพยากรและการดำเนินงานเป็นเอกภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

3) การสร้างความพร้อมให้แก่องค์กร (Provide Readiness) กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์เป็นการศึกษา การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและการกำหนดยุทธศาสตร์ ช่วยให้ผู้บริหารและบุคลากรในส่วนต่างๆขององค์กรเกิดความเข้าใจในภาพรวมและศักยภาพขององค์กร ตลอดจนอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมที่มีต่อองค์กร ทำให้องค์กรมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงหรือความท้าทายของสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น

4) สร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน (Improve Competitive Efficiency) กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ช่วยสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพในการแข่งขันให้แก่ธุรกิจ เนื่องจากการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ช่วยพัฒนาความสามารถของผู้บริหาร เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรขององค์กร ตลอดจนช่วยสร้างแนวทางรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและคู่แข่ง ทำให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมขององค์กร ความต้องการขององค์กร และความสามารถในปัจจุบันขององค์กร ทำให้สามารถจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและเป้าหมาย ซึ่งจะช่วยให้ธุรกิจดำเนินงานอย่างเหมาะสมและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

ความล้มเหลวในการวางแผนยุทธศาสตร์

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2543) ได้กล่าวถึง ความล้มเหลวในการวางแผนยุทธศาสตร์นั้นเกิดจากสาเหตุหลายประการ คือ

1) การวางแผนยุทธศาสตร์ที่มีลักษณะเป็นแผนที่สั่งมาจากผู้บริหารเพียงประการเดียว (Top-Down) โดยผู้บริหารจะกำหนดเป้าหมายแนวทางให้ผู้อยู่ระดับล่างปฏิบัติ ไม่ใช่การระดมความคิด (Brainstorming) ที่มีลักษณะทั้งระดับบนสู่ระดับล่าง (Top-Down) และระดับล่างสู่ระดับบน (Bottom-Up)

2) การขาดข้อมูลข่าวสาร เพราะการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายนอกระยะเวลา 5 ปี 10 ปี จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ข้อมูลที่ครอบคลุมเป็นองค์รวม นอกจากนี้ ข้อมูลยังต้องมีบุคลากรที่สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆเหล่านี้ให้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีระบบ จึงจะทำให้สิ่งที่วางไว้ตรงกับข้อเท็จจริง

3) การวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งขององค์กร มีสิ่งที่เรียกว่า “อคติ” อยู่ในความคิดของกลุ่มคนที่ทำการวิเคราะห์ ดังนั้นแทนที่จะได้แผนยุทธศาสตร์ที่แก้ไขจุดอ่อนขององค์กรอันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการอธิบายความสำเร็จของงาน กลับกลายเป็นแผนที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง จึงทำให้แผนยุทธศาสตร์ที่วางไว้ล้มเหลว

4) ค่านิยมขององค์กรเป็นแบบปิด ซึ่งไม่เปิดโอกาสให้คนในองค์กรมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจึงเป็นข้อจำกัดของการทำแผนยุทธศาสตร์ ทำให้แผนยุทธศาสตร์เป็นแผนที่อยากได้มากกว่าการทำได้จริง

องค์ประกอบของการวางแผนยุทธศาสตร์

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบและลักษณะที่สำคัญของการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) การมุ่งเน้นอนาคต โดยการสร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับทิศทางขององค์กรที่จะดำเนินการต่อไปและการระดมสรรพกำลัง รวมทั้งทรัพยากรต่างๆ เพื่อดำเนินการตามทิศทางดังกล่าว ซึ่งการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ไม่ใช่เพียงแต่การวางแผนระยะยาวเพื่อคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตและเตรียมแผนรองรับเท่านั้น แต่จะเป็นความพยายามในการกำหนดสภาพการณ์ที่พึงประสงค์ไว้ล่วงหน้า และเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่างๆ ให้สอดคล้องกัน

2) การมุ่งเน้นจุดมุ่งหมายรวมขององค์กร โดยการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลได้ตามช่วงระยะเวลาต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามทิศทางที่ต้องการ

3) การมุ่งเน้นกระบวนการ โดยจะต้องมีการดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เป็นวงจรไม่มีที่สิ้นสุด เริ่มต้นจากการกำหนดภารกิจหลัก การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน การวิเคราะห์และจัดวางยุทธศาสตร์ การจัดทำแผนงานและโครงการ การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ การทบทวนและการจัดวางยุทธศาสตร์ใหม่

4) การมุ่งเน้นภาพรวม โดยเน้นระดับของการวิเคราะห์ทั้งองค์กรมากกว่าพิจารณาเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือเฉพาะบางแผนงาน โครงการและกิจกรรมใดๆ ดังนั้นอิทธิพลผลกระทบของการบริหารเชิงยุทธศาสตร์จึงมีค่อนข้างสูงและครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร และการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่เกิดขึ้นมักจะมีผลต่อเนื่องไปอีกเป็นเวลาหลายปี

กระบวนการของการวางแผนยุทธศาสตร์

เซอร์โตและปีเตอร์ (Certo and Peter, 1991 อ้างถึงใน อัมเรศ เนตาสีทธิ, 2553) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนของกระบวนการจัดการยุทธศาสตร์เอาไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรตามแนวคิดของเซอร์โตและปีเตอร์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นการระบุภาวะคุกคามและโอกาสขององค์กรในปัจจุบันและในอนาคตที่อาจมีอิทธิพลต่อความสามารถขององค์กรในการไปสู่เป้าหมาย ในที่นี้สภาพแวดล้อมองค์กรเป็นชุดขององค์ประกอบทั้งหมดของภายนอกและภายในองค์กรที่อาจมีผลต่อความก้าวหน้าขององค์กรไปสู่เป้าหมาย

2) การสร้างทิศทางขององค์กร (Establishing Organization Direction) หรือการกำหนดแนวรุก (Thrust) ขององค์กร ซึ่งตัวบ่งชี้ทิศทางมี 2 ตัว คือ พันธกิจขององค์กรและวัตถุประสงค์ขององค์กร พันธกิจขององค์กร คือ จุดมุ่งหมาย หรือเหตุผลว่าทำไมองค์กรจึงคงอยู่ ส่วนวัตถุประสงค์ คือ เป้าหมายที่องค์กรได้เลือกแล้ว โดยกระบวนการสร้างทิศทางขององค์กรประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การไตร่ตรองเหตุผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Reflect on the Results of an Environment Analysis)

(2) การสร้างพันธกิจขององค์กรที่เหมาะสม (Establishing an Appropriate Organization Mission)

(3) การสร้างวัตถุประสงค์ขององค์กรที่มีความเหมาะสม (Establishing an Appropriate Organization Objectives)

จากขั้นตอนย่อยทั้ง 3 ขั้นตอนอาจกล่าวได้ว่า ขั้นตอนย่อยที่ 2 เป็นผลของการไตร่ตรองจากขั้นตอนย่อยที่ 1 เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมขององค์กร การกำหนดพันธกิจที่เหมาะสมจะเพิ่มโอกาสของการอยู่รอดในระยะยาวให้แก่สถาบัน ซึ่งหลังจากนั้นจะสามารถดำเนินการในขั้นตอนย่อยที่ 3 ได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- (1) วิเคราะห์แนวโน้มที่สำคัญของสภาพแวดล้อม
- (2) พัฒนาวัตถุประสงค์โดยภาพรวมของสถาบัน
- (3) สร้างวัตถุประสงค์ย่อยๆเป็นลำดับ

3) การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategic Formulation) หมายถึง กระบวนการออกแบบและเลือกยุทธศาสตร์ซึ่งนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร วิธีการที่ใช้ในขั้นตอนนี้อาจทำได้หลายแนวทาง เช่น การวิเคราะห์คำถามวิกฤติ (Critical Question Analysis) การวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) วิธีเมตริกซ์ของ BCG (Boston Consulting Group Growth-Share Matrix) และวิธีเมตริกซ์ภาพฉายหลายองค์ประกอบของ G.E.M. (General Electric's Multifactor)

4) การนำยุทธศาสตร์ขององค์กรไปปฏิบัติ (Implementing Organization Strategy) ขั้นตอนนี้เป็นการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารต้องมีความคิดที่ชัดเจนในหลายๆ ประเด็น เช่น เมื่อใช้ยุทธศาสตร์ใหม่ องค์กรจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงมากเพียงใด จะดำเนินการอย่างไรกับวัฒนธรรมองค์กรเพื่อเป็นหลักประกันว่าการใช้ยุทธศาสตร์นี้จะประสบความสำเร็จ เป็นต้น

5) การควบคุมเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Control) ขั้นตอนนี้เน้นที่การควบคุมและประเมินยุทธศาสตร์ การจัดการที่ใช้เพื่อพิสูจน์และรับรองคุณภาพของยุทธศาสตร์การดำเนินการนั้น

กล่าวโดยสรุป จากแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ สรุปได้ว่ามีกระบวนการที่จะทำให้เกิดยุทธศาสตร์ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การสร้างทิศทางขององค์กร 3) การกำหนดยุทธศาสตร์ 4) การนำยุทธศาสตร์ขององค์กรไปปฏิบัติ และ 5) การควบคุมเชิงยุทธศาสตร์

แนวคิดเกี่ยวกับบริบทสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา

ยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตถือเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากแต่ละสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องอาศัยแรงงานที่ได้รับการศึกษาและทักษะความสามารถระดับสูงในการแข่งขันและการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา โดยยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาจะถูกกำหนดตามสภาพแวดล้อมทางสังคม การเมือง และระบบเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆ สำหรับ โครงสร้างยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตจะมีองค์ประกอบด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย โดยในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งได้เพิ่มเรื่องของคุณค่าสำคัญ (Core Value) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดี จริยธรรมในการบริหาร ความรับผิดชอบ ความโปร่งใส การเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบความรับผิดชอบจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสำคัญ โดยการกำหนดประเด็น

ยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาใดๆที่จัดทำแผนยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตจะต้องมีความชัดเจนที่เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และคุณค่า และมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านต่างๆ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และปัญหาอุปสรรค (SWOT Analysis) เพื่อประเด็นในการกำหนดยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตโดยวิธี SWOT และ SWOT Matrix

เซอร์โตและปีเตอร์ (Certo and Peter, 1991 อ้างถึงใน อัมเรศ เนตาสีทธิ, 2553) การวางแผนยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษานั้น มีความจำเป็นจะต้องประเมินสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองในปัจจุบัน ทั้งด้านจุดแข็งและจุดอ่อนของสถาบันอุดมศึกษา และประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกของสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านโอกาสและอุปสรรคด้วย ซึ่งเทคนิคการประเมินที่ได้รับความนิยม คือ การวิเคราะห์ SWOT คำว่า SWOT เป็นคำที่ย่อมาจากคำเต็มว่า Strength, Weakness, Opportunity และ Threat การวิเคราะห์นี้มีประโยชน์อย่างยิ่ง เนื่องจากการประเมินว่าสถาบันอุดมศึกษาอยู่ในสภาวะอย่างไร เพื่อนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ไปดำเนินการวางแผนยุทธศาสตร์ต่อไป

- 1) จุดแข็ง (Strengths) หมายถึง ความสามารถและสถานการณ์ภายในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นบวกซึ่งนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ได้
- 2) จุดอ่อน (Weaknesses) หมายถึง สถานการณ์ภายในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นลบและด้อยความสามารถซึ่งไม่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ได้
- 3) โอกาส (Opportunities) หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกสถาบันอุดมศึกษาที่เอื้ออำนวยให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์หรือหมายถึงสภาพแวดล้อมภายนอกสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานต่างๆ
- 4) อุปสรรค (Threats) หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกสถาบันอุดมศึกษาที่ขัดขวางการดำเนินงานไม่ให้อบรมบรรลุวัตถุประสงค์หรือหมายถึงสภาพแวดล้อมภายนอกสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นปัญหาต่อการดำเนินงาน

การพิจารณาประเมินสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของสถาบันอุดมศึกษาในรูปแบบที่เรียกว่า SWOT Matrix มีสถานการณ์ 4 รูปแบบที่ควรพิจารณา

สถานการณ์ที่ 1 (จุดแข็ง-โอกาส) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนามากที่สุด เนื่องจากยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาค่อนข้างที่จะมีจุดแข็งภายใน

ค่อนข้างมาก รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมที่ค่อนข้างจะให้โอกาสต่อสถาบันอุดมศึกษาในหลายอย่าง ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดยุทธศาสตร์ในเชิงรุก (Aggressive Strategy) ข้อเสนอแนะสิ่งที่ควรพิจารณาการประเมินจุดแข็ง (Strength) ได้แก่ปัจจัยดังต่อไปนี้

(1) นโยบายและแผนงานของสถาบันอุดมศึกษา (2) ความร่วมมือจากสถาบันเอกชนในการผลิตบัณฑิต (3) มีระบบประกันคุณภาพ (4) เทคโนโลยีมีความทันสมัยในการเรียนการสอน (5) ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (6) ความสามารถในการระดมเงินทุนและทรัพยากรสำหรับการเรียนการสอน (7) การบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

สถานการณ์ที่ 2 (จุดอ่อน-อุปสรรค) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุดเนื่องจากยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตกำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคจากภายนอก และมีปัญหาจุดอ่อนภายในสถาบันอุดมศึกษาหลายประการ ดังนั้นทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับสถาบันอุดมศึกษา คือ ยุทธศาสตร์การตั้งรับหรือป้องกันตัว (Defensive Strategy) เพื่อพยายามลดหรือหลบหนีปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมทั้งแก้ไขปัญหาอุปสรรคภายในต่างๆ

ข้อเสนอแนะสิ่งที่ควรพิจารณาการประเมินจุดอ่อน (Weakness) (1) บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเกิดใหม่ขาดทักษะความสามารถ (2) ฐานะการแข่งขันลดลงจากปัญหาเศรษฐกิจ (3) การวิจัยและการพัฒนาล่าช้า (4) ปัญหาทางด้านสังคมและการเมือง

สถานการณ์ที่ 3 (จุดอ่อน-โอกาส) สถานการณ์นี้มีโอกาสที่เป็นข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงที่มีปัญหาอุปสรรคภายในที่เป็นจุดอ่อนอยู่หลายอย่างเช่นเดียวกัน ดังนั้น ทางออกสำหรับสถาบันอุดมศึกษา คือ ยุทธศาสตร์การพลิกตัว (Turnaround-Oriented Strategy) เพื่อขจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่างๆ ให้พร้อมที่จะฉกฉวยโอกาสต่างๆ ที่เปิดให้

ข้อเสนอแนะสิ่งที่ควรพิจารณาการวิเคราะห์โอกาส (Opportunity) (1) ประชากรเริ่มเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาสูงขึ้น (2) ตลาดแรงงานต้องการแรงงานที่มีทักษะระดับสูงเพิ่มขึ้น (3) ความเจริญเติบโตของประเทศพัฒนามากขึ้น (4) สถาบันอุดมศึกษาในประเทศมีจำนวนสูงขึ้น และ (5) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับเรื่องการให้ความสำคัญของการศึกษา

สถานการณ์ที่ 4 (จุดแข็ง-อุปสรรค) สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการดำเนินงาน แต่สถาบันอุดมศึกษาเองมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งอยู่หลายประการ ดังนั้น แทนที่สถาบันอุดมศึกษาจะรอจนกระทั่งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป สถาบันอุดมศึกษา

สามารถที่จะเลือกยุทธศาสตร์การแตกตัว หรือการกระจายกิจการ (Diversification Strategy) เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีอยู่ในการสร้างโอกาสในระยะยาวสำหรับสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะสิ่งทีควรพิจารณาการวิเคราะห์อุปสรรค (Threat) 1) ภาวะคุกคามจากวิกฤติเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกต่อสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีผลต่อการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษา 2) การเปลี่ยนแปลงของประชากรและอัตราการเกิดของประชากรที่ลดลง 3) นโยบายต่างๆ ของรัฐบาลเกิดการเปลี่ยนแปลง

ภายใน ภายนอก	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
โอกาส (Opportunities)	SO Strategies กลยุทธ์เชิงรุก	WO Strategies กลยุทธ์พลิกตัว
อุปสรรค (Threats)	ST Strategies กลยุทธ์แตกตัว	WT Strategies กลยุทธ์เชิงรับ

ที่มา: Certo and Peter (1991)

โดยสรุป แนวคิดเรื่องการผลิตบัณฑิตมุ่งที่ความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่การเพิ่มประสิทธิภาพอย่างแท้จริงจะใช้การวางแผนยุทธศาสตร์นำการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น การวิเคราะห์ SWOT และ SWOT Matrix จึงเป็นแนวทางในการที่จะใช้เป็นฐานในการกำหนดยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาและสามารถใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ ณ เวลานั้นๆ ได้เพื่อที่จะลดจุดอ่อนและอุปสรรคให้มีน้อยที่สุด และใช้จุดแข็งของสถาบันอุดมศึกษาแสวงหาประโยชน์จากโอกาสให้มากที่สุด การวิเคราะห์ SWOT และ SWOT Matrix จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญเพื่อกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ กำหนดระยะเวลาเพื่อติดตามดูผล ปรับปรุงการดำเนินงานตามแผน และมีการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ว่าจะมีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์อีกหรือไม่

ตอนที่ 8 แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์สาระ (Content Analysis)

อุทุมพร จามรมาน (2529) ได้ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์เป็นเทคนิคหนึ่งของการวิจัยที่ใช้การบรรยายเนื้อหา เนื้อเรื่องที่สื่อความหมายได้อย่างเป็นระบบ ใช้ในการอ้างอิงมีความเป็นปรนัยและสามารถคิดค่าเป็นตัวเลขได้

คروش คริสเพนดรอฟ (Krippendorff, 1980 อ้างถึงใน สุวิมล ณะผลเลิศ, 2549) ได้เสนอการวิเคราะห์ไว้ดังนี้

- 1) ใช้ระบบทางวิทยาศาสตร์และสรุปเกี่ยวกับข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ได้ว่า
 - (1) ข้อมูลที่หาไม่ได้มีความหมายเดียวแต่สามารถแปลความหมายได้หลายอย่าง
 - (2) ความหมายที่วิเคราะห์ได้นั้น ไม่จำเป็นต้องนำไปใช้กับเรื่องอื่นๆ นอกเหนือไปจากเรื่องที่กำลังศึกษาอยู่
- 2) การตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับกับเนื้อหาของเรื่องที่ศึกษาจะทำให้ได้รูปแบบที่เป็นระบบมาตรฐาน มีตัวบ่งชี้ชัดเจน และมีตัวแทนความหมายของเรื่องแต่ละประเด็น มีการติดต่อสื่อสารข้อมูลโดยใช้กระบวนการเชิงตรรกะที่มีเหตุผลประกอบ
- 3) การวิเคราะห์ข้อมูลต้องอาศัยการศึกษาอย่างละเอียดและมองหลายๆด้าน จะเป็นแนวโน้มทำให้สามารถเขียนออกมาเป็นโครงร่างได้
- 4) มาตรฐานการวิเคราะห์จะวัดได้จากการประเมินซึ่งสามารถแยกแยะออกมาเป็นประเด็นต่างๆได้ และสามารถตรวจสอบได้
- 5) การตรวจสอบว่าการวิเคราะห์มีความเที่ยงตรงเพียงใดได้จากตัวบ่งชี้ 3 ประการ คือ
 - (1) ความถี่ที่ปรากฏเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ
 - (2) แนวโน้มที่เกิดขึ้นหรือได้รับการกล่าวถึงในช่วงเวลาดังกล่าว
 - (3) ความเชื่อในเรื่องราวของกลุ่มคนทั้งในและนอกวงการมีมากน้อยเพียงใด ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะ
- 6) ข้อมูลที่ได้จากภาษาที่ใช้สื่อสารและนำมาวิเคราะห์ได้จากหลายทาง คือ
 - (1) สาระเรื่องราวที่ได้จากการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งพิมพ์ต่างๆ ถ้าตรงกันมากๆจะเป็นการบ่งชี้ถึงความเที่ยงตรงภายนอกของประเด็นที่สนใจได้
 - (2) ข้อมูลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องราวที่สำคัญ กำลังเป็นที่สนใจในประเทศนั้นๆ และเป็นที่สนใจร่วมกันระหว่างประเทศ
 - (3) ข้อมูลจากเอกสารส่วนบุคคล เช่น บันทึกส่วนตัว จดหมาย
 - (4) การสัมภาษณ์บุคคล ผู้ทรงคุณวุฒิในประเด็นต่างๆที่ได้จัดบันทึกเอาไว้
 - (5) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มบุคคลในวงการที่เกี่ยวข้องจากการได้ยิน

7) การวิเคราะห์สาระต้องอาศัยความละเอียดอ่อนมากและต้องทำภายในขอบเขต (Context Unit) ที่กำหนดให้ศึกษาแต่ละเรื่องจึงมีลักษณะเฉพาะของตนเอง ซึ่งอาจจะไม่สามารถอ้างอิงเรื่องอื่นมาเทียบเคียงได้

8) รูปแบบการวิจัยของการวิเคราะห์สาระ มักจะจัดลำดับตามธรรมชาติของเรื่องที่จะศึกษา ผู้วิจัยจะต้องสังเกตและบันทึกอย่างละเอียดชัดเจนและมีความเที่ยงตรง การวิเคราะห์ต้องระมัดระวังให้รอบคอบ เพราะถ้าวิเคราะห์ผิดตอนใดตอนหนึ่งก็จะส่งผลให้แปลความหมายของตอนต่อไปผิดพลาดด้วย ซึ่งจะสะสมต่อเนื่องไปเรื่อยๆ ซึ่งถือเป็นจุดอ่อนของการวิเคราะห์สาระ

9) การวิเคราะห์สาระนั้น ผู้วิจัยสามารถแบ่งแยกประเด็นซึ่งเป็นเรื่องๆ พร้อมทั้งสามารถคาดคะเนข้อมูลเทียบกับพารามิเตอร์ (Parameter) ได้โดยหาข้อมูลเชิงประจักษ์ให้บังชี้ประเด็นภายใต้ขอบเขตการศึกษา โดยต้องมองกลับไปกลับมาระหว่างข้อมูลพารามิเตอร์ที่ทำหลายๆครั้ง

10) ก่อนการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์สาระต้องกำหนดขอบเขตข้อมูลที่จะนำมาศึกษา (Context Unit) ก่อนและวางแผนการเก็บรายละเอียดที่จะต้องบันทึก (Recording Unit) ซึ่งสิ่งที่บันทึกต้องสามารถเป็นตัวบังชี้สาระอย่างเฉพาะเจาะจงได้ แยกประเภทเป็นประเด็นต่างๆได้

ในทางปฏิบัติ การจัดกระทำข้อมูลการวิเคราะห์สาระนั้น ต้องทำการศึกษาก่อนว่าข้อมูลหรือหน่วยในการวิเคราะห์นั้นเป็นประเภทใด ซึ่งอุทุมพร จามรมาน (2529) ได้แบ่งหน่วยการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) หน่วยการสุ่ม ได้มาจากการสังเกตหรือการสัมผัส ลักษณะเป็นอิสระต่อกัน
- 2) หน่วยจากการบันทึก เป็นการจัดกระทำข้อมูลจากการสุ่มนำมาจัดเป็นกลุ่ม เป็นประเภท
- 3) หน่วยจากเนื้อหา เป็นการรวบรวมโดยการบันทึก แล้วนำมาจัดกลุ่ม

เมื่อกำหนดประเภทการวิเคราะห์แล้วจะนำมาพิจารณาลักษณะทั่วไปโดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

- 1) การพิจารณาจากสภาพทางกายภาพ เช่น จำนวนเล่ม รายงาน ฉบับและแผ่น
- 2) การพิจารณาทางภาษา เช่น จากการแจกแจงนับและหัวข้อข่าว
- 3) การพิจารณาจากการอ้างอิง เช่น จากวัตถุ เหตุการณ์ บุคคล และการกระทำ

4) การพิจารณาจากโครงสร้าง เช่น ทางด้านความรู้สึก ภาษาและความหมาย

5) การพิจารณาจากความหมาย เช่น อาศัยความหมายทางภาษาสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง

นอกจากนั้น การสุ่มเนื้อเรื่องออกมาเพื่อวิเคราะห์จากข้อมูลที่มีอยู่มากมาย ผู้วิจัยจะต้องทำการกลั่นกรองขั้นต้นเสียก่อน โดยจำแนกสิ่งที่เกี่ยวข้องและสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องออกจากกันและเลือกใช้เฉพาะสิ่งที่เกี่ยวข้อง และถ้าปริมาณสิ่งที่เกี่ยวข้องยังมีมากอยู่ จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการสุ่ม

สำหรับการสุ่มเอกสารนั้น อุทุมพร จามรมาน (2529) ได้แบ่งประเภทการสุ่มออกเป็น 4 ประเภท คือ

1) การสุ่มอย่างง่าย ทำการสุ่มอย่างง่ายออกมา โดยตั้งเงื่อนไขว่าไม่มีความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ของสิ่งที่ต้องการสุ่ม

2) การสุ่มแบบแบ่งพวก เป็นการจัดประเภทก่อนสุ่ม โดยยึดเกณฑ์การจัดประเภทเป็นหลัก

3) การสุ่มอย่างมีระบบ มีการกำหนดโดยตั้งระบบกำหนดออกเป็นช่วงๆของการนับ

4) การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เป็นการสุ่มทุกอย่างที่มีอยู่ในรายการที่กำหนดเอาไว้

สำหรับการบันทึกผลการวิเคราะห์สาระมีหลักการในการบันทึก ได้แก่ ความหมายของประโยค (Semantic) ที่ปรากฏอยู่ในข้อมูล โดยผู้วิจัยจะต้องพิจารณาจากสัญลักษณ์ภาษาที่ถูกต้อง ความสมบูรณ์ ประโยคที่ถูกต้อง การออกเสียงที่ถูกต้องและการซ้ำของคำ ซึ่งเมื่อบันทึกผลการวิเคราะห์สาระแล้ว จะนำมาวิเคราะห์สาระซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์โดย อุทุมพร จามรมาน (2529) ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) การวิเคราะห์ตามลำดับขั้น เป็นการจัดเรียงตามลำดับตามคุณค่าและความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่า

2) การวิเคราะห์ตามเมตริกซ์ เป็นการจัดลำดับหลักการทางคณิตศาสตร์ในเชิงความสัมพันธ์ เชนหน้าหรือเชิงบทบาท ได้แก่ การเรียงลำดับ การเรียงช่วง การเรียงตามอัตราส่วน

หลังจากนั้นเมื่อจัดกลุ่มการวิเคราะห์แล้วจึงนำไปวิเคราะห์สาระ โดยมีวิธีการวิเคราะห์ 3 วิธี ดังนี้

1) การสรุปข้อมูล เช่น การแจกแจงความถี่

2) การสรุปเชิงรูปแบบ เชิงความสัมพันธ์หรือการจัดกลุ่ม

3) การนำข้อที่ 1) และข้อที่ 2) มาเปรียบเทียบผลที่ได้จากวิธีอื่น

กระบวนการวิเคราะห์สาระ

สุวิมล ณะผลเลิศ (2549) ได้เสนอขั้นตอนการดำเนินการวิเคราะห์สาระ คือ

- 1) อ่านเอกสาร อ่านแบบสกัด ไม่ใช่เป็นการอ่านแบบสรุป อ่านแบบจับประเด็นในบริบทของกรอบการวิจัย
- 2) วิเคราะห์สาระ แยกแยะสาระอย่างเป็นระบบ บันทึกสาระแต่ละประเด็น แต่ละแหล่งที่มา
- 3) จัดสารบบ กำหนดรหัส เพื่อให้เห็นความเที่ยงตรง สามารถทำซ้ำได้
- 4) สังเคราะห์สาระ รวมสิ่งที่แยกแยะแล้ว ตีความแต่ละประเด็น เชื่อมโยงความสัมพันธ์ และเรียกชื่อองค์ความรู้ใหม่
- 5) อธิบายและสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ตอนที่ 9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยนำเสนอสาระสำคัญของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใน 3 ส่วน คือส่วนที่ 1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา ส่วนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนทางการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ และส่วนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ส่วนที่ 1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ได้มีผู้ทำการศึกษาเป็นจำนวนมาก โดยมีวิธีการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล และสาขาวิชาที่ทำการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งมีผลการศึกษาดังนี้

อรพิน ศิริสัมพันธ์ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่องกรอบการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ด้านการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษาและนำเสนอแผนกลยุทธ์ด้านการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย การวิเคราะห์ SWOT และแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการวิเคราะห์ SWOT มาจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย 1) ปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอน 2) การมีส่วนร่วมขององค์กร/หน่วยงานภายนอกหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ 3) พัฒนาระบบการมีงานทำ 4) พัฒนาระบบประกัน

คุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจากแผนกลยุทธ์ที่ได้จากการวิจัยในขั้นตอนแรก ผู้วิจัยได้นำมาออกแบบระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนกลยุทธ์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี ได้แก่

- 1) ระบบงานหลักสูตรและการสอน ได้แก่ ทุนการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การวางแผนการเรียนการสอน และการประเมินการสอน
- 2) ระบบงานร่วมมือ เป็นงานสอนร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรจากภายนอก ได้แก่ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สหกิจศึกษา การวิจัย และงานบริการวิชาการ
- 3) ระบบการมีงานทำ ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาและศิษย์เก่า
- 4) ระบบงานประกันคุณภาพ ได้แก่ การประกันคุณภาพหลักสูตรและการสอน และการประเมินคุณภาพภายนอกด้านคุณภาพบัณฑิต ซึ่งกลยุทธ์จากระบบเหล่านี้เป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนการผลิตบัณฑิตอย่างมีประสิทธิภาพ

ณรงค์ อุ้ยหนอง (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ตามมาตรฐานวิชาชีพของมหาวิทยาลัยราชภัฏ: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) วิเคราะห์สภาพการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ พัฒนายุทธศาสตร์การผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และนำเสนอยุทธศาสตร์การผลิตครูที่สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์สาระ การสำรวจความคิดเห็น การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุมปฏิบัติการ

ผลการวิจัยได้สร้างมาตรฐานบ่งชี้คุณภาพการผลิตครูและนำมาเป็นยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่สอดคล้องกับบริบทมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย

- 1) ยุทธศาสตร์การสร้างทีมงานประสานเครือข่าย
- 2) ยุทธศาสตร์สู่จุดหมายด้วยพลังการบริหารจัดการ
- 3) ยุทธศาสตร์มีมาตรฐานด้านหลักสูตร
- 4) ยุทธศาสตร์ดึงดูดด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี
- 5) ยุทธศาสตร์หลากหลายวิธีการเรียนรู้ และ
- 6) ยุทธศาสตร์เสริมสร้างความเป็นครูอาชีพ

ส่วนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนทางการศึกษา

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนทางการศึกษา พบว่าในอดีตที่ผ่านมาได้มีผู้ทำการศึกษามาเป็นจำนวนมาก ทั้งงานวิจัยที่ทำการศึกษาในประเทศไทยและงานวิจัยที่ทำการศึกษาในต่างประเทศ ดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนการศึกษาในประเทศไทย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา (2533) ได้ทำการศึกษาเรื่องค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิตในส่วนที่เป็นงบดำเนินการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลาปีการศึกษา 2532 จากผลการศึกษาพบว่ามหาวิทยาลัยมีรายจ่ายในส่วนของงบดำเนินการ จำนวน 26,441,983 บาท จำแนกออกเป็นงบประมาณแผ่นดิน 21,438,638 บาท (คิดเป็นร้อยละ 81.00) และงบประมาณเงินรายได้จำนวน 5,003,344 บาท (คิดเป็นร้อยละ 18.90) โดยมหาวิทยาลัยมีค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิตทั้งจากงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณรายได้โดยเฉลี่ย 20,353 บาทต่อหัวนิสิต ซึ่งเมื่อพิจารณาแยกออกเป็นรายคณะแล้ว พบว่าคณะต่างๆมีค่าใช้จ่ายนิสิตต่อหัวระหว่าง 13,921 ถึง 26,178 บาท โดยคณะวิทยาศาสตร์มีค่าใช้จ่ายต่อคนสูงที่สุด คือ 26,178 บาทต่อหัวนิสิต รองลงมาคือคณะสังคมศาสตร์ เท่ากับ 22,473 บาทต่อหัวนิสิต และคณะพลศึกษามีค่าใช้จ่ายต่ำที่สุดเท่ากับ 13,921 บาทต่อหัวนิสิต

จรรยาภรณ์ พานิชเจริญนาม (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและทางเลือกในการลดต้นทุนสำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรีของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 4 มหาวิทยาลัย คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักศึกษา ปริมาณการสอน หน่วยกิตนักศึกษา งบประมาณรายจ่ายจากงบประมาณแผ่นดิน วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและการวิเคราะห์สมการถดถอย

ผลการศึกษาพบว่าต้นทุนรวมและต้นทุนเฉลี่ยทุกดัชนี สำหรับโปรแกรมระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีค่าสูงที่สุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีค่าต่ำที่สุด เมื่อพิจารณาด้านทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีทุกหมวดค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่ากับ 485,272 บาท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เท่ากับ 301,220 บาท มหาวิทยาลัยขอนแก่นเท่ากับ 229,553 บาท มหาวิทยาลัย เชียงใหม่เท่ากับ 153,923 บาท สำหรับแนวโน้มของต้นทุนเฉลี่ยต่อคนต่อปีซึ่งพยากรณ์ถึงปี 2544 ทุกมหาวิทยาลัยมีแนวโน้มที่สูงขึ้น โดยที่ต้นทุนดำเนินการสูงชันมากกว่าต้นทุนลงทุน แนวทางในการลดต้นทุนมี 3 แนวทาง คือ 1) ให้นักศึกษาเรียนเต็มเวลาทุกคน 2) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายต้นทุนดำเนินการ และ 3) เพิ่มปริมาณการใช้อาคารสถานที่และครุภัณฑ์

วันดี ทวีศักดิ์อำไพ (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์: กรณีศึกษานิสิตคณะเกษตรและนิสิตคณะ

เศรษฐศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายทั้งของรัฐบาลและนิสิตโดยเฉลี่ยต่อหัวนิสิตต่อปี เพื่อเปรียบเทียบสัดส่วนค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนิสิตต่อค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของรัฐบาลและศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายของนิสิตในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ข้อมูลค่าใช้จ่ายของรัฐบาลได้รวบรวมมาจากเอกสารงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรและเอกสารงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีการศึกษา 2540 ข้อมูลค่าใช้จ่ายของนิสิตได้รวบรวมข้อมูลโดยทำการเก็บแบบสอบถามจากนิสิตกลุ่มตัวอย่างคณะเกษตรและนิสิตกลุ่มตัวอย่างคณะเศรษฐศาสตร์ จำนวน 360 ตัวอย่าง โดยใช้เทคนิคการ สุ่มแยกประเภทหรือแบบชั้นภูมิ และแบบไม่เจาะจง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาที่ออกมาพบว่า นิสิตคณะเศรษฐศาสตร์มีค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของรัฐบาลโดยเฉลี่ยต่อหัวนิสิตต่อปีน้อยกว่าคณะเกษตร โดยคณะเศรษฐศาสตร์มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดคิดเป็นเงิน 32,140 บาทต่อหัวนิสิตต่อปี ในขณะที่คณะเกษตรมีค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของรัฐบาลเฉลี่ยต่อหัวนิสิตต่อปีเท่ากับ 75,263 บาทต่อหัวนิสิตต่อปี ส่วนค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตทั้ง 2 คณะพบว่าไม่มีความแตกต่างกันมากนัก โดยนิสิตคณะเศรษฐศาสตร์มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเท่ากับ 130,776 บาทต่อหัวนิสิตต่อปี ขณะที่นิสิตคณะเกษตรมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเท่ากับ 123,555 บาทต่อหัวนิสิตต่อปี ซึ่งเมื่อนำมาพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการศึกษาต่อค่าใช้จ่ายของรัฐบาลพบว่านิสิตคณะเศรษฐศาสตร์จะเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 2 ใน 5 ส่วนของค่าใช้จ่ายของรัฐบาล ขณะที่นิสิตคณะเกษตรจะเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 1 ใน 4 ของค่าใช้จ่ายของรัฐบาล

นอกจากนี้ยังมีผลการวิเคราะห์เพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายของนิสิต พบว่านิสิตไม่มีการวางแผนการใช้จ่ายใดๆล่วงหน้า โดยกลุ่มเพื่อนของนิสิตจะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายมากที่สุด นิสิตจะใช้เวลาว่างโดยการดูหนังและฟังเพลง ชอบรับประทานอาหารตามร้านอาหารข้างทาง และมีนิสิตเกินกว่าร้อยละ 50 ที่ไม่ชอบเที่ยวแหล่งบันเทิงยามค่ำคืน สำหรับของใช้นั้น นิสิตจะเลือกซื้อของใช้ที่ผลิตทั้งในและต่างประเทศ และเลือกวิธีการชำระเงินด้วยเงินสดมากที่สุด

นิธิมาศ ภูริปัญญา (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ทางการศึกษาในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ผลการศึกษาพบว่าต้นทุนการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีของคณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ และคณะเทคโนโลยีการเกษตรมีต้นทุนส่วนบุคคลและตลอดหลักสูตรเท่ากับ 549,025, 563,259, 573,832, 549,421 และ 569,126 บาท ตามลำดับ ส่วนต้นทุนส่วนบุคคลตลอดหลักสูตรเท่ากับ 423,757, 351,169, 338,907, 310,251 และ 417,602 บาท

ตามลำดับ และทำการวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value) การวิเคราะห์ผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio) และการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return) ผลการศึกษาพบว่าผลตอบแทนส่วนบุคคลของคณะครุศาสตร์มีค่าเท่ากับ 84,098, 1.0498 และ 9.01 ตามลำดับ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีค่าเท่ากับ 387,130, 1.2280 และ 11.99 ตามลำดับ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีค่าเท่ากับ 66,502, 1.0390 และ 8.78 ตามลำดับ คณะวิทยาการจัดการมีค่าเท่ากับ 195,178, 1.1158 และ 10.24 ตามลำดับ คณะเทคโนโลยีการเกษตรมีค่าเท่ากับ 384,314, 1.226 และ 11.96 ตามลำดับ

นอกจากนี้ ยังมีผลการศึกษาเพิ่มเติมของต้นทุนและผลตอบแทนทางการศึกษาที่ไม่ใช่ตัวเงินของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะของตนเองของบัณฑิต ความคิดเห็นด้านจิตสำนึกทางการเมืองและความคิดเห็นด้านจิตสำนึกทางสังคม ผลการศึกษาส่วนใหญ่พบว่าอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ บัณฑิตทุกคณะมีความพึงพอใจในคุณลักษณะของตนเอง โดยเฉพาะด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความขยันสู้งาน และความอดทนอยู่ในเกณฑ์สูงมาก ส่วนความคิดเห็นทางด้านจิตสำนึกต่อสังคมและการเมือง พบว่าบัณฑิตได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะการเลือกตั้งในทุกระดับ สนใจติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมือง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสังคมได้รับผลประโยชน์ทางอ้อมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

เดชา บุญมาสุข (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนทางการศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงฆ์ของไทย เพื่อศึกษาด้านต้นทุนและแนวโน้มของต้นทุนในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสงฆ์และเสนอแนวทางการจัดทำงบประมาณแบบเน้นผลงานที่สอดคล้องกับแนวโน้มต้นทุนในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสงฆ์ ซึ่งข้อมูลในการทำวิจัย คือ ต้นทุนในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ 2 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิธีการศึกษาทำโดยการวิเคราะห์ต้นทุนลงทุนและต้นทุนการดำเนินการของทั้ง 2 มหาวิทยาลัย ในช่วงปี พ.ศ. 2540-2544 ไปคำนวณแนวโน้มต้นทุนเฉลี่ยต่อหัวนิสิตต่อปีในช่วงปี พ.ศ. 2545-2549 และนำผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาประกอบการศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดทำงบประมาณ

ผลการวิจัยพบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2540-2544 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยมีต้นทุนเฉลี่ยต่อหัวนิสิตต่อปีเท่ากับ 21,720 บาท และ 55,314 บาท ตามลำดับ แนวโน้มของต้นทุนเฉลี่ยต่อหัวนิสิตต่อปีในการจัดทำการศึกษาสูงขึ้น 6.13% และ 4.41% ตามลำดับ ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า ปัญหาสำคัญในการจัดทำ

งบประมาณ ได้แก่ ปัญหาข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอของแต่ละปี ปัญหาด้านศักยภาพของบุคลากร และปัญหาความไม่พร้อมของระบบการบริหารและการจัดการในระดับอุดมศึกษา ซึ่งกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนวทางในการจัดทำงบประมาณ โดยต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาบุคลากรและระบบการบริหารงานจัดการงบประมาณใหม่ รวมทั้งต้องการให้มีการควบคุมต้นทุนและบริหารต้นทุนที่ใช้จัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรมุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายขององค์กรภายนอกมหาวิทยาลัยให้เข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนผลงานวิจัยและความร่วมมือในการพัฒนาระบบการจัดทำงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนการศึกษาในต่างประเทศ

มิลเลอร์, ริชาร์ด ไอ และมิลเลอร์ เฟ็กกี เอ็ม (Miller, Richard I, & Miller, P., 1991) ได้ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิผลของต้นทุนและการลดต้นทุนของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกา การศึกษาเรื่องนี้เป็นการใช้ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของต้นทุน การลดต้นทุน การวางแผนดำเนินงานและการประเมินผลมาประยุกต์ใช้ด้วยกัน โดยอาศัยเทคนิควิธีทางด้านบัญชีต้นทุน การวิเคราะห์ด้านการเงินและงบประมาณ เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นถึงภารกิจและการต่อต้านของคนกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการลดต้นทุน และให้ความสำคัญในเรื่องของผลผลิตสถาบันอุดมศึกษา โดยมีเลออร์กกล่าวว่า การศึกษาเรื่องต้นทุนเป็นข้อมูลสำคัญในการวิเคราะห์หาประสิทธิผลของต้นทุน ส่วนการลดต้นทุนนั้นเป็นการควบคุมต้นทุนของสถาบัน 2 ประเภทใหญ่ๆไว้ด้วยกัน คือ ต้นทุนประเภทที่ควบคุมได้ (Controllable Cost) เช่น เงินเดือนผลตอบแทน ค่าบริการ ค่าจ้างต่างๆ และอีกประเภทหนึ่งคือต้นทุนประเภทที่ควบคุมไม่ได้ (Uncontrollable Cost) เช่น ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการใช้สอน หนังสือ สิ่งที่ใช้และเกี่ยวข้องกับห้องสมุด ครุภัณฑ์และอุปกรณ์ วัสดุสิ้นเปลือง และค่าสาธารณูปโภค ฯลฯ การควบคุมต้นทุนเหล่านี้ผู้บริหารจะต้องใช้เทคนิควิธี เช่น การจัดการด้านการเงินและผลประโยชน์ต่างๆของสถาบัน หรือการลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด โดยการใช้นิสิตนักศึกษามาช่วยทำงานแทนการจ้างเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้น และผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องของงบประมาณ ซึ่งหากพบว่าไม่มีความรู้ด้านนี้สถาบันจะต้องจัดฝึกอบรมและให้ความรู้ เพื่อมีความรู้พื้นฐานมากพอที่จะไปประยุกต์ใช้ได้

จอร์จ ซัคคาโรปูลอส (Psacharopoulos, 1995) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบอัตราค่าใช้จ่ายของรัฐในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตสาขาต่างๆของประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาแล้วจำนวนรวม 10 ประเทศ ประกอบด้วย ประเทศเคนยา ประเทศไทย ประเทศ

อิหร่าน ประเทศอินเดีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศแซมเบีย ประเทศสิงคโปร์ ประเทศนอร์เวย์ ประเทศฝรั่งเศส และประเทศอังกฤษ ในปี ค.ศ. 1974 โดยคิดอัตราเฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชา ผลการศึกษาพบว่าเมื่อเปรียบเทียบอัตราเฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขาต่างๆ ในแต่ละสาขาวิชา สาขาเกษตรศาสตร์ ประเทศอิหร่านเสียค่าใช้จ่ายสูงสุดเท่ากับ 183 ดอลลาร์สหรัฐ ประเทศไทยเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 98 ดอลลาร์สหรัฐ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ ประเทศฝรั่งเศสเสียค่าใช้จ่ายสูงสุดเท่ากับ 191 ดอลลาร์สหรัฐ ประเทศแซมเบียเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 154 ดอลลาร์สหรัฐ สาขาวิทยาศาสตร์ ประเทศไทยเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 154 ดอลลาร์สหรัฐ ประเทศนอร์เวย์เสียค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 98 ดอลลาร์สหรัฐ สาขาแพทยศาสตร์ ประเทศนอร์เวย์เสียค่าใช้จ่ายสูงสุดเท่ากับ 248 ดอลลาร์สหรัฐ ประเทศเคนย่าเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 125 ดอลลาร์สหรัฐ สาขาสังคมศาสตร์ ประเทศแซมเบียเสียค่าใช้จ่ายสูงสุดเท่ากับ 67 ดอลลาร์สหรัฐ ประเทศไทยเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 22 ดอลลาร์สหรัฐ สาขามนุษยศาสตร์ ประเทศไทยเสียค่าใช้จ่ายสูงสุดเท่ากับ 89 ดอลลาร์สหรัฐ ประเทศอิหร่านเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 46 ดอลลาร์สหรัฐ สาขาศิลปศาสตร์ ประเทศมาเลเซียเสียค่าใช้จ่ายสูงสุดเท่ากับ 85 ดอลลาร์สหรัฐ ประเทศนอร์เวย์เสียค่าใช้จ่ายต่ำสุดเท่ากับ 37 ดอลลาร์สหรัฐ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่าสาขาวิชาที่มีต้นทุนทางการศึกษาต่ำที่สุด คือ สาขาวิชาครุศาสตร์ ส่วนสาขาวิชาที่มีต้นทุนทางการศึกษาสูงที่สุดเป็นของสาขาวิชา มนุษยศาสตร์ สำหรับประเทศไทยนั้น พบว่าต้นทุนทางการศึกษายังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ อย่างไรก็ตาม ต้นทุนทางการศึกษาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แนวทางการลดต้นทุนประกอบด้วย การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายต้นทุนดำเนินการ อาทิ การลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด โดยการใช้นิสิตนักศึกษามาช่วยงานแทนการจ้างเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้น การเพิ่มปริมาณการใช้อาคารสถานที่ รวมถึงครุภัณฑ์ให้มากขึ้นเนื่องจากเป็นต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาควรมุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายองค์กรภายนอกมหาวิทยาลัยให้เข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมและสร้างความร่วมมือในการพัฒนาระบบการจัดทำงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

ส่วนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา พบว่าได้มีผู้ทำการศึกษามาเป็นจำนวนมาก ทั้งงานวิจัยที่ทำการศึกษาในประเทศไทยและงานวิจัยที่ทำการศึกษาในต่างประเทศ โดยมีวิธีการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล และสาขาวิชาที่

ทำการศึกษาค้นคว้าแตกต่างกัน รวมถึงงานวิจัยของต่างประเทศได้มีการศึกษาทั้งในกรณีประเทศที่พัฒนาแล้ว และกรณีประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งมีผลการศึกษาที่ออกมาแตกต่างกัน ดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาในประเทศไทย

มาร์ค บลาวก์ (Blaug, 1971) ได้ศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาคอบคลุมทุกประเภทของการศึกษาและระดับการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงอุดมศึกษา โดยใช้ข้อมูลรายได้ที่ได้จากการสำรวจรายได้ของครัวเรือนในกรุงเทพมหานครเฉพาะเขตพระนคร และธนบุรีสร้างสมการถดถอยรายได้แบบพหุคูณ (Multiple Regressions) เพื่อรายได้ตลอดชีพของแต่ละระดับการศึกษา ส่วนข้อมูลค่าใช้จ่ายได้จากการสุ่มตัวอย่างโรงเรียนจากทั่วประเทศผลการศึกษาพบว่าอัตราผลตอบแทนต่อสังคมในการลงทุนทางการศึกษามีค่าสูงสุดในระดับประถมศึกษาคือร้อยละ 22 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเท่ากับร้อยละ 10 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 10 และระดับอุดมศึกษาร้อยละ 7 ซึ่งให้เห็นว่าผลตอบแทนจะลดลงเรื่อยๆในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจนถึงระดับอุดมศึกษาเป็นระดับการศึกษาที่ให้ผลตอบแทนต่ำสุดและยังพบว่าอัตราผลตอบแทนต่อบุคคลสูงกว่าอัตราผลตอบแทนต่อสังคมในทุกระดับการศึกษา

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยกล่าวว่ามีความเป็นไปได้ว่าอัตราผลตอบแทนที่คำนวณได้ โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาอาจมีค่าสูงกว่าที่ควร โดยเกิดจากการใช้ข้อมูลรายได้จากกลุ่มตัวอย่างเฉพาะในกรุงเทพมหานคร-ธนบุรี ซึ่งผู้จบชั้นประถมศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบท และมีรายได้ต่ำกว่าในเขตเมืองหลวงจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีระดับรายได้เฉลี่ยสูงกว่าระดับรายได้เฉลี่ยของทั้งประเทศขณะเดียวกันกลับใช้ข้อมูลค่าใช้จ่ายเฉลี่ยจากทั่วประเทศมาคำนวณต้นทุน

ศุภชัย พานิชภักดิ์ (2518) ได้ทำการศึกษ้อัตราผลตอบแทนที่เปลี่ยนแปลงในการลงทุนในการศึกษาในระดับการศึกษาต่างๆ โดยคำนวณอัตราผลตอบแทนที่น่าจะเป็นในอนาคตจากการคาดคะเนอัตราค่าจ้างในอนาคตและการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนสำหรับการศึกษาในอนาคตแทนวิธีปรับรายได้ด้วยสมการถดถอยซึ่งผู้วิจัยให้เหตุผลว่าตัวแปรต่างๆที่ใช้ในสมการมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เช่นตัวแปรเกี่ยวกับภูมิหลังของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาสูงจึงทำให้แยกอิทธิพลของตัวแปรออกจากกันได้ยาก นอกจากนี้ยังชี้ว่าผลที่ได้จากการปรับตามวิธีการของมาร์ค บลาวก์ (Blaug, 1971) มีข้อบกพร่องอยู่หลายประการเช่นการปรับรายได้ของผู้ไม่เคยได้รับการศึกษาเพื่อให้เห็นว่าการได้รับการศึกษา 0 ปีจะทำให้เกิดรายได้แท้จริงเป็นเท่าใดนั้นเป็นเรื่องที่ไม่มีความหมาย เพราะการที่บุคคลในกลุ่มนี้ไม่ปรากฏว่าได้รับการศึกษาเลยนั้นเป็นการอธิบายในตัวเองแล้วว่าเขาย่อมได้รับรายได้จากสาเหตุอื่นๆที่แม้แต่สมการที่สร้างขึ้นก็ไม่สามารถอธิบายได้ อีกทั้งยังทำให้การปรับรายได้ของผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษายังทำให้รายได้กลุ่มนี้

ลดลงกว่ารายได้ก่อนปรับมากเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ที่ปรับแล้วของระดับประถมศึกษาทำให้การคำนวณหาอัตราผลตอบแทนของการศึกษาในระดับประถมศึกษาสูงกว่าความเป็นจริงมาก ขณะที่รายได้หลังปรับของระดับ ม.ศ. 3 และ ม.ศ. 5 กลับไม่แตกต่างกันมาก เนื่องจากข้อบกพร่องดังกล่าวที่ได้จากการปรับรายได้ของ มาร์ค บลาว์ค ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่เลือกใช้วิธีสร้างสมการเพื่อปรับรายได้แต่ใช้การคาดคะเนอัตราค่าจ้างในอนาคตก่อนที่จะคำนวณหาอัตราผลตอบแทน

อุบลรัตน์ เห็นประเสริฐ (2530) ได้ทำการศึกษาอัตราผลตอบแทนในการลงทุนในระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วนคืออัตราผลตอบแทนต่อบุคคลและต่อสังคม โดยมีวิธีการคำนวณผลตอบแทนแตกต่างจากงานอื่นๆคือใช้ส่วนต่างของรายได้ตามบัญชีอัตราเงินเดือนขั้น 3 มาคำนวณรายได้จากการทำงานซึ่งได้กำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาและเข้ารับราชการจะได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 1 ขั้นจนเกษียณอายุราชการในการศึกษานี้อุบลรัตน์ได้คำนวณทั้งอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C Ratio) ผลตอบแทนในรูปมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) และอัตราผลตอบแทน (IRR)

ผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนของบุคคลและสังคมเท่ากับร้อยละ 1.12 และ 0.69 ตามลำดับ ผลตอบแทนในรูปมูลค่าปัจจุบันสุทธิต่อบุคคลและสังคมเท่ากับคนละ 14,562 และ 63,114 บาท ตามลำดับ และอัตราผลตอบแทนต่อบุคคลและสังคมเท่ากับร้อยละ 19.90 และ 7.08 ตามลำดับ โดยมีต้นทุนรวมทั้งหมดของการศึกษาในระดับปริญญาโทเฉลี่ยคนละ 225,607 บาทเป็นค่าใช้จ่ายของรัฐ 104,959 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.06 และเป็นต้นทุนบุคคล 52,038 บาทคิดเป็นร้อยละ 20.36 อย่างไรก็ดี ผลการศึกษาที่ได้อาจมีแนวโน้มต่ำกว่าผลตอบแทนแท้จริงในตลาดแรงงาน เนื่องจากในการศึกษาคั้งนี้อุบลรัตน์คำนวณผลตอบแทนจากอัตราเงินเดือนข้าราชการซึ่งมีแนวโน้มต่ำกว่าอัตราเงินเดือนภาคเอกชนที่เป็นตลาดแข่งขัน นอกจากนี้ยังไม่รวมผลประโยชน์และรายได้อื่นๆจากการทำงานอีกด้วย

นงราม เศรษฐพานิชและคณะ (2532) ได้ทำการศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาโดยใช้สมการถดถอยพหุคูณเพื่อคำนวณหารายได้ของผู้ได้รับการศึกษาในระดับต่างๆโดยศึกษาวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนเปรียบเทียบทั้งในประเภทของสถาบันอุดมศึกษาและคณะที่เรียนและผู้ทำงานในภาครัฐบาลกับภาคเอกชนที่มีการแข่งขันกันในตลาดแรงงาน นอกจากนี้ยังมีการปรับข้อมูลด้วยอัตราการว่างงาน การลาออกกลางคัน และอัตราการเรียนไม่สำเร็จตามเวลาที่กำหนด เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการคำนวณและลดผลกระทบจากตลาดแรงงาน

ผลการศึกษาโดยภาพรวมพบว่าอัตราผลตอบแทนของบุคคลมีอัตราที่สูงมากคือร้อยละ 17 เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนต่อสังคมซึ่งเท่ากับร้อยละ 8.80 อย่างไรก็ตาม ไรก็ตาม ผลตอบแทนต่อสังคมที่ได้ยังใกล้เคียงกับการลงทุนทางสังคมประเภทอื่นๆ เช่น การชลประทานและหากเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆแล้ว อัตราผลตอบแทนต่อสังคมที่ได้ต่ำกว่ากลุ่มประเทศกำลังพัฒนามากพอสมควร แต่ใกล้เคียงกับในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของแต่ละสาขาวิชาต่างๆเฉพาะในหน่วยงานเอกชน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้ค่าอัตราผลตอบแทนที่สะท้อนสภาพตลาดมากที่สุด พบว่าสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ และสาขาวิชาเกษตรศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่ให้อัตราผลตอบแทนทั้งต่อสังคมและบุคคลสูงที่สุดซึ่งเท่ากับร้อยละ 17.13 และ 34.77 ในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ และร้อยละ 15.82 และ 33.65 ในสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ส่วนสาขาที่ให้อัตราผลตอบแทนต่อสังคมต่ำที่สุดคือ สาขาวิชาเทคนิคการแพทย์ แพทย์ศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ เท่ากับร้อยละ 7.46, 7.81 และ 8.62 ตามลำดับ ส่วนสาขาวิชาที่มีอัตราผลตอบแทนต่อบุคคลต่ำสุด คือ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์และสาขาวิชานิติศาสตร์เท่ากับร้อยละ 15.31 และ 16.47 ซึ่งอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลมีค่าสูงกว่าอัตราผลตอบแทนทางสังคมในทุกสาขา

ประพันธ์ ธรรมไชย (2536) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนในการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาศิลปศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยล้านนา โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจะใช้การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return : IRR) และการวิเคราะห์ผลตอบแทนต่อต้นทุน (Cost-Benefit Ratio: B/C Ratio) โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายใน พบว่าในหน่วยงานเอกชนและสมาคมหรือมูลนิธิ อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่มีต่อบุคคลของบัณฑิตสาขาวิชาศิลปศาสตร์เท่ากับ 9.49-12.49 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์เท่ากับ 9.19-11.29 และอัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่มีต่อสังคมของบัณฑิตสาขาวิชาศิลปศาสตร์เท่ากับ 9.30-12.77 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์เท่ากับ 7.69-10.63 ในส่วนหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจอัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่มีต่อบุคคลของบัณฑิตสาขาวิชาศิลปศาสตร์เท่ากับ 8.54-13.50 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์เท่ากับ 11.90-23.64 และอัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่มีต่อสังคมของบัณฑิตสาขาวิชาศิลปศาสตร์เท่ากับ 8.05-13.26 และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เท่ากับ 0.85-2.34 เมื่อพิจารณาอัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจระหว่างบัณฑิตสาขาวิชาศิลปศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยล้านนาแล้ว พบว่าอัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่มีต่อสังคมไม่มีความแตกต่างกันมากนัก แต่อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่มีต่อบุคคลของบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์มีค่าสูงกว่าสาขาศิลปศาสตร์

วิทยา ศิริพันธ์วัฒนา (2540) ศึกษาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนทางการศึกษาของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในคณะพาณิชยศาสตร์สาขาการเงินการตลาดและบัญชีและในคณะ เศรษฐศาสตร์โดยใช้สมการถดถอยพหุคูณ เพื่อประมาณค่ารายได้และปรับผลกระทบของ ตลาดแรงงานด้วยอัตราการว่างงานและการลาออกกลางคัน โดยในงานวิจัยครั้งนี้ได้มีการให้คำ จำกัดความและแจกแจงประเภทของผลตอบแทนไว้โดยละเอียดโดยมีการคำนวณผลประโยชน์ ด้านอื่นๆ (Fringe Benefit) เช่น ค่ารักษาพยาบาล วันหยุด โบนัส ค่าล่วงเวลา นอกจากผลตอบแทน ในส่วนของค่าจ้างหรือเงินเดือน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากการสุ่มจากรายชื่อผู้สำเร็จ การศึกษาในสาขาดังกล่าวจากสถานประกอบการบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทหลักทรัพย์และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

ผลการศึกษาพบว่าต้นทุนทางสังคมสำหรับการศึกษาในระยะเวลา 4 ปีของสาขาบัญชี สาขาการเงิน สาขาการตลาด และคณะเศรษฐศาสตร์มีค่าเท่ากับ 360,091 บาท 358,001 บาท 358,210 บาท และ 358,812 บาท ตามลำดับ สำหรับต้นทุนบุคคลของการศึกษาในระยะเวลา 4 ปี ของสาขาบัญชี สาขาการเงิน สาขาการตลาดและคณะเศรษฐศาสตร์ คือ 274,021 บาท 273,424 บาท 273,000 บาท และ 272,210 บาท ตามลำดับ อัตราผลตอบแทนสังคมของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในสาขาบัญชี สาขาการเงิน สาขาการตลาดและ คณะเศรษฐศาสตร์ คือ ร้อยละ 54.13 , 52.96 , 47.87 และ 53.16 ตามลำดับ และอัตราผลตอบแทน ส่วนบุคคล คือ ร้อยละ 69.18 , 57.21 , 61.74 และ 68.01 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า อัตรา ผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษาสาขาวิชาทั้งสี่ดังกล่าวนี้ให้ผลตอบแทนที่สูงคุ้มค่าแก่ การลงทุน ไม่ว่าจะมองจากทางด้านสังคมหรือบุคคลก็ตาม โดยสาขาบัญชีให้อัตราผลตอบแทน ทั้งสองประเภทสูงสุดและสาขาการเงินต่ำสุด นอกจากนี้พบว่าในแต่ละสาขาวิชามีอัตรา ผลตอบแทนทั้งสองประเภทไม่แตกต่างกันมากนัก โดยอัตราผลตอบแทนต่อบุคคลจะสูงกว่า อัตราผลตอบแทนต่อสังคมเฉลี่ยประมาณร้อยละ 10 ในทุกสาขาวิชาซึ่งเกิดจากรายได้ก่อนและ หลังหักภาษีมีความแตกต่างกันไม่มากนักและค่าเสียโอกาสมีค่าสูง นอกจากนี้ยังพบว่ารัฐบาล ต้องแบกรับภาระด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษาก่อนข้างสูงคือร้อยละ 24 ของต้นทุนสังคม รวม ขณะที่บุคคลแบกรับภาระด้านการศึกษาก่อนข้างต่ำคือประมาณร้อยละ 5 ของต้นทุนต่อ บุคคลรวมในทุกสาขาวิชา อย่างไรก็ตามก็มีความเป็นไปได้ว่าผลการศึกษาในครั้งนี้อาจสูงกว่างาน วิจัยอื่น โดยมีสาเหตุมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้คำนวณทำงานในธนาคารพาณิชย์และบริษัทเอกชน ขนาดใหญ่และที่มีชื่อเสียงจึงอาจทำให้ได้รับค่าจ้างและผลประโยชน์อื่น ๆ มาก

ผลการศึกษายังแสดงถึงผลตอบแทนของการศึกษาระดับปริญญาตรีของสาขาวิชา ดังกล่าวค่อนข้างสูงและรัฐบาลแบกรับภาระค่อนข้างสูงเช่นกัน รัฐบาลจึงควรพิจารณา ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาในระดับปริญญาตรีให้แก่บุคคลมากขึ้น แนวทางในการดำเนินนโยบายที่ รัฐบาลควรคำนึงถึงก็คือ ภาระค่าใช้จ่ายกับประโยชน์ที่บุคคลหรือสังคมได้รับประโยชน์ ส่วนใด ที่สังคมได้รับรัฐบาลควรแบกรับภาระส่วนนั้นไว้ แต่ประโยชน์ส่วนใดที่บุคคลได้รับบุคคลนั้น ควรเป็นผู้รับภาระเอง โดยอาจมีโครงการเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำและทุนการศึกษาสำหรับผู้ที่เรียนดีแต่มี ฐานะยากจน เพื่อให้มีโอกาสศึกษาสูงขึ้นเท่าที่ความสามารถของเขาจะมี แนวทางเหล่านี้จะ ก่อให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรในการลงทุนทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและมีความเป็น ธรรมมากขึ้น

วราพรหม มีเฟื่องศาสตร์ (2541) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของการ ลงทุนทางการศึกษาในปริญญาโทสาขาบริหารธุรกิจระหว่างผู้จบการศึกษาในประเทศและ ต่างประเทศโดยเลือกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นตัวแทน การศึกษาในประเทศเพื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศโดยใช้มหาวิทยาลัยใน สหรัฐอเมริกาโดยแบ่งเป็นสถาบันที่ติดอันดับ 1 ใน 20 และไม่ติดอันดับ และใช้สมการถดถอย พหุคูณในการประมาณรายได้ในส่วนของผลตอบแทน สำหรับต้นทุนสังคมทางตรงของสถาบัน ในประเทศคิดจากค่าใช้จ่ายของสถาบันที่ใช้เพื่อการเรียนการสอน และต้นทุนในส่วนของ สถาบันการศึกษาในสหรัฐอเมริกาคิดจากต้นทุนสังคมจากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงของผู้ศึกษา โดยรวมทุนการศึกษาด้วยต้นทุนบุคคลทางตรง ซึ่งคิดจากค่าใช้จ่ายในการศึกษาของผู้ที่ศึกษาซึ่ง คิดเป็นเงินบาท

โดยภาพรวมแล้วพบว่าผู้สำเร็จการศึกษาในประเทศมีอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยสูงกว่าผู้จบ การศึกษาจากสหรัฐอเมริกาประมาณร้อยละ 13-22 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างสถาบัน การศึกษาพบว่าการลงทุนเรียนต่อระดับปริญญาโทสาขาบริหารธุรกิจในมหาวิทยาลัยใน สหรัฐอเมริกาจะให้อัตราผลตอบแทนสูงกว่าในสถาบันในประเทศเฉพาะมหาวิทยาลัยที่ติด อันดับ 1 ใน 20 อันดับเท่านั้น

เหมวรรณ คงทอง (2550) วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการศึกษาในระดับ ปริญญาตรีคณะเศรษฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและ มหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างผู้สำเร็จการศึกษาซึ่งให้ผู้ตอบ แบบสอบถามตอบกลับเองทางไปรษณีย์และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมบางส่วนในเว็บไซต์รวมตัวอย่าง ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งสิ้น 338 คน

ผลการศึกษาพบว่ามหาวิทยาลัยของรัฐประเภทจำกัดรับมีต้นทุนสังคม (Social Cost) เฉลี่ย 103,252 บาทต่อคนต่อปี และมหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับมีต้นทุนสังคม 50,558 บาทต่อคนต่อปี โดยสาเหตุหลักที่ทำให้ต้นทุนสังคมแตกต่างกันมากเกิดจากมหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับมีจำนวนนักศึกษามากกว่ามหาวิทยาลัยจำกัดรับหลายเท่าตัว สำหรับต้นทุนบุคคล (Private Cost) พบว่ามหาวิทยาลัยจำกัดรับมีต้นทุนบุคคลเฉลี่ย 66,621 บาทต่อคนต่อปี และมหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับมีต้นทุนบุคคล 43,493 บาทต่อคนต่อปี โดยความแตกต่างของต้นทุนบุคคลมาจากส่วนของค่าธรรมเนียมในมหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่าธรรมเนียมมหาวิทยาลัยจำกัดรับมาก

ผลการศึกษาอัตราผลตอบแทนต่อสังคม พบว่ามหาวิทยาลัยประเภทจำกัดรับทั้งสองแห่ง มีผลตอบแทนสูงกว่ามหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับ โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีผลตอบแทนเท่ากับร้อยละ 29.61 และ 28.17 ต่อปีตามลำดับ ขณะที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีผลตอบแทนต่อสังคมเท่ากับร้อยละ 19.15 ต่อปี

อัตราผลตอบแทนต่อบุคคลพบว่ามหาวิทยาลัยจำกัดรับมีอัตราผลตอบแทนต่อบุคคลมากกว่ามหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับเช่นเดียวกัน โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีอัตราผลตอบแทนต่อบุคคลสูงสุดร้อยละ 32.60 ต่อปี รองลงมาเป็นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เท่ากับร้อยละ 29.94 ต่อปี ในขณะที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีอัตราผลตอบแทนต่อบุคคลเพียงร้อยละ 18.98 ต่อปี ซึ่งผลการศึกษานี้ได้ชี้ให้เห็นว่าการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการลงทุนที่ให้ผลที่คุ้มค่าทั้งต่อสังคมและปัจเจกบุคคล ซึ่งให้ผลตอบแทนสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในปี 2547 ที่มีอัตราผลตอบแทนที่ร้อยละ 1.00 – 1.75 ต่อปีเป็นอย่างมาก

ชัยยุทธ ปัญญาสวัสดิ์สุทธิ์และคณะ (2551) ได้ทำการศึกษาอัตราผลตอบแทนทางการศึกษาในทุกระดับการศึกษาของประเทศไทยโดยใช้วิธี Mincerian Approach ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณเป็นข้อมูลจากสถิติการสำรวจแรงงาน (Labor Force Survey) ของสำนักงานสถิติแห่งชาติในช่วงปี 2545 – 2548 ศึกษาและยังเปรียบเทียบผลตอบแทนที่ได้จากการศึกษาระหว่างเพศหญิงและเพศชายแทนการใช้ตัวแปร Dummy Variable เนื่องจากเชื่อว่าความแตกต่างระหว่างเพศมีอิทธิพลต่อรายได้แตกต่างกัน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าตัวแปรการศึกษาทั้งที่เป็นจำนวนปีที่ศึกษาและระดับการศึกษามีผลต่อรายได้ของบุคคลอย่างมาก และชี้ให้เห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีแนวโน้มที่จะได้รับผลตอบแทนสูงสุด นอกจากนี้ผู้ทำงานทำที่อยู่ในกรุงเทพมหานครมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าในภูมิภาคอื่นๆ

ผลการศึกษาอัตราผลตอบแทนในแต่ละระดับการศึกษาพบว่าอัตราผลตอบแทนระหว่างเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันโดยในระดับประถมศึกษาเพศชายมีอัตราผลตอบแทน

สูงกว่าซึ่งคาดว่าเกิดจากลักษณะงานด้านแรงงานจึงเอื้ออำนวยต่อการทำงานของผู้ชายมากกว่า แต่เมื่อมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นเพศหญิงมีแนวโน้มที่มีอัตราผลตอบแทนสูงกว่าหรือมีช่องว่างระหว่างรายได้ของเพศหญิงและชายลดลงโดยอาจมีสาเหตุมาจากโอกาสงานที่กว้างขึ้นสำหรับเพศหญิงเช่นพนักงานแคชเชียร์หรือพนักงานขายของหรือในอุตสาหกรรมบางประเภท อย่างไรก็ตามในระดับอุดมศึกษาเพศหญิงจะมีอัตราผลตอบแทนต่ำกว่าเพศชายเนื่องจากผู้หญิงที่จบการศึกษาระดับสูงอาจมีทางเลือกมากขึ้นหรือสามารถที่จะเลือกงานหรือออกจากตลาดแรงงานได้มากกว่าผู้หญิงที่จบการศึกษาระดับต่ำกว่า

ธีรศักดิ์ อุ่ออารมณ์เลิศ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลตอบแทนของการศึกษาตามหลักเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ทั้งในส่วนของผลตอบแทนส่วนบุคคลและผลตอบแทนส่วนสังคมที่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้และไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ จากหลักสูตรเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 4 ปี และ 5 ปี เพื่อนำเสนอแนวทางการผลิตบัณฑิตเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่พึงประสงค์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ คือ สถาบันอุดมศึกษา นิสิตนักศึกษา และบัณฑิตของมหาวิทยาลัยที่ทำการเปิดสอนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จำนวน 10 แห่ง โดยมีการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ 3 ส่วน ประกอบด้วย 1) ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล 2) ข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัย และ 3) ข้อมูลผลตอบแทนที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้

สำหรับการวิเคราะห์จากเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ประกอบด้วย 1) อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return) 2) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value) และ 3) อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit Cost Ratio) และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนที่ไม่สามารถวัดออกมาเป็นตัวเงินได้โดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ซึ่งผลการศึกษาพบว่าผลตอบแทนส่วนสังคมที่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ของการผลิตบัณฑิตของหลักสูตรเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 4 ปี และ 5 ปี มีอัตราผลตอบแทนภายในเท่ากับร้อยละ 4.1797 และ 3.3571 ตามลำดับ ส่วนมูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเท่ากับ 1,117,932 และ 1,059,254 บาท ตามลำดับ และในส่วนของอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนมีค่าเท่ากับ 2.78 และ 2.72 ตามลำดับ ในขณะที่ผลตอบแทนส่วนบุคคลที่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ของการผลิตบัณฑิตของหลักสูตรเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 4 ปี และ 5 ปี มีอัตราผลตอบแทนภายในเท่ากับร้อยละ 5.1494 และ 4.2165 ตามลำดับ ส่วนมูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเท่ากับ 1,359,683 และ 1,310,631 บาท ตามลำดับ และในส่วนของอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนมีค่าเท่ากับ 3.49 และ 2.86 บาท ตามลำดับ

นอกจากนี้ผลการศึกษายังได้เสนอแนะแนวทางการผลิตบัณฑิตคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่พึงประสงค์ของประเทศไทยว่าหลักสูตร 5 ปีเป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสม แต่ควรต้องมีการปรับรายวิชาเรียน 3 ด้าน ประกอบด้วย วิชาศึกษาทั่วไป วิชาชีพครู และวิชาที่ศาสตร์เฉพาะให้ความเหมาะสม เพื่อตอบสนองต่อการใช้ประโยชน์มากยิ่งขึ้น และจะต้องมีแรงจูงใจนิสิตนักศึกษาที่มีความสามารถให้เข้ามาศึกษาด้วยการให้ทุนการศึกษาและการบรรจุตำแหน่งงาน เพื่อให้ผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินของหลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 5 ปีมีค่าสูงขึ้นด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาในต่างประเทศ

ซอร์เลย์ มานี (Maani, 1999) ได้ทำการศึกษาอัตราผลตอบแทนทางการศึกษาของระดับอุดมศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์โดยศึกษาทั้งอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนต่อบุคคลและรัฐบาล ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลในช่วงปี 1981 – 1996 ซึ่งได้สุ่มร้อยละ 10 ของข้อมูลสถิติที่ได้จาก The New Zealand Census of Population and Dwellings ในปี 1996, 1981, 1986 และ 1991 ครอบคลุมกลุ่มอายุ 25 - 65 ปีในการคำนวณอัตราผลตอบแทน จากการศึกษาที่ผู้วิจัยได้ใช้ทั้งวิธี Estimation Method และ Elaborate Method ควบคู่กัน โดยให้เหตุผลว่าวิธี Estimation Method จะทำให้ทราบลักษณะของเปลี่ยนแปลงในผลตอบแทนทางการศึกษาแต่ละช่วงเวลาขณะที่วิธีคำนวณแบบ Elaborate Method ทำให้สามารถเห็นต้นทุนประเภทต่างๆและการแบ่งรับภาระค่าใช้จ่ายระหว่างของรัฐบาลและผู้ศึกษา

จากผลการศึกษาจากทั้ง 2 วิธีการให้ผลที่สอดคล้องกันซึ่งพบว่าโดยภาพรวมแล้วอัตราผลตอบแทนในปี 1996 สูงขึ้นกว่าปี 1981 อย่างเห็นได้ชัดและจากวิธี Elaborate Method พบว่าโดยเฉลี่ยแล้วตั้งแต่ปี 1991 – 1996 ทั้งอัตราผลตอบแทนต่อบุคคลและต่อสังคมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องขณะที่อัตราผลตอบแทนของเพศหญิงจะสูงเพศชายในการศึกษาระดับพื้นฐาน แม้ว่ารายได้จากการทำงานโดยเฉลี่ยของเพศหญิงจะต่ำกว่าเพศชายก็ตาม ซึ่งเป็นผลมาจากรายได้ของผู้หญิงที่ได้รับการศึกษามีค่าสูงกว่ารายได้ของผู้หญิงที่ไม่ได้รับการศึกษามากและผลการศึกษาระดับปริญญาตรีพบว่าอัตราผลตอบแทนต่อสังคมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ขณะที่อัตราผลตอบแทนต่อบุคคลมีค่าค่อนข้างคงที่ซึ่งเกิดจากการลดการอุดหนุนของรัฐในระดับอุดมศึกษาตั้งแต่ปี 1991 และการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาจากนักศึกษาทำให้ภาระค่าใช้จ่ายในส่วนของรัฐลดลงและทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสังคมจึงมีค่าสูงขึ้น

แฮปปี ซิบฟามเบ่ (Siphambe, 2000) ได้ทำการศึกษาอัตราผลตอบแทนทางการศึกษาในระดับต่างๆของประเทศบอตสวาน่า (Botswana) เฉพาะที่เป็นอัตราผลตอบแทนต่อบุคคลซึ่งใช้

วิธีการประมาณค่าอัตราผลตอบแทนจากสมการถดถอยแบบ Mincerian Approach เพื่อหาอัตราผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นในระดับการศึกษาแต่ละปีและเพื่อดูแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนในแต่ละระดับการศึกษาของประเทศบอตสวานา (Botswana) และมีการปรับข้อมูลรายได้จากอายุ จำนวนและพื้นฐานครอบครัว โดยใช้ข้อมูลการสำรวจรายได้และรายจ่ายของครัวเรือนของประเทศบอตสวานา (Household Income and Expenditure Survey: HIES) ในปี 1994/1995 ในภาคครัวเรือนและข้อมูลบางส่วนจากการสำรวจเพิ่มเติมเองเฉพาะในเขตเมือง

ผลการศึกษาพบว่าอัตราผลตอบแทนที่คำนวณได้มีค่าสูงขึ้นเรื่อยๆตามระดับการศึกษาที่สูงขึ้นแต่จะลดลงในระดับอุดมศึกษาโดยระดับประถมศึกษาที่มีค่าต่ำที่สุดคือร้อยละ 7 ระดับมัธยมต้นร้อยละ 83 และระดับมัธยมปลายมีค่าสูงสุดถึงร้อยละ 185 แต่จะลดลงในระดับอุดมศึกษาเป็นร้อยละ 41 โดยผู้วิจัยอธิบายว่าในประเทศบอตสวานา (Botswana) ค่าตอบแทนในระบบราชการสูงกว่าในระบบของเอกชน ส่วนงานประเภทอื่นๆ และการแข่งขันในธุรกิจเอกชนมีน้อยขณะที่อุปสงค์ของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้นไม่มากเพียงพอที่จะรองรับอุปทานในตลาดแรงงานจึงทำให้อัตราผลตอบแทนระดับอุดมศึกษาลดลง อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ใช้สถานภาพสมรสเป็นตัวแปรแทนพื้นฐานครอบครัวเพียงอย่างเดียวเท่านั้นจึงอาจทำให้อัตราผลตอบแทนอาจคลาดเคลื่อนได้

โดยสรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่าประเทศไทยมีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราผลตอบแทนทางสังคมในทุกสาขาวิชา สำหรับสาขาวิชาที่ให้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษามากที่สุด พบว่าเป็นสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ส่วนสาขาวิชาที่ให้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาต่ำที่สุด คือ สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และสาขานิติศาสตร์ นอกจากนี้ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีแนวโน้มที่จะได้รับผลตอบแทนสูงสุด และผู้ที่ปฏิบัติงานในกรุงเทพมหานครมีรายได้โดยเฉลี่ยสูงกว่าผู้ปฏิบัติงานในภูมิภาคอื่นๆ

สำหรับผลการศึกษาจากงานวิจัยในต่างประเทศ พบว่ากลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาจะสูงขึ้นตามระดับการศึกษา โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา ขณะที่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาพบว่าอัตราผลตอบแทนที่คำนวณได้มีค่าสูงขึ้นเรื่อยๆตามระดับการศึกษาที่สูงขึ้นแต่จะลดลงในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากประเทศที่กำลังพัฒนาที่มีการแข่งขันในธุรกิจเอกชนน้อยซึ่งอุปสงค์ของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้นไม่มากเพียงพอที่จะรองรับอุปทานในตลาดแรงงานจึงทำให้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาลดลง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์: การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา” ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ 2) วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ 3) วิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของบัณฑิตปริญญาตรีในแต่ละสาขาของสายสังคมศาสตร์ 4) พัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาโดยมีรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

ประชากร ประกอบด้วย

1) บัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 243,156 คน

2) นายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในกรุงเทพมหานครประกอบด้วย

2.1) ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน

2.2) ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชน

3) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 กลุ่ม ประกอบด้วย

3.1) ผู้ทรงคุณวุฒิจากการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

3.1.1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์

3.1.2) คณบดีจาก 5 สาขาในสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์

3.1.3) ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

3.2) ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการตรวจสอบยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

3.2.1) ผู้บริหารซึ่งเป็นตัวแทนขององค์กรเอกชน

3.2.2) คณบดีจาก 5 สาขาในสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์

3.2.3) ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

4) สถาบันอุดมศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลและเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนอย่างน้อย 3 สาขาจาก 5 สาขาในสายสังคมศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์ โดยสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ทั้งหมด 6 แห่ง ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของสถาบันอุดมศึกษาออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

4.1) สถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประเภทมหาวิทยาลัยรัฐ จำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.2) สถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประเภทมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 2 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

5) ข้อมูลเอกสารที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ข้อมูลและเอกสารของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1) บัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรภาคเอกชนประกอบด้วย องค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3 แห่ง ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสินทรัพย์ตั้งแต่ 10,000 ล้านบาทขึ้นไป องค์กรเอกชนขนาดกลาง 3 แห่ง ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสินทรัพย์ตั้งแต่ 2,500 ล้านบาท แต่ไม่ถึง 10,000 ล้านบาท และองค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3 แห่ง ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสินทรัพย์น้อยกว่า 2,500 ล้านบาท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2550)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามานะ (Yamane, 1973) ที่ค่าระดับความเชื่อมั่น 95% โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ 5% ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

ที่ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่ม 0.05

โดยที่ N คือ ขนาดของประชากร

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e คือ ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05

$$n = 243,156 / \{1 + (243,156 * 0.05^2)\} = 399$$

ดังนั้น การศึกษานี้กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่ใช้ทำการศึกษามีจำนวน 399 คนจาก 5 สาขาหลักที่มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษามากที่สุดในสายสังคมศาสตร์ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจำนวน 450 คน เพื่อให้ครอบคลุมทั้ง 5 สาขาวิชา สาขาวิชาละ 10 คนจากจำนวน 9 องค์กรเอกชน ซึ่งจากการคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 450 คน โดยผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 องค์กรเอกชนผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ตามขั้นตอนดังนี้

1) แบ่งองค์กรเอกชนซึ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 454 แห่งออกเป็น 3 ขนาด ประกอบด้วย

- องค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสินทรัพย์ตั้งแต่ 10,000 ล้านบาทขึ้นไป จำนวน 135 แห่ง

- องค์กรเอกชนขนาดกลาง ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสินทรัพย์ตั้งแต่ 2,500 ล้านบาท แต่ไม่ถึง 10,000 ล้านบาทจำนวน 152 แห่ง
- องค์กรเอกชนขนาดเล็ก ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสินทรัพย์น้อยกว่า 2,500 ล้านบาทจำนวน 167 แห่ง

2) สุ่มองค์กรเอกชนซึ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างเพื่อการยอมรับ (Acceptance Random Sampling) ซึ่งโดยปกติแล้วค่าเฉลี่ยที่เป็นมาตรฐานของการยอมรับจะอยู่ในช่วงระหว่าง 0.01% ถึง 10% (Codex General Guideline, 2004 ; มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2551) โดยการศึกษาครั้งนี้จะสุ่มตัวอย่าง 2% จากองค์กรเอกชนทั้งหมด 454 แห่งที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งจะได้องค์กรเอกชนจำนวน 9 แห่งมาทำการศึกษาประกอบด้วยองค์กรเอกชนขนาดใหญ่จำนวน 3 แห่งองค์กรเอกชนขนาดกลาง จำนวน 3 แห่ง และองค์กรเอกชนขนาดเล็ก จำนวน 3 แห่ง

ขั้นที่ 2 บัณฑิตปริญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ใน 5 สาขาหลักที่มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษามากที่สุด ได้แก่ (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนจำนวน 9 แห่ง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับสลากให้ได้สาขาละ 10 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 คน

2) นายจ้างของบัณฑิตปริญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ(5) สาขาเศรษฐศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3 แห่ง องค์กรเอกชนขนาดกลาง 3 แห่ง และองค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3 แห่งในกรุงเทพมหานครประกอบด้วย

- 2.1) ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน จำนวน 9 ท่าน
- 2.2) ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชน จำนวน 9 ท่าน

3) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 กลุ่ม ประกอบด้วย

- 3.1) ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ จำนวน 12 ท่าน ประกอบด้วย
 - 3.1.1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์จำนวน 5 ท่าน

3.1.2) คณะบดีจำนวน 5 ท่านจาก 5 สาขาในสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์

3.1.3) ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวน 2 ท่าน

3.2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการตรวจสอบยุทธศาสตร์จำนวน 9 ท่าน ประกอบด้วย

3.2.1) ผู้บริหารซึ่งเป็นตัวแทนขององค์กรเอกชนจำนวน 3 ท่าน

3.2.2) คณะบดีจำนวน 5 ท่านจาก 5 สาขาในสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์

3.2.3) ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวน 1 ท่าน

4) สถาบันอุดมศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้จะใช้จำนวนประชากรทั้งหมดมาทำการศึกษา ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนอย่างน้อย 3 สาขาจาก 5 สาขาในสายสังคมศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์ โดยสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้มีทั้งหมด 6 แห่ง ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของสถาบันอุดมศึกษาออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

4.1) สถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประเภทมหาวิทยาลัยรัฐ จำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.2) สถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประเภทมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 2 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบวิเคราะห์เอกสาร โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) ของคริปเปินดรอพ (Krippendorff, 1980) เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับความต้องการกำลังคนในระดับอุดมศึกษา สภาพปัจจุบันและปัญหาของการผลิตบัณฑิตและการจ้างงาน การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาดแรงงาน

งาน การบริหารจัดการต้นทุนทางการศึกษา และการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในสาขาที่ขาดแคลน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2) แบบสอบถามสำหรับบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ ใน 5 สาขาวิชา ได้แก่ (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3 แห่ง องค์กรเอกชนขนาดกลาง 3 แห่ง และองค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3 แห่ง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

2.1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สภาพการทำงาน รายได้ อายุ เพศ ผลการศึกษา ตำแหน่งงาน สถานภาพการทำงาน การฝึกอบรม สถานภาพการสมรส สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ปีที่สำเร็จการศึกษา และระดับการศึกษาของบิดามารดาเพื่อนำข้อมูลมาศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทน

2.2) สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม และปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามในลักษณะประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3) แบบสัมภาษณ์สำหรับนายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ ใน 5 สาขาวิชาในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3 แห่ง องค์กรเอกชนขนาดกลาง 3 แห่ง และองค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3 แห่งในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

3.1) แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนเพื่อศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิตที่เข้ามาปฏิบัติงานในองค์กร วิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจ้างงานบัณฑิต และความคิดเห็นเพิ่มเติมที่ต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาทำการผลิตบัณฑิตในอนาคต เพื่อศึกษาถึงภาพรวมของตลาดแรงงานในอนาคต

3.2) แบบสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชน เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการจ้างงานของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ รวมถึงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสาขาในสายสังคมศาสตร์ที่นายจ้างขององค์กรเอกชนต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาทำการผลิตบัณฑิตในอนาคต เพื่อศึกษาถึงภาพรวมของตลาดแรงงานในปัจจุบัน

4) แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตผู้ตลาดแรงงานรวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาและแนวทางในการยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิต

5) แบบสำรวจต้นทุนของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อศึกษาถึงต้นทุนสังคม (Social Cost) และศึกษาอัตราผลตอบแทนทางสังคม (Social Rate of Return) จากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก่อนนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นนำไปใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) แบบสอบถามสำหรับบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับประเด็นที่ต้องการถาม มีวิธีการดำเนินงานวิจัยโดยนำแบบวัดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา หลังจากนั้นจะทำการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) ซึ่งการให้คะแนนระดับความสอดคล้องแบ่งออกเป็น 3 ระดับดังนี้

+1	=	เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิแน่ใจว่ามีความเหมาะสม
0	=	เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิไม่แน่ใจว่ามีความเหมาะสม
-1	=	เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิแน่ใจว่าไม่มีความเหมาะสม

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินโดยนำคะแนนที่ได้ในแต่ละข้อ หากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence) หรือค่าความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตรดังนี้

	IOC	=	$\sum (R/N)$
โดยที่	IOC	=	ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา
	$\sum R$	=	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
	N	=	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป หลังจากนั้น ผู้วิจัยจะนำแบบประเมินความเหมาะสมไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยผู้วิจัยนำแบบประเมินที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้กับบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ปฏิบัติงานในองค์กรภาคเอกชนซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบประเมินก่อนนำไปใช้จริง ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งต้องมีค่าความเที่ยงไม่น้อยกว่า 0.50 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = n / n-1 [1 - \sum S_i^2 / S_t^2]$$

โดยที่

$$\alpha = \text{ค่าความสอดคล้องภายใน}$$

$$n = \text{จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม}$$

$$\sum S_i^2 = \text{ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ}$$

$$S_t^2 = \text{ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ}$$

โดยในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำแบบประเมินความเหมาะสมไปหาค่าความเที่ยงซึ่งได้ทดลองใช้กับบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบประเมินก่อนนำไปใช้จริง โดยค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงแอลฟาครอนบาคในการศึกษานี้มีค่าเท่ากับ 0.83

2) แบบสัมภาษณ์สำหรับนายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรภาคเอกชนขนาดใหญ่ 3 แห่ง องค์กรเอกชนขนาดกลาง 3 แห่ง และองค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3 แห่งในกรุงเทพมหานครซึ่งประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน และแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล เพื่อศึกษาถึงภาพรวมของตลาดแรงงาน โดยนำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3) แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยคณบดีจาก 5 สาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์และผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาดแรงงาน โดยนำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4) แบบสำรวจต้นทุนของสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 6 แห่ง ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 4 แห่ง และประเภทสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 2 แห่ง โดยนำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5) แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ ประกอบด้วยคณบดีจาก 5 สาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์ ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน และผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความต้องการกำลังคนในระดับอุดมศึกษา สภาพปัจจุบันและปัญหาของการผลิตบัณฑิตและการจ้างงาน แนวทางการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาดแรงงาน แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนทางการศึกษาและแนวทางการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในสาขาที่ขาดแคลน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3 แห่ง องค์กรเอกชนขนาดกลาง 3 แห่ง และองค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3 แห่ง จำนวน 450 คน

3) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนจำนวน 9 ท่านและผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนจำนวน 9 ท่าน

4) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยคณบดีจำนวน 5 ท่าน จาก 5 สาขาในสายสังคมศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์จำนวน 5 ท่านและผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวน 2 ท่าน

5) เก็บรวบรวมข้อมูลต้นทุนของสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากแบบสำรวจต้นทุนสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 6 แห่ง ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 4 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 2 แห่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาดแรงงาน เพื่อขกระดับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนทางการศึกษา เพื่อการวางแผนการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรสู่ประโยชน์สูงสุด และแนวทางการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในสาขาวิชาที่ขาดแคลน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยการวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) แล้วสรุปผลการวิเคราะห์

2) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3 แห่ง องค์กรเอกชนขนาดกลาง 3 แห่ง และองค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3 แห่ง จำนวน 450 คนโดยนำข้อมูลทางด้านต้นทุนและผลตอบแทนจากแบบสอบถามมาทำการหาอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal Rate of Return: IRR) และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for The Social Science: SPSS) ช่วยในการวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสมการถดถอย (Regression) แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความอยู่ในระดับ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความอยู่ในระดับ มาก
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความอยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความอยู่ในระดับ น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์นำจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนและผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนเพื่อศึกษาถึงภาพรวมของตลาดแรงงาน โดยการวิเคราะห์สาระแล้วสรุปผลวิเคราะห์

4) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยผู้แทนสมาคมวิชาชีพจาก 5 สาขาในสายสังคมศาสตร์ คณบดีจาก 5 สาขาในสายสังคมศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินอุดมศึกษาหรือเศรษฐศาสตร์อุดมศึกษาและผู้บริหารระดับสูงสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาดแรงงาน โดยการวิเคราะห์สาระแล้วสรุปผลวิเคราะห์

5) การวิเคราะห์ต้นทุนทางการศึกษาจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ประเภทหลัก คือ ต้นทุนบุคคลและต้นทุนสังคม ดังนี้

5.1) ต้นทุนบุคคลหมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่บุคคลต้องเสียไปจากการจัดการศึกษาที่จ่ายโดยนิสิตนักศึกษาหรือผู้ปกครองประกอบด้วยค่าใช้จ่ายส่วนตัว ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบ และค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายให้กับสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ค่าลงทะเบียนนิสิตนักศึกษาใหม่ ค่าบำรุงการศึกษา ค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียม เป็นต้น โดยผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

5.2) ต้นทุนสังคมหมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องเสียไปจากการจัดการศึกษา ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาจ่าย และค่าใช้จ่ายในการลงทุนซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่สถาบันอุดมศึกษาจ่ายในการก่อสร้างอาคารเรียน และการซื้อครุภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานมากกว่า 1 ปี โดยผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลทั้งหมด 6 แห่ง ซึ่งต้นทุนสังคมที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

5.2.1) ต้นทุนดำเนินการ เป็นต้นทุนที่ใช้ในการจัดการศึกษาและการบริหารงานภายใน ซึ่งแบ่งออกเป็นต้นทุนดำเนินการและต้นทุนในการลงทุน โดยมีวิธีการคำนวณดังนี้

ส่วนที่ 1 งบดำเนินการ

งบดำเนินการต่อหัว = งบดำเนินการ / จำนวนนิสิตนักศึกษาทั้งหมด

$$\text{งบดำเนินการปริญญาตรีภาคปกติ} = (\text{งบดำเนินการ} / \text{จำนวนนิสิตนักศึกษาทั้งหมด}) * \text{จำนวนนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีภาคปกติ}$$

ส่วนที่ 2 งบลงทุน

$$\text{งบลงทุนต่อหัว} = \text{งบลงทุน} / \text{จำนวนนิสิตนักศึกษาทั้งหมด}$$

$$\text{งบลงทุนปริญญาตรีภาคปกติ} = (\text{งบลงทุน} / \text{จำนวนนิสิตนักศึกษาทั้งหมด}) * \text{จำนวนนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีภาคปกติ}$$

5.2.2) ต้นทุนด้านทรัพย์สิน เป็นต้นทุนที่ใช้เพื่อจัดการศึกษา ประกอบด้วยต้นทุนอาคารที่ใช้ในการจัดการศึกษาให้แก่ นิสิตนักศึกษา รวมถึงต้นทุนครุภัณฑ์ต่างๆที่ใช้ในการเรียนการสอน โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1) ต้นทุนอาคารคิดจากค่าเช่าอาคารต่อเดือนคูณกับพื้นที่อาคารแล้วคำนวณเป็นต้นทุนต่อปีแล้วจึงเฉลี่ยต่อหัวด้วยจำนวนนิสิตนักศึกษาที่ใช้อาคารโดยค่าเช่าที่นำมาใช้ในการคำนวณสำรวจได้จากค่าเช่าอาคารในเขตใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยเพื่อสะท้อนต้นทุนค่าเสียโอกาสของอาคารแทนวิธีการประเมินโดยใช้ค่าเสื่อมราคาเนื่องจากทำให้เห็นถึงต้นทุนอาคารได้ดีกว่า ประกอบกับด้วยลักษณะของอาคารบางส่วนไม่สามารถเก็บข้อมูลอายุการใช้งานได้หรือมีอายุการใช้งานเกินอายุค่าเสื่อมราคาของอาคารแล้ว

2) ต้นทุนครุภัณฑ์มีวิธีการคำนวณดังนี้

$$\text{ค่าครุภัณฑ์ต่อหัว} = \text{ค่าครุภัณฑ์} / \text{จำนวนนิสิตนักศึกษาทั้งหมด}$$

$$\text{ค่าครุภัณฑ์ปริญญาตรีภาคปกติ} = (\text{ค่าครุภัณฑ์} / \text{จำนวนนิสิตนักศึกษาทั้งหมด}) * \text{จำนวนนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีภาคปกติ}$$

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้อาจไม่นำที่ดินมาคำนวณด้วย ทั้งนี้เนื่องจากมูลค่าที่ดินของสถาบันอุดมศึกษาตามราคาประเมินที่ดินแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันสูงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ใจกลางกรุงเทพมหานครหรืออยู่ในเขตเมือง เทียบกับสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่บริเวณชานเมืองหรือบริเวณปริมณฑล ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้จึงไม่นำมูลค่าที่ดินมาคำนวณด้วยเนื่องจากจะทำให้ค่ามีความผิดพลาดสูง

6) การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการศึกษานั้นใช้รายได้ที่เกิดจากการทำงานเป็นตัวแทนของผลตอบแทนที่ได้จากการศึกษาเนื่องจากถือว่าเป็นตัวแทนของประสิทธิภาพในการผลิต

ทรัพยากรมนุษย์โดยใช้รายได้หลังหักภาษีเป็นตัวแทนของผลตอบแทนต่อบุคคล (Private Returns) เนื่องจากเป็นรายได้สุทธิของแต่ละบุคคลอันเป็นผลมาจากการสะสมความรู้ผ่านทางการศึกษาที่เพิ่มขึ้นและใช้รายได้ที่ไม่ผ่านการหักภาษีทางตรงเป็นตัวแทนของผลตอบแทนต่อสังคม (Social Returns) เพราะถือว่าภาษีรายได้นี้จะกลับคืนมาเป็นผลตอบแทนให้สังคมโดยรวม (โดยผ่านกลไกรัฐบาล) มากกว่าจะตกถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่งในสังคมโดยตรง

สำหรับหลักในการคำนวณอัตราผลตอบแทนนั้นควรคำนวณกระแสรายได้ในอนาคตหรือผลตอบแทนจากการทำงานตลอดชีวิตจากการประมาณค่าจากข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series Data) เนื่องจากเป็นข้อมูลรายได้ที่แท้จริงที่เกิดขึ้นตลอดช่วงอายุการทำงานของแต่ละบุคคล แต่ในทางปฏิบัติแล้วการเก็บข้อมูลลักษณะดังกล่าวสามารถทำได้ยากดังนั้นในการศึกษานี้จึงประมาณค่าผลตอบแทนจากการศึกษาโดยใช้ข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross-Section Data) แทนซึ่งนอกจากจะมีความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลแล้วยังไม่ต้องปรับด้วยการเปลี่ยนแปลงของราคาและวัฏจักรเศรษฐกิจอีกด้วย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ได้จำแนกรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1) รวบรวมและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจ้างงานบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จากหนังสือพิมพ์ วารสาร บทความต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2) วิเคราะห์เอกสารต่างๆ ร่วมกับผลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจ้างงานบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

1.3) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3 แห่ง องค์กรเอกชนขนาดกลาง 3 แห่ง และองค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร จากการแบบสอบถามบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ จำนวน 450 คนเพื่อ

ศึกษาถึงสภาพปัจจุบันปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสาย สังคมศาสตร์

1.4) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรี ที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนจำนวน 9 คน และผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนจำนวน 9 ท่านเพื่อศึกษาถึงภาพรวมของตลาดแรงงาน สภาพปัจจุบันปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ และความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสาขาในสายสังคมศาสตร์ที่นายจ้างต้องการ ให้สถาบันอุดมศึกษาทำการผลิตบัณฑิตเพิ่มเติมในอนาคต

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสาย สังคมศาสตร์

สำหรับขั้นตอนที่ 2 นี้ประกอบด้วย 2 ส่วน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ และ 2) การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคม ศาสตร์ ในภาพรวมและแต่ละสาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์ดำเนินการดังนี้

1) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

1.1) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยศึกษาข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยคณบดีจำนวน 5 ท่านจาก 5 สาขาในสายสังคมศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินอุดมศึกษาหรือเศรษฐศาสตร์อุดมศึกษาจำนวน 5 ท่านและผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวน 2 ท่านเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา และแนวทางในการยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

1.2) ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยใช้รูปแบบสมการที่ใช้เป็นสมการถดถอยเส้นตรงแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regressions) มาทำการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบสมการความสัมพันธ์ระหว่างอายุและรายได้ตามทฤษฎีทุนมนุษย์ซึ่งมีรูปแบบสมการรายได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \ln Y = & \beta_0 + \beta_1 \text{AGE} + \beta_2 \text{AGESQ} + \beta_3 \text{SEX} + \beta_4 \text{MAR} + \beta_5 \text{FEDUC1} \\ & + \beta_6 \text{FEDUC2} + \beta_7 \text{HONOR} + \beta_8 \text{SIZE1} + \beta_9 \text{SIZE2} + \beta_{10} \text{PUB} \\ & + \beta_{11} \text{FACUL1} + \beta_{12} \text{FACUL2} + \beta_{13} \text{FACUL3} + \beta_{14} \text{FACUL4} + \varepsilon_i \end{aligned}$$

โดยที่ค่าตัวแปรและความหมายเป็นไปดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 เกณฑ์ในการวัดค่าตัวแปร

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	ความหมาย
Y		ผลตอบแทนที่ได้จากการทำงานในรูปตัวเงิน ซึ่งเป็นรายได้ต่อเดือนจากการทำงาน ได้แก่ เงินเดือน โบนัส สวัสดิการอื่นๆ
β_i		ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร, $i = 1, 2, \dots, 14$
ε_i		ค่าความคลาดเคลื่อนที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง (Random Error)
AGE		อายุ
AGESQ		อายุกำลังสอง
SEX	1	เพศชาย
	0	เพศหญิง
MAR	1	สถานภาพสมรส
	0	สถานภาพโสด
FEDUC1	1	ระดับการศึกษาบิดาของบัณฑิตเท่ากับระดับปริญญาตรี
	0	อื่นๆ

ตารางที่ 3 เกณฑ์ในการวัดค่าตัวแปร (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	ความหมาย
FEDUC2	1	ระดับการศึกษาบิดาของบัณฑิตสูงกว่าระดับปริญญาตรี
	0	อื่นๆ
HONOR	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป
	0	อื่นๆ
SIZE1	1	บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่
	0	อื่นๆ
SIZE2	1	บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนขนาดกลาง
	0	อื่นๆ
PUB	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
	0	อื่นๆ
FACUL1	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์
FACUL2	0	อื่นๆ
FACUL3	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชานิติศาสตร์
	0	อื่นๆ
FACUL4	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
	0	อื่นๆ
	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาบริหารธุรกิจ
	0	อื่นๆ

โดยตัวแปรที่มีผลต่อรายได้สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ ตัวแปรที่เป็นข้อมูลคุณลักษณะทั่วไป ตัวแปรที่เป็นข้อมูลด้านการศึกษา และตัวแปรที่เป็นข้อมูลด้านการทำงาน ดังนี้

1. ตัวแปรที่เป็นข้อมูลคุณลักษณะทั่วไป

อายุ (AGE, AGESQ) โดยทั่วไปแล้วรายได้จะเพิ่มตามอายุ ซึ่งเกิดจากการสะสมประสบการณ์และความชำนาญในการทำงานทำให้ประสิทธิภาพและวุฒิภาวะของบุคคลในการทำงานดีขึ้นเรื่อยๆจนเมื่อเข้าสู่วัยกลางคน สุขภาพและสติปัญญาจะเริ่มเสื่อมถอยทำให้รายได้คงตัวและค่อยๆลดลง ทำให้ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอายุ (AGE) มีค่าเป็นบวกและค่ากำลังสองของตัวแปรอายุ (AGESQ) มีค่าเป็นลบต่อรายได้ตามอายุที่สูงขึ้น(ชัยยุทธ ปัญญาสวัสดิ์สุทธิ์และคณะ, 2551; ประพันธ์ ธรรมไชย, 2536; ศุภชัย พานิชภักดิ์, 2518; เหมวรรณ คงทอง, 2550; Siphambe, 2000)

เพศ (SEX) โครงสร้างทางสังคมอาจมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพระหว่างชายและหญิง และมักพบว่าการแบ่งแยกทางเพศ (Sex Discrimination) มีผลให้งานในอาชีพมีเพศหญิงทำงานน้อยกว่าเพศชาย นอกจากนี้การมีครอบครัวอาจมีผลต่อการเลือกงานและมีผลต่อรายได้ในเพศหญิง จึงคาดว่าเพศชายมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิงเมื่อกำหนดให้ $SEX = 1$ แทนเพศชายจึงคาดว่าตัวแปร SEX จะมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางบวกต่อรายได้ (ชัยยุทธ ปัญญาสวัสดิ์สุทธิ์และคณะ, 2551; ประพันธ์ ธรรมไชย, 2536; เหมวรรณ คงทอง, 2550; Maani, 1999)

สถานภาพสมรส (MAR) การมีครอบครัวอาจทำให้นักค่านึงถึงสวัสดิภาพและความมั่นคงในอาชีพการงานมากขึ้นจึงมีความพยายามและแรงจูงใจในการทำงานเพื่อให้มีรายได้เลี้ยงครอบครัวเพิ่มมากขึ้นและมีรายได้สูงกว่าผู้เป็นโสดเมื่อกำหนดให้ $MAR = 1$ แทนผู้ที่สมรสแล้ว จึงคาดว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรสถานภาพสมรสเป็นบวกต่อรายได้ (เหมวรรณ คงทอง, 2550; Menon, 1997; Siphambe, 2000)

การศึกษาของบิดา (FEDUC1, FEDUC2) บิดาที่สำเร็จการศึกษาในระดับการศึกษาสูงหรืออุดมศึกษามักมีอาชีพที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ-สังคมดีกว่าผู้สำเร็จการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า จึงสามารถส่งเสริมบุตรให้มีการเรียนต่อในระดับสูงได้มากขึ้น ประกอบกับการที่บิดาที่มีความรู้ อาจทำให้เกิดการถ่ายทอดความรู้และทัศนคติให้กับบุตรและทำให้บุตรมีสนใจที่จะศึกษาต่อหรือมีองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาต่อในระดับสูง นอกจากนี้ยังมีโอกาสใช้ความสัมพันธ์ทางเครือญาติหรือภายในกลุ่มสังคมของครอบครัวเพื่อสร้างความก้าวหน้าในการทำงาน

จึงเป็นผลทำให้บุคคลที่อยู่ในครอบครัวประเภทนี้มีรายได้สูงกว่า จึงคาดว่าตัวแปรการศึกษา ระดับสูงของบิดาจะมีค่าเป็นบวก (นงราม เศรษฐพานิช และคณะ, 2532; ประพันธ์ ธรรมไชย, 2536; ศุภชัย พานิชภักดิ์, 2518; เหมวรรณ คงทอง, 2550)

2. ตัวแปรที่เป็นข้อมูลด้านการศึกษา

ผลการศึกษา (HONOR) จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าความสามารถเฉพาะบุคคล (Innate Ability) อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้รายได้บุคคลแตกต่างกันนอกเหนือจากการศึกษาที่เพิ่มขึ้น ในการศึกษาวิจัยจึงใช้การได้รับเกียรตินิยมเพื่อสะท้อนความสามารถของแต่ละบุคคลโดยคาดว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับความสามารถเฉพาะบุคคลและคาดว่าผู้จบด้วยคะแนนเกียรตินิยมทั้งอันดับ 1 และ 2 มีความสามารถสูงกว่าผู้ไม่ได้รับเกียรตินิยมและมีโอกาสได้รับผลตอบแทนสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับเกียรตินิยมจึงคาดว่าจะมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อรายได้ (ศุภชัย พานิชภักดิ์, 2518; เหมวรรณ คงทอง, 2550; Menon, 1997; Siphambe, 2000)

ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา (PUB) สถาบันอุดมศึกษาแต่ละประเภทที่บัณฑิตสำเร็จ การศึกษาอาจส่งผลต่อผลตอบแทนปัจเจกบุคคลที่บัณฑิตได้รับ ทั้งในเรื่องของทัศนคติของ นายจ้างต่อสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง โดยคาดว่าประเภทของสถาบันอุดมศึกษาที่บัณฑิตสำเร็จ การศึกษาออกมานั้น ตัวแปรประเภทของสถาบันอุดมศึกษาจะมีผลออกมาเป็นบวก (เหมวรรณ คงทอง, 2550)

3. ตัวแปรที่เป็นข้อมูลด้านการทำงาน

ขนาดขององค์กร (SIZE1, SIZE2) องค์กรแต่ละประเภทมีระบบการกำหนดค่าตอบแทนและการเลื่อนขั้นที่แตกต่างกัน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทขนาดขององค์กร ออกเป็นองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ องค์กรเอกชนขนาดกลาง และองค์กรเอกชนขนาดเล็ก เนื่องจากสถานภาพการทำงานของบริษัทแต่ละขนาดมีผลต่อรายได้และอัตราการเพิ่มเงินเดือนที่แตกต่างกัน (นงราม เศรษฐพานิช และคณะ, 2532; เหมวรรณ คงทอง, 2550; Maani, 1999)

ตารางที่ 4 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อรายได้จากการทำงาน

ตัวแปร	ชื่อตัวแปร	ค่าตัวแปร	คำอธิบาย	Expected Sign
รายได้	Y		รายได้ของบัณฑิต	
สถานภาพทั่วไป	AGE		อายุ	+
	AGESQ		อายุกำลังสอง	-
	SEX	1	เพศชาย	-
		0	เพศหญิง	
	MAR	1	สมรส	+
		0	โสด	
สถานภาพทั่วไป	FEDUC1	1	ถ้าบิดามีระดับการศึกษาปริญญาตรี	+
		0	ถ้าเป็นกรณีอื่นๆ	
	FEDUC2	1	ถ้าบิดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี	+
		0	ถ้าเป็นกรณีอื่นๆ	
ผลการศึกษา	HONOR	1	ได้ปริญญาเกียรตินิยม	+
		0	ถ้าเป็นกรณีอื่นๆ	

ตารางที่ 4 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อรายได้จากการทำงาน(ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปร	ค่าตัวแปร	คำอธิบาย	Expected Sign
ขนาดขององค์กร	SIZE1	1	ถ้าบริษัทปฏิบัติงานในองค์กรขนาดใหญ่	+
		0	ถ้าเป็นกรณีอื่นๆ	
	SIZE2	1	ถ้าบริษัทปฏิบัติงานในองค์กรขนาดกลาง	+
		0	ถ้าเป็นกรณีอื่นๆ	
ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา	PUB	1	สำเร็จการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	+
		0	ถ้าเป็นกรณีอื่นๆ	
สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	FACUL1	1	สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	+
		0	ถ้าเป็นกรณีอื่นๆ	
	FACUL2	1	สำเร็จการศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์	+
		0	ถ้าเป็นกรณีอื่นๆ	
	FACUL3	1	สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	+
		0	ถ้าเป็นกรณีอื่นๆ	
	FACUL4	1	สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจ	+
		0	ถ้าเป็นกรณีอื่นๆ	

หลังจากที่ได้สมการรายได้แล้วจะกำหนดให้ตัวแปรอื่นๆนอกจากตัวแปรอายุและรายได้เท่ากับค่าคงที่หรือค่าเฉลี่ย (Mean Value) ของแต่ละตัวแปรเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอายุและรายได้ในแต่ละช่วงอายุการทำงานของผู้จบการศึกษาแต่ละประเภทหรือรายได้ตลอดชีพ (Age-Earning Profile) ของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งก่อนหักภาษีและหลังหักภาษีก่อนนำความแตกต่างของรายได้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีไปเปรียบเทียบกับต้นทุนทางการศึกษา และศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตสาขาต่างๆในสายสังคมศาสตร์ต่อไป

2) การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในภาพรวมและแต่ละสาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในภาพรวมและแต่ละสาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์นั้น ในการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาจะต้องใช้ข้อมูลทั้งในด้านผลตอบแทนจากการศึกษาและข้อมูลต้นทุนทั้งหมดของการลงทุนทางการศึกษาของสถาบันต่างๆ ประกอบกัน ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะใช้วิธีการศึกษาอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal Rate of Return: IRR) โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\sum_{t=-3}^0 (C_h + Y_{h-1})_t (1+r)^{-t} = \sum_{t=0}^{38} (Y_h - Y_{h-1})_t (1+r)^{-t}$$

โดยที่ C_h = ต้นทุนทางตรงในการเรียนระดับปริญญาตรี

Y_{h-1} = รายได้จากการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6
(ค่าเสียโอกาสในการเรียนระดับอุดมศึกษา)

Y_h = รายได้จากการทำงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

r = อัตราผลตอบแทนหรืออัตราคิดลด (Discount Rate)

t = ปีที่เรียนหรือปีที่ทำงาน โดย t_{-3} ถึง t_0 คือปีที่เรียนในระดับปริญญาตรี, t_0 คือปีที่สำเร็จการศึกษาและเริ่มทำงานและ t_0 ถึง t_{38} คือปีที่ทำงานจนถึงเกษียณอายุ

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

ในขั้นตอนนี้จะใช้ผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 2 ในส่วนของอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal Rate of Return: IRR) มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนที่สำคัญดังนี้

3.1) การวิเคราะห์และเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ตามประเภทของสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วย (1) สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และ (2) สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

3.2) การวิเคราะห์และเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคลลของ บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ตามสาขาต่างๆในสายสังคมศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยสาขาหลักของสายสังคมศาสตร์ที่มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษามากที่สุด 5 สาขาแรก ได้แก่ (1) สาขา รัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ มีขั้นตอนดังนี้

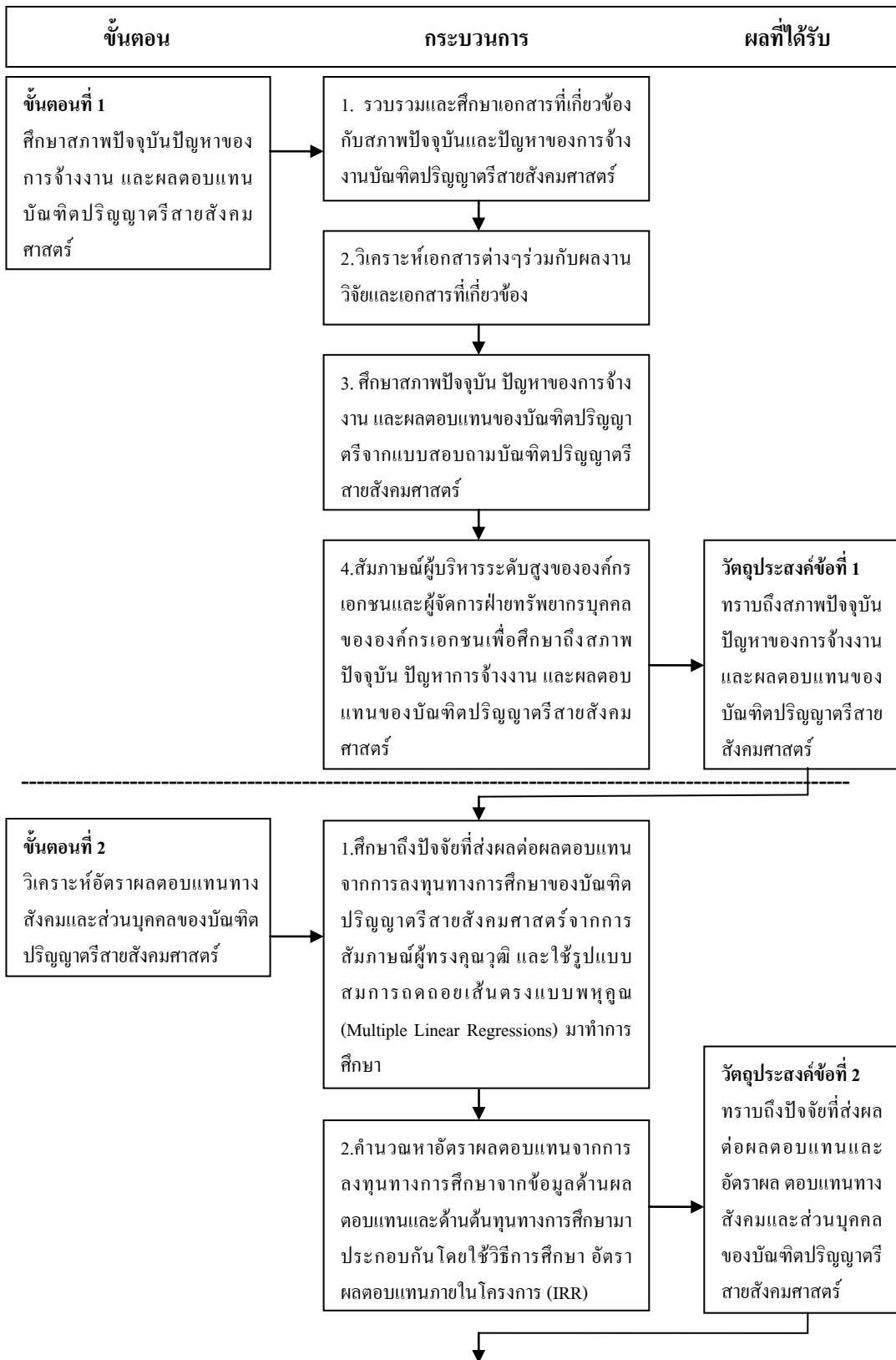
4.1) สังเคราะห์ปัจจัยที่เป็นจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน(Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat)ของ 5 สาขาหลักในสายสังคมศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยนำข้อมูล มาจากขั้นตอนที่ 1 ถึง 3 รวมทั้งจากการศึกษาเอกสาร ผลการวิจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎี และหลักการต่างๆ

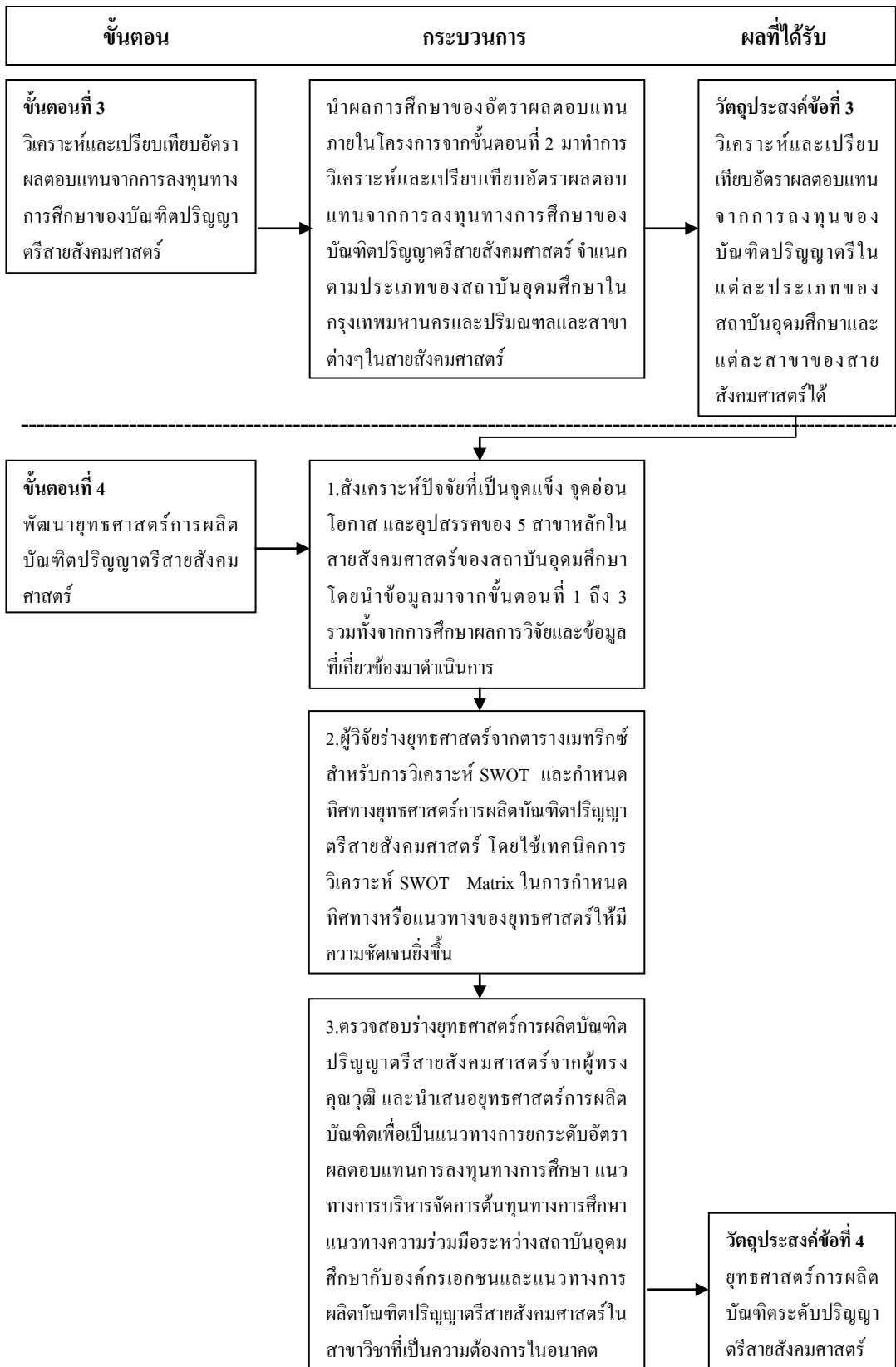
4.2) ผู้วิจัยร่างยุทธศาสตร์จากตารางเมทริกซ์สำหรับการวิเคราะห์ SWOT และกำหนด ทิศทางยุทธศาสตร์การพัฒนการผลิตบัณฑิตปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์ โดยใช้เทคนิคการ วิเคราะห์ SWOT Matrix ในการกำหนดทิศทางหรือแนวทางของยุทธศาสตร์ให้มีความชัดเจน ยิ่งขึ้น

4.3) ตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์การพัฒนการผลิตบัณฑิตปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่านประกอบด้วยคณบดีจาก 5 สาขาๆละ 1 คน ในสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขา บริหารธุรกิจ และ(5) สาขาเศรษฐศาสตร์ ผู้บริหารที่เป็นตัวแทนขององค์กรเอกชนจำนวน 3 คน และผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวน 1 คน

4.4) นำเสนอยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อเป็นแนว ทางการยกระดับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา แนวทางการบริหารจัดการต้นตุน ทางการศึกษา แนวทางการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน และ แนวทางการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการในอนาคต

ภาพที่ 6: ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์: การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา” เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนา ยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยมี วัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์
2. วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของบัณฑิตปริญญาตรีในแต่ละสาขาของสายสังคมศาสตร์
4. พัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 6 ตอน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

- ส่วนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จากข้อมูลผลงานวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้อง และแบบสอบถามบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์
- ส่วนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชน และผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

- ส่วนที่ 1 ลักษณะและสถานภาพทั่วไป

- ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ต้นทุนทางการศึกษา

- ส่วนที่ 1 ต้นทุนส่วนบุคคล
- ส่วนที่ 2 ต้นทุนทางสังคมจำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา
- ส่วนที่ 3 ต้นทุนทางสังคมจำแนกตามสาขาวิชา
- ส่วนที่ 4 ต้นทุนทางสังคม
- ส่วนที่ 5 ต้นทุนทางการศึกษาที่ปรับด้วยความสูญเปล่าทางการศึกษา

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

- ส่วนที่ 1 อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลจากการลงทุนทางการศึกษา
- ส่วนที่ 2 อัตราผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนทางการศึกษา

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ตอนที่ 6 การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

- ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์
- ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ SWOT Matrix เพื่อกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิต
- ส่วนที่ 3 ร่างยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา
- ส่วนที่ 4 การตรวจสอบยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา
- ส่วนที่ 5 การนำเสนอยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสาย สังคมศาสตร์

การนำเสนอสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและศึกษาเอกสารต่างๆของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสรุปผลจากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลและผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนซึ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทั้ง 9 แห่ง โดยผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์มีดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จากข้อมูลผลงานวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้องและแบบสอบถามบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนย่อย ประกอบด้วย ส่วนย่อยที่ 1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานและส่วนย่อยที่ 1.2 ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามบัณฑิตปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์จำนวน 450 คน ซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 9 แห่ง เพื่อทราบถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานเรื่องสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์มีรายละเอียดตามตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 สภาพปัจจุบันและปัญหาของการจ้างงาน การผลิตบัณฑิต และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สภาพปัจจุบันและปัญหาการจ้างงาน	การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์	ผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์
<p>สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p>	<p>สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ มีการปรับตัวทางด้านระบบเศรษฐกิจเข้าสู่ศูนย์กลาง รวมทั้งภูมิภาคเอเชียและกลุ่มประเทศอาเซียน ที่มีแนวโน้มเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าของโลกทำให้เกิดการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 บัณฑิตของประเทศจะต้องเตรียมความพร้อมในหลายด้าน อาทิ ด้านความรู้ทางการศึกษา ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ และทักษะทางด้านฝีมือแรงงานที่เป็นที่ต้องการของนายจ้าง และตลาดแรงงาน ระดับนานาชาติ โดยเฉพาะตลาดแรงงานในระดับประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของบัณฑิตในระยะต่อไปนั้น มุ่งให้บัณฑิตมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีคุณธรรมควบคู่กับการพัฒนาความรู้และสติปัญญาอย่างต่อเนื่องแม้จะสำเร็จการศึกษาไปแล้ว เพื่อรองรับการแข่งขันและสภาวะการจ้างงานที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา สถาบันอุดมศึกษาสามารถส่งเสริมองค์กรภาคเอกชนทางด้านความรู้</p>	<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 มีแนวคิดที่ต่อเนื่องในเรื่องของ “คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา” ในทุกมิติคืออย่างเป็นองค์รวม ดังนั้นแผนพัฒนาฯ จึงให้ความสำคัญในเรื่องของการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากในปัจจุบันเศรษฐกิจโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เป็นทั้ง “โอกาสและภัยคุกคาม” ต่อการพัฒนาประเทศ ระบบเศรษฐกิจโลกมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ซับซ้อนและเชื่อมโยงกันมากขึ้น แนวโน้มการรวมกลุ่มของประเทศต่างๆ ทั้งระดับทวีปภาคีและพหุภาคีมีมากขึ้น รวมทั้งความทันสมัยทางเทคโนโลยี ซึ่งใช้ความรู้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาทำให้ประเทศจำเป็นต้องผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันที่สูงขึ้นในตลาดแรงงาน ดังนั้นแผนพัฒนาฯ จำเป็นต้องเร่งการปฏิรูประบบเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในทางปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการสร้างความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งเป็นการพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนกับสถาบันอุดม</p>	<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความสำคัญกับการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดช่องว่างสูงขึ้น อาทิ การเก็บภาษีตามโครงสร้างภาษีในอัตราก้าวหน้า นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาสภาพบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ เพื่อความพร้อมต่อการแข่งขันในตลาดแรงงานและการยกระดับรายได้ของบัณฑิตในอนาคต โดยการดำเนินการร่วมกันทั้งภาคสถาบันอุดมศึกษาและภาคเอกชนในการฝึกอบรมต่อยอดความรู้ความสามารถให้เกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เพื่อเพิ่มผลิตภาพกำลังแรงงานและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศ ควบคู่กับการใช้ระบบคุณวุฒิที่มีความเชื่อมโยงกันในมาตรฐานวิชาชีพ และผลตอบแทนต่อบัณฑิตที่เป็นไปตามความสามารถและทักษะการทำงาน เพื่อเพิ่มผลตอบแทนและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในอนาคตซึ่งการเปิดเสรีการค้าประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ทำให้บัณฑิตจากต่างประเทศสามารถเข้ามาแข่งขันในตลาดแรงงานไทยได้อย่างเสรีเนื่องจากในหลายประเทศ</p>

ตารางที่ 5 สภาพปัจจุบันและปัญหาของการจ้างงาน การผลิตบัณฑิต และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ (ต่อ)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สภาพปัจจุบันและปัญหาการจ้างงาน	การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์	ผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์
<p>สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ</p>	<p>และงานวิจัยในการพัฒนาการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการบริการ และเทคโนโลยีต่างๆเพื่อเพิ่มผลผลิตภาพและศักยภาพในการแข่งขันกับต่างประเทศ ซึ่งสิ่งนี้จะส่งผลต่อการจ้างงานของบัณฑิตที่สูงขึ้น สถาบันอุดมศึกษาควรสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการกำหนดทิศทางด้านความต้องการของตลาดแรงงานกับแผนการผลิตบัณฑิตให้มีความสอดคล้องกัน โดยเฉพาะบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ที่ปัจจุบันมีการผลิตบัณฑิตในปริมาณที่มากเกินไปความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559), 2554)</p>	<p>ศึกษาในการผลิตบัณฑิต เพื่อรองรับตลาดแรงงานในทุกภาคส่วนของระบบเศรษฐกิจ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของสากล ยกย่องและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานสำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาคณบดีผู้สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรสนับสนุนและปลูกฝังให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วค้นคว้าหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาบัณฑิตผู้สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นพลังทางสังคมในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559), 2554)</p>	<p>บัณฑิตเหล่านั้นมีผลตอบแทนที่อยู่ในระดับต่ำกว่าประเทศไทย จึงมีโอกาสสูงที่บัณฑิตจากหลายประเทศจะเข้ามาในตลาดแรงงานของไทย ด้วยเหตุนี้สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาความรู้ ทักษะความสามารถในด้านต่างๆที่สำคัญ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนายจ้าง เพื่อลดผลกระทบทางด้านผลตอบแทนที่บัณฑิตได้รับ เนื่องจากบัณฑิตจากหลายประเทศมีค่าแรงที่น้อยกว่าบัณฑิตของไทย (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559), 2554)</p>

ตารางที่ 5 สภาพปัจจุบันและปัญหาของการจ้างงาน การผลิตบัณฑิต และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ (ต่อ)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สภาพปัจจุบันและปัญหาการจ้างงาน	การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์	ผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์
สำนักงานสถิติแห่งชาติ	<p>จากการสำรวจอัตราการว่างงานของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าอัตราการว่างงานโดยไม่สมัครใจของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ (ไม่นับผู้ที่ตัดสินใจศึกษาต่อ) เท่ากับประมาณ 98,000 คนหรือร้อยละ 2 ของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ทั้งหมด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ,2554)</p>	<p>อัตราการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ปีการศึกษา พ.ศ. 2553 พบว่าสถาบันอุดมศึกษามีการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในสาขาวิชารัฐศาสตร์และครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ มากที่สุดเท่ากับ 12,175 คน และ 10,026 คนตามลำดับ รองลงมาคือสาขาวิชานิติศาสตร์เท่ากับ 6,914 คน สาขาวิชาบริหารธุรกิจเท่ากับ 6,572 คน และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 3,680 คน ตามลำดับ และการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์มีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งจากการสำรวจความคิดเห็นของนายจ้างประมาณร้อยละ 23.90 กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ ต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาความรู้ความสามารถของบัณฑิตทั้ง ในเรื่องของภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ รวมถึงทักษะการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย และควรคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อลดปัญหาการว่างงานของบัณฑิต (สำนักงานสถิติแห่งชาติ,2554)</p>	<p>จากการสำรวจค่าตอบแทนของบัณฑิตจากองค์กรภาคเอกชนซึ่งจัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน พบว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาใหม่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,500 – 18,000 บาท โดยบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จำนวน 5 สาขาวิชาสามารถเรียงลำดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้ดังนี้ 1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ 2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ 3) สาขาวิชานิติศาสตร์ 4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ และ 5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ โดยสถิติในช่วงปี พ.ศ. 2550-2553 ที่ผ่านมามีพบว่า นายจ้างส่วนใหญ่หรือร้อยละ 83.1 มีการปรับเงินเดือนและสวัสดิการต่างๆ ให้กับบัณฑิตที่เข้าปฏิบัติงานในองค์กรทุกปี (สำนักงานสถิติแห่งชาติ,2554)</p>

ตารางที่ 5 สภาพปัจจุบันและปัญหาของการจ้างงาน การผลิตบัณฑิต และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ (ต่อ)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สภาพปัจจุบันและปัญหาการจ้างงาน	การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์	ผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์
<p>สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา</p>	<p>ในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาของไทยขาดความชัดเจนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาบัณฑิตไทย ขาดความเข้าใจที่ตรงกันของฝ่ายกำหนดนโยบาย และฝ่ายปฏิบัติ และระบบการศึกษาที่ไม่เชื่อมโยงต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงาน ทำให้เกิดปัญหาความไม่สอดคล้องกันระหว่างอุปสงค์ของนายจ้างกับอุปทานของสถาบันอุดมศึกษาผลที่ตามมา คือ ปัญหาบัณฑิตล้มตลาดแรงงาน โดยเฉพาะบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ที่มีการผลิตออกมาเกินความต้องการ บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จึงประสบปัญหาว่างงานเป็นจำนวนมาก สถาบันอุดมศึกษาและนายจ้างจำเป็นต้องร่วมกันกำหนดแนวทางการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน เน้นแนวทางคุณสมบัติของบัณฑิตที่ตลาดแรงงานมีความต้องการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา,2554)</p>	<p>สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ)ได้เตรียมความพร้อมสู่การผลิตบัณฑิตไทยในศตวรรษที่ 21 โดยให้ความสำคัญในเรื่องของการยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสู่ตลาดแรงงานและพัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลก ซึ่งการที่จะพัฒนาบัณฑิตให้เกิดการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม บัณฑิตต้องได้รับการพัฒนาทั้งในระหว่างเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้ทั้งในและนอกหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาจะต้องวางแผนการผลิตและพัฒนาบัณฑิตในสาขาต่างๆ ที่ขาดแคลน โดยเป้าหมายการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีของสายสังคมศาสตร์นั้น จำเป็นต้องเน้นการผลิตบัณฑิตด้านคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสมการผลิตบัณฑิตต้องมีความเป็นเลิศทางวิชาการและตอบสนองความต้องการของสังคม ซึ่งจากการสำรวจผลการใช้บัณฑิตของนายจ้างจากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยและสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พบว่าการผลิตบัณฑิตของไทยยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของนายจ้าง โดยปัญหาสำคัญของบัณฑิต</p>	

ตารางที่ 5 สภาพปัจจุบันและปัญหาของการจ้างงาน การผลิตบัณฑิต และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ (ต่อ)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สภาพปัจจุบันและปัญหาการจ้างงาน	การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์	ผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา		<p>ที่สำเร็จการศึกษาออกมาคือ ภาษาต่างประเทศ ความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์ การประยุกต์ใช้ความรู้กับการปฏิบัติงานในองค์กร การคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหาต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีผลต่อรายได้ที่นายจ้างยินดีจ่ายให้กับบัณฑิต เนื่องจากในปัจจุบันองค์กรเอกชนจำเป็นต้องการพนักงานที่มีความรู้ความสามารถในด้านเหล่านี้อย่างมาก สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องสร้างความพร้อมทางด้านทักษะที่สำคัญให้กับบัณฑิต เป็นแรงงานที่มีความสามารถรองรับกับตลาดแรงงานเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา,2554)</p>	

ตารางที่ 5 สภาพปัจจุบันและปัญหาของการจ้างงาน การผลิตบัณฑิต และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ (ต่อ)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สภาพปัจจุบันและปัญหาการจ้างงาน	การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์	ผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์
<p>สรุปผลการวิเคราะห์สาระ</p>	<p>ในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาของไทยยังขาดความชัดเจนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาบัณฑิตไทย ขาดความเข้าใจที่ตรงกันของฝ่ายกำหนดนโยบาย และฝ่ายปฏิบัติ และระบบการศึกษาที่ไม่เชื่อมโยงต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงาน ทำให้เกิดปัญหาความไม่สอดคล้องกันระหว่างอุปสงค์ของนายจ้างกับอุปทานของสถาบันอุดมศึกษาผลที่ตามมาคือปัญหาบัณฑิตล้นตลาดแรงงาน โดยเฉพาะบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ที่มีการผลิตออกมามากเกินความต้องการ บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จึงประสบปัญหาว่างงานเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้การรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 บัณฑิตของประเทศจะต้องเตรียมความพร้อมทักษะในหลายด้าน อาทิ ด้านความรู้ทางการศึกษา ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ และทักษะทางด้านฝีมือแรงงานที่เป็นที่ต้องการของนายจ้างและตลาดแรงงานระดับนานาชาติ โดยเฉพาะตลาดแรงงานในระดับประชาคมอาเซียน ซึ่งประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของบัณฑิตในระยะต่อไปนั้น ควรมุ่งเน้นให้บัณฑิตมีศักยภาพใน</p>	<p>จากการรวมกลุ่มของประเทศต่างๆ รวมทั้งความทันสมัยทางเทคโนโลยีทำให้ประเทศจำเป็นต้องผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันของตลาดแรงงานที่สูงขึ้นในระดับนานาชาติ โดยอัตราการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ปีการศึกษา พ.ศ. 2553 พบว่าสถาบันอุดมศึกษามีการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในสาขาวิชารัฐศาสตร์มากที่สุด รองลงมาคือสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ นิติศาสตร์ บริหารธุรกิจ และเศรษฐศาสตร์ ตามลำดับ ซึ่งปัญหาการผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์เกินความต้องการของตลาดแรงงานนั้น องค์กรเอกชนรวมถึงหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องและสถาบันอุดมศึกษาควรร่วมมือทำการวิจัยความต้องการของตลาดแรงงานในแต่ละสาขาต่อเนื่อง และวางแผนการผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ร่วมกันเพื่อรองรับตลาดแรงงานในทุกภาคส่วนของระบบเศรษฐกิจ โดยความคิดเห็นของนายจ้างประมาณร้อยละ 23.90 ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของบัณฑิตทั้งในเรื่องของภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ การเรียนการสอนยังเน้นการสอนแบบท่องจำและไม่เน้นความเข้าใจ</p>	<p>จากการสำรวจค่าตอบแทนของบัณฑิตจากองค์กรภาคเอกชนพบว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จำนวน 5 สาขาวิชา สามารถเรียงลำดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากมากที่สุดไปน้อยที่สุดได้ดังนี้ 1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ 2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ 3) สาขาวิชานิติศาสตร์ 4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ และ 5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ตามลำดับ โดยสถิติในช่วงปี พ.ศ. 2550-2553 ที่ผ่านมามีค่าตอบแทนนายจ้างส่วนใหญ่น้อยหรือร้อยละ 83.1 มีการปรับเงินเดือนและสวัสดิการต่างๆ ให้กับบัณฑิตที่เข้าปฏิบัติงานในองค์กรทุกปี อย่างไรก็ตาม การเปิดเสรีการค้าประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ทำให้บัณฑิตจากต่างประเทศสามารถเข้ามาแข่งขันในตลาดแรงงานไทยได้อย่างเสรี ซึ่งบัณฑิตจากหลายประเทศในอาเซียนมีผลตอบแทนที่อยู่ในระดับต่ำกว่าประเทศไทย จึงมีโอกาสสูงที่บัณฑิตจากหลายประเทศจะเข้ามาในตลาดแรงงานของไทย ด้วยเหตุนี้สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาความรู้ ทักษะความสามารถในด้านต่างๆ ที่สำคัญเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนายจ้าง เพื่อลดผล</p>

ตารางที่ 5 สภาพปัจจุบันและปัญหาของการจ้างงาน การผลิตบัณฑิต และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ (ต่อ)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สภาพปัจจุบันและปัญหาการจ้างงาน	การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์	ผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์
สรุปผลการวิเคราะห์สาระ	<p>การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรม ควบคู่กับการพัฒนาความรู้และสติปัญญาอย่างต่อเนื่องแม้จะสำเร็จการศึกษาไปแล้ว เพื่อรองรับการแข่งขันและสภาวะการจ้างงาน อีกทั้งสถาบันอุดมศึกษาควรสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการกำหนดทิศทางด้านความต้องการของตลาดแรงงานกับแผนการผลิตบัณฑิตให้มีความสอดคล้องกัน โดยเฉพาะบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ที่ปัจจุบันมีการผลิตบัณฑิตในปริมาณที่มากเกินไปเกินความต้องการของตลาดแรงงาน</p>	<p>เป็นหลักขาดการปลูกฝังให้บัณฑิตสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ซึ่งบัณฑิตไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้นำมาปฏิบัติในการทำงานได้ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาความรู้ ทักษะความสามารถในด้านต่างๆ ที่สำคัญ ทั้งทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ ทักษะความสามารถในการประยุกต์ความรู้ที่ศึกษานำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ มีผลต่อรายได้ที่นายจ้างยินดีจ่ายให้กับบัณฑิตและสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศได้</p>	<p>กระทบทางด้านผลตอบแทนที่บัณฑิตได้รับเนื่องจากบัณฑิตจากหลายประเทศมีค่าแรงที่น้อยกว่าบัณฑิตของไทย</p>

จากตารางที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์สาระเรื่องสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจ้างงาน การผลิตบัณฑิตและผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์พบว่า

1) ด้านสภาพปัจจุบันและปัญหาการจ้างงาน สถาบันอุดมศึกษาของไทยยังขาดความชัดเจนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาบัณฑิตไทย ทำให้เกิดปัญหาความไม่สอดคล้องกัน ระหว่างอุปสงค์ของนายจ้างกับอุปทานของสถาบันอุดมศึกษา ผลที่ตามมาคือปัญหาบัณฑิตล้นตลาดแรงงานและประสบปัญหาการว่างงานเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้การรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 บัณฑิตของประเทศจะต้องเตรียมความพร้อมด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ ซึ่งประเด็นการพัฒนาที่สำคัญควรมุ่งเน้นให้บัณฑิตมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ควบคู่กับการพัฒนาความรู้และสติปัญญาอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการแข่งขันและสถานะการจ้างงาน สถาบันอุดมศึกษาควรสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการกำหนดทิศทางด้านความต้องการของตลาดแรงงานกับแผนการผลิตบัณฑิตให้มีความสอดคล้องกัน

2) ด้านการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ จากการรวมกลุ่มของประเทศต่างๆ ของประชาคมอาเซียนทำให้ประเทศจำเป็นต้องผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงและแข่งขันของตลาดแรงงานที่สูงขึ้นในระดับนานาชาติ โดยอัตราการผลิต บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ปีการศึกษา พ.ศ. 2553 พบว่าสถาบันอุดมศึกษามีการผลิต บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในสาขาวิชารัฐศาสตร์มากที่สุด รองลงมาคือสาขาวิชาครู ศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ตามลำดับ ซึ่งปัญหาการผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์เกินความต้องการของตลาดแรงงานนั้น องค์กรเอกชนรวมถึงหน่วยงานต่างๆของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องและสถาบันอุดมศึกษาควรร่วมมือทำ การวิจัยความต้องการของตลาดแรงงานในแต่ละสาขาต่อเนื่อง และวางแผนการผลิตบัณฑิตสาย สังคมศาสตร์ร่วมกันเพื่อรองรับตลาดแรงงานในทุกภาคส่วนของระบบเศรษฐกิจ

3) ด้านผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ จากการสำรวจคำตอบแทน ของบัณฑิตจากองค์กรภาคเอกชนพบว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จำนวน 5 สาขาวิชา สามารถเรียงลำดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากมากที่สุดไปน้อยที่สุดได้ดังนี้ 1) สาขาวิชา บริหารธุรกิจ 2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ 3) สาขาวิชานิติศาสตร์ 4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ และ 5) สาขาวิชาครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ตามลำดับ โดยสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญใน เรื่องของการพัฒนาความรู้ ทักษะความสามารถในด้านต่างๆที่สำคัญ อาทิ ทักษะทางด้าน ภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ ทักษะความสามารถในการประยุกต์ความรู้ที่ศึกษานำไปใช้ ในการปฏิบัติงาน ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ มีผลต่อรายได้ที่นายจ้างยินดีจ่ายให้กับ บัณฑิตและสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศได้

1.2 ผลการวิเคราะห์จาก แบบสอบถาม บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ จำนวน 450 คน ซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 9 แห่งดังตารางที่ 6-8 มีดังนี้

ตารางที่ 6 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

ข้อความ	จำนวน (คน) (N=450)	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	266	59
หญิง	184	41
2.อายุ		
22 ปี	3	1
23 ปี	51	11
24 ปี	59	13
25 ปี	62	14
26 ปี	26	6
27 ปี	71	16
28 ปี	62	14
29 ปี	24	5
30 ปี	22	5
32 ปี	27	6
33 ปี	18	4
35 ปี	25	5
3.สถานภาพสมรส		
โสด	308	68
สมรส	142	32
4.ระดับการศึกษาบิดา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	132	29
ปริญญาตรี	210	47
สูงกว่าปริญญาตรี	108	24

ตารางที่ 6 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์(ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน) (N = 450)	ร้อยละ
5. สถาบันอุดมศึกษา		
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	341	76
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	103	23
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	67	15
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	95	21
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	76	17
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน	109	24
มหาวิทยาลัยรังสิต	72	16
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	37	8
6. ผลการศึกษา (เกรดเฉลี่ยสะสมของบัณฑิต)		
เกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 3.25ขึ้นไป	138	31
เกรดเฉลี่ยน้อยกว่า 3.25	312	69
7. สาขาวิชาที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษา		
รัฐศาสตร์	90	20
นิติศาสตร์	90	20
ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	90	20
บริหารธุรกิจ	90	20
เศรษฐศาสตร์	90	20
8. ขนาดขององค์กรเอกชน		
องค์กรเอกชนขนาดใหญ่	150	33
องค์กรเอกชนขนาดกลาง	150	33
องค์กรเอกชนขนาดเล็ก	150	33

จากตารางที่ 6 สามารถสรุปลักษณะและสถานภาพทั่วไปแยกตามตัวแปรต้นที่ใช้ในการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จำนวน 450 คนได้ดังนี้

เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ทั้งหมด 450 คน เป็นเพศชายจำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 59 และเพศหญิงจำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 41 ตามลำดับ

อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุตั้งแต่ 22-35 ปี โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีอายุในช่วงต้นของวัยทำงาน คือ ระหว่าง 22-28 ปี คิดเป็นร้อยละ 75 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

สถานภาพสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพโสดถึง 308 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 68 ในขณะที่สถานภาพสมรสมีจำนวน 142 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 32 ตามลำดับ

ระดับการศึกษาของบิดา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีบิดาที่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีจำนวน 132 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 29 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 210 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 47 และสำเร็จการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีจำนวน 108 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 24 ตามลำดับ

ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างสำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 341 คน คิดเป็นร้อยละ 76 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และสำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 24 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ผลการศึกษาของบัณฑิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับเกียรตินิยม (ทั้งอันดับ 1 และอันดับ 2) มีจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 31

สาขาวิชา พบว่า กลุ่มตัวอย่างสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจ อย่างละ 90 คนเท่ากัน แต่ละสาขาวิชาคิดเป็นร้อยละ 20

ขนาดขององค์กรเอกชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก อย่างละ 150 คนเท่ากัน แต่ละกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 33

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบ
แทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ (N=450)

สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในสาขาวิชาที่ท่าน ได้รับจากการศึกษาในระดับปริญญาตรี สามารถนำมาใช้ได้จริงใน การปฏิบัติงาน	3.84	0.83	มาก
2. ตำแหน่งงานที่ท่านกำลังปฏิบัติงานอยู่ ตรงกับสาขาวิชาที่ท่าน สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี	3.90	0.81	มาก
3. เงินเดือนที่ท่านได้รับจากการปฏิบัติงานในปัจจุบันมีความ เหมาะสม	3.80	0.64	มาก
4. สวัสดิการที่ท่านได้รับจากการปฏิบัติงานในปัจจุบันเช่น โบนัส ค่าทำงานล่วงเวลา ค่าเลี้ยงรับรอง ฯลฯ มีความเหมาะสม	3.84	0.76	มาก
5. องค์กรที่ท่านปฏิบัติงานอยู่มีการจัดฝึกอบรมกิจกรรมสัมมนา และศึกษาดูงานก่อนเข้าปฏิบัติงานจริงเพื่อให้ความรู้และพัฒนา ทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานของท่าน	3.29	0.93	ปานกลาง
6. องค์กรที่ท่านปฏิบัติงานอยู่มีการจัดฝึกอบรมกิจกรรมสัมมนา และศึกษาดูงานในระหว่างปฏิบัติงานเพื่อให้ความรู้และพัฒนา ทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานของท่าน	3.73	0.74	มาก
7. ชื่อเสียงและขนาดขององค์กรที่ท่านกำลังปฏิบัติงานอยู่ใน ปัจจุบันมีผลต่อการตัดสินใจในการสมัครงานของท่าน	4.01	0.66	มาก
8. ชื่อเสียงและขนาดขององค์กรที่ท่านกำลังปฏิบัติงานอยู่ใน ปัจจุบันมีผลต่อรายได้ที่ท่านได้รับจากการปฏิบัติงาน	4.06	0.87	มาก
9. ชื่อเสียงของสถาบันอุดมศึกษาที่ท่านสำเร็จการศึกษาในระดับ ปริญญาตรีมีผลต่อรายได้ที่ท่านได้รับจากการปฏิบัติงาน	4.30	0.73	มาก
10. สาขาวิชาที่ท่านสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีมีผลต่อ รายได้ที่ท่านได้รับจากการปฏิบัติงาน	3.89	0.89	มาก
11. เกรดเฉลี่ยสะสมของท่านในระดับปริญญาตรีมีผลต่อรายได้ที่ ท่านได้รับจากการปฏิบัติงาน	4.30	0.73	มาก
12. ความพึงพอใจในภาพรวมต่อผลตอบแทนที่ท่านได้รับใน ปัจจุบัน	4.16	0.96	มาก
13. ความพึงพอใจในภาพรวมต่อลักษณะงานที่ท่านกำลังปฏิบัติงาน อยู่ในปัจจุบัน	3.78	0.87	มาก
ผลรวมทั้งหมด	3.92	0.80	มาก

ที่มา: จากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสาย สังคมศาสตร์ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 7 พบว่าความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ชื่อเสียงของสถาบันอุดมศึกษาที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีมีผลต่อ รายได้ที่บัณฑิตได้รับจากการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.30$) และเกรดเฉลี่ยสะสมของบัณฑิตในระดับ ปริญญาตรีมีผลต่อรายได้ของบัณฑิตจากการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.30$) ซึ่งความคิดเห็นทั้ง 2 ข้ออยู่ ในระดับมาก ในขณะที่ความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ องค์กรที่บัณฑิต ปฏิบัติงานอยู่มีการจัดฝึกอบรมกิจกรรมสัมมนา และศึกษาดูงานก่อนเข้าปฏิบัติงานจริงเพื่อให้ ความรู้และพัฒนาทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานของท่าน ($\bar{x} = 3.29$) ซึ่งความคิดเห็นอยู่ใน ระดับปานกลาง โดยบัณฑิตได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อสถาบันอุดมศึกษา เพื่อปรับปรุง หลักสูตรและการเรียนการสอนดังนี้

ตารางที่ 8 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อสถาบันอุดมศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เพื่อ ปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน

ประเด็น	ความถี่	ลำดับที่
1. สถาบันอุดมศึกษาควรร่วมมือกับภาคองค์กรเอกชนในการวางแผนการผลิต บัณฑิตระดับอุดมศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาความไม่สมดุลของอุปสงค์และอุปทาน ของตลาดแรงงานเนื่องจากบัณฑิตในปัจจุบันยังเผชิญกับการแข่งขันในตลาด แรงงานสูงมาก ทำให้บัณฑิตบางคนอาจได้งานที่ยังไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ศึกษามา หรืออาจหางานยาก	11	1
2. สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มเนื้อหาการเรียนการสอนเกี่ยวกับแนวทางการประกอบ อาชีพในอนาคตของสาขาวิชาชีพนั้นๆ (Career Path) และควรมีการชี้แนะถึง ประโยชน์ของทฤษฎีต่างๆที่ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานจริง และสามารถนำมาประยุกต์ได้อย่างเข้าใจ	8	2
3. สถาบันอุดมศึกษาควรสนับสนุนให้บัณฑิตเข้าทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็น ที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลกทั้งทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ (TOEIC, TOEFL, IELTS) หรือการทดสอบความรู้ทางการเงิน (CFA, Single License, Derivatives License) การทดสอบความรู้ทางด้านบัญชี (CPA) หรือการทดสอบอื่นๆที่เป็นที่ ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก สิ่งนี้จะช่วยเป็นใบเบิกทางของบัณฑิตสู่เส้นทางการ ประกอบอาชีพ และมีความพร้อมสู่การแข่งขันในตลาดแรงงานจากการเปิดเสรี การค้าในอนาคต	5	3
4. สถาบันอุดมศึกษาควรนำสื่ออุปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการ สอน เนื่องจากในองค์กรเอกชนส่วนใหญ่ นั้น อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงานมีความ ทันสมัยทางเทคโนโลยี บัณฑิตที่มีความชำนาญในการใช้อุปกรณ์ที่มีความ ทันสมัยย่อมได้เปรียบ	3	4

จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อสถาบันอุดมศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน ดังตารางที่ 8 พบว่าประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด คือ สถาบันอุดมศึกษาควรร่วมมือกับภาคองค์กรเอกชนในการวางแผนการผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาความไม่สมดุลของอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานเนื่องจากบัณฑิตในปัจจุบันยังเผชิญกับการแข่งขันในตลาดแรงงานสูงมาก ทำให้บัณฑิตบางคนอาจได้งานที่ยังไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ศึกษามาหรืออาจหางานยาก (ความถี่เท่ากับ 11) และประเด็นที่มีความถี่รองลงมาคือ สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มเนื้อหาการเรียนการสอนเกี่ยวกับแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคตของสาขาวิชาชีพนั้นๆ (Career Path) และควรมีการชี้แนะถึงประโยชน์ของทฤษฎีต่างๆที่ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานจริงและสามารถนำมาประยุกต์ได้อย่างเข้าใจ (ความถี่เท่ากับ 8)

ส่วนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชน และผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 2 ข้อ ประกอบด้วย ข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชน และข้อที่ 2 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน

2.1 ผลการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชน ซึ่งประกอบด้วย 9 บริษัทเป็นองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3 บริษัท องค์กรเอกชนขนาดกลาง 3 บริษัท และองค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3 บริษัท โดยเนื้อหาการสัมภาษณ์ประกอบด้วยปัจจัยที่นำมาเป็นแนวทางในการคัดเลือกบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เข้ามาปฏิบัติงานในองค์กร ปัญหาและอุปสรรคในการคัดเลือกบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในองค์กร ความสามารถในการปฏิบัติงานและทักษะในภาพรวมของบัณฑิต การจัดอบรมหลักสูตรขององค์กรที่มีต่อบัณฑิต ความพึงพอใจขององค์กรต่อบัณฑิตที่เข้ามาปฏิบัติงานแนวทางสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาดแรงงานเพื่อยกระดับผลตอบแทน คุณสมบัติสำคัญของบัณฑิตที่องค์กรต้องการสาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์ที่ทางองค์กรมีความต้องการมากที่สุด จุดแข็ง/จุดอ่อน/โอกาสและอุปสรรคของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ รวมถึงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน

สำหรับการสรุปผลการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ องค์กรเอกชนขนาดกลาง และองค์กรเอกชนขนาดเล็ก มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก	ผลการวิเคราะห์
1. ปัจจัยที่นำมาเป็น แนวทางในการคัดเลือกบัณฑิตปริญญา ตรีสายสังคมศาสตร์ เข้ามาปฏิบัติงานใน องค์กรของท่าน	ความรู้และประสบการณ์ทำงานตรงกับตำแหน่งงานที่เปิดรับ ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ ผลการศึกษา (เกรดเฉลี่ยสะสม) มากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ระบบความคิดการแก้ไขปัญหา และความรับผิดชอบต่องาน	คุณสมบัติตรงกับตำแหน่งที่เปิดรับ ทั้งสาขาวิชา ประสบการณ์ทำงาน ผลการศึกษา ทักษะคอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศความรู้เบื้องต้นในธุรกิจที่องค์กรดำเนินงานอยู่	สาขาวิชาที่ศึกษามาในสายสังคมศาสตร์ ความรู้ใกล้เคียงกับตำแหน่งงานที่เปิดรับ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงานทั้งคอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ	ปัจจัยที่องค์กรเอกชนนำมาเป็นแนวทางในการคัดเลือกบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เข้ามาปฏิบัติงานในองค์กร ประกอบด้วยความรู้ สาขาวิชาที่ศึกษา ประสบการณ์ทำงานตรงกับตำแหน่งที่เปิดรับ ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษาในระดับปริญญาตรี ความรับผิดชอบและระบบความคิดการแก้ไขปัญหา ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และความรู้เบื้องต้นในธุรกิจขององค์กร
2. ปัญหาและอุปสรรค ในการคัดเลือกบัณฑิต ปริญญาตรีสายสังคม ศาสตร์ในองค์กรของ ท่าน	บัณฑิตจำนวนมากทำการสมัครงานเข้ามาโดยคุณสมบัติไม่ตรงตามที่กำหนด เช่น สาขาวิชาไม่ตรงกับตำแหน่งที่เปิดรับ คะแนนภาษาอังกฤษ (TOEIC) ไม่ถึงเกณฑ์ เกรดเฉลี่ยไม่ถึงเกณฑ์ ทำให้เสียเวลาในการคัดเลือก	บัณฑิตบางคนส่งใบสมัครเข้ามาโดยคุณสมบัติไม่ตรงกับตำแหน่งที่ระบุเอาไว้ หรือประสบการณ์ทำงานไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงเสียเวลาในการคัดเลือก	บัณฑิตทำการสมัครงานเข้ามาทั้งที่คุณสมบัติไม่ตรงตามที่กำหนดเอาไว้ นอกจากนี้บัณฑิตบางคนไม่มาสัมภาษณ์งานตามวัน เวลาที่ตกลงกันและไม่โทรแจ้งยกเลิกล่วงหน้า	ปัญหาและอุปสรรคในการคัดเลือกบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ขององค์กรเอกชน คือ บัณฑิตจำนวนมากทำการสมัครงานเข้ามาโดยคุณสมบัติไม่ตรงตามที่กำหนด ทำให้เสียเวลาในการคัดเลือก เช่น สาขาวิชาไม่ตรงกับตำแหน่งที่เปิดรับ คะแนนภาษาอังกฤษ (TOEIC) ไม่ถึงเกณฑ์ ผลการศึกษา (เกรดเฉลี่ยสะสม) ไม่ถึงเกณฑ์ ประสบการณ์ทำงานไม่ตรงกับตำแหน่งที่เปิดรับสมัคร

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก	ผลการวิเคราะห์
3. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่ท่านรับเข้ามาร่วมงานในองค์กรสามารถปฏิบัติงานได้ทันทีหรือไม่และในกรณีที่บัณฑิตยังไม่สามารถทำงานได้ทันที องค์กรมีการฝึกอบรมหรือทดลองงานก่อนหรือไม่	บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้ทันที โดยองค์กรมีระยะเวลาการทดลองงานจำนวน 90 วัน (1 บริษัท) จำนวน 120 วัน (1 บริษัท) และจำนวน 180 วัน (1 บริษัท)	บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้ทันที โดยองค์กรมีระยะเวลาการทดลองงานจำนวน 120 วัน (3 บริษัท)	บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้ทันที โดยองค์กรมีระยะเวลาการทดลองงานจำนวน 120 วัน (3 บริษัท)	บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่องค์กรเอกชนทั้ง 9 แห่งรับเข้ามาร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้ทันทีและในกรณีที่องค์กรต้องทดลองงานจะใช้ระยะเวลาในการทดลองงาน จำนวน 120 วัน (7 บริษัท) จำนวน 180 วัน และ 90 วัน (อย่างละ 1 บริษัท)
4. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในภาพรวมมีทักษะความสามารถ เหล่านี้อยู่ในระดับใด	บัณฑิตในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่มีทักษะความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์และมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การประยุกต์ความรู้ในการทำงาน การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา และการนำเสนอผลงานอยู่ในระดับปานกลาง	บัณฑิตในองค์กรเอกชนขนาดกลางมีทักษะความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์และมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การประยุกต์ความรู้ในการทำงาน การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา และการนำเสนอผลงานอยู่ในระดับปานกลาง	บัณฑิตในองค์กรเอกชนขนาดเล็กมีทักษะความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์ ทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การประยุกต์ความรู้ในการทำงาน การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา อยู่ระดับปานกลาง ขณะที่การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอยู่ในระดับน้อย	บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในภาพรวมมีทักษะความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์และมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การประยุกต์ความรู้ในการทำงาน การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา และการนำเสนอผลงาน (Presentation) อยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นยังอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก	ผลการวิเคราะห์
5.องค์กรของท่านมีการจัดอบรมหลักสูตรสำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสายสังคมศาสตร์อะไรบ้าง จำนวนกี่ครั้งต่อปี และหัวข้ออบรมประกอบด้วยอะไรบ้าง	อบรมหลักสูตรด้านมนุษยสัมพันธ์ การบริการที่เป็นเลิศ การทำงานเป็นทีม และอบรมความรู้เฉพาะทางอย่างละ 1 ครั้งต่อปี	อบรมหลักสูตรด้านมนุษยสัมพันธ์ การบริการที่เป็นเลิศ การทำงานเป็นทีม และอบรมความรู้เฉพาะทางอย่างละ 1 ครั้งต่อปี	อบรมหลักสูตรด้านความเป็นเจ้าของ (Sense of Belonging) การบริการที่เป็นเลิศ และอบรมความรู้เฉพาะทาง อย่างละ 1 ครั้งต่อปี	องค์กรมีการจัดอบรมหลักสูตรสำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย หลักสูตรด้านมนุษยสัมพันธ์ หลักสูตรการบริการลูกค้า หลักสูตรการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร หลักสูตรด้านความเป็นเจ้าของ และหลักสูตรความรู้เฉพาะทางตามตำแหน่งที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่อย่างละ 1 ครั้งต่อปี
6.บัณฑิตสายสังคมศาสตร์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรมีผลการปฏิบัติงานในภาพรวมเป็นที่พึงพอใจต่อนายจ้างหรือไม่ มีมนุษยสัมพันธ์และทักษะทางสังคมที่ดีต่อผู้อื่นหรือไม่ ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร	บัณฑิตในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่มีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจ มีมนุษยสัมพันธ์ดีต่อทุกคน ช่วยเหลือในการทำงานได้ดี	บัณฑิตในองค์กรเอกชนขนาดกลางมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจ บัณฑิตสายสังคมศาสตร์มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกว่าบัณฑิตสายวิทยาศาสตร์ มีการทำงานเป็นทีม	บัณฑิตในองค์กรเอกชนขนาดเล็กมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน	บัณฑิตสายสังคมศาสตร์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนมีผลการปฏิบัติงานในภาพรวมเป็นที่พึงพอใจต่อนายจ้างมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนในองค์กร และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกว่าเมื่อเทียบกับสายวิทยาศาสตร์ ทำงานเป็นทีม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก	ผลการวิเคราะห์
<p>7. ท่านคิดว่าแนวทางสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาดแรงงาน เพื่อยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิต ควรมีแนวทางอย่างไร</p>	<p>ภาษาต่างประเทศ ซึ่งนอกจากภาษาอังกฤษแล้ว อาจเพิ่มภาษาที่สาม อาทิ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น เนื่องจากองค์กรมีการเจาะตลาดไปยังต่างประเทศมากขึ้น ควรพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์และการจัดการระบบความคิดและนวัตกรรมใหม่ให้ทันต่อกระแสโลกาภิวัตน์ รวมถึงการประยุกต์ความรู้ ทฤษฎีมาใช้ในการปฏิบัติงานจริงในองค์กร นอกจากนี้แนะนำให้บัณฑิตไปทดสอบความรู้หรือประกาศ นียบัตร (Certificate) ที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างส่วนใหญ่ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน อาทิ ทักษะด้านภาษาอังกฤษ หรือการทดสอบความรู้วิชาชีพเฉพาะทาง เป็นต้น</p>	<p>ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและกระแสโลกาภิวัตน์ พัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์และระบบความคิด พัฒนาคุณภาพด้านการประยุกต์ทฤษฎีกับงานที่ทำในองค์กร การวางแผนการทำงานและเรียงลำดับความสำคัญของงานก่อน-หลัง เพื่อประหยัดเวลาการทำงาน ควรเพิ่มกิจกรรมของสถาบันอุดมศึกษาด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นมากๆ เพื่อเพิ่มทักษะด้านการทำงานเป็นทีม</p>	<p>การฝึกประยุกต์ความรู้และทฤษฎีในตำรามาใช้กับการปฏิบัติงานในองค์กร ฝึกความอดทนในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และพัฒนาหลักสูตรหรือเพิ่มการเรียนที่มีลักษณะของการทำงานจริงในปัจจุบัน เพื่อให้บัณฑิตเห็นลักษณะการปฏิบัติงานจริง พร้อมประยุกต์การเรียนให้เข้ากับการทำงาน นอกจากนี้ควรฝึกด้านความอดทนต่อภาระงานที่ทำแก่บัณฑิต</p>	<p>แนวทางสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาดแรงงาน เพื่อยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิต ควรเพิ่มทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ซึ่งนอกจากภาษาอังกฤษแล้ว อาจเพิ่มภาษาที่สาม อาทิ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น เนื่องจากองค์กรส่วนใหญ่มีการเจาะตลาดไปยังต่างประเทศมากขึ้น ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและกระแสโลกาภิวัตน์ ความคิดสร้างสรรค์และระบบความคิด การเรียงลำดับความสำคัญก่อน-หลังของงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน การฝึกประยุกต์ความรู้และทฤษฎีในตำรามาใช้กับการปฏิบัติงานในองค์กร ฝึกความอดทนในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และเพิ่มหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันมากกว่าเรียนในตำราเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาคุณภาพบัณฑิต โดยเสนอแนะให้บัณฑิตทดสอบความรู้หรือประกาศ นียบัตรที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างส่วนใหญ่ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน อาทิ ทักษะด้านภาษาอังกฤษ หรือการทดสอบความรู้วิชาชีพเฉพาะทาง เป็นต้น</p>

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก	ผลการวิเคราะห์
<p>8.คุณ สมบัติ บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่ท่านมีความต้องการเป็นพิเศษประกอบด้วยอะไรบ้าง</p>	<p>ค้นหาหาความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าสำเร็จการศึกษาแล้วก็ตาม ผู้งานและต้องการบัณฑิตที่อยากเรียนรู้งาน ช่วยพัฒนาองค์กรไปสู่เป้าหมาย รู้จักปรับตัวเนื่องจากสังคม เศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา บัณฑิตควรปรับตัวให้ทันต่อสภาพแวดล้อมและสภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้น รวมทั้งบัณฑิตทุกคนควรมีทักษะพื้นฐานที่พร้อมต่อการปฏิบัติงาน อาทิ ภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์</p>	<p>ทักษะทางด้านการทำงานเป็นทีม คอมพิวเตอร์ ภาษาต่างประเทศทักษะทางด้านการนำเสนอผลงาน การประยุกต์ความรู้ให้เข้ากับการปฏิบัติงานในองค์กร ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและศึกษาข้อมูลที่สำคัญเบื้องต้นขององค์กรก่อนตัดสินใจเข้าสมัครงาน (ทดสอบทางด้านการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสมัครงาน) และต้องการบัณฑิตที่อยากทำงานและอยากเรียนรู้อย่างแท้จริง มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จและช่วยพัฒนาองค์กรไปสู่เป้าหมาย</p>	<p>ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ การประยุกต์ทฤษฎีที่เรียนมาใช้กับการทำงานจริง มีความอดทน ขยัน และสู้งาน มีทักษะด้านการวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหา มีความรู้เบื้องต้นในธุรกิจขององค์กรที่บัณฑิตกำลังปฏิบัติงานอยู่ รวมถึงมีจิตอาสาอยู่ในตนเอง มีทักษะการทำงานเป็นทีมช่วยเหลือผู้อื่นและมีความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ และรู้จักแก้ไขปัญหาเบื้องต้นด้วยตนเอง</p>	<p>คุณสมบัติของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่ทางองค์กรเอกชนมีความต้องการเป็นพิเศษประกอบด้วย การค้นหาหาความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าสำเร็จการศึกษาแล้วก็ตาม รู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงาน รู้จักการปรับตัว เนื่องจากสังคม เศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา บัณฑิตจึงต้องปรับตัวให้ทันตามสภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นในตลาดแรงงาน มีคุณสมบัติอดทน ขยัน สู้งาน ต้องการบัณฑิตที่อยากทำงานและอยากเรียนรู้อย่างแท้จริง มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จและช่วยพัฒนาองค์กรไปสู่เป้าหมาย ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับสูง มีจิตอาสาอยู่ในตนเอง ทักษะการทำงานเป็นทีมช่วยเหลือผู้อื่นและมีความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ และรู้จักแก้ไขปัญหาเบื้องต้นด้วยตนเอง และสุดท้ายมีความรู้เบื้องต้นในธุรกิจขององค์กร ศึกษาข้อมูลที่สำคัญเบื้องต้นขององค์กรก่อนตัดสินใจเข้าสมัครงาน (ทดสอบทางด้านการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสมัครงาน)</p>

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก	ผลการวิเคราะห์
9. โปรดเรียงลำดับสาขาวิชาต่างๆในสายสังคมศาสตร์ที่ทางองค์กรของท่านมีความต้องการบัณฑิตระดับปริญญาตรีจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด	(1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (สาขาวิชาเอก การเงิน/การบัญชี) (2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (สาขาวิชาเอก เศรษฐศาสตร์การเงิน และเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) (3) สาขาวิชานิติศาสตร์ (สาขาวิชาเอก กฎหมายธุรกิจ) (4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	(1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (สาขาวิชาเอก การเงิน/การตลาด) (2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (สาขาวิชาเอก เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) (3) สาขาวิชานิติศาสตร์ (สาขาวิชาเอก กฎหมายธุรกิจ) (4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	(1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (สาขาวิชาเอก การเงิน/การบัญชี) (2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (สาขาวิชาเอก เศรษฐศาสตร์การเงิน) (3) สาขาวิชานิติศาสตร์ (สาขาวิชาเอก กฎหมายธุรกิจ) (4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	เมื่อนำความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลทั้ง 9 แห่งมาสรุปผลแล้ว พบว่าสาขาวิชาที่ทางองค์กรเอกชนต้องการเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ (1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (สาขาวิชาเอก การเงิน/การบัญชี/การตลาด) (2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (สาขาวิชาเอก เศรษฐศาสตร์การเงิน และเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) (3) สาขาวิชานิติศาสตร์ (สาขาวิชาเอก กฎหมายธุรกิจ) (4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก	ผลการวิเคราะห์
10. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในปัจจุบันมีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่สำคัญอะไรบ้าง	<p>จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการสูง มนุษย์สัมพันธ์ดี</p> <p>จุดอ่อน คือ ขาดการประยุกต์ทฤษฎี และความรู้มาใช้กับงานที่บัณฑิตกำลังปฏิบัติงานอยู่ และเรื่องความคิดสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหาต้องการผลตอบแทนในระดับสูงขณะที่ทักษะความสามารถยังอยู่ในระดับต้นและไม่มีความอดทน</p> <p>โอกาส คือ บางสาขาวิชาเป็นวิชาชีพเฉพาะทาง มีการแข่งขันไม่สูงมากนัก เช่น การบัญชีหรือกฎหมายธุรกิจ</p> <p>อุปสรรค คือ มีการผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์จำนวนมากเกินความต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้บัณฑิตส่วนใหญ่ตกงาน และอนาคตมีการเคลื่อนย้ายตลาดแรงงานอย่างเสรีทำให้การแข่งขันสูงขึ้น</p>	<p>จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการสูง ผลการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี</p> <p>จุดอ่อน คือ มั่นใจในตนเองมากเกินไป ไม่ยอมทำงานขั้นพื้นฐาน แต่ต้องการทำงานที่ตนเองสนใจมากกว่าทำให้ต้องเปลี่ยนงานบ่อยครั้ง ต้องการเป็นหัวหน้างานให้เร็วที่สุด ทำให้ขาดการเรียนรู้ในเนื้อหา</p> <p>โอกาส คือ ปัจจุบันอุตสาหกรรมในประเทศกำลังเติบโต ตลาดแรงงานอาจต้องการบัณฑิตสายสังคมศาสตร์มากขึ้นในอนาคต</p> <p>อุปสรรค คือ อนาคตมีการเปิดเสรีทางการค้าในปี พ.ศ. 2558 ทำให้สภาวะการแข่งขันในตลาดแรงงานสูงขึ้น อีกทั้งมีการผลิตบัณฑิตออกมาเกินความต้องการของตลาดแรงงาน</p>	<p>จุดแข็ง คือ มีความรู้สูง และทฤษฎีต่างๆ</p> <p>จุดอ่อน คือ ขาดการประยุกต์ความรู้และทฤษฎีมาใช้กับงานของตน บางครั้งบัณฑิตสมัครงานโดยไม่รู้ว่าจะตนเองถนัดด้านอะไร โดยเน้นให้ได้งานที่เร็วที่สุดก่อน เมื่อพบว่าตนเองไม่ถนัดกับงานดังกล่าวจึงเปลี่ยนงานหรือเปลี่ยนบริษัทบ่อยครั้ง ทำให้เสียเวลาทั้ง 2 ฝ่าย</p> <p>โอกาส คือ อายุของบัณฑิตยังน้อยสามารถเติบโตได้อีกมาก</p> <p>อุปสรรค คือ สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งเน้นสอนให้บัณฑิตใช้ความจำมากกว่าการเข้าใจ เน้นทฤษฎีในห้องเรียนอย่างเดียว ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาบัณฑิต</p>	<p>จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการสูง ผลการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี มนุษย์สัมพันธ์ดี</p> <p>จุดอ่อน คือ ขาดการประยุกต์ความรู้กับงานที่ทำ ขาดความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการแก้ไขปัญหาไม่ดีเท่ากับบัณฑิตสายวิทยาศาสตร์ มั่นใจในตัวเองมากเกินไปซึ่งไม่ยอมทำงานขั้นพื้นฐาน แต่ต้องการทำงานที่ตนเองสนใจมากกว่าทำให้ต้องเปลี่ยนงานบ่อยครั้ง ต้องการเป็นหัวหน้างานให้เร็วที่สุดทำให้ขาดการเรียนรู้ ต้องการผลตอบแทนในระดับสูงขณะที่ทักษะความสามารถยังอยู่ในระดับต้นและไม่มีความอดทน</p> <p>โอกาส ของบัณฑิต คือ การได้เปรียบในบางสาขาวิชาซึ่งเป็นอาชีพเฉพาะทางซึ่งมีการแข่งขันไม่สูงมากนัก อาทิ บัญชีหรือกฎหมายซึ่งในปัจจุบันอุตสาหกรรมในประเทศกำลังเติบโต ตลาดแรงงานอาจต้องการบัณฑิตสายสังคมศาสตร์มากขึ้นในอนาคต</p> <p>อุปสรรค ที่ต้องเผชิญ อาทิ การผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์จำนวนมากเกินความต้องการของตลาดแรงงานทำให้บัณฑิตส่วนใหญ่ตกงาน รวมถึงอนาคตมีการเปิดเสรีทางการค้าในปี พ.ศ. 2558 ทำให้สภาวะการแข่งขันในตลาดแรงงานสูงขึ้น</p>

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก	ผลการวิเคราะห์
<p>11.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน</p>	<p>ทางสถาบันอุดมศึกษาควรเสนอแนะแนวทางการเพิ่มโอกาสของการเข้าสมัครงานของบัณฑิต โดยจัดอบรมวิชาต่างๆ เพื่อให้บัณฑิตเข้าทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆ เช่น สาขาการเงิน/บัญชี/เศรษฐศาสตร์ อาจจัดอบรมหลักสูตร CISA /CFA หรือสาขานิติศาสตร์อาจจัดอบรมหลักสูตรการสอบเนติบัณฑิตหรืออาจจัดอบรมหลักสูตรอื่นๆเพื่อไปสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างเพิ่มเติม นอกจากนี้ภาษาอังกฤษควรจัดให้มีการสอบ TOEIC, TOEFL, IELTS, CU-TEP ก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อช่วยเป็นใบเบิกทางต่อตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันสูง</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรสอนให้บัณฑิตฝึกการทำงานเป็นทีม เน้นผลงานให้ได้ก่อนเน้นผลตอบแทนและเพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับทัศนคติในการปฏิบัติงานนอกเหนือจากวิชาการเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ เน้นทักษะการวางแผนการทำงานและเรียงลำดับความสำคัญของงานก่อน-หลัง เพื่อประหยัดเวลาในการทำงานเพิ่มหลักสูตรการนำเสนอผลงาน และนำสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาสอน เนื่องจากในสภาวะที่ตลาดแรงงานมีการแข่งขันสูงบัณฑิตที่มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยย่อมได้เปรียบ</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรปลูกฝังด้านความรับผิดชอบของบัณฑิตต่องานที่ได้รับมอบหมาย ควรมีการเรียนการสอนด้านวิเคราะห์และใช้ความคิดมากกว่าการท่องจำ และเน้นทักษะการวางแผน การทำงานเพื่อประหยัดเวลาการทำงาน เน้นทักษะการทำงานเป็นทีมและความรับผิดชอบต่องานและปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อบัณฑิตนอกเหนือจากความรู้ทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคม</p>	<p>ควรแนะแนวทางการเพิ่มโอกาสของการสมัครงานของบัณฑิต โดยจัดอบรมความรู้ต่างๆเพื่อให้บัณฑิตมีทักษะความสามารถและเข้าทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างส่วนใหญ่ เพื่อเพิ่มศักยภาพของการแข่งขันในตลาดแรงงาน</p> <p>ควรปลูกฝังให้บัณฑิตเน้นผลงานและพัฒนาทักษะความสามารถต่างๆของตนเองก่อนเน้นผลตอบแทนเพิ่มเติมกิจกรรมต่างๆในสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นทักษะการทำงานเป็นทีมและความรับผิดชอบต่องานและปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อบัณฑิตนอกเหนือจากความรู้ทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคม</p> <p>สถาบันอุดมศึกษาควรเน้นทักษะการวางแผน การคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาด้วยตนเองมากกว่าการท่องจำ เรียงลำดับความสำคัญก่อน-หลังของการทำงานต่างๆเพื่อประหยัดเวลาในการทำงาน เพิ่มหลักสูตรที่มีการนำเสนอผลงาน และนำสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาสอน เนื่องจากในสภาวะที่ตลาดแรงงานมีการแข่งขันสูงบัณฑิตที่มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยย่อมได้เปรียบ</p>

จากตารางที่ 9 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก พบว่า

1) ด้านการคัดเลือกบัณฑิตเข้าร่วมงานในองค์กรเอกชน ปัจจัยที่องค์กรเอกชนนำมาเป็นแนวทางในการคัดเลือกบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เข้ามาปฏิบัติงานในองค์กร ประกอบด้วยความรู้ สาขาวิชาที่ศึกษา ประสบการณ์ทำงานตรงกับตำแหน่งที่เปิดรับ ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษาในระดับปริญญาตรี ความรับผิดชอบและระบบความคิดการแก้ไขปัญหา ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และความรู้เบื้องต้นในธุรกิจขององค์กร

2) ด้านปัญหาและอุปสรรคในการคัดเลือกบัณฑิต ปัญหาและอุปสรรคในการคัดเลือกบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ขององค์กรเอกชน คือ บัณฑิตจำนวนมากทำการสมัครงานเข้ามาโดยคุณสมบัติไม่ตรงตามที่กำหนด ทำให้เสียเวลาในการคัดเลือก เช่น สาขาวิชาไม่ตรงกับตำแหน่งที่เปิดรับ คะแนนภาษาอังกฤษ (TOEIC) ไม่ถึงเกณฑ์ ผลการศึกษา (เกรดเฉลี่ยสะสม) ไม่ถึงเกณฑ์ ประสบการณ์ทำงานไม่ตรงกับตำแหน่งที่เปิดรับสมัคร

3) ด้านการปฏิบัติงานของบัณฑิต บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่องค์กรเอกชนทั้งหมด 9 แห่งรับเข้าร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้ทันทีและในกรณีที่ต้องทดลองงานจะใช้ระยะเวลาในการทดลองงาน จำนวน 120 วัน (7 บริษัท) จำนวน 180 วันและ 90 วัน (อย่างละ 1 บริษัท)

4) ด้านความสามารถในภาพรวมของบัณฑิต บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในภาพรวมมีทักษะความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์และมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การประยุกต์ความรู้ในการทำงาน การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา และการนำเสนอผลงาน (Presentation) อยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นยังอยู่ในระดับน้อย

5) ด้านการจัดอบรมหลักสูตร องค์กรเอกชนที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่มีการจัดอบรมหลักสูตรสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย หลักสูตรด้านมนุษยสัมพันธ์ หลักสูตรการบริการลูกค้า หลักสูตรการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร หลักสูตรด้านความเป็นเจ้าของและหลักสูตรความรู้เฉพาะทางตามตำแหน่งที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่อย่างละ 1 ครั้งต่อปี

6) ด้านผลการปฏิบัติงานในภาพรวมของบัณฑิต บัณฑิตสายสังคมศาสตร์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนมีผลการปฏิบัติงานในภาพรวมเป็นที่พึงพอใจต่อนายจ้าง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับ

ทุกคนในองค์กร และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกว่าเมื่อเทียบกับบัณฑิตจากสายวิทยาศาสตร์ ซึ่งบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ทำงานเป็นทีมและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

7) ด้านแนวทางการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาดแรงงาน แนวทางสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาดแรงงาน เพื่อยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิต ควรเพิ่มทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ซึ่งนอกจากภาษาอังกฤษแล้ว อาจเพิ่มภาษาที่สาม อาทิ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น เนื่องจากองค์กรส่วนใหญ่มีการเจาะตลาดไปยังต่างประเทศมากขึ้น บัณฑิตต้องพัฒนาทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและกระแสโลกาภิวัตน์ มีความคิดสร้างสรรค์และระบบความคิด การเรียงลำดับความสำคัญก่อน-หลังของงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน การฝึกประยุกต์ความรู้และทฤษฎีในตำรามาใช้กับการปฏิบัติงานในองค์กร ฝึกความอดทนในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และเพิ่มหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันมากกว่าเรียนในตำราเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาคุณภาพบัณฑิต โดยเสนอแนะให้บัณฑิตทดสอบความรู้หรือประกาศนียบัตรที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างส่วนใหญ่ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน อาทิ ทักษะด้านภาษาอังกฤษ หรือการทดสอบความรู้วิชาชีพเฉพาะทาง

8) ด้านคุณสมบัติของบัณฑิตที่องค์กรเอกชนต้องการเป็นพิเศษ คุณสมบัติของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่ทางองค์กรเอกชนมีความต้องการเป็นพิเศษประกอบด้วย การค้นคว้าหาความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องแม้ว่าสำเร็จการศึกษาแล้วก็ตาม รู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงาน รู้จักการปรับตัว เนื่องจากสังคม เศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา บัณฑิตจึงต้องปรับตัวให้ทันตามสภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นในตลาดแรงงาน มีคุณสมบัติอดทน ขยัน สู้งาน ต้องการบัณฑิตที่อยากทำงานและอยากเรียนรู้อย่างแท้จริง มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จและช่วยพัฒนาองค์กรไปสู่เป้าหมาย ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับสูง มีจิตอาสาอยู่ในตนเอง ทักษะการทำงานเป็นทีมช่วยเหลือผู้อื่นและมีความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ และรู้จักแก้ไขปัญหาเบื้องต้นด้วยตนเอง และสุดท้ายมีความรู้เบื้องต้นในธุรกิจขององค์กร ศึกษาข้อมูลที่สำคัญเบื้องต้นขององค์กรก่อนตัดสินใจเข้าสมัครงาน (ทดสอบทางด้านเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสมัครงาน)

9) ความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลทั้ง 9 แห่ง พบว่าสาขาวิชาที่ทางองค์กรเอกชนต้องการเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ (1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ในสาขาวิชาการเงิน/การบัญชี/การตลาด (2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ในสาขาวิชาการเงิน

และเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ (3) สาขาวิชานิติศาสตร์ ในสาขาวิชาเอกกฎหมายธุรกิจ (4) สาขาวิชา รัฐศาสตร์และ (5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

10) เมื่อพิจารณาถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของบัณฑิตปริญญาตรีสาย สังคมศาสตร์ สามารถสรุปความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลทั้งหมด 9 แห่งได้ดังนี้

จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการสูง ผลการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมีมนุษยสัมพันธ์ดี

จุดอ่อน คือ ขาดการประยุกต์ความรู้กับงานที่ทำ ขาดความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการแก้ไขปัญหา ยังไม่ดีเท่ากับบัณฑิตสายวิทยาศาสตร์มั่นใจในตัวเองมากเกินไปซึ่งไม่ยอมทำงานขั้น พื้นฐาน แต่ต้องการทำงานที่ตนเองสนใจมากกว่าทำให้ต้องเปลี่ยนงานบ่อยครั้ง ต้องการเป็น หัวหน้างานให้เร็วที่สุดทำให้ขาดการเรียนรู้ ต้องการผลตอบแทนในระดับสูงขณะที่ทักษะ ความสามารถยังอยู่ในระดับต้นและไม่มีความอดทน

โอกาส คือ การได้เปรียบในบางสาขาวิชาซึ่งเป็นอาชีพเฉพาะทางซึ่งมีการแข่งขันไม่สูง มากนัก อาทิ บัญชีหรือกฎหมายรวมถึงในปัจจุบันอุตสาหกรรมในประเทศกำลังเติบโต ตลาดแรงงานอาจต้องการบัณฑิตสายสังคมศาสตร์มากขึ้นในอนาคต

อุปสรรค คือ การผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์จำนวนมากเกินความต้องการของ ตลาดแรงงานทำให้บัณฑิตส่วนใหญ่ตกงาน รวมถึงอนาคตมีการเปิดเสรีทางการค้าในปี พ.ศ. 2558 ทำให้สภาวะการแข่งขันในตลาดแรงงานสูงขึ้น

11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อสถาบันอุดมศึกษาในการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน ต่อบัณฑิต ควรแนะแนวทางการเพิ่มโอกาสของการสมัครงานของบัณฑิต โดยจัดอบรมความรู้ ต่างๆเพื่อให้บัณฑิตมีทักษะความสามารถและเข้าทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับ ของนายจ้างส่วนใหญ่ เพื่อเพิ่มศักยภาพของการแข่งขันในตลาดแรงงาน

สถาบันอุดมศึกษาควรปลูกฝังให้บัณฑิตเน้นผลงานและพัฒนาทักษะความสามารถต่างๆ ของตนเองก่อนเน้นผลตอบแทน เพิ่มเติมกิจกรรมต่างๆในสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นทักษะการ ทำงานเป็นทีมและความรับผิดชอบต่องานและปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อบัณฑิตนอกเหนือจากความรู้ ทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคม และควรปลูกฝังให้บัณฑิตเห็น ความสำคัญของการนัดสัมภาษณ์งาน ควรมาตรงเวลาและควรแจ้งล่วงหน้าหากต้องการยกเลิกการ นัดสัมภาษณ์งาน

สถาบันอุดมศึกษาควรเน้นทักษะการวางแผน การคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง มากกว่าการท่องจำ เรียงลำดับความสำคัญก่อน-หลังของการทำงานต่างๆเพื่อประหยัดเวลาในการ

ทำงาน เพิ่มหลักสูตรที่มีการนำเสนอผลงาน และนำสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาสอน เนื่องจากในสถานะที่ตลาดแรงงานมีการแข่งขันสูงบัณฑิตที่มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยย่อมได้เปรียบ

สถาบันอุดมศึกษาควรจัดการสอนภาษาอังกฤษให้เข้มข้นขึ้นให้บัณฑิตสามารถพูดฟัง อ่านและเขียนได้เพื่อใช้ติดต่อสื่อสารอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมโดยเริ่มจากการจัดให้มีชั่วโมงฝึกการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยไม่ต้องสนใจความถูกต้องแต่ให้สื่อสารได้ก่อนแล้วค่อยพัฒนาความถูกต้องเพราะปัจจุบันการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษมีความจำเป็นต่อการทำงานอย่างมากควรเปิดหลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษพร้อมให้บัณฑิตสอบ TOFEL, IELTS, TOEIC หรือ CU-TEP โดยอาจกำหนดเป็น 1 รายวิชาเพื่อการแข่งขันของบัณฑิตต่อตลาดแรงงานเพื่อเข้าปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนที่มีชื่อเสียงนอกจากนี้ควรจัดให้บัณฑิตมีการปฏิบัติงานจริงหรือการฝึกงานในองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ศึกษาเพื่อให้เกิดทักษะและสามารถนำความรู้มาปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่ศึกษาได้จริงโดยแนะนำให้ฝึกงานไม่ต่ำกว่า 1 ภาคการศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้นิสิตนักศึกษาดูงานในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ทำการศึกษาหรือประสานงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปให้ความรู้แก่นิสิตนักศึกษาอาทิ ในสาขาวิชาบริหารธุรกิจหรือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ อาจมีการจัดให้ไปศึกษาดูงานที่ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงระหว่างศึกษา

สำหรับรายละเอียดการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนแต่ละแห่ง (ทั้งหมด 9 บริษัท) ได้นำเสนอเอาไว้ในภาคผนวก ค.

2.2 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน ซึ่งประกอบด้วย 9 บริษัทเป็นองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3 บริษัท องค์กรเอกชนขนาดกลาง 3 บริษัท และองค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3 บริษัท โดยเนื้อหาการสัมภาษณ์ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายในองค์กรความต้องการบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ความแตกต่างของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาแต่ละประเภท ความแตกต่างของสาขาวิชาที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษา ความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของบัณฑิตในตลาดแรงงานสาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์ที่ยังขาดแคลนบัณฑิต จุดแข็ง/จุดอ่อน/โอกาสและอุปสรรคของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ ความพร้อมของการผลิตบัณฑิตต่อการเปิดเสรีการค้าของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 นโยบายปรับค่าจ้างขั้นต่ำของบัณฑิตปริญญาตรี ภาพอนาคตของคุณสมบัติบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่องค์กรต้องการ รวมถึง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน

สำหรับการสรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ องค์กรเอกชนขนาดกลาง และองค์กรเอกชนขนาดเล็ก มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก	ผลการวิเคราะห์
1. วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในองค์กรของท่านเป็นอย่างไร	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นบริษัทพลังงานชั้นนำ และสร้างความมั่นคงทางพลังงานในระยะยาว ปกป้องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมภายใต้มาตรฐานสากล และสร้างความพึงพอใจให้ลูกค้า - เป็นองค์กรด้านการเงินการธนาคาร โดยมีจุดมุ่งหมายหลักคือ การทำผลกำไรให้กับผู้ถือหุ้น และต้องนำผลกำไรไปตอบแทนผู้สังคม - เป็นบริษัทชั้นนำที่มุ่งให้บริการผลิตไฟฟ้าครบวงจร ทั้งในประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน โดยสร้างมูลค่าให้แก่ผู้ถือหุ้น ผลิตไฟฟ้าที่มีคุณภาพ ทำงานเป็นทีมอย่างมืออาชีพและใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> - การมีพนักงานผู้ที่มีความรู้ความสามารถโดดเด่นและร่วมกันทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ - เป็นบริษัทหลักทรัพย์ชั้นนำที่สร้างสรรค์ความมั่นคงทางการเงินที่นักลงทุนวางใจ โดยสร้างผลประโยชน์สูงสุดให้แก่ลูกค้า สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และบริการการลงทุน ที่ดีเลิศหลากหลายและแตกต่าง รวมถึงสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้นและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน - เป็นองค์กรที่มุ่งดำเนินธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์อย่างเติบโตและยั่งยืน เน้นการพัฒนาโครงการคอนโดมิเนียมสำหรับลูกค้าระดับกลางถึงระดับบน 	<ul style="list-style-type: none"> - มุ่งมั่นเป็นบริษัทส่งออกด้านอาหารทะเลระดับโลก - เป็นผู้นำในการจำหน่ายถ่านหินซึ่งมีคุณภาพและบริการตรงตามความต้องการของลูกค้าด้วยความมุ่งมั่นที่ดำรงไว้ต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงให้ประโยชน์และผลตอบแทนสูงสุดสำหรับผู้ถือหุ้น - เป็นบริษัทหลักทรัพย์ที่มีพื้นฐานการดำเนินงานด้านบริษัทหลักทรัพย์ที่แข็งแกร่งมั่นคง และสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนได้ประกอบด้วยมีฐานเงินทุนที่แข็งแกร่งและประสบการณ์ความเชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในการลงทุนอย่างมืออาชีพ 	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นบริษัทพลังงาน / ธนาคาร / บริษัทหลักทรัพย์ / บริษัทส่งออกชั้นนำ ที่มีคุณภาพสร้างกำไรให้กับองค์กรและนำผลกำไรตอบแทนคืนสู่สังคม - เป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจภายใต้การปกป้องสิ่งแวดล้อมภายใต้มาตรฐานสากล - เป็นบริษัทที่สร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า - เป็นบริษัทที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อลูกค้าเพื่อพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจระยะยาว - เป็นบริษัทที่สร้างมูลค่าและสร้างผลประโยชน์สูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น - เป็นองค์กรที่มีพนักงานที่มีความรู้ความสามารถโดดเด่นและร่วมกันทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ - เป็นองค์กรที่สร้างความเชื่อมั่นให้แก่พนักงานได้ประกอบด้วยมีพื้นฐานทางการเงินที่แข็งแกร่งและให้คำแนะนำในการลงทุนอย่างมืออาชีพ

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการทำงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก	ผลการวิเคราะห์
2. จากวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายในองค์กรของท่าน ท่านต้องการบัณฑิตต้องกรบัณฑิตสังคมศาสตร์สาขาวิชาใดมากที่สุด และมีคุณสมบัติที่สำคัญอะไรบ้าง	องค์กรเอกชนขนาดใหญ่มีความต้องการบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจมากที่สุด รองลงมาเป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และนิติศาสตร์ โดยมีความสัมพันธ์มีความรอบรู้ทั้งเนื้อหาวิชาการและความรู้รอบตัว รวมถึงความรู้ในด้านธุรกิจ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองตลอดเวลา มีคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและมีใจรักองค์กร	องค์กรเอกชนขนาดกลางมีความต้องการบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจมากที่สุด รองลงมาเป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มีความสัมพันธ์ที่สำคัญคือ มีใจรักการบริการ มีความรอบรู้ในสิ่งที่ตนเรียนอย่างชัดเจนและมีความเข้าใจในธุรกิจขององค์กรที่ตนเองกำลังปฏิบัติงานอยู่ มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ	องค์กรเอกชนขนาดเล็กมีความต้องการบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจมากที่สุด รองลงมาเป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มีความสัมพันธ์ คือ มีความรับผิดชอบและซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ขั้นพื้นฐานในธุรกิจที่ตนกำลังปฏิบัติงานอยู่ ใช้คอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษได้ดี	องค์กรเอกชนมีความต้องการบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์สาขาวิชาบริหารธุรกิจมากที่สุด รองลงมาเป็นเศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ตามลำดับคุณสมบัติที่สำคัญประกอบด้วย ความรอบรู้เชิงเนื้อหาทั้งวิชาการ ความรู้รอบตัวและความรู้ในธุรกิจที่องค์กรดำเนินงานอยู่ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองตลอดเวลา มีคุณธรรมและมีใจรักองค์กร มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ มีความคิดสร้างสรรค์ก่อนนวัตกรรมใหม่ๆ และสามารถประยุกต์ความรู้ที่เรียนมาเข้ากับการปฏิบัติงานในองค์กรได้
3. ท่านคิดว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร	องค์กรขนาดใหญ่ทั้ง 3 องค์กรเห็นว่าบัณฑิตมีความแตกต่างกันด้านความรู้ ทักษะเบื้องต้น นอกจากนี้ อาจได้รับอิทธิพลจากแต่ละสถาบันอุดมศึกษาที่แตกต่างกันด้านสภาพแวดล้อม ทำให้บัณฑิตมีความแตกต่างกัน ซึ่งบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่มีชื่อเสียงจะมีโอกาสเลือกงานได้มากกว่า	องค์กรขนาดกลางเห็นว่าบัณฑิตมีความแตกต่างกัน (2 องค์กร) เนื่องจากพื้นฐานความรู้ของสิ่งที่เรียนมาไม่สามารถวัดได้จากผลการศึกษา และสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษามีความแตกต่างกัน ในขณะที่องค์กรที่เห็นว่าบัณฑิตไม่แตกต่างกัน (1 องค์กร) เนื่องจากบัณฑิตทุกคนสามารถปฏิบัติงานได้เหมือนกัน	องค์กรขนาดเล็กเห็นว่าบัณฑิตมีความแตกต่างกัน (2 องค์กร) ความรู้ทางวิชาการที่ได้รับคณาจารย์ อุปกรณ์การเรียนและห้องสมุด ในขณะที่องค์กรที่เห็นว่าบัณฑิตไม่แตกต่างกัน (1 องค์กร) เนื่องจากบัณฑิตทุกคนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนมีความแตกต่างกันจำนวน 7 องค์กร และเห็นว่าไม่แตกต่างกันจำนวน 2 องค์กร สาเหตุที่แตกต่างกันเนื่องมาจาก เนื้อหาทางวิชาการ ความรู้ ทักษะเบื้องต้น อาทิ ภาษาต่างประเทศหรือทักษะคอมพิวเตอร์ การคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา รวมถึงคณาจารย์ อุปกรณ์การเรียนการสอน วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาอาจมีความแตกต่างกัน ทำให้บุคลิกลักษณะของบัณฑิตมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของกรทำงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก	ผลการวิเคราะห์
4. ท่านคิดว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาต่างๆ มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร	องค์กรขนาดใหญ่ทั้ง 3 องค์กรเห็นว่าบัณฑิตมีความแตกต่างกันด้านความรู้วิชาการ และมีคณาจารย์แต่ละสาขาวิชาที่แตกต่างกัน รวมถึงแต่ละสาขาวิชาที่มีวัฒนธรรมและบรรยากาศที่แตกต่างกัน แม้จะอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาแห่งเดียวกันก็ตาม	องค์กรขนาดกลางทั้ง 3 องค์กรเห็นว่าบัณฑิตมีความแตกต่างกันด้านความรู้วิชาการ รวมถึงแต่ละสาขาวิชาที่มีวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญที่สุดคือการนำความรู้ที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงมากกว่า	องค์กรขนาดเล็กทั้ง 3 องค์กรเห็นว่า นอกจากบัณฑิตจะมีความรู้ในสาขาวิชาที่แตกต่างกันแล้ว คณาจารย์ สื่อการเรียน หรือเครื่องมือในการเรียนการสอนก็มี ผลต่อการเรียนรู้และลักษณะของบัณฑิตแต่ละคนเช่นกัน	ผู้บริหารทั้ง 9 องค์กรเอกชน เห็นว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาต่างๆ มีความแตกต่างกัน สาเหตุที่แตกต่างกันเนื่องมาจากเนื้อหาทางวิชาการมีความแตกต่างกัน วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของแต่ละคณะไม่เหมือนกันแม้จะเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งเดียวกันก็ตาม อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญที่สุดคือการนำความรู้ที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงมากกว่า
5. องค์กรของท่านมีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตในการผลิตบัณฑิตร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของบัณฑิตในตลาดแรงงานหรือไม่ อย่างไร อาทิเช่น การรับนิสิตนักศึกษาฝึกงาน	องค์กรเอกชนขนาดใหญ่ทั้ง 3 แห่งมีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับสถาบันอุดมศึกษา โดยการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามาฝึกงานภาคฤดูร้อนในองค์กรเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ยังสนับสนุนทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกแก่บัณฑิตที่เป็นพนักงานขององค์กรด้วย	องค์กรเอกชนขนาดกลางทั้ง 3 แห่งมีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับสถาบันอุดมศึกษา โดยการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามาฝึกงานภาคฤดูร้อนในองค์กรเป็นประจำทุกปีเพื่อให้ นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้การปฏิบัติงานและมองเห็นสภาพแวดล้อมและบรรยากาศขององค์กรเอกชน เพื่อนำไปต่อยอดการปฏิบัติงานจริงในอนาคต	องค์กรเอกชนขนาดเล็กทั้ง 3 แห่งมีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับสถาบันอุดมศึกษา โดยการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามาฝึกงานภาคฤดูร้อนในองค์กรเป็นประจำทุกปี	องค์กรเอกชนทั้ง 9 แห่งมีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของบัณฑิตในตลาดแรงงาน โดยการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามาฝึกงานภาคฤดูร้อนในองค์กรเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้การปฏิบัติงานและมองเห็นสภาพแวดล้อมและบรรยากาศขององค์กรเอกชน เพื่อนำไปต่อยอดการปฏิบัติงานจริงในอนาคต นอกจากนี้ พบว่าองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ได้สนับสนุนทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกแก่บัณฑิตที่เป็นพนักงานขององค์กรด้วย

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการดำเนินงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก	ผลการวิเคราะห์
6. ท่านคิดว่าปัจจุบัน บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ใน 5 สาขาวิชาหลัก สาขาวิชาใดที่ขาดแคลน สาขาวิชาใดมีความต้องการมากเป็นพิเศษ และมีความต้องการมากน้อยเพียงใด	ยังไม่มีสาขาวิชาใดในสายสังคมศาสตร์ที่ขาดแคลน สำหรับสาขาวิชาที่ทางองค์กรต้องการเป็นสาขาวิชาบริหารธุรกิจ (การเงิน/บัญชี/การตลาด) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และสาขาวิชานิติศาสตร์ (กฎหมายธุรกิจ)	ปัจจุบันองค์กรมุ่งเน้นไปที่สาขาวิชาบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ มีบัณฑิตสมัครเข้ามาเป็นจำนวนมากแต่จากเกณฑ์การคัดเลือกพบว่า มีบัณฑิตสอบผ่านจำนวนน้อย	ยังไม่มีสาขาวิชาใดในสายสังคมศาสตร์ที่ขาดแคลน สำหรับสาขาวิชาที่ทางองค์กรต้องการเป็นสาขาวิชาบริหารธุรกิจ และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ นอกจากนี้องค์กรยังต้องการสาขาวิชานิติศาสตร์ เพราะต้องใช้ความรู้ด้านกฎหมายในการดำเนินธุรกิจ	องค์กรเอกชนเห็นว่าในปัจจุบันยังไม่มีสาขาวิชาใดในสายสังคมศาสตร์ที่ขาดแคลน ซึ่งสาขาวิชาที่องค์กรเอกชนมีความต้องการมากเป็นพิเศษ ประกอบด้วย สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (การเงิน/บัญชี/การตลาด) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และสาขาวิชานิติศาสตร์ (กฎหมายธุรกิจ)

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการดำเนินงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก	ผลการวิเคราะห์
7. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในปัจจุบัน มีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่สำคัญอะไรบ้างต่อการยกระดับผลตอบแทนที่บัณฑิตได้รับจากการปฏิบัติงาน	<p>จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการแน่น ผลการศึกษาอยู่ในระดับดีถึงดีมาก</p> <p>จุดอ่อน คือ ความสามารถในการประยุกต์ความรู้กับงานที่ทำอยู่ ขาดความรู้ในธุรกิจขององค์กรที่บัณฑิตกำลังปฏิบัติงานอยู่</p> <p>โอกาส คือ การเข้าถึงข้อมูลความรู้ได้รวดเร็วทันสมัยจากสื่อต่างๆ ในปัจจุบัน รวมถึงความได้เปรียบในสาขาวิชาที่เป็นวิชาชีพเฉพาะทาง เช่น บัญชีหรือกฎหมาย</p> <p>อุปสรรค คือ ความคดต่ำของภาวะเศรษฐกิจโลก อุปสงค์แรงงานลดลง และการเปิดการค้าเสรีในปี พ.ศ. 2558 ทำให้การแข่งขันในตลาดแรงงานสูงขึ้น</p>	<p>จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการสูง บัณฑิตหลายคนมีการสอบประกาศนียบัตรต่างๆเพิ่มเติมหลังสำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นที่ยอมรับของนายจ้าง</p> <p>จุดอ่อน คือ ความสามารถในการประยุกต์ความรู้กับงานที่ทำอยู่ ขาดทักษะการวิเคราะห์ มีความรู้เฉพาะในตำราที่ตนศึกษามาแต่ต้องการประสบการณ์รู้เนื้องานไม่เต็มที่</p> <p>โอกาส คือ การเข้าถึงข้อมูลความรู้ได้รวดเร็วทันสมัยจากสื่อต่างๆ</p> <p>อุปสรรค คือ ระบบอุดมศึกษาไทยผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ออกมาเป็นจำนวนมากเกินกว่าอุปสงค์ของตลาดแรงงาน ทำให้บัณฑิตเหล่านี้อาจหางานยากหรือไม่ได้งานที่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษามา</p>	<p>จุดแข็ง คือ ผลการศึกษาของบัณฑิตอยู่ในระดับดี</p> <p>จุดอ่อน คือ ขาดทักษะพื้นฐาน อาทิ คอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการประยุกต์ความรู้กับงานที่ทำอยู่ ขาดการใช้ความคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา</p> <p>โอกาส คือ สื่อในปัจจุบันมีความทันสมัย บัณฑิตสามารถเข้าถึงการสมัครงานได้สะดวกขึ้น</p> <p>อุปสรรค คือ บัณฑิตที่จบสายวิทยาศาสตร์อาจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทสายสังคมศาสตร์ ทำให้บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์อาจเผชิญการแข่งขันที่สูงขึ้น</p>	<p>จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการสูง ผลการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีถึงดีมาก บัณฑิตหลายคนมีการสอบประกาศนียบัตรต่างๆเพิ่มเติมซึ่งเป็นที่ยอมรับของนายจ้าง</p> <p>จุดอ่อน คือ ความรู้ที่ศึกษามาไม่สามารถนำมาประยุกต์กับการทำงาน ขาดความรู้ในธุรกิจขององค์กร ขาดทักษะการวิเคราะห์ คอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ มีความรู้เฉพาะแค่ในตำราแต่ต้องการประสบการณ์รู้เนื้องานไม่เต็มที่</p> <p>โอกาส คือ การเข้าถึงข้อมูลการสมัครงานโดยใช้สื่อต่างๆ และเทคโนโลยี และบัณฑิตได้เปรียบจากสาขาวิชาชีพเฉพาะทาง เช่น บัญชีหรือกฎหมาย เป็นต้น</p> <p>อุปสรรค คือ อุปสงค์แรงงานลดลงตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ซบเซา การเปิดการค้าเสรีทำให้ภาวะการแข่งขันในตลาดแรงงานสูงขึ้น อุดมศึกษาไทยผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ออกมามากเกินกว่าอุปสงค์ตลาดแรงงาน ทำให้บัณฑิตเหล่านี้บางส่วนอาจหางานยากและบัณฑิตที่จบสายวิทยาศาสตร์อาจเข้าศึกษาต่อปริญญาโทสายสังคมศาสตร์ ทำให้บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เผชิญการแข่งขันที่สูงขึ้น</p>

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของกรทำงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก	ผลการวิเคราะห์
8.จากการเปิดเสรีการค้าของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรี ท่านคิดว่าสถาบันอุดมศึกษาของไทยควรมีแนวทางอย่างไรในการผลิตบัณฑิตให้มีความพร้อมต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และมีศักยภาพการแข่งขันในตลาดแรงงานได้	เน้นทักษะภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ การคิดวิเคราะห์แก้ไข ปัญหา การนำเสนอผลงาน นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาควรจัดหลักสูตรความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษานานาชาติ อาทิ โครงการแลกเปลี่ยน นิสิตนักศึกษา กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ระยะเวลาสั้นประมาณ 6 เดือนถึง 1 ปี เป็นต้น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ วัฒนธรรมการฝึกการปรับตัวกับผู้อื่นจากหลายประเทศให้ทันต่อการเปิดเสรีการค้าในปี พ.ศ. 2558	เน้นการประยุกต์ความรู้เข้ากับการทำงาน ทักษะคอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศความรู้ในเรื่องของธุรกิจขององค์กรที่บัณฑิตกำลังปฏิบัติงานอยู่ ความสามารถในการนำเสนอผลงาน และการพัฒนาศักยภาพตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับสภาวการณ์แข่งขันที่สูงขึ้นในอนาคต	ควรเพิ่มรายวิชาที่มีลักษณะประชุมกลุ่มและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อฝึกให้บัณฑิตกล้าแสดงความคิดเห็นและเพิ่มทักษะด้านการนำเสนอผลงานให้มากขึ้น นอกจากนี้ภาษาต่างประเทศบัณฑิตควรติดต่อสื่อสารได้ และทักษะการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม	องค์กรเอกชนเห็นว่าจากการเปิดเสรีการค้าของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรี สถาบันอุดมศึกษาของไทยควรมีแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้มีความพร้อมต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง อาทิ เน้นทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ การคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา เน้นทักษะการนำเสนอผลงาน และค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆเสมอ ปลูกฝังให้บัณฑิตกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกต้องอย่างเปิดเผย รวมถึงสถาบันอุดมศึกษาควรจัดหลักสูตรความร่วมมือกับนานาชาติ อาทิ ความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศแลกเปลี่ยน นิสิตนักศึกษา เป็นระยะเวลาสั้น เช่น 6 เดือน 1 ปี เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ วัฒนธรรมและฝึกการปรับตัวกับผู้อื่นจากหลายประเทศให้ทันต่อการเปิดเสรีการค้า เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และมีศักยภาพการแข่งขันในตลาดแรงงานได้ในอนาคต

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก	ผลการวิเคราะห์
9. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อนโยบายปรับค่าจ้างบัณฑิตปริญญาตรี อาทิ เงินเดือนขั้นต่ำ เดือนละ 15,000 บาทของรัฐบาล และนโยบายนี้มีผลดีหรือผลเสียต่อองค์กรของท่านและตลาดแรงงานของประเทศอย่างไร	องค์กรเอกชนขนาดใหญ่เห็นว่าเงินเดือนควรปรับขึ้นตามคุณภาพบัณฑิต ซึ่งองค์กรยินดีปรับขึ้นให้อยู่แล้วถ้ามีความรู้และความสามารถ นโยบายเงินเดือน 15,000 บาทอาจส่งผลกระทบต่อกลไกตลาดแรงงาน และทำให้บัณฑิตบางคนไม่พัฒนาความสามารถเนื่องจากมีเงินเดือนขั้นต่ำอยู่แล้ว และจะส่งผลเสียต่อการแข่งขันในระดับนานาชาติ	องค์กรเอกชนขนาดกลางเห็นว่าในแง่ของต้นทุนค่าครองชีพ เงินเดือนดังกล่าวเห็นสมควรปรับขึ้นให้ อย่างไรก็ตาม ควรพิจารณาเรื่องคุณภาพบัณฑิตทักษะความสามารถต่างๆ และต้นทุนของผู้ประกอบการด้วย อย่างไรก็ตาม ข้อเสียของนโยบายดังกล่าวอาจทำให้บัณฑิตไม่มีการพัฒนาตนเองเพิ่มเติม และอาจส่งผลเสียต่อการแข่งขันในอนาคต	องค์กรเอกชนขนาดเล็กเห็นว่าควรปล่อยให้โครงสร้างเงินเดือนเป็นไปตามอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมากกว่า สิ่งสำคัญคือ ความสามารถและคุณภาพของบัณฑิตเพื่อการแข่งขันกับต่างประเทศในอนาคต รวมถึงนโยบายดังกล่าวอาจทำให้ต้นทุนสินค้าอาจสูงขึ้นและทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้นด้วย	องค์กรเอกชนเห็นว่านโยบายปรับค่าจ้างบัณฑิตปริญญาตรี อาทิ นโยบายเงินเดือนขั้นต่ำของบัณฑิตปริญญาตรีเดือนละ 15,000 บาท ควรปรับขึ้นตามคุณภาพบัณฑิตซึ่งทางองค์กรเอกชนยินดีปรับเงินเดือนให้อยู่แล้วถ้าบัณฑิตมีความรู้ความสามารถเนื่องจากในปัจจุบันค่าครองชีพอยู่ในระดับสูง ในขณะที่เดียวกันผลเสียจากนโยบายเงินเดือน 15,000 บาทอาจส่งผลกระทบต่อกลไกตลาดแรงงานและอาจทำให้บัณฑิตไม่พัฒนาความสามารถเนื่องจากได้รับเงินเดือนขั้นต่ำอยู่แล้ว ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการแข่งขันของตลาดแรงงานในอนาคต รวมถึงต้นทุนสินค้าอาจสูงขึ้นทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้นด้วย
10. ท่านมองภาพอนาคตของคุณสมบัติบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่จะเข้ามาร่วมงานกับองค์กรของท่านอย่างไรบ้าง	รักองค์กรและมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร มีความรับผิดชอบ มีทักษะความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ มีการทำงานเป็นทีม เป็นคนเก่งสามารถประยุกต์ความรู้กับการทำงานได้ดี รวมถึงใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยได้	มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีที่เรียนมา และสามารถประยุกต์ใช้กับงานได้จริงๆ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้น มีทัศนคติที่ดี และมีความคิดสร้างสรรค์	มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีสัมมาคารวะ มีความมานะอดทนต่องาน มีมารยาทต่อผู้อื่น มีทักษะที่สำคัญ อาทิ คอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษ สามารถเรียนรู้งานได้รวดเร็ว	คุณสมบัติที่จะเข้ามาร่วมงานกับองค์กร ประกอบด้วย เป็นผู้ที่รักองค์กรและมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร สู้งาน ขยัน มีความรับผิดชอบและคุณธรรม ซื่อสัตย์ มีมนุษยสัมพันธ์ มีทักษะการทำงานเป็นทีม มีความมานะอดทนต่องาน สามารถประยุกต์ความรู้ ทฤษฎี มาใช้กับการปฏิบัติงานในองค์กรได้มีความคิดสร้างสรรค์ค้นหาความรู้เพิ่มเติมในสายงานที่ปฏิบัติงานอยู่ ภาษาอังกฤษต่างประเทศและทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของกรทำงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก	ผลการวิเคราะห์
11.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของท่านเกี่ยวกับบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน	สร้างระบบที่ให้คำปรึกษาทางวิชาการและความรู้ทั่วไปแก่บัณฑิต อาทิ แนวทางการเติบโตในสายงานหรืออาชีพในแต่ละสาขาวิชาหรือแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคต ใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการเรียนรู้ รวมถึงควรเพิ่มเติมหรือเนื้อหาทางการฝึกสมาธิ/ทำจิตใจให้สงบนิ่งเข้าไปในหลักสูตร เพื่อให้บัณฑิตมีสติและสมาธิในการปฏิบัติงาน และเกิดความผิดพลาดในเนื้องานน้อยที่สุด ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนิสิตนักศึกษาต่างประเทศต่างวัฒนธรรม โดยอาจเปิดโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษาระหว่างประเทศ	บัณฑิตควรมีความรู้ความเข้าใจในแก่นแท้ของทฤษฎีอย่างแจ่มชัด และควรมีการชี้แนะถึงประโยชน์ของทฤษฎีเหล่านั้นเพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานจริง และสามารถนำมาประยุกต์ได้อย่างเข้าใจ นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มทักษะการทำงานของบัณฑิตร่วมกับผู้อื่น ทักษะคิดที่ดี มุมมองของชีวิต และสิ่งสำคัญคือวุฒิภาวะทางด้านความคิดและอารมณ์	ควรเน้นเรื่องคุณภาพของการผลิตบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกมา สถาบันอุดมศึกษาต้องเป็นผู้นำทางด้านการเปลี่ยนแปลงเพื่อรับมือกับสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หลักสูตรต้องมีการเรียนการสอนที่เน้นปฏิบัติมากกว่าทฤษฎีในห้อง เรียน (Project Base Learning) นอกจากนี้ ควรเพิ่มเนื้อหาด้านเส้นทางอาชีพในสายงาน (Career Path) ในแต่ละสาขา วิชาด้วย เพื่อให้บัณฑิตเข้าใจถึงแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคต และสถาบันอุดมศึกษาต้องคำนึงถึงตลาดแรงงานด้วย เพื่อให้ไม่ให้เกิดการผลิตบัณฑิตล้นตลาดแรงงาน	องค์กรเอกชนได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน ประกอบด้วย การผลิตบัณฑิตนอกจากสถาบันอุดมศึกษามุ่งให้ความรู้แก่บัณฑิตแล้ว การปลูกฝังบัณฑิตเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเช่นกัน ควรสร้างระบบที่ให้คำปรึกษาทางวิชาการและความรู้ทั่วไปแก่บัณฑิต แนวทางการเติบโตในสายงานในแต่ละสาขาวิชาหรือแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคต ควรคำนึงถึงอุปสงค์ของตลาดแรงงานและความต้องการของนายจ้างสาขาวิชาชีพต่างๆด้วย เพื่อไม่ให้มีการผลิตบัณฑิตล้นตลาดแรงงานและสอนให้บัณฑิตใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีต่างๆ มาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แก่นิสิตนักศึกษา เน้นทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศเพื่อเตรียมรับมือกับการเปิดการค้าเสรีในปี พ.ศ. 2558 เพิ่มเนื้อหาทางการฝึกสมาธิเข้าไปในหลักสูตร เพื่อให้บัณฑิตมีสติและมีสมาธิในระหว่างปฏิบัติงานและเกิดความผิดพลาดในเนื้องานน้อยที่สุด

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก	ผลการวิเคราะห์
				<p>และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนิสิตนักศึกษาต่างประเทศ โดยอาจเปิดโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษาระหว่างประเทศ</p> <p>ควรเน้นการศึกษาที่ใช้ความคิด ความเข้าใจมากกว่าการท่องจำ ในการเรียนการสอนควรมีการชี้แนะถึงประโยชน์ของทฤษฎีเหล่านั้น เพื่อนำมาใช้ในการทำงานจริงปรับปรุงหลักสูตรในการเรียนการสอนให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ และเน้นเรื่องวุฒิภาวะของบัณฑิต การวิเคราะห์แก้ไขปัญหาต่างๆ</p> <p>ควรส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนให้ได้รับการศึกษาขั้นสูงสุดเพราะผู้สอนต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆอย่างแท้จริงจึงจะสามารถถ่ายทอดสู่ความรู้และประสบการณ์แก่บัณฑิต ได้อย่างมีประสิทธิภาพและต้องเป็นผู้นำทางด้านเปลี่ยนแปลงเพื่อรับมือกับสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หลักสูตรต้องมีการเรียนการสอนที่เน้นปฏิบัติมากกว่าทฤษฎีในห้องเรียน</p>

จากตารางที่ 10 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบ
แทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กร
เอกชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก พบว่า

1) ด้านความต้องการบัณฑิตสาขาวิชาต่างๆในสายสังคมศาสตร์ องค์กรเอกชนมีความ
ต้องการบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์สาขาวิชาบริหารธุรกิจมากที่สุด รองลงมาเป็น
เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ตามลำดับ คุณสมบัติที่สำคัญ
ประกอบด้วยความรู้เชิงเนื้อหาทั้งวิชาการ ความรู้รอบตัวและความรู้ในธุรกิจที่องค์กร
ดำเนินงานอยู่ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองตลอดเวลา มีคุณธรรมและมีใจรักองค์กร มีทักษะ
ด้านคอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ มีความคิดสร้างสรรค์ต่อยอดนวัตกรรมใหม่ๆ และสามารถ
ประยุกต์ความรู้ที่เรียนมาเข้ากับการปฏิบัติงานในองค์กรได้

2) ด้านความแตกต่างของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและ
เอกชน ผู้บริหารระดับสูงจาก 7 องค์กรเอกชนแสดงความเห็นว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจาก
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความแตกต่างกัน ในขณะที่ผู้บริหาร
ระดับสูงอีก 2 ท่านเห็นว่าไม่มีความแตกต่างกัน สาเหตุที่แตกต่างกันเนื่องมาจาก เนื้อหาทาง
วิชาการ ความรู้ ทักษะเบื้องต้น อาทิ ภาษาต่างประเทศหรือทักษะคอมพิวเตอร์ การคิดวิเคราะห์
แก้ไขปัญหา รวมถึงคณาจารย์ อุปกรณ์การเรียนการสอน วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของแต่ละ
สถาบันอุดมศึกษาอาจมีความแตกต่างกันทำให้นักคลิกลักษณะของบัณฑิตมีความแตกต่างกัน

3) ด้านสาขาวิชาที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษา ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนทั้ง 9 แห่ง
เห็นว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาต่างๆ มีความแตกต่างกัน สาเหตุที่แตกต่างกัน
เนื่องมาจากเนื้อหาทางวิชาการมีความแตกต่างกัน วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของแต่ละคณะ
ไม่เหมือนกันแม้จะเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งเดียวกันก็ตาม อย่างไรก็ตาม ความรู้ที่ได้ศึกษามานั้น
แม้จะมีความแตกต่างกัน สิ่งสำคัญที่สุดคือการนำความรู้ที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้ในการ
ปฏิบัติงานจริงมากกว่า

4) ด้านการสร้างร่วมมือในการผลิตบัณฑิตระหว่างองค์กรเอกชนและสถาบัน
อุดมศึกษา องค์กรเอกชนทั้ง 9 แห่งมีการสร้างร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับสถาบันอุดม
ศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของบัณฑิตในตลาดแรงงาน โดยการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามา
ฝึกงานภาคฤดูร้อนในองค์กรเป็นประจำทุกปี เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาได้เรียนรู้การปฏิบัติงานและ
มองเห็นสภาพแวดล้อมและบรรยากาศขององค์กรเอกชน เพื่อนำไปต่อยอดการปฏิบัติงานจริงใน

อนาคต นอกจากนี้พบว่าองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ได้สนับสนุนทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกแก่บัณฑิตที่เป็นพนักงานขององค์กรด้วย

5) ด้านสาขาวิชาที่องค์กรเอกชนเห็นว่าบัณฑิตยังขาดแคลน องค์กรเอกชนเห็นว่าในปัจจุบันยังไม่มีสาขาวิชาใดในสายสังคมศาสตร์ที่ขาดแคลน ซึ่งสาขาวิชาที่องค์กรเอกชนมีความต้องการมากเป็นพิเศษ ประกอบด้วย สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (การเงิน/บัญชี/การตลาด) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และสาขาวิชานิติศาสตร์ (กฎหมายธุรกิจ)

6) เมื่อพิจารณาถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ สามารถสรุปความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนทั้งหมด 9 แห่งได้ดังนี้

จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการสูง ผลการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีถึงดีมาก บัณฑิตหลายคนมีการสอบประกาศนียบัตรต่างๆเพิ่มเติมหลังสำเร็จการศึกษาซึ่งเป็นที่ยอมรับของนายจ้าง

จุดอ่อน คือ ความรู้ที่ศึกษามาไม่สามารถนำมาประยุกต์กับการทำงานได้ ขาดความรู้รอบรู้ในธุรกิจขององค์กรที่ตนเองทำอยู่ ขาดทักษะการวิเคราะห์ คอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ มีความรู้เฉพาะในตำราที่ตนศึกษามาแต่ต้องการประสบความสำเร็จในระยะเวลาอันสั้นโดยยังเรียนรู้เรื่องงานไม่เต็มที่

โอกาส คือ การเข้าถึงข้อมูลการสมัครงาน โดยใช้สื่อและเทคโนโลยีต่างๆได้สะดวกรวดเร็ว และบัณฑิตบางสาขาวิชาได้เปรียบจากการสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาชีพเฉพาะทาง เช่น บัญชีหรือกฎหมาย เป็นต้น

อุปสรรค คือ อุปสงค์แรงงานลดลงตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ซบเซา การเปิดการค้าเสรีทำให้ภาวะการแข่งขันในตลาดแรงงานสูงขึ้น อุดมศึกษาไทยผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ออกมามากเกินกว่าอุปสงค์ตลาดแรงงาน ทำให้บัณฑิตเหล่านี้บางส่วนอาจหางานยาก และบัณฑิตที่จบสายวิทยาศาสตร์อาจเข้าศึกษาต่อปริญญาโทสายสังคมศาสตร์ ทำให้บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เผชิญการแข่งขันที่สูงขึ้น

7) ด้านแนวทางการผลิตบัณฑิตเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปิดเสรีการค้าอาเซียน องค์กรเอกชนเห็นว่าจากการเปิดเสรีการค้าของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรี สถาบันอุดมศึกษาของไทยควรมีแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้มีความพร้อมต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง อาทิ เน้นทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ การคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา เน้นทักษะการนำเสนอผลงานและค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆเสมอ ปลูกฝังให้บัณฑิตกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่ง

ที่ถูกต้องอย่างเปิดเผย รวมถึงสถาบันอุดมศึกษาควรจัดหลักสูตรความร่วมมือกับนานาชาติ อาทิ ความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษาเป็นระยะเวลาสั้น เช่น 6 เดือน 1 ปี เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ วัฒนธรรมและฝึกการปรับตัวกับผู้อื่นจากหลายประเทศให้ทันต่อการเปิดเสรีการค้า เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และมีศักยภาพการแข่งขันในตลาดแรงงานได้ในอนาคต

8) ด้านความคิดเห็นต่อนโยบายค่าจ้างขั้นต่ำของบัณฑิตปริญญาตรี องค์กรเอกชนเห็นว่านโยบายปรับค่าจ้างบัณฑิตปริญญาตรี อาทิ นโยบายเงินเดือนขั้นต่ำของบัณฑิตปริญญาตรี เดือนละ 15,000 บาท ควรปรับขึ้นตามคุณภาพบัณฑิตซึ่งทางองค์กรเอกชนยินดีปรับเงินเดือนให้อยู่แล้วถ้าบัณฑิตมีความรู้ความสามารถเนื่องจากในปัจจุบันค่าครองชีพอยู่ในระดับสูง ในขณะที่เดียวกันผลเสียจากนโยบายเงินเดือน 15,000 บาทอาจส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานและอาจทำให้บัณฑิตไม่พัฒนาความสามารถเนื่องจากได้รับเงินเดือนขั้นต่ำอยู่แล้ว ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการแข่งขันของตลาดแรงงานในอนาคต รวมถึงต้นทุนสินค้าอาจสูงขึ้นทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้นด้วย

9) ด้านคุณสมบัติของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่องค์กรเอกชนต้องการ คุณสมบัติของบัณฑิตที่จะเข้ามาร่วมงานกับองค์กร ประกอบด้วย เป็นผู้ที่รักองค์กรและมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร ใฝ่งาน ขยัน มีความรับผิดชอบและคุณธรรม ซื่อสัตย์ มีมนุษยสัมพันธ์ มีทักษะการทำงานเป็นทีม มีมารยาทต่อผู้อื่น มีความมานะอดทนต่องาน สามารถประยุกต์ความรู้ ทฤษฎีมาใช้ในการปฏิบัติงานในองค์กรได้มีความคิดสร้างสรรค์ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในสายงานที่ปฏิบัติงานอยู่ ภาษาต่างประเทศและทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์

10) ด้านความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา องค์กรเอกชนได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน ประกอบด้วยการผลิตบัณฑิต นอกจากสถาบันอุดมศึกษามุ่งให้ความรู้แก่บัณฑิตแล้ว การปลูกฝังบัณฑิตเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเช่นกัน

สถาบันอุดมศึกษาควรสร้างระบบที่ให้คำปรึกษาทางวิชาการและความรู้ทั่วไปแก่บัณฑิต อาทิ แนวทางการเติบโตในสายงานหรืออาชีพในแต่ละสาขาวิชาหรือแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคต โดยการจัดให้มีการอบรมหรือเชิญรุ่นพี่บัณฑิตที่มีประสบการณ์มาทำการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรื่องที่น่ายั้ง (องค์กรเอกชน) ต้องการ อาทิ การปรับตัวให้เข้ากับที่ทำงานบรรยายและสอนเรื่องเทคนิคในการปฏิบัติงานจริงในองค์กรเอกชน บัณฑิตที่จบใหม่จะปฏิบัติงานแห่งแรกไม่นานเพราะไม่มีความอดทนหรือปฏิบัติงานในระยะเวลาสั้นๆเพียงหาประสบการณ์และ

ย้ายไปองค์กรแห่งใหม่เพิ่มเงินเดือนที่สูงขึ้นจึงควรปลูกฝังให้บัณฑิตมีความอดทนรักงานและรับผิดชอบให้มากขึ้น

สถาบันอุดมศึกษาควรคำนึงถึงอุปสงค์ของตลาดแรงงานและความต้องการของนายจ้างสาขาวิชาชีพต่างๆด้วย เพื่อไม่ให้มีการผลิตบัณฑิตล้นตลาดแรงงานและสอนให้บัณฑิตใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีต่างๆมาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แก่นิสิตนักศึกษา เน้นทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศเพื่อเตรียมรับมือกับการเปิดการค้าเสรีในปี พ.ศ. 2558 เพิ่มเนื้อหาทางการฝึกสมาธิ / ทำจิตใจให้นิ่งเข้าไปในหลักสูตร เพื่อให้บัณฑิตมีสติและมีสมาธิในระหว่างปฏิบัติงานและเกิดความผิดพลาดในเนื้องานน้อยที่สุดและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนิสิตนักศึกษาต่างประเทศต่างวัฒนธรรม โดยอาจเปิดโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตศึกษาระหว่างประเทศ

สถาบันอุดมศึกษาควรปลูกฝังให้บัณฑิตมีความเป็นผู้กล้าคิดกล้าแสดงออกและมีความมั่นใจในตนเอง อาทิ อาจจัดการเรียนการสอนในลักษณะที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นเน้นการศึกษาที่ใช้ความคิด ความเข้าใจให้แก่บัณฑิตมากกว่าการท่องจำ ในการเรียนการสอนควรมีการชี้แนะถึงประโยชน์ของทฤษฎีเหล่านั้น เพื่อนำมาปฏิบัติในชีวิตการทำงานจริง ปรับปรุงหลักสูตรในการเรียนการสอนให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเข้าใจ และเน้นเรื่องวุฒิภาวะของบัณฑิต ระบบความคิด ระบบการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาต่างๆ

สถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนให้ได้รับการศึกษาขั้นสูงสุดเพราะผู้สอนต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆอย่างแท้จริงจึงจะสามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่บัณฑิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันอุดมศึกษาต้องเป็นผู้นำทางด้านการเปลี่ยนแปลงเพื่อรับมือกับสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หลักสูตรต้องมีการเรียนการสอนที่เน้นปฏิบัติมากกว่าทฤษฎีในห้องเรียน (Project Base Learning) และควรติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตหลังจากสำเร็จการศึกษาและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

สำหรับรายละเอียดการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนแต่ละแห่ง (ทั้งหมด 9 บริษัท) ได้นำเสนอเอาไว้ในภาคผนวก ง.

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ได้จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 4 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 2 แห่ง ซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 9 แห่ง โดยการเก็บข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จำนวน 450 คน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งลักษณะและสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ได้แสดงไว้ในตารางที่ 6

การศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในครั้งนี้ จะใช้รูปแบบสมการที่ใช้เป็นสมการถดถอยเส้นตรงแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regressions) มาทำการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบสมการความสัมพันธ์ระหว่างอายุและรายได้ตามทฤษฎีทุนมนุษย์ซึ่งมีรูปแบบสมการรายได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \ln Y = & \beta_0 + \beta_1 \text{AGE} + \beta_2 \text{AGESQ} + \beta_3 \text{SEX} + \beta_4 \text{MAR} + \beta_5 \text{FEDUC1} \\ & + \beta_6 \text{FEDUC2} + \beta_7 \text{HONOR} + \beta_8 \text{SIZE1} + \beta_9 \text{SIZE2} + \beta_{10} \text{PUB} \\ & + \beta_{11} \text{FACUL1} + \beta_{12} \text{FACUL2} + \beta_{13} \text{FACUL3} + \beta_{14} \text{FACUL4} + \varepsilon_i \end{aligned}$$

โดยที่ค่าตัวแปรและความหมาย เป็นไปดังตารางที่ 11 ดังนี้

ตารางที่ 11 เกณฑ์ในการวัดค่าตัวแปร

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	ความหมาย
Y		ผลตอบแทนที่ได้จากการทำงานในรูปตัวเงิน ซึ่งเป็นรายได้ต่อเดือนจากการทำงาน ได้แก่ เงินเดือน โบนัส สวัสดิการอื่นๆ
β_i		ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร, $i = 1, 2, \dots, 14$
ε_i		ค่าความคลาดเคลื่อนที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง (Random Error)
AGE		อายุ
AGESQ		อายุกำลังสอง
SEX	1	เพศชาย
	0	เพศหญิง
MAR	1	สถานภาพสมรส
	0	สถานภาพโสด
FEDUC1	1	ระดับการศึกษาบิดาของบัณฑิตเท่ากับระดับปริญญาตรี
	0	อื่นๆ
FEDUC2	1	ระดับการศึกษาบิดาของบัณฑิตสูงกว่าระดับปริญญาตรี
	0	อื่นๆ
HONOR	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป
	0	อื่นๆ

ตารางที่ 11 เกณฑ์ในการวัดค่าตัวแปร (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	ความหมาย
SIZE1	1	บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่
	0	อื่นๆ
SIZE2	1	บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนขนาดกลาง
	0	อื่นๆ
PUB	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
	0	อื่นๆ
FACUL1	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์
	0	อื่นๆ
FACUL2	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชานิติศาสตร์
	0	อื่นๆ
FACUL3	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
	0	อื่นๆ
FACUL4	1	บัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาบริหารธุรกิจ
	0	อื่นๆ

สมการในตารางที่ 12 เป็นสมการรายได้ก่อนหักภาษีจากการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนจำนวน 6 แห่งในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีจำนวนทั้งหมด 450 คน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 12 สมการรายได้ก่อนหักภาษีจากการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสาย
สังคมศาสตร์

ตัวแปร	สาขาวิชารัฐศาสตร์		สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์		สาขาวิชานิติศาสตร์	
	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่า t-Statistic	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่า t-Statistic	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่า t-Statistic
Constant	9.437	8.977***	1.855	1.125	2.506	1.092
AGE	0.161	2.140**	0.709	6.141***	0.643	4.086***
AGESQ	-0.002	-1.284	-0.012	-5.805***	-0.010	-3.816***
SEX	0.004	0.127	0.079	2.422**	-0.029	-0.418
MAR	0.020	0.764	0.102	1.684*	-0.031	-0.885
FEDUC1	-0.031	-0.834	-0.010	-0.297	0.018	0.310
FEDUC2	-0.031	-0.754	-0.108	-2.258**	0.083	1.094
HONOR	0.088	3.348***	0.010	0.309	0.045	0.958
SIZE1	0.235	9.787***	0.254	8.193***	0.203	5.114***
SIZE2	0.173	8.022***	0.166	5.335***	0.192	4.737***
PUB	-0.026	-0.534	-	-	-0.104	-1.235
FACUL1	-	-	-	-	-	-
FACUL2	-	-	-	-	-	-
FACUL3	-	-	-	-	-	-
FACUL4	-	-	-	-	-	-
Adj R Square	0.857		0.754		0.557	
F-Statistic	54.426		31.369		12.208	
N	90		90		90	

หมายเหตุ: เครื่องหมาย *, **, *** หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 10%, 5% และ 1% ตามลำดับ

เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 2 แห่งที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ (มหาวิทยาลัยรังสิตและมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต) ไม่มีสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในหลักสูตรปริญญาตรี ด้วยเหตุนี้รูปแบบสมการถดถอยสำหรับสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จึงไม่มีตัวแปรด้านประเภทของสถาบันอุดมศึกษา (PUB)

ตารางที่ 12 สมการรายได้ก่อนหักภาษีจากการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสาย
สังคมศาสตร์ (ต่อ)

ตัวแปร	สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์		สาขาวิชาบริหารธุรกิจ		รวมทั้งหมด 5 สาขาวิชา	
	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่า t-Statistic	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่า t-Statistic	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่า t-Statistic
Constant	10.186	9.829***	3.694	3.176***	6.717	11.791***
AGE	0.113	1.546	0.581	7.315***	0.336	8.459***
AGESQ	-0.001	-0.957	-0.009	-7.008***	-0.005	-6.795***
SEX	0.038	1.252	-0.188	-4.661***	-0.057	-3.298***
MAR	0.190	3.673***	0.265	3.509***	0.062	2.770***
FEDUC1	0.077	1.421	-0.048	-0.799	0.025	1.178
FEDUC2	0.091	1.454	0.063	1.031	0.039	1.529
HONOR	-0.011	-0.350	-0.031	-0.841	0.037	2.235**
SIZE1	0.323	13.162***	0.358	10.785***	0.302	17.927***
SIZE2	0.215	8.930***	0.269	8.485***	0.235	14.105***
PUB	0.090	1.523	0.379	5.623***	0.113	4.209***
FACUL1	-	-	-	-	-0.015	-0.652
FACUL2	-	-	-	-	0.037	1.519
FACUL3	-	-	-	-	0.170	5.971***
FACUL4	-	-	-	-	0.254	9.248***
Adj R Square	0.909		0.953		0.858	
F-Statistic	89.891		181.862		194.484	
N	90		90		450	

หมายเหตุ: เครื่องหมาย *, **, *** หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 10%, 5% และ 1% ตามลำดับ

ตารางที่ 13 สมการรายได้หลังหักภาษีจากการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสาย
สังคมศาสตร์

ตัวแปร	สาขาวิชารัฐศาสตร์		สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์		สาขาวิชานิติศาสตร์	
	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่า t-Statistic	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่า t-Statistic	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่า t-Statistic
Constant	9.018	8.378***	1.802	1.112	3.179	1.433
AGE	0.195	2.538**	0.715	6.306***	0.595	3.917***
AGESQ	-0.002	-1.806*	-0.012	-6.007***	-0.009	-3.655***
SEX	0.012	0.396	0.072	2.248**	0.001	0.012
MAR	0.021	0.795	0.105	1.757*	-0.029	-0.862
FEDUC1	-0.032	-0.862	-0.001	-0.039	0.010	0.181
FEDUC2	-0.026	-0.615	-0.102	-2.169**	0.077	1.046
HONOR	0.073	2.728***	-0.001	-0.018	0.050	1.098
SIZE1	0.229	9.279***	0.249	8.192***	0.200	5.223***
SIZE2	0.165	7.502***	0.162	5.312***	0.186	4.747***
PUB	-0.037	-0.739	-	-	-0.080	-0.978
FACUL1	-	-	-	-	-	-
FACUL2	-	-	-	-	-	-
FACUL3	-	-	-	-	-	-
FACUL4	-	-	-	-	-	-
Adj R Square	0.831		0.747		0.562	
F-Statistic	44.716		30.166		12.421	
N	90		90		90	

หมายเหตุ: เครื่องหมาย *, **, *** หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 10%, 5% และ 1% ตามลำดับ

เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 2 แห่งที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ (มหาวิทยาลัยรังสิตและมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต) ไม่มีสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในหลักสูตรปริญญาตรี ด้วยเหตุนี้รูปแบบสมการถดถอยสำหรับสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จึงไม่มีตัวแปรด้านประเภทของสถาบันอุดมศึกษา (PUB)

ตารางที่ 13 สมการรายได้หลังหักภาษีจากการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสาย
สังคมศาสตร์ (ต่อ)

ตัวแปร	สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์		สาขาวิชาบริหารธุรกิจ		รวมทั้งหมด 5 สาขาวิชา	
	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่า t-Statistic	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่า t-Statistic	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่า t-Statistic
Constant	10.225	10.176***	3.344	2.943***	6.439	11.432***
AGE	0.116	1.635	0.612	7.891***	0.361	9.178***
AGESQ	-0.001	-1.067	-0.010	-7.705***	-0.005	-7.662***
SEX	0.003	0.098	-0.204	-5.178***	-0.065	-3.838***
MAR	0.161	3.207***	0.270	3.660***	0.063	2.847***
FEDUC1	0.091	1.734*	-0.087	-1.497	0.014	0.656
FEDUC2	0.061	1.001	0.019	0.312	0.024	0.945
HONOR	0.008	0.272	-0.033	-0.920	0.031	1.861*
SIZE1	0.283	11.911***	0.355	10.948***	0.288	17.273***
SIZE2	0.171	7.318***	0.257	8.292***	0.219	13.272***
PUB	0.062	1.079	0.413	6.277***	0.111	4.201***
FACUL1	-	-	-	-	-0.016	-0.691
FACUL2	-	-	-	-	0.044	1.836**
FACUL3	-	-	-	-	0.180	6.368***
FACUL4	-	-	-	-	0.252	9.249***
Adj R Square	0.890		0.950		0.841	
F-Statistic	72.690		171.698		171.212	
N	90		90		450	

หมายเหตุ: เครื่องหมาย *, **, *** หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 10%, 5% และ 1% ตามลำดับ

ผลการศึกษาในภาพรวมจากกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จำนวน 450 คน พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ส่วนใหญ่จากตัวแปรต่างๆที่ใช้ในการศึกษามีเครื่องหมายเป็นไปตามที่คาดไว้ กล่าวคือ สมการถดถอยให้ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอายุ (AGE) เป็นบวก และค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอายุกำลังสอง (AGESQ) เป็นลบอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งหมายความว่าเมื่ออายุมากขึ้น รายได้ก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย และเพิ่มขึ้นจนถึงช่วงอายุที่สมรรถภาพทางร่างกายและสติปัญญาเริ่มเสื่อมถอยลง ทำให้ความสามารถในการปฏิบัติงานและผลิตภาพ (Productivity) ลดลงตามไปด้วยจึงมีรายได้ลดลง ส่วนตัวแปรทางด้านเพศ (SEX) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์มีค่าเป็นลบ กล่าวคือ ตัวแปรทางด้านเพศมีผลต่อรายได้ โดยเพศหญิงมีรายได้สูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ตัวแปรทางด้านสถานภาพสมรส (MAR) เป็นบวก ซึ่งหมายความว่าบัณฑิตที่มีสถานภาพสมรสมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าบัณฑิตที่มีสถานภาพโสด ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่บัณฑิตสถานภาพสมรสจำเป็นต้องหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว เนื่องจากต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าบัณฑิตที่มีสถานภาพโสด รวมถึงบัณฑิตสถานภาพสมรสโดยเฉลี่ยมีอายุที่มากกว่าบัณฑิตที่มีสถานภาพโสด อย่างไรก็ตาม ตัวแปรทางด้านระดับการศึกษาของบิดา (FEDUC) ไม่มีนัยสำคัญต่อรายได้ของบัณฑิตแต่อย่างใด

ตัวแปรด้านผลการศึกษาหรือเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรี (HONOR) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อรายได้ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ และตัวแปรทางด้านขนาดขององค์กรเอกชนที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ (SIZE) มีผลต่อรายได้ของบัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญในเชิงบวก กล่าวคือ บัณฑิตที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่มีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนขนาดกลาง และขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับตัวแปรทางด้านประเภทสถาบันอุดมศึกษา (PUB) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีรายได้เฉลี่ยที่สูงกว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้เมื่อเราทำการศึกษาตัวแปรทางด้านสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา (FACUL) พบว่าการที่บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาที่แตกต่างกันนั้น มีรายได้เฉลี่ยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อศึกษาตัวแปรต่างๆและค่าสัมประสิทธิ์จากสมการถดถอยในแต่ละสาขาวิชาพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอายุ (AGE) เป็นบวกและค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอายุกำลังสอง (AGESQ) เป็นลบอย่างมีนัยสำคัญเช่นเดียวกับผลการศึกษาในภาพรวม ในขณะที่ตัวแปรทางด้านเพศ (SEX) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์มีค่าเป็นลบอย่างมีนัยสำคัญในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ แต่ค่า

สัมประสิทธิ์มีค่าเป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญในสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ กล่าวคือ ตัวแปรทางด้านเพศมีผลต่อรายได้ โดยเพศหญิงมีรายได้น้อยกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรด้านสถานภาพสมรส (MAR) มีค่าสัมประสิทธิ์ตัวแปรเป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญในสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่บัณฑิตสถานภาพสมรสจำเป็นต้องหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว เนื่องจากต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าบัณฑิตที่มีสถานภาพโสด โดยผลการศึกษาที่ออกมา มีลักษณะเดียวกันกับผลการศึกษาในภาพรวม

ตัวแปรทางด้านระดับการศึกษาของบิดา (FEDUC) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อรายได้ของบัณฑิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ กล่าวคือ ระดับการศึกษาของบิดาของบัณฑิตส่งผลต่อรายได้ของบัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม ตัวแปรทางด้านระดับการศึกษาของบิดากลับมีความสัมพันธ์ในเชิงลบต่อรายได้ของบัณฑิตสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และตัวแปรทางด้านระดับการศึกษาของบิดาไม่มีนัยสำคัญต่อรายได้ของบัณฑิตในสาขาวิชารัฐศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ และสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาสมการถดถอยผ่าน โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for The Social Science: SPSS) ไม่ได้สะท้อนข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับตัวแปรระดับการศึกษาของบิดา

ตัวแปรด้านผลการศึกษาหรือเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรี (HONOR) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อรายได้ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ และตัวแปรทางด้านขนาดขององค์กรเอกชนที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ (SIZE) มีผลต่อรายได้ของบัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญในเชิงบวกทั้ง 5 สาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์ กล่าวคือ บัณฑิตที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่มีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนขนาดกลางและขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ตัวแปรทางด้านประเภทสถาบันอุดมศึกษา (PUB) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีรายได้เฉลี่ยที่สูงกว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอย่างมีนัยสำคัญในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ตัวแปรทางด้านประเภทสถาบันอุดมศึกษาไม่มีนัยสำคัญต่อรายได้ของบัณฑิตในสาขาวิชารัฐศาสตร์ สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์แต่อย่างใด

ตารางที่ 14 สมการรายได้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลาย

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่า t-Statistic
Constant	8.485	15.943***
AGE	0.186	4.922***
AGESQ	-0.002	-3.047***
SEX	0.014	0.878
MAR	-0.044	-2.613***
FEDUC1	-0.018	-1.023
FEDUC2	-0.117	-1.387
HONOR	0.394	7.276***
PUB	0.065	3.013***
Adj R Square	0.732	
F-Statistic	171.690	
N	500	

หมายเหตุ: เครื่องหมาย *, **, *** หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 10%, 5% และ 1% ตามลำดับ

การวิจัยในครั้งนี้จะนำผลการศึกษาที่ได้จากสมการถดถอยในภาพรวมจากกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จำนวน 450 คน ไปประมาณค่ารายได้ตลอดชีพของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งก่อนหักภาษีและหลังหักภาษี เนื่องจากผลการศึกษาสมการถดถอยในภาพรวมจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 คน พบค่านัยสำคัญทางสถิติหลายตัวแปร ก่อนนำความแตกต่างของรายได้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและรายได้ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลาย (มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6) ซึ่งนำข้อมูลมาจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลายจำนวน 500 คน ไปเปรียบเทียบกับต้นทุนทางการศึกษา และศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตสาขาต่างๆในสายสังคมศาสตร์ต่อไป

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ต้นทุนทางการศึกษา

การแสดงผลการวิเคราะห์ต้นทุนทางการศึกษาในครั้งนี้ ได้วิเคราะห์ต้นทุนส่วนบุคคลและต้นทุนทางสังคมออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ต้นทุนส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 ต้นทุนทางสังคมจำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา ส่วนที่ 3 ต้นทุนทางสังคมจำแนกตามสาขาวิชา และส่วนที่ 4 ต้นทุนทางการศึกษาที่ปรับด้วยความสูญเปล่าทางการศึกษาเพื่อให้เห็นภาพขององค์ประกอบต้นทุนแต่ละประเภทอย่างชัดเจน โดยวิธีการคำนวณต้นทุนในการวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานว่ารายจ่ายที่เกิดขึ้นจริงกับงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ต้นทุนส่วนบุคคล

ต้นทุนส่วนบุคคลเป็นต้นทุนที่บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ใช้จ่ายจริงเพื่อการศึกษาประกอบด้วยค่าใช้จ่ายที่บัณฑิตจ่ายให้แก่สถาบันอุดมศึกษาในลักษณะของค่าหน่วยกิต ค่าลงทะเบียนศึกษา ค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงการศึกษาต่างๆ และค่าใช้จ่ายส่วนตัวของบัณฑิตในขณะที่ศึกษาอยู่ ประกอบด้วย ค่าเครื่องแบบ ค่าแบบเรียนและค่าอุปกรณ์การเรียน เป็นต้น ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่รวมค่าใช้จ่ายพื้นฐานในชีวิตประจำวันของบุคคลซึ่งได้แก่ ค่าอาหาร ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น เนื่องจากค่าใช้จ่ายดังกล่าวถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายจำเป็นและต้องจ่ายแม้ว่าจะไม่ได้ลงทุนศึกษาในระดับปริญญาตรีก็ตาม

สำหรับค่าใช้จ่ายที่บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ต้องจ่ายให้แก่สถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วยค่าธรรมเนียมและค่าลงทะเบียนเข้าศึกษานั้น พบว่าสาขาวิชานิติศาสตร์มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 35,650 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือสาขาวิชาบริหารธุรกิจเท่ากับ 32,600 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 32,133 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชารัฐศาสตร์เท่ากับ 26,960 บาทต่อคนต่อปี และสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เท่ากับ 22,933 บาทต่อคนต่อปี ตามลำดับ ในขณะที่ค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเรียนของบัณฑิตนั้น สาขาวิชาบริหารธุรกิจมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 10,928 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 9,012 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชานิติศาสตร์เท่ากับ 5,144 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชารัฐศาสตร์เท่ากับ 4,931 บาทต่อคนต่อปี และสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เท่ากับ 4,381 บาทต่อคนต่อปี ตามลำดับ

ต้นทุนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ด้านค่าเครื่องแบบ พบว่าสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 5,152 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือ

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 4,312 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เท่ากับ 2,628 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชารัฐศาสตร์เท่ากับ 2,549 บาทต่อคนต่อปี และสาขาวิชานิติศาสตร์เท่ากับ 2,204 บาทต่อคนต่อปีตามลำดับ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 15-19

ตารางที่ 15 ต้นทุนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์จำแนกตามประเภทของต้นทุน

หน่วย: บาท/คน/ปี

สถาบันอุดมศึกษา	ค่าเล่าเรียน	ค่าแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน	ค่าเครื่องแบบ	รวมต้นทุนส่วนบุคคล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	29,000	3,111	1,333	33,445
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	26,000	1,662	712	28,374
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	25,800	3,903	1,673	31,375
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	18,000	9,157	6,105	33,262
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	36,000	6,820	2,923	45,743
เฉลี่ย 5 สถาบันอุดมศึกษา	26,960	4,931	2,549	34,440

- ที่มา: 1. ค่าเล่าเรียน ได้มาจาก อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาสำหรับบัณฑิตปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2555 สำนักงานทะเบียนและประมวลผล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. ค่าแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน และค่าเครื่องแบบ ได้มาจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

ตารางที่ 16 ต้นทุนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จำแนกตามประเภทของต้นทุน

หน่วย: บาท/คน/ปี

สถาบันอุดมศึกษา	ค่าเล่าเรียน	ค่าแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน	ค่าเครื่องแบบ	รวมต้นทุนส่วนบุคคล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	29,000	1,470	630	31,100
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	25,800	2,218	951	28,968
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	14,000	9,455	6,303	29,759
เฉลี่ย 3 สถาบันอุดมศึกษา	22,933	4,381	2,628	29,942

- ที่มา: 1. ค่าเล่าเรียน ได้มาจาก อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาสำหรับบัณฑิตปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2555 สำนักงานทะเบียนและประมวลผล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ค่าแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน และค่าเครื่องแบบ ได้มาจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

ตารางที่ 17 ต้นทุนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์
จำแนกตามประเภทของต้นทุน

หน่วย: บาท/คน/ปี

สถาบันอุดมศึกษา	ค่าเล่าเรียน	ค่าแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน	ค่าเครื่องแบบ	รวมต้นทุนส่วนบุคคล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	29,000	7,038	3,016	39,055
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	27,600	7,068	3,029	37,697
มหาวิทยาลัยรังสิต	42,800	4,401	1,886	49,087
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	43,200	2,068	886	46,154
เฉลี่ย 4 สถาบันอุดมศึกษา	35,650	5,144	2,204	42,998

- ที่มา: 1. ค่าเล่าเรียน ได้มาจาก อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาสำหรับบัณฑิตปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2555 สำนักงานทะเบียนและประมวลผล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. ค่าแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน และค่าเครื่องแบบ ได้มาจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

ตารางที่ 18 ต้นทุนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
จำแนกตามประเภทของต้นทุน

หน่วย: บาท/คน/ปี

สถาบันอุดมศึกษา	ค่าเล่าเรียน	ค่าแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน	ค่าเครื่องแบบ	รวมต้นทุนส่วนบุคคล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	29,000	8,447	3,620	41,067
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	28,400	10,084	4,322	42,806
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	25,800	7,096	3,041	35,937
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	18,000	11,331	7,554	36,885
มหาวิทยาลัยรังสิต	48,400	5,327	2,283	56,010
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	43,200	11,788	5,052	60,040
เฉลี่ย 6 สถาบันอุดมศึกษา	32,133	9,012	4,312	45,458

- ที่มา: 1. ค่าเล่าเรียน ได้มาจาก อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาสำหรับบัณฑิตปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2555 สำนักงานทะเบียนและประมวลผล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. ค่าแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน และค่าเครื่องแบบ ได้มาจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

ตารางที่ 19 ต้นทุนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
จำแนกตามประเภทของต้นทุน

หน่วย: บาท/คน/ปี

สถาบันอุดมศึกษา	ค่าเล่าเรียน	ค่าแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน	ค่าเครื่องแบบ	รวมต้นทุนส่วนบุคคล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	29,000	9,155	3,924	42,078
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	28,400	10,800	4,628	43,828
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	25,800	12,140	5,203	43,142
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	18,000	11,814	7,876	37,691
มหาวิทยาลัยรังสิต	51,200	4,029	1,727	56,956
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	43,200	17,629	7,555	68,384
เฉลี่ย 6 สถาบันอุดมศึกษา	32,600	10,928	5,152	48,680

- ที่มา: 1. ค่าเล่าเรียน ได้มาจาก อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาสำหรับบัณฑิตปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2555 สำนักงานทะเบียนและประมวลผล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. ค่าแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน และค่าเครื่องแบบ ได้มาจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

ตารางที่ 20 ต้นทุนส่วนบุคคลเฉลี่ยของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ จำนวน 5 สาขาวิชา
จำแนกตามประเภทของต้นทุน

หน่วย: บาท/คน/ปี

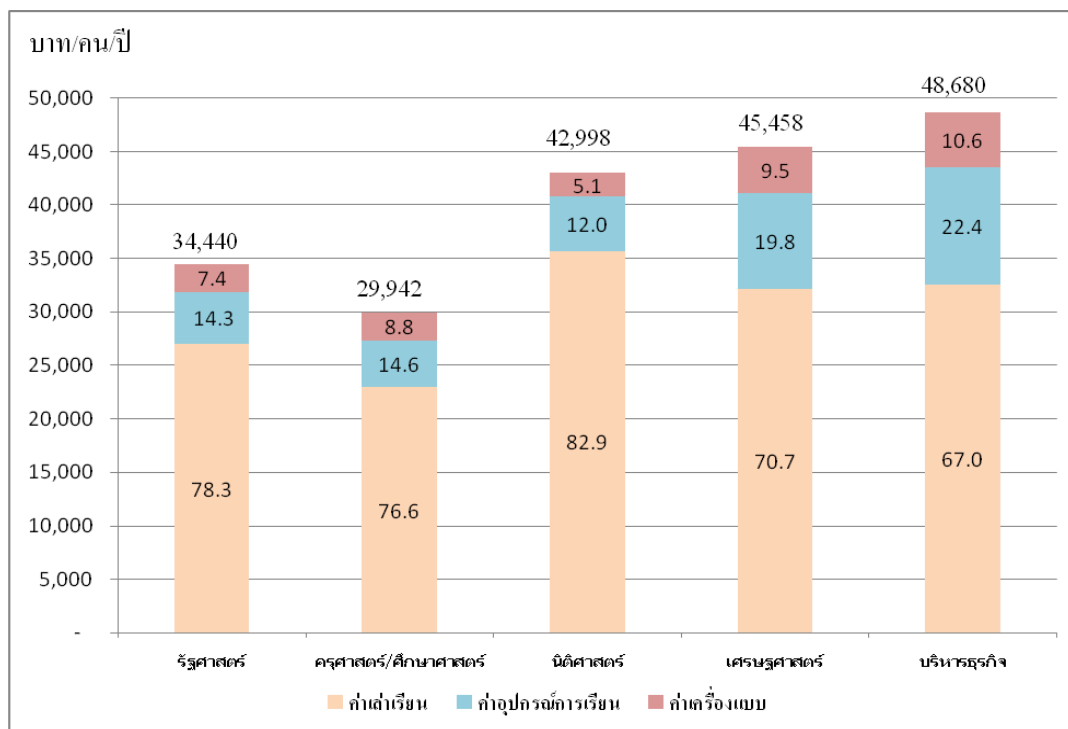
สาขาวิชา	ค่าเล่าเรียน	ค่าแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน	ค่าเครื่องแบบ	รวมต้นทุนส่วนบุคคล
รัฐศาสตร์ (เฉลี่ย 5 สถาบันอุดมศึกษา)	26,960 (78.3)	4,931 (14.3)	2,549 (7.4)	34,440 (100.0)
ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (เฉลี่ย 3 สถาบันอุดมศึกษา)	22,933 (76.6)	4,381 (14.6)	2,628 (8.8)	29,942 (100.0)
นิติศาสตร์ (เฉลี่ย 4 สถาบันอุดมศึกษา)	35,650 (82.9)	5,144 (12.0)	2,204 (5.1)	42,998 (100.0)
เศรษฐศาสตร์ (เฉลี่ย 6 สถาบันอุดมศึกษา)	32,133 (70.7)	9,012 (19.8)	4,312 (9.5)	45,458 (100.0)
บริหารธุรกิจ (เฉลี่ย 6 สถาบันอุดมศึกษา)	32,600 (67.0)	10,928 (22.4)	5,152 (10.6)	48,680 (100.0)

- ที่มา: 1. ค่าเล่าเรียน ได้มาจาก อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาสำหรับบัณฑิตปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2555 สำนักงานทะเบียนและประมวลผล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. ค่าแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน และค่าเครื่องแบบ ได้มาจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง ร้อยละ

สำหรับต้นทุนส่วนบุคคลทั้งหมดซึ่งจำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษานั้น พบว่าสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีต้นทุนส่วนบุคคลต่อปีโดยเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 48,680 บาท รองลงมาคือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 45,458 บาท สาขาวิชานิติศาสตร์เท่ากับ 42,998 บาท สาขาวิชารัฐศาสตร์เท่ากับ 34,440 บาท และสาขาวิชาที่มีต้นทุนส่วนบุคคลต่อปีโดยเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เท่ากับ 29,942 บาทตามลำดับ ดังแสดงไว้ในภาพที่ 7

ภาพที่ 7 ต้นทุนส่วนบุคคลจำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขภายในแท่งหมายถึง ร้อยละ

เมื่อเราจำแนกค่าใช้จ่ายที่บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ต้องจ่ายให้แก่สถาบันอุดมศึกษาจำนวน 6 แห่งนั้น ต้นทุนส่วนบุคคลของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนส่วนบุคคลของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ต้นทุนส่วนบุคคลของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีค่าที่สูงกว่าต้นทุนส่วนบุคคลของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยต้นทุนส่วนบุคคลต่อปีโดยเฉลี่ยของนิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีค่าสูงที่สุดเท่ากับ 55,080 บาท รองลงมาคือมหาวิทยาลัยรังสิตเท่ากับ 54,018 บาท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เท่ากับ 38,176 บาท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่ากับ 37,349 บาท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เท่ากับ 34,856 บาท และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเท่ากับ 34,399 บาทตามลำดับ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ต้นทุนส่วนบุคคลเฉลี่ยของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ จำนวน 6 สถาบัน
อุดมศึกษา จำแนกตามประเภทของต้นทุน

หน่วย: บาท/คน/ปี

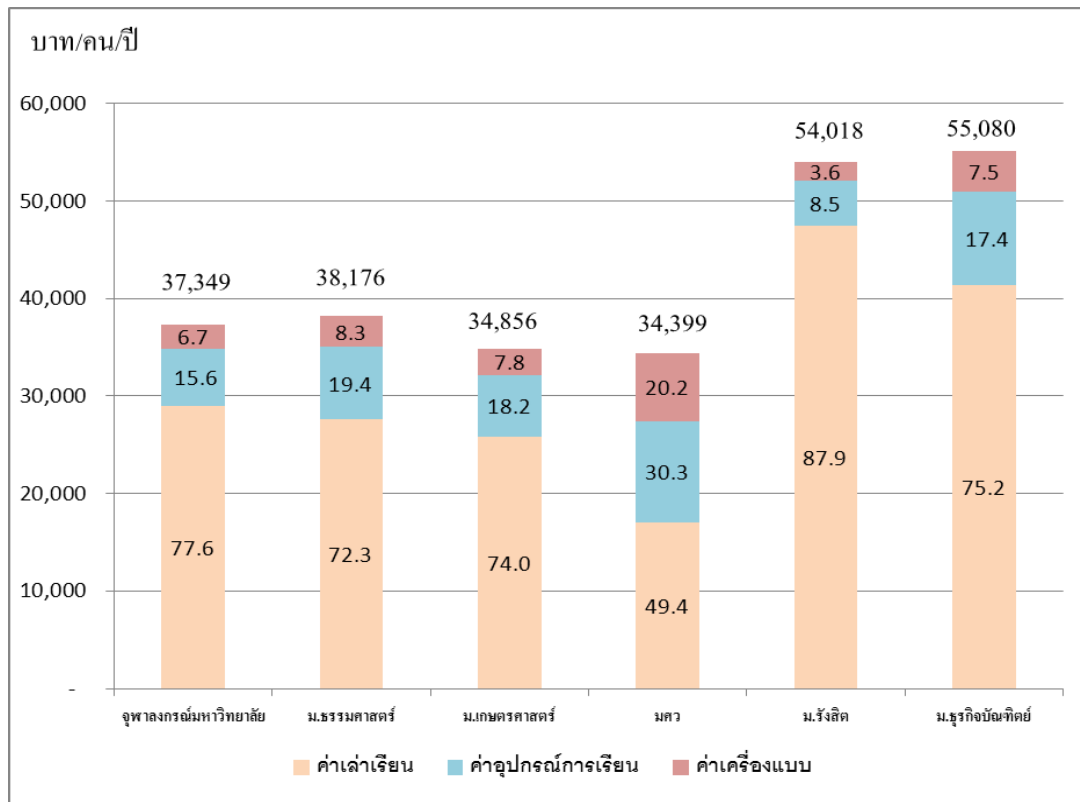
สถาบันอุดมศึกษา	ค่าเล่าเรียน	ค่าแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน	ค่าเครื่องแบบ	รวมต้นทุนส่วนบุคคล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เฉลี่ย 5 สาขาวิชา)	29,000 (77.6)	5,844 (15.6)	2,505 (6.7)	37,349 (100.0)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (เฉลี่ย 4 สาขาวิชา)	27,600 (72.3)	7,403 (19.4)	3,173 (8.3)	38,176 (100.0)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (เฉลี่ย 4 สาขาวิชา)	25,800 (74.0)	6,339 (18.2)	2,717 (7.8)	34,856 (100.0)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เฉลี่ย 4 สาขาวิชา)	17,000 (49.4)	10,439 (30.3)	6,960 (20.2)	34,399 (100.0)
มหาวิทยาลัยรังสิต (เฉลี่ย 3 สาขาวิชา)	47,467 (87.9)	4,586 (8.5)	1,965 (3.6)	54,018 (100.0)
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ (เฉลี่ย 4 สาขาวิชา)	41,400 (75.2)	9,576 (17.4)	4,104 (7.5)	55,080 (100.0)

ที่มา: 1. ค่าเล่าเรียน ได้มาจาก อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาสำหรับบัณฑิตปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2555 สำนักงาน
 ทะเบียนและประมวลผล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

2. ค่าแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน และค่าเครื่องแบบ ได้มาจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสาย
 สังคมศาสตร์

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง ร้อยละ

ภาพที่ 8 ต้นทุนส่วนบุคคลจำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขภายในแท่งหมายถึง ร้อยละ

ส่วนที่ 2 ต้นทุนทางสังคมจำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา

ต้นทุนทางสังคมเป็นต้นทุนที่แต่ละสถาบันอุดมศึกษาใช้ในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย (1) ต้นทุนดำเนินการ และ (2) ต้นทุนลงทุนซึ่งเป็นต้นทุนค่าเสียโอกาสของการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาต่าง ๆ อันได้แก่ ค่าครุภัณฑ์ และค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง การอธิบายผลจะแสดงผลตามองค์ประกอบของต้นทุนซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนดำเนินการและต้นทุนลงทุน โดยเปรียบเทียบผลการศึกษาของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

การคำนวณต้นทุนลงทุนด้านครุภัณฑ์ โดยทั่วไปทรัพย์สินเหล่านี้จะมีอายุการใช้งานมากกว่า 1 ปี ซึ่งการคำนวณครุภัณฑ์ในปีใดปีหนึ่งเพียงปีเดียวจึงไม่ถูกต้อง เพราะจะทำให้ต้นทุนครุภัณฑ์ที่คำนวณได้สูงเกินความเป็นจริง ด้วยเหตุนี้จึงใช้การคำนวณต้นทุนครุภัณฑ์เฉลี่ยต่อปีมาใช้ในการคำนวณ โดยกำหนดสมมติฐานให้การต้นทุนลงทุนด้านครุภัณฑ์ในแต่ละปีไม่แตกต่างกัน และอายุการใช้งานของครุภัณฑ์เท่ากับ 5 ปี การคำนวณโดยใช้มูลค่าครุภัณฑ์เฉลี่ยต่อปีในช่วงระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง เพื่อนำค่าครุภัณฑ์มาคำนวณต้นทุนสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

จากการศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนทางสังคมอุดมศึกษา ทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 4 แห่งและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 2 แห่ง พบว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมี ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยรายปีต่อสาขาวิชาเท่ากับ 122,464 บาทต่อคนต่อปี มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์เท่ากับ 129,127 บาทต่อคนต่อปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เท่ากับ 121,986 บาทต่อ คนต่อปี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเท่ากับ 119,443 บาทต่อคนต่อปี มหาวิทยาลัยรังสิต เท่ากับ 189,057 บาทต่อคนต่อปี และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตเท่ากับ 175,933 บาทต่อคนต่อปี

เมื่อจำแนกต้นทุนทางสังคมแต่ละแห่งออกเป็นต้นทุนดำเนินการ ค่าครุภัณฑ์ และค่า อาคารและสิ่งก่อสร้างแล้ว พบว่ามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยรายปีต่อ สาขาวิชา ด้านต้นทุนดำเนินการสูงที่สุดเท่ากับ 60,156 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เท่ากับ 57,377 บาทต่อคนต่อปีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเท่ากับ 55,962 บาทต่อคนต่อปีมหาวิทยาลัยรังสิตเท่ากับ 54,812 บาทต่อคนต่อปีมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์เท่ากับ 50,395 บาทต่อคนต่อปีและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่ากับ 50,152 บาทต่อ คนต่อปีตามลำดับ สำหรับต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยรายปีต่อสาขาวิชา ในส่วนของต้นทุนลงทุนด้าน ครุภัณฑ์พบว่า มหาวิทยาลัยรังสิตมีต้นทุนค่าครุภัณฑ์สูงที่สุดเท่ากับ 3,072 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่ากับ 2,952 บาทต่อคนต่อปี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เท่ากับ 2,924 บาทต่อคนต่อปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เท่ากับ 2,296 บาทต่อคนต่อปี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตเท่ากับ 2,225 บาทต่อคนต่อปี และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เท่ากับ 1,931 บาทต่อคนต่อปี

เมื่อพิจารณาต้นทุนลงทุนด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่ามหาวิทยาลัยรังสิตมีต้นทุน ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างเฉลี่ยรายปีต่อสาขาวิชาสูงที่สุดเท่ากับ 131,173 บาท รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตเท่ากับ 113,553 บาท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่ากับ 69,360 บาทต่อ คนต่อปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เท่ากับ 69,295 บาท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เท่ากับ 68,826 บาทต่อคนต่อปี และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเท่ากับ 61,550 บาท ดังแสดงไว้ในตารางที่ 22 ถึง 27

ตารางที่ 22 ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแยกตามสาขาวิชา พ.ศ.
2550-2553

หน่วย: บาท/คน/ปี

สาขาวิชา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนรวม เฉลี่ยต่อนิสิต
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
รัฐศาสตร์	48,481 (44.3)	2,554 (2.3)	58,314 (53.3)	109,349 (100.0)
ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	36,293 (38.7)	2,084 (2.2)	55,495 (59.1)	93,872 (100.0)
นิติศาสตร์	39,293 (28.9)	3,372 (2.5)	93,380 (68.6)	136,045 (100.0)
เศรษฐศาสตร์	60,902 (45.6)	3,578 (2.7)	68,989 (51.7)	133,469 (100.0)
บริหารธุรกิจ	65,790 (47.1)	3,173 (2.3)	70,624 (50.6)	139,587 (100.0)
เฉลี่ย 5 สาขาวิชา	50,152 (41.0)	2,952 (2.4)	69,360 (56.6)	122,464 (100.0)

ที่มา: 1. ต้นทุนดำเนินการและค่าครุภัณฑ์ ได้มาจากการเงินประจำปี พ.ศ.2550-2553 คณะรัฐศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง ได้มาจากแบบสำรวจขนาดและพื้นที่คณะรัฐศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และค่าเช่าพื้นที่ต่อเดือนบริเวณ ใกล้เคียงกับสถาบันอุดมศึกษา (http://www.officebangkok.com/rama4/Chamchuri_Square.html)

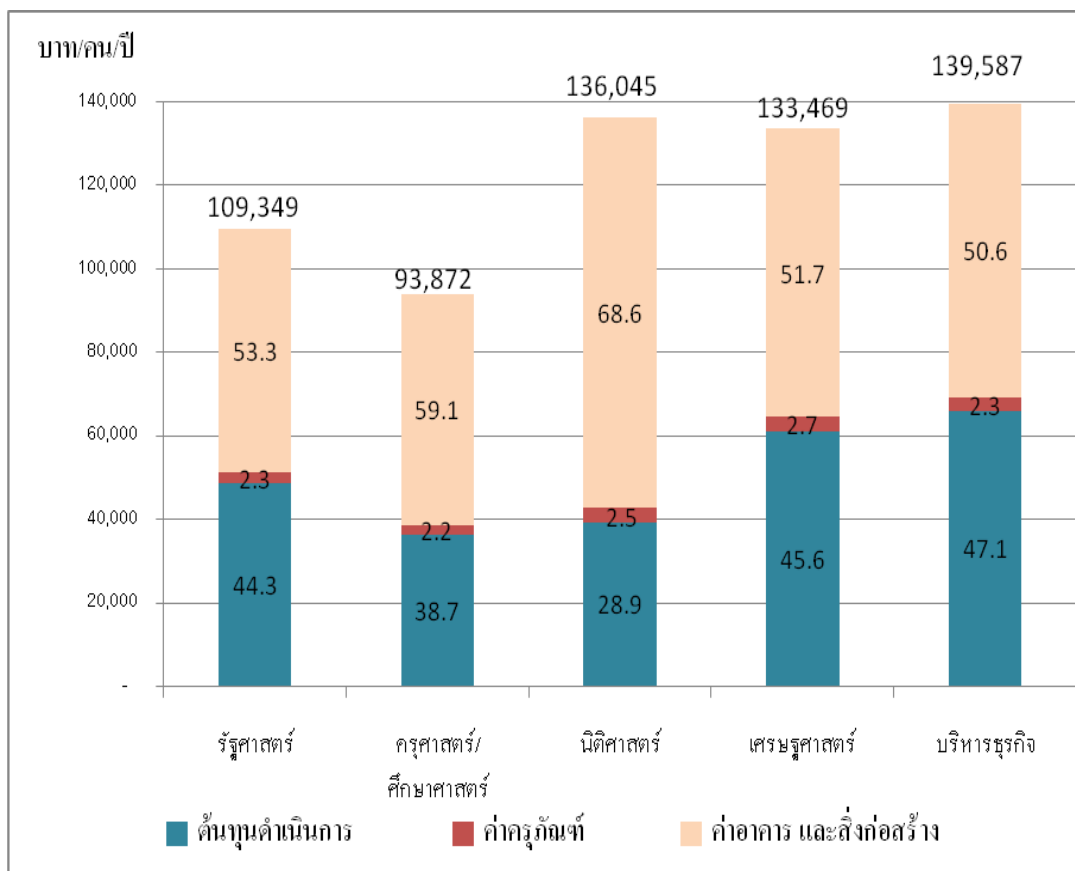
หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง ร้อยละ

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อคนต่อปีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่าสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีต้นทุนดำเนินการสูงที่สุดเท่ากับ 65,790 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มีต้นทุนค่าครุภัณฑ์สูงที่สุดเท่ากับ 3,578 บาทต่อคนต่อปี และสาขาวิชานิติศาสตร์มีต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงที่สุดเท่ากับ 93,380 บาทต่อคนต่อปี

สำหรับต้นทุนทางสังคมทั้งหมดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีต้นทุนรวมสูงที่สุดเท่ากับ 139,587 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือสาขาวิชานิติศาสตร์เท่ากับ 136,045 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 133,469 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชารัฐศาสตร์เท่ากับ 109,349 บาทต่อคนต่อปี และสาขาวิชาที่มีต้นทุนรวมต่ำที่สุดเท่ากับสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เท่ากับ 93,872 บาทต่อคนต่อปี

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนดำเนินการ ค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าต้นทุนดำเนินการและต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงกว่า ต้นทุนค่าครุภัณฑ์มาก โดยต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมี สัดส่วนสูงที่สุด อยู่ในช่วงร้อยละ 51-69 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด รองลงมาคือต้นทุน ดำเนินการอยู่ในช่วงร้อยละ 29-46 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด และต้นทุนค่าครุภัณฑ์มีสัดส่วน ต่ำที่สุด อยู่ในช่วงร้อยละ 2-3 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด ดังแสดงไว้ในภาพที่ 9

ภาพที่ 9 ต้นทุนทางสังคมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำแนกตามสาขาวิชา

หมายเหตุ: ตัวเลขภายในแท่งหมายถึง ร้อยละ

ตารางที่ 23 ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แยกตามสาขาวิชา พ.ศ.
2550-2553

หน่วย: บาท/คน/ปี

สาขาวิชา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนรวม เฉลี่ยต่อนิสิต
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
รัฐศาสตร์	36,886 (37.3)	1,858 (1.9)	60,192 (60.8)	98,936 (100.0)
นิติศาสตร์	48,018 (36.4)	2,536 (1.9)	81,425 (61.7)	131,979 (100.0)
เศรษฐศาสตร์	72,477 (51.5)	3,688 (2.6)	64,458 (45.8)	140,623 (100.0)
บริหารธุรกิจ	72,638 (50.2)	3,637 (2.5)	68,539 (47.3)	144,813 (100.0)
เฉลี่ย 4 สาขาวิชา	57,377 (44.4)	2,924 (2.3)	68,826 (53.3)	129,127 (100.0)

ที่มา: 1. ต้นทุนดำเนินการและค่าครุภัณฑ์ ได้มาจากการเงินประจำปี พ.ศ.2550-2553 คณะรัฐศาสตร์ คณะ
นิติศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง ได้มาจากแบบสำรวจขนาดและพื้นที่คณะรัฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะ
เศรษฐศาสตร์ และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และค่าเช่าพื้นที่ต่อ
เดือนบริเวณใกล้เคียงกับสถาบันอุดมศึกษา (<http://www.thaihometown.com/maps/building/4878>)

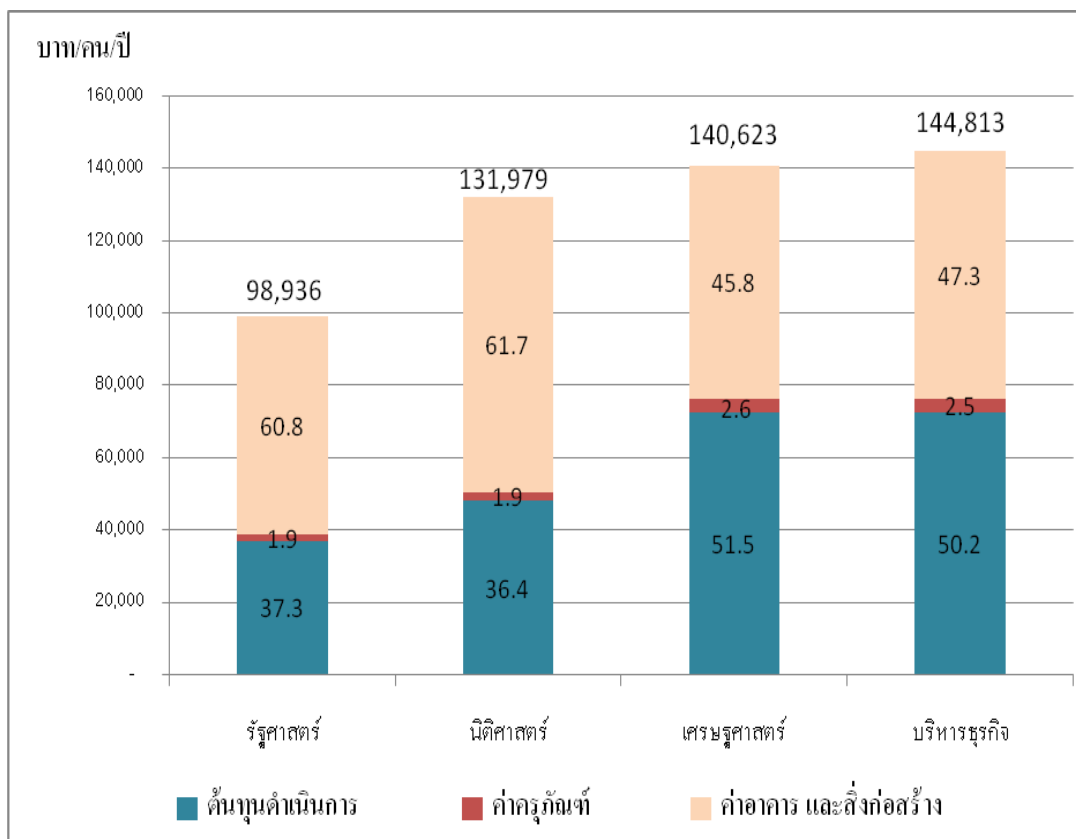
หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง ร้อยละ

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่ง
ประกอบด้วยต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่า
สาขาวิชาบริหารธุรกิจมีต้นทุนดำเนินการสูงที่สุดเท่ากับ 72,638 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชา
เศรษฐศาสตร์มีต้นทุนค่าครุภัณฑ์สูงที่สุดเท่ากับ 3,688 บาทต่อคนต่อปี และสาขาวิชานิติศาสตร์มี
ต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงที่สุดเท่ากับ 81,425 บาทต่อคนต่อปี

สำหรับต้นทุนทางสังคมทั้งหมดของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่าสาขาวิชา
บริหารธุรกิจมีต้นทุนรวมสูงที่สุดเท่ากับ 144,813 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือสาขาวิชา
เศรษฐศาสตร์เท่ากับ 140,623 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชานิติศาสตร์เท่ากับ 131,979 บาทต่อคนต่อ
ปี และสาขาวิชาที่มีต้นทุนรวมต่ำที่สุดเท่ากับสาขาวิชารัฐศาสตร์เท่ากับ 98,936 บาทต่อคนต่อปี

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่าต้นทุนดำเนินการ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงกว่าต้นทุนค่าครุภัณฑ์มาก โดยต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีสัดส่วนสูงที่สุด อยู่ในช่วงร้อยละ 46-62 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด รองลงมาคือต้นทุนดำเนินการอยู่ในช่วงร้อยละ 36-52 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด และต้นทุนค่าครุภัณฑ์มีสัดส่วนต่ำที่สุด อยู่ในช่วงร้อยละ 2-3 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด ดังแสดงไว้ในภาพที่ 10

ภาพที่ 10 ต้นทุนทางสังคมของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จำแนกตามสาขาวิชา

หมายเหตุ: ตัวเลขภายในแท่งหมายถึง ร้อยละ

ตารางที่ 24 ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิติของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แยกตามสาขาวิชา พ.ศ.
2550-2553

หน่วย: บาท/คน/ปี

สาขาวิชา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนรวม เฉลี่ยต่อนิติ
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
รัฐศาสตร์	42,769 (38.6)	1,770 (1.6)	66,125 (59.8)	110,664 (100.0)
ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	41,311 (40.9)	1,969 (1.9)	57,805 (57.2)	101,086 (100.0)
เศรษฐศาสตร์	46,357 (36.3)	2,284 (1.8)	79,161 (61.9)	127,802 (100.0)
บริหารธุรกิจ	70,838 (48.4)	3,093 (2.1)	72,476 (49.5)	146,406 (100.0)
เฉลี่ย 4 สาขาวิชา	50,395 (41.3)	2,296 (1.9)	69,295 (56.8)	121,986 (100.0)

ที่มา: 1. ต้นทุนดำเนินการและค่าครุภัณฑ์ ได้มาจากการเงินประจำปี พ.ศ.2550-2553 คณะรัฐศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง ได้มาจากแบบสำรวจขนาดและพื้นที่ที่คณะรัฐศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และค่าเช่าพื้นที่ต่อเดือนบริเวณใกล้เคียงกับสถาบันอุดมศึกษา (<http://www.thaihometown.com/maps/office/23436>)

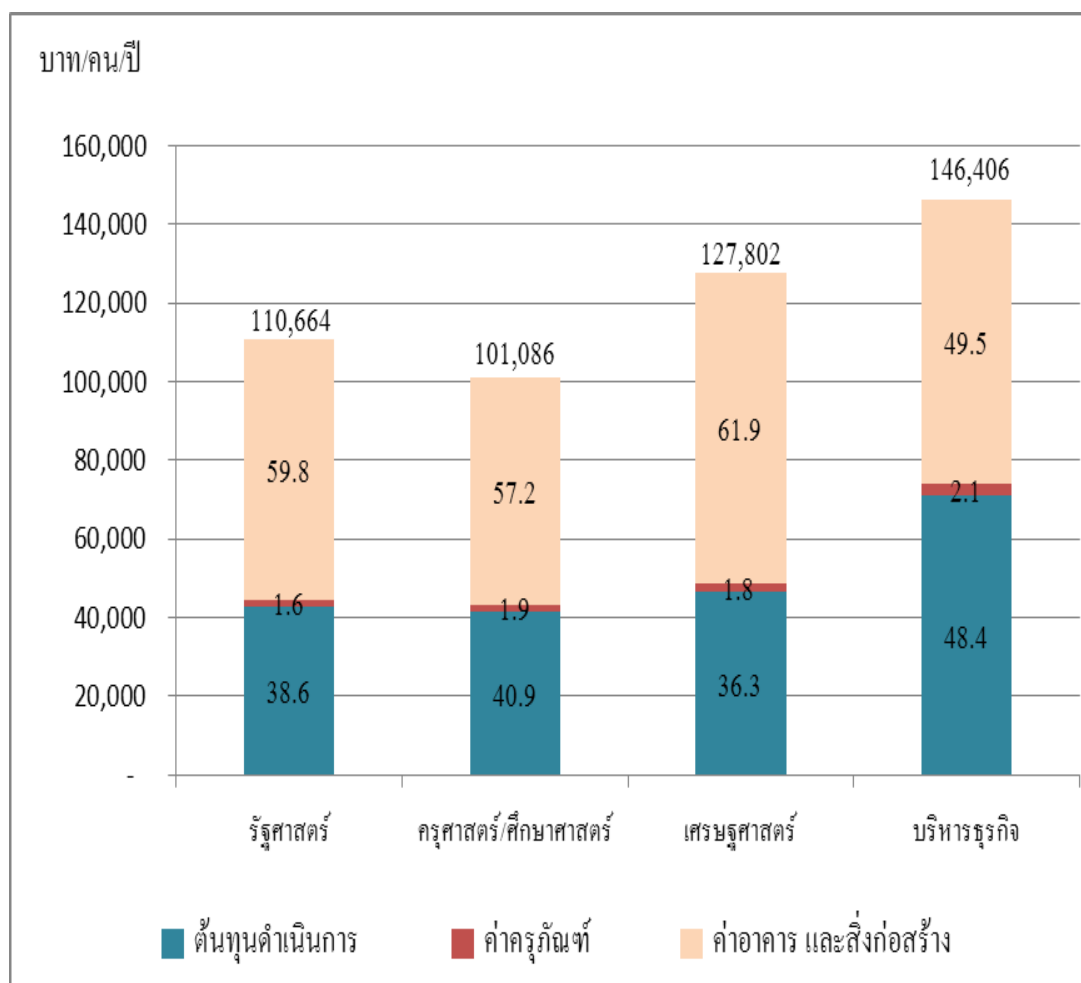
หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง ร้อยละ

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่าสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีต้นทุนดำเนินการและต้นทุนค่าครุภัณฑ์สูงสุดเท่ากับ 70,838 บาท และ 3,093 บาทต่อคนต่อปีตามลำดับ ในขณะที่สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มีต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงสุดเท่ากับ 79,161 บาทต่อคนต่อปี

สำหรับต้นทุนทางสังคมทั้งหมดของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่าสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีต้นทุนรวมสูงสุดเท่ากับ 146,406 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 127,802 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชารัฐศาสตร์เท่ากับ 110,664 บาทต่อคนต่อปี และสาขาวิชาที่มีต้นทุนรวมต่ำที่สุดเท่ากับสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เท่ากับ 101,086 บาทต่อคนต่อปี

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนดำเนินการ ค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่าต้นทุนดำเนินการ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงกว่าต้นทุนค่าครุภัณฑ์มาก โดยต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีสัดส่วนสูงที่สุด อยู่ในช่วงร้อยละ 50-62 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด รองลงมาคือต้นทุนดำเนินการ อยู่ในช่วงร้อยละ 36-48 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด และต้นทุนค่าครุภัณฑ์มีสัดส่วนต่ำที่สุด เท่ากับร้อยละ 2 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด ดังแสดงไว้ในภาพที่ 11

ภาพที่ 11 ต้นทุนทางสังคมของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จำแนกตามสาขาวิชา

หมายเหตุ: ตัวเลขภายในแท่งหมายถึง ร้อยละ

ตารางที่ 25 ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิติของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแยกตามสาขาวิชา
พ.ศ. 2550-2553

หน่วย: บาท/คน/ปี

สาขาวิชา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนรวม เฉลี่ยต่อนิติ
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
รัฐศาสตร์	47,977 (40.0)	1,409 (1.2)	70,568 (58.8)	119,954 (100.0)
ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	48,167 (46.1)	2,059 (2.0)	54,184 (51.9)	104,411 (100.0)
เศรษฐศาสตร์	56,753 (43.3)	2,077 (1.6)	72,270 (55.1)	131,100 (100.0)
บริหารธุรกิจ	72,542 (57.3)	2,129 (1.7)	51,968 (41.0)	126,639 (100.0)
เฉลี่ย 4 สาขาวิชา	55,962 (46.9)	1,931 (1.6)	61,550 (51.5)	119,443 (100.0)

ที่มา: 1. ต้นทุนดำเนินการและค่าครุภัณฑ์ ได้มาจากการเงินประจำปี พ.ศ.2550-2553 คณะรัฐศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง ได้มาจากแบบสำรวจขนาดและพื้นที่คณะรัฐศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และค่าเช่าพื้นที่ต่อเดือนบริเวณใกล้เคียงกับสถาบันอุดมศึกษา (<http://www.thaihometown.com/office/36114>)

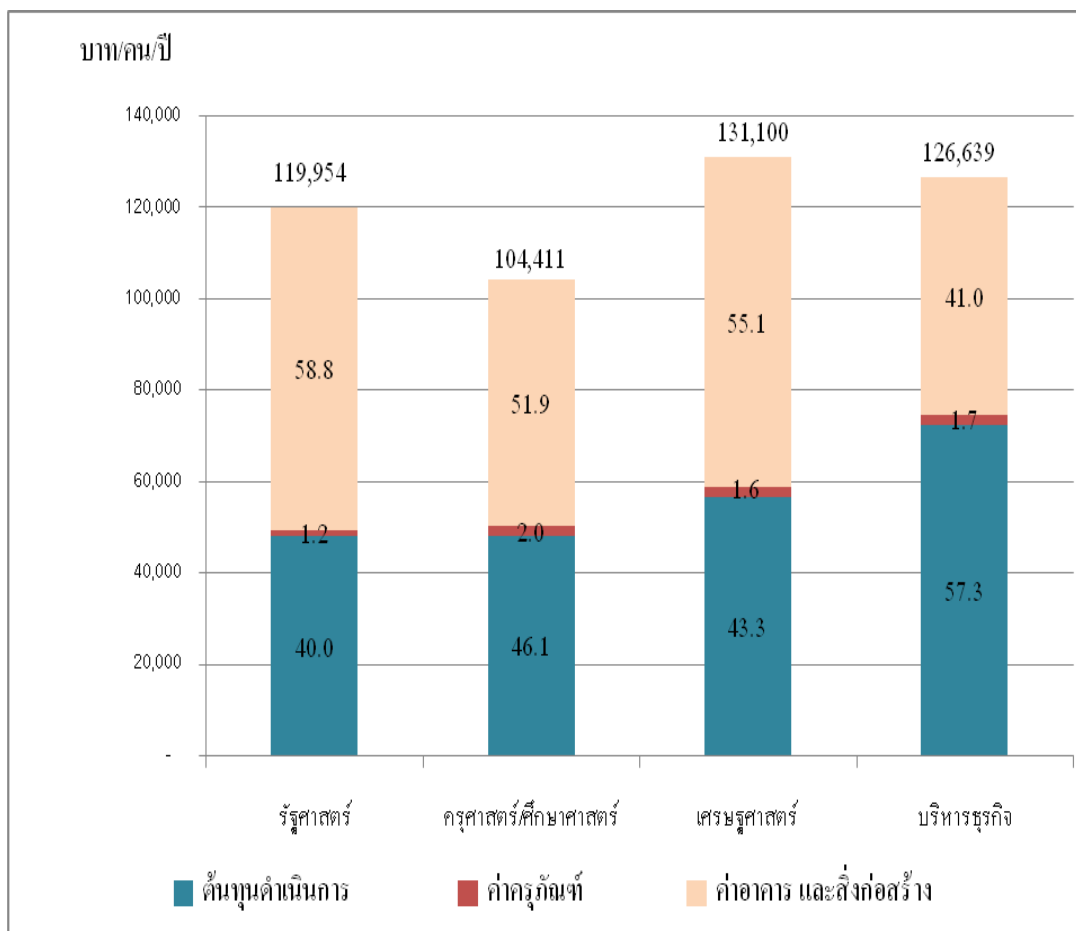
หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง ร้อยละ

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่าสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีต้นทุนดำเนินการและต้นทุนค่าครุภัณฑ์สูงสุดเท่ากับ 72,542 บาท และ 2,129 บาทต่อคนต่อปีตามลำดับ ในขณะที่สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มีต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงสุดเท่ากับ 72,270 บาทต่อคนต่อปี

สำหรับต้นทุนทางสังคมทั้งหมดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มีต้นทุนรวมสูงสุดเท่ากับ 131,100 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือสาขาวิชาบริหารธุรกิจเท่ากับ 126,639 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชารัฐศาสตร์เท่ากับ 119,954 บาทต่อคนต่อปี และสาขาวิชาที่มีต้นทุนรวมต่ำที่สุดเท่ากับสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เท่ากับ 104,411 บาทต่อคนต่อปี

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนดำเนินการ ค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าต้นทุนดำเนินการ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงกว่าต้นทุนค่าครุภัณฑ์มาก โดยต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีส่วนสูงที่สุด อยู่ในช่วงร้อยละ 41-59 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด รองลงมาคือต้นทุนดำเนินการอยู่ในช่วงร้อยละ 40-57 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด และต้นทุนค่าครุภัณฑ์มีส่วนต่ำที่สุด อยู่ในช่วงร้อยละ 1-2 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด ดังแสดงไว้ในภาพที่ 12

ภาพที่ 12 ต้นทุนทางสังคมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำแนกตามสาขาวิชา

หมายเหตุ: ตัวเลขภายในแท่งหมายถึง ร้อยละ

ตารางที่ 26 ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของมหาวิทยาลัยรังสิตแยกตามสาขาวิชา พ.ศ. 2550-2553

หน่วย: บาท/คน/ปี

สาขาวิชา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อนิสิต
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง	
นิติศาสตร์	43,929 (24.2)	2,741 (1.5)	134,808 (74.3)	181,477 (100.0)
เศรษฐศาสตร์	49,971 (26.7)	2,936 (1.6)	134,280 (71.7)	187,186 (100.0)
บริหารธุรกิจ	70,537 (35.5)	3,540 (1.8)	124,431 (62.7)	198,507 (100.0)
เฉลี่ย 3 สาขาวิชา	54,812 (29.0)	3,072 (1.6)	131,173 (69.4)	189,057 (100.0)

ที่มา: 1. ต้นทุนดำเนินการและค่าครุภัณฑ์ ได้มาจากการเงินประจำปี พ.ศ.2550-2553 คณะนิติศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต

2. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง ได้มาจากแบบสำรวจขนาดและพื้นที่คณะนิติศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต และค่าเช่าพื้นที่ต่อเดือนบริเวณใกล้เคียงกับสถาบันอุดมศึกษา (<http://www.thaihometown.com/maps/building/4878>)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง ร้อยละ

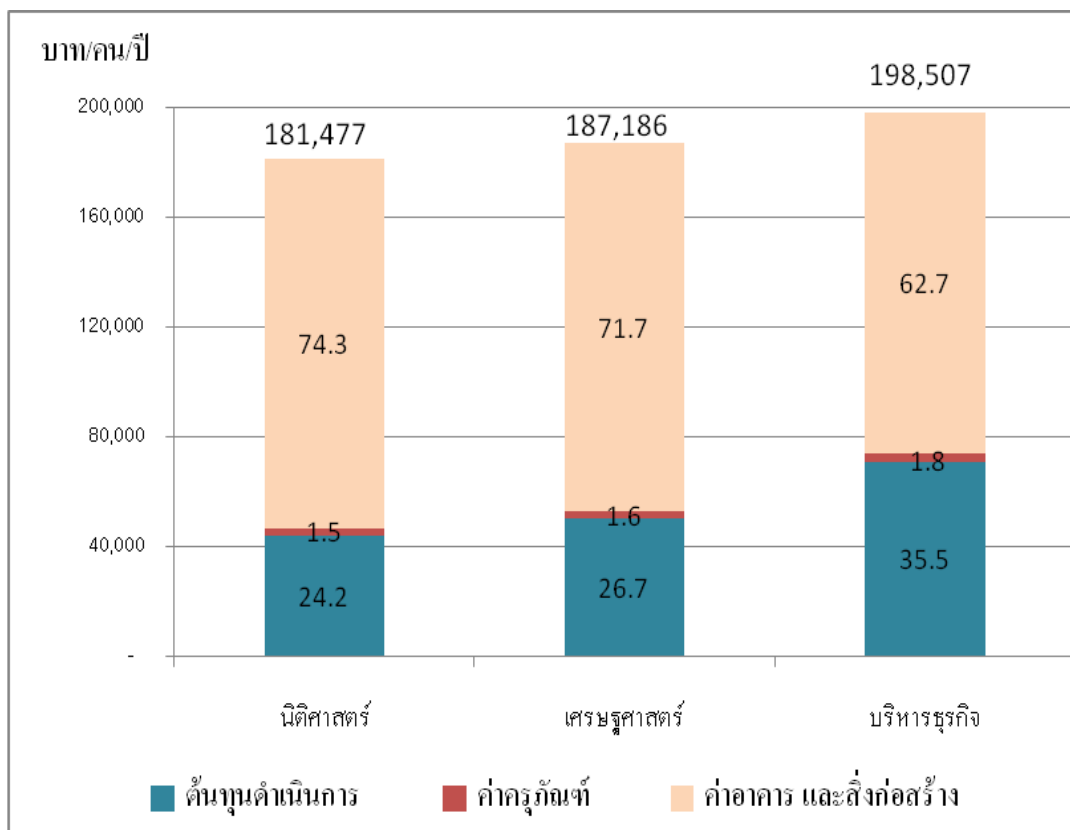
เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่าสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีต้นทุนดำเนินการและต้นทุนค่าครุภัณฑ์สูงสุดเท่ากับ 70,537 บาท และ 3,540 บาทต่อคนต่อปีตามลำดับ ในขณะที่สาขาวิชานิติศาสตร์มีต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงสุดเท่ากับ 134,808 บาทต่อคนต่อปี

สำหรับต้นทุนทางสังคมทั้งหมดของมหาวิทยาลัยรังสิต พบว่าสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีต้นทุนรวมสูงสุดเท่ากับ 198,507 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 187,186 บาทต่อคนต่อปี และสาขาวิชาที่มีต้นทุนรวมต่ำที่สุดเท่ากับสาขาวิชานิติศาสตร์เท่ากับ 181,477 บาทต่อคนต่อปี

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนดำเนินการ ค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของมหาวิทยาลัยรังสิต พบว่าต้นทุนดำเนินการ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงกว่าต้นทุนค่าครุภัณฑ์มาก โดยต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของมหาวิทยาลัยรังสิตมีสัดส่วนสูงสุด อยู่

ในช่วงร้อยละ 63-74 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด รองลงมาคือต้นทุนดำเนินการ อยู่ในช่วง ร้อยละ 24-36 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด และต้นทุนค่าครุภัณฑ์มีสัดส่วนต่ำที่สุด เท่ากับร้อยละ 2 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด ดังแสดงไว้ในภาพที่ 13

ภาพที่ 13 ต้นทุนทางสังคมของมหาวิทยาลัยรังสิตจำแนกตามสาขาวิชา

หมายเหตุ: ตัวเลขภายในแท่งหมายถึง ร้อยละ

ตารางที่ 27 ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิติของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตแยกตามสาขาวิชา พ.ศ.
2550-2553

หน่วย: บาท/คน/ปี

สาขาวิชา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนรวม เฉลี่ยต่อนิติ
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
รัฐศาสตร์	45,631 (29.3)	1,719 (1.1)	108,333 (69.6)	155,683 (100.0)
นิติศาสตร์	37,117 (23.7)	1,794 (1.1)	117,808 (75.2)	156,719 (100.0)
เศรษฐศาสตร์	83,347 (43.3)	2,515 (1.3)	106,473 (55.4)	192,336 (100.0)
บริหารธุรกิจ	79,411 (39.1)	2,954 (1.5)	120,641 (59.4)	203,006 (100.0)
เฉลี่ย 4 สาขาวิชา	60,156 (34.2)	2,225 (1.3)	113,553 (64.5)	175,933 (100.0)

ที่มา: 1. ต้นทุนดำเนินการและค่าครุภัณฑ์ ได้มาจากการเงินประจำปี พ.ศ.2550-2553 คณะรัฐศาสตร์ คณะ
นิติศาสตร์ ปรินซ์ พนมยงค์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง ได้มาจากแบบสำรวจขนาดและพื้นที่คณะรัฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ ปรินซ์
พนมยงค์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และค่าเช่าพื้นที่ต่อ
เดือนบริเวณใกล้เคียงกับสถาบันอุดมศึกษา (<http://www.thaihometown.com/building/37115>)

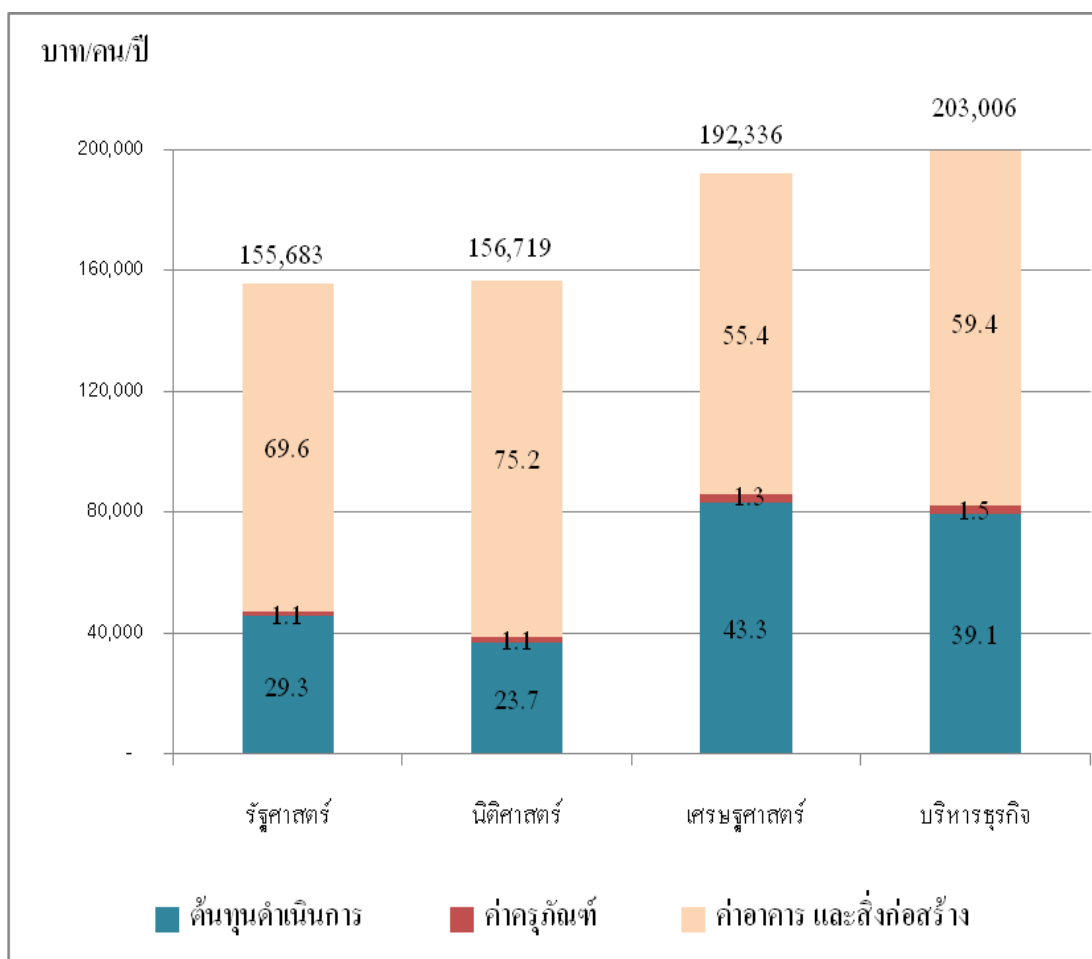
หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง ร้อยละ

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อคนต่อปีของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ซึ่ง
ประกอบด้วยต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่า
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มีต้นทุนดำเนินการสูงที่สุดเท่ากับ 83,347 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชา
บริหารธุรกิจมีต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงที่สุดเท่ากับ 2,954 บาท
และ 120,641 บาทต่อคนต่อปีตามลำดับ

สำหรับต้นทุนทางสังคมทั้งหมดของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่าสาขาวิชา
บริหารธุรกิจมีต้นทุนรวมสูงที่สุดเท่ากับ 203,006 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือสาขาวิชา
เศรษฐศาสตร์เท่ากับ 192,336 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชานิติศาสตร์เท่ากับ 156,719 บาทต่อคนต่อ
ปี และสาขาวิชาที่มีต้นทุนรวมต่ำที่สุดเท่ากับสาขาวิชารัฐศาสตร์เท่ากับ 155,638 บาทต่อคนต่อปี

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนดำเนินการ ค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่าต้นทุนดำเนินการและต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงกว่าต้นทุนค่าครุภัณฑ์มาก โดยต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีสัดส่วนสูงที่สุด อยู่ในช่วงร้อยละ 55-75 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด รองลงมาคือต้นทุนดำเนินการ อยู่ในช่วงร้อยละ 24-43 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด และต้นทุนค่าครุภัณฑ์มีสัดส่วนต่ำที่สุด เท่ากับร้อยละ 1 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด ดังแสดงไว้ในภาพที่ 14

ภาพที่ 14 ต้นทุนทางสังคมของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตจำแนกตามสาขาวิชา

หมายเหตุ: ตัวเลขภายในแท่งหมายถึง ร้อยละ

ส่วนที่ 3 ต้นทุนทางสังคมจำแนกตามสาขาวิชา

ต้นทุนทางสังคมเป็นต้นทุนที่แต่ละสถาบันอุดมศึกษาใช้ในการจัดการศึกษาประกอบด้วย (1) ต้นทุนดำเนินการ และ (2) ต้นทุนลงทุนซึ่งเป็นต้นทุนค่าเสียโอกาสของการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาต่างๆ อันได้แก่ ค่าครุภัณฑ์ และค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง การอธิบายผลจะแสดงผลตามองค์ประกอบของต้นทุนซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนดำเนินการและต้นทุนลงทุน โดยเปรียบเทียบผลการศึกษาของแต่ละสาขาวิชาต่อไป

สำหรับการศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนทางสังคมอุดมศึกษาใน 5 สาขาวิชาหลักในสายสังคมศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 4 แห่งและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 2 แห่ง ซึ่งประกอบด้วย 1) สาขารัฐศาสตร์ 2) สาขานิติศาสตร์ 3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 4) สาขาบริหารธุรกิจ และ 5) สาขาเศรษฐศาสตร์ พบว่าสาขาวิชาที่มีต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อปีสูงที่สุดคือ สาขาวิชาบริหารธุรกิจเท่ากับ 159,827 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 152,086 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชานิติศาสตร์เท่ากับ 151,555 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชารัฐศาสตร์เท่ากับ 118,917 บาทต่อปี และสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เท่ากับ 99,790 บาทต่อปีตามลำดับ

เมื่อจำแนกต้นทุนของแต่ละสาขาวิชาออกเป็นต้นทุนดำเนินการ ค่าครุภัณฑ์ และค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างแล้ว พบว่าสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยรายปีด้านต้นทุนดำเนินการสูงที่สุดเท่ากับ 71,415 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 60,335 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชารัฐศาสตร์เท่ากับ 44,349 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชานิติศาสตร์เท่ากับ 42,293 บาทต่อคนต่อปี และสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เท่ากับ 41,924 บาทต่อคนต่อปีตามลำดับ สำหรับต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยรายปีต่อสาขาวิชาในส่วนของต้นทุนครุภัณฑ์พบว่าสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยรายปีด้านต้นทุนครุภัณฑ์สูงที่สุดเท่ากับ 3,123 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 2,886 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชานิติศาสตร์เท่ากับ 2,665 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เท่ากับ 2,038 บาทต่อคนต่อปี และสาขาวิชารัฐศาสตร์เท่ากับ 1,862 บาทต่อคนต่อปีตามลำดับ

เมื่อพิจารณาต้นทุนด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่าสาขาวิชานิติศาสตร์มีต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยรายปีด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงที่สุดเท่ากับ 104,065 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เท่ากับ 85,408 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชาบริหารธุรกิจเท่ากับ 82,579 บาทต่อคนต่อปี สาขาวิชารัฐศาสตร์เท่ากับ 72,706 บาทต่อคนต่อปี และสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เท่ากับ 55,828 บาทต่อคนต่อปีตามลำดับ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 28 ถึง 32

ตารางที่ 28 ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิติของสาขาวิชารัฐศาสตร์แยกตามสถาบันอุดมศึกษา
พ.ศ. 2550-2553

หน่วย: บาท/คน/ปี

สถาบันอุดมศึกษา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนรวม เฉลี่ยต่อนิติ
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	48,481 (44.3)	2,554 (2.3)	58,314 (53.3)	109,349 (100.0)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	36,886 (37.3)	1,858 (1.9)	60,192 (60.8)	98,936 (100.0)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	42,769 (38.6)	1,770 (1.6)	66,125 (59.8)	110,664 (100.0)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	47,977 (40.0)	1,409 (1.2)	70,568 (58.8)	119,954 (100.0)
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	45,631 (29.3)	1,719 (1.1)	108,333 (69.6)	155,683 (100.0)
เฉลี่ย 5 สถาบันอุดมศึกษา	44,349 (37.3)	1,862 (1.6)	72,706 (61.1)	118,917 (100.0)

ที่มา: 1. ต้นทุนดำเนินการและค่าครุภัณฑ์ ได้มาจากการเงินประจำปี พ.ศ.2550-2553 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
2. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง ได้มาจากแบบสำรวจขนาดและพื้นที่คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และค่าเช่าพื้นที่ต่อเดือนบริเวณใกล้เคียงกับสถาบันอุดมศึกษา
หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง ร้อยละ

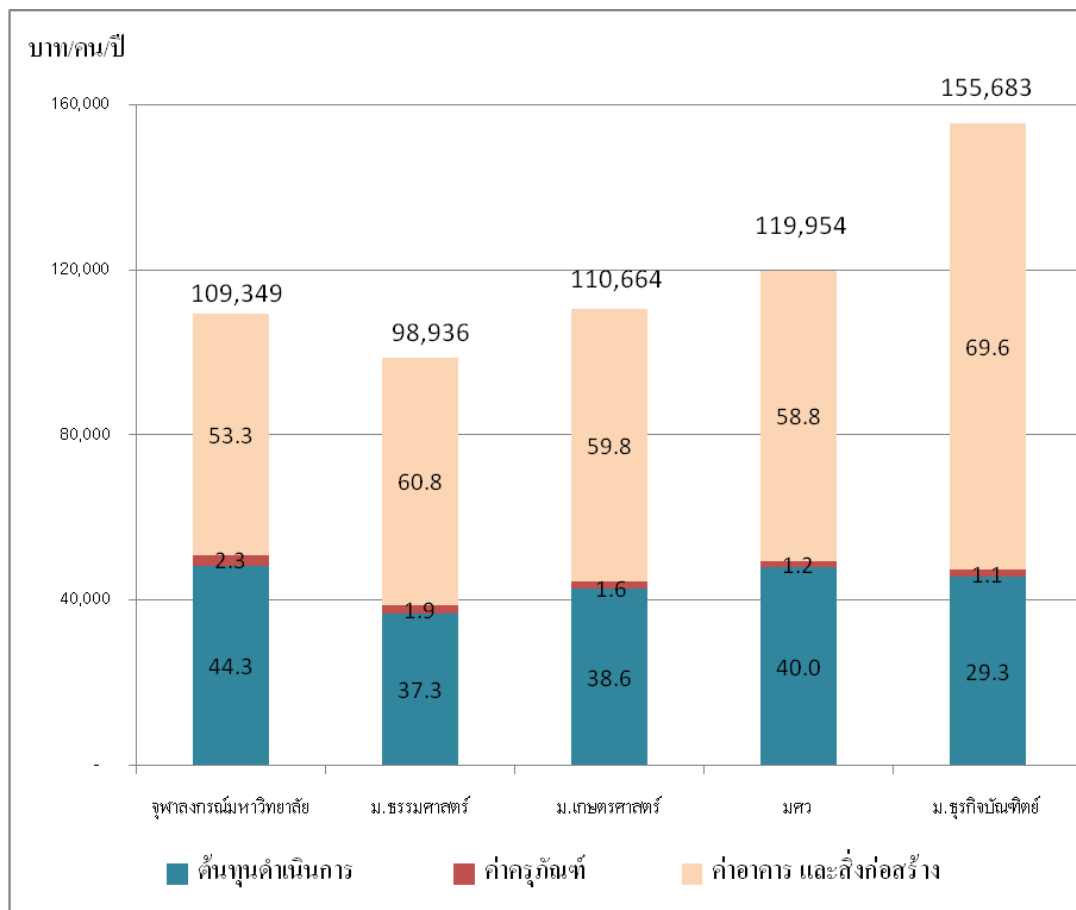
เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อคนต่อปีของสาขาวิชารัฐศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีต้นทุนดำเนินการและต้นทุนค่าครุภัณฑ์ที่สูงที่สุดเท่ากับ 48,481 บาทต่อคนต่อปี และ 2,554 บาทต่อคนต่อปีตามลำดับ ในขณะที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์มีต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างที่สูงที่สุดเท่ากับ 108,333 บาทต่อคนต่อปี

สำหรับต้นทุนทางสังคมทั้งหมดของสาขาวิชารัฐศาสตร์ พบว่ามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์มีต้นทุนรวมสูงที่สุดเท่ากับ 155,683 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเท่ากับ 119,954 บาทต่อคนต่อปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เท่ากับ 110,664 บาท

ต่อคนต่อปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่ากับ 109,349 บาทต่อคนต่อปี และสถาบันอุดมศึกษาที่มี
 ต้นทุนรวมต่ำที่สุด คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เท่ากับ 98,936 บาทต่อคนต่อปี

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและ
 สิ่งก่อสร้างของสาขาวิชารัฐศาสตร์ พบว่าต้นทุนดำเนินการ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง
 สูงกว่าต้นทุนค่าครุภัณฑ์มาก โดยต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของสาขาวิชารัฐศาสตร์มี
 สัดส่วนสูงที่สุด อยู่ในช่วงร้อยละ 53-70 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด รองลงมาคือต้นทุน
 ดำเนินการ อยู่ในช่วงร้อยละ 29-44 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด และต้นทุนค่าครุภัณฑ์มี
 สัดส่วนต่ำที่สุด อยู่ในช่วงร้อยละ 1-2 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด ดังแสดงไว้ในภาพที่ 15

ภาพที่ 15 ต้นทุนทางสังคมของสาขาวิชารัฐศาสตร์จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขภายในแท่งหมายถึง ร้อยละ

ตารางที่ 29 ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิติของสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แยกตามสถาบัน
อุดมศึกษา พ.ศ. 2550-2553

หน่วย: บาท/คน/ปี

สถาบันอุดมศึกษา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนรวม เฉลี่ยต่อนิติ
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	36,293 (38.7)	2,084 (2.2)	55,495 (59.1)	93,872 (100.0)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	41,311 (40.9)	1,969 (1.9)	57,805 (57.2)	101,086 (100.0)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	48,167 (46.1)	2,059 (2.0)	54,184 (51.9)	104,411 (100.0)
เฉลี่ย 3 สถาบันอุดมศึกษา	41,924 (42.0)	2,038 (2.0)	55,828 (55.9)	99,790 (100.0)

ที่มา: 1. ต้นทุนดำเนินการและค่าครุภัณฑ์ ได้มาจากการเงินประจำปี พ.ศ. 2550-2553 คณะครุศาสตร์/
ศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง ได้มาจากแบบสำรวจขนาดและพื้นที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และค่าเช่า
พื้นที่ต่อเดือนบริเวณใกล้เคียงกับสถาบันอุดมศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง ร้อยละ

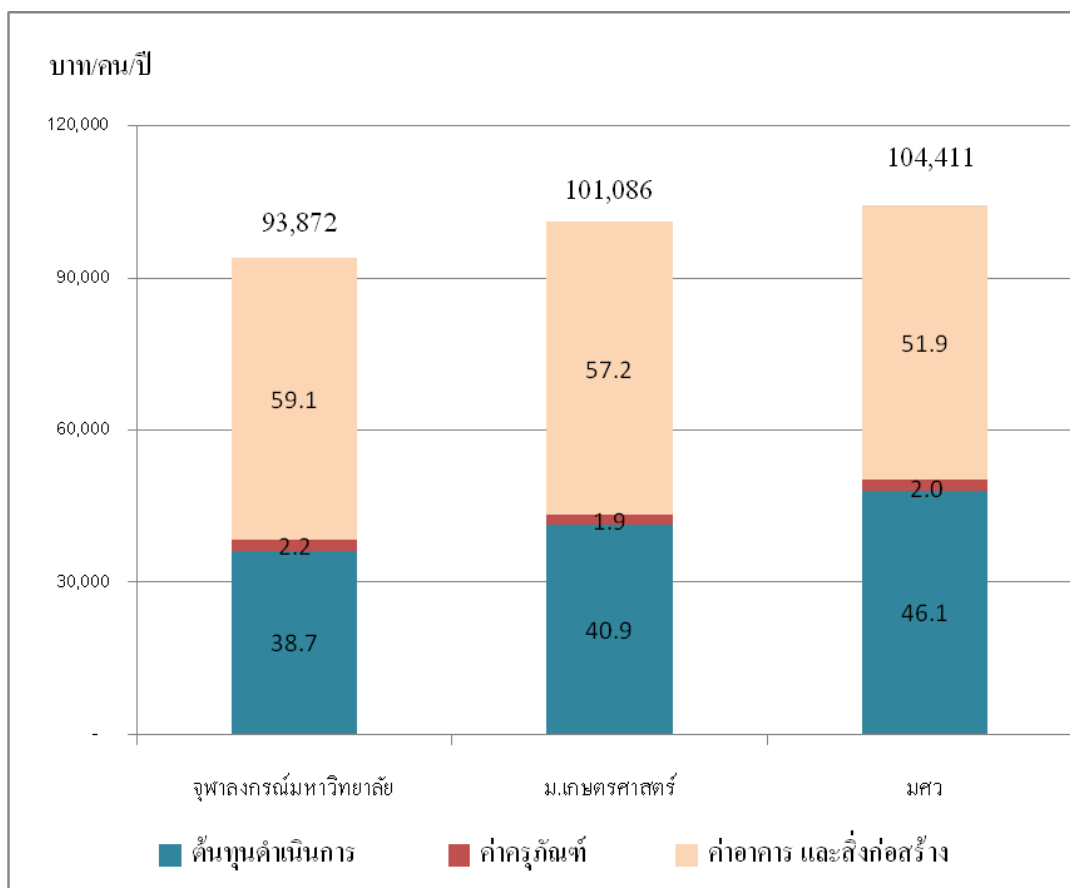
เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อคนต่อปีของสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์
ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่า
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีต้นทุนดำเนินการสูงที่สุดเท่ากับ 48,167 บาทต่อคนต่อปี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีต้นทุนค่าครุภัณฑ์สูงที่สุดเท่ากับ 2,084 บาทต่อคนต่อปี และ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงที่สุดเท่ากับ 57,805 บาทต่อคนต่อปี

สำหรับต้นทุนทางสังคมทั้งหมดของสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ พบว่า
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีต้นทุนรวมสูงที่สุดเท่ากับ 104,411 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เท่ากับ 101,086 บาทต่อคนต่อปี และสถาบันอุดมศึกษาที่มีต้นทุนรวม
ต่ำที่สุด คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่ากับ 93,872 บาทต่อคนต่อปี

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและ
สิ่งก่อสร้างของสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ พบว่าต้นทุนดำเนินการ และต้นทุนค่าอาคาร
และสิ่งก่อสร้างสูงกว่าต้นทุนค่าครุภัณฑ์มาก โดยต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของสาขาวิชา

ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์มีส่วนสูงที่สุด อยู่ในช่วงร้อยละ 52-59 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด รองลงมาคือต้นทุนดำเนินการอยู่ในช่วงร้อยละ 39-46 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด และต้นทุนค่าครุภัณฑ์มีส่วนต่ำที่สุด เท่ากับร้อยละ 2 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด ดังแสดงไว้ในภาพที่ 16

ภาพที่ 16 ต้นทุนทางสังคมของสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขภายในแท่งหมายถึง ร้อยละ

ตารางที่ 30 ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของสาขาวิชานิติศาสตร์แยกตามสถาบันอุดมศึกษา

พ.ศ. 2550-2553

หน่วย: บาท/คน/ปี

สถาบันอุดมศึกษา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อนิสิต
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	39,293 (28.9)	3,372 (2.5)	93,380 (68.6)	136,045 (100.0)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	48,018 (36.4)	2,536 (1.9)	81,425 (61.7)	131,979 (100.0)
มหาวิทยาลัยรังสิต	43,929 (24.2)	2,741 (1.5)	134,808 (74.3)	181,477 (100.0)
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	37,117 (23.7)	1,794 (1.1)	117,808 (75.2)	156,719 (100.0)
เฉลี่ย 4 สถาบันอุดมศึกษา	42,293 (27.9)	2,665 (1.8)	104,065 (68.7)	151,555 (100.0)

ที่มา: 1. ต้นทุนดำเนินการและค่าครุภัณฑ์ ได้มาจากการเงินประจำปี พ.ศ.2550-2553 คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง ได้มาจากแบบสำรวจขนาดและพื้นที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และค่าเช่าพื้นที่ต่อเดือน บริเวณใกล้เคียงกับสถาบันอุดมศึกษา

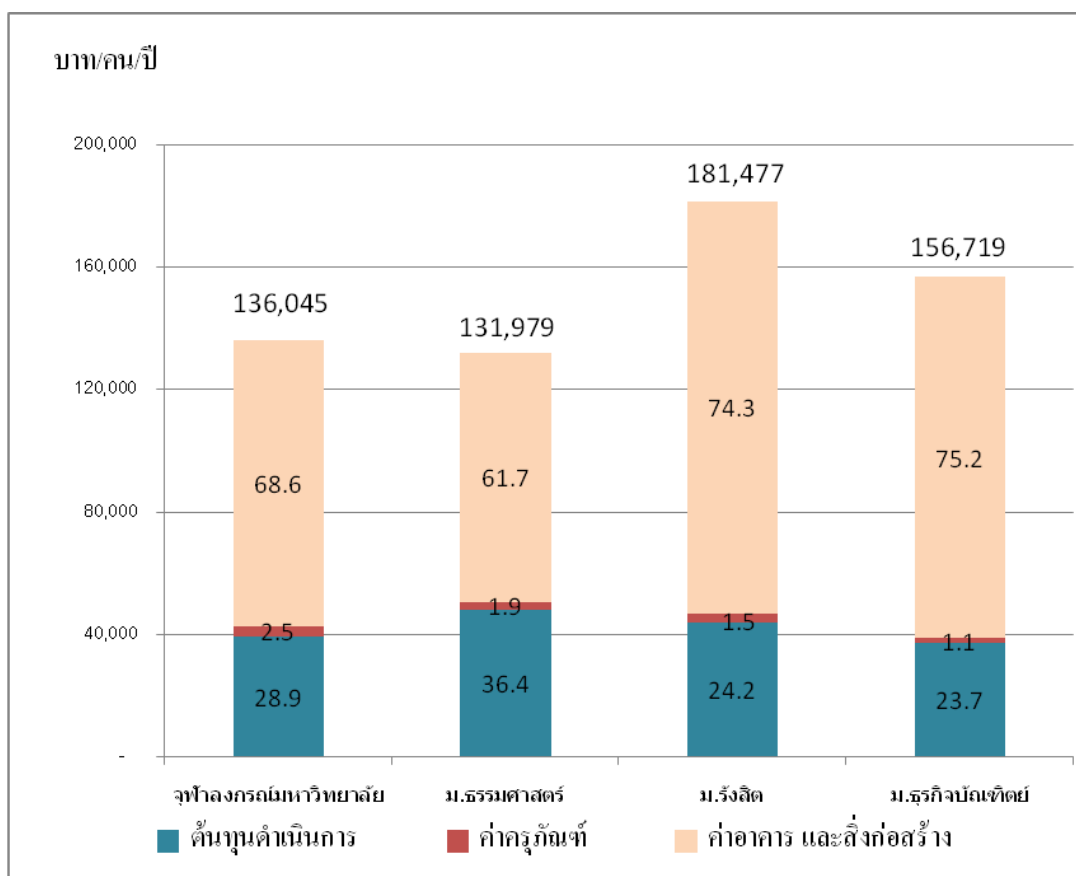
หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง ร้อยละ

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อคนต่อปีของสาขาวิชานิติศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีต้นทุนดำเนินการสูงที่สุดเท่ากับ 48,018 บาทต่อคนต่อปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีต้นทุนค่าครุภัณฑ์สูงที่สุดเท่ากับ 3,372 บาทต่อคนต่อปี และมหาวิทยาลัยรังสิตมีต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงที่สุดเท่ากับ 134,808 บาทต่อคนต่อปี

สำหรับต้นทุนทางสังคมทั้งหมดของสาขาวิชานิติศาสตร์ พบว่ามหาวิทยาลัยรังสิตมีต้นทุนรวมสูงที่สุดเท่ากับ 181,477 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตเท่ากับ 156,719 บาทต่อคนต่อปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่ากับ 136,045 บาทต่อคนต่อปี และสถาบันอุดมศึกษาที่มีต้นทุนรวมต่ำที่สุด คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เท่ากับ 131,979 บาทต่อคนต่อปี

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของสาขาวิชานิติศาสตร์ พบว่าต้นทุนดำเนินการ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงกว่าต้นทุนค่าครุภัณฑ์มาก โดยต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของสาขาวิชานิติศาสตร์มีสัดส่วนสูงที่สุด อยู่ในช่วงร้อยละ 62-75 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด รองลงมาคือต้นทุนดำเนินการ อยู่ในช่วงร้อยละ 24-36 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด และต้นทุนค่าครุภัณฑ์มีสัดส่วนต่ำที่สุด อยู่ในช่วงร้อยละ 1-3 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด ดังแสดงไว้ในภาพที่ 17

ภาพที่ 17 ต้นทุนทางสังคมของสาขาวิชานิติศาสตร์จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขภายในแท่งหมายถึง ร้อยละ

ตารางที่ 31 ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์แยกตามสถาบันอุดมศึกษา
พ.ศ. 2550-2553

หน่วย: บาท/คน/ปี

สถาบันอุดมศึกษา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนรวม เฉลี่ยต่อนิสิต
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	60,902 (45.6)	3,578 (2.7)	68,989 (51.7)	133,469 (100.0)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	72,477 (51.5)	3,688 (2.6)	64,458 (45.8)	140,623 (100.0)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	46,357 (36.3)	2,284 (1.8)	79,161 (61.9)	127,802 (100.0)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	56,753 (43.3)	2,077 (1.6)	72,270 (55.1)	131,100 (100.0)
มหาวิทยาลัยรังสิต	49,971 (26.7)	2,936 (1.6)	134,280 (71.7)	187,186 (100.0)
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	83,347 (43.3)	2,515 (1.3)	106,473 (55.4)	192,336 (100.0)
เฉลี่ย 6 สถาบันอุดมศึกษา	60,335 (39.7)	2,886 (1.9)	85,408 (56.2)	152,086 (100.0)

ที่มา: 1. ต้นทุนดำเนินการและค่าครุภัณฑ์ ได้มาจากการเงินประจำปี พ.ศ.2550-2553 คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
2. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง ได้มาจากแบบสำรวจขนาดและพื้นที่คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และค่าเช่าพื้นที่ต่อเดือนบริเวณใกล้เคียงกับสถาบันอุดมศึกษา

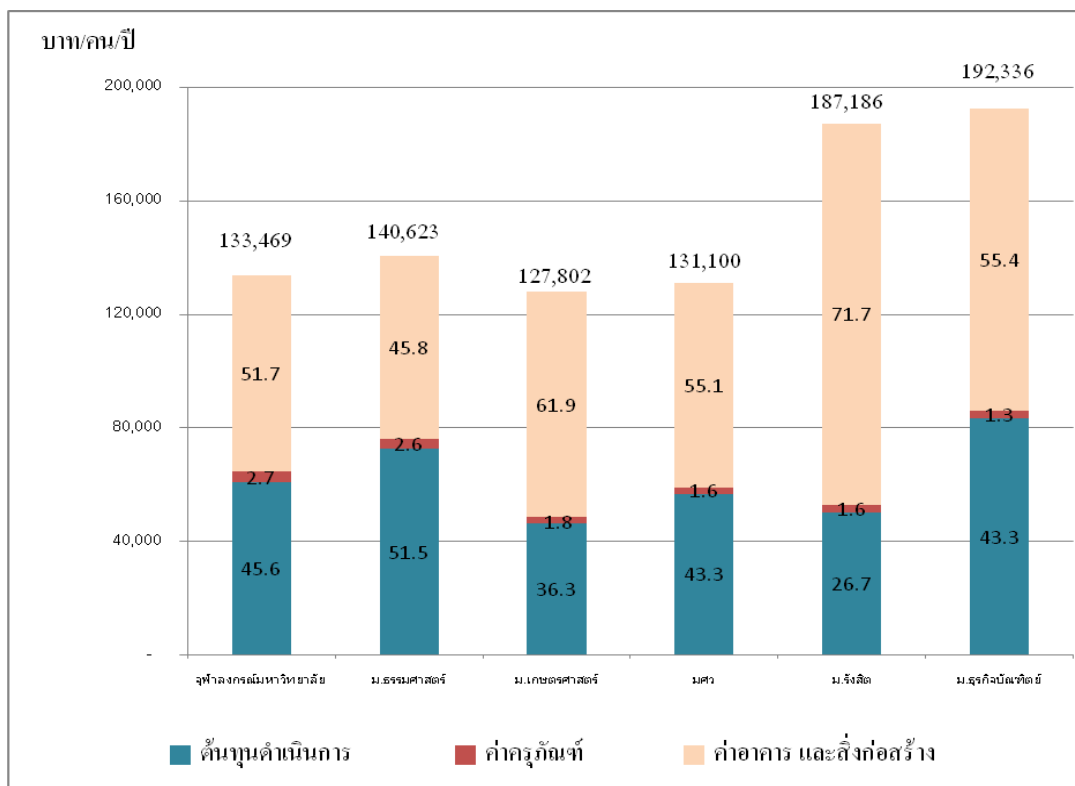
หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง ร้อยละ

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อคนต่อปีของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่า มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์มีต้นทุนดำเนินการ สูงที่สุดเท่ากับ 83,347 บาทต่อคนต่อปี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีต้นทุนค่าครุภัณฑ์สูงสุดเท่ากับ 3,688 บาทต่อคนต่อปี และมหาวิทยาลัยรังสิตมีต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงสุดเท่ากับ 134,280 บาทต่อคนต่อปี

สำหรับต้นทุนทางสังคมทั้งหมดของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ พบว่ามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีต้นทุนรวมสูงที่สุดเท่ากับ 192,336 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือมหาวิทยาลัยรังสิตเท่ากับ 187,186 บาทต่อคนต่อปี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เท่ากับ 140,623 บาทต่อคนต่อปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่ากับ 133,469 บาทต่อคนต่อปี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเท่ากับ 131,100 บาทต่อคนต่อปี และสถาบันอุดมศึกษาที่มีต้นทุนรวมต่ำที่สุด คือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เท่ากับ 127,802 บาทต่อคนต่อปี

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ พบว่าต้นทุนดำเนินการและต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงกว่าต้นทุนค่าครุภัณฑ์มาก โดยต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มีส่วนสูงที่สุด อยู่ในช่วงร้อยละ 46-72 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด รองลงมาคือต้นทุนดำเนินการอยู่ในช่วงร้อยละ 27-52 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด และต้นทุนค่าครุภัณฑ์มีส่วนต่ำที่สุด อยู่ในช่วงร้อยละ 1-3 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด ดังแสดงไว้ในภาพที่ 18

ภาพที่ 18 ต้นทุนทางสังคมของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขภายในแท่งหมายถึง ร้อยละ

ตารางที่ 32 ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของสาขาวิชาบริหารธุรกิจแยกตามสถาบันอุดมศึกษา
พ.ศ. 2550-2553

หน่วย: บาท/คน/ปี

สถาบันอุดมศึกษา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนรวม เฉลี่ยต่อนิสิต
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	65,790 (47.1)	3,173 (2.3)	70,624 (50.6)	139,587 (100.0)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	72,638 (50.2)	3,637 (2.5)	68,539 (47.3)	144,813 (100.0)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	70,838 (48.4)	3,093 (2.1)	72,476 (49.5)	146,406 (100.0)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	72,542 (57.3)	2,129 (1.7)	51,968 (41.0)	126,639 (100.0)
มหาวิทยาลัยรังสิต	70,537 (35.5)	3,540 (1.8)	124,431 (62.7)	198,507 (100.0)
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	79,411 (39.1)	2,954 (1.5)	120,641 (59.4)	203,006 (100.0)
เฉลี่ย 6 สถาบันอุดมศึกษา	71,415 (44.7)	3,123 (2.0)	82,579 (51.7)	159,827 (100.0)

ที่มา: 1. ต้นทุนดำเนินการและค่าครุภัณฑ์ ได้มาจากการเงินประจำปี พ.ศ.2550-2553 คณะบริหารธุรกิจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง ได้มาจากแบบสำรวจขนาดและพื้นที่คณะบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และค่าเช่าพื้นที่ต่อเดือนบริเวณใกล้เคียงกับ
สถาบันอุดมศึกษา

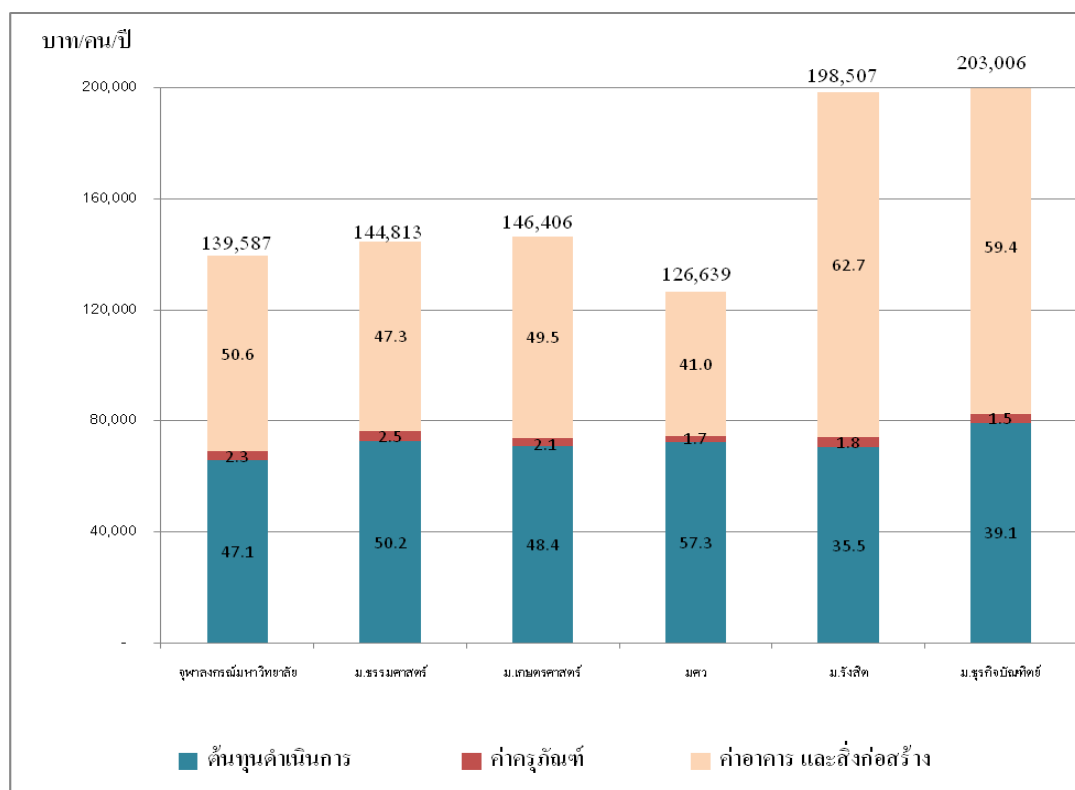
หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง ร้อยละ

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อคนต่อปีของสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ซึ่ง
ประกอบด้วยต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่า
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีต้นทุนดำเนินการ สูงที่สุดเท่ากับ 79,411 บาทต่อคนต่อปี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีต้นทุนค่าครุภัณฑ์สูงสุดเท่ากับ 3,637 บาทต่อคนต่อปี และ
มหาวิทยาลัยรังสิตมีต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงสุดเท่ากับ 124,431 บาทต่อคนต่อปี

สำหรับต้นทุนทางสังคมทั้งหมดของสาขาวิชาบริหารธุรกิจ พบว่ามหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตยามีต้นทุนรวมสูงที่สุดเท่ากับ 203,006 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือมหาวิทยาลัยรังสิต เท่ากับ 198,507 บาทต่อคนต่อปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เท่ากับ 146,406 บาทต่อคนต่อปี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เท่ากับ 144,813 บาทต่อคนต่อปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่ากับ 139,587 บาทต่อคนต่อปี และสถาบันอุดมศึกษาที่มีต้นทุนรวมต่ำที่สุด คือ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒเท่ากับ 126,639 บาทต่อคนต่อปี

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนค่าอาคารและ สิ่งก่อสร้างของสาขาวิชาบริหารธุรกิจ พบว่าต้นทุนดำเนินการ และต้นทุนค่าอาคารและ สิ่งก่อสร้างสูงกว่าต้นทุนค่าครุภัณฑ์มาก โดยต้นทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างของสาขาวิชา บริหารธุรกิจมีส่วนสูงที่สุด อยู่ในช่วงร้อยละ 41-63 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด รองลงมา คือต้นทุนดำเนินการอยู่ในช่วงร้อยละ 36-57 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด และต้นทุนค่าครุภัณฑ์ มีสัดส่วนต่ำที่สุด อยู่ในช่วงร้อยละ 2-3 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด ดังแสดงไว้ในภาพที่ 19

ภาพที่ 19 ต้นทุนทางสังคมของสาขาวิชาบริหารธุรกิจจำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขภายในแท่งหมายถึง ร้อยละ

ส่วนที่ 4 ต้นทุนทางสังคม

ต้นทุนทางสังคมเป็นต้นทุนทั้งหมดของสังคมที่ใช้เพื่อจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ประกอบด้วยต้นทุนดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาและต้นทุนลงทุนของสถาบันอุดมศึกษา โดยต้นทุนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ต่อคนในแต่ละสถาบันอุดมศึกษาได้จำแนกรายละเอียดตามประเภทของต้นทุนดังแสดงไว้ในตารางที่ 33

ตารางที่ 33 ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิสิตของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ ในภาพรวมทั้ง 5 สาขาวิชา จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา

หน่วย: บาท/คน/ปี

สถาบันอุดมศึกษา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อนิสิต
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	50,152 (41.0)	2,952 (2.4)	69,360 (56.6)	122,464 (100.0)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	57,377 (44.4)	2,924 (2.3)	68,826 (53.3)	129,127 (100.0)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	50,395 (41.3)	2,296 (1.9)	69,295 (56.8)	121,986 (100.0)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	55,962 (46.9)	1,931 (1.6)	61,550 (51.5)	119,443 (100.0)
มหาวิทยาลัยรังสิต	54,812 (29.0)	3,072 (1.6)	131,173 (69.4)	189,057 (100.0)
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	60,156 (34.2)	2,225 (1.3)	113,553 (64.5)	175,933 (100.0)
เฉลี่ย 6 สถาบันอุดมศึกษา	54,809 (38.3)	2,567 (1.8)	85,626 (59.9)	143,002 (100.0)

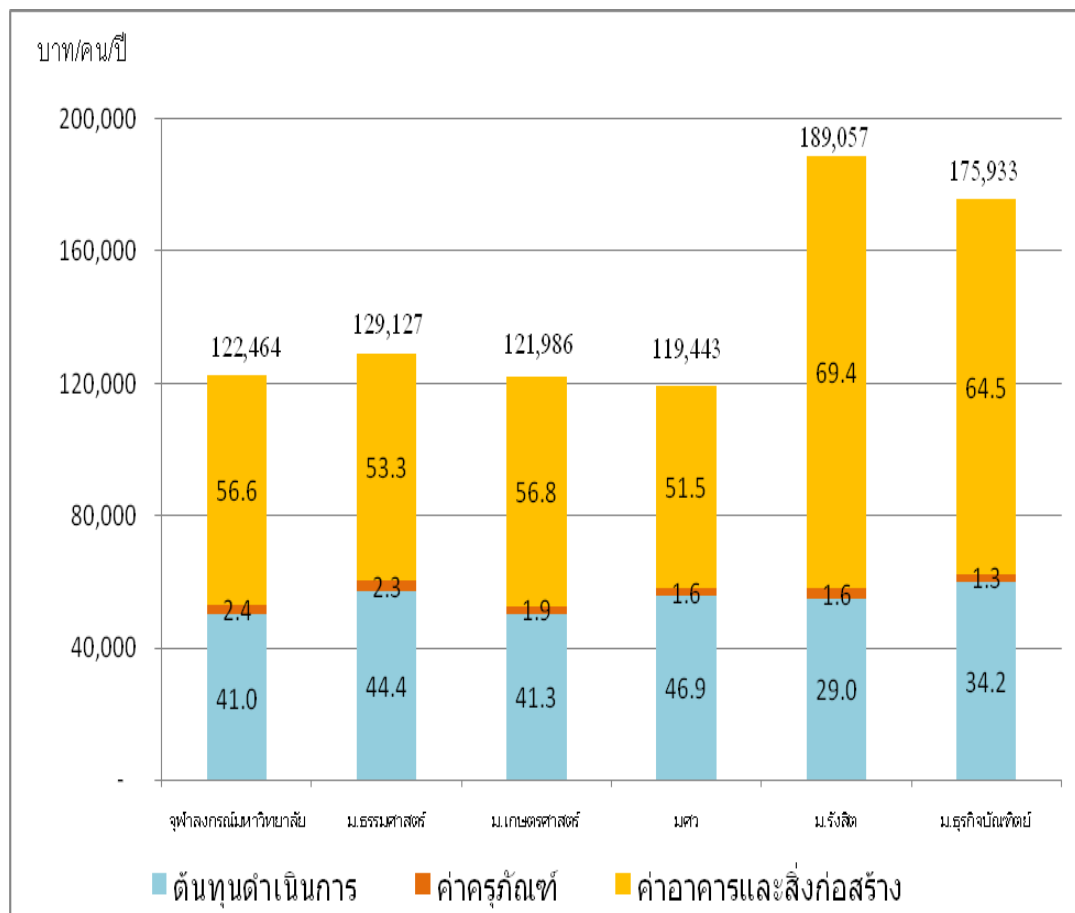
ที่มา: 1. ต้นทุนดำเนินการและค่าครุภัณฑ์ ได้มาจากการเงินประจำปี พ.ศ.2550-2553 คณะรัฐศาสตร์ คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

2. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง ได้มาจากแบบสำรวจขนาดและพื้นที่คณะรัฐศาสตร์ คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และค่าเช่าพื้นที่ต่อเดือนบริเวณใกล้เคียงกับสถาบันอุดมศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง ร้อยละ

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีส่วนสนับสนุนลงทุนด้านค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างสูงสุดคือ ประมาณร้อยละ 52-69 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด รองลงมาคือต้นทุนดำเนินการ ประมาณร้อยละ 29-47 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด โดยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้ง 4 แห่งมีต้นทุนทางสังคมต่ำกว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยมหาวิทยาลัยรังสิตมีต้นทุนทางสังคมสูงที่สุดเท่ากับ 189,057 บาทต่อคนต่อปีรองลงมาคือ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์มีต้นทุนทางสังคมเท่ากับ 175,933 บาท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เท่ากับ 129,127 บาท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่ากับ 122,464 บาท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เท่ากับ 121,986 บาท และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีต้นทุนทางสังคมต่ำสุดเท่ากับ 119,443 บาทตามลำดับ ดังแสดงไว้ในภาพที่ 20

ภาพที่ 20 ต้นทุนทางสังคมในภาพรวมทั้ง 5 สาขาวิชา จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขภายในแท่งหมายถึง ร้อยละ

ตารางที่ 34 ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อนิติของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ ในภาพรวม
ทั้ง 6 สถาบันอุดมศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา

หน่วย: บาท/คน/ปี

สาขาวิชา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนรวม เฉลี่ยต่อนิติ
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
รัฐศาสตร์	44,349 (37.3)	1,862 (1.6)	72,706 (61.1)	118,917 (100.0)
ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	41,924 (42.0)	2,038 (2.0)	55,828 (56.0)	99,790 (100.0)
นิติศาสตร์	42,293 (28.4)	2,665 (1.8)	104,065 (69.8)	149,022 (100.0)
เศรษฐศาสตร์	60,335 (40.6)	2,886 (1.9)	85,408 (57.5)	148,629 (100.0)
บริหารธุรกิจ	71,415 (45.5)	3,123 (2.0)	82,579 (52.5)	157,117 (100.0)
เฉลี่ย 5 สาขาวิชา	52,063 (38.7)	2,515 (1.9)	80,117 (59.5)	134,695 (100.0)

ที่มา: 1. ต้นทุนดำเนินการและค่าครุภัณฑ์ ได้มาจากการเงินประจำปี พ.ศ.2550-2553 คณะรัฐศาสตร์ คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

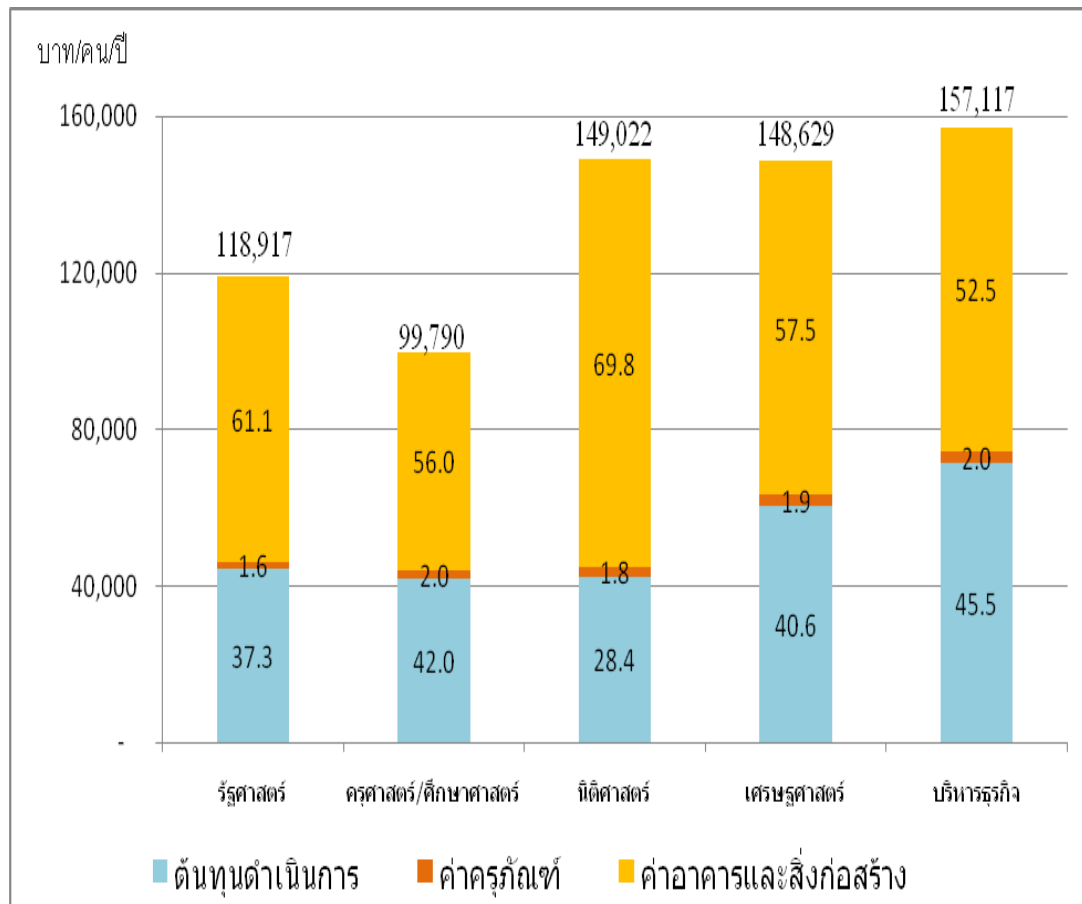
2. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง ได้มาจากแบบสำรวจขนาดและพื้นที่คณะรัฐศาสตร์ คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และค่าเช่าพื้นที่ต่อเดือนบริเวณใกล้เคียงกับสถาบันอุดมศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง ร้อยละ

จากตารางที่ 34 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายสาขาวิชาต่างๆในสายสังคมศาสตร์แล้วพบว่าสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีต้นทุนทางสังคมสูงที่สุดเท่ากับ 157,117 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือสาขาวิชานิติศาสตร์เท่ากับ 149,022 บาท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มีต้นทุนทางสังคมเท่ากับ 148,629 บาท สาขาวิชารัฐศาสตร์เท่ากับ 118,917 บาท และสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เท่ากับ 99,790 บาทตามลำดับ

เมื่อจำแนกต้นทุนทางสังคมตามสาขาวิชาต่างๆในสายสังคมศาสตร์ ต้นทุนลงทุนด้านค่าอาคารและสิ่งก่อสร้างมีสัดส่วนสูงที่สุดคือ ประมาณร้อยละ 53-70 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด รองลงมาคือต้นทุนดำเนินการ ประมาณร้อยละ 28-46 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมด ในขณะที่ ต้นทุนลงทุนด้านค่าครุภัณฑ์มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 2 ของต้นทุนทางสังคมเท่านั้น ดังแสดงไว้ในในภาพที่ 21

ภาพที่ 21 ต้นทุนทางสังคมในภาพรวมทั้ง 6 สถาบันอุดมศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา

หมายเหตุ: ตัวเลขภายในแท่งหมายถึง ร้อยละ

ส่วนที่ 5 ต้นทุนทางการศึกษาที่ปรับด้วยความสูญเปล่าทางการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความสูญเปล่าทางการศึกษาค่ำที่สุดทั้งในแง่จำนวนปีที่นิสิตนักศึกษาเรียนจนสำเร็จการศึกษาโดยเฉลี่ยและอัตราการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาซึ่งจำนวนปีโดยเฉลี่ยที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาเท่ากับ 4.11 ปีอัตราการลาออกกลางคันมีเพียงร้อยละ 4.27 ต่อปีซึ่งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้ง 4 แห่งมีความสูญเปล่าทางการศึกษาไม่แตกต่างกันมากนักกล่าวคือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีจำนวนปี

โดยเฉลี่ยที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาเท่ากับ 4.16 ปีอัตราการลาออกกลางคันมีร้อยละ 5.38 ต่อปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีจำนวนปีโดยเฉลี่ยที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาเท่ากับ 4.21 ปีอัตราการลาออกกลางคันมีร้อยละ 5.82 ต่อปีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีจำนวนปีโดยเฉลี่ยที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาเท่ากับ 4.24 ปีอัตราการลาออกกลางคันมีร้อยละ 6.14 ต่อปี ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนพบว่าบัณฑิตใช้ระยะเวลาโดยเฉลี่ยในการสำเร็จการศึกษาสูงกว่าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และอัตราการลาออกกลางคันมีสัดส่วนที่สูงกว่าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งมหาวิทยาลัยรังสิตมีจำนวนปีโดยเฉลี่ยที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาเท่ากับ 4.28 ปีอัตราการลาออกกลางคันมีร้อยละ 7.85 ต่อปี และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีจำนวนปีโดยเฉลี่ยที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาเท่ากับ 4.31 ปีอัตราการลาออกกลางคันมีร้อยละ 8.15 ต่อปี ดังแสดงไว้ในตารางที่ 35

ตารางที่ 35 ความสูญเปล่าทางการศึกษาของนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

สถาบันอุดมศึกษา	จำนวนปีที่กำหนดในหลักสูตร (ปี)	จำนวนปีที่เรียนจริงโดยเฉลี่ย (ปี)	อัตราการลาออกกลางคัน (%)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	4	4.11	4.27
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	4	4.16	5.38
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	4	4.21	5.82
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	4	4.24	6.14
มหาวิทยาลัยรังสิต	4	4.28	7.85
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	4	4.31	8.15

- ที่มา: 1. ข้อมูลความสูญเปล่าทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มาจากสำนักงานการทะเบียนและประมวลผล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2554
2. ข้อมูลความสูญเปล่าทางการศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้มาจากสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2554
3. ข้อมูลความสูญเปล่าทางการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้มาจากสำนักงานสารสนเทศนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2554
4. ข้อมูลความสูญเปล่าทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มาจากกองบริการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2554
5. ข้อมูลความสูญเปล่าทางการศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต ได้มาจากฝ่ายสำนักทะเบียน มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2554
6. ข้อมูลความสูญเปล่าทางการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้มาจากฝ่ายทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2554

ต้นทุนทางสังคมที่ได้จากการคำนวณถือว่าไม่ใช่ต้นทุนทั้งหมด แต่เป็นต้นทุนทางสังคมต่อนิสิตเท่านั้น ซึ่งหาได้จากการนำจำนวนนิสิตนักศึกษาไปหารต้นทุนสังคมทั้งหมด อย่างไรก็ตาม นิสิตนักศึกษาบางคนอาจใช้เวลาเรียนนานกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรืออาจไม่สำเร็จการศึกษา ดังนั้น ค่าใช้จ่ายต่อคนที่ได้นี้จำเป็นต้องมีการปรับด้วยระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาจนสำเร็จหลักสูตรระดับปริญญาตรีและอัตราการลาออกกลางคันก่อน โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$C_n = C [Y/n] [1/(1-d)]$$

โดยที่	C_n	หมายถึง ต้นทุนทางสังคมหลังปรับด้วยความสูญเปล่าทางการศึกษา
	C	หมายถึง ต้นทุนทางสังคมก่อนปรับด้วยความสูญเปล่าทางการศึกษา
	Y	หมายถึง จำนวนปีเฉลี่ยที่ผู้สำเร็จเรียนจบหลักสูตรปริญญาตรี
	n	หมายถึง จำนวนปีตามหลักสูตร
	d	หมายถึง อัตราการลาออกกลางคัน

ต้นทุนทางสังคมหลังปรับด้วยความสูญเปล่าทางการศึกษาที่ได้จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ต้นทุนและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาในขั้นตอนต่อไป ซึ่งต้นทุนทางสังคมก่อนปรับและหลังปรับด้วยความสูญเปล่าทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ได้แสดงไว้ในตารางที่ 36

ตารางที่ 36 ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยก่อนปรับและหลังปรับด้วยความสูญเปล่าทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ แยกตามสาขาวิชา

หน่วย: บาท/คน/ปี

สถาบันอุดมศึกษา	รัฐศาสตร์		ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์		นิติศาสตร์		เศรษฐศาสตร์		บริหารธุรกิจ	
	ก่อนปรับ	หลังปรับ	ก่อนปรับ	หลังปรับ	ก่อนปรับ	หลังปรับ	ก่อนปรับ	หลังปรับ	ก่อนปรับ	หลังปรับ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	109,349	117,368	93,872	100,756	136,045	146,021	133,469	143,256	139,587	149,823
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	98,936	108,743	-	-	131,979	145,062	140,623	154,563	144,813	159,169
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	110,664	123,672	101,086	112,968	-	-	127,802	142,824	146,406	163,615
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	119,954	135,470	104,411	117,916	-	-	131,100	148,057	126,639	143,019
มหาวิทยาลัยรังสิต	-	-	-	-	181,477	210,722	187,186	217,351	198,507	230,497
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	155,683	182,634	-	-	156,719	183,848	192,336	225,630	203,006	238,148

หมายเหตุ: ต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้ มีการปรับด้วยระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาจนสำเร็จหลักสูตรและอัตราค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์
โดยสูตรการคำนวณได้แสดงไว้ในหน้าที่ 201

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

การแสดงผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาในครั้งนี้ ได้วิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วยส่วนที่ 1 อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลจากการลงทุนทางการศึกษา และส่วนที่ 2 อัตราผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนทางการศึกษาเพื่อจำแนกให้เห็นภาพของการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาอย่างชัดเจน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลจากการลงทุนทางการศึกษา

ในส่วนของอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลจากการลงทุนทางการศึกษานั้น จากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสาขาวิชาในสถาบันอุดมศึกษาแห่งเดียวกันพบว่าอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีค่าสูงที่สุดอยู่ในช่วงร้อยละ 33-43 รองลงมาเป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 33-42 สาขาวิชานิติศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 30-33 สาขาวิชารัฐศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 25-30 และสาขาวิชาที่มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลน้อยที่สุด คือ สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 26-27 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างสถาบันอุดมศึกษาจากสาขาวิชาเดียวกันแล้ว พบว่าอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีค่าสูงกว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลสูงที่สุดอยู่ในช่วงร้อยละ 30-43 รองลงมาเป็นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 29-43 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 27-39 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอยู่ในช่วงร้อยละ 27-37 มหาวิทยาลัยรังสิตอยู่ในช่วงร้อยละ 30-34 และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตอยู่ในช่วงร้อยละ 25-33 ตามลำดับ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 37

ตารางที่ 37 อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

หน่วย: ร้อยละ

สถาบันอุดมศึกษา	รัฐศาสตร์	ครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์	นิติศาสตร์	เศรษฐศาสตร์	บริหารธุรกิจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	29.86	27.05	32.63	41.84	43.49
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	28.75	-	32.69	40.89	42.93
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	27.49	26.76	-	37.63	39.23
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	27.29	26.97	-	36.73	37.36
มหาวิทยาลัยรังสิต	-	-	29.88	33.35	34.12
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	24.69	-	29.81	32.76	32.82

หมายเหตุ: ข้อมูลและวิธีการคำนวณอัตราผลตอบแทน สามารถดูรายละเอียดได้จากบทที่ 3 และภาคผนวก ข.

เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว ทุกสถาบันอุดมศึกษามีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลในบางสาขาวิชาที่ใกล้เคียงกัน โดยสาขาวิชารัฐศาสตร์มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 25-30 และสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 26-27 อย่างไรก็ตาม สาขาวิชานิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจมีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลที่ค่อนข้างแตกต่างกัน โดยสาขาวิชานิติศาสตร์มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 30-33 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 33-42 และสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลในช่วงระหว่างร้อยละ 33-43 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการลงทุนประเภทอื่นๆที่ไม่มีความเสี่ยง อาทิ การฝากเงินแก่ธนาคารที่ให้อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.50 – 1.50 ต่อปีแล้ว อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ให้ผลตอบแทนสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเป็นจำนวนมาก ซึ่งพบว่าการลงทุนทางการศึกษามีความคุ้มค่าในการลงทุนมากทั้งต่อตัวบัณฑิตเองและต่อสังคม แม้ว่าบัณฑิตจะเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของสาขาวิชาใดหรือสถาบันอุดมศึกษาแห่งใดซึ่งให้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาน้อยที่สุดก็ตาม ทั้งนี้ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาในครั้งนี้เป็นเพียงผลตอบแทนทางเศรษฐกิจซึ่งยังไม่รวมผลประโยชน์ด้านอื่นๆของการศึกษาซึ่งถือเป็นผลตอบแทนขั้นต่ำของการศึกษาเท่านั้น

ส่วนที่ 2 อัตราผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนทางการศึกษา

ในส่วนของอัตราผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนทางการศึกษานั้น จากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสาขาวิชาในสถาบันอุดมศึกษาแห่งเดียวกันพบว่าผลการศึกษาที่ออกมามีลักษณะที่คล้ายคลึงกับอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลจากการลงทุนทางการศึกษา โดยอัตราผลตอบแทนต่อสังคมของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีค่าสูงที่สุดอยู่ในช่วงร้อยละ 21-30 รองลงมาเป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 20-29 สาขาวิชานิติศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 19-22 สาขาวิชารัฐศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 15-21 และสาขาวิชาที่มีอัตราผลตอบแทนต่อสังคมน้อยที่สุดคือ สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 19-20 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างสถาบันอุดมศึกษาจากสาขาวิชาเดียวกันแล้ว พบว่าอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีค่าสูงกว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเช่นเดียวกับอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีอัตราผลตอบแทนทางสังคมสูงที่สุดอยู่ในช่วงร้อยละ 21-30 รองลงมาเป็นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 20-29 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 19-26 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอยู่ในช่วงร้อยละ 18-25 มหาวิทยาลัยรังสิตอยู่ในช่วงร้อยละ 18-21 และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตอยู่ในช่วงร้อยละ 15-21 ตามลำดับ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 38

ตารางที่ 38 อัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

หน่วย: ร้อยละ

สถาบันอุดมศึกษา	รัฐศาสตร์	ครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์	นิติศาสตร์	เศรษฐศาสตร์	บริหารธุรกิจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	21.13	19.97	21.88	29.02	29.83
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	20.21	-	21.80	27.69	28.96
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	18.68	18.55	-	25.14	25.90
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	18.05	18.47	-	24.28	25.23
มหาวิทยาลัยรังสิต	-	-	17.85	20.56	20.57
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	15.33	-	18.71	20.25	20.62

หมายเหตุ: ข้อมูลและวิธีการคำนวณอัตราผลตอบแทน สามารถดูรายละเอียดได้จากบทที่ 3 และภาคผนวก ข.

เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว ทุกสถาบันอุดมศึกษามีอัตราผลตอบแทนทางสังคมที่น้อยกว่าอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล โดยสาเหตุที่อัตราผลตอบแทนทางสังคมมีค่าน้อยกว่าอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลนั้น เนื่องมาจากต้นทุนทางสังคมที่นำมาใช้ในการคำนวณมีค่าสูงกว่าต้นทุนส่วนบุคคลเป็นจำนวนมาก ขณะที่ผลประโยชน์หรือผลตอบแทนที่เกิดขึ้นทางสังคมและส่วนบุคคลมีความใกล้เคียงกัน ซึ่งสาเหตุมาจากผลประโยชน์หรือผลตอบแทนที่สังคมได้รับยังไม่ได้รวมผลตอบแทนอื่นๆที่ไม่สามารถวัดออกมาเป็นตัวเงินได้ อาทิ โอกาสการศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น หรือผลตอบแทนภายนอก (Externalities) อาทิ การนำความรู้ที่ได้ศึกษามาคิดค้นวิจัยและสร้างองค์ความรู้ใหม่และสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ การพัฒนาสังคมด้านอื่นๆ ฯลฯ เข้ามาใช้ในการคำนวณ ซึ่งหากได้มีการนำปัจจัยเหล่านี้มาคำนวณรวมเอาไว้ด้วย อาจทำให้ผลตอบแทนที่เกิดขึ้นต่อสังคมมีมากกว่าผลตอบแทนเฉพาะที่เป็นตัวเงินเพียงอย่างเดียว และอัตราผลตอบแทนทางสังคมอาจมากกว่าอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลได้

ตารางที่ 39 เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลและอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

หน่วย: ร้อยละ

สถาบันอุดมศึกษา	รัฐศาสตร์		ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์		นิติศาสตร์		เศรษฐศาสตร์		บริหารธุรกิจ	
	ส่วนบุคคล	ทางสังคม	ส่วนบุคคล	ทางสังคม	ส่วนบุคคล	ทางสังคม	ส่วนบุคคล	ทางสังคม	ส่วนบุคคล	ทางสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	29.86	21.13	27.05	19.97	32.63	21.88	41.84	29.02	43.49	29.83
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	28.75	20.21	-	-	32.69	21.80	40.89	27.69	42.93	28.96
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	27.49	18.68	26.76	18.55	-	-	37.63	25.14	39.23	25.90
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	27.29	18.05	26.97	18.47	-	-	36.73	24.28	37.36	25.23
มหาวิทยาลัยรังสิต	-	-	-	-	29.88	17.85	33.35	20.56	34.12	20.57
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	24.69	15.33	-	-	29.81	18.71	32.76	20.25	32.82	20.62

หมายเหตุ: ข้อมูลและวิธีการคำนวณอัตราผลตอบแทน สามารถดูรายละเอียดได้จากบทที่ 3 และภาคผนวก ข.

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วย คณบดีจำนวน 5 คนจาก 5 สาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์ ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์จำนวน 5 คน โดยเนื้อหาการสัมภาษณ์ประกอบด้วยแนวทางสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนการผลิตบัณฑิตจุดแข็ง/จุดอ่อน/โอกาสและอุปสรรคที่สำคัญของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ของบัณฑิตที่ศึกษามาใช้กับการปฏิบัติงานในองค์กรแนวทางของสถาบันอุดมศึกษาในการผลิตบัณฑิตเพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขันสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียนการยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ นโยบายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรเอกชนในการผลิตบัณฑิต แนวโน้มและสาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในอนาคตของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ รวมถึงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของท่านเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน

สำหรับการสรุปผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	คณบดีสาขาวิชารัฐศาสตร์	คณบดีสาขาวิชา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	คณบดีสาขาวิชานิติศาสตร์	คณบดีสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	คณบดีสาขาวิชาบริหารธุรกิจ
1. ท่านคิดว่าแนวทางสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด มีแนวทางใดบ้าง	การให้ความสำคัญทางด้านทรัพยากรบุคคล สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ นอกจากนี้เรื่องของการวางแผนกำลังคนและระบบทรัพยากรบุคคลต้องมีการวางกรอบไว้อย่างเป็นระบบซึ่งต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาในการผลิตบัณฑิต	ควรคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงาน (นายจ้าง) ของบัณฑิตเป็นอันดับแรก และทำการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชา/หลักสูตรดังกล่าวในระดับสูงเพื่อให้เกิดการบริหารต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งด้านอาคารสถานที่ ด้านสาธารณูปโภค และด้านทรัพยากรบุคคล นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาควรลดต้นทุนในการเปิดหลักสูตรต่างๆที่ไม่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน/นายจ้าง และควรนำงบประมาณเหล่านี้ไปพัฒนาหลักสูตร/สาขาวิชาอื่นๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการผลิตบัณฑิตสูงสุด	มีการวางแผนด้านกำลังการผลิตบัณฑิตอย่างเต็มศักยภาพ ใช้อัตราส่วนคณาจารย์ต่อการผลิตบัณฑิต มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารงบประมาณและทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นรูปธรรม ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรมีการนำเครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนช่วยในการบริหารทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษา อาทิ มีการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ตในบางหลักสูตรหรือบางรายวิชา	ต้องมีการประมาณการต้นทุนที่สอดคล้องกับการผลิตบัณฑิตมากที่สุด กรณีที่ตั้งงบประมาณสูงเกินความเป็นจริงจะก่อให้เกิดค่าเสียโอกาส สถาบันอุดมศึกษาควรมีการวางแผนงบประมาณในแต่ละปีอย่างละเอียด มีการจัดสรรแบ่งงบประมาณในแต่ละภาคส่วนและเกิดความคุ้มค่ามากที่สุด โดยคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงานว่าต้องการบัณฑิตสาขาวิชาใดมากที่สุด และผลิตบัณฑิตสาขาวิชาที่ดังกล่าว ซึ่งต้องการในปริมาณสูงหรือการประหยัดต้นทุนจะช่วยในการบริหารต้นทุนและประหยัดทรัพยากรมากที่สุด	ต้องมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ มีการติดตามผลงานอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เครื่องมือทางการจัดการด้านการบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM) มาช่วยบริหารต้นทุน และวิเคราะห์ถึงความต้องการทางด้านทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษาในช่วงที่ผ่านมา มีการสร้างพันธมิตรหรือเครือข่ายทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกันและก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสามารถช่วยประหยัดงบประมาณต่อการผลิตบัณฑิตได้

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	นักเศรษฐศาสตร์ (1)	นักเศรษฐศาสตร์ (2)	นักเศรษฐศาสตร์ (3)	นักเศรษฐศาสตร์ (4)	นักเศรษฐศาสตร์ (5)
1. ท่านคิดว่าแนวทางสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด มีแนวทางใดบ้าง	การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรจากสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศที่มีชื่อเสียงและนำแนวทางดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับสถาบันอุดมศึกษาของตนเอง	ให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการลดต้นทุน เนื่องจากแต่ละส่วนงานจะทราบถึงรายละเอียดของต้นทุนของตนเองมากที่สุด	การให้ความสำคัญด้านทรัพยากรบุคคล สนับสนุนให้บุคลากรใช้ศักยภาพอย่างเต็มความสามารถ รวมถึงการวางแผนด้านกำลังคนต่อการบัณฑิตอย่างมีประสิทธิภาพ	การนำข้อมูลด้านตลาดแรงงานของบัณฑิตสายสังคมศาสตร์มาวางแผนการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกัน ซึ่งจะเป็นข้อมูลช่วยในการวางแผนการบริหารจัดการต้นทุน	ควรสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและจัดประชุมสัมมนาแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรต้นทุนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และนำมาประยุกต์ใช้

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (1)	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2)	ผลการวิเคราะห์ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน
<p>1. ท่านคิดว่าแนวทางสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด มีแนวทางใดบ้าง</p>	<p>แนวทางที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนการผลิตบัณฑิต คือ การบริหารทรัพยากรบุคคล การคำนึงถึงกรอบสมรรถนะ (Competency Model) ของบุคลากร ซึ่งครอบคลุมถึงเรื่องประสบการณ์ ความรู้ความสามารถ ทักษะ ทักษะที่สอดคล้องกับสถาบันอุดมศึกษา และต้องสนับสนุนให้บุคลากรทุกภาคส่วนปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ รวมถึงการวางแผนกำลังคนต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องพิจารณาถึงความจำเป็นจากตลาดแรงงานเป็นสำคัญ</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรศึกษาถึงแนวทางการบริหารทรัพยากรและต้นทุนที่มีประสิทธิภาพทั้งจากสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงองค์กรเอกชนชั้นนำที่มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมาประยุกต์ใช้กับองค์กรของตนเอง นอกจากนี้ควรสร้างเครือข่ายพันธมิตรระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกันและแลกเปลี่ยนแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตบัณฑิต ซึ่งจะสามารถช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาประหยัดต้นทุนการผลิตบัณฑิตได้</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรวางแผนด้านกำลังการผลิตบัณฑิต ใช้อัตราส่วนคณาจารย์ต่อการผลิตบัณฑิต มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ มีการติดตามผลงานอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เครื่องมือด้านการบริหารจัดการทางด้านการบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM) มาช่วยบริหารต้นทุน (Plan-Do-Check-Act) มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารงบประมาณและทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นรูปธรรม ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาในการผลิตบัณฑิต และควรคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงาน (นายจ้าง) ของบัณฑิตเป็นอันดับแรกว่ามีความต้องการในวิชาใดมากที่สุด มีการจัดสรรงบประมาณในแต่ละภาคส่วนและเกิดความคุ้มค่ามากที่สุด และผลิตบัณฑิตสาขาวิชาดังกล่าว ซึ่งการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาที่ต้องการในปริมาณสูง เพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) และบริหารต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาควรนำเครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนช่วยในการบริหารทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษา สร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและศึกษาแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรจากสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศที่มีชื่อเสียงและนำแนวทางดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับสถาบันอุดมศึกษาของตนเอง</p>

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	คณบดีสาขาวิชารัฐศาสตร์	คณบดีสาขาวิชา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	คณบดีสาขาวิชานิติศาสตร์	คณบดีสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	คณบดีสาขาวิชาบริหารธุรกิจ
2. ท่านคิดว่าการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของตลาดแรงงานในปัจจุบัน มีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่สำคัญอะไรบ้าง	<p>จุดแข็ง คือ หลักสูตรมีหลักการ ทฤษฎี และความรู้เนื้อหาที่เข้มข้น</p> <p>จุดอ่อน คือ สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งไม่มีการเน้นทักษะอื่นๆต่อการผลิตบัณฑิต อาทิ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น และด้านการแสดงออกต่อสาธารณชน</p> <p>โอกาส คือ ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษามีหลักสูตรต่างๆที่มีการนำความรู้จากหลายสาขาวิชามารวมกัน ทำให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกมามีความรู้ ทฤษฎีที่กว้างขวาง</p> <p>อุปสรรค คือ ในปี พ.ศ. 2558 จะมีการเปิดเสรีการค้าทำให้บัณฑิตประเทศต่างๆเข้ามาแข่งขันในตลาดแรงงานไทย</p>	<p>จุดแข็ง คือ การผลิตบัณฑิตมีการมุ่งเน้นความรู้ทางวิชาการสูง มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้</p> <p>จุดอ่อน คือ สถาบันอุดมศึกษา ยังไม่มีการเน้นเรื่องการประยุกต์ใช้ความรู้ที่บัณฑิตได้รับกับการปฏิบัติงานในองค์กร ขาดการวิเคราะห์แก้ไขปัญหเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงาน</p> <p>โอกาส คือ บัณฑิตสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้สะดวกกว่าการเรียนการสอนในอดีต</p> <p>อุปสรรค คือ สถาบันอุดมศึกษา มีการผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์จำนวนมากเกินความต้องการตลาดแรงงาน ทำให้บัณฑิตส่วนใหญ่หางานยาก หรือยังไม่ได้งาน</p>	<p>จุดแข็ง คือ สถาบันอุดมศึกษามีการเน้นความรู้เนื้อหาสู่บัณฑิตเพื่อนำไปปฏิบัติงานในองค์กร</p> <p>จุดอ่อน คือ สถาบันอุดมศึกษา ขาดการปลูกฝังทักษะด้านต่างๆในการบัณฑิต อาทิ ฝึกด้านความอดทนต่อภาระงานที่ได้รับ ขาดความคิดในการวิเคราะห์แก้ปัญหา</p> <p>โอกาส คือ บางสาขาวิชาในตลาดแรงงานยังเป็นที่ต้องการในระดับสูง ทำให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถผลิตบัณฑิตออกมาได้ปริมาณสูง ซึ่งสามารถบริหารทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด</p> <p>อุปสรรค คือ บางสาขาวิชามีตลาดแรงงานรองรับน้อย การจัดสรรงบประมาณอาจไม่ได้ประสิทธิภาพอย่างเต็มที่</p>	<p>จุดแข็ง คือ แต่ละสาขาวิชา มีการเรียนการสอนเพื่อให้บัณฑิตได้รับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาอย่างเต็มที่</p> <p>จุดอ่อน คือ สถาบันอุดมศึกษา ยังขาดการสอดแทรกความรู้ นอกตำราเรียนสู่บัณฑิต เนื่องจากการปฏิบัติงานไม่ได้ใช้ความรู้ในตำราเรียนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น</p> <p>โอกาส คือ ปัจจุบันแนวโน้มเศรษฐกิจโลกและอุตสาหกรรมของประเทศกำลังเติบโต ตลาดแรงงานต้องการบัณฑิตสายสังคมศาสตร์มากขึ้นในอนาคต</p> <p>อุปสรรค คือ การเปิดเสรีการค้าอาเซียน ทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องเร่งพัฒนาความสามารถของบัณฑิต เพื่อการแข่งขันกับต่างประเทศ</p>	<p>จุดแข็ง คือ สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมต่อการผลิตบัณฑิตทั้งด้านงบประมาณ การดำเนินงานและทรัพยากรบุคคล</p> <p>จุดอ่อน คือ ขาดการปลูกฝังทางด้านทักษะอื่นๆและความรอบรู้ ซึ่งจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในอนาคตและการทำงาน</p> <p>โอกาส คือ ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษามีความร่วมมือกับทางองค์กรต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้บัณฑิตเข้าฝึกงานก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อเรียนรู้บรรยากาศในการปฏิบัติงานจริงและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน</p> <p>อุปสรรค คือ การปรับปรุงหลักสูตรขึ้นค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถปรับปรุงหลักสูตรใช้ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง</p>

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	นักเศรษฐศาสตร์ (1)	นักเศรษฐศาสตร์ (2)	นักเศรษฐศาสตร์ (3)	นักเศรษฐศาสตร์ (4)	นักเศรษฐศาสตร์ (5)
2.ท่านคิดว่าการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของตลาดแรงงานในปัจจุบัน มีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่สำคัญอะไรบ้าง	<p>จุดแข็ง คือ สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่เน้นความรู้ทางวิชาการที่เข้มข้น</p> <p>จุดอ่อน คือ สถาบันอุดมศึกษาเน้นการเรียนการสอนในชั้นเรียน แต่ไม่ค่อยเน้นกิจกรรมอื่นๆเพื่อเพิ่มทักษะต่างๆของบัณฑิต</p> <p>โอกาส คือ บัณฑิตสายสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ยังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน</p> <p>อุปสรรค คือ บางหลักสูตรมีการเรียนการสอนหรือเนื้อหาที่ล้าสมัย ไม่ทันต่อกระแสโลกาภิวัตน์</p>	<p>จุดแข็ง คือ สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านเงินทุน บุคลากรและประสบการณ์</p> <p>จุดอ่อน คือ หลักสูตรบางแห่งขาดการสอดแทรกทักษะอื่นๆที่สำคัญเข้าไปในการเรียนการสอน</p> <p>โอกาส คือ การนำเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาพัฒนาการเรียนการสอน</p> <p>อุปสรรค คือ เมื่อมองในภาพรวม การผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์มีมากเกินไปกว่าความต้องการตลาดแรงงาน</p>	<p>จุดแข็ง คือ การเรียนการสอนเน้นทฤษฎี ความรู้แน่น</p> <p>จุดอ่อน คือ ขาดการสอนเรื่อง การประยุกต์ใช้ความรู้ต่อการ ทำงานและการดำเนินชีวิต</p> <p>โอกาส คือ เศรษฐกิจของประเทศและเศรษฐกิจโลกยังเติบโตในระยะยาว ตลาดแรงงานสายสังคมศาสตร์สามารถขยายตัวได้ต่อเนื่อง</p> <p>อุปสรรค คือ การเปิดเสรีการค้า ในปี พ.ศ.2558 จะส่งผลให้ตลาดแรงงานมีการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น บัณฑิตต้องเร่งพัฒนาความสามารถ</p>	<p>จุดแข็ง คือ สายสังคมศาสตร์ จากสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง มีชื่อเสียง</p> <p>จุดอ่อน คือ การสอนเรื่องการคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหาคด้วยตนเองยังอยู่ในระดับน้อย เน้นวิชาการมากเกินไป</p> <p>โอกาส คือ การผลิตบัณฑิตในบางสาขาวิชาที่มีการแข่งขันไม่สูงมากนัก มีตลาดแรงงานรองรับบัณฑิตค่อนข้างมาก</p> <p>อุปสรรค คือ อุดมศึกษาไทยผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ ออกมาเป็นจำนวนมากเกินกว่าอุปสงค์ของตลาดแรงงาน</p>	<p>จุดแข็ง คือ สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งมีการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ</p> <p>จุดอ่อน คือ ขาดการปลูกฝังเรื่องความอดทนต่อภาระงานที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>โอกาส คือ สาขาวิชาที่เป็นวิชาชีพเฉพาะด้านอาจมีการแข่งขันน้อยกว่าสาขาวิชาอื่น</p> <p>อุปสรรค คือ การเปิดเสรีการค้า ทำให้สถาบันอุดมศึกษาเผชิญกับการแข่งขันที่สูงขึ้น จำเป็นต้องเร่งพัฒนาด้านคุณภาพหลักสูตร และการบริหารจัดการทรัพยากรที่ดี</p>

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (1)	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2)	ผลการวิเคราะห์ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน
<p>2. ท่านคิดว่าการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของตลาดแรงงานในปัจจุบัน มีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่สำคัญอะไรบ้าง</p>	<p>จุดแข็ง คือ สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาบัณฑิตสู่ตลาดแรงงาน</p> <p>จุดอ่อน คือ สถาบันอุดมศึกษาเน้นการเรียนการสอนแบบท่องจำ ไม่เน้นการประยุกต์ใช้ความรู้กับการทำงาน</p> <p>โอกาส คือ บัณฑิตสายสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ยังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และตลาดแรงงานมีแนวโน้มขยายตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะบางสาขาวิชาที่เป็นวิชาชีพเฉพาะทาง</p> <p>อุปสรรค คือ การเปิดเสรีการค้าในปี พ.ศ. 2558 ทำให้บัณฑิตจากต่างประเทศเข้ามาแข่งขันในตลาดแรงงาน</p>	<p>จุดแข็ง คือ สถาบันอุดมศึกษามีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการเรียนการสอน</p> <p>จุดอ่อน คือ สถาบันอุดมศึกษาเน้นการเรียนการสอนในชั้นเรียนมากเกินไป ขาดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะของบัณฑิต</p> <p>โอกาส คือ การเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบัน ทำให้บัณฑิตสามารถพัฒนาทักษะความสามารถได้เร็วขึ้น</p> <p>อุปสรรค คือ เนื่องจากการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่ผ่านมาการผลิตเกินความต้องการตลาดแรงงานทำให้บัณฑิตส่วนใหญ่หางานยากหรือยังไม่ได้งานทำ</p>	<p>จุดแข็ง คือ การผลิตบัณฑิตมีการมุ่งเน้นความรู้ทางวิชาการสูง มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาประยุกต์ใช้ สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมต่อการผลิตบัณฑิตทั้งด้านงบประมาณ การดำเนินงานและทรัพยากรบุคคล</p> <p>จุดอ่อน คือ สถาบันอุดมศึกษายังไม่มีการเน้นเรื่องการประยุกต์ใช้ความรู้ที่บัณฑิตได้รับกับการปฏิบัติงานในองค์กร ขาดการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงาน</p> <p>โอกาส คือ บัณฑิตสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้สะดวกกว่าการเรียนการสอนในอดีตและปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษามีหลักสูตรต่างๆ ที่มีการนำความรู้จากหลายสาขาวิชามารวมกัน ทำให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกมามีความรู้ ทฤษฎีที่กว้างขวางบางสาขาวิชาในตลาดแรงงานยังเป็นที่ต้องการในระดับสูง รวมถึงปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษามีความร่วมมือกับทางองค์กรต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้บัณฑิตเข้าฝึกงานก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อเรียนรู้บรรยากาศในการปฏิบัติงานจริงและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน</p> <p>อุปสรรค คือ สถาบันอุดมศึกษามีการผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์จำนวนมากเกินความต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้บัณฑิตส่วนใหญ่หางานยากหรือยังไม่ได้งาน ในขณะที่เดียวกันการเปิดเสรีการค้าอาเซียน ทำให้บัณฑิตประเทศต่างๆ สามารถเข้ามาแข่งขันในตลาดแรงงานไทย สถาบันอุดมศึกษาต้องเร่งพัฒนาความสามารถของบัณฑิต เพื่อการแข่งขันกับต่างประเทศในอนาคต รวมถึงบางสาขาวิชาในตลาดแรงงานรองรับน้อย การจัดสรรงบประมาณเพื่อการผลิตบัณฑิตอาจไม่ได้ประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคทางด้าน การปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการมาก ทำให้ไม่สามารถปรับปรุงหลักสูตรให้ใช้ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง</p>

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	คณบดีสาขาวิชารัฐศาสตร์	คณบดีสาขาวิชา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	คณบดีสาขาวิชานิติศาสตร์	คณบดีสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	คณบดีสาขาวิชาบริหารธุรกิจ
3.จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน ซึ่งเป็นตัวแทนของ นายจ้าง บัณฑิต พบว่าจุดอ่อนสำคัญของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ คือ ขาดความสามารถในการประยุกต์ความรู้ที่ศึกษามาใช้กับการปฏิบัติงานในองค์กร และขาดความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาเบื้องต้น เห็นด้วยหรือไม่ ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างไร	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว เนื่องจากในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษายังขาดการสอดแทรกด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ศึกษามาใช้กับการปฏิบัติงานในองค์กร สถาบันอุดมศึกษาอาจมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนทักษะให้กับบัณฑิต อาทิ กิจกรรมที่ให้บัณฑิตมีการใช้ความคิด การแก้ไขปัญหา และการสื่อสารหรือด้านมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับบัณฑิตก่อนสำเร็จการศึกษาและเข้าปฏิบัติงานจริงในอนาคต	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษาต้องเพิ่มทักษะทางด้านการวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาให้กับบัณฑิตผ่านหลักสูตรและกิจกรรมต่างๆ สอน ให้ บัณฑิต สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงานได้ ไม่ใช่เรียนรู้เพียงแต่ในตำราอย่างเดียว โดยระหว่างการเรียนการสอน คณาจารย์อาจยกตัวอย่างปัญหาที่เกิดขึ้นและให้ทุกคนร่วมกัน แสดงความคิดเห็น และการนำเสนอผลงานต่อหน้าชั้นเรียน รวมถึงส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมนอกห้องเรียน อาทิ การจับกลุ่มทำกิจกรรมที่เน้นทักษะไหวพริบ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษาควรปลูกฝังด้านความรับผิดชอบของบัณฑิต ต่องานที่ได้รับมอบหมาย ควรมีการเรียนการสอนด้านวิเคราะห์ และใช้ความคิดมากกว่าการวางแผน เน้นทักษะการทำงานเป็นทีมและความรับผิดชอบต่อ งานและปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อบัณฑิต นอกเหนือจากความรู้ทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคม สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งอาจเน้นให้การฝึกงานของบัณฑิต ในช่วงภาคฤดูร้อนเป็นกิจกรรมบังคับของหลักสูตรก่อนสำเร็จ การศึกษา	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มเนื้อหาที่ใช้ทำการเรียนการสอน โดยเน้นการประยุกต์ความรู้ในหลักสูตรเข้ากับการทำงานในอนาคต ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น เนื่องจากไม่ว่าบัณฑิตจะไปปฏิบัติงานในสายอาชีพใดก็ตาม มีความจำเป็น ต้องติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นทั้งสิ้น นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษา ควรเพิ่มทักษะทางด้านความ สามารถในการนำเสนอผลงาน และเสนอแนะแนวทางการ พัฒนาศักยภาพบัณฑิตอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับสภาวะการณ์ แข่งขันที่สูงขึ้นในอนาคต	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มทักษะด้านต่างๆของบัณฑิตให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานในอนาคตร่วมกับผู้อื่น ปลูกฝังทัศนคติที่ดี มุมมองของชีวิต และ สิ่ง สำคัญคือ ภาวะ ทางด้านความคิดและอารมณ์ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า สถาบันอุดมศึกษาอาจเชิญศิษย์เก่าของสถาบันอุดม ศึกษาที่ ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรมาร่วม แบ่งปันประสบการณ์ให้กับรุ่นน้อง ไปรับฟังว่ามีปัญหาใด เกิดขึ้น และสถาบันอุดมศึกษา ควร นำ จุด เสีย ดัง กล่าว ไป ปรับปรุงแก้ไขปัญหาลำหรับ การผลิตบัณฑิตรุ่นต่อไป ในอนาคต

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	นักเศรษฐศาสตร์ (1)	นักเศรษฐศาสตร์ (2)	นักเศรษฐศาสตร์ (3)	นักเศรษฐศาสตร์ (4)	นักเศรษฐศาสตร์ (5)
<p>3.จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงองค์กรเอกชนพบว่าจุดอ่อนสำคัญของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์คือ ขาดความสามารถในการประยุกต์ความรู้ที่ศึกษามาใช้กับการปฏิบัติงานในองค์กร และขาดความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาเบื้องต้น ท่านเห็นด้วยหรือไม่ มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างไร</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวบัณฑิตหลายคนเมื่อสำเร็จการศึกษาและไปปฏิบัติงานที่องค์กรเอกชน พบว่ายังไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานได้ สถาบันอุดมศึกษาควรสอดแทรกเนื้อหาด้านการประยุกต์ความรู้กับการทำงานเข้าไปในหลักสูตรให้มากขึ้นกว่าเดิม</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อความข้างต้นสถาบันอุดมศึกษาควรเน้นวิชาหรือหลักสูตรเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์เหนือหามากกว่าการท่องจำและเน้นการแก้ไขปัญหาเข้าไปในหลักสูตร อาทิ อาจกำหนดให้นิสิตนักศึกษาแสดงความเห็นเชิงวิเคราะห์และให้เสนอแนะถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาและนำเสนอข้อมูลต่อชั้นเรียน</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวสถาบันอุดมศึกษาควรปลูกฝังให้บัณฑิตรู้จักวิเคราะห์และใช้ความคิดในการเผชิญกับปัญหาต่างๆ ทางหลักสูตรเองอาจสอดแทรกกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ทักษะสำคัญข้างต้นใส่เข้าไปในหลักสูตร อาจเป็นรายวิชาบังคับที่ให้บัณฑิตทุกคนเข้าร่วมก่อนสำเร็จการศึกษา</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อความที่กล่าวมาเนื่องจากผู้ประกอบการ/นายจ้างส่วนใหญ่เห็นว่าบัณฑิตขาดการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ศึกษามาใช้กับการทำงาน เน้นการท่องจำมากกว่าความเข้าใจในเนื้อหา งานสถาบันอุดมศึกษาอาจเชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือตัวแทนนายจ้างเข้าไปให้ความรู้แก่บัณฑิตก่อนสำเร็จการศึกษา</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อความทั้งหมดแนวทางหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ การประชุมระหว่างตัวแทนสถาบันอุดมศึกษา กับตัวแทนนายจ้างเพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาและนำข้อเสนอแนะจากนายจ้างเข้ามาปรับใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอนใหม่</p>

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (1)	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2)	ผลการวิเคราะห์ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน
<p>3.จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง อธิการ เอกชน พบว่าจุดอ่อนสำคัญของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ คือ ขาดความสามารถในการประยุกต์ความรู้ที่ศึกษามาใช้กับการปฏิบัติงานในองค์กร และขาดความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาเบื้องต้น ท่านเห็นด้วยหรือไม่ มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างไร</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อความข้างต้น สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องเพิ่มทักษะความสามารถในการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานในองค์กรหรือแม้กระทั่งสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน โดยอาจเพิ่มเติมกิจกรรมต่างๆ ในหลักสูตรที่ทำการเรียนการสอนให้บัณฑิตได้มีโอกาสประยุกต์ใช้ความรู้ แสดงความสามารถออกมาหรือมีการอธิบายถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษากับประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้ในอนาคต เนื่องจากในความเป็นจริงแล้วความรู้ที่บัณฑิตส่วนใหญ่ได้ศึกษามาทั้งหมดจะนำไปใช้ในการทำงานน้อยมากที่เหลือนั้นอยู่กับกรนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ด้วยตนเอง</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษาควรเน้นการเรียนการสอนด้านการใช้ความคิดวิเคราะห์มากกว่าการท่องจำสอนเรื่องประโยชน์จากการเรียนที่บัณฑิตสามารถนำไปใช้กับการทำงานในอนาคต สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องสร้างความร่วมมือกับองค์กรเอกชน/ผู้ประกอบการในการแก้ไขปัญหาและขอคำแนะนำจากตัวแทนนายจ้างมาปรับใช้กับหลักสูตรที่สอนอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาความสามารถของบัณฑิตอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับสภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียนในปี พ.ศ. 2558</p>	<p>ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 ท่านเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว เนื่องจากในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษายังขาดการสอดแทรกด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ศึกษามาใช้กับการปฏิบัติงานในองค์กร สถาบันอุดมศึกษาต้องเพิ่มทักษะทางด้านการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาให้กับทางบัณฑิตผ่านหลักสูตรและกิจกรรมต่างๆ สอนให้บัณฑิตสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงานได้ ไม่ใช่เรียนรู้เพียงแค่ในตำราอย่างเดียว ใช้ความคิดมากกว่าการท่องจำ เน้นทักษะการวางแผน เน้นทักษะการทำงานเป็นทีม และสิ่งสำคัญคือวุฒิภาวะทางด้านความคิดและอารมณ์ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า สถาบันอุดมศึกษาอาจเชิญศิษย์เก่าของสถาบันอุดมศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรมาร่วมแบ่งปันประสบการณ์ให้กับรุ่นน้องไปปรับฟังว่ามีปัญหาใดเกิดขึ้น และสถาบันอุดมศึกษาควรนำจุดเสียดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไขปัญหาสำหรับการผลิตบัณฑิตรุ่นต่อไปในอนาคต นอกจากนี้แนวทางหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ การประชุมระหว่างตัวแทนสถาบันอุดมศึกษากับตัวแทนนายจ้างเพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาและนำข้อเสนอแนะจากนายจ้างเข้ามาปรับใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอนใหม่</p>

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	คณบดีสาขาวิชารัฐศาสตร์	คณบดีสาขาวิชา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	คณบดีสาขาวิชานิติศาสตร์	คณบดีสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	คณบดีสาขาวิชาบริหารธุรกิจ
4.จากการเปิดเสรีการค้าของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรี ท่านคิดว่าสถาบันอุดมศึกษาของไทยควรมีแนวทางอย่างไร ในการผลิตบัณฑิตเพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขันและเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และมีศักยภาพแข่งขันในตลาดแรงงานนานาชาติ	จากการเปิดเสรีการค้าของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 สถาบันอุดมศึกษาควรเตรียมความพร้อมโดยการจัดหลักสูตรความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษานานาชาติ อาทิ โครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษา กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศระยะเวลาสั้นประมาณ 6 เดือนถึง 1 ปี เป็นต้น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และวัฒนธรรม	แม้ว่าการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาไทยจะสามารถผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเทียบเท่าบัณฑิตในประเทศของประชาคมอาเซียน แต่มีข้อควรปรับปรุงคือ ภาษต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ยังไม่สามารถสื่อสารได้ดีเทียบเท่าประเทศอื่นๆ	สถาบันอุดมศึกษาควรเน้นทักษะทางด้านภาษา ต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษรวมถึงภาษาที่ 3) คอมพิวเตอร์ การคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา การนำเสนอผลงานและการพัฒนาศักยภาพบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับสภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นในอนาคต	สถาบันอุดมศึกษาส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนิสิตนักศึกษาต่าง ประเทศต่าง วัฒนธรรม โดยอาจเปิดโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษาระหว่างประเทศเพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้ฝึกการปรับตัวกับผู้อื่นซึ่งมีสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งถือเป็นการสร้างความพร้อมต่อการเปิดการค้าเสรีปี พ.ศ. 2558	สถาบันอุดมศึกษาอาจมีการจัดหลักสูตรการศึกษาหลักสูตรระหว่างประเทศ โดยร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำในต่างประเทศ เช่น หลักสูตร 4 ปี อาจศึกษาในประเทศไทย 2 ปี และศึกษาที่ต่างประเทศอีก 2 ปี เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระดับนานาชาติ นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่ม รายละเอียดของหลักสูตรที่มีลักษณะแสดงความคิดเห็น เพื่อฝึกให้บัณฑิตกล้าแสดงความคิดเห็นและเพิ่มทักษะทาง ด้านการนำเสนอผลงาน

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	นักเศรษฐศาสตร์ (1)	นักเศรษฐศาสตร์ (2)	นักเศรษฐศาสตร์ (3)	นักเศรษฐศาสตร์ (4)	นักเศรษฐศาสตร์ (5)
<p>4.จากการเปิดเสรีการค้าของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรี ท่านคิดว่าสถาบันอุดมศึกษาของไทยควรมีแนวทางอย่างไร ในการผลิตบัณฑิตเพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขันและเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และมีศักยภาพแข่งขันในตลาดแรงงานนานาชาติ</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มทักษะของบัณฑิตในด้านของภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์มากที่สุด นอกจากนี้ควรเพิ่มทักษะของการประยุกต์ความรู้เข้าไปใช้ในการปฏิบัติงาน การนำเสนอผลงาน และการใช้อุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากบัณฑิตที่สามารถใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยย่อมได้เปรียบ</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรสร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศเกี่ยวกับโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษาเป็นระยะเวลาสั้น เพื่อให้ นิสิต นักศึกษา ได้ประสบการณ์ และการปรับตัวกับสภาพแวดล้อมจากต่างประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปิดเสรีค้าซึ่งบัณฑิตอาจมีโอกาไปได้ไปทำงานที่ต่างประเทศในอนาคต</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรเน้นทักษะการนำเสนอผลงานหรือการนำเสนอหน้าชั้นเรียน (Presentation Skill) และฝึกให้บัณฑิตกล้าแสดงความเห็นในที่ประชุม เนื่องจากบัณฑิตจากต่างประเทศจะมีบุคลิกที่กล้าแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม รวมถึงองค์กรจากต่างประเทศจะต้องใช้ทักษะการนำเสนอผลงานบ่อยครั้ง</p>	<p>สถาบัน อุดมศึกษาควรสนับสนุนให้บัณฑิตทำการทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก อาทิ ภาษาอังกฤษ (TOEIC, TOEFL, IELTS) ก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือในการเพิ่มโอกาสสู่การได้งานและเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงานที่อาจมีการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นในอนาคต</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรเน้นทักษะด้านภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3) ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ (บัณฑิตควรใช้งาน Ms.Word, Excel, PowerPoint ได้เป็นอย่างดี) รวมถึงทักษะการวิเคราะห์ปัญหา การใช้ความคิดมากกว่าการท่องจำในตำรา และการประยุกต์ความรู้นำไปใช้กับการทำงานในอนาคต</p>

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (1)	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2)	ผลการวิเคราะห์ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน
<p>4.จากการเปิดเสรีการค้าของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรี ท่านคิดว่าสถาบันอุดมศึกษาของไทยควรมีแนวทางอย่างไร ในการผลิตบัณฑิตเพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขันและเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และมีศักยภาพแข่งขันในตลาดแรงงานนานาชาติ</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาของไทยควรเน้นทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษเป็นอันดับแรก และความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์ ซึ่งสองสิ่งนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นมากต่อความต้องการของนายจ้าง สถาบันอุดมศึกษาของไทยควรศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาและแผนยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของต่างประเทศ เพื่อที่จะได้นำมาประยุกต์ใช้และเตรียมความพร้อมต่อการเปิดเสรีการค้าอาเซียนในปี พ.ศ.2558</p>	<p>เนื่องจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียนทำให้ตลาดแรงงานมีความต้องการบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถในระคนานาชาติมากขึ้น สถาบันอุดมศึกษาควรสนับสนุนให้บัณฑิตเข้าทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของทั่วโลก เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น โดยสถาบันอุดมศึกษาอาจจัดสอนเพื่อเตรียมสอบในสาขาวิชาต่างๆ นอกจากนี้ควรเน้นทักษะด้านการแสดงออกและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เนื่องจากบัณฑิตของไทยส่วนใหญ่ไม่ค่อยชอบแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมเท่ากับบัณฑิตจากหลายๆประเทศ ซึ่งนายจ้างต้องการบัณฑิตเหล่านี้มาช่วยสร้างสรรค์ผลงานกับองค์กร</p>	<p>จากการเปิดเสรีการค้าของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 สถาบันอุดมศึกษาควรเตรียมความพร้อมโดยการจัดหลักสูตรความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษานานาชาติ อาทิ โครงการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อให้บัณฑิตได้รับโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้และวัฒนธรรม สถาบันอุดมศึกษาควรเน้นทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษรวมถึงภาษาที่ 3 อาทิ ภาษาจีนหรือภาษาญี่ปุ่น) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ การคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา การนำเสนอผลงาน หรือการนำเสนอหน้าชั้นเรียน (Presentation Skill) และฝึกให้บัณฑิตกล้าแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม เนื่องจากบัณฑิตจากต่างประเทศจะมีบุคลิกที่กล้าแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม รวมถึงองค์กรจากต่างประเทศจะต้องใช้ทักษะการนำเสนอผลงานบ่อยครั้ง ควรเพิ่มทักษะของการประยุกต์ความรู้เข้าไปใช้ในการปฏิบัติงานและทักษะการใช้อุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เนื่องจากบัณฑิตที่สามารถใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยย่อมได้เปรียบ สถาบันอุดมศึกษาควรสนับสนุนให้บัณฑิตทำการทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก อาทิ ภาษาอังกฤษ (TOEIC, TOEFL, IELTS) ก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือในการเพิ่มโอกาสสู่การได้งานและเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาศักยภาพบัณฑิตอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับสภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นในอนาคต</p>

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	คณบดีสาขาวิชารัฐศาสตร์	คณบดีสาขาวิชา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	คณบดีสาขาวิชานิติศาสตร์	คณบดีสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	คณบดีสาขาวิชาบริหารธุรกิจ
5.จากผลการศึกษามองการถอดอรรถประโยชน์พบว่าปัจจัยทางด้านสาขาวิชาที่มีผลต่อรายได้ของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยเรียงลำดับผลตอบแทนของบัณฑิตจาก 5 สาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์จากมากไปน้อยประกอบด้วย สาขาวิชา 1)บริหารธุรกิจ 2)เศรษฐศาสตร์ 3)นิติศาสตร์ 4)รัฐศาสตร์ 5)ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จากผลการศึกษาดังกล่าวท่านมีความคิดเห็นอย่างไร	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว เนื่องจากตลาดแรงงานมีความต้องการบัณฑิตในแต่ละสาขาวิชาที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในองค์กรเอกชนนั้นต้องการบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ในสาขาวิชาบริหารธุรกิจด้านบัญชี การเงิน สาขาวิชานิติศาสตร์และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และสาขาวิชานิติศาสตร์มากกว่า สาขาวิชารัฐศาสตร์และครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ซึ่งแนวทางในการยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิตในสาขาวิชาที่มีรายได้อยู่ในระดับน้อย สถาบันอุดมศึกษาควรศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานในสาขาวิชาต่างๆก่อนวางแผนผลิตบัณฑิต เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	เห็นด้วยกับข้อความข้างต้น เนื่องจากองค์กรเอกชนมีความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และนิติศาสตร์มากกว่า ซึ่งส่วนใหญ่พบว่าบัณฑิตที่ไปประกอบอาชีพด้านอาจารย์/นักวิชาการ/บริหารรัฐกิจ จะมีระดับรายได้ที่น้อยกว่านักการเงิน/นักเศรษฐศาสตร์/ผู้พิพากษา/ทนายความหรืออัยการอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามแนวทางในการยกระดับรายได้ของบัณฑิตสถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ เนื่องจากองค์กรส่วนใหญ่มีการติดต่อสื่อสารกับหลากหลายประเทศ รวมถึงพัฒนาทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว เนื่องจากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแต่ละสาขาวิชานั้นเป็นที่ต้องการของนายจ้างในระดับที่แตกต่างๆซึ่งมีผลต่อเงินเดือนหรือรายได้ที่บัณฑิตได้รับอยู่แล้ว สำหรับแนวทางในการยกระดับรายได้ของบัณฑิตประกอบด้วย การเพิ่มทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย การฝึกประยุกต์ความรู้และทฤษฎีในตำรามาใช้กับการปฏิบัติงานในองค์กร ปลูกฝังด้านความอดทนต่อภาระงานและเพิ่มหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันมากกว่าเรียนในตำราเพียงอย่างเดียว	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว เนื่องจากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามาจากหลากหลายสาขาวิชา และความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งส่งผลต่อความต้องการของนายจ้าง โดยสาขาวิชาที่เป็นอาชีพเฉพาะทางนั้น จะมีรายได้ที่สูงกว่าสาขาวิชาอื่นๆ อาทิ นักกฎหมาย หรือนักบัญชี เป็นต้น สำหรับแนวทางของสถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาคุณภาพบัณฑิตโดยเสนอแนะให้บัณฑิตทดสอบความรู้หรือประกาศนียบัตรที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างส่วนใหญ่ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน อาทิ ทักษะด้านภาษาอังกฤษหรือการทดสอบความรู้วิชาชีพเฉพาะทาง เช่น สายการเงิน/เศรษฐศาสตร์	เห็นด้วยกับข้อความข้างต้น เนื่องจากนายจ้าง/ตลาดแรงงานมีความต้องการบัณฑิตในแต่ละสาขาวิชาที่แตกต่างกัน ซึ่งมีผลต่อระดับรายได้ของบัณฑิตแต่ละสาขาวิชาอย่างไรก็ตามปัจจัยทางด้านสาขาวิชาที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาเป็นแค่องค์ประกอบส่วนหนึ่งเท่านั้น ยังมีปัจจัยอีกเป็นจำนวนมากที่ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญในการผลิตบัณฑิต แนวทางในการยกระดับรายได้ของบัณฑิตเหล่านี้ประกอบด้วย ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ ทักษะเฉพาะด้านของแต่ละสาขาวิชาชีพ ผลการศึกษาของบัณฑิต ประสบการณ์ทำงาน

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	นักเศรษฐศาสตร์ (1)	นักเศรษฐศาสตร์ (2)	นักเศรษฐศาสตร์ (3)	นักเศรษฐศาสตร์ (4)	นักเศรษฐศาสตร์ (5)
5.จากผลการศึกษามการถดถอยพหุคูณพบว่าปัจจัยทางด้านสาขาวิชามีผลต่อรายได้ของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยเรียงลำดับผลตอบแทนของบัณฑิตจาก 5 สาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์จากมากไปน้อยประกอบด้วย สาขาวิชา 1)บริหารธุรกิจ 2)เศรษฐศาสตร์ 3)นิติศาสตร์ 4)รัฐศาสตร์ 5)ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จากผลการศึกษาดังกล่าวท่านมีความคิดเห็นอย่างไร	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว เนื่องจากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากต่างสาขาวิชามีผลต่อรายได้ที่บัณฑิตได้รับจากความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ มีความแตกต่างกัน ซึ่งโดยทั่วไปทุกองค์กรล้วนต้องใช้นักบัญชีหรือกฎหมายมาช่วยดำเนินงานให้กับทางองค์กรด้วยเหตุนี้สาขาวิชาบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และนิติศาสตร์จึงมีรายได้ที่สูงกว่าสาขาวิชาอื่นๆ ในสายสังคมศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาต้องศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานก่อนวางแผนผลิตบัณฑิต ซึ่งจำนวนบัณฑิตที่ผลิตออกมามากเกินความต้องการอาจมีผลต่อรายได้ที่น้อยลงในอนาคต	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว เมื่อบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามบางสาขาวิชา อาทิ รัฐศาสตร์ หรือสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ มีจำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามากกว่าความต้องการของตลาดแรงงาน ด้วยเหตุนี้บัณฑิตบางส่วนที่สำเร็จการศึกษายกออกมาในสาขาวิชาดังกล่าวอาจมีผลตอบแทนในระดับที่ไม่สูงมากเท่ากับสาขาวิชาอื่นๆ ดังนั้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งสถาบันอุดมศึกษา และผู้ประกอบการจะต้องร่วมมือกันกำหนดแนวทางการผลิตบัณฑิตให้เป็นไปตามอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงาน เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องผลตอบแทนที่บัณฑิตได้รับในระดับต่ำ	เห็นด้วยกับข้อความข้างต้นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามจากหลากหลายสาขาวิชาและความรู้ที่หลากหลาย มีผลต่อความต้องการของนายจ้าง โดยเฉพาะสาขาวิชาที่เป็นอาชีพเฉพาะทางนั้น จะมียาได้ที่สูงกว่าสาขาวิชาอื่นๆ ยกตัวอย่างเช่นนักบัญชี เป็นต้น สำหรับแนวทางของสถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาคุณภาพบัณฑิตโดยเสนอแนะให้บัณฑิตทดสอบความรู้ทดสอบความรู้วิชาชีพเฉพาะทางหรือประกาศนียบัตรที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก และยังเป็นการเตรียมความพร้อมต่อการเปิดเสรีการค้าในซึ่งจะมีบัณฑิตจากต่างประเทศเข้ามาแข่งขันในตลาดแรงงานสูงขึ้น	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว เพราะตลาดแรงงานสายสังคมศาสตร์ของหลายประเทศส่วนใหญ่ มีความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และนิติศาสตร์มากที่สุดในสายสังคมศาสตร์ เนื่องจากเป็นสาขาวิชาชีพเฉพาะทาง นายจ้างมีความต้องการบัณฑิตเหล่านี้เพื่อช่วยดำเนินธุรกิจทางการเงิน การบัญชี และกฎหมายซึ่งเป็นหน่วยงานที่จำเป็นสำหรับทุกองค์กร ในขณะที่บัณฑิตสาขาวิชาอื่น ๆ มีการผลิตบัณฑิตออกมาในปริมาณมาก แต่ความต้องการของตลาดแรงงานมีน้อย สถาบันอุดมศึกษาควรวางแผนผลิตบัณฑิตให้มีความเหมาะสม	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว เนื่องจากความต้องการของนายจ้าง/ผู้ประกอบการต่อบัณฑิตนั้น มีความแตกต่างกันในแต่ละสาขาวิชาอยู่แล้ว อีกทั้งในกรณีขององค์กรเอกชนจำเป็นต้องใช้บัณฑิตที่มีความรู้ในด้านของการเงิน บัญชี เศรษฐศาสตร์และกฎหมายมาช่วยดำเนินกิจการมากเป็นพิเศษด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผลตอบแทนของบัณฑิตสาขาวิชาดังกล่าวสูงขึ้นตามอุปสงค์ของตลาดแรงงาน อย่างไรก็ตามบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์และครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์สามารถยกระดับผลตอบแทนของตนเองได้โดยการเพิ่มทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (1)	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2)	ผลการวิเคราะห์ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน
<p>5.จากผลการศึกษาสมการถดถอยพหุคูณพบว่าปัจจัยทางด้านสาขาวิชาที่มีผลต่อรายได้ของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยเรียงลำดับผลตอบแทนของบัณฑิตจาก 5 สาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์จากมากไปน้อย ประกอบด้วย สาขาวิชา 1)บริหารธุรกิจ 2)เศรษฐศาสตร์ 3)นิติศาสตร์ 4)รัฐศาสตร์ 5)ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จากผลการศึกษาดังกล่าวท่านมีความคิดเห็นอย่างไร</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว เนื่องจากการศึกษารั้งนี้ทำการศึกษาจากบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในองค์กรเอกชน ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว สำหรับบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ องค์กรเอกชนต้องการบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และนิติศาสตร์มากที่สุด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผลตอบแทนของบัณฑิตเหล่านี้สูงกว่าบัณฑิตสาขาวิชาอื่นๆ อีกทั้งเมื่อศึกษาจากตลาดแรงงานในภาพรวมแล้วพบว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์และรัฐศาสตร์มีการผลิตออกมามากกว่าความต้องการของตลาดแรงงาน จึงทำให้บัณฑิตมีผลตอบแทนในระดับน้อย</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว เนื่องจกตลาดแรงงานของแต่ละสาขาวิชาที่มีระดับความต้องการที่แตกต่างกัน และปริมาณการผลิตบัณฑิตของแต่ละสาขาวิชาก็ไม่เท่ากันด้วย นอกจากนี้สิ่งสำคัญต่อระดับผลตอบแทนของบัณฑิต คือความรู้ความสามารถและวิชาชีพเฉพาะด้านที่บัณฑิตได้รับการศึกษา อาทิ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ ล้วนเป็นวิชาชีพเฉพาะทางทั้งสิ้นซึ่งเป็นที่ต้องการของนายจ้างในระดับสูงเมื่อเทียบกับสาขาวิชาอื่นๆ อย่างไรก็ตามสาขาวิชาอื่นๆ สามารถเพิ่มเติมทักษะความสามารถที่จำเป็นต่อบัณฑิตเพื่อยกระดับผลตอบแทนได้</p>	<p>ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 ท่านเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว เนื่องจากตลาดแรงงานมีความต้องการบัณฑิตในแต่ละสาขาวิชาที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในองค์กรเอกชนนั้น ต้องการบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ในสาขาวิชาบริหารธุรกิจด้านบัญชี การเงิน สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และสาขาวิชานิติศาสตร์มากกว่าสาขาวิชารัฐศาสตร์และครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ โดยทั่วไปสาขาวิชาที่เป็นอาชีพเฉพาะทางจะมีรายได้ที่สูงกว่าสาขาวิชาอื่นๆ อาทิ นักกฎหมาย หรือนักบัญชี เนื่องจากทุกองค์กรไม่ว่าจะขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กล้วนต้องใช้นักบัญชี นักการเงิน หรือนักกฎหมายมาช่วยดำเนินงานให้กับทางองค์กร ด้วยเหตุนี้สาขาวิชาบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และนิติศาสตร์จึงมีรายได้ที่สูงกว่าสาขาวิชาอื่นๆ ในสายสังคมศาสตร์ ซึ่งแนวทางในการยกระดับอัตราผลตอบแทนของบัณฑิตในสาขาวิชาที่มีรายได้อยู่ในระดับน้อย สถาบันอุดมศึกษาควรศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานในสาขาวิชาต่างๆ ก่อนวางแผนผลิตบัณฑิต เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและนายจ้าง สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ เนื่องจากองค์กรส่วนใหญ่มีการติดต่อสื่อสารกับหลากหลายประเทศ รวมถึงพัฒนาทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยการฝึกให้บัณฑิตประยุกต์ความรู้และทฤษฎีในตำรามาใช้กับการปฏิบัติงานในองค์กร ปลูกฝังด้านความอดทนต่อภาระงานและเพิ่มหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันมากกว่าเรียนในตำราเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้แนวทางของสถาบันอุดมศึกษาในการยกระดับผลตอบแทนบัณฑิตควรพัฒนาคุณภาพบัณฑิต โดยเสนอแนะให้บัณฑิตทดสอบความรู้หรือประกาศนียบัตรที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างส่วนใหญ่ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน อาทิ ทักษะด้านภาษาอังกฤษหรือการทดสอบความรู้วิชาชีพเฉพาะทาง เช่น สายการเงิน/บัญชี/เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น</p>

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	คณะสาขาวิชารัฐศาสตร์	คณะสาขาวิชา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	คณะสาขาวิชานิติศาสตร์	คณะสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	คณะสาขาวิชาบริหารธุรกิจ
6.ผลการศึกษาอัตรา ผลตอบแทนภายใน จากการลงทุนทาง การศึกษาพบว่า สาขาวิชาครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์และ สาขาวิชารัฐศาสตร์ มีอัตราผลตอบแทน เพียงร้อยละ 25-30 ขณะที่สาขาวิชา บริหารธุรกิจ เศรษฐ ศาสตร์ และ นิติ ศาสตร์มีอัตราผล ตอบแทนถึงร้อยละ 30-43 ท่านมีข้อ เสนอแนะอย่างไร ต่อสถาบันอุดมศึก ษาในการยก ระดับ อัตราผลตอบแทน ของสาขาวิชาครุ ศาสตร์/ศึกษา ศาสตร์และสาขา วิชารัฐศาสตร์	สถาบันอุดมศึกษาควรศึกษา ความต้องการของตลาดแรงงาน ในแต่ละสาขาวิชาว่ามีความ ต้องการบัณฑิตมากน้อยเพียงใด ซึ่งหากสาขาวิชาใดหรือ หลักสูตรใดเป็นที่ต้องการของ ตลาดแรงงาน ทางผู้บริหาร สถาบันอุดมศึกษาสามารถผลิต บัณฑิตออกมาในปริมาณสูงได้ ซึ่งมีผลต่อการประหยัดต้นทุน ต่อการผลิตบัณฑิต และสามารถ จัดสรรทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า ในขณะที่ทางด้านผลตอบแทน ของบัณฑิตสามารถยกระดับได้ จากการพัฒนาทักษะด้านต่างๆที่ สำคัญทั้งภาษาต่างประเทศและ คอมพิวเตอร์	สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่เมื่อ ได้รับงบประมาณมาบริหาร หลักสูตร จะใช้จ่ายไปกับ งบประมาณด้านบุคลากร มากกว่างบประมาณเพื่อการ พัฒนาการเรียนการสอน ทำให้ ไม่สามารถตอบสนองความ ต้องการทางด้านครุภัณฑ์ อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเรียนการ สอน ซึ่งส่งผลกระทบต่อตรง ต่อการพัฒนาศักยภาพบัณฑิต เพื่อการแข่งขันทั้งในและต่าง ประเทศ ดังนั้นสถาบันอุดม ศึกษาควรเน้นการใช้ทรัพยากร ด้านต่างๆ โดยเฉพาะทรัพยากร บุคคลให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลสูงสุด เพื่อจะได้นำ งบประมาณไปพัฒนาศักยภาพ บัณฑิตเพื่อผลตอบแทนที่สูงขึ้น ในอนาคต	สถาบันอุดมศึกษาควรจัดสรร งบประมาณและทรัพยากรที่มี อยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้ง ด้านทรัพยากรบุคคลและ ครุภัณฑ์เทียบกับอัตราการผลิต บัณฑิต ในขณะที่เดียวกันสถาบัน อุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญ กับด้านคุณภาพของบัณฑิตที่ สำเร็จการศึกษาออกมาว่าเป็นที่ ยอมรับของนายจ้างหรือไม่มีจุด ใดที่สถาบันอุดมศึกษาควร ปรับปรุงและพัฒนา เพื่อให้ บัณฑิตเป็นที่ต้องการของ ตลาดแรงงานและยกระดับอัตรา ผลตอบแทนของบัณฑิตให้ สูงขึ้น	อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ทางการศึกษาพิจารณาออกเป็น 2 ส่วนที่สำคัญ คือ ด้านต้นทุน ทั้งส่วนบุคคลและต้นทุนทาง สังคม สถาบันอุดมศึกษาต้องมี การวางแผนการผลิตบัณฑิตใน ปริมาณที่เหมาะสมกับความ ต้องการของตลาดแรงงานและ สอดคล้องกับการเปิดเสรีการค้า ในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะมีการ เคลื่อนย้ายกำลังแรงงานอย่าง สมบูรณ์จากต่างประเทศ อีก ด้านหนึ่งที่สำคัญเป็นเรื่องของ ผลตอบแทนที่บัณฑิตได้รับซึ่ง ขึ้นอยู่กับความต้องการตลาด แรงงานและความพึงพอใจของ นายจ้าง โดยวัดจากทักษะที่ สำคัญของบัณฑิต และการ ประยุกต์ใช้ความรู้ต่อการทำงาน	การบริหารจัดการต้นทุนและ ทรัพยากรของสถาบันอุดม ศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ การคำนวณอัตราผลตอบแทน จากการลงทุนทางการศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรทุกภาค ส่วนของสถาบันอุดมศึกษาควร มีการร่วมกันวางแผนงบประ มาณและค่าใช้จ่ายเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะ สัดส่วนของจำนวนบุคลากรเมื่อ เปรียบเทียบกับกำลังการผลิต บัณฑิตในแต่ละปี ณะเดียวกัน เพื่อการยกระดับอัตราผลตอบแทน นั้น สถาบันอุดมศึกษาควร ช่วยเพิ่มทักษะแก่บัณฑิต ทั้ง ภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ หรือแนะแนวการสอบประกาศ นียบัตรที่เป็นที่ยอมรับของ นายจ้างทั่วโลก

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	นักเศรษฐศาสตร์ (1)	นักเศรษฐศาสตร์ (2)	นักเศรษฐศาสตร์ (3)	นักเศรษฐศาสตร์ (4)	นักเศรษฐศาสตร์ (5)
<p>6. ผลการศึกษาอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษาพบว่าการศึกษาด้านสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์และสาขาวิชารัฐศาสตร์มีอัตราผลตอบแทนเพียงร้อยละ 25-30 ขณะที่สาขาวิชาบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และ นิติศาสตร์มีอัตราผลตอบแทนถึงร้อยละ 30-43 ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรต่อสถาบันอุดมศึกษาในการยกระดับอัตราผลตอบแทนของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์และสาขาวิชารัฐศาสตร์</p>	<p>อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาเมื่อพิจารณาทั้ง 2 ส่วน พบว่าปัจจัยด้านผลตอบแทนของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่แตกต่างกันส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและต่างต่างประเทศมีความแตกต่างกันอย่างไรก็ตามบัณฑิตในสาขาวิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์สามารถยกระดับผลตอบแทนได้โดยการเพิ่มทักษะที่สำคัญต่างๆ ทั้งภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ หรือการสอบประกาศนียบัตรที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้าง เพื่อการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน</p>	<p>ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะสาขาวิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ควรพิจารณาถึงความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนและทิศทางการผลิตบัณฑิตในปริมาณที่เหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อการบริหารจัดการต้นทุนและทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งนี้สามารถมีส่วนช่วยในการยกระดับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตสาขาวิชา รัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ได้</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรคำนึงถึงปัจจัยทางด้านต้นทุน โดยเฉพาะด้านทรัพยากรบุคคล เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนต้นทุนแต่ละกลุ่มจะพบว่าสถาบันอุดมศึกษาใช้งบประมาณส่วนใหญ่ไปกับต้นทุนด้านทรัพยากรบุคคล ซึ่งผู้บริหารสามารถบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ โดยการวางแผนกำลังคนเทียบกับปริมาณบัณฑิตที่สถาบันอุดมศึกษาผลิตออกมาในแต่ละปีว่าสถาบันอุดมศึกษาได้ใช้ทรัพยากรอย่างเต็มศักยภาพหรือไม่ ในขณะที่เดียวกันก็จะส่งผลให้บัณฑิตได้รับความรู้อย่างเต็มที่จากการเข้าศึกษา</p>	<p>อัตราผลตอบแทนในสาขาวิชา รัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าสาขาวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และสาขาวิชานิติศาสตร์เนื่องจากตลาดแรงงานมีความต้องการบัณฑิตสาขาวิชาเหล่านี้สูงกว่า ซึ่งเป็นตำแหน่งที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ แม้ว่าอัตราผลตอบแทนของบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จะน้อยกว่าก็จริง แต่สถาบันอุดมศึกษาสามารถบริหารจัดการต้นทุนและทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ ซึ่งการที่ปัจจัยทางด้านต้นทุนลดลงจะมีส่วนช่วยให้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาสูงขึ้นได้</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาสามารถยกระดับอัตราผลตอบแทนได้โดยการเพิ่มทักษะความสามารถสู่บัณฑิต แม้ว่าบางสาขาวิชาอาจมีความต้องการในตลาดแรงงานที่น้อยกว่าสาขาวิชาอื่นๆ แต่การเพิ่มทักษะด้านภาษาต่างประเทศ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำคัญ อาทิ SPSS, Eviews, SAP จะมีส่วนสำคัญต่อการพิจารณาของนายจ้างในการรับบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เข้าไปร่วมงานในองค์กร เนื่องจากบัณฑิตมีความสามารถในการทำงานเทียบเท่ากับหรือดีกว่าสาขาวิชาอื่นๆ อาจทำให้ได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้นจากเดิม</p>

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (1)	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2)	ผลการวิเคราะห์ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน
<p>6.ผลการศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาพบ ว่า สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์และสาขา วิชารัฐศาสตร์ มีอัตราผลตอบแทนเพียงร้อยละ 25-30 ขณะที่สาขาวิชา บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และ ศาส ตร์ และ นิติ ศาสตร์ มีอัตราผล ต่อแทนถึงร้อยละ 30-43 ท่าน มีข้อ เสนอแนะอย่างไร ต่อสถาบันอุดมศึกษาในการยก ระดับ อัตราผลตอบแทน ของสาขาวิชาครุ ศาสตร์/ศึกษา ศาสตร์และสาขา วิชารัฐศาสตร์</p>	<p>เนื่องจากบัณฑิตปริญญาตรีสาย สังคมศาสตร์เป็นที่ต้องการของ องค์กรเอกชนในสาขาวิชา บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และ นิติศาสตร์มากเป็นพิเศษ จึงทำ ให้ผลตอบแทนของบัณฑิต เหล่านี้สูงกว่าบัณฑิตสาขาวิชา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์และ รัฐศาสตร์ อย่างไรก็ตามเมื่อ พิจารณาเป็นอัตราผลตอบแทน จากการ ศึกษาแล้ว เราต้อง พิจารณาถึงด้านต้นทุนด้วย ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาควร ศึกษาถึงข้อมูลตลาดแรงงาน เพื่อเตรียมวางยุทธศาสตร์การ ผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับอุป สกัที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งตัวเลข เหล่านี้จะทำให้ทราบถึงแนว ทางในการบริหารจัดการ ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>ในส่วนของต้นทุน สถาบันอุดม ศึกษาต้องวางแผนการผลิต บัณฑิตให้สอดคล้องกับการเปิด เสรีการค้าอาเซียนปี พ.ศ. 2558 และการวางแผนเรื่องทรัพยากร บุคคลให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุดโดยการวางแผนกำลังคน เทียบกับปริมาณการผลิตบัณฑิต ในแต่ละปี ซึ่งเน้นให้บุคลากร ใช้ศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็ม ความสามารถและยังมีส่วนใดที่ สามารถบริหารต้นทุนให้เกิด ความคุ้มค่าเพิ่มขึ้นจากเดิม ใน ส่วนของผลตอบแทนที่บัณฑิต ได้รับนั้นขึ้นอยู่กับทักษะความรู้ ความสามารถของบัณฑิตเป็น หลัก สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องเน้นทักษะสำคัญต่างๆที่เป็น ที่ต้องการของผู้ประกอบการ เพื่อยกระดับผลตอบแทนของ บัณฑิต</p>	<p>อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์พิจารณาออกเป็น 2 ส่วนที่สำคัญ คือ ด้านต้นทุนและด้านผลตอบแทนของบัณฑิต ในด้านของต้นทุนนั้น สถาบัน อุดมศึกษาควรศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานในแต่ละสาขาวิชาว่ามีความต้องการบัณฑิตมากน้อย เพียงใดและสอดคล้องกับแนวโน้มตลาดแรงงานหลังจากการเปิดเสรีการค้าในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งหาก สาขาวิชาใดหรือหลักสูตรใดเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ทางผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาสามารถ ผลิตบัณฑิตออกมาในปริมาณสูงได้ซึ่งมีผลต่อการประหยัดต้นทุนต่อการผลิตบัณฑิต และสามารถ จัดสรรทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า สถาบันอุดมศึกษาควรจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่ต่างๆมีอยู่มา บริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งด้านกำลังคนของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเทียบกับอัตราการผลิต บัณฑิตในแต่ละปีว่าสถาบันอุดมศึกษาได้ใช้งบประมาณด้านทรัพยากรบุคคลเต็มศักยภาพหรือไม่ มีส่วน ใดที่สามารถบริหารต้นทุนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ในขณะที่ทางด้านผลตอบแทนของบัณฑิต สามารถยกระดับได้จากการพัฒนาทักษะด้านต่างๆที่สำคัญทั้งภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ การใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำคัญ อาทิ SPSS, Eviews, SAP เป็นต้นจะมีส่วนสำคัญต่อการพิจารณาของ นายจ้างในการรับบัณฑิต หรือการแนะแนวทางการสอบประกาศนียบัตรที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลกแก่บัณฑิต</p>

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	คณะสาขาวิชารัฐศาสตร์	คณะสาขาวิชา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	คณะสาขาวิชานิติศาสตร์	คณะสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	คณะสาขาวิชาบริหารธุรกิจ
7.ท่านมีความคิดเห็น อย่างไรต่อนโยบาย ความ ร่วม มี ระหว่างสถาบัน อุดมศึกษาและ องค์กรเอกชน เพื่อ สร้างความร่วมมือ ในการผลิตบัณฑิต ในเรื่องต่างๆ นอกเหนือจากเรื่อง สหกิจศึกษาเพื่อให้ สอดคล้องกับแผน ความต้องการ กำลังคนในองค์กร และตลาดแรงงาน ของประเทศไทยใน อนาคต	สถาบันอุดมศึกษาและองค์กร เอกชนควรร่วมมือกันวางแผน การผลิตบัณฑิตอย่างเป็น รูปธรรม เนื่องจากการผลิต บัณฑิตในสาขาวิชาต่างๆต้อง คำนึงถึงความต้องการจาก ตลาดแรงงาน/นายจ้าง ควรมี การจัดประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น เพื่อ สามารถพัฒนาการผลิตบัณฑิต ได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรง ตามที่นายจ้างต้องการเพื่อลด ปัญหาบัณฑิตตกงานหรือ ผลตอบแทนบัณฑิตอยู่ในระดับ ต่ำ	ทางองค์กรเอกชนควรมีส่วน ร่วมในเสนอแนะแนวทาง หลักสูตรต่างๆที่ใช้ในการเรียน การสอน เพื่อให้สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดแรงงาน/ นายจ้าง และควรเสนอแนะ จุดอ่อนที่สถาบันอุดมศึกษาควร แก้ไขในการผลิตบัณฑิต อาทิ ทักษะต่างๆที่สำคัญซึ่งทาง สถาบันอุดมศึกษาควรสอด แทรกเข้าไปในหลักสูตร	ทางสถาบันอุดมศึกษาเห็นด้วย กับองค์กรเอกชนหลายแห่งใน การสนับสนุนเงินทุนเพื่อการ ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (ปริญญาโทและปริญญาเอก) อย่างไรก็ดี ทั้งสถาบันอุดม ศึกษาและองค์กรเอกชนควร ร่วมมือกันวางแผนการผลิต บัณฑิตเพื่อให้สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดแรงงาน และให้องค์กรเอกชนชี้แนะ ทักษะบางประการซึ่งบัณฑิต ส่วนใหญ่อาจมีอยู่ในระดับน้อย สอดแทรกเข้าไปในหลักสูตร	สถาบันอุดมศึกษาและองค์กร เอกชนควรร่วมมือกันวางแผน การผลิตบัณฑิตให้ สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงานและคำนึงถึงการ เปิดเสรีการค้าอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะมีการเคลื่อนย้าย แรงงานอย่างเสรี การนำเสนอ จุดอ่อนที่บัณฑิตควรปรับปรุง แก้ไขแก่สถาบันอุดมศึกษาจะ เป็นการเตรียมความพร้อมและ เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การผลิตบัณฑิตให้สามารถแข่ง ขันกับแรงงานต่างประเทศได้	สถาบันอุดมศึกษาควรนำความ เห็นของผู้ประกอบการหรือนาย จ้างเกี่ยวกับจุดอ่อนของบัณฑิต มาทำการปรับปรุงแก้ไขหลัก สูตรของสถาบัน นอกจากนี้อาจ ขอความร่วมมือจากศิษย์เก่าซึ่ง เป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา และปฏิบัติงานอยู่ในองค์กร เอกชนซึ่งจะพบกับปัญหาใน การปฏิบัติงานว่าทางสถาบัน อุดมศึกษาควรเพิ่มเติมเนื้อหา หรือทักษะส่วนใดเข้าไปใน หลักสูตรบ้าง เพื่อพัฒนาการ ผลิตบัณฑิตรุ่นต่อไปในอนาคต

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	นักเศรษฐศาสตร์ (1)	นักเศรษฐศาสตร์ (2)	นักเศรษฐศาสตร์ (3)	นักเศรษฐศาสตร์ (4)	นักเศรษฐศาสตร์ (5)
<p>7.ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อนโยบายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรเอกชน เพื่อสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตในเรื่องต่างๆ นอกเหนือจากเรื่องสหกิจศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับแผนความต้องการกำลังคนในองค์กรและตลาดแรงงานของประเทศในอนาคต</p>	<p>ในปัจจุบันพบว่าองค์กรเอกชนหลายแห่งสนับสนุนทุนการศึกษาสำหรับบัณฑิตทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกในสายสังคมศาสตร์ตามสาขาวิชาที่ทางองค์กรต้องการ สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าตลาดแรงงานยังมีความต้องการบัณฑิตสายสังคมศาสตร์อยู่ในระดับสูง และถือเป็นการเสนอแนะต่อสถาบันอุดมศึกษาว่านายจ้างต้องการบัณฑิตสาขาวิชาใดมากเป็นพิเศษ</p>	<p>นายจ้าง/ผู้ประกอบการควรเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการเพิ่มเนื้อหาหรือทักษะสำคัญต่างๆ ที่ตนเองต้องการแก่สถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน/นายจ้าง และควรเสนอแนะจุดอ่อนที่สถาบันอุดมศึกษาควรแก้ไขในการผลิตบัณฑิต อาทิ บัณฑิตยังขาดความรู้ไปใช้ในการทำงาน การขาดคิดวิเคราะห์วางแผนการทำงาน เป็นต้น</p>	<p>การผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงาน ด้วยเหตุนี้สถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชนจึงควรร่วมมือกันวางแผนและเสนอแนะแนวทางการผลิตบัณฑิตร่วมกัน ควรมีการจัดประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนแนวคิด เพื่อยกระดับอัตราผลตอบแทนของบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ในสาขาวิชาต่างๆ</p>	<p>เนื่องจากองค์กรเอกชนและสถาบันอุดมศึกษาเปรียบเสมือนอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงาน การผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาต่างๆ ในปริมาณที่เหมาะสมจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลและข้อเสนอแนะจากทั้ง 2 ฝ่าย ว่าองค์กรเอกชนต้องการบัณฑิตที่มีคุณสมบัติลักษณะใด มีทักษะความสามารถอย่างไร ในขณะเดียวกันสถาบันอุดมศึกษาต้องคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อความเหมาะสมในทุกๆ ด้าน</p>	<p>จากการเปิดเสรีการค้าในปี พ.ศ. 2558 ทางสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรเอกชนต้องร่วมมือกันกำหนดยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิต เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปิดเสรีการค้า เนื่องจาก การเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานอย่างเสรีในอาเซียนจะส่งผลให้ตลาดแรงงานมีการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น ทั้ง 2 ฝ่ายอาจจัดประชุมเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ออกมาอย่างเป็นทางการเพื่อเตรียมความพร้อมจากการเปิดเสรีการค้าในปี พ.ศ.2558 นี้</p>

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (1)	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2)	ผลการวิเคราะห์ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน
<p>7.ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อนโยบายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรเอกชนเพื่อสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตในเรื่องต่างๆ นอกเหนือจากเรื่องสหกิจศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับแผนความต้องการกำลังคนในองค์กรและตลาดแรงงานของประเทศในอนาคต</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาสนับสนุนองค์กรเอกชนในเรื่องของนโยบายการให้ทุนการศึกษาแก่บัณฑิต ซึ่งนโยบายด้านทุนการศึกษาแก่บัณฑิตมีข้อดีคือเป็นการสนับสนุนด้านการศึกษาและเป็นการแสดงถึงแนวโน้มสาขาวิชาต่างๆ ที่องค์กรเอกชนต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาผลิตออกมาเพิ่มขึ้น อาทิ ทางองค์กรเอกชนอาจสนับสนุนทุนการศึกษาสำหรับบัณฑิตที่จะเข้าศึกษาในสาขาวิชานิติศาสตร์ สาขากฎหมายธุรกิจ เป็นต้น</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรนำความเห็นของนายจ้างเกี่ยวกับข้อควรปรับปรุงของบัณฑิตเกี่ยวกับทักษะความสามารถต่างๆ มาทำการพัฒนาหลักสูตรของสถาบัน นอกจากนี้อาจขอคำชี้แนะจากศิษย์เก่าซึ่งเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและมีประสบการณ์ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชน ซึ่งจะพบกับปัญหาในการทำงานว่าทางสถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มเติมเนื้อหาหรือทักษะส่วนใดเข้าไปในหลักสูตรบ้าง เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิตรุ่นต่อไปในอนาคต</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาและองค์กรเอกชนควรร่วมมือกันกำหนดคุณวุฒิศาสตร์และวางแผนการผลิตบัณฑิตอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาต่างๆ ต้องคำนึงถึงความต้องการจากตลาดแรงงานและคำนึงถึงการเปิดเสรีการค้าอาเซียนในปี พ.ศ.2558 ซึ่งจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี ควรมีการจัดประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทางองค์กรเอกชนควรมีส่วนร่วมในเสนอแนะแนวทางหลักสูตรต่างๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอนและนำเสนอจุดอ่อนที่บัณฑิตควรปรับปรุงแก้ไขแก่สถาบันอุดมศึกษา เพื่อสามารถนำแนวทางดังกล่าวมาพัฒนาการผลิตบัณฑิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามที่นายจ้างต้องการเพื่อลดปัญหาบัณฑิตตกงานหรือผลตอบแทนบัณฑิตอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้อาจขอความร่วมมือจากศิษย์เก่าซึ่งเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชน ซึ่งจะพบกับปัญหาในการปฏิบัติงานว่าทางสถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มเติมเนื้อหาหรือทักษะส่วนใดเข้าไปในหลักสูตรบ้าง เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิตรุ่นต่อไปในอนาคต</p>

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	คณบดีสาขาวิชารัฐศาสตร์	คณบดีสาขาวิชา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	คณบดีสาขาวิชานิติศาสตร์	คณบดีสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	คณบดีสาขาวิชาบริหารธุรกิจ
8. ท่านคิดว่าแนวโน้มและสาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในอนาคตของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เป็นอย่างไร	แนวโน้มตลาดแรงงานของบัณฑิตสายสังคมศาสตร์นั้น สาขาวิชาบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และนิติศาสตร์น่าจะอยู่ในระดับที่สูงที่สุด เนื่องจากทุกองค์กรจำเป็นต้องมีหน่วยงานเหล่านี้ในการดำเนินธุรกิจ (บัญชี/กฎหมาย)	สาขาวิชาบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และนิติศาสตร์ น่าจะเป็นสาขาวิชาที่ตลาดแรงงานมีความต้องการสูงที่สุด เนื่องจากเป็นสาขาวิชาชีพที่ใช้ความรู้เฉพาะทาง และเป็นหน่วยงานที่สำคัญขององค์กร	สาขาวิชาบริหารธุรกิจน่าจะเป็นสาขาวิชาที่ตลาดแรงงานต้องการมากที่สุด โดยเฉพาะบัญชีและการเงิน รองลงมาเป็นเศรษฐศาสตร์ อย่างไรก็ตามอาจมีสาขาวิชาที่บูรณาการซึ่งเป็นที่ต้องการในอนาคต อาทิ นิติเศรษฐศาสตร์	แนวโน้มความต้องการตลาดแรงงานในอนาคตน่าจะสูงขึ้นในทุกสาขาวิชา เนื่องจากเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทำให้คาดว่าอุปสงค์ตลาดแรงงานปรับตัวสูงขึ้นในอนาคต	ความต้องการของตลาดแรงงานอาจมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเน้นสาขาวิชาที่บูรณาการจากหลายศาสตร์ เนื่องจากการปฏิบัติงานในปัจจุบันต้องอาศัยความรู้ที่หลากหลาย อาทิ เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ บริหารธุรกิจ เป็นต้น
	นักเศรษฐศาสตร์ (1)	นักเศรษฐศาสตร์ (2)	นักเศรษฐศาสตร์ (3)	นักเศรษฐศาสตร์ (4)	นักเศรษฐศาสตร์ (5)
	สาขาวิชาบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และนิติศาสตร์จะยังคงเป็นสาขาวิชาที่ตลาดแรงงานต้องการมากที่สุด รองลงมาเป็นสาขาวิชารัฐศาสตร์และครุศาสตร์	สาขาวิชาที่ตลาดแรงงานสายสังคมศาสตร์ต้องการในอนาคตยังคงเป็นสาขาวิชาชีพเฉพาะทาง อาทิ นักบัญชี นักกฎหมาย นักการเงิน และนักเศรษฐศาสตร์	เนื่องจากแนวโน้มธุรกิจในอนาคตยังคงต้องมีหน่วยงานการเงิน การบัญชี เศรษฐศาสตร์ และกฎหมายในการดำเนินธุรกิจ จึงคาดว่าลำดับความต้องการในตลาดแรงงานยังคงคล้ายกับปัจจุบัน	บริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ น่าจะยังคงต้องการมากที่สุด อย่างไรก็ตามในอนาคตอาจมีสาขาวิชาที่บูรณาการจากหลายสาขา อาทิ นิติเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ เป็นต้น	ในอนาคตระบบเศรษฐกิจทั่วโลกน่าจะเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงคาดการณ์ว่าแนวโน้มความต้องการของตลาดแรงงานในทุกสาขาวิชาน่าจะสูงขึ้นทั้งหมด โดยสาขาวิชาบริหารธุรกิจน่าจะสูงที่สุด

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (1)	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2)	ผลการวิเคราะห์ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน
<p>8. ท่านคิดว่าแนวโน้มและสาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในอนาคตของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เป็นอย่างไร</p>	<p>แนวโน้มตลาดแรงงานในสายสังคมศาสตร์น่าจะมีอุปสงค์ที่สูงขึ้นในแต่ละปี นอกจากนี้อาจมีสาขาวิชาใหม่ๆหรือสาขาวิชาที่บูรณาการระหว่างศาสตร์ในสายสังคมศาสตร์เกิดขึ้นเพิ่มเติม</p>	<p>ในอนาคตความต้องการของตลาดแรงงานของแต่ละสาขาวิชาน่าจะมีการจัดลำดับตามความต้องการ เนื่องจากองค์กรเอกชนต้องการบัณฑิตในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ เช่น บัญชี/การเงิน/กฎหมายมากที่สุด</p>	<p>ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าแนวโน้มตลาดแรงงานของบัณฑิตสายสังคมศาสตร์นั้น สาขาวิชาบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และนิติศาสตร์น่าจะอยู่ในระดับที่สูงที่สุด เนื่องจากเป็นสาขาวิชาชีพที่ใช้ความรู้เฉพาะทางและเป็นหน่วยงานที่สำคัญขององค์กร ซึ่งใช้ในการดำเนินธุรกิจ (บัญชี/กฎหมาย) อย่างไรก็ตามอาจมีสาขาวิชาที่บูรณาการซึ่งเป็นที่ต้องการในอนาคต อาทิ นิติเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ บริหารรัฐกิจ เป็นต้น</p>

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	คณบดีสาขาวิชารัฐศาสตร์	คณบดีสาขาวิชา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	คณบดีสาขาวิชานิติศาสตร์	คณบดีสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	คณบดีสาขาวิชาบริหารธุรกิจ
9.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของท่านเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน	สถาบันอุดมศึกษาควรปลูกฝังให้บัณฑิตมีการทำงานเป็นทีม เน้นความรู้จากเนื้อหาและผลงานก่อนผลตอบแทนและประยุกต์ความรู้ต่อการทำงาน เน้นทักษะการวางแผนการทำงาน สถาบัน อุดมศึกษาควรเพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับทัศนคติในการทำงานนอกเหนือจากความรู้ทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นให้ได้	สถาบัน อุดมศึกษาควรเพิ่มทักษะ ทาง ด้าน การ ติดต่ อสื่อสารและภาษาต่างประเทศแก่บัณฑิตควรปลูกฝังให้มีความกระตือรือร้นต่อภาระงานที่ได้รับมอบหมายส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนิสิตนักศึกษาต่างประเทศต่างวัฒนธรรม โดยอาจเปิดโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษาระหว่างประเทศ	สถาบันอุดมศึกษาควรแนะแนวทางการสอบประกาศ นียบัตรวิชาชีพเพื่อเป็นใบเบิก ทางสู่การ ทำงานในอนาคต เช่น แนวทางการสอบเนติบัณฑิต หรือแนวทางการสอบเพื่อเป็นผู้พิพากษาและเพิ่มหลักสูตรการ นำเสนอผลงานและนำสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้ เนื่องจากในสภาวะที่ตลาดแรงงานมีการแข่งขันสูงบัณฑิตที่มีความสามารถในการใช้ อุปกรณ์ที่ทันสมัยย่อมได้เปรียบ	สร้างระบบที่ให้คำปรึกษาทางวิชาการและความรู้ทั่วไปแก่บัณฑิต อาทิ แนวทางการเติบโตในสายงานหรืออาชีพในแต่ละสาขาวิชาหรือแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคต ใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการเรียนรู้ รวมถึงควรเพิ่มเติมหรือเนื้อหาทางด้านการศึกษา/ทำจิตใจให้สงบนิ่งเข้าไปในหลักสูตร เพื่อให้บัณฑิตมีสติและสมาธิในการทำงาน	สถาบันอุดมศึกษาควรเสนอแนะแนวทางการเพิ่มโอกาสของการเข้าสมัครงานของบัณฑิต โดยจัดอบรมวิชาต่างๆเพื่อให้บัณฑิตเข้าทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆอาจจัดอบรมหลักสูตร CPA/CFA หรือสาขานิติศาสตร์ อาจจัดอบรมหลักสูตรการสอบเนติบัณฑิตหรืออาจจัดอบรมหลักสูตรอื่นๆเพื่อ ไปสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก เพื่อเตรียมพร้อมต่อการเปิดเสรีการค้าในปี พ.ศ.2558

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	นักเศรษฐศาสตร์ (1)	นักเศรษฐศาสตร์ (2)	นักเศรษฐศาสตร์ (3)	นักเศรษฐศาสตร์ (4)	นักเศรษฐศาสตร์ (5)
9.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของท่านเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน	ทางสถาบันอุดมศึกษาควรเสนอแนะแนวทางการเพิ่มโอกาสของการเข้าสมัครงานของบัณฑิต โดยจัดอบรมวิชาต่างๆ เพื่อให้บัณฑิตเข้าทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆ ในขณะเดียวกันบัณฑิตเองควรพัฒนาทักษะความสามารถตลอดเวลา เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปิดเสรีการค้าในปี พ.ศ.2558 ซึ่งตลาดแรงงานจะมีการแข่งขันที่สูงขึ้นอย่างแน่นอน	สถาบันอุดมศึกษาควรปลูกฝังให้บัณฑิตเพิ่มทักษะต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการทำงานในองค์กร อาทิ ทักษะการทำงานเป็นทีม เพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับทัศนคติในการทำงาน นอกเหนือจากความรู้ทางวิชาการ เพื่อเสริมสร้างการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นให้ได้ การกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์หรือทักษะการนำเสนอผลงานต่อหน้าที่ประชุม เป็นต้น	สถาบันอุดมศึกษานำสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาสอนเนื่องจากในสภาวะที่ตลาดแรงงานมีการแข่งขันสูงบัณฑิตที่มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยย่อมได้เปรียบ และปลูกฝังเรื่องความอดทนต่อภาระงานต่างๆ เน้นผลงานก่อนผลตอบแทน เนื่องจากบัณฑิตในยุคปัจจุบันมีความอดทนน้อยไม่สู้งานเท่าที่ควร	สถาบันอุดมศึกษาควรปลูกฝังด้านความรับผิดชอบของบัณฑิต ต่องานที่ได้รับมอบหมาย ควรมีการเรียนการสอนด้านวิเคราะห์ และใช้ความคิดมากกว่าการท่องจำ และเน้นทักษะการวางแผน การทำงานเพื่อประหยัดเวลาการทำงานปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อบัณฑิตนอกเหนือจากความรู้ทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคม	สถาบันอุดมศึกษาควรสร้างระบบที่ให้ค่าปริญญาทางวิชาการและความรู้ทั่วไปแก่บัณฑิต อาทิ แนวทางการเติบโตในสายงานหรืออาชีพในแต่ละสาขาวิชาหรือแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคต นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาควรใช้เครื่องมือเทคโนโลยีมาส่งเสริมการเรียนรู้ต่อบัณฑิต

ตารางที่ 40 ผลการศึกษาแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (1)	ผู้บริหารระดับสูง สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2)	ผลการวิเคราะห์ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน
<p>9.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของท่านเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน</p>	<p>ควรสร้างระบบที่ให้คำปรึกษาทางวิชาการและความรู้ทั่วไปแก่บัณฑิต อาทิ แนวทางการเติบโตในสายงานหรืออาชีพในแต่ละสาขาวิชาหรือแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคต ใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการเรียนรู้และอุปกรณ์ที่ทันสมัยเนื่องจากบัณฑิตที่มีความสามารถใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยในการปฏิบัติงานได้ย่อมได้เปรียบ นอกจากนี้ ควรอธิบายถึงประโยชน์ของทฤษฎี และมีการชี้แนะถึงการนำความรู้ทฤษฎีมาใช้ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานจริง</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรเน้นเรื่องคุณภาพของการผลิตบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกมา สถาบันอุดมศึกษาต้องเป็นผู้นำทางด้านการเปลี่ยนแปลงเพื่อรับมือกับสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาควรเพิ่มทักษะการทำงานของบัณฑิตร่วมกับผู้อื่น ทักษะที่ดี มุมมองของชีวิต และ สิ่ง สำคัญ คือ ภาวะทางด้านความคิดและอารมณ์ และ สิ่ง สำคัญ ที่ สำคัญ คือ ต้องคำนึงถึงตลาดแรงงานและความต้องการของนายจ้างด้วย เพื่อให้ไม่ให้เกิดการผลิตบัณฑิตในตลาดแรงงาน และมีการปรับหลักสูตรการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรปลูกฝังให้บัณฑิตมีการทำงานเป็นทีมเน้นทักษะการวางแผนการทำงานเน้นความรู้จากเนื้อหาและผลงานก่อนผลตอบแทนเพิ่มทักษะทางด้านการติดต่อสื่อสารภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์เพิ่มหลักสูตรการนำเสนอผลงานและนำสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้เนื่องจากในสภาวะที่ตลาดแรงงานมีการแข่งขันสูงบัณฑิตที่มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยย่อมได้เปรียบควรปลูกฝังให้มีความกระตือรือร้นต่อภาระงานที่ได้รับมอบหมายและ สิ่ง ที่ สำคัญ ที่ สำคัญ คือ ประยุกต์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษามาใช้ในการทำงานและควรเพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับทัศนคติในการทำงานนอกเหนือจากความรู้ทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นให้ได้</p> <p>สถาบันอุดมศึกษาควรแนะแนวเกี่ยวกับการสอบประกาศนียบัตรวิชาชีพต่างๆ ที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก เพื่อเตรียมพร้อมต่อการเปิดเสรีการค้าในปี พ.ศ.2558 และเป็นใบเบิกทางสู่การทำงานในอนาคต เช่น แนวทางการสอบเนติบัณฑิตหรือแนวทางการสอบเพื่อเป็นผู้พิพากษาในสาขาวิชานิติศาสตร์ หรือจัดอบรมหลักสูตร CPA/CFA สำหรับสายบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น</p> <p>สถาบันอุดมศึกษาสร้างระบบที่ให้คำปรึกษาทางวิชาการและความรู้ทั่วไปแก่บัณฑิต อาทิ แนวทางการเติบโตในสายงานหรืออาชีพในแต่ละสาขาวิชา</p> <p>สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนิสิตนักศึกษาต่างประเทศต่างวัฒนธรรม โดยอาจเปิดโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษาระหว่างประเทศ</p>

จากตารางที่ 40 สรุปผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 ท่าน พบว่า

1) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา ควรวางแผนด้านกำลังการผลิตบัณฑิต ใช้อัตราส่วนคณาจารย์ต่อการผลิตบัณฑิต มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ มีการติดตามผลงานอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เครื่องมือด้านการบริหารในรูปแบบการบริหารคุณภาพแบบองค์รวม (Total Quality Management) มาช่วยบริหารต้นทุน มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารงบประมาณและทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นรูปธรรม ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาในการผลิตบัณฑิต และควรคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงาน (นายจ้าง) ของบัณฑิตเป็นอันดับแรก ว่ามีความต้องการในวิชาใดมากที่สุด มีการจัดสรรงบประมาณในแต่ละภาคส่วนและเกิดความคุ้มค่ามากที่สุด และผลิตบัณฑิตสาขาวิชาดังกล่าว ซึ่งการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาที่ต้องการในปริมาณสูง เพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) และบริหารต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาควรนำเครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนช่วยในการบริหารทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษา สร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและศึกษาแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรจากสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศที่มีชื่อเสียงและนำแนวทางดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับสถาบันอุดมศึกษาของตนเอง

2) เมื่อพิจารณาถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา สามารถสรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน ได้ดังนี้

จุดแข็ง คือ การผลิตบัณฑิตมีการมุ่งเน้นความรู้ทางวิชาการสูง มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาประยุกต์ใช้สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมต่อการผลิตบัณฑิตทั้งด้านงบประมาณ การดำเนินงานและทรัพยากรบุคคล

จุดอ่อน คือ สถาบันอุดมศึกษา ยังไม่มีการเน้นเรื่องการประยุกต์ใช้ความรู้ที่บัณฑิตได้รับกับการปฏิบัติงานในองค์กร ขาดการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงาน

โอกาส คือ บัณฑิตสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้สะดวกกว่าการเรียนการสอนในอดีตและปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษามีหลักสูตรต่างๆที่มีการนำความรู้จากหลายสาขาวิชามาบูรณาการ ทำให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกมามีความรู้ ทฤษฎีที่กว้างขวางบางสาขาวิชาในตลาดแรงงานยังเป็นที่ต้องการในระดับสูง รวมถึงปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษามีความร่วมมือกับ

ทางองค์กรต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้บัณฑิตเข้าฝึกงานก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อเรียนรู้บรรยากาศในการปฏิบัติงานจริงและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

อุปสรรค คือ สถาบันอุดมศึกษามีการผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์จำนวนมากเกินความต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้บัณฑิตส่วนใหญ่หางานยากหรือยังไม่ได้งาน ในขณะเดียวกัน การเปิดเสรีการค้าอาเซียน ทำให้บัณฑิตประเทศต่างๆสามารถเข้ามาแข่งขันในตลาดแรงงานไทย สถาบันอุดมศึกษาต้องเร่งพัฒนาความสามารถของบัณฑิต เพื่อการแข่งขันกับต่างประเทศในอนาคต รวมถึงบางสาขาวิชาในตลาดแรงงานรองรับน้อย การจัดสรรงบประมาณเพื่อการผลิตบัณฑิตอาจไม่ได้ประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคทางการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการมาก ทำให้ไม่สามารถปรับปรุงหลักสูตรให้ใช้ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

3) ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 ท่านเห็นด้วยกับปัญหาของบัณฑิตเรื่องการประยุกต์ความรู้ที่ศึกษามาใช้กับการปฏิบัติงานในองค์กร และขาดความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาเบื้องต้น เนื่องจากในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษายังขาดการสอดแทรกด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ศึกษามาใช้กับการปฏิบัติงานในองค์กร สถาบันอุดมศึกษาต้องเพิ่มทักษะทางการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาให้กับทางบัณฑิตผ่านหลักสูตรและกิจกรรมต่างๆ สอนให้บัณฑิตสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงานได้ ไม่ใช่เรียนรู้เพียงแต่ในตำราอย่างเดียว ใช้ความคิดมากกว่าการท่องจำ เน้นทักษะการวางแผน เน้นทักษะการทำงานเป็นทีม และสิ่งสำคัญคือวุฒิภาวะทางด้านความคิดและอารมณ์ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า สถาบันอุดมศึกษาอาจเชิญศิษย์เก่าของสถาบันอุดมศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรมาร่วมแบ่งปันประสบการณ์ให้กับรุ่นน้องไปรับฟังว่ามีปัญหาใดเกิดขึ้น และสถาบันอุดมศึกษาควรนำจุดเสียดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไขปัญหาสำหรับการผลิตบัณฑิตรุ่นต่อไปในอนาคต นอกจากนี้แนวทางหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ การประชุมระหว่างตัวแทนสถาบันอุดมศึกษากับตัวแทนนายจ้างเพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาและนำข้อเสนอแนะจากนายจ้างเข้ามาปรับใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอนใหม่

4) จากการเปิดเสรีการค้าของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 สถาบันอุดมศึกษาควรเตรียมความพร้อม โดยการจัดหลักสูตรความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษานานาชาติ อาทิ โครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษา กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อให้บัณฑิตได้รับโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้ และวัฒนธรรม สถาบันอุดมศึกษาควรเน้นทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษรวมถึงภาษาที่ 3 อาทิ ภาษาจีนหรือภาษาญี่ปุ่น) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์

การคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา การนำเสนอผลงานหรือการนำเสนอหน้าชั้นเรียน (Presentation Skill) และฝึกให้บัณฑิตกล้าแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม เนื่องจากบัณฑิตจากต่างประเทศจะมีบุคลิกที่กล้าแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม รวมถึงองค์กรจากต่างประเทศจะต้องใช้ทักษะการนำเสนอผลงานบ่อยครั้ง ควรเพิ่มทักษะของการประยุกต์ความรู้เข้าไปใช้ในการปฏิบัติงานและทักษะการใช้อุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เนื่องจากบัณฑิตที่สามารถใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยย่อมได้เปรียบ สถาบันอุดมศึกษาควรสนับสนุนให้บัณฑิตทำการทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก อาทิ ภาษาอังกฤษ (TOEIC, TOEFL, IELTS) ก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือในการเพิ่มโอกาสสู่การได้งานและเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาศักยภาพบัณฑิตอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับสภาพการณ์แข่งขันที่สูงขึ้นในอนาคต

5) ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 ท่านเห็นด้วยกับผลการศึกษาที่พบว่าปัจจัยทางด้านสาขาวิชาที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาส่งผลต่อผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เนื่องจากตลาดแรงงานมีความต้องการบัณฑิตในแต่ละสาขาวิชาที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในองค์กรเอกชนนั้น ต้องการบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ในสาขาวิชาบริหาร ธุรกิจด้านบัญชี การเงิน สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และสาขาวิชานิติศาสตร์มากกว่าสาขาวิชารัฐศาสตร์และครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ โดยทั่วไปสาขาวิชาที่เป็นอาชีพเฉพาะทางจะมีรายได้ที่สูงกว่าสาขาวิชาอื่นๆ อาทิ นักกฎหมายหรือนักบัญชี เนื่องจากทุกองค์กรไม่ว่าจะขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กล้วนต้องใช้นักบัญชี นักการเงิน หรือนักกฎหมายมาช่วยดำเนินงานให้กับทางองค์กร ด้วยเหตุนี้สาขาวิชาบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และนิติศาสตร์จึงมีรายได้ที่สูงกว่าสาขาวิชาอื่นๆในสายสังคมศาสตร์ ซึ่งแนวทางในการยกระดับอัตราผลตอบแทนของบัณฑิตในสาขาวิชาที่มีรายได้อยู่ในระดับน้อย สถาบันอุดมศึกษาควรศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานในสาขาวิชาต่างๆก่อนวางแผนผลิตบัณฑิต เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและนายจ้าง สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ เนื่องจากองค์กรส่วนใหญ่มีการติดต่อสื่อสารกับหลากหลายประเทศ รวมถึงพัฒนาทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย ฝึกให้บัณฑิตประยุกต์ความรู้และทฤษฎีในตำรามาใช้ในการปฏิบัติงานในองค์กร ปลูกฝังด้านความอดทนต่อภาระงานและเพิ่มหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันมากกว่าเรียนในตำราเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้แนวทางของสถาบันอุดมศึกษาในการยกระดับผลตอบแทนบัณฑิตควรพัฒนาคุณภาพบัณฑิต โดยเสนอแนะให้บัณฑิตทดสอบความรู้หรือประกาศนียบัตรที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างส่วนใหญ่ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน อาทิ ทักษะด้านภาษาอังกฤษหรือการทดสอบความรู้วิชาชีพเฉพาะทาง เช่น สายการเงิน/บัญชี/เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น

6) ด้านอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ สามารถพิจารณาออกเป็น 2 ส่วนที่สำคัญ คือ ด้านต้นทุนและด้านผลตอบแทนของบัณฑิต ในด้านของต้นทุนนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานในแต่ละสาขาวิชาว่ามีความต้องการบัณฑิตมากน้อยเพียงใดและสอดคล้องกับแนวโน้มตลาดแรงงาน หลังจากการเปิดเสรีการค้าในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งหากสาขาวิชาใดหรือหลักสูตรใดเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ทางผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาสามารถผลิตบัณฑิตออกมาในปริมาณสูงได้ซึ่งมีผลต่อการประหยัดต้นทุนต่อการผลิตบัณฑิต และสามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า สถาบันอุดมศึกษาควรจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่ต่างๆมีอยู่มาบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งด้านกำลังคนของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเทียบกับอัตราการผลิตบัณฑิตในแต่ละปีว่าสถาบันอุดมศึกษาได้ใช้งบประมาณด้านทรัพยากรบุคคลเต็มศักยภาพหรือไม่ มีส่วนใดที่สามารถบริหารต้นทุนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ในขณะที่ทางด้านผลตอบแทนของบัณฑิตสามารถยกระดับได้จากการพัฒนาทักษะด้านต่างๆที่สำคัญทั้งภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำคัญ อาทิ SPSS, Eviews, SAP เป็นต้นจะมีส่วนสำคัญต่อการพิจารณาของนายจ้างในการรับบัณฑิต หรือการแนะแนวทางการสอบประกาศนียบัตรที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลกแก่บัณฑิต

7) ด้านความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรเอกชนในการผลิตบัณฑิต ควรร่วมมือกันกำหนดยุทธศาสตร์และวางแผนการผลิตบัณฑิตอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาต่างๆต้องคำนึงถึงความต้องการจากตลาดแรงงานและคำนึงถึงการเปิดเสรีการค้าอาเซียนในปี พ.ศ.2558 ซึ่งจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี ควรมีการจัดประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทางองค์กรเอกชนควรมีส่วนร่วมในเสนอแนะแนวทางหลักสูตรต่างๆที่ใช้ในการเรียนการสอนและนำเสนอจุดอ่อนที่บัณฑิตควรปรับปรุงแก้ไขแก่สถาบันอุดมศึกษา เพื่อสามารถนำแนวทางดังกล่าวมาพัฒนาการผลิตบัณฑิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามที่นายจ้างต้องการเพื่อลดปัญหาบัณฑิตตกงานหรือผลตอบแทนบัณฑิตอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้อาจขอความร่วมมือจากศิษย์เก่าซึ่งเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนซึ่งจะพบกับปัญหาในการปฏิบัติงานว่าทางสถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มเติมเนื้อหาหรือทักษะส่วนใดเข้าไปในหลักสูตรบ้าง เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิตรุ่นต่อไปในอนาคต

8) ด้านแนวโน้มและสาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในอนาคตผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่แสดงความเห็นว่าแนวโน้มตลาดแรงงานของบัณฑิตสายสังคมศาสตร์นั้น สาขาวิชา

บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และนิติศาสตร์นั้น ตลาดแรงงานมีความต้องการอยู่ในระดับสูงสุด เนื่องจากเป็นสาขาวิชาชีพที่ใช้ความรู้เฉพาะทางและเป็นหน่วยงานที่สำคัญขององค์กร ซึ่งใช้ในการดำเนินธุรกิจ (นักบัญชี/นักกฎหมาย) อย่างไรก็ตามอาจมีสาขาวิชาที่บูรณาการซึ่งเป็นที่ต้องการในอนาคต อาทิ นิติเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ บริหารรัฐกิจ เป็นต้น

9) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน ประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษาควรปลูกฝังให้บัณฑิตมีการทำงานเป็นทีมเน้นทักษะการวางแผนการทำงาน เน้นความรู้จากเนื้อหาและผลงานก่อนผลตอบแทนเพิ่มทักษะทางการติดต่อสื่อสาร ภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ เพิ่มหลักสูตรการนำเสนอผลงานและนำเสนอการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้เนื่องจากในสภาวะที่ตลาดแรงงานมีการแข่งขันสูงบัณฑิตที่มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยย่อมได้เปรียบ ควรปลูกฝังให้มีความกระตือรือร้นต่อภาระงานที่ได้รับมอบหมายและสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ประยุกต์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษามาใช้ในการทำงานและควรเพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับทัศนคติในการทำงานนอกเหนือจากความรู้ทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นให้ได้

สถาบันอุดมศึกษาควรแนะแนวเกี่ยวกับการสอบประกาศนียบัตรวิชาชีพต่างๆ ที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก เพื่อเตรียมพร้อมต่อการเปิดเสรีการค้าในปี พ.ศ.2558 และเป็นใบเบิกทางสู่การทำงานในอนาคต เช่น แนวทางการสอบเนติบัณฑิตหรือแนวทางการสอบเพื่อเป็นผู้พิพากษาในสาขาวิชานิติศาสตร์ หรือจัดอบรมหลักสูตร CPA/CFA สำหรับสายบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น

สถาบันอุดมศึกษาสร้างระบบที่ให้คำปรึกษาทางวิชาการและความรู้ทั่วไปแก่บัณฑิต อาทิ แนวทางการเติบโตในสายงานหรืออาชีพในแต่ละสาขาวิชา

สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนิสิตนักศึกษาต่างประเทศต่างวัฒนธรรม โดยอาจเปิดโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษาระหว่างประเทศ

ตอนที่ 6 การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

การร่างยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ ได้นำเสนอแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ได้บูรณาการข้อมูลทุกขั้นตอนจากการศึกษาบทความและเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชน การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับ จุดแข็ง-จุดอ่อน-โอกาส-อุปสรรค (SWOT) เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อจัดทำร่างยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีและต่างประเทศ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคที่มีความสัมพันธ์และมีผลโดยตรงต่อการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ ดังนี้

โอกาส

1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8-11 สนับสนุนในเรื่อง คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาประเทศทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม ซึ่งให้ความสำคัญในเรื่องของการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือการผลิตบัณฑิต เนื่องจากในปัจจุบันเศรษฐกิจโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ประเทศจึงมีความต้องการบัณฑิตซึ่งถือเป็นแรงงานที่มีทักษะระดับสูงเข้ามาช่วยพัฒนาประเทศและแข่งขันในระดับนานาชาติ

2) กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ได้สนับสนุนการผลิตบัณฑิตโดยพัฒนาบุคลากรทั้งคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ พัฒนาระบบสถาบันอุดมศึกษาและหลักสูตร รวมทั้งปรับหลักสูตรวิชาแกนหลักและสื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย ให้พร้อมรองรับและใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มศักยภาพต่อการผลิตบัณฑิต

3) ภาครัฐมีนโยบายพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นช่องทางให้บัณฑิตค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้สะดวกกว่าการเรียนการสอนในอดีต และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา

4) นโยบายปรับค่าจ้างบัณฑิตปริญญาตรีขั้นต่ำเดือนละ 15,000 บาทของภาครัฐ ส่งผลดีต่อผลตอบแทนของบัณฑิตและเป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี

5) ภาครัฐและเอกชนมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งเป็นคู่ค้าทางเศรษฐกิจ ทำให้มีนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนเพิ่มขึ้น ส่งผลดีต่อการจ้างงานบัณฑิตที่สูงขึ้น

อุปสรรค

1) การรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ส่งผลกระทบต่อแรงงานของไทย โดยบัณฑิตต้องเตรียมความพร้อมต่อการแข่งขันที่สูงขึ้นในอนาคตจากแรงงานต่างประเทศ เพื่อให้เป็นที่ต้องการของนายจ้างและตลาดแรงงานระดับนานาชาติ

2) สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนเกิดใหม่หลายแห่ง ทำให้เกิดการเปิดหลักสูตรเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อปัญหาด้านการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เกินความต้องการของตลาดแรงงาน

3) ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยและปัจจัยพื้นฐานของภาคอุตสาหกรรมในปัจจุบัน ทำให้บางสาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์มีตลาดแรงงานรองรับน้อยลง ส่งผลกระทบต่อบัณฑิตที่มีการแข่งขันที่สูงขึ้น

4) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ อัตราการเกิดและจำนวนประชากรในวัยเด็กมีแนวโน้มลดลง ซึ่งจะส่งผลต่อจำนวนผู้ที่เข้าศึกษาต่อในอนาคตของสถาบันอุดมศึกษาลดลง

5) นโยบายของภาครัฐด้านการปรับลดอัตราค่าจ้างคนของสถาบันอุดมศึกษาส่งผลต่อศักยภาพการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา

6) สถาบันอุดมศึกษาขาดแคลนคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ เนื่องจากหน่วยงานภายนอกทั้งองค์กรเอกชนและภาครัฐเชิญคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถเข้าไปร่วมงาน

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ปัจจัยทางด้านโครงสร้างการเรียนการสอน ด้านบุคลากร และด้านการจัดสรรทรัพยากรต่างๆของสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับจุดแข็งและจุดอ่อน และวิเคราะห์ถึงศักยภาพในการดำเนินงานด้านการบริหารวิชาการ ซึ่งจะช่วยในการกำหนดทิศทางของยุทธศาสตร์ ดังนี้

จุดแข็ง

1) สถาบันอุดมศึกษามีคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในการผลิตบัณฑิตและคุณวุฒิอยู่ในระดับที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับในอดีต

2) มีการนำเครื่องมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการบริหารทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษา อาทิ การเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ตในบางหลักสูตรหรือบางรายวิชา ซึ่งมีส่วนช่วยประหยัดทรัพยากรทางด้านบุคลากรและประหยัดค่าใช้จ่ายของสถาบันอุดมศึกษา

3) หลักสูตรมีการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ทางวิชาการสูง บัณฑิตส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในระดับดี

4) สร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรภาคเอกชน เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการผลิตบัณฑิตและนำเสนอแนะจากนายจ้างเข้ามาปรับใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อให้คุณสมบัติของบัณฑิตที่ผลิตออกมามีความสอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงาน

5) ได้รับความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มพันธมิตรทั้งในและต่างประเทศ ในการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษาโดยจัดหลักสูตรร่วม (Dual Degree) กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ อาทิ หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี โดยทำการศึกษาในประเทศไทย 2 ปี และทำการศึกษาที่ต่างประเทศอีก 2 ปี เพื่อให้บัณฑิตแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระดับนานาชาติ สำหรับเตรียมความพร้อมสู่การแข่งขันในตลาดแรงงานระดับนานาชาติ

6) มีการเชิญศิษย์เก่าของสถาบันอุดมศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนมาร่วมแบ่งปันประสบการณ์ให้กับรุ่นน้องเพื่อนำประเด็นไปปรับปรุงแก้ไขปัญหาสำหรับการผลิตบัณฑิตรุ่นต่อไปในอนาคต

7) สถาบันอุดมศึกษามีหลักสูตรต่างๆที่เป็นการนำความรู้จากหลากหลายสาขาวิชามานบูรณาการร่วมกัน ทำให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกมาจากหลักสูตรเหล่านี้มีความรู้ ทฤษฎีที่กว้างขวางรวมถึงเป็นการเพิ่มโอกาสและทางเลือกสู่ตลาดแรงงาน

8) อัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 15-30 และร้อยละ 25-43 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการลงทุนประเภทอื่น อาทิ การฝากเงินในธนาคารซึ่งให้อัตราผลตอบแทนเท่ากับร้อยละ 0.50-1.50 ต่อปีแล้ว พบว่าการลงทุนด้านการศึกษาระดับปริญญาตรีให้ผลตอบแทนสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยประมาณร้อยละ 14-42 ทั้งต่อตัวบัณฑิตและต่อสังคม

9) ผลการศึกษาของบัณฑิตส่งผลต่อรายได้ของบัณฑิตจากการปฏิบัติงานในองค์กรเอกชน โดยบัณฑิตที่มีผลการเรียนดี จะมีรายได้ที่สูงกว่าบัณฑิตที่มีผลการเรียนต่ำ

จุดอ่อน

- 1) บัณฑิตจำนวนมากยังขาดทักษะความสามารถทั้งในเรื่องของภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ รวมถึงทักษะทางการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย
- 2) การวางแผนผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยมุ่งเน้นปริมาณแต่ไม่ได้มีการยกระดับเชิงความรู้ความสามารถของบัณฑิต
- 3) สถาบันอุดมศึกษาขาดการชี้แนะถึงประโยชน์ของทฤษฎีต่างๆแก่บัณฑิตที่ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อนำมาประยุกต์และใช้ปฏิบัติงานจริง
- 4) ต้นทุนทางสังคมในการผลิตบัณฑิตปริญญาตรี พบว่าค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ลงทุนไปกับต้นทุนดำเนินการมากกว่าต้นทุนลงทุนค่าครุภัณฑ์ซึ่งเป็นต้นทุนด้านพัฒนาการเรียนการสอน โดยต้นทุนลงทุนค่าครุภัณฑ์คิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 1-3 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมดต่อการผลิตบัณฑิตเท่านั้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพบัณฑิตเพื่อการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศ
- 5) สถาบันอุดมศึกษาขาดการสนับสนุนให้บัณฑิตเข้าทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลกทั้งทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ (TOEIC, TOEFL, IELTS) หรือการทดสอบความรู้ทางการเงิน (CFA, Single License, Derivatives License) การทดสอบความรู้ทางด้านบัญชี (CPA) หรือการทดสอบอื่นๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก ซึ่งการทดสอบดังกล่าวจะเป็นใบเบิกทางของบัณฑิตสู่เส้นทางการประกอบอาชีพ และมีความพร้อมสู่การแข่งขันในตลาดแรงงานจากการเปิดเสรีการค้าในอนาคต
- 6) สถาบันอุดมศึกษาไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องแนวทางการประกอบอาชีพและการเติบโตในสายงานในอนาคตของสาขาวิชาชีพต่างๆ (Career Path)
- 7) อัตราการลาออกกลางคันของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ พบว่าอยู่ในช่วงร้อยละ 4-8 ซึ่งส่งผลกระทบต่อต้นทุนทางสังคมที่สูงขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 นำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาส-อุปสรรค) และสภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็ง-จุดอ่อน) มาสรุปโดยจัดทำเป็นตารางการวิเคราะห์ SWOT ในแต่ละส่วนเพื่อให้ได้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

ตารางที่ 41 สรุปโอกาส-อุปสรรค ของสถาบันอุดมศึกษาต่อการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threat)
O1 ในปัจจุบันประเทศมีความต้องการบัณฑิตซึ่งถือเป็นแรงงานที่มีทักษะระดับสูงเข้ามาช่วยพัฒนาประเทศและแข่งขันในระดับนานาชาติ	T1 การรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ส่งผลต่อแรงงานไทย บัณฑิตต้องเตรียมความพร้อมต่อการแข่งขันที่สูงขึ้นจากแรงงานต่างประเทศ เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานระดับนานาชาติ
O2 กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรและหลักสูตรสถาบันอุดมศึกษา รวมถึงสื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย	T2 สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนเกิดใหม่หลายแห่ง ส่งผลต่อปัญหาด้านการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เกินความต้องการของตลาดแรงงาน
O3 ภาครัฐมีนโยบายพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นช่องทางให้บัณฑิตค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้สะดวกกว่าการเรียนการสอนในอดีต	T3 ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย ทำให้บางสาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์มีตลาดแรงงานรองรับน้อยลง ส่งผลกระทบให้บัณฑิตมีการแข่งขันที่สูงขึ้น
O4 นโยบายปรับค่าจ้างบัณฑิตปริญญาตรีขึ้นต่ำเดือนละ 15,000 บาทของภาครัฐ ส่งผลดีต่อผลตอบแทนของบัณฑิตและเป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี	T4 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร อัตราการเกิดมีแนวโน้มลดลง ส่งผลต่อจำนวนผู้ที่เข้าศึกษาต่อของสถาบันอุดมศึกษาลดลงในอนาคต
O5 ภาครัฐและเอกชนสร้างสัมพันธที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้มีนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุน ส่งผลดีต่อการจ้างงานบัณฑิตที่สูงขึ้น	T5 นโยบายของภาครัฐด้านการปรับลดอัตราค่าจ้างคนของสถาบันอุดมศึกษาส่งผลต่อศักยภาพการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา
	T6 สถาบันอุดมศึกษาขาดแคลนคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ เนื่องจากหน่วยงานภายนอกเชิญคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถเข้าไปร่วมงาน

ตารางที่ 42 สรุปจุดแข็ง-จุดอ่อน ของสถาบันอุดมศึกษาต่อการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
S1 สถาบันอุดมศึกษามีคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในการผลิตบัณฑิตและคุณวุฒิอยู่ในระดับที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับในอดีต	W1 บัณฑิตจำนวนมากยังขาดทักษะความสามารถด้านภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ รวมถึงทักษะทางด้านการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย
S2 เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนช่วยในการบริหารทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษา มีส่วนช่วยประหยัดทรัพยากรทางด้านบุคลากรและค่าใช้จ่ายของสถาบันอุดมศึกษา	W2 การวางแผนผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นปริมาณแต่ไม่ได้มีการยกระดับเชิงความรู้ความสามารถของบัณฑิต
S3 หลักสูตรมีการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ทางวิชาการสูง บัณฑิตส่วนใหญ่มีผลการศึกษายู่ในระดับดี	W3 สถาบันอุดมศึกษาขาดการชี้แนะถึงประโยชน์ของทฤษฎีต่างๆแก่บัณฑิต เพื่อนำมาประยุกต์และใช้ปฏิบัติงานจริง
S4 สร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการผลิตบัณฑิตและนำข้อเสนอแนะจากนายจ้างเข้ามาปรับปรุงบัณฑิตให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน	W4 ต้นทุนลงทุนค่าครุภัณฑ์คิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 1-3 ของต้นทุนทางสังคมทั้งหมดต่อการผลิตบัณฑิตเท่านั้น ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาศักยภาพบัณฑิตเพื่อการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศ
S5 ร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ในการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษาโดยจัดหลักสูตรร่วม (Dual Degree) เพื่อให้บัณฑิตแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงานระดับนานาชาติ	W5 สถาบันอุดมศึกษาขาดการสนับสนุนให้บัณฑิตเข้าทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลกเพื่อเตรียมพร้อมสู่การแข่งขันในตลาดแรงงานจากการเปิดเสรีการค้า
S6 มีการเชิญศิษย์เก่าที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนมาร่วมแบ่งปันประสบการณ์ให้กับรุ่นน้อง เพื่อนำประเด็นไปปรับปรุงการผลิตบัณฑิตรุ่นต่อไปในอนาคต	W6 สถาบันอุดมศึกษาไม่ให้ความสำคัญด้านแนวทางการประกอบอาชีพและการเติบโตในสายงานในอนาคตของสาขาวิชาชีพต่างๆ (Career Path)
S7 การนำความรู้หลายสาขาวิชามานบูรณาการ ทำให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกมาจะมีความรู้ทฤษฎีที่กว้างขวางรวมถึงเป็นการเพิ่มโอกาสและทางเลือกสู่ตลาดแรงงาน	W7 อัตราการลาออกกลางคันของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 4-8 ซึ่งส่งผลกระทบต่อต้นทุนทางสังคมที่สูงขึ้น

ตารางที่ 42 สรุปจุดแข็ง-จุดอ่อน ของสถาบันอุดมศึกษาต่อการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ (ต่อ)

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
S8 อัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยประมาณร้อยละ 14 – 42 แสดงถึงความคุ้มค่าต่อผู้เข้าศึกษาต่อซึ่งได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ย	
S9 ผลการศึกษาของบัณฑิตส่งผลต่อรายได้ของบัณฑิตจากการปฏิบัติงานในองค์กรเอกชน	

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ SWOT Matrix เพื่อกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิต

จากการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค SWOT ในส่วนที่ 1 นำมาเป็นข้อมูลในการร่างยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการนำเอาปัจจัยทั้ง 4 ด้าน คือ จุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) มาพิจารณาร่วมกัน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT Matrix เข้ามาช่วยในการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ให้มีความชัดเจนขึ้น ดังนี้

ตารางที่ 43 ตารางวิเคราะห์ SWOT Matrix ยุทธศาสตร์ SO (Strength-Opportunity)

ยุทธศาสตร์ SO	ประเด็นยุทธศาสตร์	ปัจจัยจาก SWOT
SO1	ใช้คณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถและคุณวุฒิระดับสูง พัฒนาศักยภาพการผลิตบัณฑิต ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานระดับนานาชาติ	S1, O1
SO2	สถาบันอุดมศึกษาร่วมมือกับภาครัฐด้านการนำเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนและบริหารทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษา	S2, O3
SO3	พัฒนาบุคลากรและหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา รวมถึงส่งเสริมการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย เพื่อพัฒนาผลการศึกษาและยกระดับรายได้ของบัณฑิต	S3, S9, O2
SO4	ส่งเสริมการสร้างพันธมิตรกับองค์กรเอกชน โดยเชิญศิษย์เก่าที่ปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนมาร่วมแบ่งปันประสบการณ์ และนำข้อเสนอแนะจากนายจ้างด้านปัญหาการผลิตบัณฑิต เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของบัณฑิตที่นายจ้างต้องการให้เหมาะสมกับผลตอบแทนที่ได้รับ	S4, S6, O4
SO5	สร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศด้านการแลกเปลี่ยนนิสิต เพื่อให้บัณฑิตแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ สำหรับเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงานระดับนานาชาติ โดยอาศัยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านจากภาครัฐและเอกชน	S5, O5
SO6	สถาบันอุดมศึกษานำความรู้จากหลายสาขาวิชามานบูรณาการ เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรมีความรู้ ทฤษฎีที่กว้างขวาง ซึ่งมีส่วนช่วยพัฒนาประเทศและเพิ่มโอกาสทางการแข่งขันของตลาดแรงงานในระดับนานาชาติ	S7, O1
SO7	ส่งเสริมการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยมีภาครัฐสนับสนุนนโยบายค่าจ้างขั้นต่ำของบัณฑิตปริญญาตรี ซึ่งอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์สูงกว่าอัตราดอกเบี้ย	S8, O4

ตารางที่ 44 ตารางวิเคราะห์ SWOT Matrix ยุทธศาสตร์ ST (Strength-Threat)

ยุทธศาสตร์ ST	ประเด็นยุทธศาสตร์	ปัจจัยจาก SWOT
ST1	สนับสนุนปัจจัยทางด้านสวัสดิการ ค่าตอบแทน หรือเงินทุน วิจัย แก่คณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถระดับสูง เพื่อรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพต่อการผลิตบัณฑิต	S1, T6
ST2	นโยบายของภาครัฐด้านการปรับลดกำลังคนของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำเครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนช่วยประหยัดทรัพยากรด้านเจ้าหน้าที่และค่าใช้จ่ายของสถาบันอุดมศึกษาได้	S2, T5
ST3	ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานระดับนานาชาติที่มีแข่งขันที่สูงขึ้นในอนาคต	S3, T1
ST4	สร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน ในวางแผนการผลิตบัณฑิต เพื่อเตรียมความพร้อมต่อโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลงและการแก้ไขปัญหาบัณฑิตล้นตลาดแรงงาน	S4, T2, T4
ST5	สนับสนุนบัณฑิตด้านโครงการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระดับนานาชาติ และเตรียมความพร้อมต่อการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานนานาชาติ	S5, T1
ST6	พัฒนาเครือข่ายศิษย์เก่า โดยจัดโครงการประชุมร่วมแบ่งปันประสบการณ์และนำข้อมูลไปพัฒนาการผลิตบัณฑิต เพื่อเตรียมความพร้อมต่อภาวะเศรษฐกิจถดถอยและการแข่งขันในตลาดแรงงานที่สูงขึ้น	S6, T3
ST7	นำความรู้จากหลายสาขาวิชามารวมกัน เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และทฤษฎีที่กว้างขวาง ถือเป็นเพิ่มโอกาสและพัฒนาศักยภาพการแข่งขันต่อตลาดแรงงานระดับนานาชาติ	S7, T1

ตารางที่ 44 ตารางวิเคราะห์ SWOT Matrix ยุทธศาสตร์ ST (Strength-Threat) (ต่อ)

ยุทธศาสตร์ ST	ประเด็นยุทธศาสตร์	ปัจจัยจาก SWOT
ST8	ส่งเสริมการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยแสดงให้เห็นถึงอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์มีความคุ้มค่าสูงกว่าอัตราดอกเบี้ย เพื่อเตรียมความพร้อมต่อโครงสร้างประชากรที่อัตราการเกิดมีแนวโน้มลดลง	S8, T4
ST9	พัฒนาความรู้และผลการศึกษาของบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของนายจ้าง เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนและยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิต	S9, T1

ตารางที่ 45 ตารางวิเคราะห์ SWOT Matrix ยุทธศาสตร์ WO (Weakness-Opportunity)

ยุทธศาสตร์ WO	ประเด็นยุทธศาสตร์	ปัจจัยจาก SWOT
WO1	สนับสนุนการพัฒนาคณาจารย์และหลักสูตรอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถบัณฑิตและการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย	W1, O2
WO2	วางแผนผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากประเทศต้องการบัณฑิตซึ่งถือเป็นแรงงานทักษะระดับสูงเข้ามาช่วยพัฒนาประเทศ	W2, O1
WO3	เสนอแนะแนวทางการประกอบอาชีพและชี้แนะประโยชน์ของทฤษฎีต่างๆที่นำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเข้าไปในหลักสูตร เพื่อยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิต	W3, W6, O4
WO4	เน้นการลงทุนทางด้านครุภัณฑ์ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาทักษะความสามารถของบัณฑิต เพื่อการแข่งขันต่อตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ อาทิ การลงทุนทางด้านเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ	W4, O3
WO5	สนับสนุนให้บัณฑิตเข้าทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก เพื่อรองรับตลาดแรงงานที่สูงขึ้นจากการเข้ามาลงทุนของนายจ้างจากต่างประเทศ	W5, O5

ตารางที่ 45 ตารางวิเคราะห์ SWOT Matrix ยุทธศาสตร์ WO (Weakness-Opportunity) (ต่อ)

ยุทธศาสตร์ WO	ประเด็นยุทธศาสตร์	ปัจจัยจาก SWOT
WO6	สนับสนุนเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นช่องทางให้บัณฑิตค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อช่วยลดอัตราการลาออกกลางคันของบัณฑิต	W7, O3

ตารางที่ 46 ตารางวิเคราะห์ SWOT Matrix ยุทธศาสตร์ WT (Weakness-Threat)

ยุทธศาสตร์ WT	ประเด็นยุทธศาสตร์	ปัจจัยจาก SWOT
WT1	พัฒนาความรู้ความสามารถในเรื่องภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ รวมถึงทักษะการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยคัดเลือกคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงเข้ามาร่วมงาน เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของบัณฑิต	W1, T6
WT2	วางแผนการผลิตบัณฑิต โดยคำนึงถึงอัตรากำลังคน จำนวนผู้เข้าศึกษาต่อ และเน้นคุณภาพของบัณฑิตมากกว่าเน้นปริมาณ เน้นการลงทุนทางด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพของบัณฑิตโดยตรง	W2, W4, T2, T4, T5
WT3	ให้ความรู้แก่บัณฑิตด้านแนวทางการประกอบอาชีพและทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงผ่านหลักสูตรการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงการรองรับในตลาดแรงงานจากการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนที่มีการแข่งขันที่สูงขึ้น	W3, W6, T1
WT4	สนับสนุนให้บัณฑิตเข้าทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก เพื่อเตรียมความพร้อมต่อภาวะเศรษฐกิจและตลาดแรงงานที่มีภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้น	W5, T3
WT5	ส่งเสริมและให้ความสำคัญแก่คณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อช่วยพัฒนาความรู้และผลการศึกษาของบัณฑิต และลดอัตราการลาออกกลางคัน	W7, T6

จากผลการวิเคราะห์ตารางเมตริกซ์ (Matrix) ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแบ่งเป็นยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาความเหมาะสม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ระดับองค์กรของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- 1.ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา
- 2.ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน
- 3.ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต
- 4.ยุทธศาสตร์ความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

โดยยุทธศาสตร์ระดับองค์กรของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์จากการวิเคราะห์ SWOT Matrix ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์	ยุทธศาสตร์จากการวิเคราะห์ SWOT Matrix
1.ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา	SO3, SO7, ST8, ST9, WO3, WO4, WO6, WT2, WT5
2.ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน	SO1, SO5, SO6, ST3, ST5, ST7, WO5, WT3, WT4
3.ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต	SO2, ST1, ST2, WO1, WO2, WT1
4.ยุทธศาสตร์ความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน	SO4, ST4, ST6

จากการศึกษาเรื่องอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ทั้งในส่วนของอัตราผลตอบแทนทางสังคมและอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล พบว่าอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลมีค่าที่สูงกว่าอัตราผลตอบแทนทางสังคมในทุกสาขาวิชาและทุกสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยมีค่าที่สูงกว่าต้นทุนส่วนบุคคลเฉลี่ยในทุกสาขาวิชาและทุกสถาบันอุดมศึกษา โดยต้นทุนทางสังคมเฉลี่ยต่อคนต่อปีหลังจากปรับด้วยความสูญเปล่าทางการศึกษาอยู่ในช่วง 93,872 บาท ถึง 238,148 บาท ในขณะที่ต้นทุนส่วนบุคคลเฉลี่ยอยู่ในช่วง 28,374 บาท ถึง 68,384 บาท

เมื่อศึกษาอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลจำแนกตามสาขาวิชาที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษา พบว่าสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 33-43 รองลงมาคือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์อยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 33-42 สาขาวิชานิติศาสตร์อยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 30-33 สาขาวิชารัฐศาสตร์อยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 25-30 และสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์อยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 26-27 ตามลำดับ โดยสาเหตุสำคัญที่สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และสาขาวิชานิติศาสตร์ มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลสูงกว่าสาขาวิชารัฐศาสตร์และสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ค่อนข้างมาก เป็นเพราะผลตอบแทนที่ได้รับของบัณฑิตในแต่ละสาขาวิชาจากการปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนมีความแตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษาจากสมการถดถอยพบว่าตัวแปรทางด้านสาขาวิชาที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษา (FACUL) ส่งผลต่อรายได้เฉลี่ยที่แตกต่างกันของบัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนพบว่าองค์กรเอกชนส่วนใหญ่มีความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชาบริหารธุรกิจมากที่สุด รองลงมาคือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ และสาขาวิชาที่ทางองค์กรเอกชนต้องการน้อยที่สุด คือ สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ตามลำดับ

ตารางที่ 47 ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร 1: ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับ
อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ระดับแผน	โครงการ / กิจกรรม
<p>1. ส่งเสริมให้ผู้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รับภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสัดส่วนที่ สูงขึ้น โดยเฉพาะสาขาวิชาที่มีอัตราผลตอบแทน ส่วนบุคคลอยู่ในระดับสูง</p>	<p>1.1 ปรับเพิ่มค่าเล่าเรียนและ/หรือค่าธรรมเนียม การศึกษา ในสาขาวิชาที่อัตราผลตอบแทนส่วน บุคคลอยู่ในระดับสูง อาทิ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น</p> <p>1.2 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การพัฒนาระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาและสังคมแห่งชาติ จัดตั้งทุนการศึกษาและเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา</p> <p>1.3 สถาบันอุดมศึกษาจัดตั้งศูนย์/หน่วยงานให้ คำปรึกษา ข้อมูลและข้อเสนอแนะในการเข้าศึกษา ระดับปริญญาตรี</p> <p>1.4 จัดตั้งโครงการเรียนพร้อมทำงาน (Work and Study) แก่นิสิต เพื่อให้มีเงินทุนในการศึกษา ต่อระดับอุดมศึกษา อาทิ ผู้ช่วยอาจารย์ ผู้ช่วย นักวิจัย เป็นต้น</p> <p>1.5 ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณทางด้านทุนการ ศึกษาแก่สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ที่มี อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในระดับต่ำ</p>
<p>2. วางแผนการผลิตบัณฑิตในสายสังคมศาสตร์ โดย คำนึงถึงต้นทุนการผลิตบัณฑิตต่อกัน</p>	<p>2.1 โครงการวิจัยด้านต้นทุนการผลิตบัณฑิต เพื่อลด ต้นทุนการผลิตบัณฑิตต่อกัน</p> <p>2.2 โครงการสำรวจความคิดเห็นของคณาจารย์ นิสิต นักศึกษา บัณฑิตและฝ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ด้าน อุปกรณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการผลิต บัณฑิต</p>

ตารางที่ 47 ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร 1: ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับ
อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ยุทธศาสตร์ระดับแผน	โครงการ / กิจกรรม
3. การลดอัตราการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา เพื่อลดต้นทุนการผลิตบัณฑิตและทำให้อัตราผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนทางการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น	<p>3.1 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดโครงการสัมมนาร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา เรื่องปัญหาการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี</p> <p>3.2 จัดทำโครงการวิจัยปัญหาการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลและแก้ไขปัญหการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา</p>
4. วางแผนการใช้ประโยชน์อาคารเรียนและสถานที่ของสถาบันอุดมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	<p>4.1 จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อติดตามและประเมินผลด้านประสิทธิภาพการบริหารอาคารเรียนและสถานที่ภายในสถาบันอุดมศึกษา</p> <p>4.2 โครงการความร่วมมือระหว่างคณะในการใช้อาคารเรียนร่วมกัน</p>
5. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรด้านคณาจารย์และบุคลากรร่วมกันระหว่างสาขาวิชาและสถาบันอุดมศึกษา เพื่อประหยัดต้นทุนการผลิตบัณฑิต	<p>5.1 จัดทำโครงการความร่วมมือระหว่างคณะและสาขาวิชาด้านการใช้ทรัพยากรบุคคลร่วมกัน</p> <p>5.2 โครงการแลกเปลี่ยนคณาจารย์และบุคลากรกับสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ</p>
6. สนับสนุนการลงทุนด้านครุภัณฑ์และอุปกรณ์ทางการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของบัณฑิตและทำให้ต้นทุนการผลิตบัณฑิตลดลง	<p>6.1 จัดทำแผนการวิจัยถึงความต้องการและความจำเป็นของครุภัณฑ์ต่อการเรียนการสอน</p> <p>6.2 จัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการวางแผนการบริหารทรัพยากรครุภัณฑ์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาจัดสรรการใช้ทรัพยากรครุภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

ตารางที่ 48 ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร 2: ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ระดับแผน	โครงการ / กิจกรรม
<p>1. สร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์สู่ความพร้อมต่อตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ</p>	<p>1.1 โครงการแลกเปลี่ยนทางวิชาการของผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรและนิสิตนักศึกษา กับสถาบัน อุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>1.2 จัดตั้งสำนักงานประสานงานของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ เพื่อทำหน้าที่ประสานงาน และส่งเสริมให้เกิดการรับสมัครและแลกเปลี่ยน นิสิตมากขึ้น</p> <p>1.3 จัดสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรเอกชนในต่างประเทศ เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ</p>
<p>2. ส่งเสริมหลักสูตรบูรณาการ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และทฤษฎีที่กว้างขวางสู่การเพิ่มโอกาสทางการแข่งขันของตลาดแรงงาน</p>	<p>2.1 โครงการผลิตบัณฑิตที่มีการบูรณาการระหว่างสาขาวิชา อาทิ นิติเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ โดยมีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกัน</p> <p>2.2 แลกเปลี่ยนคณาจารย์ระหว่างสาขาวิชา อาทิ คณาจารย์สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ไปสอนวิชา เศรษฐศาสตร์การศึกษาในสาขาวิชาครุศาสตร์ หรือ คณาจารย์สาขาวิชาบริหารธุรกิจไปสอนวิชา เศรษฐศาสตร์ธุรกิจที่สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์</p>
<p>3. สนับสนุนให้บัณฑิตทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก เพื่อรองรับตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันที่สูงขึ้น</p>	<p>3.1 โครงการพัฒนาความรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมบัณฑิตสู่การสอบประกาศนียบัตรต่างๆ</p> <p>3.2 พัฒนาซอฟต์แวร์ที่ช่วยให้บัณฑิตสามารถตรวจสอบความรู้ได้ด้วยตนเองก่อนการทดสอบจริง อาทิ แบบทดสอบด้านภาษาต่างประเทศ แบบทดสอบความรู้ด้านบัญชีขั้นสูง เป็นต้น</p>

ตารางที่ 48 ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร 2: ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน (ต่อ)

ยุทธศาสตร์ระดับแผน	โครงการ / กิจกรรม
4. พัฒนาความรู้ความสามารถของบัณฑิตด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย	4.1 โครงการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีแก่บัณฑิตจากคณาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยการฝึกอบรมและเน้นการปฏิบัติเป็นหลัก 4.2 จัดตั้งสถาบันพัฒนาความรู้ภาษาต่างประเทศเฉพาะทาง โดยเน้นการประยุกต์ใช้ภาษาต่างประเทศกับการปฏิบัติงานจริงในองค์กรเอกชน
5. สนับสนุนบัณฑิตด้านการประยุกต์ใช้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติงานจริง เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงาน	5.1 โครงการฝึกงานภาคฤดูร้อนกับองค์กรเอกชนทั้งในและต่างประเทศ 5.2 จัดตั้งเครือข่ายสหกิจศึกษาร่วมกับองค์กรเอกชน เพื่อให้บัณฑิตมีโอกาสประยุกต์ใช้ทฤษฎีกับการปฏิบัติงานจริง

ตารางที่ 49 ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร 3: ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต

ยุทธศาสตร์ระดับแผน	โครงการ / กิจกรรม
1. ส่งเสริมการนำเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษา	1.1 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารทรัพยากรภายในสถาบันอุดมศึกษา 1.2 จัดทำโครงการจัดหางบประมาณ เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. สนับสนุนปัจจัยด้านสวัสดิการ ค่าตอบแทน รางวัล และเงินทุนวิจัยแก่คณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อรักษานักวิชาการที่มีคุณภาพต่อการผลิตบัณฑิต	2.1 จัดหางบประมาณและเงินทุนที่สนับสนุนการสอนและการวิจัยของคณาจารย์ 2.2 จัดให้มีรางวัลดีเด่นด้านการสอนแก่คณาจารย์ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้คณาจารย์ที่มีความสามารถด้านการสอน

ตารางที่ 49 ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร 3: ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต (ต่อ)

ยุทธศาสตร์ระดับแผน	โครงการ / กิจกรรม
3. สนับสนุนการพัฒนาคณาจารย์ เพื่อพัฒนา การผลิตบัณฑิต	3.1 โครงการทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกแก่คณาจารย์ 3.2 จัดโครงการสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ด้านงานวิจัยและทักษะการถ่ายทอดความรู้จากคณาจารย์ที่มีประสบการณ์สูง เพื่อนำมาใช้พัฒนาการผลิตบัณฑิต
4. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	4.1 จัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อประหยัดต้นทุน 4.2 โครงการผลิตและพัฒนาบุคลากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ 50 ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร 4: ยุทธศาสตร์ความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

ยุทธศาสตร์ระดับแผน	โครงการ / กิจกรรม
1. พัฒนาเครือข่ายศิษย์เก่าที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชน เพื่อผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	1.1 โครงการส่งเสริมบทบาทสมาคมศิษย์เก่าของสถาบันอุดมศึกษา 1.2 จัดประชุมศิษย์เก่ากับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
2. สร้างความร่วมมือกับองค์กรภาคเอกชนด้านการวางแผนการผลิตบัณฑิต เพื่อแก้ไขปัญหาบัณฑิตล้นตลาดแรงงาน	2.1 โครงการความร่วมมือด้านการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาร่วมกับองค์กรเอกชนด้านการผลิตบัณฑิตและความต้องการของตลาดแรงงาน 2.2 จัดตั้งหน่วยรับผิดชอบด้านการวางแผนผลิตบัณฑิตร่วมกับองค์กรเอกชน รวมถึงข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ อาทิ กระทรวงการต่างประเทศและสำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อร่วมกันวางแผนผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและภูมิภาค

ตารางที่ 50 ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร 4: ยุทธศาสตร์ความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน (ต่อ)

ยุทธศาสตร์ระดับแผน	โครงการ / กิจกรรม
3. ส่งเสริมการสร้างพันธมิตรกับองค์กรเอกชน โดยร่วมแบ่งปันประสบการณ์และความคิดเห็นกับนายจ้าง เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน	<p>3.1 จัดตั้งสถาบันค้นคว้าวิจัยด้านตลาดแรงงานและความต้องการของนายจ้างร่วมกับองค์กรเอกชนและหน่วยงานภาครัฐ</p> <p>3.2 จัดตั้งเครือข่ายประสานงานวิจัยร่วมกับองค์กรเอกชนเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและเผยแพร่ผลงานวิจัย</p>
4. ส่งเสริมบัณฑิตด้านการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจ โดยศึกษาความต้องการจากภาคเอกชน	<p>4.1 จัดตั้งสถาบันส่งเสริมความรู้ด้านการประกอบธุรกิจส่วนตัวให้แก่บัณฑิต โดยอาศัยความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ อาทิ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม</p> <p>4.2 จัดประชุม โครงการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการประกอบธุรกิจระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน</p>

ส่วนที่ 3 ร่างยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

การร่างยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร ยุทธศาสตร์ระดับแผน และโครงการ/กิจกรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร: การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

1.1 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมให้ผู้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสัดส่วนที่สูงขึ้น โดยเฉพาะสาขาวิชาที่มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในระดับสูง

โครงการ/กิจกรรม

1.1.1 ปรับเพิ่มค่าเล่าเรียนและ/หรือค่าธรรมเนียมการศึกษา ในสาขาวิชาที่อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในระดับสูง อาทิ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น

1.1.2 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดตั้งทุนการศึกษาและเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา

1.1.3 สถาบันอุดมศึกษาจัดตั้งศูนย์/หน่วยงานให้คำปรึกษา ข้อมูลและข้อเสนอแนะในการเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี

1.1.4 จัดตั้งโครงการเรียนพร้อมทำงาน (Work and Study) แก่นิสิต เพื่อให้มีเงินทุนในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา อาทิ ผู้ช่วยอาจารย์ ผู้ช่วยนักวิจัย เป็นต้น

1.1.5 ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณทางด้านทุนการศึกษาแก่สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ที่มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในระดับต่ำ

1.2 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: วางแผนการผลิตบัณฑิตในสายสังคมศาสตร์ โดยคำนึงถึงต้นทุนการผลิตบัณฑิตต่อกัน

โครงการ/กิจกรรม

1.2.1 โครงการวิจัยด้านต้นทุนการผลิตบัณฑิต เพื่อลดต้นทุนการผลิตบัณฑิตต่อกัน

1.2.2 โครงการสำรวจความคิดเห็นของคณาจารย์ นิสิตนักศึกษา บัณฑิตและฝ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ด้านอุปกรณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการผลิตบัณฑิต

1.3 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: การลดอัตราการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา เพื่อลดต้นทุนการผลิตบัณฑิตและทำให้อัตราผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนทางการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น

โครงการ/กิจกรรม

1.3.1 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดโครงการสัมมนาร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา เรื่องปัญหาการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี

1.3.2 จัดทำโครงการวิจัยปัญหาการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลและแก้ไขปัญหาการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา

1.4 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: วางแผนการใช้ประโยชน์อาคารเรียนและสถานที่ของสถาบันอุดมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

โครงการ/กิจกรรม

1.4.1 จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อติดตามและประเมินผลด้านประสิทธิภาพการบริหารอาคารเรียนและสถานที่ภายในสถาบันอุดมศึกษา

1.4.2 โครงการความร่วมมือระหว่างคณะในการใช้อาคารเรียนร่วมกัน

1.5 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรด้านคณาจารย์และบุคลากรร่วมกันระหว่างสาขาวิชาและสถาบันอุดมศึกษา เพื่อประหยัดต้นทุนการผลิตบัณฑิต

โครงการ/กิจกรรม

1.5.1 จัดทำโครงการความร่วมมือระหว่างคณะและสาขาวิชาด้านการใช้ทรัพยากรบุคคลร่วมกัน

1.5.2 โครงการแลกเปลี่ยนคณาจารย์และบุคลากรกับสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

1.6 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สนับสนุนการลงทุนด้านครุภัณฑ์และอุปกรณ์ทางการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของบัณฑิตและทำให้ต้นทุนการผลิตบัณฑิตลดลง

โครงการ/กิจกรรม

1.6.1 จัดทำแผนการวิจัยถึงความต้องการและความจำเป็นของครุภัณฑ์ต่อการเรียนการสอน

1.6.2 จัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการวางแผนการบริหารทรัพยากรครุภัณฑ์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาจัดสรรการใช้ทรัพยากรครุภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร: การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

2.1 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์สู่ความพร้อมต่อตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

โครงการ/กิจกรรม

2.1.1 โครงการแลกเปลี่ยนทางวิชาการของผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรและนิสิต นักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

2.1.2 จัดตั้งสำนักงานประสานงานของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ เพื่อทำหน้าที่ประสานงานและส่งเสริมให้เกิดการรับสมัครและแลกเปลี่ยนนิสิตมากขึ้น

2.1.3 จัดสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรเอกชนในต่างประเทศ เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ

2.2 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมหลักสูตรบูรณาการ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และ ทักษะที่กว้างขวางสู่การเพิ่มโอกาสทางการแข่งขันของตลาดแรงงาน

โครงการ/กิจกรรม

2.2.1 โครงการผลิตบัณฑิตที่มีการบูรณาการระหว่างสาขาวิชา อาทิ นิติเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ โดยมีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกัน

2.2.2 แลกเปลี่ยนคณาจารย์ระหว่างสาขาวิชา อาทิ คณาจารย์สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ไปสอนวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษาในสาขาวิชาครุศาสตร์ หรือคณาจารย์สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ไปสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจที่สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

2.3 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สนับสนุนให้บัณฑิตทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก เพื่อรองรับตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันที่สูงขึ้น

โครงการ/กิจกรรม

2.3.1 โครงการพัฒนาความรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมบัณฑิตสู่การสอบประกาศนียบัตรต่างๆ

2.3.2 พัฒนาซอฟต์แวร์ที่ช่วยให้บัณฑิตสามารถตรวจสอบความรู้ได้ด้วยตนเองก่อนการทดสอบจริง อาทิ แบบทดสอบด้านภาษาต่างประเทศ แบบทดสอบความรู้ด้านบัญชีขั้นสูง เป็นต้น

2.4 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: พัฒนาความรู้ความสามารถของบัณฑิตด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย

โครงการ/กิจกรรม

2.4.1 โครงการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีแก่บัณฑิตจากคณาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยการฝึกอบรมและเน้นการปฏิบัติเป็นหลัก

2.4.2 จัดตั้งสถาบันพัฒนาความรู้ภาษาต่างประเทศเฉพาะทาง โดยเน้นการประยุกต์ใช้ภาษาต่างประเทศกับการปฏิบัติงานจริงในองค์กรเอกชน

2.5 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สนับสนุนบัณฑิตด้านการประยุกต์ใช้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติงานจริง เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงาน

โครงการ/กิจกรรม

2.5.1 โครงการฝึกงานภาคฤดูร้อนกับองค์กรเอกชนทั้งในและต่างประเทศ

2.5.2 จัดตั้งเครือข่ายสหกิจศึกษาร่วมกับองค์กรเอกชน เพื่อให้บัณฑิตมีโอกาสประยุกต์ใช้ทฤษฎีกับการปฏิบัติงานจริง

3. ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร: การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต

3.1 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมการนำเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษา

โครงการ/กิจกรรม

3.1.1 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อบริหารทรัพยากรภายในสถาบันอุดมศึกษา

3.1.2 จัดทำโครงการจัดหางบประมาณ เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สนับสนุนปัจจัยด้านสวัสดิการ ค่าตอบแทน รางวัลและเงินทุนวิจัยแก่คณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพต่อการผลิตบัณฑิต

โครงการ/กิจกรรม

3.2.1 จัดหางบประมาณและเงินทุนที่สนับสนุนการสอนและการวิจัยของคณาจารย์

3.2.2 จัดให้มีรางวัลดีเด่นด้านการสอนแก่คณาจารย์ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้คณาจารย์ที่มีความสามารถด้านการสอน

3.3 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิต

โครงการ/กิจกรรม

3.3.1 โครงการทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกแก่คณาจารย์

3.3.2 จัดโครงการสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านงานวิจัยและทักษะการถ่ายทอดความรู้จากคณาจารย์ที่มีประสบการณ์สูง เพื่อนำมาใช้พัฒนาการผลิตบัณฑิต

3.4 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

โครงการ/กิจกรรม

3.4.1 จัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อประหยัดต้นทุน

3.4.2 โครงการผลิตและพัฒนาบุคลากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา

4. ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร: ยุทธศาสตร์ความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

4.1 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: พัฒนาเครือข่ายศิษย์เก่าที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชน เพื่อผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

โครงการ/กิจกรรม

4.1.1 โครงการส่งเสริมบทบาทสมาคมศิษย์เก่าของสถาบันอุดมศึกษา

4.1.2 จัดประชุมศิษย์เก่ากับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

4.2 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สร้างความร่วมมือกับองค์กรภาคเอกชนด้านการวางแผนการผลิตบัณฑิต เพื่อแก้ไขปัญหาบัณฑิตล้นตลาดแรงงาน

โครงการ/กิจกรรม

4.2.1 โครงการความร่วมมือด้านการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาร่วมกับองค์กรเอกชนด้านการผลิตบัณฑิตและความต้องการของตลาดแรงงาน

4.2.2 จัดตั้งหน่วยรับผิดชอบด้านการวางแผนผลิตบัณฑิตร่วมกับองค์กรเอกชน รวมถึงข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ อาทิ กระทรวงการต่างประเทศและสำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อร่วมกันวางแผนผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและภูมิภาค

4.3 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมการสร้างพันธมิตรกับองค์กรเอกชน โดยร่วมแบ่งปันประสบการณ์และความคิดเห็นกับนายจ้าง เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

โครงการ/กิจกรรม

4.3.1 จัดตั้งสถาบันค้นคว้าวิจัยด้านตลาดแรงงานและความต้องการของนายจ้าง ร่วมกับองค์กรเอกชนและหน่วยงานภาครัฐ

4.3.2 จัดตั้งเครือข่ายประสานงานวิจัยร่วมกับองค์กรเอกชนเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและเผยแพร่ผลงานวิจัย

4.4 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมบัณฑิตด้านการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจ โดยศึกษาความต้องการจากภาคเอกชน

โครงการ/กิจกรรม

4.4.1 จัดตั้งสถาบันส่งเสริมความรู้ด้านการประกอบธุรกิจส่วนตัวให้แก่บัณฑิต โดยอาศัยความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ อาทิ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4.4.2 จัดประชุมโครงการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการประกอบธุรกิจระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน

สรุปร่างยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ จะได้ภาพรวมดังต่อไปนี้

<p>วิสัยทัศน์</p> <p>ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและมีศักยภาพในการแข่งขัน</p> <p>พันธกิจ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่มีประสิทธิผล 2. พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนของสถาบันอุดมศึกษา 3. สร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน เพื่อการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน <p>เป้าหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต 2. มีการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3. ผลิตกำลังสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชนสู่การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่มีศักยภาพในการแข่งขัน
--

<p>ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมให้ผู้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสัดส่วนที่สูงขึ้น โดยเฉพาะสาขาวิชาที่มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในระดับสูง 2. วางแผนการผลิตบัณฑิตในสายสังคมศาสตร์ โดยคำนึงถึงต้นทุนการผลิตบัณฑิตก่อน 3. การลดอัตราค่าเล่าเรียนของนิสิตนักศึกษา เพื่อลดต้นทุนการผลิตบัณฑิตและทำให้อัตราผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนทางการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น 4. วางแผนการใช้ประโยชน์อาคารเรียนและสถานที่ภายในสถาบันอุดมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด 5. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรด้านคณาจารย์และบุคลากรร่วมกันระหว่างสาขาวิชาและสถาบันอุดมศึกษา เพื่อประหยัดต้นทุนการผลิตบัณฑิต 6. สนับสนุนการลงทุนด้านครุภัณฑ์และอุปกรณ์ทางการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของบัณฑิตและทำให้ต้นทุนการผลิตบัณฑิตลดลง
<p>ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์สู่ความพร้อมต่อตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ 2. ส่งเสริมหลักสูตรบูรณาการ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และทฤษฎีที่กว้างขวางสู่การเพิ่มโอกาสทางการแข่งขันของตลาดแรงงาน 3. สนับสนุนให้บัณฑิตทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก เพื่อรองรับตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันที่สูงขึ้น 4. พัฒนาคำแนะนำความรู้ความสามารถของบัณฑิตด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย 5. สนับสนุนบัณฑิตด้านการประยุกต์ใช้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติงานจริง เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงาน
<p>ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษา 2. สนับสนุนปัจจัยด้านสวัสดิการ ค่าตอบแทน รางวัล และเงินทุนวิจัยแก่คณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อรักษานักวิชาการที่มีคุณภาพต่อการผลิตบัณฑิต 3. สนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิต 4. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
<p>ยุทธศาสตร์ความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาเครือข่ายศิษย์เก่าที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชน เพื่อผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน 2. สร้างความร่วมมือกับองค์กรภาคเอกชนด้านการวางแผนการผลิตบัณฑิต เพื่อแก้ไขปัญหาบัณฑิตด้านตลาดแรงงาน 3. ส่งเสริมการสร้างพันธมิตรกับองค์กรเอกชน โดยร่วมแบ่งปันประสบการณ์และความคิดเห็นกับนายจ้าง เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน 4. ส่งเสริมบัณฑิตด้านการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจ โดยศึกษาความต้องการจากภาคเอกชน

ภาพที่ 22 (ร่าง) ยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

ส่วนที่ 4 การตรวจสอบยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

การตรวจสอบยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยคณะบดีจาก 5 สาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์ สาขาวิชาละ 1 ท่าน ประกอบด้วย (1) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (2) สาขาวิชานิติศาสตร์ (3) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ รวม 5 ท่าน ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) 1 ท่าน และผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน 3 ท่าน รวมจำนวนทั้งสิ้น 9 ท่าน (รายนามดังภาคผนวก ก)

สำหรับผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร ยุทธศาสตร์ระดับแผน และโครงการ/กิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลจากการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 51 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ประเด็นการพิจารณา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	ข้อเสนอแนะ	ปรับตามประเด็นการพิจารณา
วิสัยทัศน์: ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและมีศักยภาพในการแข่งขัน	4.78	0.42	เห็นด้วยระดับมากที่สุด	ขยายขอบเขตเป็นระดับนานาชาติ	ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและมีศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ
พันธกิจ: 1. พัฒนาการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่มีประสิทธิผล 2. พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนของสถาบันอุดมศึกษา 3. สร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน เพื่อผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	5.00	0.00	เห็นด้วยระดับมากที่สุด	-	-
เป้าหมาย: 1. การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต 2. มีการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3. ผนึกกำลังสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน สู่การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่มีศักยภาพในการแข่งขัน	4.78	0.42	เห็นด้วยระดับมากที่สุด	เป้าหมายข้อที่ 1 ขยายขอบเขตเป็นระดับนานาชาติและปรับคำเชื่อม “ทั้งในปัจจุบันและอนาคต”	การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานระดับนานาชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ตารางที่ 51 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	ข้อเสนอแนะ	ปรับตามประเด็นการพิจารณา
ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร 4 ด้าน					
1.ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
2.ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน	4.78	0.42	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	ขยายขอบเขตเป็นระดับนานาชาติ	ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ
3.ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
4.ยุทธศาสตร์ความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน	4.89	0.33	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	ปรับ คำ เชื่อม คำ ว่า “ระหว่าง” เข้าไปเพื่อความเหมาะสม	ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

ตารางที่ 51 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	ข้อเสนอแนะ	ปรับตามประเด็นการพิจารณา
ยุทธศาสตร์ระดับองค์กรข้อที่ 1: ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา					
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.1					
1.1 ส่งเสริมให้ผู้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา สนับสนุนค่าเล่าเรียนในสัดส่วนที่สูงขึ้น โดยเฉพาะสาขาวิชาที่มีอัตราผลตอบแทนอยู่ในระดับสูง เนื่องจากอัตราผลตอบแทนการลงทุนทางการศึกษามีบัณฑิตอยู่ในระดับสูง	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.1					
1.1.1 ปรับเพิ่มค่าเล่าเรียนและ/หรือค่าธรรมเนียมการศึกษาในสาขาวิชาที่อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในระดับสูง อาทิ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
1.1.2 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดตั้งทุนการศึกษาและเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา	4.67	0.67	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	ให้เพิ่มคำว่า “ปริญญาตรี” เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรี	ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดตั้งทุนการศึกษาและเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ระดับปริญญาตรีให้แก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา
1.1.3 สถาบันอุดมศึกษาจัดตั้งศูนย์/หน่วยงานให้คำปรึกษาข้อมูลและข้อเสนอแนะในการเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-

ตารางที่ 51 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	ข้อเสนอแนะ	ปรับตามประเด็นการพิจารณา
ยุทธศาสตร์ระดับองค์กรข้อที่ 1: ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา					
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.1					
1.1.4 จัดตั้งโครงการเรียนพร้อมทำงาน (Work and Study) แก่นิสิต เพื่อให้ นิสิตมีเงินทุนในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา อาทิ ผู้ช่วยอาจารย์ ผู้ช่วยนักวิจัย เป็นต้น	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
1.1.5 ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณทางด้านทุนการศึกษา แก่สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ที่มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในระดับต่ำ	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.2					
1.2 วางแผนการผลิตบัณฑิตในสายสังคมศาสตร์ โดยคำนึงถึงต้นทุนการผลิตบัณฑิตต่อคน	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-

ตารางที่ 51 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	ข้อเสนอแนะ	ปรับตามประเด็นการพิจารณา
ยุทธศาสตร์ระดับองค์กรข้อที่ 1: ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา					
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.2					
1.2.1 โครงการวิจัยด้านต้นทุนการผลิตบัณฑิต เพื่อลดต้นทุนการผลิตบัณฑิตต่อคน	4.78	0.63	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	ควรปรับแก้โดยใช้คำว่า การวิเคราะห์ต้นทุน มาใช้ แทนที่คำว่า ต้นทุน เพื่อเน้น ความหมายการวิเคราะห์ สัดส่วนต้นทุน	โครงการวิจัยด้านการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต บัณฑิต เพื่อลดต้นทุนการผลิตบัณฑิตต่อคน
1.2.2 โครงการสำรวจความคิดเห็นของคณาจารย์ นิสิต นักศึกษา บัณฑิตและฝ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ด้าน อุปกรณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการผลิต บัณฑิต	4.89	0.33	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	สลับลำดับ ให้คำว่า “ บัณฑิต” ขึ้นก่อน คำว่า “นิสิตนักศึกษา”	โครงการสำรวจความคิดเห็นของคณาจารย์ บัณฑิต นิสิตนักศึกษา และฝ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ด้านอุปกรณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การ ผลิตบัณฑิต
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.3					
1.3 การลดอัตราการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา เพื่อ ลดต้นทุนการผลิตบัณฑิตและทำให้อัตราผลตอบแทน จากการลงทุนทางการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.3					
1.3.1 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดโครงการ สัมมนาร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา เรื่องปัญหาการ ลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี	4.89	0.33	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
1.3.2 จัดทำโครงการวิจัยปัญหาการลาออกกลางคันของ นิสิตนักศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลและแก้ไขปัญหาการ ลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-

ตารางที่ 51 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	ข้อเสนอแนะ	ปรับตามประเด็นการพิจารณา
ยุทธศาสตร์ระดับองค์กรข้อที่ 1: ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา					
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.4					
1.4 วางแผนการใช้ประโยชน์อาคารเรียนและสถานที่ของสถาบันอุดมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.4					
1.4.1 จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อติดตามและประเมินผลด้านประสิทธิภาพการบริหารอาคารเรียนและสถานที่ภายในสถาบันอุดมศึกษา	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
1.4.2 โครงการความร่วมมือระหว่างคณะในการใช้อาคารเรียนร่วมกัน	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.5					
1.5 ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรด้านคณาจารย์และบุคลากรร่วมกันระหว่างสาขาวิชาและสถาบันอุดมศึกษา เพื่อประหยัดต้นทุนการผลิตบัณฑิต	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.5					
1.5.1 จัดทำโครงการความร่วมมือระหว่างคณะและสาขาวิชาด้านการใช้ทรัพยากรบุคคลร่วมกัน	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
1.5.2 โครงการแลกเปลี่ยนคณาจารย์และบุคลากรกับสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-

ตารางที่ 51 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	ข้อเสนอแนะ	ปรับตามประเด็นการพิจารณา
ยุทธศาสตร์ระดับองค์กรข้อที่ 1: ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา					
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.6 1.6 สนับสนุนการลงทุนด้านครุภัณฑ์และอุปกรณ์ทางการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของบัณฑิตและทำให้ต้นทุนการผลิตบัณฑิตลดลง	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.6 1.6.1 จัดทำแผนการวิจัยถึงความต้องการและความจำเป็นของครุภัณฑ์ต่อการเรียนการสอน	4.89	0.33	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
1.6.2 จัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการวางแผนการบริหารทรัพยากรครุภัณฑ์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาจัดสรรการใช้ทรัพยากรครุภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.7 1.7 ส่งเสริมแนวทางการยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิตระดับปริญญาตรี เพื่อเพิ่มอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา	(ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้เพิ่มเติมยุทธศาสตร์ระดับแผน ข้อที่ 1.7)		เพิ่มยุทธศาสตร์ระดับแผนด้านการยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิต โดยจัดโครงการ/กิจกรรม ด้าน โครงการสำรวจความคิดเห็นของนายจ้าง ผู้ประกอบการ และองค์กรเอกชน เกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิต		ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.7 1.7 ส่งเสริมแนวทางการยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิตระดับปริญญาตรี เพื่อเพิ่มอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.7 1.7.1 โครงการสำรวจความคิดเห็นของนายจ้าง ผู้ประกอบการ และองค์กรเอกชน ด้านปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ					โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.7 1.7.1 โครงการสำรวจความคิดเห็นของนายจ้าง ผู้ประกอบการ และองค์กรเอกชน ด้านปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ

ตารางที่ 51 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	ข้อเสนอแนะ	ปรับตามประเด็นการพิจารณา
ยุทธศาสตร์ระดับองค์กรข้อที่ 2: ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ					
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.1					
2.1 สร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์สู่ความร่วมมือ ต่อตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.1					
2.1.1 โครงการแลกเปลี่ยนทางวิชาการของผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรและนิสิตนักศึกษา กับสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
2.1.2 จัดตั้งสำนักงานประสานงานของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ เพื่อทำหน้าที่ประสานงานและส่งเสริมให้เกิดการรับสมัครและแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษามากขึ้น	4.89	0.33	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
2.1.3 จัดสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรเอกชนในต่างประเทศ เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.2					
2.2 ส่งเสริมหลักสูตรบูรณาการ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และ ทักษะที่กว้างขวางสู่การเพิ่มโอกาสทางการแข่งขันของ ตลาดแรงงาน	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-

ตารางที่ 51 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	ข้อเสนอแนะ	ปรับตามประเด็นการพิจารณา
ยุทธศาสตร์ระดับองค์กรข้อที่ 2: ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ					
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.2					
2.2.1 โครงการผลิตบัณฑิตที่มีการบูรณาการระหว่างสาขาวิชา อาทิ นิติเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ โดยมีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกัน	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
2.2.2 แลกเปลี่ยนคณาจารย์ระหว่างสาขาวิชา อาทิ คณาจารย์สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ไปสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ การศึกษาในสาขาวิชาครุศาสตร์ หรือคณาจารย์สาขาวิชาบริหารธุรกิจไปสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจที่สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	4.89	0.33	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.3					
2.3 สนับสนุนให้บัณฑิตทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก เพื่อรองรับตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันที่สูงขึ้น	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.3					
2.3.1 โครงการพัฒนาความรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมบัณฑิตสู่การสอบประกาศนียบัตรต่างๆ	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
2.3.2 พัฒนาซอฟต์แวร์ที่ช่วยให้บัณฑิตสามารถตรวจสอบความรู้ได้ด้วยตนเองก่อนการทดสอบจริง อาทิ แบบทดสอบด้านภาษาต่างประเทศ แบบทดสอบความรู้ด้านบัญชีขั้นสูง เป็นต้น	4.89	0.33	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-

ตารางที่ 51 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	ข้อเสนอแนะ	ปรับตามประเด็นการพิจารณา
ยุทธศาสตร์ระดับองค์กรข้อที่ 2: ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ					
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.4 2.4 พัฒนาคำรู้ความสามารถของบัณฑิตด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.4 2.4.1 โครงการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีแก่บัณฑิตจากคณาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยการฝึกอบรมและเน้นการปฏิบัติเป็นหลัก	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
2.4.2 จัดตั้งสถาบันพัฒนาความรู้ภาษาต่างประเทศเฉพาะทาง โดยเน้นการประยุกต์ใช้ภาษาต่างประเทศกับการปฏิบัติงานจริงในองค์กรเอกชน	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
2.4.3 พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนบางรายวิชาเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง	(ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรมข้อที่ 2.4.3)			ควรเพิ่มโครงการกิจกรรมด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนบางรายวิชาเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง	พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนบางรายวิชาเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 51 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	ข้อเสนอแนะ	ปรับตามประเด็นการพิจารณา
ยุทธศาสตร์ระดับองค์กรข้อที่ 2: ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ					
<p>โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.4</p> <p>2.4.4 โครงการพัฒนาความรู้และทักษะภาษาต่างประเทศผ่านกิจกรรมต่างๆ เพื่อทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศแก่บัณฑิต อาทิ การแสดงละคร การโต้วาที เป็นต้น</p>	(ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้เพิ่มเติมโครงการ/กิจกรรมข้อที่ 2.4.4)			<p>ควรเพิ่มโครงการ/กิจกรรมด้านพัฒนาความรู้และทักษะภาษาต่างประเทศผ่านกิจกรรมต่างๆ เพื่อทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศแก่บัณฑิต อาทิ การแสดงละคร การโต้วาที เป็นต้น</p>	<p>โครงการพัฒนาความรู้และทักษะภาษาต่างประเทศผ่านกิจกรรมต่างๆ เพื่อทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศแก่บัณฑิต อาทิ การแสดงละคร การโต้วาที เป็นต้น</p>
<p>ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.5</p> <p>2.5 สนับสนุนบัณฑิตด้านการประยุกต์ใช้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติงานจริง เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงาน</p>	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
<p>โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.5</p> <p>2.5.1 โครงการฝึกงานภาคฤดูร้อนกับองค์กรเอกชนทั้งในและต่างประเทศ</p>	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
<p>2.5.2 จัดตั้งเครือข่ายสหกิจศึกษาร่วมกับองค์กรเอกชน เพื่อให้บัณฑิตมีโอกาสประยุกต์ใช้ทฤษฎีกับการปฏิบัติงานจริง</p>	4.67	0.68	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	<p>ควรอธิบายเพิ่มเติมในวงเล็บ เนื่องจากด้านองค์กรเอกชนไม่คุ้นเคยกับคำว่าสหกิจศึกษา</p>	<p>จัดตั้งเครือข่ายสหกิจศึกษา (ระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานจริงในองค์กร) ร่วมกับองค์กรเอกชน เพื่อให้บัณฑิตมีโอกาสประยุกต์ใช้ทฤษฎีกับการปฏิบัติงานจริง</p>

ตารางที่ 51 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	ข้อเสนอแนะ	ปรับตามประเด็นการพิจารณา
ยุทธศาสตร์ระดับองค์กรข้อที่ 3: ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต					
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 3.1					
3.1 ส่งเสริมการนำเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษา	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 3.1					
3.1.1 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อบริหารทรัพยากรภายในสถาบันอุดมศึกษา	4.67	0.67	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	ควรเพิ่มด้านการพัฒนาข้อมูลที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา มากกว่าพัฒนาแค่ระบบอย่างเดียว	พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลที่สำคัญ เพื่อบริหารทรัพยากรภายในสถาบันอุดมศึกษา
3.1.2 จัดทำโครงการจัดหางบประมาณ เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 3.2					
3.2 สนับสนุนปัจจัยด้านสวัสดิการ ค่าตอบแทน รางวัลและเงินทุนวิจัยแก่คณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อรักษานักวิชาการที่มีคุณ ภาพต่อการผลิตบัณฑิต	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 3.2					
3.2.1 จัดหางบประมาณและเงินทุนที่สนับสนุนการสอนและการวิจัยของคณาจารย์	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
3.2.2 จัดให้มีรางวัลดีเด่นด้านการสอนแก่คณาจารย์ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้คณาจารย์ที่มีความสามารถด้านการสอน	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-

ตารางที่ 51 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	ข้อเสนอแนะ	ปรับตามประเด็นการพิจารณา
ยุทธศาสตร์ระดับองค์กรข้อที่ 3: ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต					
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 3.3					
3.3 สนับสนุนการพัฒนาคณาจารย์ เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิต	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 3.3					
3.3.1 โครงการทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกแก่คณาจารย์	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
3.3.2 จัดโครงการสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านงานวิจัย และทักษะการถ่ายทอดความรู้จากคณาจารย์ที่มีประสบการณ์สูง เพื่อนำมาใช้พัฒนาการผลิตบัณฑิต	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 3.4					
3.4 ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	4.78	0.63	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	เพิ่มคำว่า “ต่อการผลิตบัณฑิต” เข้าไป เพื่อเน้นการผลิตบัณฑิตจากการใช้ทรัพยากรร่วมกัน	ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการผลิตบัณฑิต
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 3.4					
3.4.1 จัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา ด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อประหยัดต้นทุน	4.78	0.63	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	เพิ่มคำว่า “ต่อการผลิตบัณฑิต” เข้าไป เพื่อเน้นการผลิตบัณฑิตจากการใช้ทรัพยากรร่วมกัน	จัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อประหยัดต้นทุนต่อการผลิตบัณฑิต
3.4.2 โครงการผลิตและพัฒนาบุคลากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-

ตารางที่ 51 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	ข้อเสนอแนะ	ปรับตามประเด็นการพิจารณา
ยุทธศาสตร์ระดับองค์กรข้อที่ 4: ยุทธศาสตร์ความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน					
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4.1 4.1 พัฒนาเครือข่ายศิษย์เก่าที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชน เพื่อผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	4.89	0.33	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4.1 4.1.1 โครงการส่งเสริมบทบาทสมาคมศิษย์เก่าของสถาบันอุดมศึกษา	4.89	0.33	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	เพิ่มประโยค “เพื่อการ พัฒนาการผลิตบัณฑิต” เข้า ไป	โครงการส่งเสริมบทบาทสมาคมศิษย์เก่าของ สถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาการผลิตบัณฑิต
4.1.2 จัดประชุมศิษย์เก่ากับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อนำข้อมูล ไปพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4.2 4.2 สร้างความร่วมมือกับองค์กรภาคเอกชนด้านการวางแผนการผลิตบัณฑิต เพื่อแก้ไขปัญหาบัณฑิตชั้น ตลาดแรงงาน	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4.2 4.2.1 โครงการความร่วมมือด้านการวิจัยของสถาบันอุดม ศึกษาร่วมกับองค์กรเอกชนด้านการผลิตบัณฑิตและ ความต้องการของตลาดแรงงาน	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-

ตารางที่ 51 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	ข้อเสนอแนะ	ปรับตามประเด็นการพิจารณา
ยุทธศาสตร์ระดับองค์กรข้อที่ 4: ยุทธศาสตร์ความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน					
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4.2 4.2.2 จัดตั้งหน่วยรับผิดชอบด้านการวางแผนผลิตบัณฑิตร่วมกับองค์กรเอกชน รวมถึงข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ อาทิ กระทรวงการต่างประเทศ และสำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อร่วมกันวางแผนผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและภูมิภาค	4.78	0.42	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	แนะนำให้นำหน่วยงานที่เล็กกว่าขึ้นก่อน อาทิ กองกรม กระทรวง ตามลำดับ	จัดตั้งหน่วยรับผิดชอบด้านการวางแผนผลิตบัณฑิตร่วมกับองค์กรเอกชน รวมถึงข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ อาทิ สำนักงานสถิติแห่งชาติและกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อร่วมกันวางแผนผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและภูมิภาค
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4.3 4.3 ส่งเสริมการสร้างพันธมิตรกับองค์กรเอกชน โดยร่วมแบ่งปันประสบการณ์และความคิดเห็นกับนายจ้าง เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4.3 4.3.1 จัดตั้งสถาบันค้นคว้าวิจัยด้านตลาดแรงงานและความต้องการของนายจ้างร่วมกับองค์กรเอกชนและหน่วยงานภาครัฐ	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
4.3.2 จัดตั้งเครือข่ายประสานงานวิจัยร่วมกับองค์กรเอกชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและเผยแพร่ผลงานวิจัย	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-

ตารางที่ 51 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	ข้อเสนอแนะ	ปรับตามประเด็นการพิจารณา
ยุทธศาสตร์ระดับองค์กรข้อที่ 4: ยุทธศาสตร์ความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน					
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4.4 4.4 ส่งเสริมบัณฑิตด้านการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจ โดยศึกษาความต้องการจากภาคเอกชน	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4.4 4.4.1 จัดตั้งสถาบันส่งเสริมความรู้ด้านการประกอบธุรกิจ ส่วนตัวให้แก่บัณฑิต โดยอาศัยความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ อาทิ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	4.67	0.48	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	เพิ่มเติมหน่วยงานที่สำคัญต่อการเริ่มประกอบธุรกิจ เข้าไปในเนื้อหาโครงการ/กิจกรรม อาทิ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย	จัดตั้งสถาบันส่งเสริมความรู้ด้านการประกอบธุรกิจส่วนตัวให้แก่บัณฑิต โดยอาศัยความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ อาทิ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย
4.4.2 จัดประชุมโครงการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการประกอบธุรกิจระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน	5.00	0.00	เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	-	-

จากตารางที่ 51 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 วิสัยทัศน์ ควรขยายขอบเขตการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์สู่ระดับนานาชาติ โดยปรับแก้เป็น ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและมีศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ

1.2 เป้าหมายข้อที่ 1 ให้เพิ่มคำเชื่อมและขยายขอบเขตการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์สู่ระดับนานาชาติ โดยปรับแก้เป็น การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานระดับนานาชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต

1.3 ยุทธศาสตร์ระดับองค์กรข้อที่ 2 ควรขยายขอบเขตผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์สู่ระดับนานาชาติให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย เนื่องจากบัณฑิตจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพ เพื่อศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปิดการค้าเสรีอาเซียนในปี พ.ศ. 2558

1.4 ยุทธศาสตร์ระดับองค์กรข้อที่ 4 เพิ่มคำเชื่อมเข้าไปโดยปรับแก้เป็น ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

1.5 ควรเพิ่มยุทธศาสตร์ระดับแผนด้านการจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา โดยจัดโครงการ/กิจกรรม ด้านโครงการสำรวจความคิดเห็นของนายจ้าง ผู้ประกอบการ และองค์กรเอกชนเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

2. ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 โครงการ/กิจกรรมข้อที่ 1.1.2 ด้านการจัดตั้งทุนการศึกษาและเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ควรเพิ่มว่าเป็นระดับปริญญาตรี โดยแก้ไขเป็น ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดตั้งทุนการศึกษาและเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ระดับปริญญาตรีให้แก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา

2.2 โครงการ/กิจกรรมข้อที่ 2.1 ด้านโครงการวิจัยต้นทุนการผลิตบัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าควรปรับแก้โดยใช้คำว่า การวิเคราะห์ต้นทุน มาใช้แทนที่คำว่า ต้นทุน เพื่อเน้นความหมายของการวิเคราะห์สัดส่วนต้นทุนดำเนินการ ต้นทุนลงทุนค่าครุภัณฑ์ และต้นทุนลงทุนค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง เพื่อลดต้นทุนการผลิตบัณฑิตต่อคน

2.3 โครงการ/กิจกรรมข้อที่ 2.2 ด้านการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการผลิตบัณฑิต ให้นำคำว่า บัณฑิต ขึ้นก่อนคำว่า นิสิตนักศึกษา โดยแก้ไขเป็น โครงการสำรวจความคิดเห็นของคณาจารย์ บัณฑิต นิสิตนักศึกษา และฝ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ด้านอุปกรณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการผลิตบัณฑิต

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 โครงการ/กิจกรรมข้อที่ 5.2 ด้านสหกิจศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าควรขยายความหมายของคำว่าสหกิจศึกษา เนื่องจากองค์กรเอกชนหรือนายจ้างไม่คุ้นเคยกับคำว่าสหกิจศึกษามากนัก โดยปรับแก้เป็น จัดตั้งเครือข่ายสหกิจศึกษา (ระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานจริงในองค์กร) ร่วมกับองค์กรเอกชน เพื่อให้บัณฑิตมีโอกาสประยุกต์ใช้ทฤษฎีกับการปฏิบัติงานจริง

3.2 ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4 ด้านพัฒนาความรู้ความสามารถของบัณฑิตด้านภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ ควรเพิ่มโครงการกิจกรรมด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนบางรายวิชาเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง และโครงการ/กิจกรรมด้านพัฒนาความรู้และทักษะภาษาต่างประเทศผ่านกิจกรรมต่างๆ เพื่อทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศแก่บัณฑิต อาทิ การแสดงละคร การได้วาที เป็นต้น

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิตมีข้อเสนอแนะดังนี้

4.1 โครงการ/กิจกรรมข้อที่ 1.1 ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าควรให้ความสำคัญด้านการพัฒนาข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษามากกว่าพัฒนาแค่ระบบอย่างเดียว โดยปรับแก้ไขเป็น พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลที่สำคัญ เพื่อบริหารทรัพยากรภายในสถาบันอุดมศึกษา

4.2 ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4 และโครงการ/กิจกรรมข้อที่ 4.1 ให้เพิ่มคำว่าการผลิตบัณฑิตเข้าไป โดยปรับแก้ไขเป็น ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการผลิตบัณฑิต และ จัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง สถาบันอุดมศึกษาด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อประหยัดต้นทุนต่อการผลิตบัณฑิต

5. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 โครงการ/กิจกรรมข้อที่ 2.2 ควรเรียงลำดับหน่วยงานจากขนาดเล็กไปสู่ขนาดใหญ่ โดยสลับสำนักงานสถิติแห่งชาติกับกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งปรับแก้เป็น จัดตั้งหน่วยรับผิดชอบด้านการวางแผนผลิตบัณฑิตร่วมกับองค์กรเอกชน รวมถึงข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ อาทิ สำนักงานสถิติแห่งชาติและกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อร่วมกันวางแผนผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและภูมิภาค

5.2 โครงการ/กิจกรรมข้อที่ 4.1 เพิ่มหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความรู้ด้านการประกอบธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย เข้าไปในเนื้อหาโครงการ/กิจกรรม

ส่วนที่ 5 การนำเสนอยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

จากการพิจารณาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับแก้ไขยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ และเพิ่มประเด็นต่างๆเพื่อความเหมาะสม ทำให้ได้วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ จำนวน 4 ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร 21 ยุทธศาสตร์ระดับแผน และ 45 โครงการ/กิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

เมื่อนำรูปแบบและยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์มาบูรณาการแล้วจะได้ภาพรวมดังต่อไปนี้

ภาพที่ 23 ภาพรวมยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

วิสัยทัศน์:

ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและมีศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ

พันธกิจ:

1. พัฒนาการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่มีประสิทธิผล
2. พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนของสถาบันอุดมศึกษา
3. สร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน เพื่อการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

เป้าหมาย:

1. การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานระดับนานาชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต
2. มีการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. ผนึกกำลังสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชนสู่การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่มีศักยภาพในการแข่งขัน

1. ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร: การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

1.1 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมให้ผู้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา สนับสนุนค่าเล่าเรียนในสัดส่วนที่สูงขึ้น โดยเฉพาะสาขาวิชาที่มีอัตราผลตอบแทนอยู่ในระดับสูง เนื่องจากอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตอยู่ในระดับสูง

โครงการ/กิจกรรม

1.1.1 ปรับเพิ่มค่าเล่าเรียนและ/หรือค่าธรรมเนียมการศึกษา ในสาขาวิชาที่อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในระดับสูง อาทิ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น

1.1.2 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดตั้งทุนการศึกษาและเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในระดับปริญญาตรีให้แก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา

1.1.3 สถาบันอุดมศึกษาจัดตั้งศูนย์/หน่วยงานให้คำปรึกษา ข้อมูลและข้อเสนอแนะในการเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี

1.1.4 จัดตั้งโครงการเรียนพร้อมทำงาน (Work and Study) แก่นิสิต เพื่อให้มีเงินทุนในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา อาทิ ผู้ช่วยอาจารย์ ผู้ช่วยนักวิจัย เป็นต้น

1.1.5 ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณทางด้านทุนการศึกษาแก่สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ที่มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในระดับต่ำ

1.2 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: วางแผนการผลิตบัณฑิตในสายสังคมศาสตร์ โดยคำนึงถึงต้นทุนการผลิตบัณฑิตต่อกัน

โครงการ/กิจกรรม

1.2.1 โครงการวิจัยด้านการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตบัณฑิต เพื่อลดต้นทุนการผลิตบัณฑิตต่อกัน

1.2.2 โครงการสำรวจความคิดเห็นของคณาจารย์ บัณฑิต นิสิตนักศึกษา และฝ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ด้านอุปกรณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการผลิตบัณฑิต

1.3 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: การลดอัตราการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา เพื่อลดต้นทุนการผลิตบัณฑิตและทำให้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น

โครงการ/กิจกรรม

1.3.1 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดโครงการสัมมนาร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา เรื่องปัญหาการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี

1.3.2 จัดทำโครงการวิจัยปัญหาการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลและแก้ไขปัญหาการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา

1.4 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: วางแผนการใช้ประโยชน์อาคารเรียนและสถานที่ของสถาบันอุดมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

โครงการ/กิจกรรม

1.4.1 จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อติดตามและประเมินผลด้านประสิทธิภาพการบริหารอาคารเรียนและสถานที่ภายในสถาบันอุดมศึกษา

1.4.2 โครงการความร่วมมือระหว่างคณะในการใช้อาคารเรียนร่วมกัน

1.5 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรด้านคณาจารย์และบุคลากรร่วมกันระหว่างสาขาวิชาและสถาบันอุดมศึกษา เพื่อประหยัดต้นทุนการผลิตบัณฑิต

โครงการ/กิจกรรม

1.5.1 จัดทำโครงการความร่วมมือระหว่างคณะและสาขาวิชาด้านการใช้ทรัพยากรบุคคลร่วมกัน

1.5.2 โครงการแลกเปลี่ยนคณาจารย์และบุคลากรกับสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

1.6 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สนับสนุนการลงทุนด้านครุภัณฑ์และอุปกรณ์ทางการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของบัณฑิตและทำให้ต้นทุนการผลิตบัณฑิตลดลง

โครงการ/กิจกรรม

1.6.1 จัดทำแผนการวิจัยถึงความต้องการและความจำเป็นของครุภัณฑ์ต่อการเรียนการสอน

1.6.2 จัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการวางแผนการบริหารทรัพยากรครุภัณฑ์เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาจัดสรรการใช้ทรัพยากรครุภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ

1.7 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมแนวทางการยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิตระดับปริญญาตรี เพื่อเพิ่มอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

โครงการ/กิจกรรม

1.7.1 โครงการสำรวจความคิดเห็นของนายจ้าง ผู้ประกอบการ และองค์กรเอกชนด้านปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิต

2. ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร: การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ

2.1 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์สู่ความพร้อมต่อตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

โครงการ/กิจกรรม

2.1.1 โครงการแลกเปลี่ยนทางวิชาการของผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรและนิสิตนักศึกษา กับสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

2.1.2 จัดตั้งสำนักงานประสานงานของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ เพื่อทำหน้าที่ประสานงานและส่งเสริมให้เกิดการรับสมัครและแลกเปลี่ยนนิสิตมากขึ้น

2.1.3 จัดสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรเอกชนในต่างประเทศ เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ

2.2 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมหลักสูตรบูรณาการ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และทฤษฎีที่กว้างขวางสู่การเพิ่มโอกาสทางการแข่งขันของตลาดแรงงาน

โครงการ/กิจกรรม

2.2.1 โครงการผลิตบัณฑิตที่มีการบูรณาการระหว่างสาขาวิชา อาทิ นิติเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ โดยมีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกัน

2.2.2 แลกเปลี่ยนคณาจารย์ระหว่างสาขาวิชา อาทิ คณาจารย์สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ไปสอนวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษาในสาขาวิชาครุศาสตร์ หรือคณาจารย์สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ไปสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจที่สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

2.3 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สนับสนุนให้บัณฑิตทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆ ที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก เพื่อรองรับตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันที่สูงขึ้น

โครงการ/กิจกรรม

2.3.1 โครงการพัฒนาความรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมบัณฑิตสู่การสอบประกาศนียบัตรต่างๆ

2.3.2 พัฒนาซอฟต์แวร์ที่ช่วยให้บัณฑิตสามารถตรวจสอบความรู้ได้ด้วยตนเองก่อนการทดสอบจริง อาทิ แบบทดสอบด้านภาษาต่างประเทศ แบบทดสอบความรู้ด้านบัญชีขั้นสูง เป็นต้น

2.4 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: พัฒนาความรู้ความสามารถของบัณฑิตด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย

โครงการ/กิจกรรม

2.4.1 โครงการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีแก่บัณฑิตจากคณาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยการฝึกอบรมและเน้นการปฏิบัติเป็นหลัก

2.4.2 จัดตั้งสถาบันพัฒนาความรู้ภาษาต่างประเทศเฉพาะทาง โดยเน้นการประยุกต์ใช้ภาษาต่างประเทศกับการปฏิบัติงานจริงในองค์กรเอกชน

2.4.3 พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนบางรายวิชาเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง

2.4.4 โครงการพัฒนาความรู้และทักษะภาษาต่างประเทศผ่านกิจกรรมต่างๆ เพื่อทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศแก่บัณฑิต อาทิ การแสดงละคร การโต้วาที เป็นต้น

2.5 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สนับสนุนบัณฑิตด้านการประยุกต์ใช้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติงานจริง เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงาน

โครงการ/กิจกรรม

2.5.1 โครงการฝึกงานภาคฤดูร้อนกับองค์กรเอกชนทั้งในและต่างประเทศ

2.5.2 จัดตั้งเครือข่ายสหกิจศึกษา (ระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานจริงในองค์กร) ร่วมกับองค์กรเอกชน เพื่อให้บัณฑิตมีโอกาสประยุกต์ใช้ทฤษฎีกับการปฏิบัติงานจริง

2.6 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมศักยภาพของบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยจัดทำแผนการพัฒนานิสิตนักศึกษาที่เชื่อมโยงกับคุณสมบัติของบัณฑิตที่นายจ้างต้องการอย่างเป็นรูปธรรม

โครงการ/กิจกรรม

2.6.1 จัดทำโครงการวิจัยด้านคุณสมบัติต่างๆของบัณฑิตตามความต้องการของนายจ้าง

2.6.2 โครงการสำรวจความคิดเห็นของนายจ้างต่อบัณฑิตด้านการปฏิบัติงาน ผ่านแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตประจำปี (Annual Key Performance Indicator)

2.6.3 โครงการพัฒนาบัณฑิต ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบและการมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมผ่านกิจกรรมต่างๆของหลักสูตร

3. ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร: การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต

3.1 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมการนำเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษา

โครงการ/กิจกรรม

3.1.1 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลที่สำคัญ เพื่อบริหารทรัพยากรภายในสถาบันอุดมศึกษา

3.1.2 จัดทำโครงการจัดหางบประมาณ เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สนับสนุนปัจจัยด้านสวัสดิการ ค่าตอบแทน รางวัลและเงินทุนวิจัยแก่คณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพต่อการผลิตบัณฑิต

โครงการ/กิจกรรม

3.2.1 จัดหางบประมาณและเงินทุนที่สนับสนุนการสอนและการวิจัยของคณาจารย์

3.2.2 จัดให้มีรางวัลดีเด่นด้านการสอนแก่คณาจารย์ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้คณาจารย์ที่มีความสามารถด้านการสอน

3.3 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิต

โครงการ/กิจกรรม

3.3.1 โครงการทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกแก่คณาจารย์

3.3.2 จัดโครงการสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านงานวิจัยและทักษะการถ่ายทอดความรู้จากคณาจารย์ที่มีประสบการณ์สูง เพื่อนำมาใช้พัฒนาการผลิตบัณฑิต

3.4 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการผลิตบัณฑิต

โครงการ/กิจกรรม

3.4.1 จัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อประหยัดต้นทุนต่อการผลิตบัณฑิต

3.4.2 โครงการผลิตและพัฒนาบุคลากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา

4. ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร: ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

4.1 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: พัฒนาเครือข่ายศิษย์เก่าที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชน เพื่อผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

โครงการ/กิจกรรม

4.1.1 โครงการส่งเสริมบทบาทสมาคมศิษย์เก่าของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาการผลิตบัณฑิต

4.1.2 จัดประชุมศิษย์เก่ากับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

4.2 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สร้างความร่วมมือกับองค์กรภาคเอกชนด้านการวางแผนการผลิตบัณฑิต เพื่อแก้ไขปัญหาบัณฑิตตลาดแรงงาน

โครงการ/กิจกรรม

4.2.1 โครงการความร่วมมือด้านการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาร่วมกับองค์กรเอกชนด้านการผลิตบัณฑิตและความต้องการของตลาดแรงงาน

4.2.2 จัดตั้งหน่วยรับผิดชอบด้านการวางแผนผลิตบัณฑิตร่วมกับองค์กรเอกชน รวมถึงข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ อาทิ สำนักงานสถิติแห่งชาติและกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อร่วมกันวางแผนผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและภูมิภาค

4.3 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมการสร้างพันธมิตรกับองค์กรเอกชน โดยร่วมแบ่งปันประสบการณ์และความคิดเห็นกับนายจ้าง เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

โครงการ/กิจกรรม

4.3.1 จัดตั้งสถาบันค้นคว้าวิจัยด้านตลาดแรงงานและความต้องการของนายจ้างร่วมกับองค์กรเอกชนและหน่วยงานภาครัฐ

4.3.2 จัดตั้งเครือข่ายประสานงานวิจัยร่วมกับองค์กรเอกชนเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและเผยแพร่ผลงานวิจัย

4.4 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมบัณฑิตด้านการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจ โดยศึกษาความต้องการจากภาคเอกชน

โครงการ/กิจกรรม

4.4.1 จัดตั้งสถาบันส่งเสริมความรู้ด้านการประกอบธุรกิจส่วนตัวให้แก่บัณฑิต โดยอาศัยความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ อาทิ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย

4.4.2 จัดประชุมโครงการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการประกอบธุรกิจระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์: การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา” ครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาถึงยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถาบันอุดมศึกษาสำหรับแนวทางการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์
- 2) วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์
- 3) วิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของบัณฑิตปริญญาตรีในแต่ละสาขาวิชาของสายสังคมศาสตร์
- 4) พัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ประเภทข้อมูลเอกสาร ได้แก่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ข้อมูลและเอกสารของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)
2. ประเภทข้อมูลจากบุคคล ได้แก่

2.1 บัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ 1) สาขาวิชารัฐศาสตร์ 2) สาขาวิชานิติศาสตร์ 3) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 4) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และ 5) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 243,156 คน ซึ่งแบ่งองค์กรเอกชนแบ่งออกเป็น 3 ขนาด ประกอบด้วย องค์กรเอกชนขนาดใหญ่ องค์กรเอกชนขนาดกลาง และองค์กรเอกชนขนาดเล็ก โดยกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้มีจำนวน 450 คน

2.2 นายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ 1) สาขาวิชา รัฐศาสตร์ 2) สาขาวิชานิติศาสตร์ 3) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 4) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และ 5) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑลซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและ อยู่ในกรุงเทพมหานครประกอบด้วย

2.2.1 ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนจำนวน 9 ท่าน

2.2.2 ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนจำนวน 9 ท่าน

2.3 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินอุดมศึกษา และเศรษฐศาสตร์ คณบดีจาก 5 สาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ 1) สาขาวิชา รัฐศาสตร์ 2) สาขาวิชานิติศาสตร์ 3) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 4) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และ 5) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จำนวน 12 ท่าน

2.4 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการตรวจสอบยุทธศาสตร์ ประกอบด้วยคณบดีจาก 5 สาขาวิชา ในสายสังคมศาสตร์ ได้แก่ 1) สาขาวิชา รัฐศาสตร์ 2) สาขาวิชานิติศาสตร์ 3) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 4) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และ 5) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ผู้บริหารระดับสูงซึ่งเป็นตัว แทนขององค์กรเอกชน และผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) รวมจำนวนทั้งสิ้น 9 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบไปด้วย

1. แบบวิเคราะห์สภาวะสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของ บัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์
2. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันในการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคม ศาสตร์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา สำหรับ บัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์
3. แบบสัมภาษณ์การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคม ศาสตร์ สำหรับนายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย

- 3.1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน
- 3.2 แบบสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชน
4. แบบสัมภาษณ์การพัฒนาศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ
5. แบบสำรวจต้นทุนของสถาบันอุดมศึกษา
6. แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกได้ตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยรวบรวมศึกษาและวิเคราะห์จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และจากแบบสอบถามบัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์ รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนและการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชน

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และจากแบบสอบถามบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ รวมถึงแบบสำรวจต้นทุนของสถาบันอุดมศึกษา นำมาวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาด้วยวิธีการคำนวณอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal Rate of Return: IRR)

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ ประกอบด้วยการวิเคราะห์และเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์แบ่งตามประเภทของสถาบันอุดมศึกษา คือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และการวิเคราะห์และเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์แบ่งตามสาขาวิชาต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย 1) สาขาวิชารัฐศาสตร์ 2) สาขาวิชานิติศาสตร์ 3) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 4) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และ 5) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้ SWOT Matrix เพื่อร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์และตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์การพัฒนารผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นปรับแก้และนำเสนอยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการจ้างงาน และผลตอบแทนของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากการวิเคราะห์เอกสาร บทความ วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชน การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้

ด้านการจ้างงาน

จากการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์นายจ้างของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ พบว่าสถาบันอุดมศึกษาของไทยยังขาดความชัดเจนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาบัณฑิตไทย ทำให้เกิดปัญหาความไม่สอดคล้องกันระหว่างอุปสงค์ของนายจ้างกับอุปทานของสถาบันอุดมศึกษา ผลที่ตามมาคือปัญหาบัณฑิตล้นตลาดแรงงานและประสบปัญหาการว่างงานเป็นจำนวนมาก การรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 บัณฑิตของประเทศจะต้องเตรียมความพร้อมทักษะในหลายด้าน ซึ่งความคิดเห็นของนายจ้าง ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของบัณฑิตทั้งในเรื่องของภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ การเรียนการสอนยังเน้นการสอนแบบท่องจำแต่ไม่เน้นความเข้าใจเป็นหลัก ขาดการปลูกฝังให้บัณฑิตสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ซึ่งบัณฑิตไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้นำมาปฏิบัติในการทำงานได้ รวมถึงความสามารถทางด้านภาษาต่างประเทศและการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการกำหนดทิศทางด้านความต้องการของตลาดแรงงานกับแผนการผลิตบัณฑิตให้มีความสอดคล้องกัน โดยเฉพาะบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ที่ปัจจุบันมีการผลิตบัณฑิตในปริมาณที่มากเกินไปเกินความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศ

ด้านการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

การรวมกลุ่มของประเทศต่างๆ รวมทั้งความทันสมัยทางเทคโนโลยีทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันของตลาดแรงงานที่สูงขึ้นในระดับนานาชาติ โดยอัตราการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ปีการศึกษา พ.ศ. 2553 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าสถาบันอุดมศึกษามีการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในสาขาวิชารัฐศาสตร์มากที่สุด รองลงมาคือสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ตามลำดับ ซึ่งปัญหาการผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์เกินความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษา องค์กรเอกชนรวมถึงหน่วยงานต่างๆของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมมือทำการวิจัยความต้องการของตลาดแรงงานในแต่ละสาขาต่อเนื่องและวางแผนการผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ร่วมกันเพื่อรองรับตลาดแรงงานในทุกภาคส่วนของระบบเศรษฐกิจ อีกทั้งควรสนับสนุนให้คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาทำงานร่วมกับผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมากขึ้น เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและเป็นช่องทางในการประสานงานให้บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

การสำรวจค่าตอบแทนของบัณฑิตจากองค์กรภาคเอกชนพบว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จำนวน 5 สาขาวิชา สามารถเรียงลำดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากมากที่สุดไปน้อยที่สุดได้ดังนี้ 1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ 2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ 3) สาขาวิชานิติศาสตร์ 4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ และ 5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ตามลำดับ โดยสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาความรู้ ทักษะความสามารถในด้านต่างๆที่สำคัญ อาทิ ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ ทักษะความสามารถในการประยุกต์ความรู้ที่ศึกษานำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ มีผลต่อรายได้ที่นายจ้างยินดีจ่ายให้กับบัณฑิตและสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศได้

ด้านการคัดเลือกบัณฑิตเข้ามาร่วมงานในองค์กรเอกชน

ปัจจัยที่องค์กรเอกชนนำมาเป็นแนวทางในการคัดเลือกบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เข้ามาปฏิบัติงานในองค์กรประกอบด้วยความรู้ สาขาวิชาที่ศึกษา ประสบการณ์ทำงานตรงกับตำแหน่งที่เปิดรับ ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษาใน

ระดับปริญญาตรี ความรับผิดชอบและระบบความคิดการแก้ไขปัญหาทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และความรู้เบื้องต้นในธุรกิจขององค์กร

ปัญหาและอุปสรรคในการคัดเลือกบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ขององค์กร เอกชน คือ บัณฑิตจำนวนมากทำการสมัครงานเข้ามาโดยคุณสมบัติไม่ตรงตามที่กำหนด ทำให้เสียเวลาในการคัดเลือก เช่น สาขาวิชาไม่ตรงกับตำแหน่งที่เปิดรับ คะแนนภาษาอังกฤษ (TOEIC) ไม่ถึงเกณฑ์ ผลการศึกษา (เกรดเฉลี่ยสะสม) ไม่ถึงเกณฑ์ ประสบการณ์ทำงานไม่ตรงกับตำแหน่งที่เปิดรับสมัคร

ด้านผลการปฏิบัติงานในภาพรวมของบัณฑิต

บัณฑิตสายสังคมศาสตร์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชนมีผลการปฏิบัติงานในภาพรวมเป็นที่พึงพอใจต่อนายจ้าง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนในองค์กร และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกว่าเมื่อเทียบกับบัณฑิตจากสาขาวิทยาศาสตร์ ซึ่งบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ทำงานเป็นทีม และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ด้านแนวทางการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาดแรงงาน

แนวทางสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาดแรงงาน เพื่อยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิต ควรเพิ่มทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ซึ่งนอกจากภาษาอังกฤษแล้ว อาจเพิ่มภาษาที่สาม อาทิ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น เนื่องจากองค์กรส่วนใหญ่มีการเจาะตลาดไปยังต่างประเทศมากขึ้น บัณฑิตต้องพัฒนาทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและกระแสโลกาภิวัตน์ มีความคิดสร้างสรรค์และระบบความคิด การเรียงลำดับความสำคัญก่อน-หลังของงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน การฝึกประยุกต์ความรู้และทฤษฎีในตำรามาใช้ในการปฏิบัติงานในองค์กร ฝึกความอดทนในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และเพิ่มหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันมากกว่าเรียนในตำราเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาคุณภาพบัณฑิต โดยเสนอแนะให้บัณฑิตทดสอบความรู้หรือประกาศนียบัตรที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างส่วนใหญ่ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน อาทิ ทักษะด้านภาษาอังกฤษ หรือการทดสอบความรู้วิชาชีพเฉพาะทาง นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดโอกาสให้บัณฑิตเลื่อนขั้นไปสู่ตำแหน่งงานที่สูงขึ้นและมีรายได้มากขึ้นในที่สุด

ด้านคุณสมบัติของบัณฑิตที่องค์กรเอกชนต้องการเป็นพิเศษ

คุณสมบัติของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่ทางองค์กรเอกชนมีความต้องการเป็นพิเศษประกอบด้วย การค้นคว้าหาความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องแม้ว่าสำเร็จการศึกษาแล้วก็ตาม รู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้กับการปฏิบัติงาน รู้จักการปรับตัว เนื่องจากสังคม เศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา บัณฑิตจึงต้องปรับตัวให้ทันตามสภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นในตลาดแรงงาน มีคุณสมบัติอดทน ขยัน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ต้องการบัณฑิตที่อยากทำงานและอยากเรียนรู้อย่างแท้จริง มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จและช่วยพัฒนาองค์กรไปสู่เป้าหมาย ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับสูง มีจิตอาสาอยู่ในตนเอง ทักษะการทำงานเป็นทีมช่วยเหลือผู้อื่นและมีความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ และรู้จักแก้ไขปัญหาเบื้องต้นด้วยตนเอง และสุดท้ายมีความรู้เบื้องต้นในธุรกิจขององค์กร ศึกษาข้อมูลที่สำคัญเบื้องต้นขององค์กรก่อนตัดสินใจเข้าสมัครงาน

ด้านสาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์ที่ทางองค์กรเอกชนต้องการมากที่สุด

จากความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล พบว่าสาขาวิชาที่ทางองค์กรเอกชนต้องการเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ 1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ในสาขาวิชาเอก การเงิน/การบัญชี/การตลาด 2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ในสาขาวิชาเอก เศรษฐศาสตร์การเงินและเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ 3) สาขาวิชานิติศาสตร์ ในสาขาวิชาเอกกฎหมายธุรกิจ 4) สาขาวิชา รัฐศาสตร์และ 5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

ด้านการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตระหว่างองค์กรเอกชนและสถาบันอุดมศึกษา

องค์กรเอกชนมีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของบัณฑิตในตลาดแรงงาน โดยการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามาฝึกงานภาคฤดูร้อนในองค์กรเป็นประจำทุกปี เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้การปฏิบัติงานและมองเห็นสภาพแวดล้อมและบรรยากาศขององค์กรเอกชน เพื่อนำไปต่อยอดการปฏิบัติงานจริงในอนาคต นอกจากนี้ พบว่าองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ได้สนับสนุนทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกแก่บัณฑิตที่เป็นพนักงานขององค์กรด้วย

ด้านแนวทางการผลิตบัณฑิตเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปิดเสรีการค้าอาเซียน

องค์กรเอกชนเห็นว่าจากการเปิดเสรีการค้าของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรีสถาบันอุดมศึกษาของไทยควรมีแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้มีความพร้อมต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง อาทิ เน้นทักษะ

ทางด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ การคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา เน้นทักษะการนำเสนอ ผลงานและค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆเสมอ ปลูกฝังให้บัณฑิตกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่ง ที่ถูกต้องอย่างเปิดเผย รวมถึงสถาบันอุดมศึกษาควรจัดหลักสูตรความร่วมมือกับนานาชาติ

2. ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาในภาพรวมทั้ง 5 สาขาวิชาจากกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จำนวน 450 คน พบว่าค่า สัมประสิทธิ์ของตัวแปรอายุ (AGE) เป็นบวก และค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอายุกำลังสอง (AGESQ) เป็นลบอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งหมายความว่าเมื่ออายุมากขึ้น รายได้ก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย และเพิ่มขึ้นจนถึงช่วงอายุที่สมรรถภาพทางร่างกายและสติปัญญาเริ่มเสื่อมถอยลง ทำให้ความ สามารถในการปฏิบัติงานและผลิตภาพ (Productivity) ลดลงตามไปด้วยจึงมีรายได้ลดลง ส่วนตัว แปรทางด้านเพศ (SEX) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์มีค่าเป็นลบ กล่าวคือ เพศหญิงมีรายได้สูงกว่าเพศ ชายอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ตัวแปรทางด้านสถานภาพสมรส (MAR) พบว่าบัณฑิตที่มี สถานภาพสมรสมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าบัณฑิตที่มีสถานภาพโสด ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่บัณฑิต สถานภาพสมรสจำเป็นต้องหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว เนื่องจากต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่สูงกว่า บัณฑิตที่มีสถานภาพโสด รวมถึงบัณฑิตสถานภาพสมรสโดยเฉลี่ยมีอายุที่มากกว่าบัณฑิตที่มี สถานภาพโสด อย่างไรก็ตาม ตัวแปรทางด้านระดับการศึกษาของบิดา (FEDUC) ไม่มีนัยสำคัญ ต่อรายได้ของบัณฑิตแต่อย่างใด

ตัวแปรด้านผลการศึกษาหรือเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรี (HONOR) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อรายได้ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับ ปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ และตัวแปรทางด้านขนาดขององค์กรเอกชนที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ (SIZE) มีผลต่อรายได้ของบัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญในเชิงบวก กล่าวคือ บัณฑิตที่ปฏิบัติงานอยู่ใน องค์กรเอกชนขนาดใหญ่มีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนขนาดกลาง และขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับตัวแปรทางด้านประเภทสถาบันอุดมศึกษา (PUB) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีรายได้เฉลี่ยที่สูงกว่าบัณฑิตที่ สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้เมื่อเราทำการศึกษาตัว แปรทางด้านสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา (FACUL) พบว่าการที่บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคม ศาสตร์สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาที่แตกต่างกันนั้น มีรายได้เฉลี่ยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ โดยสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีค่าสัมประสิทธิ์สูงสุดจากทั้งหมด 5 สาขาวิชา รองลงมาคือ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ และสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษา ศาสตร์ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์พบว่าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐให้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์มากกว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทั้งในส่วนของอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลและอัตราผลตอบแทนทางสังคม โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษามากที่สุด โดยอยู่ในช่วงร้อยละ 27-43 รองลงมาเป็นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 28-42 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 26-39 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอยู่ในช่วงร้อยละ 26-37 มหาวิทยาลัยรังสิตอยู่ในช่วงร้อยละ 29-34 และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์อยู่ในช่วงร้อยละ 24-32 ตามลำดับ ซึ่งผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่าทั้งต่อสังคมและบุคคล เนื่องจากให้อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจต่อสังคมเฉลี่ยประมาณร้อยละ 18-32 ต่อปี และอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลเท่ากับร้อยละ 24-43 ต่อปี โดยอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาทั้งสองประเภทสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์หรืออัตราผลตอบแทนจากการซื้อพันธบัตรรัฐบาล

เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว ทุกสถาบันอุดมศึกษามีอัตราผลตอบแทนต่อสังคมมีค่าใกล้เคียงกับอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล โดยสาเหตุที่อัตราผลตอบแทนต่อสังคมมีค่าน้อยกว่าอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลนั้น เนื่องมาจากต้นทุนทางสังคมที่นำมาใช้ในการคำนวณมีค่าสูงกว่าต้นทุนส่วนบุคคลเป็นจำนวนมาก ขณะที่ผลประโยชน์หรือผลตอบแทนที่เกิดขึ้นต่อสังคมและส่วนบุคคลมีความใกล้เคียงกัน ซึ่งสาเหตุมาจากผลประโยชน์หรือผลตอบแทนที่สังคมได้รับยังไม่ได้รวมผลตอบแทนอื่นๆที่ไม่สามารถวัดออกมาเป็นตัวเงินได้ อาทิ โอกาสการศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น หรือผลตอบแทนภายนอก (Externalities) อาทิ การนำความรู้ที่ได้ศึกษามาคิดค้นวิจัยและสร้างองค์ความรู้ใหม่และสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ การพัฒนาสังคมด้านอื่นๆ ฯลฯ เข้ามาใช้ในการคำนวณ ซึ่งหากได้มีการนำปัจจัยเหล่านี้มาคำนวณรวมเอาไว้ด้วย อาจทำให้ผลตอบแทนที่เกิดขึ้นต่อสังคมมีมากกว่าผลตอบแทนเฉพาะที่เป็นตัวเงินเพียงอย่างเดียว และอัตราผลตอบแทนต่อสังคมอาจมากกว่าอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลได้

4.การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของบัณฑิตปริญญาตรีในแต่ละสาขาของสายสังคมศาสตร์

การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีในแต่ละสาขาของสายสังคมศาสตร์ เมื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลจากการลงทุนทางการศึกษาระหว่างสาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์แล้ว พบว่าแต่ละสาขาวิชามีอัตราผลตอบแทนในระดับที่แตกต่างกัน กล่าวคือ สาขาวิชาบริหารธุรกิจมีอัตราผลตอบแทนอยู่ในระดับที่สูงที่สุดเท่ากับร้อยละ 32-43 ต่อปี รองลงมาคือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เท่ากับร้อยละ 32-41 ต่อปี สาขาวิชานิติศาสตร์เท่ากับร้อยละ 29-32 ต่อปี สาขาวิชารัฐศาสตร์เท่ากับร้อยละ 24-29 ต่อปี และสาขาวิชาที่มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลจากการลงทุนทางการศึกษาอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด คือ สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เท่ากับร้อยละ 26-27 ต่อปี

ในส่วนของอัตราผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนทางการศึกษานั้น จากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสาขาวิชาในสถาบันอุดมศึกษาแห่งเดียวกันพบว่าผลการศึกษาที่ออกมามีลักษณะที่คล้ายคลึงกับอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลจากการลงทุนทางการศึกษา กล่าวคือ สาขาวิชาบริหารธุรกิจมีอัตราผลตอบแทนอยู่ในระดับที่สูงที่สุดเท่ากับร้อยละ 20-30 ต่อปี รองลงมาคือสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เท่ากับร้อยละ 20-29 ต่อปี สาขาวิชานิติศาสตร์เท่ากับร้อยละ 19-22 ต่อปี สาขาวิชารัฐศาสตร์เท่ากับร้อยละ 15-21 ต่อปี และสาขาวิชาที่มีอัตราผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนทางการศึกษาอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด คือ สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เท่ากับร้อยละ 19-20 ต่อปี

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่าอัตราผลตอบแทนของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีค่าสูงกว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลสูงที่สุดอยู่ในช่วงร้อยละ 30-43 รองลงมาเป็นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 29-43 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 27-39 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอยู่ในช่วงร้อยละ 27-37 มหาวิทยาลัยรังสิตอยู่ในช่วงร้อยละ 30-34 และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตอยู่ในช่วงร้อยละ 25-33 ตามลำดับ ในขณะที่อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีอัตราผลตอบแทนทางสังคมสูงที่สุดอยู่ในช่วงร้อยละ 21-30 รองลงมาเป็นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 20-29 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อยู่ในช่วงร้อยละ 19-26 มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์วิโรฒอยู่ในช่วงร้อยละ 18-25 มหาวิทยาลัยรังสิตอยู่ในช่วงร้อยละ 18-21 และ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์อยู่ในช่วงร้อยละ 15-21 ตามลำดับ

5.การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

การตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์จากแบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยคณบดีจาก 5 สาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์ สาขาวิชาละ 1 ท่าน รวม 5 ท่านประกอบด้วย 1) สาขาวิชารัฐศาสตร์ 2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 3) สาขาวิชานิติศาสตร์ 4) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และ 5) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนจำนวน 3 ท่าน และผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวน 1 ท่าน รวมจำนวนทั้งสิ้น 9 ท่าน (รายนามดังภาคผนวก ก) โดยผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบแบบประเมินความเหมาะสมยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ไปปรับปรุงแก้ไข ทำให้ได้วิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ จำนวน 4 ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร 21 ยุทธศาสตร์ระดับแผน และ 45 โครงการ/กิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

<p>วิสัยทัศน์</p> <p>ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและมีศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ</p> <p>พันธกิจ</p> <p>1.พัฒนาการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่มีประสิทธิผล 2.พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนของสถาบันอุดมศึกษา 3.สร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน เพื่อการผลิตบัณฑิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน</p> <p>เป้าหมาย</p> <p>1.การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานระดับนานาชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต 2.มีการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3.มีนิก้าสร้างเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชนสู่การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่มีศักยภาพในการแข่งขัน</p>

<p>ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา</p> <p>1.ส่งเสริมให้ผู้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รับภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสัดส่วนที่สูงขึ้น โดยเฉพาะสาขาวิชาที่มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในระดับสูง 2.วางแผนการผลิตบัณฑิตในสายสังคมศาสตร์ โดยคำนึงถึงต้นทุนการผลิตบัณฑิตก่อน 3.การลดอัตราคราออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา เพื่อลดต้นทุนการผลิตบัณฑิตและทำให้อัตราผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนทางการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น 4.วางแผนการใช้ประโยชน์อาคารเรียนและสถานที่ภายในสถาบันอุดมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด 5.ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรด้านคณาจารย์และบุคลากรร่วมกันระหว่างสาขาวิชาและสถาบันอุดมศึกษา เพื่อประหยัดต้นทุนการผลิตบัณฑิต 6.สนับสนุนการลงทุนด้านครุภัณฑ์และอุปกรณ์ทางการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของบัณฑิตและทำให้อัตราผลตอบแทนการผลิตบัณฑิตลดลง 7.ส่งเสริมแนวทางการยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิตระดับปริญญาตรี เพื่อเพิ่มอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา</p>
<p>ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ</p> <p>1.สร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์สู่ความพร้อมต่อตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ 2.ส่งเสริมหลักสูตรบูรณาการ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และทฤษฎีที่กว้างขวางสู่การเพิ่มโอกาสทางการแข่งขันของตลาดแรงงาน 3.สนับสนุนให้บัณฑิตทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก เพื่อรองรับตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันที่สูงขึ้น 4.พัฒนาความรู้ความสามารถของบัณฑิตด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย 5.สนับสนุนบัณฑิตด้านการประยุกต์ใช้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติงานจริง เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงาน 6.ส่งเสริมศักยภาพของบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยจัดทำแผนการพัฒนา นิสิตนักศึกษาที่เชื่อมโยงกับคุณสมบัติของบัณฑิตที่นายจ้างต้องการอย่างเป็นรูปธรรม</p>
<p>ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต</p> <p>1.ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษา 2.สนับสนุนปัจจัยด้านสวัสดิการ ค่าตอบแทน รางวัล และเงินทุนวิจัยแก่คณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพต่อการผลิตบัณฑิต 3.สนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิต 4.ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด</p>
<p>ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน</p> <p>1.พัฒนาเครือข่ายศิษย์เก่าที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชน เพื่อผลิตบัณฑิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน 2.สร้างความร่วมมือกับองค์กรภาคเอกชนด้านการวางแผนการผลิตบัณฑิต เพื่อแก้ไขปัญหาบัณฑิตสิ้นตลาดแรงงาน 3.ส่งเสริมการสร้างพันธมิตรกับองค์กรเอกชน โดยร่วมแบ่งปันประสบการณ์และความคิดเห็นกับนายจ้าง เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน 4.ส่งเสริมบัณฑิตด้านการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจ โดยศึกษาความต้องการจากภาคเอกชน</p>

ภาพที่ 24 ภาพรวมยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

จากภาพรวมยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ มีรายละเอียด
วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร ยุทธศาสตร์ระดับแผน และโครงการ/
กิจกรรม ดังนี้

วิสัยทัศน์:

ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
แรงงานและมีศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ

พันธกิจ:

1. พัฒนาการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่มีประสิทธิผล
2. พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนของสถาบันอุดมศึกษา
3. สร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน เพื่อการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

เป้าหมาย:

1. การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
แรงงานระดับนานาชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต
2. มีการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. ผนึกกำลังสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชนสู่การผลิตบัณฑิต
ปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่มีศักยภาพในการแข่งขัน

1. ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร: การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจาก
การลงทุนทางการศึกษา

1.1 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมให้ผู้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รับประทาน
ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสัดส่วนที่สูงขึ้น โดยเฉพาะสาขาวิชาที่มีอัตราผลตอบแทนส่วน
บุคคลอยู่ในระดับสูง

โครงการ/กิจกรรม

1.1.1 ปรับเพิ่มค่าเล่าเรียนและ/หรือค่าธรรมเนียมการศึกษา ในสาขาวิชาที่อัตรา
ผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในระดับสูง อาทิ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ เป็น
ต้น

1.1.2 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดตั้งทุนการศึกษาและเงินกู้ยืม เพื่อการศึกษาระดับปริญญาตรีให้แก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา

1.1.3 สถาบันอุดมศึกษาจัดตั้งศูนย์/หน่วยงานให้คำปรึกษา ข้อมูลและข้อเสนอแนะ ในการเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี

1.1.4 จัดตั้งโครงการเรียนพร้อมทำงาน (Work and Study) แก่นิสิต เพื่อให้มีเงินทุนในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา อาทิ ผู้ช่วยอาจารย์ ผู้ช่วยนักวิจัย เป็นต้น

1.1.5 ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณทางด้านทุนการศึกษาแก่สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ที่มีอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลอยู่ในระดับต่ำ

1.2 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: วางแผนการผลิตบัณฑิตในสายสังคมศาสตร์ โดยคำนึงถึง ต้นทุนการผลิตบัณฑิตต่อคน

โครงการ/กิจกรรม

1.2.1 โครงการวิจัยด้านการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตบัณฑิต เพื่อลดต้นทุนการผลิต บัณฑิตต่อคน

1.2.2 โครงการสำรวจความคิดเห็นของคณาจารย์ บัณฑิต นิสิตนักศึกษา และฝ่าย อื่นๆที่เกี่ยวข้อง ด้านอุปกรณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการผลิตบัณฑิต

1.3 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: การลดอัตราการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา เพื่อลด ต้นทุนการผลิตบัณฑิตและทำให้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น

โครงการ/กิจกรรม

1.3.1 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดโครงการสัมมนาร่วมกับสถาบันอุดม ศึกษา เรื่องปัญหาการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี

1.3.2 จัดทำโครงการวิจัยปัญหาการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้ได้ ข้อมูลและแก้ไขปัญหาการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา

1.4 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: วางแผนการใช้ประโยชน์อาคารเรียนและสถานที่ของสถาบัน อุดมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

โครงการ/กิจกรรม

1.4.1 จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อติดตามและประเมินผลด้านประสิทธิภาพการบริหารอาคารเรียนและสถานที่ภายในสถาบันอุดมศึกษา

1.4.2 โครงการความร่วมมือระหว่างคณะในการใช้อาคารเรียนร่วมกัน

1.5 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรด้านคณาจารย์และบุคลากรร่วมกันระหว่างสาขาวิชาและสถาบันอุดมศึกษา เพื่อประหยัดต้นทุนการผลิตบัณฑิต

โครงการ/กิจกรรม

1.5.1 จัดทำโครงการความร่วมมือระหว่างคณะและสาขาวิชาด้านการใช้ทรัพยากรบุคคลร่วมกัน

1.5.2 โครงการแลกเปลี่ยนคณาจารย์และบุคลากรกับสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

1.6 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สนับสนุนการลงทุนด้านครุภัณฑ์และอุปกรณ์ทางการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของบัณฑิตและทำให้ต้นทุนการผลิตบัณฑิตลดลง

โครงการ/กิจกรรม

1.6.1 จัดทำแผนการวิจัยถึงความต้องการและความจำเป็นของครุภัณฑ์ต่อการเรียนการสอน

1.6.2 จัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการวางแผนการบริหารทรัพยากรครุภัณฑ์เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาจัดสรรการใช้ทรัพยากรครุภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ

1.7 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมแนวทางการยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิตระดับปริญญาตรี เพื่อเพิ่มอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

โครงการ/กิจกรรม

1.7.1 โครงการสำรวจความคิดเห็นของนายจ้าง ผู้ประกอบการ และองค์กรเอกชนด้านปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิต

2. ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร: การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ

2.1 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์สู่ความพร้อมต่อตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

โครงการ/กิจกรรม

2.1.1 โครงการแลกเปลี่ยนทางวิชาการของผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรและนิสิต นักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

2.1.2 จัดตั้งสำนักงานประสานงานของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ เพื่อทำหน้าที่ประสานงานและส่งเสริมให้เกิดการรับสมัครและแลกเปลี่ยนนิสิตมากขึ้น

2.1.3 จัดสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรเอกชนในต่างประเทศ เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ

2.2 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมหลักสูตรบูรณาการ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และ ทักษะที่กว้างขวางสู่การเพิ่มโอกาสทางการแข่งขันของตลาดแรงงาน

โครงการ/กิจกรรม

2.2.1 โครงการผลิตบัณฑิตที่มีการบูรณาการระหว่างสาขาวิชา อาทิ นิติเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ โดยมีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกัน

2.2.2 แลกเปลี่ยนคณาจารย์ระหว่างสาขาวิชา อาทิ คณาจารย์สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ไปสอนวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษาในสาขาวิชาครุศาสตร์ หรือคณาจารย์สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ไปสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจที่สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

2.3 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สนับสนุนให้บัณฑิตทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆ ที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก เพื่อรองรับตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันที่สูงขึ้น

โครงการ/กิจกรรม

2.3.1 โครงการพัฒนาความรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมบัณฑิตสู่การสอบประกาศนียบัตรต่างๆ

2.3.2 พัฒนาซอฟต์แวร์ที่ช่วยให้บัณฑิตสามารถตรวจสอบความรู้ได้ด้วยตนเองก่อนการทดสอบจริง อาทิ แบบทดสอบด้านภาษาต่างประเทศ แบบทดสอบความรู้ด้านบัญชีขั้นสูง เป็นต้น

2.4 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: พัฒนาความรู้ความสามารถของบัณฑิตด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย

โครงการ/กิจกรรม

2.4.1 โครงการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีแก้มบัณฑิตจากคณาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยการฝึกอบรมและเน้นการปฏิบัติเป็นหลัก

2.4.2 จัดตั้งสถาบันพัฒนาความรู้ภาษาต่างประเทศเฉพาะทาง โดยเน้นการประยุกต์ใช้ภาษาต่างประเทศกับการปฏิบัติงานจริงในองค์กรเอกชน

2.4.3 พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนบางรายวิชาเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง

2.4.4 โครงการพัฒนาความรู้และทักษะภาษาต่างประเทศผ่านกิจกรรมต่างๆ เพื่อทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศแก้มบัณฑิต อาทิ การแสดงละคร การโต้วาที เป็นต้น

2.5 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สนับสนุนบัณฑิตด้านการประยุกต์ใช้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติงานจริง เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงาน

โครงการ/กิจกรรม

2.5.1 โครงการฝึกงานภาคฤดูร้อนกับองค์กรเอกชนทั้งในและต่างประเทศ

2.5.2 จัดตั้งเครือข่ายสหกิจศึกษา (ระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานจริงในองค์กร) ร่วมกับองค์กรเอกชน เพื่อให้บัณฑิตมีโอกาสประยุกต์ใช้ทฤษฎีกับการปฏิบัติงานจริง

2.6 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมศักยภาพของบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยจัดทำแผนการพัฒนานิสิตนักศึกษาที่เชื่อมโยงกับคุณสมบัติของบัณฑิตที่นายจ้างต้องการอย่างเป็นรูปธรรม

โครงการ/กิจกรรม

2.6.1 จัดทำโครงการวิจัยด้านคุณสมบัติต่างๆของบัณฑิตตามความต้องการของนายจ้าง

2.6.2 โครงการสำรวจความคิดเห็นของนายจ้างต่อบัณฑิตด้านการปฏิบัติงาน ผ่านแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตประจำปี (Annual Key Performance Indicator)

2.6.3 โครงการพัฒนาบัณฑิต ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบและการมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมผ่านกิจกรรมต่างๆของหลักสูตร

3. ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร: การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต

3.1 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมการนำเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษา

โครงการ/กิจกรรม

3.1.1 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลที่สำคัญ เพื่อบริหารทรัพยากรภายในสถาบันอุดมศึกษา

3.1.2 จัดทำโครงการจัดหางบประมาณ เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สนับสนุนปัจจัยด้านสวัสดิการ ค่าตอบแทน รางวัลและเงินทุนวิจัยแก่คณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพต่อการผลิตบัณฑิต

โครงการ/กิจกรรม

3.2.1 จัดหางบประมาณและเงินทุนที่สนับสนุนการสอนและการวิจัยของคณาจารย์

3.2.2 จัดให้มีรางวัลดีเด่นด้านการสอนแก่คณาจารย์ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้คณาจารย์ที่มีความสามารถด้านการสอน

3.3 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิต

โครงการ/กิจกรรม

3.3.1 โครงการทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกแก่คณาจารย์

3.3.2 จัดโครงการสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านงานวิจัยและทักษะการถ่ายทอดความรู้จากคณาจารย์ที่มีประสบการณ์สูง เพื่อนำมาใช้พัฒนาการผลิตบัณฑิต

3.4 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการผลิตบัณฑิต

โครงการ/กิจกรรม

3.4.1 จัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อประหยัดต้นทุนต่อการผลิตบัณฑิต

3.4.2 โครงการผลิตและพัฒนาบุคลากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา

4. ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร: ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

4.1 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: พัฒนาเครือข่ายศิษย์เก่าที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชน เพื่อผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

โครงการ/กิจกรรม

4.1.1 โครงการส่งเสริมบทบาทสมาคมศิษย์เก่าของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาการผลิตบัณฑิต

4.1.2 จัดประชุมศิษย์เก่ากับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

4.2 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: สร้างความร่วมมือกับองค์กรภาคเอกชนด้านการวางแผนการผลิตบัณฑิต เพื่อแก้ไขปัญหาบัณฑิตล้นตลาดแรงงาน

โครงการ/กิจกรรม

4.2.1 โครงการความร่วมมือด้านการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาร่วมกับองค์กรเอกชนด้านการผลิตบัณฑิตและความต้องการของตลาดแรงงาน

4.2.2 จัดตั้งหน่วยรับผิดชอบด้านการวางแผนผลิตบัณฑิตร่วมกับองค์กรเอกชน รวมถึงข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ อาทิ สำนักงานสถิติแห่งชาติและกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อร่วมกันวางแผนผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและภูมิภาค

4.3 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมการสร้างพันธมิตรกับองค์กรเอกชน โดยร่วมแบ่งปันประสบการณ์และความคิดเห็นกับนายจ้าง เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

โครงการ/กิจกรรม

4.3.1 จัดตั้งสถาบันค้นคว้าวิจัยด้านตลาดแรงงานและความต้องการของนายจ้างร่วมกับองค์กรเอกชนและหน่วยงานภาครัฐ

4.3.2 จัดตั้งเครือข่ายประสานงานวิจัยร่วมกับองค์กรเอกชนเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและเผยแพร่ผลงานวิจัย

4.4 ยุทธศาสตร์ระดับแผน: ส่งเสริมบัณฑิตด้านการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจ โดยศึกษาความต้องการจากภาคเอกชน

โครงการ/กิจกรรม

4.4.1 จัดตั้งสถาบันส่งเสริมความรู้ด้านการประกอบธุรกิจส่วนตัวให้แก่บัณฑิต โดยอาศัยความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ อาทิ สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย

4.4.2 จัดประชุมโครงการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการประกอบธุรกิจระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

การรวมกลุ่มของประเทศต่างๆ รวมทั้งความทันสมัยทางเทคโนโลยีทำให้ประเทศจำเป็นต้องผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันของตลาดแรงงานที่สูงขึ้นในระดับนานาชาติ ด้วยเหตุนี้ สถาบันอุดมศึกษา องค์กรเอกชนรวมถึงหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือทำการวิจัยความต้องการของตลาดแรงงานในแต่ละสาขาต่อเนื่องและวางแผนการผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ร่วมกันเพื่อรองรับตลาดแรงงานในทุกภาคส่วนของระบบเศรษฐกิจ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ สุวิมล วงศ์สิงห์ทอง (2553) ที่กล่าวว่า จากปัญหาความไม่สอดคล้องกันระหว่างการผลิตบัณฑิตกับความต้องการของตลาดแรงงาน สถาบันอุดมศึกษาควรประสานงานในลักษณะเครือข่ายกับองค์กรเอกชน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาในการใช้บัณฑิตและทำความเข้าใจกับตลาดแรงงานในภาพรวม อีกทั้งควรสนับสนุนให้คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาทำงานร่วมกับผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมากขึ้น เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและเป็นช่องทางในการประสานงานให้บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านสภาพปัจจุบัน ปัญหาการจ้างงาน และแนวทางการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาดแรงงาน

จากสภาพการแข่งขันที่สูงขึ้นในตลาดแรงงาน ทำให้บัณฑิตของประเทศจะต้องเตรียมความพร้อมทักษะในหลายด้าน ซึ่งความคิดเห็นของนายจ้าง ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของบัณฑิตทั้งในเรื่องของภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ การเรียนการสอนยังเน้นการสอนแบบท่องจำแต่ไม่เน้นความเข้าใจเป็นหลัก ขาดการปลูกฝังให้บัณฑิตสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ซึ่งบัณฑิตไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้นำมาปฏิบัติในการทำงานได้

สอดคล้องกับ วิจิตร ศรีสอาน (2550) ที่กล่าวว่า การกำหนดยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาให้ถูกต้อง ทั้งเรื่องของความสามารถทางด้านภาษาต่างประเทศและการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ อีกทั้งควรลดการเรียนการสอนแบบท่องจำ แต่ให้เน้นการทำความเข้าใจในเนื้อหาและสามารถนำไปประยุกต์กับการทำงาน

ดังนั้น แนวทางในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาดแรงงานเพื่อยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิตควรเพิ่มทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ซึ่งนอกจากภาษาอังกฤษแล้ว อาจเพิ่มภาษาที่สาม อาทิ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น เนื่องจากองค์กรส่วนใหญ่มีการเจาะตลาดไปยังต่างประเทศมากขึ้น บัณฑิตต้องพัฒนาทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและกระแสโลกาภิวัตน์ นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาคุณภาพบัณฑิต โดยเสนอแนะให้บัณฑิตทดสอบความรู้หรือประกาศนียบัตรที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างส่วนใหญ่ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน อาทิ ทักษะด้านภาษาอังกฤษ หรือการทดสอบความรู้วิชาชีพเฉพาะทาง ผลการวิจัยสอดคล้องกับ นงราม เศรษฐพานิช (2532) และมีนอน (Menon, 1997) ที่กล่าวว่า การได้รับการฝึกอบรมพัฒนาทักษะความสามารถในด้านต่างๆ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถต่อการปฏิบัติงานและมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และส่งผลต่อผลตอบแทนของบัณฑิต

สถาบันอุดมศึกษาต้องปลูกฝังให้บัณฑิตเน้นทักษะการวางแผน การคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เรียงลำดับความสำคัญก่อน-หลังของการทำงานต่างๆ เพื่อประหยัดเวลาในการทำงาน เพิ่มหลักสูตรที่มีการนำเสนอผลงานและนำเสนอการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาสอน เนื่องจากในสภาวะที่ตลาดแรงงานมีการแข่งขันสูง บัณฑิตที่มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยย่อมได้เปรียบซึ่งสอดคล้องกับแมคเคชี (McKeachie, 1986) ที่กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาควรจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก (Active Learning) เพราะการเรียนแบบเชิงรุกจะเป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ และสร้างองค์ความรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติในระหว่างการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่จากการปฏิบัติจริง ซึ่งดีกว่าการเรียนการสอนแบบบรรยายในด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และการนำเสนอผลงาน นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญต่อการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนิสิตนักศึกษาต่างประเทศต่างวัฒนธรรม โดยอาจเปิดโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษาระหว่างประเทศ เพื่อเตรียมรับมือกับการเปิดการค้าเสรีอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งสอดคล้องกับ ธเนศ จิตสุทธินาคร (2547) ที่กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาควรมีแนวทางการผลิตบัณฑิตโดยใช้หลักสูตรสู่ความเป็นสากล ควรเพิ่มเนื้อหาและหลักสูตรนานาชาติ และการศึกษาตามแนวทาง

พหุวัฒนธรรม รวมถึงใช้คณาจารย์จากต่างประเทศมากขึ้นหรือคณาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านการสอนและวิจัยในเวทีนานาชาติ อีกทั้งการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษา คณาจารย์ และความร่วมมือกับต่างประเทศ

แนวทางการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาดแรงงานอีกประเด็นหนึ่งที่ค้นพบจากการวิจัยคือ การใช้แนวทางการจัดอบรมหรือเชิญรุ่นพี่บัณฑิตที่มีประสบการณ์มาทำการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรื่องที่น่าย้าง (องค์กรเอกชน) มีความต้องการอาทิ การปรับตัวให้เข้ากับที่ทำงาน ซึ่งบัณฑิตที่จบใหม่จะปฏิบัติงานงานแห่งแรกไม่นานเพราะไม่มีความอดทน ควรปลูกฝังให้บัณฑิตมีความอดทนและมีความรับผิดชอบต่องาน และควรจัดให้บัณฑิตรุ่นพี่ที่มีประสบการณ์ในอุตสาหกรรมต่างๆมาบรรยายสอนเรื่องเทคนิคในการปฏิบัติงานจริงในองค์กรเอกชนสอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2551) ได้กล่าวว่าการที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดขับเคลื่อนสู่มหาวิทยาลัยระดับโลกและมีการผลิตบัณฑิตระดับชั้นนำออกมานั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดใช้ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายศิษย์เก่า ให้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัย ซึ่งเครือข่ายที่เข้มแข็งของบรรดาศิษย์เก่า (Alumni) นับเป็นเครื่องมือส่งเสริมความก้าวหน้าของการผลิตบัณฑิตระดับแนวหน้าสู่มหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างมาก จึงควรรหาแนวทางเพื่อพัฒนาเครือข่ายศิษย์เก่าในประเทศไทยให้ทัดเทียมกับต่างประเทศ

3. ด้านผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

การสำรวจค่าตอบแทนของบัณฑิตจากองค์กรภาคเอกชนพบว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จำนวน 5 สาขาวิชา สามารถเรียงลำดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากมากที่สุดไปน้อยที่สุดได้ดังนี้ 1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ 2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ 3) สาขาวิชานิติศาสตร์ 4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ และ 5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ตามลำดับ โดยสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาความรู้ ทักษะความสามารถในด้านต่างๆที่สำคัญ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2552) ที่ทำการสำรวจถึงสถานภาพการทำงานและผลตอบแทนของบัณฑิตระดับปริญญาตรีจำนวน 5,991 คน พบว่า ผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จาก 5 สาขาวิชา สาขาวิชาบริหารธุรกิจมีผลตอบแทนสูงที่สุด รองลงมาเป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ และสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ตามลำดับ

4. ด้านต้นทุนทางการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าต้นทุนทางการศึกษาในส่วนของต้นทุนทางสังคมต่อการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วยต้นทุนดำเนินการ

สัดส่วนเท่ากับร้อยละ 29-47 ของต้นทุนทางสังคม ต้นทุนลงทุนด้านค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง สัดส่วนเท่ากับร้อยละ 51-69 ของต้นทุนทางสังคม และต้นทุนลงทุนด้านค่าครุภัณฑ์สัดส่วนเท่ากับร้อยละ 1-3 ของต้นทุนทางสังคม แสดงถึงสถาบันอุดมศึกษาลงทุนไปกับงบประมาณด้านบุคลากร ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างมากกว่างบประมาณด้านค่าครุภัณฑ์ หรืออุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยีช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของบัณฑิต ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพบัณฑิตเพื่อการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศ สอดคล้องกับ วันดี ทวีศักดิ์อำไพ (2542) ที่ศึกษาต้นทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีจำแนกตามประเภทของต้นทุน พบว่าต้นทุนดำเนินการมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 38-40 ของต้นทุนทางสังคม ต้นทุนลงทุนด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างการมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 50-52 ของต้นทุนทางสังคม ในขณะที่ต้นทุนลงทุนด้านค่าครุภัณฑ์มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 3-8 ของต้นทุนทางสังคมเท่านั้น

5. ด้านอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

การศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ได้สนับสนุนอิทธิพลของการศึกษาต่อรายได้และชี้ว่าการศึกษาเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า โดยผลการศึกษาดังแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้แสดงให้เห็นแนวโน้มอัตราผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม งานวิจัยแต่ละครั้งมีวิธีการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมในขณะที่ทำการศึกษาที่แตกต่างกัน จึงอาจทำให้ไม่สามารถเห็นการเปรียบเทียบได้อย่างชัดเจนและมีผลต่อความน่าเชื่อถือของผลการศึกษา โดยผลการคำนวณอัตราผลตอบแทนที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ มีอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยที่ร้อยละ 24 – 43 ต่อปี

6. ด้านยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

งานวิจัยนี้ได้แสดงถึงยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ ที่ได้รับการพัฒนาให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำไปใช้ได้ทั้งในระดับองค์กร ระดับแผน และระดับโครงการ/กิจกรรม โดยมีการอภิปรายผลดังนี้

6.1 ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

จากผลการวิจัยด้านยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสายสังคมศาสตร์โดยอิงกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา พบว่าสถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา สนับสนุนค่าเล่าเรียนในสัดส่วนที่สูงขึ้น โดยเฉพาะสาขาวิชาที่มีอัตราผลตอบแทนอยู่ในระดับสูง เนื่องจากอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการ

อุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรจัดตั้งทุนการศึกษาและเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในระดับปริญญาตรีให้แก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ เหมวรรณ คงทอง (2550) ที่กล่าวว่าทุกสถาบันอุดมศึกษามีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาทั้งในอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลและอัตราผลตอบแทนทางสังคมอยู่ในระดับสูง ซึ่งสัดส่วนของต้นทุนทางสังคมของบัณฑิตมีสัดส่วนที่สูงกว่าต้นทุนส่วนบุคคล ผู้เข้าศึกษาควรมีสัดส่วนรับภาระต้นทุนส่วนบุคคลในสัดส่วนที่สูงขึ้นจากเดิม

6.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ

จากผลการวิจัยด้านการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ พบว่าสถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมหลักสูตรบูรณาการ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และทฤษฎีที่กว้างขวางสู่การเพิ่มโอกาสทางการแข่งขันของตลาดแรงงาน จัดโครงการผลิตบัณฑิตที่มีการบูรณาการระหว่างสาขาวิชา อาทิ นิติเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ โดยมีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสาขาวิชา ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2550) ที่ระบุว่า การศึกษาระดับปริญญาตรีมีเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและออกไปปฏิบัติงานในองค์กรต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้จุดหนึ่งที่ต้องพิจารณา คือ คุณภาพของบัณฑิต ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญกับหลักสูตรบูรณาการและสหสาขาวิชามากขึ้นตามความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม เพื่อเพิ่มศักยภาพบัณฑิตต่อการแข่งขันในตลาดแรงงาน เนื่องจากในปัจจุบันตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศมีความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชาที่หลากหลาย โดยที่สถาบันอุดมศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างบัณฑิตและสร้างองค์ความรู้ เพื่อการรองรับตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตและตลาดแรงงานในอนาคตจึงมีความสำคัญต่อทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษาในระยะยาว

6.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต

จากข้อค้นพบแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต พบว่าสถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมการนำเครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษา โดยจัดโครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อบริหารทรัพยากรภายใน

สถาบันอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีร์ศักดิ์ อุ่่นอารมย์เลิศ (2550) ที่กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการจัดกลุ่มข้อมูล มีฐานข้อมูลสถิติทางด้านระยะเวลาที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษา อัตราการลาออกกลางคัน อัตราการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตเทียบกับจำนวนนิสิตนักศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการประเมินประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาและเพื่อการวิจัยวางแผนการศึกษาในอนาคต

6.4 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

จากข้อค้นพบยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน พบว่าสถาบันอุดมศึกษาควรจัดโครงการความร่วมมือด้านการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาร่วมกับองค์กรเอกชนด้านการผลิตบัณฑิตและความต้องการของตลาดแรงงานและจัดสร้างเครือข่ายประสานงานวิจัยร่วมกับองค์กรเอกชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาถึงการผลิตบัณฑิตและความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ แก้วขวัญ ตั้งพิงศ์กุล (2555) ที่กล่าวว่า การพัฒนาศักยภาพของบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคเอกชน ซึ่งภาคเอกชนหรือผู้ใช้บัณฑิตควรมีส่วนร่วมในวิจัยและการจัดหลักสูตรการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ในขณะเดียวกันสถาบันอุดมศึกษาต้องศึกษาถึงข้อมูลภาคอุตสาหกรรม แนวโน้มและทิศทางความต้องการของตลาดแรงงานสาขาวิชาต่างๆในอนาคต โดยประเทศสิงคโปร์เป็นต้นแบบที่ดีของการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน ทำให้ดัชนีความสามารถในการแข่งขันในตลาดแรงงานระดับนานาชาติของประเทศสิงคโปร์อยู่ในระดับที่สูงมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์: การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในการวางแผนการผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และบริหารงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาในการผลิตบัณฑิตสู่ประโยชน์สูงสุด ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า จากการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 บัณฑิตของประเทศจะต้องเตรียมความพร้อมทักษะในหลายด้านต่อการแข่งขันในตลาดแรงงาน ทั้งในเรื่องของภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ รวมทั้งความทันสมัยทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาควรจัดโครงการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแก่บัณฑิตจากคณาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยการฝึกอบรมและเน้นการปฏิบัติเป็นหลัก และจัดตั้งสถาบันพัฒนาความรู้ภาษาต่างประเทศเฉพาะทาง โดยเน้นการประยุกต์ใช้ภาษาต่างประเทศกับการปฏิบัติงานจริงในองค์กรเอกชน

2. สถาบันอุดมศึกษาควรสอดแทรกทักษะความสามารถที่จำเป็นต่อบัณฑิตในการปฏิบัติงานเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอน อาทิ ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีม การวางแผนงานร่วมกับผู้อื่น

3. สถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการสร้างระบบการให้คำปรึกษาทางวิชาการและความรู้ทั่วไปแก่บัณฑิต อาทิ แนวทางการเติบโตในสายงานหรืออาชีพในแต่ละสาขาวิชาหรือแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคต

4. สถาบันอุดมศึกษาควรเชิญนายจ้างและศิษย์เก่าที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนมาสัมมนาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

5. จากผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลให้ผลตอบแทนสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเป็นจำนวนมาก ซึ่งพบว่าการลงทุนทางการศึกษามีความคุ้มค่าในการลงทุนมากทั้งต่อดัชนีของตนเองและต่อสังคม แม้ว่าบัณฑิตจะเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของสาขาวิชาใดหรือสถาบันอุดมศึกษาแห่งใดก็ตาม ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษา ภาครัฐรวมถึงทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายและมาตรการส่งเสริมการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแก่ผู้ที่อยู่ในวัยเรียนและประชาชนทั่วไปที่อยู่ในกำลังแรงงาน เพื่อให้เป็นแรงงานที่มีคุณภาพ เนื่องจากการศึกษาถือเป็นรากฐานที่สำคัญของประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมถึงเป็นการลงทุนที่มีความคุ้มค่าต่อผู้เข้าศึกษาและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วย

6. สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการระหว่างศาสตร์ความรู้จากหลากหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน อาทิ เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ บริหารรัฐกิจ นิติเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น เพื่อเพิ่มโอกาสให้กับบัณฑิตและตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต

7. ยุทธศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยในครั้งนี้ เป็นผลมาจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งสามารถนำยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม โดยให้สอดคล้องกับบริบทของสถาบัน

8. สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สะท้อนคุณสมบัติของบัณฑิตที่ตลาดแรงงานต้องการ โดยทำการจัดประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจระหว่างผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษากับฝ่ายปฏิบัติการ รวมทั้งประสานกำกับติดตาม และสนับสนุนให้ดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์: การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาในสาขาวิชาอื่นๆ ในสายสังคมศาสตร์ อาทิ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาประวัติศาสตร์ หรือทำการศึกษาในสายวิทยาศาสตร์เพื่อสามารถศึกษาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาระหว่างสาขาวิชาหรือสาขาวิชาได้

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนที่ครอบคลุมทั้งในกรุงเทพมหานครและในภูมิภาคต่างๆ เพื่อสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภาคภูมิศาสตร์ของประเทศ

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตปริญญาตรีสาขาต่างๆ ได้แก่ สายมนุษยศาสตร์ สายวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยใช้ข้อมูลจากมุมมองที่หลากหลายจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

4. เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินเท่านั้น หากมีการรวมผลตอบแทนที่มีใช้ตัวเงินด้านอื่นๆ (Non-Monetary Benefit) เช่น โอกาสในการเรียนต่อระดับสูงเพิ่มขึ้นหรือโอกาสการเป็นหัวหน้างาน การค้นคว้าวิจัยและสร้างองค์ความรู้นวัตกรรม ตลอดจนการสร้างประโยชน์โดยรวมแก่ประเทศชาติและสังคมโดยรวมด้วยแล้วจะทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสังคมมีค่าสูงขึ้นมากและจะสูงกว่าอัตราผลตอบแทนต่อบุคคล ดังนั้นควรมี

การศึกษาถึงผลตอบแทนที่มีใช้ตัวเงิน โดยเฉพาะในประเภทผลตอบแทนภายนอก (Externalities) ที่ได้รับจากการศึกษาเพื่อให้สะท้อนต้นทุนและผลประโยชน์ที่แท้จริงและสามารถนำไปวางแผนการศึกษาต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ข้อมูลทั่วไป นิสิตระดับปริญญาตรีภาค
ปกติ ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2554. [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา: <http://edservice.oop.swu.ac.th/Default.aspx?tabid=3749> [2555, กันยายน 21]

กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาเหมาจ่าย
สำหรับนิสิตปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2555. [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา:
<http://edservice.oop.swu.ac.th/Default.aspx?student/tuition.pdf> [2555, กรกฎาคม 29]

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. การคิดเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ชักเชสมิเดีย, 2549.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. ฮาร์วาร์ดแบบอย่างเครือข่ายศิษย์เก่าเข้มแข็ง. [ออนไลน์]. 2551.
แหล่งที่มา: <http://oknation.net/blog/kriengsak/2008/02/16/entry-2> [2555, มิถุนายน 9]

แก้วขวัญ ตั้งติพงษ์กุล. วิฤติแรงงานไทย. วารสารเศรษฐศาสตร์ ตลาดวิชา (ธันวาคม
2555).

จรรยาภรณ์ พานิชเจริญนาม. การวิเคราะห์ต้นทุนและทางเลือกในการลดต้นทุน สำหรับโปรแกรม
ระดับปริญญาตรีของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย.
วิทยานิพนธ์ปริญญาคุฎิบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2540.

จินตนา บุญบงการ และณัฐพันธ์ เขจรนนันท์. การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น,
2546.

ชัยยุทธ ปัญญาสวัสดิ์สุทธิ. ทูมมนุษย์กับผลตอบแทนทางการศึกษา. การสัมมนาวิชาการประจำปี
2551. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและมูลนิธิ
สถาบันการวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, กรุงเทพฯ: 2551.

ณรงค์ อุ่ยนอง. ยุทธศาสตร์การผลิตครูตามมาตรฐานวิชาชีพของมหาวิทยาลัยราชภัฏ: กรณี
ศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุฎิบัณฑิต, สาขาวิชา
อุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. ยอดกลยุทธ์การบริหารสำหรับองค์กรยุคใหม่. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2544.
- เดชา บุญมาสุข. การวิเคราะห์ต้นทุนทางการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสงฆ์ของ
ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2546.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สรุปข้อมูลรายบริษัท/หลักทรัพย์. [ออนไลน์].2554.
แหล่งที่มา: <http://www.set.or.th/set/commonslookup.do?language=th&country=TH>
[2554, กุมภาพันธ์ 14]
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สรุปสถิติสำคัญของตลาดหลักทรัพย์. [ออนไลน์]. 2550.
แหล่งที่มา: www.set.or.th/th/market_statistics.html [2553, กันยายน 24]
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. การวางแผนเชิงกลยุทธ์. สำนักนายกรัฐมนตรี, กรุงเทพฯ: 2539.
- ทิตยา สุวรรณะชญ. สังคมวิทยา (Sociology). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2527.
- ธงชัย สันติวงษ์. การวางแผนเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2540.
- ชเนศ จิตสุทธภากร. การพัฒนากลยุทธ์การจัดการโปรแกรมนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษา
ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2547.
- ธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ. การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลตอบแทนของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์/
ศึกษาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- นงราม เศรษฐพานิชและคณะ. ค่าใช้จ่ายและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของ
สถาบันอุดมศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติโครงการประสิทธิภาพ
ของการผลิตบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา, กรุงเทพฯ: 2532.
- นภาพร อติวานิชยพงศ์. สำนักคิดทางสังคมศาสตร์. สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร, มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2550.
- นราธิป พงศ์ประพันธ์, พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่น. สังคมศาสตร์คืออะไร. สังคมศาสตร์ปริทัศน์
ฉบับครบรอบ 30 ปี, 2529.

นิธิมาศ ภูริปริญญา. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ทางการศึกษาในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเงิน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.

นุชวดี พวงสำลี. กาง 8 ยุทธศาสตร์ยกคุณภาพอุดมศึกษาไทย. [ออนไลน์]. 2551. แหล่งที่มา: <http://news.swu.ac.th/newsclips/doc/20052293.doc> [2554, มกราคม 5]

ประพันธ์ ธรรมไชย. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาศิลปศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ของครูในสหวิทยาลัยล้านนา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2536.

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ. บทบาทและสัมฤทธิ์ผลของสถาบันอุดมศึกษาของไทยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, กรุงเทพฯ: 2530.

ฝ่ายสำนักทะเบียน มหาวิทยาลัยรังสิต. ข้อมูลทั่วไป: จำนวนนักศึกษาพันสภาพ ปีการศึกษา พ.ศ. 2554. [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา: <http://registrar.rsu.ac.th/mainReguUnderGrad.aspx#1/student/statistics> [2555, กันยายน 21]

ฝ่ายทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. ข้อมูลสถิติอื่นๆของนิสิตปริญญาตรีภาคปกติ ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2554. [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา: <http://www.dpu.ac.th/register.statistics/page.php?id=7314> [2555, กันยายน 21]

พรชูลี อาชวอำรุง. แนวทางการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการอุดมศึกษา: รูปแบบการจัดกลุ่มอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพปัจจุบัน. ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ: 2543.

พิเชศ เจษฎาฉัตร. ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารทรัพยากรการศึกษา. หน่วยที่ 4 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2541.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ผลการสำรวจผู้สำเร็จการศึกษาและสถานภาพการได้งานทำของบัณฑิตระดับปริญญาตรี. วารสารมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ: 2552.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ระดับคุณภาพเพื่อการยอมรับ. [ออนไลน์]. 2551. แหล่งที่มา: <http://stat.kmutnb.ac.th/e-learning/ExpertSystem/Glossary.html> [2554, สิงหาคม 12]

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. อัตราค่าเล่าเรียนหลักสูตรปริญญาตรีภาคปกติ ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2555. [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา: http://www.dpu.ac.th/admissions55/credit_fee.html [2555, สิงหาคม 5]

มหาวิทยาลัยรังสิต. อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาเหมาจ่าย สำหรับนิสิตปริญญาตรีภาคปกติ ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2555. [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา: <http://www2.rsu.ac.th/info/admissions-fee> [2555, สิงหาคม 2]

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา. การศึกษาค่าใช้จ่ายต่อนิสิตส่วนที่เป็นงบดำเนินการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลาปีการศึกษา 2532. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา, 2533.

วราพรรณ มีเฟื่องศาสตร์. อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา: กรณีศึกษาผู้จบปริญญาโทสาขาบริหารธุรกิจจากมหาวิทยาลัยในประเทศ และมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเงิน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคณะ. การวางแผนกลยุทธ์: ศิลปะการกำหนดแผนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ: อินโนกราฟฟิกส์, 2546.

วันดี ทวีศักดิ์อำไพ. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์: กรณีศึกษานิสิตคณะเกษตรและนิสิตคณะเศรษฐศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเงิน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

วิจิตร ศรีสอาน. ข่าวสำนักนายกรัฐมนตรี. [ออนไลน์]. 2550. แหล่งที่มา: http://www.moe.go.th/websm/news_apr07/news_apr163.html [2553, มีนาคม 20]

วิจิตร ศรีสอาน. ความเป็นมาและพัฒนาการของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของไทย. สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, กรุงเทพฯ: 2545.

วิจิตร ศรีสอาน. ข่าวการศึกษา. [ออนไลน์]. 2550. แหล่งที่มา: <http://campus.eduzones.com/news-1-1-42838.html> [2553, สิงหาคม 20]

วิทยา ศิริพันธ์วัฒนา. อัตราผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษาในมหาวิทยาลัย
เศรษฐศาสตร์: กรณีศึกษา คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะเศรษฐศาสตร์.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเงิน คณะเศรษฐศาสตร์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

ศิริชัย กาญจนวาสี. **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม.** สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 กรุงเทพฯ: 2544.

ศุภชัย พานิชภักดิ์. **อัตราผลตอบแทนที่เปลี่ยนแปลงในการลงทุนในการศึกษา.** ธนาคารแห่ง
 ประเทศไทย, กรุงเทพฯ: 2518.

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. **การบริหารเชิงกลยุทธ์.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์,
 2543.

สมศรี อ่ำสำอางค์. **คุณภาพบัณฑิตของโรงเรียนนายเรืออากาศตามการรับรู้ของอาจารย์โรงเรียน
 นายเรืออากาศและผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
 สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

สำนักงานการทะเบียนและประมวลผล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **รายงานจำนวนนิสิตพื้นสภาพ
 ระดับปริญญาตรีภาคปกติ ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2554.** [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา:
http://www.reg.chula.ac.th/student.statistics/reg_statistic_all.pdf [2555, กันยายน 21]

สำนักงานการทะเบียนและประมวลผล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **อัตราค่าเล่าเรียนสำหรับนิสิต
 ชาวไทย แบ่งตามระดับการศึกษา ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2540-2555.** [ออนไลน์].
 2555. แหล่งที่มา: <http://www.reg.chula.ac.th/fee1.html> [2555, กรกฎาคม 25]

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **แผนการศึกษาแห่งชาติ(พ.ศ.2545-2559).** สำนัก
 นโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,
 กรุงเทพฯ: 2552.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. **กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.
 2551-2565).** กลุ่มสารนิเทศ สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา, กรุงเทพฯ: 2550.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. **จดหมายข่าวสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.**
 กลุ่มสารนิเทศ สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา, กรุงเทพฯ: 2554.

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. กลุ่มสารนิเทศ สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา, กรุงเทพฯ: 2552.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. สถิติบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2552. กลุ่มสารนิเทศ สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา, กรุงเทพฯ: 2552.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด (พ.ศ. 2555-2559). สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, กรุงเทพฯ: 2554.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สรุปผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร เดือนธันวาคม พ.ศ. 2553. [ออนไลน์].2554.แหล่งที่มา: <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/service/lfs53/report Dec.pdf> [2554, มกราคม 6]
- สำนักงานสารสนเทศนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. รายงานข้อมูลนิสิตพื้นสภาพ ระดับปริญญาตรีภาคปกติ ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2554. [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา: https://regis.ku.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=251:2012-06-27-09-02-03&catid=54:2012-04-23-03-47-37&Itemid=126 [2555, กันยายน 21]
- สำนักงานสารสนเทศนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาเหมาจ่าย สำหรับนิสิตปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2546-2555. [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา: <http://www.registrar.ku.ac.th/node/257> [2555, กรกฎาคม 29]
- สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. จำนวนนักศึกษาพื้นสภาพ ระดับปริญญาตรีภาคปกติ ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2554. [ออนไลน์].2555.แหล่งที่มา: http://web.reg.tu.ac.th/registrar/_link/_0_txt/stat/541_s5.pdf [2555, กันยายน 21]
- สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาชั้นปริญญาตรี โครงการปกติแบบเหมาจ่ายประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2555. [ออนไลน์].2555. แหล่งที่มา: http://www.reg.tu.ac.th/registrar/_link/_5_student/bstud/pdf/ba_total_fee_55.pdf [2555, กรกฎาคม 26]
- ศิวิมล ชนะผลเลิศ. วิวัฒนาการของหลักการอุดมศึกษาในสมัยรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

สุวิมล วงศ์สิงห์ทอง. ความสอดคล้องของบัณฑิตเทคโนโลยีสารสนเทศไทยกับความต้องการของผู้ประกอบการ. วารสารร่วมพฤษภ ปีที่ 28 ฉบับที่ 2 (กุมภาพันธ์-พฤษภาคม), 2553.

เหมวรรณ คงทอง. อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ : กรณีศึกษา คณะเศรษฐศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเงิน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.

อรพิน ศิริสัมพันธ์. กรอบการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ด้านการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

อัมเรศ เนตาสีหิ. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ สำหรับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.

อุทุมพร จามรมาน. การวิเคราะห์เนื้อเรื่อง. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย 1 (พฤษภาคม-สิงหาคม), 2529.

อุบลรัตน์ เห็นประเสริฐ. อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเงิน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.

ภาษาอังกฤษ

Becker, G.S. **Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis with Special Reference to Education.** Chicago: The University of Chicago Press, 1992.

Blaug, M. **The Rate of Return to Investment in Education in Thailand.** Bangkok, National Education Council, 1971.

Certo, C., and Peter, P. **Strategic Management: Concept and Cased.** New York: McGraw-Hill, 1991.

Codex General Guideline. **General Guideline on Sampling.** [Online]. 2004. Available from : http://www.codexalimentarius.net/download/standards/10141/CXG_050e.pdf [2011, August 12]

Cohn, E., and Geske, T.G. **The Economics of Education.** 3rd Edition. Cambridge Massachusetts: A Subsidiary of Haper & Row Publishers Inc, 1990.

Daly, A., and Lewis, P. **The Private Rate of Return to an Economics Degree in Australia: An Update.** Faculty of Business and Government Paper, University of Canberra, 2010.

Falkinger, J., and Zweimuller, J. **Learning for Employment, Innovation for Growth.** CEPR , Discussion Papers, 1998.

Kiker, B.F. **The Historical Roots of the Concept of Human Capital.** in Ronald Wykstra (Ed.), Economic Development and Human Capital Formation. The Journal of Developing Areas 3, 1966.

Krippendorff, K. **Content Analysis: An Introduction to Its Methodology.** California State Publication, 1980.

Maani, S. **Private and Public Returns to Investments in Secondary and Higher Education in New Zealand Over Time: 1981-1996.** Treasury Working Paper, 99/2, 1999.

Mackenzie, N. **A Guide to the Social Sciences.** Amazon Publication, Inc. California, 1966.

- Mckeachie, D. **Teaching and Learning in the College Classroom: A Review of the Research Literature.** Ann Arbor: Regents of the University of Michigan, 1986.
- Menon, M.E. **Perceived Rates of Return to Higher Education in Cyprus.** Economics of Education Review 16, 1997.
- Nisbet, R. A. **The Social Philosophers 3rd Edition.** New York: Oxford University Press, 1993.
- Psacharopoulos, G. **The Profitability of Investment in Education: Concepts and Methods.** HCO Working Papers, 1995.
- Psacharopoulos, G., and Patrinos, H. **Return to Investment in Education: A Further Update.** World Bank Policy Research Working Paper, 2002.
- Seligman, C. G. **The Social Science Encyclopedia 2nd Edition.** The Emerald Group Publishing Limited, 1930.
- Siphambe, K. H. **Rates of Return to Education in Botswana.** Economics of Education Review 19, 2000.
- Smith, A. **The Wealth of Nations.** New York: Modern Library, 1937.
- Smith, A. **An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations.** [Online]. 1776. Available from : <http://www.adamsmith.org/smith/won-index.htm> [2010, January 12]
- Wikipedia. **Albert S. Humphrey History.** [Online]. 2010. Available from: http://en.wikipedia.org/wiki/Albert_S_Humphrey [2010, July 25]
- Wright, P., Reingle, C.D., and Kroll, M.J. **Strategic Management: Text and Case.** Massachusetts: Allyn and Bacon, 1992.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1.รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย จำนวน 6 ท่าน มีรายชื่อดังนี้

1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.พิสมัย จารุจิตติพันธ์	อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิษณุ เกษภูณัตร์	อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม	อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
1.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
1.5 อาจารย์ ดร.รัชพันธุ์ เขยจิตร	อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
1.6 ดร.สุภาพร โกเฮงกุล	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.)

2. รายชื่อผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนที่ให้สัมภาษณ์จำนวน 9 ท่านมีรายชื่อดังนี้

2.1 คุณอดิศร สมานินันท์	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลอาวุโส
บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
2.2 คุณไพบุลย์ ธนวิฆมงคล	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล
บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)
2.3 คุณรัมภา ภู่อุ่ม	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล
บริษัท ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน)
2.4 คุณธวัชชัย ศรีสุรพันธ์	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล
บริษัท หลักทรัพย์บัวหลวง จำกัด (มหาชน)
2.5 คุณกานต์วี โกไสยกานนท์	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล
บริษัท หลักทรัพย์ภัทร จำกัด (มหาชน)
2.6 คุณวัลลภา พูลทรัพย์	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล
บริษัท ไรมอน แลนด์ จำกัด (มหาชน)
2.7 คุณณกฤศ ธนะโชติศิริ	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล
บริษัท ซีเฟรชอินค์สตรี จำกัด (มหาชน)
2.8 คุณเอกบดินทร์ สิงห์กรี	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล
บริษัท ยูเอ็มเอส จำกัด (มหาชน)
2.9 คุณพร้อมภักตร์ การุณย์รวงศ์	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล
บริษัท หลักทรัพย์ยูโอบี เคย์เฮียน จำกัด
(มหาชน)

3.รายชื่อผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนที่ให้สัมภาษณ์จำนวน 9 ท่านมีรายชื่อดังนี้

3.1 คุณอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่
บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
3.2 คุณคนุชา สิมะเสถียร	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่
บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)
3.3 คุณนิลนา กอประพันธ์	ผู้อำนวยการศูนย์ธุรกิจระหว่างประเทศ
บริษัท ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน)
3.4 คุณกำธร ศิลาอ่อน	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่
บริษัท หลักทรัพย์บัวหลวง จำกัด (มหาชน)
3.5 คุณอิทธิพล พุ่มซ้อน	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่
บริษัท หลักทรัพย์ภัทร จำกัด (มหาชน)
3.6 คุณกิตติศักดิ์ ศรีวงศ์	ประธานบริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่
บริษัท ไรมอน แลนด์ จำกัด (มหาชน)
3.7 คุณณฤทธิ์ เจียอาภา	ประธานบริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่
บริษัท ซีเฟรชอินค์สตรี จำกัด (มหาชน)
3.8 คุณวิชาย ชื่นสุขสวัสดิ์	ประธานบริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่
บริษัท ยูเอ็มเอส จำกัด (มหาชน)
3.9 คุณเพ็ญประภา เดชะราช	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่
บริษัท หลักทรัพย์ยูโอบี เคย์เฮียน จำกัด
(มหาชน)

4.รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 ท่านมีรายชื่อดังนี้

4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร วัชชวัลคุ	คณบดีคณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4.2 รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ ไชยโส	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4.3 ศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ เอกบุตร	คณบดีคณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
4.4 รองศาสตราจารย์ ดร.เรณู สุขารมณ์	คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4.5 รองศาสตราจารย์ ดร.อุปลักษณ์ สายแสงจันทร์	คณบดีคณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
4.6 อาจารย์ ดร.วรรณวิภางค์ มานะโชติพงษ์	อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4.7 อาจารย์ ดร.รัชพันธุ์ เขยจิตร	อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4.8 อาจารย์ ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว	อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
4.9 อาจารย์ ดร.ศศิวิมล วรณศิริ	อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
4.10 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ กู้เจริญประสิทธิ์	อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4.11 คุณศิริระวิทย์ คลี่สุวรรณ	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและแผน
ผลิตบัณฑิต สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา
4.12 คุณพรสวรรค์ วงษ์ไกร	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน
ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา

5.รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์ จำนวน 9 ท่าน มีรายชื่อดังนี้

5.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร วัชชวัลคุ	คณบดีคณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
5.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5.3 ศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ เอกบุตร	คณบดีคณะนิติศาสตร์ปรีดี พนมยงค์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
5.4 รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริ ชัยเสรี	คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5.5 รองศาสตราจารย์ ดร.อุปลักษณ์ สายแสงจันทร์	คณบดีคณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
5.6 คุณศิริระวิทย์ คลี่สุวรรณ	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและแผนผลิตบัณฑิต
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
5.7 คุณอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ปตท.
จำกัด (มหาชน)
5.8 คุณนิลนา กอประพันธ์	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ธนาคาร
ชนชาติ จำกัด (มหาชน)
5.9 คุณณฤทธิ์ เกียรติอาภา	ประธานบริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่
บริษัท ซีเฟรชอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)

ภาคผนวก ข

จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ แยกตามสถาบันอุดมศึกษาและสาขาวิชา

ตารางที่ ข-1 จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ภาคปกติ ประจำปีการศึกษา พ.ศ.
2555 แยกตามสถาบันอุดมศึกษาและสาขาวิชา

หน่วย: คน

สถาบันอุดมศึกษา	รัฐศาสตร์	ครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์	นิติศาสตร์	เศรษฐศาสตร์	บริหารธุรกิจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	640	793	634	601	687
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	589	-	618	579	597
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	509	609	-	681	595
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	438	574	-	437	460
มหาวิทยาลัยรังสิต	-	-	468	490	491
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	436	-	464	382	424

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชน

ตารางที่ ก-1 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่จำนวน 3 แห่ง

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 1	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 2	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3	ผลการวิเคราะห์
1. ปัจจัยที่นำมาเป็นแนวทางในการคัดเลือกบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เข้ามาปฏิบัติงานในองค์กรของท่าน	ความรู้และประสบการณ์ทำงานตรงกับตำแหน่งงานที่เปิดรับความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ (คะแนน TOEIC ผ่านเกณฑ์) และระบบความคิด	สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน มนุษยสัมพันธ์ คอมพิวเตอร์ และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจขององค์กร	ความรู้ตรงกับสายงานที่เปิดรับ ประสบการณ์ตรงกับหน้าที่และลักษณะงาน ผลการศึกษา ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	ความรู้และประสบการณ์ทำงานตรงกับตำแหน่งงานที่เปิดรับ ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ ผลการศึกษามากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ระบบความคิดการแก้ไขปัญหา และความรับผิดชอบต่องาน
2. ปัญหาและอุปสรรคในการคัดเลือกบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในองค์กรของท่าน	บัณฑิตจำนวนมากทำการสมัครงานเข้ามาโดยคุณสมบัติไม่ตรงตามที่กำหนด เช่น สาขาวิชาไม่ตรงกับตำแหน่งที่เปิดรับ คะแนนภาษาอังกฤษ และเกรดเฉลี่ยไม่ถึงเกณฑ์	บัณฑิตสมัครงานเข้ามาโดยคุณสมบัติไม่ครบตามที่กำหนดเอาไว้ จึงเสียเวลาในการคัดเลือกบัณฑิตเข้าร่วมงาน	ประสบการณ์ไม่ค่อยตรงกับตำแหน่งงานที่เปิดรับ แต่สมัครเข้ามาเป็นจำนวนมาก ซึ่งเสียเวลาคัดเลือก	บัณฑิตจำนวนมากทำการสมัครงานเข้ามาโดยคุณสมบัติไม่ตรงตามที่กำหนด เช่น สาขาวิชาไม่ตรงกับตำแหน่งที่เปิดรับ คะแนนภาษาอังกฤษ (TOEIC) ไม่ถึงเกณฑ์ เกรดเฉลี่ยไม่ถึงเกณฑ์ ทำให้เสียเวลาในการคัดเลือก
3. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่ท่านรับเข้าร่วมงานในองค์กรสามารถปฏิบัติงานได้ทันทีหรือไม่และในกรณีที่บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ไม่สามารถทำงานได้ทันที องค์กรมีการฝึกอบรมหรือทดลองงานก่อนหรือไม่	บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้ทันที โดยองค์กรมีระยะเวลาการทดลองงานจำนวน 180 วัน	บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้ทันที โดยองค์กรมีระยะเวลาการทดลองงานจำนวน 120 วัน	บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้ทันที โดยองค์กรมีระยะเวลาการทดลองงานจำนวน 90 วัน	บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้ทันที โดยองค์กรมีระยะเวลาการทดลองงานจำนวน 90 วัน (1 บริษัท) จำนวน 120 วัน (1 บริษัท) และจำนวน 180 วัน (1 บริษัท)

ตารางที่ 1-1 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่จำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 1	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 2	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3	ผลการวิเคราะห์
4. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในภาพรวมมีทักษะความสามารถเหล่านี้ในระดับใด	ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ การประยุกต์ความรู้มาใช้ในการทำงาน การวิเคราะห์แก้ไขปัญหา และมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศและความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง	ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คอมพิวเตอร์ การประยุกต์ความรู้มาใช้ในการทำงาน การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา และมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง	ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับมาก ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ การประยุกต์ความรู้มาใช้ในการทำงาน การวิเคราะห์แก้ไขปัญหาและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง	บัณฑิตในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่มีทักษะความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์และมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การประยุกต์ความรู้ในการทำงาน การวิเคราะห์แก้ไขปัญหาและนำเสนอผลงานอยู่ในระดับปานกลาง
5. องค์กรของท่านมีการจัดอบรมหลักสูตรสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์อะไรบ้าง จำนวนกี่ครั้งต่อปี และหัวข้ออบรมประกอบด้วยอะไรบ้าง	อบรมหลักสูตรด้านมนุษยสัมพันธ์ การบริการที่เป็นเลิศและอบรมความรู้เฉพาะทางอย่างละ 1 ครั้งต่อปี	อบรมหลักสูตรด้านการบริการที่เป็นเลิศ การทำงานเป็นทีม และอบรมความรู้เฉพาะทางอย่างละ 1 ครั้งต่อปี	อบรมหลักสูตรด้านการบริการที่เป็นเลิศ การทำงานเป็นทีม กิจกรรมกลุ่มและอบรมความรู้เฉพาะทางอย่างละ 1 ครั้งต่อปี	อบรมหลักสูตรด้านมนุษยสัมพันธ์ การบริการที่เป็นเลิศ การทำงานเป็นทีม และอบรมความรู้เฉพาะทางอย่างละ 1 ครั้งต่อปี
6. บัณฑิตสายสังคมศาสตร์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรมีผลการปฏิบัติงานในภาพรวมเป็นที่พึงพอใจต่อนายจ้างหรือไม่ มีมนุษยสัมพันธ์และทักษะทางสังคมที่ดีต่อผู้อื่นหรือไม่ ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร	บัณฑิตมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมาก มีทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี	บัณฑิตมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน	บัณฑิตมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกว่าบัณฑิตสายวิทยาศาสตร์ มีความอดทน สู้งานและช่วยเหลือกันดี	บัณฑิตในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่มีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจ มีมนุษยสัมพันธ์ดีต่อทุกคน ช่วยเหลือในการทำงานได้ดี

ตารางที่ ค-1 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่จำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 1	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 2	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3	ผลการวิเคราะห์
7. ท่านคิดว่าแนวทางสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตผู้ตลาดแรงงาน เพื่อยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิต ควร มีแนวทางอย่างไร	ภาษาต่างประเทศ ซึ่งนอกจากภาษาอังกฤษแล้ว อาจเพิ่มภาษาที่สาม อาทิ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น เนื่องจากองค์กรมีการเจาะตลาดไปยังต่างประเทศมากขึ้น และบัณฑิตควรไปทดสอบประกาศนียบัตร (Certificate) ที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างส่วนใหญ่ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน อาทิ ทักษะด้านภาษาอังกฤษ (TOEIC ,TOEFL ,IELT ,CU-TEP) หรือการทดสอบความรู้วิชาชีพเฉพาะทาง เช่น Single License, CFA เป็นต้น	สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์และการจัดการระบบความคิดและนวัตกรรมใหม่ให้ทันต่อกระแสโลกาภิวัตน์รวมถึงการประยุกต์ความรู้ ทฤษฎี มาใช้กับการปฏิบัติงานจริงในองค์กร	สถาบันอุดมศึกษาควรสอนให้บัณฑิตเรียนรู้คู่กันระหว่างทฤษฎีกับภาคปฏิบัติไปพร้อมกัน ฝึกความอดทนแก่บัณฑิตในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ควรพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์และเพิ่มทักษะการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาเบื้องต้นต่อการทำงาน	ภาษาต่างประเทศ ซึ่งนอกจากภาษาอังกฤษแล้ว อาจเพิ่มภาษาที่สาม อาทิ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น เนื่องจากองค์กรมีการเจาะตลาดไปยังต่างประเทศมากขึ้น ควรพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์และการจัดการระบบความคิดและนวัตกรรมใหม่ให้ทันต่อกระแสโลกาภิวัตน์ รวมถึงการประยุกต์ความรู้ ทฤษฎี มาใช้กับการปฏิบัติงานจริงในองค์กร นอกจากนี้แนะนำให้บัณฑิตไปทดสอบความรู้หรือประกาศนียบัตรที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างส่วนใหญ่ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน อาทิ ทักษะด้านภาษาอังกฤษ (TOEIC ,TOEFL ,IELT ,CU-TEP) หรือการทดสอบความรู้วิชาชีพเฉพาะทาง เช่น สาขาการเงิน(Single License, CFA) เป็นต้น
8. คุณ สมบัติ ของ บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่ท่านมีความต้องการเป็นพิเศษ ประกอบด้วยอะไรบ้าง	ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าสำเร็จการศึกษาแล้วก็ตาม ผู้งานและต้องการบัณฑิตที่อยากเรียนรู้งาน ช่วยพัฒนาองค์กรไปสู่เป้าหมาย	รู้จักปรับตัวเนื่องจากสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา บัณฑิตควรปรับตัวให้ทันต่อสภาพแวดล้อมและสภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้น	บัณฑิตควรมีทักษะพื้นฐานที่พร้อมต่อการทำงาน อาทิ ภาษาต่างประเทศ การทำงานเป็นทีม และคอมพิวเตอร์ รวมถึงควรมีจิตอาสา อยู่ในตัวเอง	ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆอย่างต่อเนื่องแม้ว่าสำเร็จการศึกษาแล้วก็ตาม ผู้งานและต้องการบัณฑิตที่อยากเรียนรู้งาน ช่วยพัฒนาองค์กรไปสู่เป้าหมาย รู้จักปรับตัวเนื่องจากสังคมและเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา บัณฑิตควรปรับตัวให้ทันต่อสภาพแวดล้อมและสภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้น รวมทั้งบัณฑิตควรมีทักษะพื้นฐานที่พร้อมต่อการทำงาน อาทิ ภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์

ตารางที่ ๑-1 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่จำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 1	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 2	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3	ผลการวิเคราะห์
9. โปรดเรียงลำดับสาขาวิชา ในสายสังคมศาสตร์ที่ทาง องค์กรของท่านมีความต้อง การบัณฑิตระดับปริญญาตรี จากมากที่สุดไปน้อยที่สุด	(1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (การเงิน/ การบัญชี) (2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (เศรษฐศาสตร์การเงิน/ธุรกิจ) (3) สาขาวิชานิติศาสตร์ (4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	(1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (การเงิน/ การบัญชี) (2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (3) สาขาวิชานิติศาสตร์ (กฎหมาย ธุรกิจ) (4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	(1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (การเงิน/การบัญชี) (2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (3) สาขาวิชานิติศาสตร์ (4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์	(1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (การเงิน/การบัญชี) (2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (เศรษฐศาสตร์ การเงิน และเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) (3) สาขาวิชานิติศาสตร์ (กฎหมายธุรกิจ) (4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์
10. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญา ตรีสายสังคมศาสตร์ใน ปัจจุบันมีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่ สำคัญอะไรบ้าง	จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการสูง มนุษยสัมพันธ์ดี จุดอ่อน คือ ขาดการประยุกต์ทฤษฎี และความรู้มาใช้กับงานที่บัณฑิต กำลังปฏิบัติงานอยู่ โอกาส คือ บางสาขาวิชาเป็นวิชาชีพ เฉพาะทาง มีการแข่งขันไม่สูงมาก นัก เช่น การบัญชีหรือกฎหมายธุรกิจ อุปสรรค คือ มีการผลิตบัณฑิตสาย สังคมศาสตร์จำนวนมากเกินความ ต้องการของตลาดแรงงาน	จุดแข็ง คือ ความรู้และทฤษฎีแน่น จุดอ่อน คือ ไม่สามารถประยุกต์ทฤษฎี และความรู้มาใช้กับการทำงาน โอกาส คือ อุตสาหกรรมในประเทศ กำลังเติบโต ตลาดแรงงานต้องการ บัณฑิตมากขึ้น อุปสรรค คือ อนาคตมีการเคลื่อนย้าย ตลาดแรงงานอย่างเสรีทำให้การแข่ง ขันสูงขึ้น	จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการสูง มนุษยสัมพันธ์ดี จุดอ่อน คือ ขาดความคิดสร้าง สรรค์และการแก้ไขปัญหา โอกาส คือ บางสาขาวิชาเป็นวิชา ชีพเฉพาะทาง ทำให้การแข่งขันไม่ สูงมากนัก อุปสรรค คือ มีการผลิตบัณฑิตสาย สังคมศาสตร์เกินความต้องการของ ตลาดแรงงาน	จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการสูง มนุษย สัมพันธ์ดี จุดอ่อน คือ ขาดการประยุกต์ทฤษฎีและความรู้ มาใช้กับงานที่บัณฑิตกำลังปฏิบัติงานอยู่ และ เรื่องความคิดสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหา โอกาส คือ บางสาขาวิชาเป็นวิชาชีพเฉพาะทาง มีการแข่งขันไม่สูงมากนัก เช่น การบัญชีหรือ กฎหมายธุรกิจ อุปสรรค คือ มีการผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ จำนวนมากเกินความต้องการของตลาด แรงงาน ทำให้บัณฑิตส่วนใหญ่ตกงาน และอนาคตมีการ เคลื่อนย้ายตลาดแรงงานอย่างเสรีทำให้การ แข่งขันสูงขึ้น

ตารางที่ ค-1 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่จำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 1	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 2	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3	ผลการวิเคราะห์
<p>11.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน</p>	<p>พัฒนาทักษะความสามารถตลอดเวลา ทางสถาบันอุดมศึกษาควรเสนอแนะแนวทางการเพิ่มโอกาสของการเข้าสมัครงานของบัณฑิต โดยจัดอบรมวิชาต่างๆ เพื่อให้บัณฑิตเข้าทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆ เช่น สายการเงิน/บัญชี/เศรษฐศาสตร์ อาจจัดอบรมหลักสูตร CISA/CFA หรือสาขานิติศาสตร์อาจจัดอบรมหลักสูตรการสอบเนติบัณฑิตหรืออาจจัดอบรมหลักสูตรอื่นๆเพื่อไปสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างเพิ่มเติม</p>	<p>เน้นผลงานและพัฒนาทักษะของบัณฑิตก่อนที่จะเน้นผลตอบแทน รวมถึงสถาบัน อุดมศึกษาควรปลูกฝังให้บัณฑิตเรียนรู้งานในองค์กรให้เต็มที่ก่อน ไม่ควรเปลี่ยนงานบ่อย เพราะจะทำให้ได้เรียนรู้งานไม่เต็มที่ นอกจากนี้ ทักษะทางด้านภาษาอังกฤษควรจัดให้มีการสอบ TOEIC, TOEFL, IELTS, CU-TEP ก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อช่วยเป็นใบเบิกทางต่อตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันสูง</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรปลูกฝังให้บัณฑิตมีการทำงานเป็นทีม เพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับทัศนคติในการทำงาน นอกเหนือจากความรู้ทางวิชาการ เพื่อเสริมสร้างการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นให้ได้</p>	<p>ทางสถาบันอุดมศึกษาควรปลูกฝังให้บัณฑิตเน้นผลงานจากการปฏิบัติงานและพัฒนาทักษะของบัณฑิตก่อนที่จะเน้นผลตอบแทน ควรเสนอแนะแนวทางการเพิ่มโอกาสของการเข้าสมัครงานของบัณฑิต โดยจัดอบรมวิชาต่างๆ เพื่อให้บัณฑิตเข้าทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆ เช่น สายการเงิน/บัญชี/เศรษฐศาสตร์ อาจจัดอบรมหลักสูตร CISA/CFA หรือสาขานิติศาสตร์อาจจัดอบรมหลักสูตรการสอบเนติบัณฑิตหรืออาจจัดอบรมหลักสูตรอื่นๆเพื่อไปสอบประกาศ นียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างเพิ่มเติม นอกจากนี้ภาษาอังกฤษควรจัดให้มีการสอบ TOEIC, TOEFL, IELTS, CU-TEP ก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อช่วยเป็นใบเบิกทางต่อตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันสูง</p>

ตารางที่ ค-2 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดกลางจำนวน 3 แห่ง

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 1	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 2	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 3	ผลการวิเคราะห์
1. ปัจจัยที่นำมาเป็นแนวทาง ในการคัดเลือกบัณฑิต ปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เข้ามาปฏิบัติงานในองค์กร ของท่าน	คุณสมบัติตรงกับตำแหน่งที่เปิดรับ ทั้งสาขาวิชา ประสบการณ์ทำงาน ผล การศึกษา ทักษะคอมพิวเตอร์และ ภาษาต่างประเทศ	สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาและความรู้ ตรงกับตำแหน่งงานในองค์กร มี ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อลักษณะ งานที่ทำ อาทิ ภาษาอังกฤษและ คอมพิวเตอร์	คุณสมบัติตรงกับตำแหน่งงานที่ เปิดรับ ทั้งสาขาวิชา ประสบ การณ์ ทำงานและทักษะต่างๆที่สำคัญ	คุณสมบัติตรงกับตำแหน่งที่เปิดรับทั้งสาขาวิชา ประสบการณ์ทำงาน ผลการศึกษา ทักษะ พื้นฐานทางคอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ ความรู้เบื้องต้นในธุรกิจที่องค์กรดำเนินงานอยู่
2. ปัญหาและอุปสรรคในการ คัดเลือกบัณฑิตปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์ในองค์กร ของท่าน	บัณฑิตบางคนส่งใบสมัครงานมา โดยคุณสมบัติไม่ตรงกับตำแหน่งที่ เปิดรับ จึงเสียเวลาในการคัดเลือก	บัณฑิตบางคนส่งใบสมัครงานมาโดย คุณสมบัติไม่ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด อาทิ สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่ไม่ เกี่ยวข้องกับลักษณะงาน	บัณฑิตบางคนส่งใบสมัครงานมา โดยคุณสมบัติไม่ตรงกับตำแหน่งที่ เปิดรับ จึงเสียเวลาในการคัดเลือก	บัณฑิตบางคนส่งใบสมัครเข้ามาโดยคุณสมบัติ ไม่ตรงกับตำแหน่งที่ระบุเอาไว้ หรือประสบ การทำงานไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึง เสียเวลาในการคัดเลือก
3. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญา ตรีสายสังคมศาสตร์ที่ท่าน รับเข้าร่วมงานในองค์กร สามารถปฏิบัติงานได้ทันที หรือไม่และในกรณีที่บัณฑิต ปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ ไม่สามารถทำงานได้ทันที องค์กรของท่านมีการฝึก อบรมหรือทดลองงานก่อน หรือไม่	บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้ทันที โดยองค์กรมีระยะเวลาการทดลองง งานจำนวน 120 วัน	บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้ทันที โดย องค์กรมีระยะเวลาการทดลองงาน จำนวน 120 วัน	บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้ทันที โดยองค์กรมีระยะเวลาการทดลอง งานจำนวน 120 วัน	บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้ทันที โดยองค์กรมี ระยะเวลาการทดลองงานจำนวน 120 วัน (3 บริษัท)

ตารางที่ ค-2 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดกลางจำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 1	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 2	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 3	ผลการวิเคราะห์
4. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในภาพรวมมีทักษะความสามารถเหล่านี้อยู่ในระดับใด	บัณฑิตมีทักษะความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับมาก ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การประยุกต์ความรู้ในการทำงาน การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา และการนำเสนอผลงานอยู่ในระดับปานกลาง	บัณฑิตมีทักษะความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับมาก ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การประยุกต์ความรู้ในการทำงาน การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา และการนำเสนอผลงานอยู่ในระดับปานกลาง	บัณฑิตมีทักษะความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับมาก ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การประยุกต์ความรู้ในการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง	บัณฑิตในองค์กรเอกชนขนาดกลางมีทักษะความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์และมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การประยุกต์ความรู้ในการทำงาน การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา และการนำเสนอผลงานอยู่ในระดับปานกลาง
5. องค์กรของท่านมีการจัดอบรมหลักสูตรสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์อะไรบ้าง จำนวนกี่ครั้งต่อปี และหัวข้ออบรมประกอบด้วยอะไรบ้าง	อบรมหลักสูตรด้านการบริการที่เป็นเลิศและการทำงานเป็นทีม อย่างละ 1 ครั้งต่อปี	อบรมหลักสูตรด้านมนุษยสัมพันธ์ การบริการที่เป็นเลิศ และอบรมความรู้เฉพาะทางอย่างละ 1 ครั้งต่อปี	อบรมหลักสูตรด้านมนุษยสัมพันธ์ การบริการที่เป็นเลิศและการทำงานเป็นทีมอย่างละ 1 ครั้งต่อปี	อบรมหลักสูตรด้านมนุษยสัมพันธ์ การบริการที่เป็นเลิศ การทำงานเป็นทีม และอบรมความรู้เฉพาะทางอย่างละ 1 ครั้งต่อปี
6. บัณฑิตสายสังคมศาสตร์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรมีผลการปฏิบัติงานในภาพรวมเป็นที่พึงพอใจหรือไม่ มีมนุษยสัมพันธ์และทักษะทางสังคมที่ดีต่อผู้อื่นหรือไม่ ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร	บัณฑิตมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจ บัณฑิตสายสังคมศาสตร์มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกว่าบัณฑิตสายวิทยาศาสตร์	บัณฑิตมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจ มีการทำงานเป็นทีมช่วยเหลือกันดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนายจ้างเพื่อนร่วมงานและลูกค้า	บัณฑิตมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจ มีการช่วยเหลืองานกันซึ่งกันและกัน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน	บัณฑิตในองค์กรเอกชนขนาดกลางมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจ บัณฑิตสายสังคมศาสตร์มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกว่าบัณฑิตสายวิทยาศาสตร์ มีการทำงานเป็นทีม

ตารางที่ ค-2 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดกลางจำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 1	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 2	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 3	ผลการวิเคราะห์
7. ท่านคิดว่าแนวทางสำหรับ สถาบันอุดมศึกษาในการ พัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาด แรงงาน เพื่อยกระดับผลตอบ แทนของบัณฑิต ควรมีแนว ทางอย่างไร	สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาคุณภาพ ด้านการใช้ทักษะการประยุกต์ทฤษฎี กับงานที่ทำในองค์กร การวางแผน การทำงานและเรียงลำดับความ สำคัญงานเพื่อประหยัดเวลาในการ ทำงาน	ควรเพิ่มกิจกรรมของสถาบัน อุดม ศึกษาด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นมากๆ เพื่อเพิ่มทักษะด้านการทำงานเป็นทีม และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการ ทำงาน	สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มหลัก สูตรที่เน้นการปฏิบัติงานจริง ฝึก ความอดทนและความรับผิดชอบ ต่องานที่ทำ	พัฒนาคุณภาพด้านการใช้ทักษะการประยุกต์ ทฤษฎีกับงานที่ทำในองค์กร การวางแผนการ ทำงานและเรียงลำดับความสำคัญของงานก่อน- หลัง เพื่อประหยัดเวลาการทำงาน ควรเพิ่ม กิจกรรมด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นมากๆ เพื่อ เพิ่มทักษะด้านการทำงานเป็นทีม
8. คุณ สมบัติ ของ บัณฑิต ปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ ที่ท่านมีความต้องการเป็น พิเศษ ประกอบด้วยอะไรบ้าง	ทักษะทางด้านการทำงานเป็นทีม คอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษทักษะ ทางด้านการนำเสนอผลงาน การประ ยุกต์ความรู้ให้เข้ากับการปฏิบัติงาน ในองค์กร	ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบ หมายและการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ศึกษาข้อมูลที่สำคัญเบื้องต้นของ องค์กรก่อนตัดสินใจเข้าสมัครงาน (ทดสอบทางด้าน การเตรียมความ พร้อมก่อนเข้าสมัครงาน)	มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง มีความ รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบ หมาย	ทักษะทางด้านการทำงานเป็นทีม คอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษทักษะทางด้านการนำเสนอ ผลงาน การประยุกต์ความรู้ให้เข้ากับการ ปฏิบัติงานในองค์กร ความรับผิดชอบต่องานที่ ได้รับมอบหมายและการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ศึกษาข้อมูลที่สำคัญเบื้องต้นขององค์กรก่อน ตัดสินใจเข้าสมัครงาน (ทดสอบทางด้าน การ เตรียมความพร้อมก่อนเข้าสมัครงาน)
9. โปรดเรียงลำดับสาขาวิชา ในสายสังคมศาสตร์ที่ทาง องค์กรของท่านมีความ ต้องการบัณฑิตระดับปริญญา ตรีจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด	(1) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) (2) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (การเงิน/ การตลาด) (3) สาขาวิชานิติศาสตร์ (กฎหมาย ธุรกิจ) (4) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (5) สาขาวิชารัฐศาสตร์	(1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (การเงิน/ การบัญชี) (2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) (3) สาขาวิชานิติศาสตร์ (กฎหมาย ธุรกิจ) (4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	(1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (การเงิน/ การตลาด) (2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) (3) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (4) สาขาวิชานิติศาสตร์ (กฎหมาย ธุรกิจ) (5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์	(1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (สาขาวิชาเอก การเงิน/การตลาด/การบัญชี) (2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (สาขาวิชาเอก เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) (3) สาขาวิชานิติศาสตร์ (สาขาวิชาเอก กฎหมาย ธุรกิจ) (4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

ตารางที่ ค-2 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดกลางจำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 1	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 2	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 3	ผลการวิเคราะห์
<p>10.ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในปัจจุบันมีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่สำคัญอะไรบ้าง</p>	<p>จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการและความรู้ที่ศึกษามาดี</p> <p>จุดอ่อน คือ ความรู้นอกตำราเรียนและยังไม่สามารถประยุกต์ใช้ในการทำงานได้</p> <p>โอกาส คือ ปัจจุบันเศรษฐกิจกำลังเติบโต ตลาดแรงงานอาจต้องการบัณฑิตสายสังคมศาสตร์มากขึ้นในอนาคต</p> <p>อุปสรรค คือ อนาคตมีการเคลื่อนย้ายตลาดแรงงานอย่างเสรีทำให้การแข่งขันสูงขึ้น</p>	<p>จุดแข็ง คือ ความรู้และทฤษฎีที่ศึกษามีจำนวนมาก</p> <p>จุดอ่อน คือ ไม่มีความอดทนต่อภาระงานที่ได้รับ เปลี่ยนงานบ่อยครั้งแม้ว่าบัณฑิตจะยังเรียนรู้ยังไม่เต็มที่</p> <p>โอกาส คือ ปัจจุบันอุตสาหกรรมของประเทศกำลังเติบโต ตลาดแรงงานอาจต้องการบัณฑิตสายสังคมศาสตร์มากขึ้นในอนาคต</p> <p>อุปสรรค คือ อนาคตมีการเคลื่อนย้ายตลาดแรงงานอย่างเสรีทำให้การแข่งขันสูงขึ้น</p>	<p>จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการสูงมาก ผลการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี</p> <p>จุดอ่อน คือ มั่นใจในตนเองมากเกินไป ไม่ยอมทำงานพื้นฐาน แต่ต้องการทำงานที่ตนเองสนใจมากกว่าทำให้ต้องเปลี่ยนงานบ่อยครั้งที่สุดทำให้ขาดการเรียนรู้ในงาน</p> <p>โอกาส คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามาในสาขาวิชาเฉพาะทางอาจมีการแข่งขันไม่สูงมาก</p> <p>อุปสรรค คือ มีการผลิตบัณฑิตออกมาเกินความต้องการของตลาดแรงงาน</p>	<p>จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการสูง ผลการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี</p> <p>จุดอ่อน คือ มั่นใจในตนเองมากเกินไป ไม่ยอมทำงานขั้นพื้นฐาน แต่ต้องการทำงานที่ตนเองสนใจมากกว่าทำให้ต้องเปลี่ยนงานบ่อยครั้ง ต้องการเป็นหัวหน้างานให้เร็วที่สุดทำให้ขาดการเรียนรู้ในงาน</p> <p>โอกาส คือ ปัจจุบันอุตสาหกรรมในประเทศกำลังเติบโต ตลาดแรงงานอาจต้องการบัณฑิตสายสังคมศาสตร์มากขึ้นในอนาคต</p> <p>อุปสรรค คือ อนาคตมีการเปิดเสรีทางการค้าในปี พ.ศ. 2558 ทำให้สภาวะการแข่งขันในตลาดแรงงานสูงขึ้น อีกทั้งมีการผลิตบัณฑิตออกมาเกินความต้องการของตลาดแรงงาน</p>

ตารางที่ ค-2 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดกลางจำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 1	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 2	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 3	ผลการวิเคราะห์
<p>11.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคม ศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน</p>	<p>ควรปลูกฝังด้านทัศนคติต่างๆ อาทิ เน้นความรู้จากเนื้อหาและผลงานก่อนผลตอบแทน ฝึกฝนการทำงานเป็นทีมและประยุกต์ความรู้ต่อการทำงาน เน้นทักษะการวางแผนการทำงานและเรียงลำดับความสำคัญของงานก่อน-หลัง เพื่อประหยัดเวลาในการทำงาน</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มทักษะทางการติดต่อ สื่อสาร และภาษาต่างประเทศแก่บัณฑิต ควรปลูกฝังให้มีความกระตือรือร้นต่อภาระงานที่ได้รับมอบหมาย</p>	<p>สถาบัน อุดมศึกษาควรเพิ่มหลักสูตรการนำเสนอผลงานและนำสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้ เนื่องจากในสภาวะที่ตลาดแรงงานมีการแข่งขันสูงบัณฑิตที่มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยย่อมได้เปรียบ</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรสอนให้บัณฑิตฝึกการทำงานเป็นทีม เน้นผลงานให้ได้ก่อนเน้นผลตอบแทน และเพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับทัศนคติในการปฏิบัติงานนอกเหนือจากวิชาการ เพื่อเสริมสร้างการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ เน้นทักษะการวางแผนการทำงานและเรียงลำดับความสำคัญของงานก่อน-หลัง เพื่อประหยัดเวลาในการทำงานเพิ่มหลัก สูตรการนำเสนอผลงาน และนำสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาสอน เนื่องจากในสภาวะที่ตลาดแรงงานมีการแข่งขันสูงบัณฑิตที่มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยย่อมได้เปรียบ</p>

ตารางที่ ค-3 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดเล็กจำนวน 3 แห่ง

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 1	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 2	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3	ผลการวิเคราะห์
1. ปัจจัยที่นำมาเป็นแนวทาง ในการคัดเลือกบัณฑิต ปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เข้ามาปฏิบัติงานในองค์กร ของท่าน	สาขาวิชาที่ศึกษารองกับตำแหน่งงาน ที่เปิดรับ และความรู้ ประสบการณ์มี ความสอดคล้องกับตำแหน่งงาน	ความรู้และประสบการณ์ตรงกับ ตำแหน่งที่เปิดรับและมีทักษะพื้นฐาน ที่จำเป็นทั้งคอมพิวเตอร์และภาษาต่าง ประเทศ	ความรู้ ประสบการณ์ และ สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาตรงกับ ตำแหน่งที่เปิดรับ	สาขาวิชาที่ศึกษามาในสายสังคมศาสตร์ ความรู้ ใกล้เคียงกับตำแหน่งงานที่เปิดรับ มีทักษะ พื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงานทั้งคอมพิวเตอร์ และภาษาต่างประเทศ
2. ปัญหาและอุปสรรคในการ คัดเลือกบัณฑิตปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์ในองค์กร ของท่าน	สาขาวิชาที่ศึกษามาไม่ตรงกับ ตำแหน่งงานที่เปิดรับ	บัณฑิตทำการสมัครงานเข้ามาจำนวน มากทั้งที่สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน	บัณฑิตบางคนไม่มาสัมภาษณ์งาน ตามวัน เวลาที่ตกลงกันและไม่โทร แจ้งยกเลิกล่วงหน้า	บัณฑิตทำการสมัครงานเข้ามาทั้งที่คุณสมบัติไม่ ตรงตามที่กำหนดเอาไว้ นอกจากนี้บัณฑิตบาง คนไม่มาสัมภาษณ์งานตามวัน เวลาที่ตกลงกัน และไม่โทรแจ้งยกเลิกล่วงหน้า
3. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญา ตรีสายสังคมศาสตร์ที่ท่าน รับเข้าร่วมงานในองค์กร สามารถปฏิบัติงานได้ทันที หรือไม่และในกรณีที่บัณฑิต ปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ ไม่สามารถทำงานได้ทันที องค์กรของท่านมีการฝึก อบรมหรือทดลองงานก่อน หรือไม่	บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้ทันที โดยองค์กรมีระยะเวลาการทดลอง งานจำนวน 120 วัน	บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้ทันที โดย องค์กรมีระยะเวลาการทดลองงาน จำนวน 120 วัน	บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้ทันที โดยองค์กรมีระยะเวลาการทดลอง งานจำนวน 120 วัน	บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้ทันที โดยองค์กรมี ระยะเวลาการทดลองงานจำนวน 120 วัน (3 บริษัท)

ตารางที่ ค-3 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดเล็กจำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 1	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 2	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3	ผลการวิเคราะห์
4. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในภาพรวมมีทักษะความสามารถเหล่านี้อยู่ในระดับใด	บัณฑิตมีทักษะความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์ ทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การประยุกต์ความรู้ในการทำงาน การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาในระดับปานกลาง ในขณะที่การรับฟังความเห็นผู้อื่นยังอยู่ในระดับน้อย	บัณฑิตมีทักษะความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์ในระดับมาก ด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การประยุกต์ความรู้ในการทำงาน การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง	บัณฑิตมีทักษะความสามารถทางด้านภาษาต่างประเทศในระดับมาก ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คอมพิวเตอร์ การประยุกต์ความรู้ในการทำงาน การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง	บัณฑิตในองค์กรเอกชนขนาดเล็กมีทักษะความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์ ทางด้านภาษาต่างประเทศ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การประยุกต์ความรู้ในการทำงาน การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับปานกลางในขณะที่การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นยังอยู่ในระดับน้อย
5. องค์กรของท่านมีการจัดอบรมหลักสูตรสำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์อะไรบ้าง จำนวนกี่ครั้งต่อปี และหัวข้ออบรมประกอบด้วยอะไรบ้าง	อบรมหลักสูตรด้านความเป็นเจ้าของ (Sense of Belonging) และอบรมความรู้เฉพาะทางประมาณ 1 ครั้งต่อปี	อบรมหลักสูตรด้านการบริการที่เป็นเลิศ และอบรมความรู้เฉพาะทางประมาณ 1 ครั้งต่อปี	อบรมความรู้เฉพาะทาง อาทิ ความรู้ด้านตลาดทุนและธุรกิจ การค้าเบื้องต้น ประมาณ 1 ครั้งต่อปี	อบรมหลักสูตรด้านความเป็นเจ้าของ (Sense of Belonging) การบริการที่เป็นเลิศ และอบรมความรู้เฉพาะทางประมาณ 1 ครั้งต่อปี
6. บัณฑิตสายสังคมศาสตร์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรมีผลการปฏิบัติงานในภาพรวมเป็นที่พอใจต่อนายจ้างหรือไม่ มนุษยสัมพันธ์และทักษะทางสังคมที่ดีต่อผู้อื่นหรือไม่ ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร	บัณฑิตมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน	บัณฑิตมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจ และมีมนุษยสัมพันธ์และทักษะทางสังคมดี	บัณฑิตมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจ และมีมนุษยสัมพันธ์ดีต่อทุกคนในองค์กร	บัณฑิตในองค์กรเอกชนขนาดเล็กมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน

ตารางที่ ค-3 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดเล็กจำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 1	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 2	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3	ผลการวิเคราะห์
7. ท่านคิดว่าแนวทางสำหรับ สถาบันอุดมศึกษาในการ พัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาด แรงงาน เพื่อยกระดับผลตอบ แทนของบัณฑิต ควรมีแนว ทางอย่างไร	สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนา หลักสูตรหรือเพิ่มการเรียนที่มี ลักษณะของการทำงานจริงใน ปัจจุบัน เพื่อให้บัณฑิตเห็นลักษณะ การปฏิบัติงานจริง	ประยุกต์การเรียนให้เข้ากับการทำงาน และสถาบันอุดมศึกษาควรฝึกด้าน ความอดทนต่อภาระงานที่ทำแก่ บัณฑิต	พัฒนาทักษะความสามารถของ ตนเองอยู่ตลอดเวลา ทั้งภาษา ต่างประเทศและคอมพิวเตอร์	พัฒนาหลักสูตรหรือเพิ่มการเรียนที่มีลักษณะ ของการทำงานจริงในปัจจุบัน เพื่อให้บัณฑิต เห็นลักษณะการปฏิบัติงานจริง พร้อมประยุกต์ การเรียนให้เข้ากับการทำงาน นอกจากนี้ควรฝึก ด้านความอดทนต่อภาระงานที่ทำแก่บัณฑิต
8. คุณ สมบัติ ของ บัณฑิต ปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ ที่ท่านมีความต้องการเป็น พิเศษ ประกอบด้วยอะไรบ้าง	ความสามารถทางด้านภาษาต่าง ประเทศ การประยุกต์ทฤษฎีที่เรียน มาใช้กับการทำงานจริง	ประยุกต์ทฤษฎีที่เรียนมาใช้กับการ ทำงานจริง มีความอดทน ขยัน และสู้ งาน มีทักษะด้านการวิเคราะห์และการ แก้ไขปัญหา	มีความรู้เบื้องต้นในธุรกิจของ องค์กรที่บัณฑิตกำลังปฏิบัติงานอยู่	ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ การประยุกต์ ทฤษฎีที่เรียนมาใช้กับการทำงานจริง มีความ อดทน ขยัน มีทักษะด้านการวิเคราะห์และการ แก้ไขปัญหา รวมถึงความรู้เบื้องต้นในธุรกิจของ องค์กรที่บัณฑิตกำลังปฏิบัติงานอยู่
9. โปรดเรียงลำดับสาขาวิชา ในสายสังคมศาสตร์ที่ท่านมีความ ต้องการบัณฑิตระดับปริญญา ตรีจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด	(1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (การเงิน/ การบัญชี) (2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (เศรษฐศาสตร์การเงิน) (3) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (4) สาขาวิชานิติศาสตร์ (5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	(1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (เศรษฐศาสตร์การเงิน) (3) สาขาวิชานิติศาสตร์ (กฎหมาย ธุรกิจ) (4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	(1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (การเงิน/การบัญชี) (2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (3) สาขาวิชานิติศาสตร์ (กฎหมาย ธุรกิจ) (4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์	(1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (สาขาวิชาเอก การเงิน/การบัญชี) (2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (สาขาวิชาเอก เศรษฐศาสตร์การเงิน) (3) สาขาวิชานิติศาสตร์ (สาขาวิชาเอก กฎหมาย ธุรกิจ) (4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (5) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

ตารางที่ ค-3 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดเล็กจำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 1	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 2	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3	ผลการวิเคราะห์
<p>10.ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในปัจจุบันมีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่สำคัญอะไรบ้าง</p>	<p>จุดแข็ง คือ มีความรู้กว้างขวาง</p> <p>จุดอ่อน คือ ขาดการประยุกต์ความรู้ และทฤษฎีมาใช้กับงาน</p> <p>โอกาส คือ อายุของบัณฑิตยังน้อย สามารถเติบโตได้อีกมาก</p> <p>อุปสรรค คือ สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งเน้นสอนให้บัณฑิตใช้ความจำมากกว่าการเข้าใจ เน้นทฤษฎีในห้องเรียนอย่างเดียว ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาบัณฑิต</p>	<p>จุดแข็ง คือ มีความรู้สูง และทฤษฎีต่างๆ</p> <p>จุดอ่อน คือ บางครั้งบัณฑิตสมัครงาน โดยไม่รู้ว่าตนเองถนัดด้านอะไร โดยเน้นให้ได้งานที่เร็วที่สุดก่อน เมื่อพบว่าตนเองไม่ถนัดกับงานดังกล่าวจึงเปลี่ยนงานหรือเปลี่ยนบริษัทบ่อยครั้ง ทำให้เสียเวลาทั้ง 2 ฝ่าย</p> <p>โอกาส คือ บางสาขาวิชาเป็นสาขาเฉพาะด้าน การแข่งขันในตลาดแรงงานไม่สูงมากนัก</p> <p>อุปสรรค คือ การเปิดเสรีการค้าในปี พ.ศ. 2558</p>	<p>จุดแข็ง คือ มีความรู้ทางวิชาการ และผลการศึกษายู่ในเกณฑ์ดี</p> <p>จุดอ่อน คือ ขาดการประยุกต์ความรู้และทฤษฎีมาใช้กับงาน เน้นจำมากกว่าเข้าใจ</p> <p>โอกาส คือ ยังมีอีกหลากหลายวิชาที่เป็นที่ต้องการของนายจ้าง</p> <p>อุปสรรค คือ สถาบันอุดมศึกษาขาดการถ่ายทอดให้บัณฑิตประยุกต์ใช้ความรู้กับการปฏิบัติงานจริง</p>	<p>จุดแข็ง คือ มีความรู้สูง และทฤษฎีต่างๆ</p> <p>จุดอ่อน คือ ขาดการประยุกต์ความรู้และทฤษฎีมาใช้กับงานของตน บางครั้งบัณฑิตสมัครงาน โดยไม่รู้ว่าตนเองถนัดด้านอะไร โดยเน้นให้ได้งานที่เร็วที่สุดก่อน เมื่อพบว่าตนเองไม่ถนัดกับงานดังกล่าวจึงเปลี่ยนงานหรือเปลี่ยนบริษัทบ่อยครั้ง ทำให้เสียเวลาทั้ง 2 ฝ่าย</p> <p>โอกาส คือ อายุของบัณฑิตยังน้อย สามารถเติบโตได้อีกมาก</p> <p>อุปสรรค คือ สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งเน้นสอนให้บัณฑิตใช้ความจำมากกว่าการเข้าใจ เน้นทฤษฎีในห้องเรียนอย่างเดียว ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาบัณฑิต</p>

ตารางที่ ค-3 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชนขนาดเล็กจำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 1	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 2	ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3	ผลการวิเคราะห์
11.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน	สถาบันอุดมศึกษาควรปลูกฝังด้านความรับผิดชอบของบัณฑิตต่องานที่ได้รับมอบหมาย และความขยันอดทนต่อภาระงานที่ได้รับมอบหมาย	สถาบันอุดมศึกษาควรมีการเรียนการสอนด้านวิเคราะห์และใช้ความคิดมากกว่าท่องจำและเน้นทักษะการวางแผน การทำงานเพื่อประหยัดเวลาการทำงาน	สถาบันอุดมศึกษาควรเน้นทักษะการทำงานเป็นทีมและความรับผิดชอบต่องานและปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อบัณฑิต นอกเหนือจากความรู้ทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคม	สถาบันอุดมศึกษาควรปลูกฝังด้านความรับผิดชอบของบัณฑิตต่องานที่ได้รับมอบหมาย ควรมีการเรียนการสอนด้านวิเคราะห์และใช้ความคิดมากกว่าท่องจำ และเน้นทักษะการวางแผน การทำงานเพื่อประหยัดเวลาการทำงาน เน้นทักษะการทำงานเป็นทีมและความรับผิดชอบต่องานและปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อบัณฑิตนอกเหนือจากความรู้ทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคม

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน

ตารางที่ ง-1 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่จำนวน 3 แห่ง

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 1	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 2	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3	ผลการวิเคราะห์
1.วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายในองค์กรของท่านเป็นอย่างไร	เป็นบริษัทพลังงานชั้นนำ และสร้างความมั่นคงทางพลังงานในระยะยาว ปกป้องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมภายใต้มาตรฐานสากลและสร้างความพึงพอใจให้ลูกค้า	เป็นองค์กรด้านการเงินการธนาคาร โดยมีจุดมุ่งหมายหลัก คือ การทำผลกำไรให้กับผู้ถือหุ้นและต้องนำผลกำไรไปตอบแทนผู้สังคม เพื่อช่วยเหลือประชาชนในประเทศ	เป็นบริษัทชั้นนำที่มุ่งให้บริการผลิตไฟฟ้าครบวงจร ทั้งในประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน โดยสร้างมูลค่าให้แก่ผู้ถือหุ้น ผลิตไฟฟ้าที่มีคุณภาพ ทำงานเป็นทีมอย่างมืออาชีพและใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นบริษัทพลังงานชั้นนำ และสร้างความมั่นคงทางพลังงานในระยะยาว ปกป้องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมภายใต้มาตรฐานสากลและสร้างความพึงพอใจให้ลูกค้า - เป็นองค์กรด้านการเงินการธนาคาร โดยมีจุดมุ่งหมายหลัก คือ การทำผลกำไรให้กับผู้ถือหุ้นและต้องนำผลกำไรไปตอบแทนผู้สังคม เพื่อช่วยเหลือประชาชนในประเทศ - เป็นบริษัทชั้นนำที่มุ่งให้บริการผลิตไฟฟ้าครบวงจร ทั้งในประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน สร้างมูลค่าให้แก่ผู้ถือหุ้น ผลิตไฟฟ้าที่มีคุณภาพ ทำงานเป็นทีมอย่างมืออาชีพ
2.จากวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายในองค์กรของท่าน ท่านมีความต้องการบัณฑิตสาขาวิชาใดมากที่สุด และมีคุณสมบัติที่สำคัญอะไรบ้าง	สาขาบริหารธุรกิจมากที่สุด รองลงมา คือ สาขาเศรษฐศาสตร์และนิติศาสตร์ โดยมีคุณสมบัติมีความรอบรู้ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองตลอดเวลา มีคุณธรรมและมีใจรักองค์กร พร้อมทั้งจะขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จ	องค์กรต้องการบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจมากที่สุด รองลงมาเป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คุณสมบัติควรเป็นคนที่ขยัน ใฝ่เรียนรู้ มีความอดทนและมีคุณธรรม	องค์กรต้องการ บัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจมากที่สุด รองลงมา เป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ เน้นเรื่องคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา	องค์กรเอกชนขนาดใหญ่มีความต้องการบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจมากที่สุด รองลงมา เป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และนิติศาสตร์ โดยมีคุณสมบัติมีความรอบรู้ทั้งเนื้อหาวิชาการและความรู้รอบตัว รวมถึงความรู้ในด้านธุรกิจ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองตลอดเวลา มีคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและมีใจรักองค์กร พร้อมทั้งจะขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จ

ตารางที่ ๑-1 ผลการวิเคราะห์การสัมพัทธ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่จำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 1	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 2	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3	ผลการวิเคราะห์
3.ท่านคิดว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร	มีความแตกต่างกันบ้างในด้านวิชาการ ความรู้และทักษะเบื้องต้น นอกจากนี้อาจได้รับอิทธิพลจากแต่ละสถาบัน อุดมศึกษาที่แตกต่างกัน ทั้งวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม ทำให้บัณฑิตมีความแตกต่างกัน	มีความแตกต่างกันบ้างในด้านวิชาการ ความสามารถในการนำความรู้มาปรับใช้ในการทำงาน ซึ่งบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่มีชื่อเสียงก็จะมีโอกาสเลือกงานได้มากกว่า	มีความแตกต่างกันบ้างในด้านวิชาการ ซึ่งเกิดจากหลักสูตรการเรียน การสอน คณาจารย์ อาคาร อุปกรณ์ และสถานที่ ทำให้บัณฑิตมีความแตกต่างกัน	องค์กรขนาดใหญ่ทั้ง 3 องค์กรเห็นว่าบัณฑิตมีความแตกต่างกันด้านวิชาการ ความรู้และทักษะเบื้องต้น นอกจากนี้อาจได้รับอิทธิพลจากแต่ละสถาบันอุดมศึกษาที่แตกต่างกันด้านสภาพแวดล้อม ทำให้บัณฑิตมีความแตกต่างกัน ซึ่งบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่มีชื่อเสียงก็จะมีโอกาสเลือกงานได้มากกว่า
4.ท่านคิดว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาต่างๆ มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร	แตกต่างกันด้านความรู้วิชาการ แต่ละสาขาวิชามีวัฒนธรรมและบรรยากาศที่แตกต่างกันแม้จะอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาแห่งเดียวกันก็ตาม	แตกต่างกันด้านเนื้อหาวิชาการ และคณาจารย์แต่ละสาขาวิชาที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละสาขาวิชาที่มุ่งสนใจในเรื่องที่สาขาวิชานั้น	แตกต่างกันด้านเนื้อหาความรู้ที่ศึกษามาไม่เหมือนกัน สภาพแวดล้อมและคณาจารย์ในแต่ละสาขาวิชาที่มีความแตกต่างกัน	องค์กรขนาดใหญ่ทั้ง 3 องค์กรเห็นว่าบัณฑิตมีความแตกต่างกันด้านความรู้วิชาการ และคณาจารย์แต่ละสาขาวิชาที่แตกต่างกัน รวมถึงแต่ละสาขาวิชามีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันแม้จะอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาแห่งเดียวกันก็ตาม
5.องค์กรของท่านมีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของบัณฑิตในตลาดแรงงานหรือไม่ อย่างไร อาทิ เช่น การรับนิสิตนักศึกษาเข้าฝึกงาน	องค์กรมีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับสถาบันอุดมศึกษา โดยการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามาฝึกงานภาคฤดูร้อนในองค์กรเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ยังสนับสนุนทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกแก่บัณฑิตที่เป็นพนักงานขององค์กรด้วย	องค์กรมีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับสถาบันอุดมศึกษา โดยการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามาฝึกงานภาคฤดูร้อนในองค์กรติดต่อกันมาหลายปีแล้ว	องค์กรมีการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามาฝึกงานภาคฤดูร้อนในองค์กรเป็นประจำทุกปี นิสิตนักศึกษาจะมีโอกาสได้ปฏิบัติ งานจริงเหมือนเป็นพนักงานคนหนึ่งขององค์กร และได้เรียนรู้บรรยากาศการทำงานจริง	องค์กรเอกชนขนาดใหญ่ทั้ง 3 แห่งมีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับสถาบันอุดมศึกษา โดยการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามาฝึกงานภาคฤดูร้อนในองค์กรเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ยังสนับสนุนทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกแก่บัณฑิตที่เป็นพนักงานขององค์กรด้วย

ตารางที่ 1-1 ผลการวิเคราะห์การสัมพันธภาพผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่จำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 1	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 2	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3	ผลการวิเคราะห์
<p>6. ท่านคิดว่าใน ปัจจุบัน บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ใน 5 สาขาวิชาหลัก สาขาวิชาใดที่ขาดแคลน สาขาวิชาใดมีความต้องการมากเป็นพิเศษและมีความต้องการมากน้อยเพียงใด</p>	<p>เท่าที่ผ่านมายังไม่พบสาขาวิชาใดในสายสังคมศาสตร์ที่ขาดแคลนบัณฑิตสำหรับสาขาวิชาที่ทางองค์กรต้องการมากเป็นพิเศษ คือ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (การเงิน/บัญชี/การตลาด) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และนิติศาสตร์</p>	<p>ยังไม่มีสาขาวิชาใดที่ขาดแคลน ทางองค์กรมุ่งเน้นไปยังบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ ซึ่งตรงกับสายธนาคาร/สถาบันการเงินและมีหลายตำแหน่งที่เปิดรับสมัคร</p>	<p>ยังไม่มีสาขาวิชาใดที่ขาดแคลน สำหรับสาขาวิชาที่ทางองค์กรต้องการมากเป็นพิเศษประกอบ ด้วยบริหารธุรกิจ (การเงิน/บัญชี) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และสาขาวิชานิติศาสตร์ (กฎหมายธุรกิจ)</p>	<p>ยังไม่มีสาขาวิชาใดในสายสังคมศาสตร์ที่ขาดแคลน สำหรับสาขาวิชาที่ทางองค์กรต้องการ เป็นสาขาวิชาบริหารธุรกิจ (การเงิน/บัญชี/การตลาด) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และสาขาวิชานิติศาสตร์ (กฎหมายธุรกิจ)</p>
<p>7. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในปัจจุบัน มีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่สำคัญอะไรบ้างต่อการยกระดับผลตอบแทนที่บัณฑิตได้รับจากการปฏิบัติงาน</p>	<p>จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการแน่น จุดอ่อน คือ ความสามารถในการประยุกต์ความรู้กับงานที่ทำงานน้อย โอกาส คือ การค้นคว้าข้อมูลความรู้สามารถทำได้รวดเร็วทันสมัยจากสื่อต่างๆในปัจจุบัน อุปสรรค คือ ความตกต่ำของเศรษฐกิจโลก อุปสงค์แรงงานของบัณฑิตลดลงตามภาวะเศรษฐกิจ</p>	<p>จุดแข็ง คือ ผลการศึกษาอยู่ในระดับดีถึงดีมาก จุดอ่อน คือ ขาดความรอบรู้ในธุรกิจขององค์กรที่บัณฑิตกำลังปฏิบัติงานอยู่ โอกาส คือ ความได้เปรียบในสาขาวิชาที่เป็นวิชาชีพเฉพาะทาง เช่น บัญชีหรือกฎหมาย อุปสรรค คือ การเปิดการค้าเสรีในปี พ.ศ. 2558 ทำให้การแข่งขันในตลาดแรงงานสูงขึ้น</p>	<p>จุดแข็ง คือ ทฤษฎีและความรู้ทางวิชาการสูง จุดอ่อน คือ ยังมีความรู้พื้นฐานในธุรกิจขององค์กรน้อย ต้องเรียนรู้อีกมาก โอกาส คือ บัณฑิตเข้าถึงข้อมูลความรู้ได้รวดเร็วจากช่องทางที่ทันสมัย อุปสรรค คือ การเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานจากต่างประเทศ เข้ามาแข่งขันกับตลาดแรงงานในประเทศไทย</p>	<p>จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการแน่น ผลการศึกษาอยู่ในระดับดีถึงดีมาก จุดอ่อน คือ ความสามารถในการประยุกต์ความรู้กับงานที่ทำงาน ขาดความรอบรู้ในธุรกิจขององค์กรที่บัณฑิตกำลังปฏิบัติงานอยู่ โอกาส คือ การเข้าถึงข้อมูลความรู้ได้รวดเร็วทันสมัยจากสื่อต่างๆในปัจจุบัน รวมถึงความได้เปรียบในสาขาวิชาที่เป็นวิชาชีพเฉพาะทาง เช่น บัญชีหรือกฎหมาย อุปสรรค คือ ความตกต่ำของภาวะเศรษฐกิจโลก อุปสงค์แรงงานลดลงและการเปิดการค้าเสรีในปี พ.ศ. 2558 ทำให้การแข่งขันในตลาดแรงงานสูงขึ้น</p>

ตารางที่ ๑-1 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่จำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 1	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 2	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3	ผลการวิเคราะห์
<p>8.จากการเปิดเสรีการค้าของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรี ท่านคิดว่าสถาบันอุดมศึกษาของไทยควรมีแนวทางอย่างไรในการผลิตบัณฑิตให้มีความพร้อมต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าวเพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และมีศักยภาพการแข่งขันในตลาดแรงงาน</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรจัดหลักสูตรความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษานานาชาติ อาทิ โครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศระยะเวลาสั้นประมาณ 6 เดือนถึง 1 ปี เป็นต้น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และวัฒนธรรม</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาของไทยสามารถผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเทียบเท่ากับบัณฑิตในประเทศของประชาคมอาเซียน แต่มีข้อควรปรับปรุงคือ ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ยังไม่สามารถสื่อสารได้ดีเทียบเท่าประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย สถาบัน อุดมศึกษาควรเน้นทักษะในจุดนี้มากขึ้น</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรเน้นทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ การคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา การนำเสนอผลงาน</p>	<p>เน้นทักษะภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ การคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา การนำเสนอผลงาน นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาควรจัดหลักสูตรความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษานานาชาติ อาทิ โครงการแลกเปลี่ยนนิสิตนักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศระยะเวลาสั้นประมาณ 6 เดือนถึง 1 ปี เป็นต้น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ วัฒนธรรมการฝึกการปรับตัวกับผู้อื่นจากหลายประเทศให้ทันต่อการเปิดเสรีการค้าในปี พ.ศ. 2558</p>
<p>9.ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อ นโยบายปรับค่าจ้างบัณฑิตปริญญาตรี อาทิ เงินเดือนขั้นต่ำ เดือนละ 15,000 บาทของรัฐบาล และนโยบายนี้มีผลดีหรือผลเสียต่อองค์กรท่านและตลาดแรงงานของประเทศอย่างไร</p>	<p>เห็นว่าเงินเดือนควรปรับขึ้นตามคุณภาพบัณฑิต ซึ่งองค์กรยินดีปรับขึ้นให้ได้อยู่แล้วถ้ามีความรู้และความสามารถ นโยบายเงินเดือน 15,000 บาทอาจส่งผลกระทบต่อกลไกตลาดแรงงานและทำให้บัณฑิตบางคนไม่พัฒนาความสามารถเนื่องจากมีเงินเดือนขั้นต่ำอยู่แล้ว</p>	<p>นโยบายเงินเดือน 15,000 บาท แม้จะมีข้อดีคือ บัณฑิตมีรายได้เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามควรดูคุณภาพของผลการปฏิบัติงานที่ออกมาด้วย นโยบายดังกล่าวอาจทำให้ต้นทุนในการผลิตสินค้าองค์กรเอกชนต่างๆสูงขึ้นและอาจทำให้ราคาสินค้าต่างๆ ปรับตัวสูงขึ้นซึ่งส่งผลเสียในภาพรวม</p>	<p>นโยบายเงินเดือน 15,000 บาทอาจทำให้บัณฑิตของไทยไม่สามารถแข่งขันกับระดับนานาชาติได้ หากเปิดการค้าเสรีในปี พ.ศ. 2558 เนื่องจากบัณฑิตบางคนอาจไม่มีการพัฒนาความสามารถเนื่องจากมีเงินเดือนขั้นต่ำอยู่แล้ว</p>	<p>องค์กรเอกชนขนาดใหญ่เห็นว่าเงินเดือนควรปรับขึ้นตามคุณภาพบัณฑิต ซึ่งองค์กรยินดีปรับขึ้นให้ได้อยู่แล้วถ้ามีความรู้และความสามารถ นโยบายเงินเดือน 15,000 บาทอาจส่งผลกระทบต่อกลไกตลาดแรงงานและทำให้บัณฑิตบางคนไม่พัฒนาความสามารถเนื่องจากมีเงินเดือนขั้นต่ำอยู่แล้ว และจะส่งผลเสียต่อการแข่งขันในระดับนานาชาติ</p>

ตารางที่ ง-1 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่จำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 1	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 2	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดใหญ่ 3	ผลการวิเคราะห์
10. ท่านมองภาพอนาคตของ คุณสมบัติบัณฑิตปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์ที่จะเข้ามา ร่วมงานกับองค์กรของท่าน อย่างไรบ้าง	รักองค์กรและมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรมและ ความซื่อสัตย์สุจริต มีสัมมาคารวะ และมีมารยาทต่อผู้อื่น	มีทักษะความสามารถด้านภาษาต่าง ประเทศคอมพิวเตอร์ มีการทำงานเป็น ทีม เป็นคนเก่งสามารถประยุกต์ความรู้ กับการทำงานได้ดี รวมถึงใช้อุปกรณ์ที่ ทันสมัยได้	หาความรู้เพิ่มเติมในสายงานที่ทำ อยู่ มีความขยันอดทน พัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นคนเก่งมี ความรู้จริงในเนื้อหาและวิชาชีพ ของตน	รักองค์กรและมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร มีความ รับผิดชอบ มีทักษะความสามารถด้านภาษาต่าง ประเทศคอมพิวเตอร์ มีการทำงานเป็นทีม เป็น คนเก่งสามารถประยุกต์ความรู้กับการทำงานได้ ดี รวมถึงใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยได้
11. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของ ท่านเกี่ยวกับบัณฑิตปริญญา ตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้ สถาบันอุดมศึกษานำไป ปรับปรุงหลักสูตรและการ เรียนการสอน	สถาบันอุดมศึกษาควรสร้างระบบที่ ให้คำปรึกษาทางวิชาการและความรู้ ทั่วไปแก่บัณฑิต อาทิ แนวทางการ เติบโตในสายงานหรืออาชีพในแต่ละ สาขาวิชาหรือแนวทางการประกอบ อาชีพในอนาคต	สถาบันอุดมศึกษาควรนำการใช้ เทคโนโลยีส่งเสริมการเรียนรู้ รวมถึง ควรเพิ่มเติมหรือเนื้อหาทางการฝึก สมาธิ/ทำจิตใจให้สงบนิ่งเข้าไปใน หลักสูตร เพื่อให้บัณฑิตมีสติและ สมาธิในการปฏิบัติงาน และเกิดความ ผิดพลาดในเนื้องานน้อยที่สุด	สถาบันอุดมศึกษาส่งเสริมการ แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนิสิตนัก ศึกษาต่างประเทศต่างวัฒนธรรม โดยอาจเปิดโครงการแลกเปลี่ยน นิสิตนัก ศึกษาระหว่างประเทศ เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้ฝึกการ ปรับตัวกับผู้อื่นซึ่งมีสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งถือ เป็นการสร้างความพร้อมต่อการ เปิดการค้าเสรีปี พ.ศ. 2558	สร้างระบบที่ให้คำปรึกษาทางวิชาการและ ความรู้ทั่วไปแก่บัณฑิต อาทิ แนวทางการเติบโต ในสายงานหรืออาชีพในแต่ละสาขาวิชาหรือ แนวทางการประกอบอาชีพในอนาคต ใช้เทค โนโลยีส่งเสริมการเรียนรู้ รวมถึงควรเพิ่มเติม หรือเนื้อหาทางการฝึกสมาธิ/ทำจิตใจให้ สงบนิ่งเข้าไปในหลักสูตร เพื่อให้บัณฑิตมีสติ และสมาธิในการปฏิบัติงาน และเกิดความผิด พลาดในเนื้องานน้อยที่สุด ส่งเสริมการแลกเปลี่ยน ความรู้ระหว่างนิสิตนักศึกษาต่างประเทศ ต่างวัฒนธรรม โดยอาจเปิดโครงการแลกเปลี่ยน นิสิตนักศึกษาระหว่างประเทศ

ตารางที่ ง-2 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดกลางจำนวน 3 แห่ง

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 1	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 2	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 3	ผลการวิเคราะห์
1.วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายในองค์กรของท่านเป็นอย่างไร	การมีพนักงานผู้ที่มีความรู้ความสามารถโดดเด่นและร่วมกันทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	เป็นบริษัทหลักทรัพย์ชั้นนำที่สร้างสรรคความมั่นคงทางการเงินที่นักลงทุนวางใจ โดยสร้างผลประโยชน์สูงสุดให้แก่ลูกค้า สร้างสรรคผลิตภัณฑ์และบริการการลงทุนที่ดีเลิศหลากหลายและแตกต่าง รวมถึงสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้นและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน	เป็นองค์กรที่มุ่งดำเนินธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์อย่างเติบโตและยั่งยืน เน้นการพัฒนาโครงการคอนโดมิเนียมสำหรับลูกค้าระดับกลางถึงระดับบนทั้งกรุงเทพมหานครและแหล่งที่พักตากอากาศ	<ul style="list-style-type: none"> - การมีพนักงานผู้ที่มีความรู้ความสามารถโดดเด่นและร่วมกันทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ - เป็นบริษัทหลักทรัพย์ชั้นนำที่สร้างสรรคความมั่นคงทางการเงินที่นักลงทุนวางใจ โดยสร้างผลประโยชน์สูงสุดให้แก่ลูกค้า สร้างสรรคผลิตภัณฑ์และบริการการลงทุนที่ดีเลิศหลากหลายและแตกต่าง รวมถึงสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้นและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน - เป็นองค์กรที่มุ่งดำเนินธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์อย่างเติบโตและยั่งยืน เน้นการพัฒนาโครงการคอนโดมิเนียมสำหรับลูกค้าระดับกลางถึงระดับบนทั้งกรุงเทพมหานครและแหล่งที่พักตากอากาศ
2.จากวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายในองค์กรของท่าน ท่านมีความต้องการบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ สาขาวิชาใดมากที่สุด และมีคุณสมบัติที่สำคัญอะไรบ้าง	สาขาบริหารธุรกิจมากที่สุด รองลงมาเป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มีคุณสมบัติที่สำคัญคือ มีใจรักการบริการ มีความรอบรู้ในสิ่งที่ตนเรียนอย่างชัดเจน	สาขาบริหารธุรกิจมากที่สุด รองลงมาเป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มีคุณสมบัติเข้าใจในธุรกิจขององค์กร มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ	สาขาบริหารธุรกิจมากที่สุด รองลงมาเป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มีคุณสมบัติคือ มีความรับผิดชอบอดทนต่อภาระงาน แกรับความกดดันได้ดี รวมถึงมีความคิดสร้างสรรค์ต่อนวัตกรรมใหม่ๆ	องค์กรเอกชนขนาดกลางมีความต้องการบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจมากที่สุด รองลงมาเป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มีคุณสมบัติที่สำคัญคือ มีใจรักการบริการ มีความรอบรู้ในสิ่งที่ตนเรียนอย่างชัดเจนและมีความเข้าใจในธุรกิจขององค์กรที่ตนเองกำลังปฏิบัติงานอยู่ มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 2- ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดกลางจำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 1	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 2	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 3	ผลการวิเคราะห์
3.ท่านคิดว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร	แตกต่างกันมาก อาทิ พื้นฐานความรู้ของสิ่งที่เรียนมาไม่สามารถวัดได้จากระดับคะแนนที่บัณฑิตได้รับ รวมถึงปัจจัยด้านวุฒิภาวะ สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมก็มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป	แตกต่างกันตามเนื้อหาที่ศึกษามาก ความเข้มข้นของหลักสูตร คณาจารย์ผู้สอน รวมถึงสภาพแวดล้อมอาคารเรียนและความทันสมัยของอุปกรณ์การเรียน นอกจากนี้ชื่อเสียงของสถาบันอุดมศึกษามีส่วนสำคัญ	ไม่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาพบว่าบัณฑิตทุกคนสามารถปฏิบัติงานได้ดีทุกคน	องค์กรขนาดกลางเห็นว่าบัณฑิตมีความแตกต่างกัน (2 องค์กร) เนื่องจากพื้นฐานความรู้ของสิ่งที่เรียนมาไม่สามารถวัดได้จากผลการศึกษารวมถึงวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน ในขณะที่องค์กรที่เห็นว่าบัณฑิตไม่แตกต่างกัน (1 องค์กร) เนื่องจากบัณฑิตทุกคนสามารถปฏิบัติงานได้เหมือนกัน
4.ท่านคิดว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาต่างๆ มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร	บัณฑิตแต่ละสาขาวิชาจะมีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน แม้ว่าจะอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาแห่งเดียวกันก็ตาม สิ่งสำคัญคือการประยุกต์ความรู้กับการทำงาน	แตกต่างกันในด้านของความรู้เนื้อหาวิชาการของแต่ละคณะ สิ่งนี้ทำให้คุณสมบัติต่างๆของบัณฑิตแต่ละคนมีความแตกต่างกัน	มีความแตกต่างในด้านความรู้ที่เรียนมา บรรยากาศและวัฒนธรรมของแต่ละสาขาวิชาส่งผลให้บุคลิกลักษณะต่างๆของบัณฑิตต่างกัน	องค์กรขนาดกลางทั้ง 3 องค์กรเห็นว่าบัณฑิตมีความแตกต่างกันด้านความรู้วิชาการ รวมถึงแต่ละสาขาวิชามีวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญที่สุดคือการนำความรู้ที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงมากกว่า
5.องค์กรของท่านมีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของบัณฑิตในตลาดแรงงานหรือไม่ อย่างไร อาทิ เช่น การรับนิสิตนักศึกษาฝึกงาน	มีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับสถาบันอุดมศึกษา โดยการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามาฝึกงานประจำทุกปี เพื่อให้นิสิตนักศึกษาเห็นบรรยากาศการปฏิบัติงานจริงและนำความรู้ที่ศึกษามาใช้จริง	มีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับสถาบันอุดมศึกษา โดยการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามาฝึกงานภาคฤดูร้อนในองค์กรเป็นประจำทุกปีเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติงานจริงในอนาคต	มีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับสถาบันอุดมศึกษา โดยการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามาฝึกงานประจำทุกปี และมีทุนสำหรับพนักงานองค์กรในศึกษาต่อระดับปริญญาโทด้วย	องค์กรเอกชนขนาดกลางทั้ง 3 แห่งมีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับสถาบันอุดมศึกษา โดยการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามาฝึกงานภาคฤดูร้อนในองค์กรเป็นประจำทุกปีเพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้การปฏิบัติงานและมองเห็นสภาพแวดล้อมและบรรยากาศองค์กรเอกชน เพื่อนำไปต่อยอดการปฏิบัติงานจริงในอนาคต

ตารางที่ 3-2 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดกลางจำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 1	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 2	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 3	ผลการวิเคราะห์
6. ท่านคิดว่าใน ปัจจุบัน บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ใน 5 สาขาวิชาหลัก สาขาวิชาใดที่ขาดแคลน สาขาวิชาใดมีความต้องการมากเป็นพิเศษและมีความต้องการมากน้อยเพียงใด	สาขาวิชาบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ มีบัณฑิตสมัครเข้ามาเป็นจำนวนมากแต่จากเกณฑ์การคัดเลือกพบว่า มีบัณฑิตสอบผ่านจำนวนน้อย	สาขาวิชาบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ เนื่องจากตรงกับลักษณะธุรกิจที่เน้นด้านบัญชี/การเงิน/เศรษฐศาสตร์ ในการดำเนินธุรกิจ	สาขาวิชาบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ นอกจากนี้ยังมีความต้องการบัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์ (กฎหมายธุรกิจ) เพื่อการดำเนินงานธุรกิจของบริษัท	ปัจจุบันองค์กรมุ่งเน้นไปที่สาขาวิชาบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ มีบัณฑิตสมัครเข้ามาเป็นจำนวนมากแต่จากเกณฑ์การคัดเลือกพบว่า มีบัณฑิตสอบผ่านจำนวนน้อย นอกจากนี้ยังมีความต้องการบัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์ (กฎหมายธุรกิจ) เพื่อการดำเนินงานธุรกิจของบริษัท
7. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในปัจจุบัน มีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่สำคัญอะไรบ้างต่อการยกระดับผลตอบแทนที่บัณฑิตได้รับจากการปฏิบัติงาน	จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการสูง จุดอ่อน คือ ความสามารถในการประยุกต์ความรู้กับงานที่ทำอยู่ ขาดทักษะการวิเคราะห์ โอกาส คือ การเข้าถึงข้อมูลความรู้ได้รวดเร็วทันสมัยจากสื่อต่างๆ ในปัจจุบัน อุปสรรค คือ ระบบอุดมศึกษาไทยผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ออกมาเป็นจำนวนมากเกินกว่าอุปสงค์ของตลาดแรงงาน ทำให้บัณฑิตเหล่านี้ อาจหางานยาก	จุดแข็ง คือ บัณฑิตหลายคนมีการสอบประกาศนียบัตรต่างๆเพิ่มเติมหลังสำเร็จการศึกษาซึ่งเป็นที่ยอมรับของนายจ้าง จุดอ่อน คือ มีความรู้เฉพาะในตำราที่คนศึกษามาแต่ต้องการประสบความสำเร็จในระยะเวลาอันสั้น โดยยังเรียนรู้เนื้องานไม่เต็มที่ ขาดความอดทน โอกาส คือ บางสาขาวิชาที่เป็นสาขาเฉพาะด้านมีการแข่งขันไม่สูงมากนัก อุปสรรค คือ บางสาขาวิชามีตลาดแรงงานรองรับน้อย	จุดแข็ง คือ มีผลการเรียนที่ดี เกรดเฉลี่ยสะสมสูง จุดอ่อน คือ ไม่มีความอดทนต่อภาระงานที่ได้รับมอบหมาย โอกาส คือ ปัจจุบันเทคโนโลยีมีส่วนช่วยให้บัณฑิตค้นคว้าหาข้อมูลได้รวดเร็ว อุปสรรค คือ จากเศรษฐกิจที่ผันผวนทำให้ส่งผลให้ตลาดแรงงานมีการแข่งขันสูงขึ้น บัณฑิตอาจหางานยากหรือไม่ได้งานที่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษามา	จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการสูง บัณฑิตหลายคนมีการสอบประกาศนียบัตรต่างๆเพิ่มเติมหลังสำเร็จการศึกษาซึ่งเป็นที่ยอมรับของนายจ้าง จุดอ่อน คือ ความสามารถในการประยุกต์ความรู้กับงานที่ทำอยู่ ขาดทักษะการวิเคราะห์ มีความรู้เฉพาะในตำราที่คนศึกษามาแต่ต้องการประสบความสำเร็จในระยะเวลาอันสั้น โดยยังเรียนรู้เนื้องานไม่เต็มที่ ขาดความอดทน โอกาส คือ การเข้าถึงข้อมูลความรู้ได้รวดเร็วทันสมัยจากสื่อต่างๆ ในปัจจุบัน อุปสรรค คือ ระบบอุดมศึกษาไทยผลิตบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ออกมาเป็นจำนวนมากเกินกว่าอุปสงค์ของตลาดแรงงาน ทำให้บัณฑิตเหล่านี้ อาจหางานยากหรือไม่ได้งานที่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษามา

ตารางที่ 2- ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดกลางจำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 1	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 2	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 3	ผลการวิเคราะห์
<p>8.จากการเปิดเสรีการค้าของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรี ท่านคิดว่าสถาบันอุดมศึกษาของไทยควรมีแนวทางอย่างไรในการผลิตบัณฑิตให้มีความพร้อมต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และมีศักยภาพการแข่งขันในตลาดแรงงาน</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาของไทยควรเพิ่มทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจขององค์กร ความสามารถในการนำเสนอผลงาน</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาของไทยควรเพิ่มทักษะทางการประยุกต์ความรู้เข้ากับการทำงานและการพัฒนาศักยภาพตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับสถานการณ์แข่งขันที่สูงขึ้นในอนาคต</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาของไทยควรพัฒนาบัณฑิตให้สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ (รวมถึงภาษาที่ 3) เพราะจะเป็นสิ่งที่ทำให้บัณฑิตสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้</p>	<p>เน้นการประยุกต์ความรู้เข้ากับการทำงาน ทักษะคอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศความรู้ในเรื่องของธุรกิจขององค์กรที่บัณฑิตกำลังปฏิบัติงานอยู่ ความสามารถในการนำเสนอผลงาน และการพัฒนาศักยภาพตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับสถานการณ์แข่งขันที่สูงขึ้นในอนาคต</p>
<p>9.ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อ นโยบายปรับค่าจ้าง บัณฑิตปริญญาตรี อาทิ เงินเดือนขั้นต่ำ เดือนละ 15,000 บาทของรัฐบาล และนโยบายนี้จะมีผลดีหรือผลเสียต่อองค์กรท่านและตลาดแรงงานของประเทศอย่างไร</p>	<p>ทางองค์กรยังไม่มียุทธศาสตร์โดยเห็นว่าเงินเดือนบัณฑิตควรปรับขึ้นตามคุณภาพมากกว่าการกำหนดนโยบายเงินเดือนขั้นต่ำปริญญาตรี 15,000 บาท</p>	<p>ยังไม่มียุทธศาสตร์จากนโยบายเงินเดือนขั้นต่ำปริญญาตรี 15,000 บาท อาจทำให้บัณฑิตไม่มีการพัฒนาทักษะความสามารถเพิ่มเติมและส่งผลเสียต่อการแข่งขันกับต่างประเทศ</p>	<p>ถ้ามองในแง่ของค่าครองชีพนั้น นโยบายเงินเดือน 15,000 บาทเห็นสมควรให้ใช้ได้ แต่ต้องพิจารณาเรื่องคุณภาพของบัณฑิต ทักษะความสามารถต่างๆ รวมถึงต้นทุนของนายจ้างด้วย</p>	<p>องค์กรเอกชนขนาดกลางเห็นว่าในแง่ของต้นทุนค่าครองชีพ เงินเดือนดังกล่าวเห็นสมควรปรับขึ้นให้ อย่างไรก็ตาม ควรพิจารณาเรื่องคุณภาพบัณฑิต ทักษะความสามารถต่างๆ ต้นทุนของนายจ้างด้วย อย่างไรก็ตามข้อเสียของนโยบายดังกล่าวอาจทำให้บัณฑิตไม่มีการพัฒนาตนเองเพิ่มเติมและอาจส่งผลเสียต่อการแข่งขันในอนาคต</p>

ตารางที่ ง-2 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดกลางจำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 1	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 2	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดกลาง 3	ผลการวิเคราะห์
10.ท่านมองภาพอนาคตของคุณสมบัติบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่จะเข้ามาทำงานกับองค์กรของท่านอย่างไรบ้าง	มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีที่เรียนมาและสามารถประยุกต์ใช้กับงานได้จริงๆ	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นมีทัศนคติที่ดี	ต้องการบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาเบื้องต้น	มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีที่เรียนมาและสามารถประยุกต์ใช้กับงานได้จริงๆ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นมีทัศนคติที่ดีและมีความคิดสร้างสรรค์
11.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของท่านเกี่ยวกับบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน	สถาบันอุดมศึกษาควรอธิบายถึงความรู้ความเข้าใจในแก่นแท้ของทฤษฎีอย่างแจ่มชัด และควรมีการชี้แนะถึงประโยชน์ของทฤษฎีเหล่านั้นเพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานจริงและสามารถนำมาประยุกต์ได้อย่างเข้าใจ	สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มทักษะการทำงาน ของบัณฑิตร่วมกับผู้อื่น ทัศนคติที่ดี มุมมองของชีวิต ทักษะในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาเบื้องต้นด้วยตนเอง	สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มทักษะความรู้รอบตัวในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และสิ่งสำคัญคือการพัฒนาด้านวุฒิภาวะทางด้านความคิดและอารมณ์ของบัณฑิต เพิ่มเนื้อหา Career Path เข้าไปในหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชา	บัณฑิตควรมีความรู้ความเข้าใจในแก่นแท้ของทฤษฎีอย่างแจ่มชัด และควรมีการชี้แนะถึงประโยชน์ของทฤษฎีเหล่านั้นเพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานจริงและสามารถนำมาประยุกต์ได้อย่างเข้าใจ นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มทักษะการทำงานของบัณฑิตร่วมกับผู้อื่น ทัศนคติที่ดี มุมมองของชีวิต และสิ่งสำคัญคือวุฒิภาวะทางด้านความคิดและอารมณ์

ตารางที่ 3-3 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดเล็กจำนวน 3 แห่ง

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 1	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 2	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3	ผลการวิเคราะห์
1.วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายในองค์กรของท่านเป็นอย่างไร	มุ่งมั่นเป็นบริษัทส่งออกด้านอาหารทะเลระดับโลก	เป็นผู้นำในการจำหน่ายถ่านหินซึ่งมีคุณภาพและบริการตรงตามความต้องการของลูกค้าด้วยความมุ่งมั่นที่ดำรงไว้ต่อ สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาสังคม รวมถึงให้ประโยชน์และผลตอบแทนสูงสุดสำหรับผู้ถือหุ้น	เป็นบริษัทหลักทรัพย์ที่มีพื้นฐานการดำเนินงานด้านบริษัทหลักทรัพย์ที่แข็งแกร่งมั่นคง และสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนได้ประกอบกับมีฐานเงินทุนที่แข็งแกร่งและประสบการณ์ความเชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในการลงทุนอย่างมืออาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> - มุ่งมั่นเป็นบริษัทส่งออกด้านอาหารทะเลระดับโลก - เป็นผู้นำในการจำหน่ายถ่านหินซึ่งมีคุณภาพและบริการตรงตามความต้องการของลูกค้าด้วยความมุ่งมั่นที่ดำรงไว้ต่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาสังคม รวมถึงให้ประโยชน์และผลตอบแทนสูงสุดสำหรับผู้ถือหุ้น - เป็นบริษัทหลักทรัพย์ที่มีพื้นฐานการดำเนินงานด้านบริษัทหลักทรัพย์ที่แข็งแกร่งมั่นคง และสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนได้ประกอบกับมีฐานเงินทุนที่แข็งแกร่งและประสบการณ์ความเชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในการลงทุนอย่างมืออาชีพ
2.จากวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายในองค์กรของท่านท่านมีความต้องการบัณฑิตปริญาตรีสายสังคมศาสตร์ สาขาวิชาใดมากที่สุด และมีคุณสมบัติที่สำคัญอะไรบ้าง	ต้องการบัณฑิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์มากที่สุด มีคุณสมบัติคือ มีความสามารถในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ มีทักษะภาษาต่างประเทศ มีทักษะคอมพิวเตอร์	สาขาวิชาบริหารธุรกิจและนิติศาสตร์ คุณสมบัติที่ต้องการประกอบด้วย มีศักยภาพด้านความรู้และประสบการณ์ มาช่วยพัฒนาองค์กร มีใจรักองคกร ยอมทุ่มเทเพื่อผลงานที่ดีและประโยชน์ส่วนรวม	สาขาบริหารธุรกิจมากที่สุด รองลงมาเป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตต้องมีความรู้พื้นฐานด้านตลาดเงินและตลาดทุน มีใจรักการให้บริการ มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษ	องค์กรเอกชนขนาดเล็กมีความต้องการบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจมากที่สุด รองลงมาเป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มีคุณสมบัติ คือ มีความรับผิดชอบและซื่อสัตย์สุจริต มีใจรักองคกร ยอมทุ่มเทเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีความรู้ขั้นพื้นฐานในธุรกิจที่ตนกำลังปฏิบัติงานอยู่ ใช้คอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษได้ดี

ตารางที่ 3- ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดเล็กจำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 1	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 2	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3	ผลการวิเคราะห์
3. ท่านคิดว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร	ไม่มีความแตกต่างกัน ทุกคนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	มีความแตกต่างกันทั้งในด้านของความรู้จากเนื้อหาในตำราเรียน ทฤษฎีต่างๆ คุณวุฒิของคณาจารย์และสิ่งแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง	มีความแตกต่างกันทั้งด้านเนื้อหาวิชาการและความรู้ที่ได้รับ สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา คณาจารย์ รวมถึงอุปกรณ์การเรียนการสอนและห้องสมุด	องค์กรขนาดเล็กเห็นว่าบัณฑิตมีความแตกต่างกัน (2 องค์กร) ความรู้ทางวิชาการที่ได้รับ คณาจารย์ อุปกรณ์การเรียนและห้องสมุด ในขณะที่องค์กรที่เห็นว่าบัณฑิต ไม่แตกต่างกัน (1 องค์กร) เนื่องจากบัณฑิตทุกคนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ท่านคิดว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาต่างๆ มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร	แตกต่างกัน ในด้านของเนื้อหาความรู้ ทฤษฎี ไม่เหมือนกัน รวมถึงคณาจารย์และเพื่อนๆ สิ่งนี้อาจหล่อหลอมให้บัณฑิตแต่ละสาขาวิชา มีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน	แตกต่างกันด้านความรู้ที่หลากหลาย รวมถึงสภาพแวดล้อมในแต่ละคณะก็มีความแตกต่างกัน แม้ว่าจะเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งเดียวกันก็ตาม	นอกจากมีความแตกต่างกันในด้านของความรู้เฉพาะทางแล้ว ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมสังคม และวัฒนธรรมเพื่อนฝูงก็มีความแตกต่างกัน	องค์กรขนาดเล็กทั้ง 3 องค์กรเห็นว่า นอกจากบัณฑิตจะมีความรู้ในสาขาวิชาที่แตกต่างกันแล้ว คณาจารย์ สื่อการเรียนหรือเครื่องมือในการเรียนการสอนก็มีผลต่อการเรียนรู้และลักษณะของบัณฑิตแต่ละคนเช่นกัน
5. องค์กรของท่านมีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของบัณฑิตในตลาดแรงงานหรือไม่ อย่างไร อาทิ เช่น การรับนิสิตนักศึกษาฝึกงาน	มีนโยบายการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามาฝึกงานในช่วงปิดภาคเรียน (ฤดูร้อน) รวมถึงมีทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทซึ่งมอบให้สำหรับบัณฑิตที่เป็นพนักงานในองค์กรด้วย	มีนโยบายการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามาฝึกงานในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อนโดยทางสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ จะทำการติดต่อเข้ามายังองค์กร	มีนโยบายการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามาฝึกงานในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อนประจำปี เพื่อเปิดโอกาสให้บัณฑิตเข้ามาปฏิบัติงานจริงในองค์กรและรับรู้สภาพแวดล้อมการทำงานจริง โดยทางองค์กรจะมอบประกาศนียบัตรให้กับนิสิตนักศึกษาทุกคนที่เข้ามาฝึกงาน	องค์กรเอกชนขนาดเล็กทั้ง 3 แห่งมีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับสถาบันอุดมศึกษา โดยการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามาฝึกงานภาคฤดูร้อนในองค์กรเป็นประจำทุกปี บางแห่งมีการมอบประกาศนียบัตรให้กับนิสิตนักศึกษาทุกคนที่เข้ามาฝึกงาน และบางองค์กรมีทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทซึ่งมอบให้สำหรับบัณฑิตที่เป็นพนักงานในองค์กรด้วย

ตารางที่ 3-3 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดเล็กจำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 1	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 2	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3	ผลการวิเคราะห์
6. ท่านคิดว่าใน ปัจจุบัน บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ใน 5 สาขาวิชาหลัก สาขาวิชาใดที่ขาดแคลน สาขาวิชาใดมีความต้องการมากเป็นพิเศษและมีความต้องการมากน้อยเพียงใด	ต้องการบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจ และเศรษฐศาสตร์มากเป็นพิเศษ โดย ปัจจุบันยังไม่พบสาขาวิชาใดที่ขาดแคลน	องค์กรมุ่งเน้นไปที่สาขาบริหารธุรกิจ (บัญชี/การเงิน) และ สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์เนื่องจากต้องการผู้ที่เชี่ยวชาญการวิเคราะห์อุปสงค์และอุปทานถ่วงกันในตลาดโลก	เนื่องจากบริษัทหลักทรัพย์เป็นสาย การเงิน องค์กรจึงต้องการสาขา วิชาบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ เป็นพิเศษ สาขาวิชานิติศาสตร์ก็มีความจำเป็นเนื่องจากต้องใช้ความรู้ ด้านกฎหมายเพื่อดำเนินธุรกิจ	ยังไม่มีสาขาวิชาใดในสายสังคมศาสตร์ที่ขาด แคลน สำหรับสาขาวิชาที่ทางองค์กรต้องการ เป็นสาขาวิชาบริหารธุรกิจ และ สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ นอกจากนี้องค์กรยังต้องการ สาขาวิชานิติศาสตร์ เพราะต้องใช้ความรู้ด้าน กฎหมายในการดำเนินธุรกิจ
7. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญา ตรีสายสังคมศาสตร์ใน ปัจจุบัน มีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่ สำคัญอะไรบ้างต่อการยก ระดับผลตอบแทนที่บัณฑิต ได้รับจากการปฏิบัติงาน	จุดแข็ง คือ ความรู้ทางวิชาการสูง จุดอ่อน คือ ขาดทักษะพื้นฐาน อาทิ คอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ โอกาส คือ เทคโนโลยีสามารถช่วยให้บัณฑิตเข้าถึงการสมัครงานได้ สะดวกขึ้น อุปสรรค คือ บัณฑิตที่จบสายวิทยาศาสตร์อาจเข้าศึกษาต่อในระดับ ปริญญาโทสายสังคมศาสตร์ ทำให้ บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ อาจเผชิญการแข่งขันที่สูงขึ้น	จุดแข็ง คือ ผลการศึกษาของบัณฑิตอยู่ในระดับดี จุดอ่อน คือ ขาดความสามารถในการ ประยุกต์ความรู้กับงานที่ทำอยู่ โอกาส คือ สาขาวิชาเฉพาะด้านเช่น บัญชี/กฎหมาย อาจมีการแข่งขันน้อยกว่าสาขาวิชาอื่นๆ อุปสรรค คือ การเปิดการค้าเสรีในปี พ.ศ. 2558 บัณฑิตจะเผชิญกับการ แข่งขันที่สูงขึ้นจากบัณฑิตต่างประเทศ	จุดแข็ง คือ ทฤษฎีและความรู้ทาง วิชาการดีมาก จุดอ่อน คือ ขาดการใช้ความคิด วิเคราะห์แก้ไขปัญหา โอกาส คือ อายุส่วนใหญ่ของ บัณฑิตยังน้อย สามารถพัฒนา ทักษะความสามารถได้อีกมาก อุปสรรค คือ ปัจจุบันความต้องการ บัณฑิตในตลาด แรงงานยังน้อยกว่าจำนวนบัณฑิตที่สถาบันอุดม ศึกษาผลิตออกมา	จุดแข็ง คือ ผลการศึกษามัธยมศึกษาอยู่ในระดับดี จุดอ่อน คือ ขาดทักษะพื้นฐาน อาทิ คอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการ ประยุกต์ความรู้กับงานที่ทำอยู่ ขาดการใช้ ความคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา โอกาส คือ สื่อต่างๆในปัจจุบันมีความทันสมัย บัณฑิตสามารถเข้าถึงการสมัครงานได้สะดวก ขึ้นและอายุของบัณฑิตยังน้อย สามารถพัฒนา ทักษะความสามารถได้อีกมาก อุปสรรค คือ บัณฑิตที่จบสายวิทยาศาสตร์อาจ เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทสายสังคม ศาสตร์ ทำให้บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคม ศาสตร์อาจเผชิญการแข่งขันที่สูงขึ้นรวมถึง ปัจจุบันอุปสงค์ตลาดแรงงานน้อยกว่าอุปทานที่ สถาบันอุดมศึกษาผลิตออกมา

ตารางที่ 3- ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดเล็กจำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 1	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 2	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3	ผลการวิเคราะห์
<p>8.จากการเปิดเสรีการค้าของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรี ท่านคิดว่าสถาบันอุดมศึกษาของไทยควรมีแนวทางอย่างไรในการผลิตบัณฑิตให้มีความพร้อมต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และมีศักยภาพการแข่งขันในตลาดแรงงาน</p>	<p>ควรมีการจัดหลักสูตรแบบระหว่างประเทศ โดยร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ เช่น หลักสูตร 4 ปี อาจศึกษาในประเทศไทย 2 ปี และศึกษาที่ต่างประเทศอีก 2 ปี เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระดับนานาชาติ</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรฝึกบัณฑิตด้านการใช้ความคิด การวิเคราะห์วางแผน และแก้ไขปัญหา ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ (มีความสำคัญมาก) คอมพิวเตอร์ ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มรายละเอียดของหลักสูตรที่มีลักษณะแสดงความคิดเห็น (Open Talk) เพื่อฝึกให้บัณฑิตกล้าแสดงความคิดเห็นและเพิ่มทักษะทางการนำเสนอผลงาน</p>	<p>ควรเพิ่มรายวิชาที่มีลักษณะประชุมกลุ่มและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อฝึกให้บัณฑิตกล้าแสดงความคิดเห็นและเพิ่มทักษะด้านการนำเสนอผลงานให้มากขึ้น นอกจากนี้ภาษาต่างประเทศ บัณฑิตควรติดต่อสื่อสารได้ และทักษะการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เช่น หลักสูตร 4 ปี อาจศึกษาในประเทศไทย 2 ปี และศึกษาที่ต่างประเทศอีก 2 ปี เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระดับนานาชาติ</p>
<p>9.ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อ นโยบายปรับค่าจ้าง บัณฑิตปริญญาตรี อาทิ เงินเดือนขั้นต่ำ เดือนละ 15,000 บาทของรัฐบาล และนโยบายนี้มีผลดีหรือผลเสียต่อองค์กรท่านและตลาดแรงงานของประเทศอย่างไร</p>	<p>นโยบายดังกล่าวอาจเป็นการบิดเบือนกลไกตลาดแรงงาน ซึ่งเงินเดือนที่บัณฑิตได้รับควรขึ้นอยู่กับความสามารถมากกว่า รวมถึงนโยบายดังกล่าวอาจทำให้ต้นทุนสินค้าอาจสูงขึ้นและทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้นด้วย</p>	<p>ไม่เห็นด้วยกับนโยบายดังกล่าว เนื่องจากค่าจ้างของบัณฑิตควรขึ้นตามคุณภาพและความสามารถที่เกิดขึ้นจริง สิ่งนี้อาจส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานในวงกว้างและบัณฑิตอาจไม่พัฒนาเนื่องจากมีนโยบายเงินเดือนขั้นต่ำอยู่แล้ว</p>	<p>จากนโยบายดังกล่าวเห็นว่าอาจทำให้บัณฑิตไม่มีการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งส่งผลกระทบต่อเสรีการค้าในปี พ.ศ. 2558 เรื่องเงินเดือนบัณฑิตควรปล่อยให้เป็นเรื่องของอุปสงค์กับอุปทานแรงงานมากกว่า</p>	<p>องค์กรเอกชนขนาดเล็กเห็นว่าควรปล่อยให้โครงสร้างเงินเดือนเป็นไปตามอุปสงค์และอุปทานของตลาดแรงงานมากกว่า สิ่งสำคัญคือความสามารถและคุณภาพของบัณฑิตเพื่อการแข่งขันกับต่างประเทศในอนาคต รวมถึงนโยบายดังกล่าวอาจทำให้ต้นทุนสินค้าอาจสูงขึ้นและทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้นด้วย</p>

ตารางที่ ง-3 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนขนาดเล็กจำนวน 3 แห่ง (ต่อ)

ประเด็น	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 1	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 2	ผู้บริหารระดับสูง ขององค์กรเอกชนขนาดเล็ก 3	ผลการวิเคราะห์
10.ท่านมองภาพอนาคตของคุณสมบัติบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่จะเข้ามาร่วมงานกับองค์กรของท่านอย่างไรบ้าง	มีความรู้ในวิชาที่ศึกษามาเป็นอย่างดี สามารถประยุกต์ความรู้มาใช้ในการทำงานได้	มีทักษะสำคัญ ทั้งคอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษ สามารถเรียนรู้งานได้รวดเร็ว เป็นคนเก่งมีคุณภาพ	มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีสัมมาคารวะ มีความมานะอดทนต่องาน มีมารยาทต่อผู้อื่น	มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีสัมมาคารวะ มีความมานะอดทนต่องาน มีมารยาทต่อผู้อื่น มีทักษะที่สำคัญ อาทิ คอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษ สามารถเรียนรู้งานได้รวดเร็ว
11.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของท่านเกี่ยวกับบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน	สถาบันอุดมศึกษาควรเน้นเรื่องคุณภาพของการผลิตบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกมา สถาบันอุดมศึกษาต้องเป็นผู้นำทางด้านการเปลี่ยนแปลงเพื่อรับมือกับสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	สถาบันอุดมศึกษาควรเน้นหลักสูตรให้มีการเรียนการสอนที่ยึดการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎีในห้องเรียน (Project Based Learning) นอกจากนี้ควรเพิ่มเนื้อหาด้านเส้นทางการเติบโตในสายงาน (Career Path) ในแต่ละสาขาวิชาด้วย เพื่อให้บัณฑิตเข้าใจถึงแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคต	สถาบันอุดมศึกษาต้องคำนึงถึงตลาดแรงงานและความต้องการของนายจ้างด้วย เพื่อไม่ให้มีการผลิตบัณฑิตล้นตลาดแรงงาน และมีการปรับหลักสูตรการเรียนการสอนให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	ควรเน้นเรื่องคุณภาพของการผลิตบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกมา สถาบันอุดมศึกษาต้องเป็นผู้นำทางด้านการเปลี่ยนแปลงเพื่อรับมือกับสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หลักสูตรต้องมีการเรียนการสอนที่เน้นปฏิบัติมากกว่าทฤษฎีในห้องเรียน (Project Based Learning) นอกจากนี้ควรเพิ่มเนื้อหาด้านเส้นทางการเติบโตในสายงาน (Career Path) ในแต่ละสาขาวิชาด้วย เพื่อให้บัณฑิตเข้าใจถึงแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคต รวมถึงสถาบันอุดมศึกษาต้องคำนึงถึงตลาดแรงงานและความต้องการของนายจ้างด้วย เพื่อไม่ให้มีการผลิตบัณฑิตล้นตลาดแรงงาน

ภาคผนวก จ

ต้นทุนทางสังคมแยกตามสถาบันอุดมศึกษาและสาขาวิชา

ตารางที่ จ-1 ต้นทุนทางสังคมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแยกตามสาขาวิชา

หน่วย: บาท

สาขาวิชา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนทางสังคม รวมทั้งหมด
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
รัฐศาสตร์	31,027,641	1,634,712	37,321,200	69,983,553
ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	28,779,979	1,652,890	44,007,600	74,440,469
นิติศาสตร์	24,911,731	2,137,601	59,203,200	86,252,533
เศรษฐศาสตร์	36,602,314	2,150,098	41,462,400	80,214,812
บริหารธุรกิจ	45,197,950	2,180,118	48,518,400	95,896,467
เฉลี่ย 5 สาขาวิชา	33,303,923	1,951,084	47,180,563	82,435,570

หมายเหตุ: 1. ต้นทุนดำเนินการใช้ค่าเฉลี่ย 4 ปี ระหว่างปีการศึกษา พ.ศ. 2550-2553

2. ค่าครุภัณฑ์ใช้ค่าเฉลี่ยอายุการใช้งาน 5 ปี โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2546-2553

3. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง คำนวณจากราคาเช่าพื้นที่คูณด้วยจำนวนพื้นที่ของแต่ละคณะในสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ จ-2 ต้นทุนทางสังคมของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แยกตามสาขาวิชา

หน่วย: บาท

สาขาวิชา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนทางสังคม รวมทั้งหมด
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
รัฐศาสตร์	21,725,931	1,094,299	35,452,800	58,273,029
นิติศาสตร์	29,674,969	1,566,961	50,320,800	81,562,730
เศรษฐศาสตร์	41,964,382	2,135,088	37,321,200	81,420,670
บริหารธุรกิจ	43,364,729	2,171,112	40,917,600	86,453,440
เฉลี่ย 4 สาขาวิชา	34,182,502	1,741,865	41,003,483	76,927,851

หมายเหตุ: 1. ต้นทุนดำเนินการใช้ค่าเฉลี่ย 4 ปี ระหว่างปีการศึกษา พ.ศ. 2550-2553

2. ค่าครุภัณฑ์ใช้ค่าเฉลี่ยอายุการใช้งาน 5 ปี โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2546-2553

3. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง คำนวณจากราคาเช่าพื้นที่คูณด้วยจำนวนพื้นที่ของแต่ละคณะในสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ จ-3 ต้นทุนทางสังคมของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แยกตามสาขาวิชา

หน่วย: บาท

สาขาวิชา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนทางสังคม รวมทั้งหมด
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
รัฐศาสตร์	21,769,352	901,021	33,657,600	56,327,973
ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	25,158,691	1,199,379	35,203,200	61,561,270
เศรษฐศาสตร์	31,569,058	1,555,587	53,908,800	87,033,445
บริหารธุรกิจ	42,148,463	1,840,088	43,123,200	87,111,751
เฉลี่ย 4 สาขาวิชา	30,661,391	1,374,019	41,473,925	73,509,334

หมายเหตุ: 1. ต้นทุนดำเนินการใช้ค่าเฉลี่ย 4 ปี ระหว่างปีการศึกษา พ.ศ. 2550-2553

2. ค่าครุภัณฑ์ใช้ค่าเฉลี่ยอายุการใช้งาน 5 ปี โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2546-2553

3. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง คำนวณจากราคาค่าเช่าพื้นที่คูณด้วยจำนวนพื้นที่ของแต่ละคณะใน
สถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ จ-4 ต้นทุนทางสังคมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแยกตามสาขาวิชา

หน่วย: บาท

สาขาวิชา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนทางสังคม รวมทั้งหมด
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
รัฐศาสตร์	21,013,823	617,358	30,908,880	52,540,060
ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	27,647,990	1,182,025	31,101,840	59,931,855
เศรษฐศาสตร์	24,801,156	907,546	31,582,080	57,290,783
บริหารธุรกิจ	33,369,206	979,523	23,905,440	58,254,169
เฉลี่ย 4 สาขาวิชา	26,708,044	921,613	28,628,485	56,258,141

หมายเหตุ: 1. ต้นทุนดำเนินการใช้ค่าเฉลี่ย 4 ปี ระหว่างปีการศึกษา พ.ศ. 2550-2553

2. ค่าครุภัณฑ์ใช้ค่าเฉลี่ยอายุการใช้งาน 5 ปี โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2546-2553

3. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง คำนวณจากราคาค่าเช่าพื้นที่คูณด้วยจำนวนพื้นที่ของแต่ละคณะใน
สถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ จ-5 ต้นทุนทางสังคมของมหาวิทยาลัยรังสิตแยกตามสาขาวิชา

หน่วย: บาท

สาขาวิชา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนทางสังคม รวมทั้งหมด
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
นิติศาสตร์	20,558,829	1,282,562	63,090,000	84,931,391
เศรษฐศาสตร์	24,485,600	1,438,412	65,797,200	91,721,212
บริหารธุรกิจ	34,633,515	1,737,909	61,095,600	97,467,024
เฉลี่ย 3 สาขาวิชา	26,559,315	1,486,294	69,345,103	97,390,712

- หมายเหตุ: 1. ต้นทุนดำเนินการใช้ค่าเฉลี่ย 4 ปี ระหว่างปีการศึกษา พ.ศ. 2550-2553
 2. ค่าครุภัณฑ์ใช้ค่าเฉลี่ยอายุการใช้งาน 5 ปี โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2546-2553
 3. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง คำนวณจากราคาเช่าพื้นที่คูณด้วยจำนวนพื้นที่ของแต่ละคณะในสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ จ-6 ต้นทุนทางสังคมของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตแยกตามสาขาวิชา

หน่วย: บาท

สาขาวิชา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนทางสังคม รวมทั้งหมด
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
รัฐศาสตร์	19,895,228	749,553	47,233,200	67,877,980
นิติศาสตร์	17,222,095	832,562	54,663,000	72,717,658
เศรษฐศาสตร์	31,838,480	960,912	40,672,800	73,472,192
บริหารธุรกิจ	33,670,183	1,252,593	51,151,800	86,074,575
เฉลี่ย 4 สาขาวิชา	25,656,496	948,905	48,431,381	75,036,782

- หมายเหตุ: 1. ต้นทุนดำเนินการใช้ค่าเฉลี่ย 4 ปี ระหว่างปีการศึกษา พ.ศ. 2550-2553
 2. ค่าครุภัณฑ์ใช้ค่าเฉลี่ยอายุการใช้งาน 5 ปี โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2546-2553
 3. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง คำนวณจากราคาเช่าพื้นที่คูณด้วยจำนวนพื้นที่ของแต่ละคณะในสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ จ-7 ต้นทุนทางสังคมของสาขาวิชารัฐศาสตร์แยกตามสถาบันอุดมศึกษา

หน่วย: บาท

สถาบันอุดมศึกษา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนทางสังคม รวมทั้งหมด
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	31,027,641	1,634,712	37,321,200	69,983,553
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	21,725,931	1,094,299	35,452,800	58,273,029
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	21,769,352	901,021	33,657,600	56,327,973
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	21,013,823	617,358	30,908,880	52,540,060
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	19,895,228	749,553	47,233,200	67,877,980
เฉลี่ย 5 สถาบันอุดมศึกษา	23,086,395	999,388	36,916,324	61,002,107

หมายเหตุ: 1. ต้นทุนดำเนินการใช้ค่าเฉลี่ย 4 ปี ระหว่างปีการศึกษา พ.ศ. 2550-2553

2. ค่าครุภัณฑ์ใช้ค่าเฉลี่ยอายุการใช้งาน 5 ปี โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2546-2553

3. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง คำนวณจากราคาค่าเช่าพื้นที่คูณด้วยจำนวนพื้นที่ของแต่ละคณะในสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ จ-8 ต้นทุนทางสังคมของสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แยกตามสถาบันอุดมศึกษา

หน่วย: บาท

สถาบันอุดมศึกษา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนทางสังคม รวมทั้งหมด
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	28,779,979	1,652,890	44,007,600	74,440,469
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	25,158,691	1,199,379	35,203,200	61,561,270
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	27,647,990	1,182,025	31,101,840	59,931,855
เฉลี่ย 3 สถาบันอุดมศึกษา	27,195,553	1,344,765	36,772,421	65,312,739

หมายเหตุ: 1. ต้นทุนดำเนินการใช้ค่าเฉลี่ย 4 ปี ระหว่างปีการศึกษา พ.ศ. 2550-2553

2. ค่าครุภัณฑ์ใช้ค่าเฉลี่ยอายุการใช้งาน 5 ปี โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2546-2553

3. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง คำนวณจากราคาค่าเช่าพื้นที่คูณด้วยจำนวนพื้นที่ของแต่ละคณะในสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ จ-9 ต้นทุนทางสังคมของสาขาวิชานิติศาสตร์แยกตามสถาบันอุดมศึกษา

หน่วย: บาท

สถาบันอุดมศึกษา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนทางสังคม รวมทั้งหมด
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	24,911,731	2,137,601	59,203,200	86,252,533
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	29,674,969	1,566,961	50,320,800	81,562,730
มหาวิทยาลัยรังสิต	20,558,829	1,282,562	63,090,000	84,931,391
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	17,222,095	832,562	54,663,000	72,717,658
เฉลี่ย 4 สถาบันอุดมศึกษา	23,091,906	1,454,922	56,821,027	81,367,855

หมายเหตุ: 1. ต้นทุนดำเนินการใช้ค่าเฉลี่ย 4 ปี ระหว่างปีการศึกษา พ.ศ. 2550-2553

2. ค่าครุภัณฑ์ใช้ค่าเฉลี่ยอายุการใช้งาน 5 ปี โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2546-2553

3. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง คำนวณจากราคาค่าเช่าพื้นที่คูณด้วยจำนวนพื้นที่ของแต่ละคณะในสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ จ-10 ต้นทุนทางสังคมของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์แยกตามสถาบันอุดมศึกษา

หน่วย: บาท

สถาบันอุดมศึกษา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนทางสังคม รวมทั้งหมด
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	36,602,314	2,150,098	41,462,400	80,214,812
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	41,964,382	2,135,088	37,321,200	81,420,670
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	31,569,058	1,555,587	53,908,800	87,033,445
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	24,801,156	907,546	31,582,080	57,290,783
มหาวิทยาลัยรังสิต	24,485,600	1,438,412	65,797,200	91,721,212
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	31,838,480	960,912	40,672,800	73,472,192
เฉลี่ย 6 สถาบันอุดมศึกษา	31,876,832	1,524,607	46,343,984	79,745,423

หมายเหตุ: 1. ต้นทุนดำเนินการใช้ค่าเฉลี่ย 4 ปี ระหว่างปีการศึกษา พ.ศ. 2550-2553

2. ค่าครุภัณฑ์ใช้ค่าเฉลี่ยอายุการใช้งาน 5 ปี โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2546-2553

3. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง คำนวณจากราคาค่าเช่าพื้นที่คูณด้วยจำนวนพื้นที่ของแต่ละคณะในสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ จ-11 ต้นทุนทางสังคมของสาขาวิชาบริหารธุรกิจแยกตามสถาบันอุดมศึกษา

หน่วย: บาท

สถาบันอุดมศึกษา	ต้นทุนดำเนินการ	ต้นทุนลงทุน		ต้นทุนทางสังคม รวมทั้งหมด
		ค่าครุภัณฑ์	ค่าอาคาร และสิ่งก่อสร้าง	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	45,197,950	2,180,118	48,518,400	95,896,467
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	43,364,729	2,171,112	40,917,600	86,453,440
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	42,148,463	1,840,088	43,123,200	87,111,751
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	33,369,206	979,523	23,905,440	58,254,169
มหาวิทยาลัยรังสิต	34,633,515	1,737,909	61,095,600	97,467,024
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	33,670,183	1,252,593	51,151,800	86,074,575
เฉลี่ย 6 สถาบันอุดมศึกษา	38,730,674	1,693,557	47,473,387	87,897,618

หมายเหตุ: 1. ต้นทุนดำเนินการใช้ค่าเฉลี่ย 4 ปี ระหว่างปีการศึกษา พ.ศ. 2550-2553

2. ค่าครุภัณฑ์ใช้ค่าเฉลี่ยอายุการใช้งาน 5 ปี โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2546-2553

3. ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง คำนวณจากราคาค่าเช่าพื้นที่คูณด้วยจำนวนพื้นที่ของแต่ละคณะในสถาบันอุดมศึกษา

ภาคผนวก ฉ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบวิเคราะห์เอกสารสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจ้างงาน การผลิตบัณฑิต และผลตอบแทนของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สภาพปัจจุบันและ ปัญหาการจ้างงาน	การผลิตบัณฑิตปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์	ผลตอบแทนของบัณฑิต ปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ			
สำนักงานสถิติแห่งชาติ			
สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา			
สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร			

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

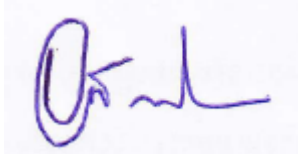
เรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้วยกระผม นายอักรนันท์ เตชไกรชนะ นิสิตระดับคฤภีบัณฑิตสาขาวิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์: การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริฉันทน์ สติรกุล เตชพาหพงษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บวรศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เนื่องจากท่านมีคุณสมบัติเหมาะสม และความคิดเห็นของท่านเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

กระผมใคร่ขอขอบพระคุณท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ความคิดเห็นของท่านจะมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายอักรนันท์ เตชไกรชนะ)

นิสิตระดับคฤภีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา

ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

ในงานวิจัยเรื่อง

การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์:

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สายสังคมศาสตร์ หมายถึง ศาสตร์ที่มุ่งศึกษาพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์ทั้งด้านจิตใจและวัฒนธรรม พฤติกรรม ปรัชญาการณ หรือปฏิกิริยา ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์และสังคม เพื่อให้ทราบถึงความรู้และความจริงที่จะนำมาแก้ไขปัญหาของสังคมหรือก่อให้เกิดความรู้ใหม่ และพัฒนาคนให้มีความรู้ ความฉลาดทางอารมณ์ มีบุคลิกนิสัยและจิตสำนึกที่ดีเพื่อสามารถไปพัฒนาตัวเองให้ใช้ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาในสาขาหลักของสายสังคมศาสตร์ที่มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษามากที่สุด 5 สาขาแรก ประกอบด้วย (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์และปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงโปรดเขียนข้อความลงในช่องว่างหรือขีดเครื่องหมาย ✓ ใน ที่กำหนดให้

1. เพศ ชาย หญิง
2. ปัจจุบันอายุ _____ ปี
3. สถานภาพสมรส โสด สมรส หย่า/แยกกันอยู่
 หม้าย อื่นๆ (โปรดระบุ) _____
4. ระดับการศึกษาของบิดา ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญา
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
 อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

5. การฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆในช่วงปฏิบัติงาน ไม่ได้รับการฝึกอบรม
 ได้รับการฝึกอบรม _____ ครั้ง/ปี
6. ประเภทสถาบันอุดมศึกษาที่สำเร็จการศึกษา มหาวิทยาลัยรัฐ
 มหาวิทยาลัยเอกชน
7. ชื่อสถาบันอุดมศึกษาที่สำเร็จการศึกษา _____
8. ปีที่สำเร็จการศึกษา (พ.ศ.) _____
9. จำนวนปีที่ท่านใช้ในการศึกษาระดับปริญญาตรี _____ ปี
10. ผลการศึกษา/เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรี (GPAX) _____
11. คณะ / สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา รัฐศาสตร์ สาขาวิชา _____
 นิติศาสตร์ สาขาวิชา _____
 ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์(4ปี) สาขาวิชา _____
 ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์(5ปี) สาขาวิชา _____
 บริหารธุรกิจ สาขาวิชา _____
 เศรษฐศาสตร์ สาขาวิชา _____
12. ต้นทุน/ค่าใช้จ่ายในการศึกษาระดับปริญญาตรีตลอดทั้งหลักสูตร

รายการ	ค่าใช้จ่ายตลอดทั้งหลักสูตร
ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้กับสถาบันอุดมศึกษา (อาทิ ค่าหน่วยกิต ค่าลงทะเบียนเรียน ค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงการรักษารักษาอื่นๆ)บาท
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของผู้เรียน	
- ค่าเรียนพิเศษระหว่างศึกษาระดับปริญญาตรีบาท
- ค่าแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียนบาท
- ค่ากิจกรรมนิตินักศึกษาบาท
- ค่าเครื่องแบบบาท
- ค่าที่พักอาศัยและค่าเดินทางบาท
- อื่นๆ (โปรดระบุ)บาท
รวมค่าใช้จ่ายในการศึกษาระดับปริญญาตรีตลอดทั้งหลักสูตรบาท

13. ประสบการณ์ทำงานของท่านหลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี _____ ปี
14. ประสบการณ์ทำงานในองค์กรปัจจุบันของท่าน _____ ปี
15. ชื่อตำแหน่งงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน _____
16. ชื่อฝ่ายที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน _____
17. รายได้จากการปฏิบัติงานเฉลี่ยต่อปี ก่อน หักภาษี ประมาณ _____ บาท / ปี
18. รายได้จากการปฏิบัติงานเฉลี่ยต่อปี หลัง หักภาษี ประมาณ _____ บาท / ปี
19. ท่านได้รับสวัสดิการต่างๆคิดเป็นมูลค่าเท่าใดโดยประมาณ

รายการ	มูลค่าต่อเดือน	มูลค่าต่อปี
เงินโบนัสประจำปี	-บาท
ค่าทำงานล่วงเวลาบาทบาท
ค่าเลี้ยงรับรองบาทบาท
ค่ารักษาพยาบาลบาทบาท
ค่าน้ำมันรถบาทบาท
อื่นๆ (โปรดระบุ)บาทบาท
รวมทั้งหมดประมาณบาทบาท

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการปฏิบัติงานและปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์

ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความเห็น

ระดับความเห็นเท่ากับ 5 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความหรือความเป็นจริงในระดับมากที่สุด

ระดับความเห็นเท่ากับ 4 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความหรือความเป็นจริงในระดับมาก

ระดับความเห็นเท่ากับ 3 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความหรือความเป็นจริงในระดับ ปานกลาง

ระดับความเห็นเท่ากับ 2 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความหรือความเป็นจริงในระดับ น้อย

ระดับความเห็นเท่ากับ 1 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความหรือความเป็นจริงในระดับ น้อยที่สุด

สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติงานและปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทน จากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1.ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในสาขาวิชาที่ท่านได้รับจากการศึกษาในระดับปริญญาตรี สามารถนำมาใช้ได้จริงในการปฏิบัติงาน					
2.ตำแหน่งงานที่ท่านกำลังปฏิบัติงานอยู่ ตรงกับสาขาวิชาที่ท่านสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี					
3.เงินเดือนที่ท่านได้รับจากการปฏิบัติงานในปัจจุบันมีความเหมาะสม					
4.สวัสดิการที่ท่านได้รับจากการปฏิบัติงานในปัจจุบัน เช่น โบนัส ค่าทำงานล่วงเวลา ค่าเลี้ยงรับรอง ฯลฯ มีความเหมาะสม					
5.องค์กรที่ท่านปฏิบัติงานอยู่มีการจัดฝึกอบรม กิจกรรมสัมมนา และศึกษาดูงานก่อนเข้าปฏิบัติงานจริง เพื่อให้ความรู้และพัฒนาทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานของท่าน					
6.องค์กรที่ท่านปฏิบัติงานอยู่มีการจัดฝึกอบรม กิจกรรมสัมมนา และศึกษาดูงานในระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อให้ความรู้และพัฒนาทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานของท่าน					
7.ชื่อเสียงและขนาดขององค์กรที่ท่านกำลังปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน มีผลต่อการตัดสินใจในการสมัครงานของท่าน					
8.ชื่อเสียงและขนาดขององค์กรที่ท่านกำลังปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน มีผลต่อรายได้ที่ท่านได้รับจากการปฏิบัติงาน					
9.ชื่อเสียงของสถาบันอุดมศึกษาที่ท่านสำเร็จการศึกษา ในระดับปริญญาตรีมีผลต่อรายได้ที่ท่านได้รับจากการปฏิบัติงาน					
10.สาขาวิชาที่ท่านสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีผลต่อรายได้ที่ท่านได้รับจากการปฏิบัติงาน					

สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติงานและปัจจัยที่ส่งผลต่อผลตอบแทน จากการลงทุนทางการศึกษาของบัณฑิตปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
11.เกรดเฉลี่ยสะสมของท่านในระดับปริญญาตรี มีผลต่อรายได้ที่ท่าน ได้รับจากการปฏิบัติงาน					
12.ความพึงพอใจในภาพรวมต่อ <u>ผลตอบแทน</u> ที่ท่านได้รับในปัจจุบัน					
13.ความพึงพอใจในภาพรวมต่อ <u>ลักษณะงาน</u> ที่ท่านกำลังปฏิบัติงานอยู่ ในปัจจุบัน					
14. ปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลต่อผลตอบแทน (โปรดระบุ).....					

โปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อสถาบันอุดมศึกษา เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน

***** ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม *****

ที่ ศธ 0512.6(2771)/54-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท
กรุงเทพมหานคร 10330

19 ธันวาคม 2554

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นาย อัครนันท์ เตชไกรชนะ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรศึกษบัณฑิตสาขาวิชาอุดมศึกษา
ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษาอยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัย
วิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์:
การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริฉันท
ศิริกุล เตชพาหพงษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บวรศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิต
มีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน
รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย
ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรเอกชน

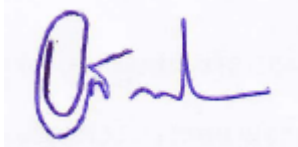
เรียน ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล

ด้วยกระผม นายอักรนันท์ เตชไกรชนะ นิสิตระดับคฤภินบัณฑิตสาขาวิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์: การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริฉันท์ สติรกุล เตชพาหพงษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บวรศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาการจ้างงาน และการคัดเลือกบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เข้ามาร่วมปฏิบัติงานในองค์กรเอกชน ซึ่งความคิดเห็นของท่านเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นในการตอบแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้

กระผมใคร่ขอขอบพระคุณท่านในการตอบแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้ความคิดเห็นของท่านจะมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายอักรนันท์ เตชไกรชนะ)

นิสิตระดับคฤภินบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา
ภาควิชา นโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล

ในงานวิจัยเรื่อง

การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์:

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สายสังคมศาสตร์ หมายถึง ศาสตร์ที่มุ่งศึกษาพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์ทั้งด้านจิตใจและวัฒนธรรม พฤติกรรม ปรัชญาการณ หรือปฏิกิริยา ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์และสังคม เพื่อให้ทราบถึงความรู้และความจริงที่จะนำมาแก้ไขปัญหาของสังคมหรือก่อให้เกิดความรู้ใหม่ และพัฒนาคนให้มีความรู้ ความฉลาดทางอารมณ์ มีบุคลิกนิสัยและจิตสำนึกที่ดีเพื่อสามารถไปพัฒนาตัวเองให้ใช้ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาในสาขาหลักของสายสังคมศาสตร์ที่มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษามากที่สุด 5 สาขาแรก ประกอบด้วย (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์

แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์และข้อมูลเบื้องต้นขององค์กร

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและปัญหาการจ้างงานของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ รวมถึงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสาขาในสายสังคมศาสตร์ที่นายจ้างขององค์กรเอกชนต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาทำการผลิตบัณฑิตเพิ่มเติมในอนาคต

โปรดตอบคำถามในช่องว่างใส่ข้อความที่กำหนดให้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์และข้อมูลเบื้องต้นขององค์กร

1.ชื่อ / นามสกุล _____

2.ตำแหน่ง _____

3.เพศ ชาย หญิง

4.ประเภทของธุรกิจ ธุรกิจน้ำมัน ธุรกิจอาหาร อสังหาริมทรัพย์

สถาบันการเงิน / บริษัทหลักทรัพย์ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

5. องค์กรของท่านมีพนักงานทั้งหมดจำนวน _____ คน
6. องค์กรของท่านมีพนักงานเป็นบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จำนวน _____ คน
7. ระยะเวลาทดลองงานของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในองค์กรก่อนบรรจุเป็นพนักงานประจำขององค์กร _____ เดือน
8. อัตราเงินเดือนเริ่มต้นของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ มีความแตกต่างกันตามชื่อเสียงของสถาบันอุดมศึกษาหรือไม่อย่างไร
- ไม่มี มี (โปรดระบุ) _____
9. เกรดเฉลี่ยสะสมของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในองค์กรมีผลต่ออัตราเงินเดือนเริ่มต้นของบัณฑิตหรือไม่อย่างไร
- ไม่มี มี (โปรดระบุ) _____

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและปัญหาการจ้างงานของบัณฑิตและความคิดเห็นเพิ่มเติมที่ต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาทำการผลิตบัณฑิตเพิ่มเติมในอนาคต

ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ปัจจัยใดบ้างที่ท่านนำมาเป็นแนวทางในการคัดเลือกบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เข้ามาปฏิบัติงานในองค์กรของท่าน
- _____
- _____
2. ปัญหาและอุปสรรคในการคัดเลือกบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในองค์กรของท่าน มีอะไรบ้าง
- _____
- _____
3. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่ท่านรับเข้ามาร่วมงานในองค์กร สามารถปฏิบัติงานได้ทันทีหรือไม่
- ได้ ไม่ได้ เนื่องจาก _____

ในกรณีที่บัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ไม่สามารถทำงานได้ทันที องค์กรของท่านได้มีการฝึกอบรมหรือให้ทดลองงานก่อนหรือไม่

ไม่มีการฝึกอบรมและไม่มีการทดลองงาน

มีการฝึกอบรมและ/หรือมีการทดลองงาน

ในกรณีที่ต้องฝึกอบรม จะใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมประมาณ _____ วัน

ในกรณีที่ต้องทดลองงาน จะใช้ระยะเวลาในการทดลองงานประมาณ _____ วัน

4. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในภาพรวมมีทักษะความสามารถเหล่านี้อยู่ในระดับใด

ภาษาต่างประเทศ มาก ปานกลาง น้อย

คอมพิวเตอร์ มาก ปานกลาง น้อย

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มาก ปานกลาง น้อย

การประยุกต์ความรู้ในการทำงาน มาก ปานกลาง น้อย

การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา มาก ปานกลาง น้อย

อื่นๆ (โปรดระบุ) _____ มาก ปานกลาง น้อย

อื่นๆ (โปรดระบุ) _____ มาก ปานกลาง น้อย

อื่นๆ (โปรดระบุ) _____ มาก ปานกลาง น้อย

5. องค์กรของท่านมีการจัดอบรมหลักสูตรสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาสายสังคมศาสตร์อะไรบ้าง จำนวนกี่ครั้งต่อปี และหัวข้ออบรมประกอบด้วยอะไรบ้าง

6.บัณฑิตสายสังคมศาสตร์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรของท่านมีผลการปฏิบัติงานในภาพรวมเป็นที่พึงพอใจต่อนายจ้างหรือไม่ มีมนุษยสัมพันธ์และทักษะทางสังคมที่ดีต่อผู้อื่นหรือไม่ ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร

7.ท่านคิดว่าแนวทางสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ตลาดแรงงาน เพื่อยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิต ควรมีแนวทางอย่างไร

8.คุณสมบัตินักศึกษาระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่ท่านมีความต้องการเป็นพิเศษ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

9.โปรดเรียงลำดับสาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์ ที่ทางองค์กรของท่านมีความต้องการบัณฑิตระดับปริญญาตรีจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด

(1 = มากที่สุด 2 = มาก 3 = ปานกลาง 4 = น้อย 5 = น้อยที่สุด)

() รัฐศาสตร์ สาขาวิชา _____

() นิติศาสตร์ สาขาวิชา _____

() ครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา _____

() บริหารธุรกิจ สาขาวิชา _____

() เศรษฐศาสตร์ สาขาวิชา _____

10. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญาตรี สายสังคมศาสตร์ในปัจจุบันมีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรค ที่สำคัญอะไรบ้าง

11. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษา นำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน

***** ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ *****

ที่ ศษ 0512.6 (2771)/54-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท
กรุงเทพมหานคร 10330

19 ธันวาคม 2554

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

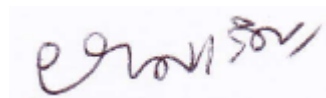
เรียน ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นาย อัครนันท์ เตชไกรชนะ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรศึกษบัณฑิตสาขาวิชาอุดมศึกษา
ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษาอยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัย
วิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์:
การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลีริจันทร์
สธิกรกุล เตชพาหพงษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บวรศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิต
มีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน
รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย
ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน

เรียน ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน

ด้วยกระผม นายอักรนันท์ เตชไกรชนะ นิสิตระดับคฤภินิตตสาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์: การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริฉันทน์ สติรกุล เตชพาหพงษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บวรศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในระดับสูงทางด้านวิสัยทัศน์และการมองภาพอนาคตขององค์กรเอกชนในการคัดเลือกบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เข้ามาร่วมปฏิบัติงานในองค์กรเอกชน ซึ่งความคิดเห็นของท่านเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นในการตอบแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้

กระผมใคร่ขอขอบพระคุณท่านในการตอบแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้ความคิดเห็นของท่านจะมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายอักรนันท์ เตชไกรชนะ)

นิสิตระดับคฤภินิตต สาขาวิชาอุดมศึกษา
ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน

ในงานวิจัยเรื่อง

การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์:

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สายสังคมศาสตร์ หมายถึง ศาสตร์ที่มุ่งศึกษาพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์ทั้งด้านจิตใจ และวัฒนธรรม พฤติกรรม ปรัชญาการณ หรือปฏิกิริยา ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์และสังคม เพื่อให้ทราบถึงความรู้และความจริงที่จะนำมาแก้ไขปัญหาของสังคมหรือก่อให้เกิดความรู้ใหม่ และพัฒนาคนให้มีความรู้ ความฉลาดทางอารมณ์ มีบุคลิกนิสัยและจิตสำนึกที่ดีเพื่อสามารถไปพัฒนาตัวเองให้ใช้ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาในสาขาหลักของสายสังคมศาสตร์ที่มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษามากที่สุด 5 สาขาแรก ประกอบด้วย (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์

โปรดตอบคำถามในช่องว่างใส่ข้อความที่กำหนดให้

ชื่อ / นามสกุล _____

ตำแหน่ง _____

ประเด็นการสัมภาษณ์

1. วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายในองค์กรของท่านเป็นอย่างไร

2. จากวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายในองค์กรของท่าน ท่านมีความต้องการบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์สาขาวิชาใดมากที่สุด และมีคุณสมบัติที่สำคัญอะไรบ้าง

3. ท่านคิดว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

4. ท่านคิดว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาต่างๆ มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

5. ในปัจจุบันองค์กรของท่านมีการสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของบัณฑิตในตลาดแรงงานหรือไม่ อย่างไร อาทิเช่น นโยบายการรับนิสิตนักศึกษาฝึกงานหรือสหกิจศึกษาซึ่งกำลังจะสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีเข้ามาปฏิบัติงานจริงในองค์กร

6. ท่านคิดว่าในปัจจุบันบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ใน 5 สาขาวิชาหลัก ประกอบด้วย 1) สาขารัฐศาสตร์ 2) สาขานิติศาสตร์ 3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 4) สาขาบริหารธุรกิจ และ 5) สาขาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาใดที่ขาดแคลน สาขาวิชาใดมีความต้องการมากเป็นพิเศษและมีความต้องการมากน้อยเพียงใด

7. ท่านคิดว่าบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ในปัจจุบัน มีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรค ที่สำคัญอะไรบ้างต่อการยกระดับผลตอบแทนที่บัณฑิตได้รับการปฏิบัติงาน

8. จากการเปิดเสรีการค้าของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้าย กำลังแรงงานระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรี ท่านคิดว่าสถาบันอุดมศึกษาของไทยควรมี แนวทางอย่างไรในการผลิตบัณฑิตให้มีความพร้อมต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และมีศักยภาพการแข่งขันในตลาดแรงงานได้

9. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อนโยบายปรับค่าจ้างบัณฑิตปริญญาตรี อาทิ เงินเดือนขั้นต่ำ เดือน ละ 15,000 บาทของรัฐบาล และนโยบายนี้มีผลดีหรือผลเสียต่อองค์กรของท่านและตลาด แรงงานของประเทศอย่างไร

10. ท่านมองภาพอนาคตของคุณสมบัติบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่จะเข้ามาร่วมงานกับ องค์กรของท่านอย่างไรบ้าง

11. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของท่านเกี่ยวกับบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน

***** ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ *****

ที่ ศษ 0512.6 (2771)/55-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท
กรุงเทพมหานคร 10330

25 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

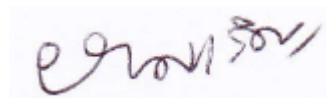
เรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นาย อัครนันท์ เตชไกรชนะ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรศึกษบัณฑิตสาขาวิชาอุดมศึกษา
ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษาอยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัย
วิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์:
การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลีริฉันท
สธิกรกุล เตชพาหพงษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บวรศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิต
มีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน
รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย
ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

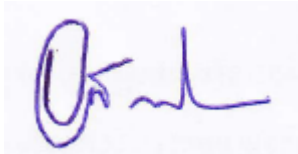
เรียน ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วยกระผม นายอักรนันท์ เศษไกรชนะ นิสิตระดับคฤภูมิตตสาขาวิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์: การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริฉันท์ สติรกุล เศษพาหพงษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บวรศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในระดับสูงทางด้านวิสัยทัศน์และการมองภาพอนาคตในการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์สู่ตลาดแรงงาน ซึ่งความคิดเห็นของท่านเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นในการตอบแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้

กระผมใคร่ขอขอบพระคุณท่านในการตอบแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้ความคิดเห็นของท่านจะมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายอักรนันท์ เศษไกรชนะ)

นิสิตระดับคฤภูมิตต สาขาวิชาอุดมศึกษา
ภาควิชา นโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ในงานวิจัยเรื่อง

การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์:

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สายสังคมศาสตร์ หมายถึง ศาสตร์ที่มุ่งศึกษาพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์ทั้งด้านจิตใจ และวัฒนธรรม พฤติกรรม ปรัชญาการณ หรือปฏิกิริยา ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์และสังคม เพื่อให้ทราบถึงความรู้และความจริงที่จะนำมาแก้ไขปัญหาของสังคมหรือก่อให้เกิดความรู้ใหม่ และพัฒนาคนให้มีความรู้ ความฉลาดทางอารมณ์ มีบุคลิกนิสัยและจิตสำนึกที่ดีเพื่อสามารถไปพัฒนาตัวเองให้ใช้ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาในสาขาหลักของสายสังคมศาสตร์ที่มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษามากที่สุด 5 สาขาแรก ประกอบด้วย (1) สาขารัฐศาสตร์ (2) สาขานิติศาสตร์ (3) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาเศรษฐศาสตร์

โปรดตอบคำถามในช่องว่างที่กำหนดให้

ชื่อ / นามสกุล _____

ตำแหน่ง _____

คุณวุฒิการศึกษา (สูงสุด) _____

ชื่อองค์กรที่ปฏิบัติงาน _____

ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ท่านคิดว่าแนวทางสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนการผลิตบัณฑิตให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด มีแนวทางใดบ้าง

2. ท่านคิดว่าการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของตลาดแรงงานในปัจจุบัน มีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่สำคัญอะไรบ้าง

3. จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน ซึ่งเป็นตัวแทนของนายจ้างบัณฑิตพบว่าจุดอ่อนที่สำคัญของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ คือ ขาดความสามารถในการประยุกต์ความรู้ที่ศึกษามาใช้กับการปฏิบัติงานในองค์กร และขาดความสามารถในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาเบื้องต้น ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหอย่างไร

4. จากการเปิดเสรีการค้าของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรี ท่านคิดว่าสถาบันอุดมศึกษาของไทยควรมีแนวทางอย่างไรในการผลิตบัณฑิตเพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขันและเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และมีศักยภาพการแข่งขันในตลาดแรงงานทั้งระดับอาเซียนและระดับนานาชาติได้

5. จากผลการศึกษาสมการถดถอยพหุคูณพบว่าปัจจัยทางด้านสาขาวิชามีผลต่อรายได้ของบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยเรียงลำดับผลตอบแทนของบัณฑิตจาก 5 สาขาวิชาหลักในสายสังคมศาสตร์ได้ดังนี้

- 1) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ 2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ 3) สาขาวิชานิติศาสตร์
4) สาขาวิชาครุศาสตร์ 5) สาขาวิชารัฐศาสตร์

จากผลการศึกษาดังกล่าวท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรต่อสถาบัน อุดมศึกษาในการยกระดับผลตอบแทนของบัณฑิต

6. จากผลการศึกษาอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนทางการศึกษา (Internal Rate of Return) พบว่าสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์และสาขาวิชารัฐศาสตร์มีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาเพียงร้อยละ 18-25 ขณะที่สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และสาขาวิชานิติศาสตร์มีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาถึงร้อยละ 25-35 ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรต่อสถาบัน อุดมศึกษาในการยกระดับอัตราผลตอบแทนทางการศึกษาของสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์และสาขาวิชารัฐศาสตร์

7. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อนโยบายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรเอกชน เพื่อสร้างความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตในเรื่องต่างๆนอกเหนือจากเรื่องสหกิจศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับแผนความต้องการกำลังคนในองค์กรและตลาดแรงงานของประเทศในอนาคต

8. ท่านคิดว่าแนวโน้มและสาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในอนาคตของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์เป็นอย่างไร

9. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของท่านเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน

***** ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ *****

ที่ ศธ 0512.6 (2771)/55-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท
กรุงเทพมหานคร 10330

25 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นาย อัครนันท์ เตชไกรชนะ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาอุดมศึกษา
ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษาอยู่ในระหว่างการค้าเนินงานวิจัย
วิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์:
การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริฉันท
สธิกรกุล เตชพาหพงษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บวรศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิต
มีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน
รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย
ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 612

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

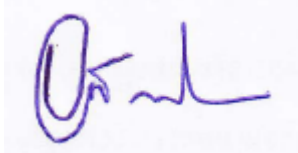
เรียน ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วยกระผม นายอักรนันท์ เตชไกรชนะ นิสิตระดับคฤภีบัณฑิตสาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์: การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริฉันทน์ สติรกุล เตชพาหพงษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บวรศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในระดับสูงทางด้านวิสัยทัศน์และการมองภาพอนาคตในการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์สู่ตลาดแรงงาน ซึ่งความคิดเห็นของท่านเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นในการตอบแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้

กระผมใคร่ขอขอบพระคุณท่านในการตอบแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้ความคิดเห็นของท่านจะมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายอักรนันท์ เตชไกรชนะ)

นิสิตระดับคฤภีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา
ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์:

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

บทนำ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์: อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์ ประกอบไปด้วย คณบดีจาก 5 สาขาวิชาในสายสังคมศาสตร์ สาขาวิชาละ 1 ท่าน รวม 5 ท่านประกอบด้วย (1) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (2) สาขาวิชานิติศาสตร์ (3) สาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (4) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และ (5) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) 1 ท่าน และผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชน 3 ท่าน รวมจำนวนทั้งสิ้น 9 ท่าน เกี่ยวกับแนวทางการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา ดังแบบสอบถามในตอนี่ 2

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนและผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่เหมาะสมกับประเทศไทย

ประโยชน์จากการประเมิน

ผู้วิจัยจะนำผลการประเมินของผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเอกชนและผู้ทรงคุณวุฒิไปประมวล เพื่อปรับปรุงแก้ไขยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่กำหนดขึ้น เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันอุดมศึกษา ที่จะใช้เป็นแนวทางการวางแผนการผลิตบัณฑิตให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

คำชี้แจง แบบประเมินแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์: อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อและนามสกุล

ตำแหน่ง

หน่วยงาน

ยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์: อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

<p>วิสัยทัศน์</p> <p>ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและมีศักยภาพในการแข่งขัน</p> <p>พันธกิจ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ 2. พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนของสถาบันอุดมศึกษา 3. สร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน เพื่อการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน <p>เป้าหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต 2. มีการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3. ผนึกกำลังสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชนสู่การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่มีศักยภาพในการแข่งขัน

<p>ยุทธศาสตร์การยกระดับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษามีความคุ้มค่าสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 2. วางแผนการผลิตบัณฑิต โดยคำนึงถึงต้นทุนการผลิตบัณฑิตต่อกคน 3. การลดอัตราการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา เพื่อยกระดับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา 4. วางแผนการใช้ประโยชน์อาคารเรียนและสถานที่ภายในสถาบันอุดมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด 5. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรด้านคณาจารย์และบุคลากรร่วมกันระหว่างสาขาวิชาและสถาบันอุดมศึกษา เพื่อประหยัดต้นทุนการผลิตบัณฑิต 6. สนับสนุนการลงทุนด้านครุภัณฑ์ซึ่งเป็นต้นทุนทางการศึกษาที่มีผล โดยตรงต่อการพัฒนาความสามารถของบัณฑิต
<p>ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ผู้พร้อมต่อตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ 2. ส่งเสริมหลักสูตรบูรณาการ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และทฤษฎีที่กว้างขวางสู่การเพิ่มโอกาสทางการแข่งขันของตลาดแรงงาน 3. สนับสนุนให้บัณฑิตทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก เพื่อรองรับตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันที่สูงขึ้น 4. พัฒนาความรู้ความสามารถของบัณฑิตด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย 5. สนับสนุนบัณฑิตดำเนินการประยุกต์ใช้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติงานจริง เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงาน
<p>ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษา 2. สนับสนุนปัจจัยด้านสวัสดิการ ค่าตอบแทน รางวัล และเงินทุนวิจัยแก่คณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพต่อการผลิตบัณฑิต 3. สนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิต 4. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
<p>ยุทธศาสตร์ความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาคือข่ายศิษย์เก่าที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเอกชน เพื่อผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน 2. สร้างความร่วมมือกับองค์กรภาคเอกชนด้านการวางแผนการผลิตบัณฑิต เพื่อแก้ไขปัญหาบัณฑิตต้นตลาดแรงงาน 3. ส่งเสริมการสร้างพันธมิตรกับองค์กรเอกชน โดยร่วมแบ่งปันประสบการณ์และความคิดเห็นกับนายจ้าง เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน 4. ส่งเสริมบัณฑิตดำเนินการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจ โดยศึกษาความต้องการจากภาคเอกชน

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคม
ศาสตร์: อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์การ
ประเมินดังนี้

- 5 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับประเด็นดังกล่าวในระดับ **มากที่สุด**
4 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับประเด็นดังกล่าวในระดับ **มาก**
3 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับประเด็นดังกล่าวในระดับ **ปานกลาง**
2 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับประเด็นดังกล่าวในระดับ **น้อย**
1 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับประเด็นดังกล่าวในระดับ **น้อยที่สุด**

ประเด็นการพิจารณา	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
วิสัยทัศน์ ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและมีศักยภาพในการแข่งขัน						
พันธกิจ 1. พัฒนาการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่มีประสิทธิผล 2. พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนของสถาบันอุดมศึกษา 3. สร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน เพื่อการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน						
เป้าหมาย 1. การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต 2. มีการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุนทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3. สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชนสู่การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ที่มีศักยภาพในการแข่งขัน						

ยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ แบ่งเป็น 4 ด้าน

ประเด็นการพิจารณา	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1.ยุทธศาสตร์การยกระดับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา						
2.ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน						
3.ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต						
4.ยุทธศาสตร์ความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน						

โปรดเรียงลำดับความสำคัญของยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์จากสำคัญมากที่สุด (1) ไปถึงน้อยที่สุด (4)

ประเด็นการพิจารณา	ลำดับที่
ยุทธศาสตร์การยกระดับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา	
ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน	
ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต	
ยุทธศาสตร์ความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน	

ยุทธศาสตร์ที่ 1: ยุทธศาสตร์การยกระดับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา

ประเด็นการพิจารณา	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
<p>ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.1</p> <p>1.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษามีความคุ้มค่าสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก</p>						
<p>โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.1</p> <p>1.1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดทำสื่อ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลด้านอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เข้าศึกษาต่อ</p>						
<p>1.1.2 สถาบันอุดมศึกษาจัดตั้งศูนย์/หน่วยงานให้คำปรึกษา ข้อมูลและข้อเสนอแนะในการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี</p>						
<p>1.1.3 จัดตั้งโครงการเรียนพร้อมทำงาน (Work and Study) แก่นิสิต เพื่อให้ นิสิตมีเงินทุนในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา อาทิ ผู้ช่วยอาจารย์ ผู้ช่วยนักวิจัย เป็นต้น</p>						
<p>ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.2</p> <p>1.2 วางแผนการผลิตบัณฑิตโดยคำนึงถึงต้นทุนการผลิตบัณฑิตต่อคน</p>						

ยุทธศาสตร์ที่ 1: ยุทธศาสตร์การยกระดับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
<p>โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.2</p> <p>1.2.1 โครงการวิจัยด้านต้นทุนการผลิตบัณฑิต เพื่อลดต้นทุนการผลิตบัณฑิตต่อคน</p>						
<p>1.2.2 โครงการสำรวจความคิดเห็นของคณาจารย์ นิสิต นักศึกษา บัณฑิตและฝ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ด้านอุปกรณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการผลิตบัณฑิต</p>						
<p>ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.3</p> <p>1.3 การลดอัตราการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา เพื่อยกระดับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา</p>						
<p>โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.3</p> <p>1.3.1 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดโครงการสัมมนาร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา เรื่องปัญหาการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรี</p>						
<p>1.3.2 จัดทำโครงการวิจัยปัญหาการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลและแก้ไขปัญหาการลาออกกลางคันของนิสิตนักศึกษา</p>						
<p>ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.4</p> <p>1.4 วางแผนการใช้ประโยชน์อาคารเรียนและสถานที่ของสถาบันอุดมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด</p>						

ยุทธศาสตร์ที่ 1: ยุทธศาสตร์การยกระดับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.4						
1.4.1 จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อติดตามและประเมินผลด้านประสิทธิภาพการบริหารอาคารเรียนและสถานที่ภายในสถาบันอุดมศึกษา						
1.4.2 โครงการความร่วมมือระหว่างคณะในการใช้อาคารเรียนร่วมกัน						
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.5						
1.5 ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรด้านคณาจารย์และบุคลากรร่วมกันระหว่างสาขาวิชาและสถาบันอุดมศึกษา เพื่อประหยัดต้นทุนการผลิตบัณฑิต						
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.5						
1.5.1 จัดทำโครงการความร่วมมือระหว่างคณะและสาขาวิชาด้านการใช้ทรัพยากรบุคคลร่วมกัน						
1.5.2 โครงการแลกเปลี่ยนคณาจารย์และบุคลากรกับสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ						
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.6						
1.6 สนับสนุนการลงทุนด้านครุภัณฑ์ซึ่งเป็นต้นทุนทางการศึกษาที่มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาความสามารถของบัณฑิต						
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 1.6						
1.6.1 จัดทำแผนการวิจัยถึงความต้องการและความจำเป็นของครุภัณฑ์ต่อการเรียนการสอน						
1.6.2 จัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการวางแผนการบริหารทรัพยากรครุภัณฑ์ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาจัดสรรการใช้ทรัพยากรครุภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ						

ยุทธศาสตร์ที่ 2: ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

ประเด็นการพิจารณา	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
<p>ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.1</p> <p>2.1 สร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์สู่ความพร้อมต่อตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ</p>						
<p>โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.1</p> <p>2.1.1 โครงการแลกเปลี่ยนทางวิชาการของผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรและนิสิตนักศึกษา กับสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ</p>						
<p>2.1.2 จัดตั้งสำนักงานประสานงานของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ เพื่อทำหน้าที่ประสานงานและส่งเสริมให้เกิดการรับสมัครและแลกเปลี่ยนนิสิตมากขึ้น</p>						
<p>2.1.3 จัดสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรเอกชนในต่างประเทศ เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ</p>						
<p>ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.2</p> <p>2.2 ส่งเสริมหลักสูตรบูรณาการ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และทฤษฎีที่กว้างขวางสู่การเพิ่มโอกาสทางการแข่งขันของตลาดแรงงาน</p>						
<p>โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.2</p> <p>2.2.1 โครงการผลิตบัณฑิตที่มีการบูรณาการระหว่างสาขาวิชา อาทิ นิติเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ โดยมีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกัน</p>						

ยุทธศาสตร์ที่ 2: ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
<p>โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.2</p> <p>2.2.2 แลกเปลี่ยนคณาจารย์ระหว่างสาขาวิชา อาทิ คณาจารย์สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ไปสอนวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษาในสาขาวิชาครุศาสตร์ หรือคณาจารย์สาขาวิชาบริหารธุรกิจไปสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจที่สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์</p>						
<p>ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.3</p> <p>2.3 สนับสนุนให้บัณฑิตทดสอบประกาศนียบัตรต่างๆ ที่เป็นที่ยอมรับของนายจ้างทั่วโลก เพื่อรองรับตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันที่สูงขึ้น</p>						
<p>โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.3</p> <p>2.3.1 โครงการพัฒนาความรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมบัณฑิตสู่การสอบประกาศนียบัตรต่างๆ</p>						
<p>2.3.2 พัฒนาซอฟต์แวร์ที่ช่วยให้บัณฑิตสามารถตรวจสอบความรู้ได้ด้วยตนเองก่อนการทดสอบจริง อาทิ แบบทดสอบด้านภาษาต่างประเทศ แบบทดสอบความรู้ด้านบัญชีขั้นสูง เป็นต้น</p>						
<p>ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.4</p> <p>2.4 พัฒนาคำรู้ความสามารถของบัณฑิตด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ และการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย</p>						
<p>โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.4</p> <p>2.4.1 โครงการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีแก่บัณฑิตจากคณาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยการฝึกอบรมและเน้นการปฏิบัติเป็นหลัก</p>						

ยุทธศาสตร์ที่ 2: ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.4 2.4.2 จัดตั้งสถาบันพัฒนาความรู้ภาษาต่างประเทศ เฉพาะทาง โดยเน้นการประยุกต์ใช้ภาษาต่างประเทศกับการปฏิบัติงานจริงในองค์กรเอกชน						
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.5 2.5 สนับสนุนบัณฑิตด้านการประยุกต์ใช้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติงานจริง เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงาน						
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 2.5 2.5.1 โครงการฝึกงานภาคฤดูร้อนกับองค์กรเอกชนทั้งในและต่างประเทศ						
2.5.2 จัดตั้งเครือข่ายสหกิจศึกษาร่วมกับองค์กรเอกชน เพื่อให้บัณฑิตมีโอกาสประยุกต์ใช้ทฤษฎีกับการปฏิบัติงานจริง						

ยุทธศาสตร์ที่ 3: ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิต

ประเด็นการพิจารณา	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 3.1 3.1 ส่งเสริมการนำเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรของสถาบันอุดมศึกษา						
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 3.1 3.1.1 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อบริหารทรัพยากรภายในสถาบันอุดมศึกษา						
3.1.2 จัดทำโครงการจัดหางบประมาณ เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ						

**ยุทธศาสตร์ที่ 3: ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการ
ผลิตบัณฑิต**

ประเด็นการพิจารณา	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 3.2 3.2 สนับสนุนปัจจัยด้านสวัสดิการ ค่าตอบแทน รางวัล และเงินทุนวิจัยแก่คณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อรักษานุคลากรที่มีคุณ ภาพต่อการผลิตบัณฑิต						
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 3.2 3.2.1 จัดหางบประมาณและเงินทุนที่สนับสนุนการสอนและการวิจัยของคณาจารย์						
3.2.2 จัดให้มีรางวัลดีเด่นด้านการสอนแก่คณาจารย์ เพื่อพัฒนาคณาจารย์ที่มีความสามารถด้านการสอน						
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 3.3 3.3 สนับสนุนการพัฒนาคณาจารย์ เพื่อพัฒนา การผลิตบัณฑิต						
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 3.3 3.3.1 โครงการทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกแก่คณาจารย์						
3.3.2 จัดโครงการสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านงานวิจัยและทักษะการถ่ายทอดความรู้จากคณาจารย์ที่มีประสบการณ์สูง เพื่อนำมาใช้พัฒนาการผลิตบัณฑิต						
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 3.4 3.4 ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด						
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 3.4 3.4.1 จัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อประหยัดต้นทุน						
3.4.2 โครงการผลิตและพัฒนาบุคลากรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา						

**ยุทธศาสตร์ที่ 4: ยุทธศาสตร์ความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้อง
ต่อความต้องการของตลาดแรงงาน**

ประเด็นการพิจารณา	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4.1 4.1 พัฒนาเครือข่ายศิษย์เก่าที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กร เอกชน เพื่อผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดแรงงาน						
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4.1 4.1.1 โครงการส่งเสริมบทบาทสมาคมศิษย์เก่าของ สถาบันอุดมศึกษา						
4.1.2 จัดประชุมศิษย์เก่ากับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อนำ ข้อมูลไปพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดแรงงาน						
ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4.2 4.2 สร้างความร่วมมือกับองค์กรภาคเอกชนด้านการ วางแผนการผลิตบัณฑิต เพื่อแก้ไขปัญหาบัณฑิต ล้นตลาดแรงงาน						
โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4.2 4.2.1 โครงการความร่วมมือด้านการวิจัยของ สถาบันอุดมศึกษาร่วมกับองค์กรเอกชนด้านการ ผลิตบัณฑิตและความต้องการของตลาดแรงงาน						
4.2.2 จัดตั้งหน่วยรับผิดชอบด้านการวางแผนผลิต บัณฑิตร่วมกับองค์กรเอกชน รวมถึงข้อมูลจาก หน่วยงานต่างๆ อาทิ กระทรวงการต่างประเทศ และสำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อร่วมกันวางแผน ผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงานในประเทศและภูมิภาค						

**ยุทธศาสตร์ที่ 4: ยุทธศาสตร์ความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ เพื่อความสอดคล้อง
ต่อความต้องการของตลาดแรงงาน (ต่อ)**

ประเด็นการพิจารณา	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
<p>ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4.3</p> <p>4.3 ส่งเสริมการสร้างพันธมิตรกับองค์กรเอกชน โดยร่วมแบ่งปันประสบการณ์และความคิดเห็นกับนายจ้าง เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน</p>						
<p>โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4.3</p> <p>4.3.1 จัดตั้งสถาบันค้นคว้าวิจัยด้านตลาดแรงงานและความต้องการของนายจ้างร่วมกับองค์กรเอกชนและหน่วยงานภาครัฐ</p>						
<p>4.3.2 จัดตั้งเครือข่ายประสานงานวิจัยร่วมกับองค์กรเอกชนเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและเผยแพร่ผลงานวิจัย</p>						
<p>ยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4.4</p> <p>4.4 ส่งเสริมบัณฑิตด้านการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจ โดยศึกษาความต้องการจากภาค เอกชน</p>						
<p>โครงการ/กิจกรรมของยุทธศาสตร์ระดับแผนข้อที่ 4.4</p> <p>4.4.1 จัดตั้งสถาบันส่งเสริมความรู้ด้านการประกอบธุรกิจส่วนตัวให้แก่บัณฑิต โดยอาศัยความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ อาทิ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม</p>						
<p>4.4.2 จัดประชุมโครงการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการประกอบธุรกิจระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรเอกชน</p>						

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิต
ปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงยุทธศาสตร์ฯ ให้มี
ความสมบูรณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

***** ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ *****

แบบสำรวจต้นทุนการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์

รายการ	ปีการศึกษา พ.ศ.2550	ปีการศึกษา พ.ศ.2551	ปีการศึกษา พ.ศ.2552	ปีการศึกษา พ.ศ.2553	เฉลี่ย 4 ปีการศึกษา
1. ต้นทุนดำเนินงาน 1.1 งบบุคลากร เงินเดือนและค่าจ้างบุคลากร 1.2 งบดำเนินงาน ค่าตอบแทนใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค 1.3 งบอุดหนุน รวมต้นทุนดำเนินการ					
2. ต้นทุนลงทุน 2.1 ค่าครุภัณฑ์ 2.2 ค่าอาคารและสิ่งก่อสร้าง รวมต้นทุนลงทุน					
รวมต้นทุนทั้งหมด					

ภาคผนวก ข

รายละเอียดข้อมูลและวิธีการคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลและทางสังคม

ตารางที่ ข-1 ตารางประมาณการรายได้ก่อนเสียภาษีของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาย
ศึกษาศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำแนกตามสาขาวิชาต่างๆ

อายุ	รัฐศาสตร์	ครุศาสตร์	นิติศาสตร์	เศรษฐศาสตร์	บริหารธุรกิจ
23	191,809	170,295	220,646	307,309	326,872
24	236,833	208,723	274,510	387,740	413,300
25	250,757	221,521	289,944	407,712	434,296
26	263,136	232,836	303,751	425,809	453,362
27	274,867	243,266	317,226	444,524	473,259
28	294,623	260,320	340,604	478,787	509,980
29	310,601	273,515	360,312	509,706	543,429
30	331,156	291,221	384,685	545,555	581,869
31	351,931	309,097	409,346	581,891	620,840
32	372,801	327,037	434,142	618,490	660,104
33	393,631	344,925	458,915	655,113	699,402
34	414,278	362,639	483,494	691,507	738,463
35	434,596	380,055	507,702	727,406	777,001
36	454,433	397,043	531,357	762,537	814,722
37	473,632	413,470	554,273	796,619	851,326
38	492,041	429,207	576,263	829,373	886,509
39	509,505	444,122	597,143	860,520	919,974
40	525,874	458,089	616,732	889,787	951,425
41	541,004	470,985	634,857	916,910	980,579
42	554,760	482,696	651,353	941,641	1,007,169
43	567,015	493,116	666,067	963,748	1,030,946
44	577,654	502,147	678,862	983,022	1,051,682
45	586,578	509,705	689,616	999,276	1,069,177
46	593,700	515,719	698,225	1,012,352	1,083,261
47	598,953	520,130	704,606	1,022,122	1,093,797
48	602,285	522,897	708,696	1,028,490	1,100,679
49	603,664	523,991	710,455	1,031,395	1,103,842
50	603,076	523,403	709,868	1,030,807	1,103,255
51	600,527	521,138	706,939	1,026,736	1,098,926
52	596,043	517,218	701,699	1,019,224	1,090,901
53	589,667	511,681	694,200	1,008,348	1,079,263
54	581,462	504,579	684,515	994,219	1,064,130
55	571,507	495,981	672,741	976,977	1,045,654
56	559,896	485,967	658,990	956,793	1,024,017
57	546,739	474,631	643,392	933,863	999,432
58	532,158	462,075	626,096	908,406	972,133
59	516,284	448,413	607,258	880,661	942,377
60	499,260	433,764	587,050	850,882	910,438

ตารางที่ ข-2 ตารางประมาณการรายได้ก่อนเสียภาษีของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาย
สังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำแนกตามสาขาวิชาต่างๆ

อายุ	รัฐศาสตร์	นิติศาสตร์	เศรษฐศาสตร์	บริหารธุรกิจ
23	177,601	218,934	301,927	325,522
24	218,269	272,273	380,709	411,537
25	231,450	287,618	400,399	432,462
26	243,125	301,340	418,230	451,461
27	253,998	314,711	436,619	471,277
28	271,969	337,874	470,206	507,829
29	286,109	357,361	500,429	541,103
30	304,783	381,508	535,566	579,364
31	323,644	405,937	571,176	618,154
32	342,578	430,501	607,043	657,234
33	361,465	455,039	642,930	696,347
34	380,176	479,385	678,590	735,224
35	398,577	503,362	713,763	773,580
36	416,532	526,790	748,181	811,123
37	433,901	549,486	781,570	847,552
38	450,545	571,263	813,656	882,569
39	466,326	591,940	844,165	915,873
40	481,108	611,338	872,831	947,173
41	494,763	629,285	899,395	976,188
42	507,169	645,618	923,615	1,002,650
43	518,211	660,187	945,263	1,026,311
44	527,789	672,854	964,135	1,046,946
45	535,811	683,499	980,047	1,064,356
46	542,201	692,020	992,846	1,078,371
47	546,898	698,334	1,002,405	1,088,853
48	549,856	702,379	1,008,632	1,095,700
49	551,047	704,116	1,011,465	1,098,845
50	550,459	703,528	1,010,878	1,098,258
51	548,098	700,622	1,006,878	1,093,947
52	543,986	695,426	999,507	1,085,957
53	538,164	687,994	988,841	1,074,372
54	530,688	678,398	974,987	1,059,308
55	521,629	666,731	958,085	1,040,917
56	511,073	653,107	938,300	1,019,381
57	499,118	637,655	915,825	994,909
58	485,875	620,519	890,875	967,738
59	471,461	601,858	863,683	938,120
60	456,006	581,838	834,499	906,330

ตารางที่ ข-3 ตารางประมาณการรายได้ก่อนเสียภาษีของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาย
สังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำแนกตามสาขาวิชาต่างๆ

อายุ	รัฐศาสตร์	ศึกษาศาสตร์	เศรษฐศาสตร์	บริหารธุรกิจ
23	173,403	166,062	256,298	286,406
24	212,785	203,193	321,092	360,430
25	225,746	215,770	338,393	379,307
26	237,214	226,875	353,965	396,370
27	247,832	237,049	369,595	413,821
28	265,276	253,571	397,451	445,459
29	278,873	266,219	421,771	473,673
30	296,991	283,364	450,866	506,755
31	315,287	300,671	480,329	540,275
32	333,650	318,034	509,982	574,027
33	351,963	335,343	539,630	607,792
34	370,101	352,481	569,069	641,337
35	387,936	369,325	598,087	674,416
36	405,335	385,752	626,463	706,779
37	422,164	401,635	653,972	738,168
38	438,286	416,846	680,391	768,326
39	453,569	431,259	705,494	796,996
40	467,883	444,753	729,065	823,929
41	481,103	457,210	750,891	848,882
42	493,109	468,519	770,775	871,627
43	503,794	478,578	788,531	891,951
44	513,058	487,293	803,991	909,662
45	520,813	494,582	817,008	924,589
46	526,987	500,378	827,455	936,588
47	531,520	504,624	835,230	945,541
48	534,368	507,279	840,257	951,360
49	535,503	508,317	842,487	953,988
50	534,915	507,729	841,900	953,400
51	532,609	505,520	838,501	949,605
52	528,608	501,711	832,326	942,641
53	522,949	496,338	823,438	932,579
54	515,688	489,454	811,925	919,522
55	506,894	481,123	797,901	903,598
56	496,650	471,423	781,504	884,966
57	485,050	460,445	762,890	863,804
58	472,202	448,287	742,236	840,316
59	458,220	435,060	719,734	814,719
60	443,228	420,879	695,588	787,248

ตารางที่ ข-4 ตารางประมาณการรายได้ก่อนเสียภาษีของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาย
สังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสาขาวิชาต่างๆ

อายุ	รัฐศาสตร์	ศึกษาศาสตร์	เศรษฐศาสตร์	บริหารธุรกิจ
23	174,397	168,229	250,532	257,540
24	214,083	206,024	313,558	322,714
25	227,096	218,714	330,557	340,080
26	238,613	229,926	345,844	355,713
27	249,291	240,231	361,125	371,419
28	266,860	257,026	388,257	399,431
29	280,586	269,953	411,831	423,911
30	298,835	287,386	440,163	453,171
31	317,265	304,984	468,849	482,801
32	335,763	322,643	497,716	512,622
33	354,212	340,248	526,576	542,440
34	372,486	357,681	555,229	572,049
35	390,455	374,818	583,469	601,234
36	407,985	391,532	611,081	629,774
37	424,942	407,694	637,848	657,444
38	441,188	423,173	663,550	684,017
39	456,589	437,844	687,971	709,268
40	471,014	451,580	710,897	732,976
41	484,336	464,262	732,125	754,932
42	496,437	475,777	751,461	774,934
43	507,206	486,020	768,725	792,796
44	516,544	494,897	783,754	808,349
45	524,363	502,324	796,405	821,444
46	530,588	508,231	806,555	831,955
47	535,160	512,562	814,104	839,778
48	538,034	515,274	818,980	844,838
49	539,183	516,341	821,134	847,085
50	538,594	515,753	820,546	846,498
51	536,275	513,515	817,224	843,083
52	532,248	509,649	811,200	836,875
53	526,551	504,192	802,536	827,939
54	519,239	497,197	791,319	816,362
55	510,382	488,729	777,659	802,260
56	500,064	478,868	761,689	785,770
57	488,380	467,707	743,564	767,051
58	475,438	455,345	723,453	746,280
59	461,354	441,896	701,543	723,651
60	446,252	427,475	678,034	699,368

ตารางที่ ข-5 ตารางประมาณการรายได้ก่อนเสียภาษีของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาย
สังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยรังสิต จำแนกตามสาขาวิชาต่างๆ

อายุ	นิติศาสตร์	เศรษฐศาสตร์	บริหารธุรกิจ
23	213,604	254,762	263,865
24	265,309	319,084	330,979
25	280,374	336,305	348,676
26	293,833	351,801	364,622
27	306,882	367,338	380,710
28	329,375	395,001	409,517
29	348,172	419,122	434,816
30	371,613	448,014	464,913
31	395,325	477,270	495,395
32	419,163	506,713	526,078
33	442,972	536,151	556,761
34	466,591	565,381	587,232
35	489,850	594,191	617,271
36	512,572	622,364	646,648
37	534,580	649,675	675,133
38	555,696	675,903	702,491
39	575,742	700,825	728,492
40	594,544	724,223	752,907
41	611,938	745,890	775,519
42	627,764	765,628	796,122
43	641,878	783,253	814,524
44	654,147	798,599	830,550
45	664,454	811,518	844,046
46	672,700	821,885	854,883
47	678,805	829,600	862,954
48	682,710	834,587	868,180
49	684,377	836,797	870,511
50	683,789	836,209	869,923
51	680,953	832,831	866,425
52	675,897	826,696	860,051
53	668,673	817,868	850,868
54	659,350	806,434	838,967
55	648,019	792,507	824,466
56	634,791	776,223	807,507
57	619,790	757,740	788,252
58	603,156	737,231	766,886
59	585,042	714,886	743,607
60	565,611	690,910	718,625

ตารางที่ ข-6 ตารางประมาณการรายได้ก่อนเสียภาษีของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาย
สังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำแนกตามสาขาวิชาต่างๆ

อายุ	รัฐศาสตร์	นิติศาสตร์	เศรษฐศาสตร์	บริหารธุรกิจ
23	170,871	208,985	255,731	269,912
24	209,477	259,274	320,351	338,880
25	222,305	274,098	337,622	356,893
26	233,648	287,327	353,166	373,139
27	244,113	300,097	368,762	389,593
28	261,239	322,010	396,547	419,159
29	274,508	340,210	420,794	445,240
30	292,291	363,040	449,814	476,138
31	310,245	386,129	479,201	507,435
32	328,263	409,338	508,776	538,942
33	346,230	432,516	538,346	570,451
34	364,023	455,505	567,708	601,747
35	381,517	478,140	596,650	632,601
36	398,581	500,251	624,950	662,780
37	415,083	521,664	652,387	692,044
38	430,891	542,206	678,735	720,153
39	445,874	561,705	703,771	746,870
40	459,905	579,992	727,278	771,960
41	472,862	596,905	749,046	795,200
42	484,628	612,293	768,876	816,378
43	495,096	626,013	786,584	835,295
44	504,171	637,937	802,002	851,773
45	511,766	647,950	814,982	865,654
46	517,809	655,958	825,400	876,802
47	522,243	661,883	833,153	885,110
48	525,024	665,666	838,165	890,495
49	526,126	667,272	840,388	892,905
50	525,538	666,684	839,800	892,318
51	523,265	663,909	836,409	888,740
52	519,330	658,974	830,249	882,208
53	513,770	651,930	821,383	872,789
54	506,639	642,844	809,899	860,578
55	498,005	631,805	795,911	845,695
56	487,948	618,919	779,555	828,287
57	476,563	604,309	760,990	808,521
58	463,953	588,110	740,389	786,585
59	450,232	570,471	717,946	762,684
60	435,519	551,550	693,862	737,035

ตารางที่ ข-7 ตารางประมาณการรายได้หลังเสียภาษีของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาย
สังคมศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำแนกตามสาขาวิชาต่างๆ

อายุ	รัฐศาสตร์	ครุศาสตร์	นิติศาสตร์	เศรษฐศาสตร์	บริหารธุรกิจ
23	180,580	161,022	206,795	285,580	303,364
24	222,161	196,607	256,413	359,350	382,586
25	235,498	208,920	271,122	378,184	402,351
26	247,321	219,775	284,243	395,205	420,253
27	258,373	229,644	296,880	412,606	438,729
28	276,719	245,533	318,519	444,140	472,497
29	291,244	257,529	336,435	472,248	502,906
30	310,312	274,007	358,975	505,220	538,233
31	329,574	290,634	381,769	538,628	574,037
32	348,915	307,311	404,679	572,268	610,099
33	368,209	323,931	427,558	605,920	646,183
34	387,326	340,381	450,249	639,352	682,039
35	406,129	356,546	472,589	672,320	717,406
36	424,478	372,306	494,409	704,573	752,014
37	442,231	387,538	515,540	735,856	785,588
38	459,245	402,123	535,810	765,911	817,853
39	475,378	415,940	555,050	794,483	848,532
40	490,494	428,871	573,092	821,323	877,358
41	504,458	440,804	589,779	846,190	904,072
42	517,147	451,634	604,958	868,857	928,428
43	528,443	461,263	618,491	889,111	950,199
44	538,243	469,601	630,251	906,760	969,178
45	546,455	476,571	640,126	921,635	985,181
46	552,998	482,106	648,021	933,591	998,054
47	557,812	486,155	653,860	942,511	1,007,670
48	560,849	488,677	657,586	948,308	1,013,934
49	562,079	489,649	659,162	950,925	1,016,786
50	561,491	489,061	658,574	950,338	1,016,199
51	559,090	486,918	655,828	946,553	1,012,180
52	554,900	483,241	650,951	939,611	1,004,771
53	548,962	478,065	643,992	929,581	994,049
54	541,333	471,440	635,018	916,566	980,122
55	532,086	463,426	624,117	900,695	963,129
56	521,309	454,101	611,394	882,124	943,238
57	509,102	443,549	596,969	861,033	920,641
58	495,578	431,867	580,976	837,622	895,556
59	480,859	419,158	563,563	812,110	868,216
60	465,075	405,533	544,883	784,731	838,873

ตารางที่ ข-8 ตารางประมาณการรายได้หลังเสียภาษีของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาย
สังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำแนกตามสาขาวิชาต่างๆ

อายุ	รัฐศาสตร์	นิติศาสตร์	เศรษฐศาสตร์	บริหารธุรกิจ
23	167,663	205,239	280,687	302,137
24	205,285	254,380	352,957	380,983
25	217,945	269,007	371,536	400,684
26	229,129	282,051	388,315	418,526
27	239,401	294,594	405,420	436,927
28	256,124	316,037	436,339	470,541
29	268,978	333,753	463,814	500,791
30	286,336	356,086	496,139	535,956
31	303,858	378,670	528,888	571,595
32	321,439	401,369	561,861	607,490
33	338,967	424,035	594,845	643,406
34	356,323	446,514	627,609	679,095
35	373,384	468,643	659,917	714,296
36	390,023	490,258	691,522	748,742
37	406,112	511,188	722,175	782,158
38	421,521	531,265	751,622	814,270
39	436,125	550,320	779,615	844,804
40	449,797	568,189	805,909	873,493
41	462,421	584,713	830,268	900,079
42	473,882	599,745	852,469	924,319
43	484,077	613,146	872,306	945,985
44	492,911	624,789	889,589	964,872
45	500,303	634,565	904,154	980,798
46	506,181	642,380	915,858	993,608
47	510,489	648,158	924,587	1,003,176
48	513,186	651,843	930,255	1,009,408
49	514,246	653,399	932,808	1,012,244
50	513,658	652,811	932,220	1,011,656
51	511,427	650,085	928,500	1,007,653
52	507,576	645,249	921,686	1,000,277
53	502,141	638,350	911,847	989,603
54	495,175	629,456	899,083	975,738
55	486,743	618,654	883,521	958,823
56	476,924	606,046	865,313	939,022
57	465,811	591,753	844,635	916,530
58	453,503	575,907	821,685	891,560
59	440,111	558,653	796,676	864,346
60	425,753	540,145	769,837	835,139

ตารางที่ ข-9 ตารางประมาณการรายได้หลังเสียภาษีของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาย
สังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำแนกตามสาขาวิชาต่างๆ

อายุ	รัฐศาสตร์	ศึกษาศาสตร์	เศรษฐศาสตร์	บริหารธุรกิจ
23	163,848	157,174	239,206	266,578
24	200,300	191,580	298,760	334,522
25	212,760	203,691	315,166	352,362
26	223,755	214,356	329,892	368,442
27	233,796	223,993	344,489	384,694
28	250,039	239,398	370,199	413,842
29	262,401	250,896	392,308	439,491
30	279,253	266,865	419,139	469,947
31	296,261	282,974	446,300	500,796
32	313,323	299,126	473,624	531,848
33	330,329	315,220	500,935	562,901
34	347,164	331,146	528,045	593,742
35	363,711	346,792	554,757	624,147
36	379,844	362,042	580,869	653,884
37	395,441	376,779	606,177	682,718
38	410,377	390,885	630,472	710,413
39	424,528	404,246	653,551	736,735
40	437,775	416,748	675,213	761,453
41	450,002	428,282	695,265	784,347
42	461,101	438,746	713,524	805,207
43	470,970	448,046	729,822	823,840
44	479,519	456,097	744,005	840,069
45	486,669	462,822	755,937	853,738
46	492,350	468,160	765,502	864,714
47	496,509	472,058	772,609	872,892
48	499,106	474,479	777,187	878,189
49	500,115	475,400	779,191	880,555
50	499,527	474,812	778,604	879,968
51	497,347	472,720	775,430	876,433
52	493,596	469,144	769,704	869,989
53	488,310	464,118	761,481	860,700
54	481,539	457,689	750,845	848,660
55	473,348	449,919	737,899	833,988
56	463,812	440,879	722,770	816,827
57	453,021	430,653	705,603	797,343
58	441,073	419,333	686,558	775,722
59	428,073	407,019	665,813	752,163
60	414,137	393,819	643,555	726,882

ตารางที่ ข-10 ตารางประมาณการรายได้หลังเสียภาษีของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาย
สังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสาขาวิชาต่างๆ

อายุ	รัฐศาสตร์	ศึกษาศาสตร์	เศรษฐศาสตร์	บริหารธุรกิจ
23	164,751	159,144	233,965	240,335
24	201,480	194,154	291,912	300,235
25	213,987	206,368	308,043	316,700
26	225,027	217,130	322,509	331,482
27	235,122	226,886	336,789	346,147
28	251,480	242,539	361,840	371,998
29	263,957	254,291	383,271	394,253
30	280,929	270,521	409,409	421,234
31	298,059	286,895	435,863	448,547
32	315,244	303,316	462,474	476,025
33	332,373	319,679	489,068	503,490
34	349,332	335,874	515,463	530,754
35	366,000	351,785	541,468	557,618
36	382,253	367,296	566,886	583,880
37	397,967	382,287	591,518	609,333
38	413,015	396,638	615,162	633,768
39	427,273	410,232	637,620	656,981
40	440,621	422,954	658,697	678,769
41	452,941	434,692	678,204	698,938
42	464,126	445,344	695,966	717,305
43	474,072	454,812	711,817	733,699
44	482,689	463,010	725,607	747,966
45	489,896	469,860	737,207	759,969
46	495,624	475,299	746,502	769,593
47	499,818	479,274	753,404	776,744
48	502,439	481,747	757,844	781,352
49	503,460	482,695	759,779	783,371
50	502,872	482,106	759,191	782,783
51	500,680	479,988	756,087	779,595
52	496,905	476,361	750,498	773,839
53	491,584	471,258	742,480	765,573
54	484,766	464,728	732,112	754,878
55	476,518	456,834	719,498	741,862
56	466,916	447,648	704,758	726,649
57	456,048	437,255	688,034	709,386
58	444,015	425,749	669,483	690,235
59	430,922	413,233	649,276	669,374
60	416,886	399,816	627,597	646,991

ตารางที่ ข-11 ตารางประมาณการรายได้หลังเสียภาษีของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาย
สังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยรังสิต จำแนกตามสาขาวิชาต่างๆ

อายุ	นิติศาสตร์	เศรษฐศาสตร์	บริหารธุรกิจ
23	200,393	237,809	246,086
24	248,049	296,935	307,748
25	262,423	313,268	324,515
26	275,227	327,925	339,581
27	287,477	342,437	354,594
28	308,311	367,971	381,167
29	325,400	389,900	404,166
30	347,091	416,546	431,909
31	369,023	443,519	459,996
32	391,062	470,653	488,258
33	413,065	497,773	516,509
34	434,883	524,692	544,556
35	456,359	551,215	572,196
36	477,332	577,143	599,220
37	497,638	602,270	625,414
38	517,113	626,392	650,564
39	535,594	649,306	674,457
40	552,921	670,811	696,887
41	568,943	690,718	717,653
42	583,514	708,845	736,567
43	596,501	725,024	753,452
44	607,783	739,102	768,148
45	617,251	750,945	780,517
46	624,816	760,439	790,437
47	630,405	767,491	797,813
48	633,962	772,032	802,572
49	635,454	774,018	804,667
50	634,866	773,431	804,079
51	632,205	770,276	800,815
52	627,495	764,586	794,908
53	620,785	756,418	786,418
54	612,140	745,853	775,429
55	601,643	732,996	762,049
56	589,395	717,970	746,410
57	575,512	700,921	728,660
58	560,122	682,008	708,968
59	543,366	661,406	687,516
60	525,394	639,302	664,497

ตารางที่ ข-12 ตารางประมาณการรายได้หลังเสียภาษีของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาย
สังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำแนกตามสาขาวิชาต่างๆ

อายุ	รัฐศาสตร์	นิติศาสตร์	เศรษฐศาสตร์	บริหารธุรกิจ
23	161,546	196,194	238,691	251,583
24	197,292	242,562	298,087	314,931
25	209,632	256,717	314,466	331,985
26	220,513	269,313	329,166	347,324
27	230,414	281,309	343,732	362,669
28	246,369	301,616	369,377	389,933
29	258,432	318,161	391,419	413,643
30	274,980	339,297	418,182	442,113
31	291,678	360,663	445,274	470,942
32	308,426	382,130	472,528	499,952
33	325,117	403,559	499,768	528,955
34	341,639	424,805	526,807	557,752
35	357,875	445,714	553,450	586,133
36	373,704	466,131	579,494	613,885
37	389,004	485,896	604,735	640,787
38	403,654	504,850	628,967	666,620
39	417,532	522,833	651,985	691,165
40	430,522	539,692	673,589	714,208
41	442,510	555,277	693,587	735,545
42	453,390	569,450	711,798	754,981
43	463,063	582,078	728,052	772,335
44	471,440	593,046	742,196	787,443
45	478,443	602,248	754,095	800,160
46	484,006	609,596	763,634	810,364
47	488,075	615,021	770,721	817,954
48	490,611	618,468	775,285	822,858
49	491,590	619,904	777,283	825,026
50	491,002	619,317	776,695	824,438
51	488,852	616,710	773,528	821,102
52	485,162	612,111	767,815	815,051
53	479,965	605,565	759,613	806,346
54	473,313	597,135	749,003	795,075
55	465,266	586,903	736,090	781,348
56	455,902	574,966	720,999	765,301
57	445,306	561,438	703,875	747,086
58	433,574	546,444	684,880	726,876
59	420,811	530,120	664,187	704,859
60	407,129	512,611	641,986	681,234

ตารางที่ ข-13 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	33,445	51,744	85,189	-85,189
20	-2	-	33,445	54,964	88,409	-88,409
21	-1	-	33,445	58,256	91,700	-91,700
22	0	-	33,445	61,607	95,052	-95,052
23	1	112,291	-	-	-	112,291
24	2	146,715	-	-	-	146,715
25	3	152,594	-	-	-	152,594
26	4	158,153	-	-	-	158,153
27	5	164,943	-	-	-	164,943
28	6	179,047	-	-	-	179,047
29	7	193,573	-	-	-	193,573
30	8	208,442	-	-	-	208,442
31	9	223,571	-	-	-	223,571
32	10	238,863	-	-	-	238,863
33	11	254,218	-	-	-	254,218
34	12	269,527	-	-	-	269,527
35	13	284,675	-	-	-	284,675
36	14	299,544	-	-	-	299,544
37	15	314,014	-	-	-	314,014
38	16	327,961	-	-	-	327,961
39	17	341,263	-	-	-	341,263
40	18	353,802	-	-	-	353,802
41	19	365,462	-	-	-	365,462
42	20	376,133	-	-	-	376,133
43	21	385,712	-	-	-	385,712
44	22	394,106	-	-	-	394,106
45	23	401,232	-	-	-	401,232
46	24	407,021	-	-	-	407,021
47	25	411,413	-	-	-	411,413
48	26	414,365	-	-	-	414,365
49	27	415,848	-	-	-	415,848
50	28	415,848	-	-	-	415,848
51	29	414,368	-	-	-	414,368
52	30	411,424	-	-	-	411,424
53	31	407,049	-	-	-	407,049
54	32	401,289	-	-	-	401,289
55	33	394,205	-	-	-	394,205
56	34	385,870	-	-	-	385,870
57	35	376,368	-	-	-	376,368
58	36	365,795	-	-	-	365,795
59	37	354,253	-	-	-	354,253
60	38	341,853	-	-	-	341,853

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 29.86%

ตารางที่ ข-14 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	31,100	51,744	82,844	-82,844
20	-2	-	31,100	54,964	86,065	-86,065
21	-1	-	31,100	58,256	89,356	-89,356
22	0	-	31,100	61,607	92,708	-92,708
23	1	92,733	-	-	-	92,733
24	2	121,161	-	-	-	121,161
25	3	126,016	-	-	-	126,016
26	4	130,607	-	-	-	130,607
27	5	136,214	-	-	-	136,214
28	6	147,862	-	-	-	147,862
29	7	159,858	-	-	-	159,858
30	8	172,137	-	-	-	172,137
31	9	184,631	-	-	-	184,631
32	10	197,260	-	-	-	197,260
33	11	209,940	-	-	-	209,940
34	12	222,582	-	-	-	222,582
35	13	235,092	-	-	-	235,092
36	14	247,372	-	-	-	247,372
37	15	259,321	-	-	-	259,321
38	16	270,839	-	-	-	270,839
39	17	281,824	-	-	-	281,824
40	18	292,180	-	-	-	292,180
41	19	301,808	-	-	-	301,808
42	20	310,621	-	-	-	310,621
43	21	318,531	-	-	-	318,531
44	22	325,463	-	-	-	325,463
45	23	331,349	-	-	-	331,349
46	24	336,129	-	-	-	336,129
47	25	339,756	-	-	-	339,756
48	26	342,193	-	-	-	342,193
49	27	343,418	-	-	-	343,418
50	28	343,419	-	-	-	343,419
51	29	342,196	-	-	-	342,196
52	30	339,765	-	-	-	339,765
53	31	336,152	-	-	-	336,152
54	32	331,395	-	-	-	331,395
55	33	325,545	-	-	-	325,545
56	34	318,662	-	-	-	318,662
57	35	310,815	-	-	-	310,815
58	36	302,083	-	-	-	302,083
59	37	292,552	-	-	-	292,552
60	38	282,311	-	-	-	282,311

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 27.05%

ตารางที่ ข-15 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	39,055	51,744	90,799	-90,799
20	-2	-	39,055	54,964	94,019	-94,019
21	-1	-	39,055	58,256	97,311	-97,311
22	0	-	39,055	61,607	100,662	-100,662
23	1	138,506	-	-	-	138,506
24	2	180,967	-	-	-	180,967
25	3	188,219	-	-	-	188,219
26	4	195,076	-	-	-	195,076
27	5	203,450	-	-	-	203,450
28	6	220,848	-	-	-	220,848
29	7	238,764	-	-	-	238,764
30	8	257,105	-	-	-	257,105
31	9	275,765	-	-	-	275,765
32	10	294,628	-	-	-	294,628
33	11	313,568	-	-	-	313,568
34	12	332,450	-	-	-	332,450
35	13	351,135	-	-	-	351,135
36	14	369,476	-	-	-	369,476
37	15	387,323	-	-	-	387,323
38	16	404,526	-	-	-	404,526
39	17	420,934	-	-	-	420,934
40	18	436,401	-	-	-	436,401
41	19	450,783	-	-	-	450,783
42	20	463,944	-	-	-	463,944
43	21	475,760	-	-	-	475,760
44	22	486,114	-	-	-	486,114
45	23	494,904	-	-	-	494,904
46	24	502,043	-	-	-	502,043
47	25	507,461	-	-	-	507,461
48	26	511,102	-	-	-	511,102
49	27	512,931	-	-	-	512,931
50	28	512,932	-	-	-	512,932
51	29	511,106	-	-	-	511,106
52	30	507,475	-	-	-	507,475
53	31	502,078	-	-	-	502,078
54	32	494,974	-	-	-	494,974
55	33	486,236	-	-	-	486,236
56	34	475,955	-	-	-	475,955
57	35	464,235	-	-	-	464,235
58	36	451,193	-	-	-	451,193
59	37	436,957	-	-	-	436,957
60	38	421,662	-	-	-	421,662

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 32.63%

ตารางที่ ข-16 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่างของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	41,067	51,744	92,811	-92,811
20	-2	-	41,067	54,964	96,031	-96,031
21	-1	-	41,067	58,256	99,322	-99,322
22	0	-	41,067	61,607	102,674	-102,674
23	1	217,291	-	-	-	217,291
24	2	283,903	-	-	-	283,903
25	3	295,280	-	-	-	295,280
26	4	306,038	-	-	-	306,038
27	5	319,176	-	-	-	319,176
28	6	346,469	-	-	-	346,469
29	7	374,577	-	-	-	374,577
30	8	403,351	-	-	-	403,351
31	9	432,625	-	-	-	432,625
32	10	462,217	-	-	-	462,217
33	11	491,930	-	-	-	491,930
34	12	521,553	-	-	-	521,553
35	13	550,866	-	-	-	550,866
36	14	579,639	-	-	-	579,639
37	15	607,638	-	-	-	607,638
38	16	634,626	-	-	-	634,626
39	17	660,368	-	-	-	660,368
40	18	684,632	-	-	-	684,632
41	19	707,195	-	-	-	707,195
42	20	727,843	-	-	-	727,843
43	21	746,379	-	-	-	746,379
44	22	762,622	-	-	-	762,622
45	23	776,413	-	-	-	776,413
46	24	787,613	-	-	-	787,613
47	25	796,112	-	-	-	796,112
48	26	801,824	-	-	-	801,824
49	27	804,694	-	-	-	804,694
50	28	804,695	-	-	-	804,695
51	29	801,831	-	-	-	801,831
52	30	796,135	-	-	-	796,135
53	31	787,668	-	-	-	787,668
54	32	776,522	-	-	-	776,522
55	33	762,814	-	-	-	762,814
56	34	746,685	-	-	-	746,685
57	35	728,299	-	-	-	728,299
58	36	707,839	-	-	-	707,839
59	37	685,504	-	-	-	685,504
60	38	661,509	-	-	-	661,509

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 41.84%

ตารางที่ ข-17 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	42,078	51,744	93,822	-93,822
20	-2	-	42,078	54,964	97,043	-97,043
21	-1	-	42,078	58,256	100,334	-100,334
22	0	-	42,078	61,607	103,685	-103,685
23	1	235,075	-	-	-	235,075
24	2	307,140	-	-	-	307,140
25	3	319,448	-	-	-	319,448
26	4	331,086	-	-	-	331,086
27	5	345,299	-	-	-	345,299
28	6	374,826	-	-	-	374,826
29	7	405,234	-	-	-	405,234
30	8	436,363	-	-	-	436,363
31	9	468,033	-	-	-	468,033
32	10	500,048	-	-	-	500,048
33	11	532,192	-	-	-	532,192
34	12	564,240	-	-	-	564,240
35	13	595,952	-	-	-	595,952
36	14	627,080	-	-	-	627,080
37	15	657,371	-	-	-	657,371
38	16	686,568	-	-	-	686,568
39	17	714,417	-	-	-	714,417
40	18	740,667	-	-	-	740,667
41	19	765,076	-	-	-	765,076
42	20	787,414	-	-	-	787,414
43	21	807,467	-	-	-	807,467
44	22	825,040	-	-	-	825,040
45	23	839,959	-	-	-	839,959
46	24	852,076	-	-	-	852,076
47	25	861,270	-	-	-	861,270
48	26	867,450	-	-	-	867,450
49	27	870,555	-	-	-	870,555
50	28	870,557	-	-	-	870,557
51	29	867,458	-	-	-	867,458
52	30	861,295	-	-	-	861,295
53	31	852,136	-	-	-	852,136
54	32	840,078	-	-	-	840,078
55	33	825,247	-	-	-	825,247
56	34	807,798	-	-	-	807,798
57	35	787,907	-	-	-	787,907
58	36	765,772	-	-	-	765,772
59	37	741,610	-	-	-	741,610
60	38	715,651	-	-	-	715,651

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 43.49%

ตารางที่ ข-18 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	28,374	51,744	80,118	-80,118
20	-2	-	28,374	54,964	83,338	-83,338
21	-1	-	28,374	58,256	86,630	-86,630
22	0	-	28,374	61,607	89,981	-89,981
23	1	99,375	-	-	-	99,375
24	2	129,839	-	-	-	129,839
25	3	135,042	-	-	-	135,042
26	4	139,962	-	-	-	139,962
27	5	145,970	-	-	-	145,970
28	6	158,452	-	-	-	158,452
29	7	171,307	-	-	-	171,307
30	8	184,466	-	-	-	184,466
31	9	197,854	-	-	-	197,854
32	10	211,388	-	-	-	211,388
33	11	224,977	-	-	-	224,977
34	12	238,524	-	-	-	238,524
35	13	251,930	-	-	-	251,930
36	14	265,089	-	-	-	265,089
37	15	277,894	-	-	-	277,894
38	16	290,237	-	-	-	290,237
39	17	302,010	-	-	-	302,010
40	18	313,106	-	-	-	313,106
41	19	323,425	-	-	-	323,425
42	20	332,868	-	-	-	332,868
43	21	341,345	-	-	-	341,345
44	22	348,774	-	-	-	348,774
45	23	355,081	-	-	-	355,081
46	24	360,203	-	-	-	360,203
47	25	364,090	-	-	-	364,090
48	26	366,702	-	-	-	366,702
49	27	368,015	-	-	-	368,015
50	28	368,015	-	-	-	368,015
51	29	366,705	-	-	-	366,705
52	30	364,100	-	-	-	364,100
53	31	360,228	-	-	-	360,228
54	32	355,131	-	-	-	355,131
55	33	348,861	-	-	-	348,861
56	34	341,485	-	-	-	341,485
57	35	333,076	-	-	-	333,076
58	36	323,719	-	-	-	323,719
59	37	313,505	-	-	-	313,505
60	38	302,531	-	-	-	302,531

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 28.75%

ตารางที่ ข-19 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	37,697	51,744	89,441	-89,441
20	-2	-	37,697	54,964	92,661	-92,661
21	-1	-	37,697	58,256	95,953	-95,953
22	0	-	37,697	61,607	99,304	-99,304
23	1	136,950	-	-	-	136,950
24	2	178,933	-	-	-	178,933
25	3	186,104	-	-	-	186,104
26	4	192,884	-	-	-	192,884
27	5	201,164	-	-	-	201,164
28	6	218,366	-	-	-	218,366
29	7	236,081	-	-	-	236,081
30	8	254,216	-	-	-	254,216
31	9	272,667	-	-	-	272,667
32	10	291,318	-	-	-	291,318
33	11	310,044	-	-	-	310,044
34	12	328,715	-	-	-	328,715
35	13	347,190	-	-	-	347,190
36	14	365,324	-	-	-	365,324
37	15	382,971	-	-	-	382,971
38	16	399,981	-	-	-	399,981
39	17	416,205	-	-	-	416,205
40	18	431,497	-	-	-	431,497
41	19	445,718	-	-	-	445,718
42	20	458,731	-	-	-	458,731
43	21	470,414	-	-	-	470,414
44	22	480,651	-	-	-	480,651
45	23	489,343	-	-	-	489,343
46	24	496,402	-	-	-	496,402
47	25	501,759	-	-	-	501,759
48	26	505,359	-	-	-	505,359
49	27	507,168	-	-	-	507,168
50	28	507,169	-	-	-	507,169
51	29	505,363	-	-	-	505,363
52	30	501,773	-	-	-	501,773
53	31	496,437	-	-	-	496,437
54	32	489,412	-	-	-	489,412
55	33	480,772	-	-	-	480,772
56	34	470,607	-	-	-	470,607
57	35	459,019	-	-	-	459,019
58	36	446,123	-	-	-	446,123
59	37	432,047	-	-	-	432,047
60	38	416,924	-	-	-	416,924

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 32.69%

ตารางที่ ข-20 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่างของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	42,806	51,744	94,550	-94,550
20	-2	-	42,806	54,964	97,770	-97,770
21	-1	-	42,806	58,256	101,062	-101,062
22	0	-	42,806	61,607	104,413	-104,413
23	1	212,399	-	-	-	212,399
24	2	277,511	-	-	-	277,511
25	3	288,632	-	-	-	288,632
26	4	299,147	-	-	-	299,147
27	5	311,989	-	-	-	311,989
28	6	338,668	-	-	-	338,668
29	7	366,143	-	-	-	366,143
30	8	394,269	-	-	-	394,269
31	9	422,884	-	-	-	422,884
32	10	451,810	-	-	-	451,810
33	11	480,854	-	-	-	480,854
34	12	509,810	-	-	-	509,810
35	13	538,463	-	-	-	538,463
36	14	566,588	-	-	-	566,588
37	15	593,957	-	-	-	593,957
38	16	620,338	-	-	-	620,338
39	17	645,500	-	-	-	645,500
40	18	669,218	-	-	-	669,218
41	19	691,272	-	-	-	691,272
42	20	711,456	-	-	-	711,456
43	21	729,574	-	-	-	729,574
44	22	745,452	-	-	-	745,452
45	23	758,932	-	-	-	758,932
46	24	769,880	-	-	-	769,880
47	25	778,187	-	-	-	778,187
48	26	783,771	-	-	-	783,771
49	27	786,577	-	-	-	786,577
50	28	786,578	-	-	-	786,578
51	29	783,778	-	-	-	783,778
52	30	778,210	-	-	-	778,210
53	31	769,934	-	-	-	769,934
54	32	759,039	-	-	-	759,039
55	33	745,639	-	-	-	745,639
56	34	729,873	-	-	-	729,873
57	35	711,901	-	-	-	711,901
58	36	691,902	-	-	-	691,902
59	37	670,070	-	-	-	670,070
60	38	646,616	-	-	-	646,616

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 40.89%

ตารางที่ ข-21 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	43,828	51,744	95,572	-95,572
20	-2	-	43,828	54,964	98,793	-98,793
21	-1	-	43,828	58,256	102,084	-102,084
22	0	-	43,828	61,607	105,435	-105,435
23	1	233,849	-	-	-	233,849
24	2	305,537	-	-	-	305,537
25	3	317,781	-	-	-	317,781
26	4	329,358	-	-	-	329,358
27	5	343,497	-	-	-	343,497
28	6	372,870	-	-	-	372,870
29	7	403,120	-	-	-	403,120
30	8	434,086	-	-	-	434,086
31	9	465,591	-	-	-	465,591
32	10	497,438	-	-	-	497,438
33	11	529,415	-	-	-	529,415
34	12	561,296	-	-	-	561,296
35	13	592,842	-	-	-	592,842
36	14	623,808	-	-	-	623,808
37	15	653,941	-	-	-	653,941
38	16	682,986	-	-	-	682,986
39	17	710,689	-	-	-	710,689
40	18	736,802	-	-	-	736,802
41	19	761,084	-	-	-	761,084
42	20	783,305	-	-	-	783,305
43	21	803,254	-	-	-	803,254
44	22	820,735	-	-	-	820,735
45	23	835,576	-	-	-	835,576
46	24	847,630	-	-	-	847,630
47	25	856,776	-	-	-	856,776
48	26	862,924	-	-	-	862,924
49	27	866,013	-	-	-	866,013
50	28	866,014	-	-	-	866,014
51	29	862,932	-	-	-	862,932
52	30	856,801	-	-	-	856,801
53	31	847,689	-	-	-	847,689
54	32	835,694	-	-	-	835,694
55	33	820,941	-	-	-	820,941
56	34	803,583	-	-	-	803,583
57	35	783,796	-	-	-	783,796
58	36	761,777	-	-	-	761,777
59	37	737,741	-	-	-	737,741
60	38	711,917	-	-	-	711,917

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 42.93%

ตารางที่ ข-22 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	31,375	51,744	83,119	-83,119
20	-2	-	31,375	54,964	86,340	-86,340
21	-1	-	31,375	58,256	89,631	-89,631
22	0	-	31,375	61,607	92,982	-92,982
23	1	95,559	-	-	-	95,559
24	2	124,853	-	-	-	124,853
25	3	129,857	-	-	-	129,857
26	4	134,588	-	-	-	134,588
27	5	140,365	-	-	-	140,365
28	6	152,368	-	-	-	152,368
29	7	164,729	-	-	-	164,729
30	8	177,383	-	-	-	177,383
31	9	190,257	-	-	-	190,257
32	10	203,271	-	-	-	203,271
33	11	216,338	-	-	-	216,338
34	12	229,366	-	-	-	229,366
35	13	242,257	-	-	-	242,257
36	14	254,910	-	-	-	254,910
37	15	267,224	-	-	-	267,224
38	16	279,093	-	-	-	279,093
39	17	290,413	-	-	-	290,413
40	18	301,084	-	-	-	301,084
41	19	311,006	-	-	-	311,006
42	20	320,087	-	-	-	320,087
43	21	328,238	-	-	-	328,238
44	22	335,382	-	-	-	335,382
45	23	341,446	-	-	-	341,446
46	24	346,372	-	-	-	346,372
47	25	350,110	-	-	-	350,110
48	26	352,622	-	-	-	352,622
49	27	353,884	-	-	-	353,884
50	28	353,885	-	-	-	353,885
51	29	352,625	-	-	-	352,625
52	30	350,120	-	-	-	350,120
53	31	346,396	-	-	-	346,396
54	32	341,495	-	-	-	341,495
55	33	335,466	-	-	-	335,466
56	34	328,373	-	-	-	328,373
57	35	320,287	-	-	-	320,287
58	36	311,289	-	-	-	311,289
59	37	301,467	-	-	-	301,467
60	38	290,915	-	-	-	290,915
อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 27.49%						

ตารางที่ ข-23 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่างของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	28,968	51,744	80,713	-80,713
20	-2	-	28,968	54,964	83,933	-83,933
21	-1	-	28,968	58,256	87,224	-87,224
22	0	-	28,968	61,607	90,576	-90,576
23	1	88,885	-	-	-	88,885
24	2	116,134	-	-	-	116,134
25	3	120,788	-	-	-	120,788
26	4	125,188	-	-	-	125,188
27	5	130,562	-	-	-	130,562
28	6	141,727	-	-	-	141,727
29	7	153,225	-	-	-	153,225
30	8	164,995	-	-	-	164,995
31	9	176,970	-	-	-	176,970
32	10	189,075	-	-	-	189,075
33	11	201,229	-	-	-	201,229
34	12	213,347	-	-	-	213,347
35	13	225,338	-	-	-	225,338
36	14	237,108	-	-	-	237,108
37	15	248,561	-	-	-	248,561
38	16	259,601	-	-	-	259,601
39	17	270,131	-	-	-	270,131
40	18	280,056	-	-	-	280,056
41	19	289,286	-	-	-	289,286
42	20	297,732	-	-	-	297,732
43	21	305,315	-	-	-	305,315
44	22	311,959	-	-	-	311,959
45	23	317,600	-	-	-	317,600
46	24	322,182	-	-	-	322,182
47	25	325,658	-	-	-	325,658
48	26	327,995	-	-	-	327,995
49	27	329,169	-	-	-	329,169
50	28	329,170	-	-	-	329,170
51	29	327,998	-	-	-	327,998
52	30	325,668	-	-	-	325,668
53	31	322,204	-	-	-	322,204
54	32	317,645	-	-	-	317,645
55	33	312,038	-	-	-	312,038
56	34	305,440	-	-	-	305,440
57	35	297,919	-	-	-	297,919
58	36	289,549	-	-	-	289,549
59	37	280,413	-	-	-	280,413
60	38	270,598	-	-	-	270,598

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 26.76%

ตารางที่ ข-24 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่างของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	35,937	51,744	87,682	-87,682
20	-2	-	35,937	54,964	90,902	-90,902
21	-1	-	35,937	58,256	94,193	-94,193
22	0	-	35,937	61,607	97,545	-97,545
23	1	170,918	-	-	-	170,918
24	2	223,314	-	-	-	223,314
25	3	232,263	-	-	-	232,263
26	4	240,725	-	-	-	240,725
27	5	251,059	-	-	-	251,059
28	6	272,527	-	-	-	272,527
29	7	294,636	-	-	-	294,636
30	8	317,269	-	-	-	317,269
31	9	340,296	-	-	-	340,296
32	10	363,573	-	-	-	363,573
33	11	386,945	-	-	-	386,945
34	12	410,246	-	-	-	410,246
35	13	433,303	-	-	-	433,303
36	14	455,935	-	-	-	455,935
37	15	477,959	-	-	-	477,959
38	16	499,188	-	-	-	499,188
39	17	519,436	-	-	-	519,436
40	18	538,521	-	-	-	538,521
41	19	556,269	-	-	-	556,269
42	20	572,510	-	-	-	572,510
43	21	587,090	-	-	-	587,090
44	22	599,867	-	-	-	599,867
45	23	610,715	-	-	-	610,715
46	24	619,525	-	-	-	619,525
47	25	626,210	-	-	-	626,210
48	26	630,703	-	-	-	630,703
49	27	632,960	-	-	-	632,960
50	28	632,961	-	-	-	632,961
51	29	630,708	-	-	-	630,708
52	30	626,228	-	-	-	626,228
53	31	619,568	-	-	-	619,568
54	32	610,801	-	-	-	610,801
55	33	600,018	-	-	-	600,018
56	34	587,331	-	-	-	587,331
57	35	572,869	-	-	-	572,869
58	36	556,775	-	-	-	556,775
59	37	539,208	-	-	-	539,208
60	38	520,333	-	-	-	520,333

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 37.63%

ตารางที่ ข-25 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	43,142	51,744	94,886	-94,886
20	-2	-	43,142	54,964	98,107	-98,107
21	-1	-	43,142	58,256	101,398	-101,398
22	0	-	43,142	61,607	104,750	-104,750
23	1	198,289	-	-	-	198,289
24	2	259,076	-	-	-	259,076
25	3	269,458	-	-	-	269,458
26	4	279,275	-	-	-	279,275
27	5	291,264	-	-	-	291,264
28	6	316,170	-	-	-	316,170
29	7	341,820	-	-	-	341,820
30	8	368,078	-	-	-	368,078
31	9	394,792	-	-	-	394,792
32	10	421,796	-	-	-	421,796
33	11	448,911	-	-	-	448,911
34	12	475,943	-	-	-	475,943
35	13	502,693	-	-	-	502,693
36	14	528,950	-	-	-	528,950
37	15	554,501	-	-	-	554,501
38	16	579,129	-	-	-	579,129
39	17	602,619	-	-	-	602,619
40	18	624,762	-	-	-	624,762
41	19	645,351	-	-	-	645,351
42	20	664,193	-	-	-	664,193
43	21	681,109	-	-	-	681,109
44	22	695,931	-	-	-	695,931
45	23	708,516	-	-	-	708,516
46	24	718,737	-	-	-	718,737
47	25	726,492	-	-	-	726,492
48	26	731,705	-	-	-	731,705
49	27	734,324	-	-	-	734,324
50	28	734,325	-	-	-	734,325
51	29	731,712	-	-	-	731,712
52	30	726,513	-	-	-	726,513
53	31	718,787	-	-	-	718,787
54	32	708,616	-	-	-	708,616
55	33	696,106	-	-	-	696,106
56	34	681,388	-	-	-	681,388
57	35	664,609	-	-	-	664,609
58	36	645,939	-	-	-	645,939
59	37	625,558	-	-	-	625,558
60	38	603,661	-	-	-	603,661

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 39.23%

ตารางที่ ข-26 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	33,262	51,744	85,006	-85,006
20	-2	-	33,262	54,964	88,226	-88,226
21	-1	-	33,262	58,256	91,517	-91,517
22	0	-	33,262	61,607	94,869	-94,869
23	1	96,462	-	-	-	96,462
24	2	126,033	-	-	-	126,033
25	3	131,084	-	-	-	131,084
26	4	135,860	-	-	-	135,860
27	5	141,692	-	-	-	141,692
28	6	153,808	-	-	-	153,808
29	7	166,286	-	-	-	166,286
30	8	179,060	-	-	-	179,060
31	9	192,055	-	-	-	192,055
32	10	205,192	-	-	-	205,192
33	11	218,383	-	-	-	218,383
34	12	231,534	-	-	-	231,534
35	13	244,546	-	-	-	244,546
36	14	257,320	-	-	-	257,320
37	15	269,749	-	-	-	269,749
38	16	281,730	-	-	-	281,730
39	17	293,158	-	-	-	293,158
40	18	303,929	-	-	-	303,929
41	19	313,946	-	-	-	313,946
42	20	323,112	-	-	-	323,112
43	21	331,341	-	-	-	331,341
44	22	338,552	-	-	-	338,552
45	23	344,674	-	-	-	344,674
46	24	349,646	-	-	-	349,646
47	25	353,419	-	-	-	353,419
48	26	355,955	-	-	-	355,955
49	27	357,229	-	-	-	357,229
50	28	357,229	-	-	-	357,229
51	29	355,958	-	-	-	355,958
52	30	353,429	-	-	-	353,429
53	31	349,670	-	-	-	349,670
54	32	344,722	-	-	-	344,722
55	33	338,637	-	-	-	338,637
56	34	331,477	-	-	-	331,477
57	35	323,314	-	-	-	323,314
58	36	314,231	-	-	-	314,231
59	37	304,317	-	-	-	304,317
60	38	293,664	-	-	-	293,664

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 27.29%

ตารางที่ ข-27 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่างของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	29,759	51,744	81,503	-81,503
20	-2	-	29,759	54,964	84,723	-84,723
21	-1	-	29,759	58,256	88,014	-88,014
22	0	-	29,759	61,607	91,366	-91,366
23	1	90,855	-	-	-	90,855
24	2	118,707	-	-	-	118,707
25	3	123,464	-	-	-	123,464
26	4	127,962	-	-	-	127,962
27	5	133,456	-	-	-	133,456
28	6	144,868	-	-	-	144,868
29	7	156,620	-	-	-	156,620
30	8	168,651	-	-	-	168,651
31	9	180,892	-	-	-	180,892
32	10	193,265	-	-	-	193,265
33	11	205,689	-	-	-	205,689
34	12	218,075	-	-	-	218,075
35	13	230,331	-	-	-	230,331
36	14	242,362	-	-	-	242,362
37	15	254,069	-	-	-	254,069
38	16	265,354	-	-	-	265,354
39	17	276,117	-	-	-	276,117
40	18	286,262	-	-	-	286,262
41	19	295,696	-	-	-	295,696
42	20	304,330	-	-	-	304,330
43	21	312,080	-	-	-	312,080
44	22	318,872	-	-	-	318,872
45	23	324,638	-	-	-	324,638
46	24	329,321	-	-	-	329,321
47	25	332,875	-	-	-	332,875
48	26	335,263	-	-	-	335,263
49	27	336,463	-	-	-	336,463
50	28	336,464	-	-	-	336,464
51	29	335,266	-	-	-	335,266
52	30	332,884	-	-	-	332,884
53	31	329,344	-	-	-	329,344
54	32	324,684	-	-	-	324,684
55	33	318,952	-	-	-	318,952
56	34	312,208	-	-	-	312,208
57	35	304,520	-	-	-	304,520
58	36	295,966	-	-	-	295,966
59	37	286,627	-	-	-	286,627
60	38	276,594	-	-	-	276,594
อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 26.97%						

ตารางที่ ข-28 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่างของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	36,885	51,744	88,629	-88,629
20	-2	-	36,885	54,964	91,850	-91,850
21	-1	-	36,885	58,256	95,141	-95,141
22	0	-	36,885	61,607	98,492	-98,492
23	1	165,676	-	-	-	165,676
24	2	216,465	-	-	-	216,465
25	3	225,140	-	-	-	225,140
26	4	233,342	-	-	-	233,342
27	5	243,359	-	-	-	243,359
28	6	264,169	-	-	-	264,169
29	7	285,600	-	-	-	285,600
30	8	307,539	-	-	-	307,539
31	9	329,860	-	-	-	329,860
32	10	352,422	-	-	-	352,422
33	11	375,077	-	-	-	375,077
34	12	397,664	-	-	-	397,664
35	13	420,014	-	-	-	420,014
36	14	441,952	-	-	-	441,952
37	15	463,301	-	-	-	463,301
38	16	483,878	-	-	-	483,878
39	17	503,505	-	-	-	503,505
40	18	522,006	-	-	-	522,006
41	19	539,209	-	-	-	539,209
42	20	554,952	-	-	-	554,952
43	21	569,085	-	-	-	569,085
44	22	581,470	-	-	-	581,470
45	23	591,985	-	-	-	591,985
46	24	600,524	-	-	-	600,524
47	25	607,004	-	-	-	607,004
48	26	611,360	-	-	-	611,360
49	27	613,548	-	-	-	613,548
50	28	613,549	-	-	-	613,549
51	29	611,365	-	-	-	611,365
52	30	607,022	-	-	-	607,022
53	31	600,567	-	-	-	600,567
54	32	592,068	-	-	-	592,068
55	33	581,616	-	-	-	581,616
56	34	569,318	-	-	-	569,318
57	35	555,299	-	-	-	555,299
58	36	539,700	-	-	-	539,700
59	37	522,671	-	-	-	522,671
60	38	504,375	-	-	-	504,375

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 36.73%

ตารางที่ ข-29 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	37,691	51,744	89,435	-89,435
20	-2	-	37,691	54,964	92,655	-92,655
21	-1	-	37,691	58,256	95,947	-95,947
22	0	-	37,691	61,607	99,298	-99,298
23	1	172,046	-	-	-	172,046
24	2	224,789	-	-	-	224,789
25	3	233,797	-	-	-	233,797
26	4	242,314	-	-	-	242,314
27	5	252,717	-	-	-	252,717
28	6	274,327	-	-	-	274,327
29	7	296,582	-	-	-	296,582
30	8	319,365	-	-	-	319,365
31	9	342,543	-	-	-	342,543
32	10	365,974	-	-	-	365,974
33	11	389,500	-	-	-	389,500
34	12	412,955	-	-	-	412,955
35	13	436,164	-	-	-	436,164
36	14	458,946	-	-	-	458,946
37	15	481,115	-	-	-	481,115
38	16	502,484	-	-	-	502,484
39	17	522,866	-	-	-	522,866
40	18	542,078	-	-	-	542,078
41	19	559,942	-	-	-	559,942
42	20	576,291	-	-	-	576,291
43	21	590,967	-	-	-	590,967
44	22	603,828	-	-	-	603,828
45	23	614,747	-	-	-	614,747
46	24	623,616	-	-	-	623,616
47	25	630,345	-	-	-	630,345
48	26	634,868	-	-	-	634,868
49	27	637,140	-	-	-	637,140
50	28	637,141	-	-	-	637,141
51	29	634,873	-	-	-	634,873
52	30	630,363	-	-	-	630,363
53	31	623,659	-	-	-	623,659
54	32	614,834	-	-	-	614,834
55	33	603,980	-	-	-	603,980
56	34	591,210	-	-	-	591,210
57	35	576,652	-	-	-	576,652
58	36	560,452	-	-	-	560,452
59	37	542,768	-	-	-	542,768
60	38	523,769	-	-	-	523,769

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 37.36%

ตารางที่ ข-30 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยรังสิต

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	49,087	51,744	100,831	-100,831
20	-2	-	49,087	54,964	104,052	-104,052
21	-1	-	49,087	58,256	107,343	-107,343
22	0	-	49,087	61,607	110,694	-110,694
23	1	132,105	-	-	-	132,105
24	2	172,602	-	-	-	172,602
25	3	179,519	-	-	-	179,519
26	4	186,059	-	-	-	186,059
27	5	194,047	-	-	-	194,047
28	6	210,640	-	-	-	210,640
29	7	227,728	-	-	-	227,728
30	8	245,222	-	-	-	245,222
31	9	263,019	-	-	-	263,019
32	10	281,010	-	-	-	281,010
33	11	299,074	-	-	-	299,074
34	12	317,084	-	-	-	317,084
35	13	334,905	-	-	-	334,905
36	14	352,398	-	-	-	352,398
37	15	369,421	-	-	-	369,421
38	16	385,829	-	-	-	385,829
39	17	401,479	-	-	-	401,479
40	18	416,230	-	-	-	416,230
41	19	429,947	-	-	-	429,947
42	20	442,501	-	-	-	442,501
43	21	453,770	-	-	-	453,770
44	22	463,645	-	-	-	463,645
45	23	472,029	-	-	-	472,029
46	24	478,839	-	-	-	478,839
47	25	484,005	-	-	-	484,005
48	26	487,478	-	-	-	487,478
49	27	489,223	-	-	-	489,223
50	28	489,224	-	-	-	489,224
51	29	487,483	-	-	-	487,483
52	30	484,019	-	-	-	484,019
53	31	478,872	-	-	-	478,872
54	32	472,096	-	-	-	472,096
55	33	463,762	-	-	-	463,762
56	34	453,956	-	-	-	453,956
57	35	442,778	-	-	-	442,778
58	36	430,339	-	-	-	430,339
59	37	416,760	-	-	-	416,760
60	38	402,172	-	-	-	402,172

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 29.88%

ตารางที่ ข-31 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่างของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	56,010	51,744	107,754	-107,754
20	-2	-	56,010	54,964	110,974	-110,974
21	-1	-	56,010	58,256	114,266	-114,266
22	0	-	56,010	61,607	117,617	-117,617
23	1	169,521	-	-	-	169,521
24	2	221,489	-	-	-	221,489
25	3	230,365	-	-	-	230,365
26	4	238,757	-	-	-	238,757
27	5	249,007	-	-	-	249,007
28	6	270,300	-	-	-	270,300
29	7	292,228	-	-	-	292,228
30	8	314,676	-	-	-	314,676
31	9	337,515	-	-	-	337,515
32	10	360,601	-	-	-	360,601
33	11	383,782	-	-	-	383,782
34	12	406,893	-	-	-	406,893
35	13	429,761	-	-	-	429,761
36	14	452,209	-	-	-	452,209
37	15	474,053	-	-	-	474,053
38	16	495,108	-	-	-	495,108
39	17	515,191	-	-	-	515,191
40	18	534,120	-	-	-	534,120
41	19	551,722	-	-	-	551,722
42	20	567,831	-	-	-	567,831
43	21	582,292	-	-	-	582,292
44	22	594,965	-	-	-	594,965
45	23	605,723	-	-	-	605,723
46	24	614,461	-	-	-	614,461
47	25	621,092	-	-	-	621,092
48	26	625,548	-	-	-	625,548
49	27	627,787	-	-	-	627,787
50	28	627,788	-	-	-	627,788
51	29	625,554	-	-	-	625,554
52	30	621,110	-	-	-	621,110
53	31	614,504	-	-	-	614,504
54	32	605,809	-	-	-	605,809
55	33	595,114	-	-	-	595,114
56	34	582,531	-	-	-	582,531
57	35	568,187	-	-	-	568,187
58	36	552,225	-	-	-	552,225
59	37	534,801	-	-	-	534,801
60	38	516,081	-	-	-	516,081

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 33.35%

ตารางที่ ข-32 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยรังสิต

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	56,956	51,744	108,700	-108,700
20	-2	-	56,956	54,964	111,920	-111,920
21	-1	-	56,956	58,256	115,211	-115,211
22	0	-	56,956	61,607	118,563	-118,563
23	1	177,797	-	-	-	177,797
24	2	232,302	-	-	-	232,302
25	3	241,611	-	-	-	241,611
26	4	250,413	-	-	-	250,413
27	5	261,163	-	-	-	261,163
28	6	283,496	-	-	-	283,496
29	7	306,495	-	-	-	306,495
30	8	330,039	-	-	-	330,039
31	9	353,992	-	-	-	353,992
32	10	378,206	-	-	-	378,206
33	11	402,518	-	-	-	402,518
34	12	426,757	-	-	-	426,757
35	13	450,742	-	-	-	450,742
36	14	474,286	-	-	-	474,286
37	15	497,196	-	-	-	497,196
38	16	519,279	-	-	-	519,279
39	17	540,342	-	-	-	540,342
40	18	560,196	-	-	-	560,196
41	19	578,658	-	-	-	578,658
42	20	595,553	-	-	-	595,553
43	21	610,720	-	-	-	610,720
44	22	624,011	-	-	-	624,011
45	23	635,295	-	-	-	635,295
46	24	644,459	-	-	-	644,459
47	25	651,413	-	-	-	651,413
48	26	656,088	-	-	-	656,088
49	27	658,436	-	-	-	658,436
50	28	658,437	-	-	-	658,437
51	29	656,093	-	-	-	656,093
52	30	651,432	-	-	-	651,432
53	31	644,505	-	-	-	644,505
54	32	635,385	-	-	-	635,385
55	33	624,168	-	-	-	624,168
56	34	610,970	-	-	-	610,970
57	35	595,926	-	-	-	595,926
58	36	579,185	-	-	-	579,185
59	37	560,910	-	-	-	560,910
60	38	541,276	-	-	-	541,276

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 34.12%

ตารางที่ ข-33 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	45,743	51,744	97,487	-97,487
20	-2	-	45,743	54,964	100,708	-100,708
21	-1	-	45,743	58,256	103,999	-103,999
22	0	-	45,743	61,607	107,350	-107,350
23	1	93,257	-	-	-	93,257
24	2	121,846	-	-	-	121,846
25	3	126,729	-	-	-	126,729
26	4	131,345	-	-	-	131,345
27	5	136,984	-	-	-	136,984
28	6	148,698	-	-	-	148,698
29	7	160,761	-	-	-	160,761
30	8	173,110	-	-	-	173,110
31	9	185,674	-	-	-	185,674
32	10	198,375	-	-	-	198,375
33	11	211,127	-	-	-	211,127
34	12	223,840	-	-	-	223,840
35	13	236,421	-	-	-	236,421
36	14	248,770	-	-	-	248,770
37	15	260,787	-	-	-	260,787
38	16	272,369	-	-	-	272,369
39	17	283,417	-	-	-	283,417
40	18	293,831	-	-	-	293,831
41	19	303,514	-	-	-	303,514
42	20	312,376	-	-	-	312,376
43	21	320,331	-	-	-	320,331
44	22	327,303	-	-	-	327,303
45	23	333,221	-	-	-	333,221
46	24	338,028	-	-	-	338,028
47	25	341,676	-	-	-	341,676
48	26	344,127	-	-	-	344,127
49	27	345,359	-	-	-	345,359
50	28	345,360	-	-	-	345,360
51	29	344,131	-	-	-	344,131
52	30	341,686	-	-	-	341,686
53	31	338,052	-	-	-	338,052
54	32	333,268	-	-	-	333,268
55	33	327,385	-	-	-	327,385
56	34	320,463	-	-	-	320,463
57	35	312,572	-	-	-	312,572
58	36	303,791	-	-	-	303,791
59	37	294,205	-	-	-	294,205
60	38	283,907	-	-	-	283,907
อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 24.69%						

ตารางที่ ข-34 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	46,154	51,744	97,898	-97,898
20	-2	-	46,154	54,964	101,119	-101,119
21	-1	-	46,154	58,256	104,410	-104,410
22	0	-	46,154	61,607	107,761	-107,761
23	1	127,906	-	-	-	127,906
24	2	167,116	-	-	-	167,116
25	3	173,813	-	-	-	173,813
26	4	180,145	-	-	-	180,145
27	5	187,879	-	-	-	187,879
28	6	203,945	-	-	-	203,945
29	7	220,490	-	-	-	220,490
30	8	237,427	-	-	-	237,427
31	9	254,659	-	-	-	254,659
32	10	272,078	-	-	-	272,078
33	11	289,568	-	-	-	289,568
34	12	307,006	-	-	-	307,006
35	13	324,260	-	-	-	324,260
36	14	341,197	-	-	-	341,197
37	15	357,679	-	-	-	357,679
38	16	373,565	-	-	-	373,565
39	17	388,718	-	-	-	388,718
40	18	403,000	-	-	-	403,000
41	19	416,281	-	-	-	416,281
42	20	428,436	-	-	-	428,436
43	21	439,347	-	-	-	439,347
44	22	448,908	-	-	-	448,908
45	23	457,026	-	-	-	457,026
46	24	463,619	-	-	-	463,619
47	25	468,621	-	-	-	468,621
48	26	471,984	-	-	-	471,984
49	27	473,673	-	-	-	473,673
50	28	473,674	-	-	-	473,674
51	29	471,988	-	-	-	471,988
52	30	468,635	-	-	-	468,635
53	31	463,651	-	-	-	463,651
54	32	457,090	-	-	-	457,090
55	33	449,021	-	-	-	449,021
56	34	439,527	-	-	-	439,527
57	35	428,704	-	-	-	428,704
58	36	416,661	-	-	-	416,661
59	37	403,514	-	-	-	403,514
60	38	389,389	-	-	-	389,389

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 29.81%

ตารางที่ ข-35 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่างของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	60,040	51,744	111,784	-111,784
20	-2	-	60,040	54,964	115,005	-115,005
21	-1	-	60,040	58,256	118,296	-118,296
22	0	-	60,040	61,607	121,647	-121,647
23	1	170,402	-	-	-	170,402
24	2	222,641	-	-	-	222,641
25	3	231,563	-	-	-	231,563
26	4	239,999	-	-	-	239,999
27	5	250,302	-	-	-	250,302
28	6	271,705	-	-	-	271,705
29	7	293,748	-	-	-	293,748
30	8	316,313	-	-	-	316,313
31	9	339,270	-	-	-	339,270
32	10	362,477	-	-	-	362,477
33	11	385,778	-	-	-	385,778
34	12	409,009	-	-	-	409,009
35	13	431,996	-	-	-	431,996
36	14	454,560	-	-	-	454,560
37	15	476,518	-	-	-	476,518
38	16	497,682	-	-	-	497,682
39	17	517,869	-	-	-	517,869
40	18	536,898	-	-	-	536,898
41	19	554,591	-	-	-	554,591
42	20	570,784	-	-	-	570,784
43	21	585,320	-	-	-	585,320
44	22	598,058	-	-	-	598,058
45	23	608,873	-	-	-	608,873
46	24	617,656	-	-	-	617,656
47	25	624,321	-	-	-	624,321
48	26	628,801	-	-	-	628,801
49	27	631,052	-	-	-	631,052
50	28	631,053	-	-	-	631,053
51	29	628,807	-	-	-	628,807
52	30	624,339	-	-	-	624,339
53	31	617,700	-	-	-	617,700
54	32	608,959	-	-	-	608,959
55	33	598,209	-	-	-	598,209
56	34	585,560	-	-	-	585,560
57	35	571,141	-	-	-	571,141
58	36	555,096	-	-	-	555,096
59	37	537,582	-	-	-	537,582
60	38	518,764	-	-	-	518,764

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 32.76%

ตารางที่ ข-36 การคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของบัณฑิตปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	68,384	51,744	120,128	-120,128
20	-2	-	68,384	54,964	123,348	-123,348
21	-1	-	68,384	58,256	126,640	-126,640
22	0	-	68,384	61,607	129,991	-129,991
23	1	183,294	-	-	-	183,294
24	2	239,485	-	-	-	239,485
25	3	249,082	-	-	-	249,082
26	4	258,156	-	-	-	258,156
27	5	269,239	-	-	-	269,239
28	6	292,262	-	-	-	292,262
29	7	315,972	-	-	-	315,972
30	8	340,244	-	-	-	340,244
31	9	364,938	-	-	-	364,938
32	10	389,900	-	-	-	389,900
33	11	414,964	-	-	-	414,964
34	12	439,953	-	-	-	439,953
35	13	464,679	-	-	-	464,679
36	14	488,951	-	-	-	488,951
37	15	512,569	-	-	-	512,569
38	16	535,335	-	-	-	535,335
39	17	557,050	-	-	-	557,050
40	18	577,517	-	-	-	577,517
41	19	596,550	-	-	-	596,550
42	20	613,967	-	-	-	613,967
43	21	629,603	-	-	-	629,603
44	22	643,305	-	-	-	643,305
45	23	654,938	-	-	-	654,938
46	24	664,386	-	-	-	664,386
47	25	671,555	-	-	-	671,555
48	26	676,374	-	-	-	676,374
49	27	678,795	-	-	-	678,795
50	28	678,796	-	-	-	678,796
51	29	676,380	-	-	-	676,380
52	30	671,574	-	-	-	671,574
53	31	664,433	-	-	-	664,433
54	32	655,031	-	-	-	655,031
55	33	643,467	-	-	-	643,467
56	34	629,861	-	-	-	629,861
57	35	614,352	-	-	-	614,352
58	36	597,093	-	-	-	597,093
59	37	578,253	-	-	-	578,253
60	38	558,012	-	-	-	558,012

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 32.82%

ตารางที่ ข-37 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	117,368	51,744	169,112	-169,112
20	-2	-	117,368	54,964	172,333	-172,333
21	-1	-	117,368	58,256	175,624	-175,624
22	0	-	117,368	61,607	178,975	-178,975
23	1	123,520	-	-	-	123,520
24	2	161,386	-	-	-	161,386
25	3	167,854	-	-	-	167,854
26	4	173,969	-	-	-	173,969
27	5	181,437	-	-	-	181,437
28	6	196,952	-	-	-	196,952
29	7	212,930	-	-	-	212,930
30	8	229,287	-	-	-	229,287
31	9	245,928	-	-	-	245,928
32	10	262,750	-	-	-	262,750
33	11	279,640	-	-	-	279,640
34	12	296,479	-	-	-	296,479
35	13	313,142	-	-	-	313,142
36	14	329,499	-	-	-	329,499
37	15	345,415	-	-	-	345,415
38	16	360,757	-	-	-	360,757
39	17	375,390	-	-	-	375,390
40	18	389,183	-	-	-	389,183
41	19	402,008	-	-	-	402,008
42	20	413,746	-	-	-	413,746
43	21	424,283	-	-	-	424,283
44	22	433,517	-	-	-	433,517
45	23	441,356	-	-	-	441,356
46	24	447,723	-	-	-	447,723
47	25	452,554	-	-	-	452,554
48	26	455,801	-	-	-	455,801
49	27	457,433	-	-	-	457,433
50	28	457,433	-	-	-	457,433
51	29	455,805	-	-	-	455,805
52	30	452,567	-	-	-	452,567
53	31	447,754	-	-	-	447,754
54	32	441,418	-	-	-	441,418
55	33	433,626	-	-	-	433,626
56	34	424,457	-	-	-	424,457
57	35	414,005	-	-	-	414,005
58	36	402,374	-	-	-	402,374
59	37	389,679	-	-	-	389,679
60	38	376,038	-	-	-	376,038

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 21.13%

ตารางที่ ข-38 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	100,756	51,744	152,500	-152,500
20	-2	-	100,756	54,964	155,720	-155,720
21	-1	-	100,756	58,256	159,011	-159,011
22	0	-	100,756	61,607	162,363	-162,363
23	1	102,006	-	-	-	102,006
24	2	133,277	-	-	-	133,277
25	3	138,618	-	-	-	138,618
26	4	143,668	-	-	-	143,668
27	5	149,836	-	-	-	149,836
28	6	162,648	-	-	-	162,648
29	7	175,843	-	-	-	175,843
30	8	189,351	-	-	-	189,351
31	9	203,094	-	-	-	203,094
32	10	216,986	-	-	-	216,986
33	11	230,934	-	-	-	230,934
34	12	244,841	-	-	-	244,841
35	13	258,601	-	-	-	258,601
36	14	272,109	-	-	-	272,109
37	15	285,253	-	-	-	285,253
38	16	297,923	-	-	-	297,923
39	17	310,007	-	-	-	310,007
40	18	321,398	-	-	-	321,398
41	19	331,989	-	-	-	331,989
42	20	341,683	-	-	-	341,683
43	21	350,384	-	-	-	350,384
44	22	358,010	-	-	-	358,010
45	23	364,483	-	-	-	364,483
46	24	369,741	-	-	-	369,741
47	25	373,731	-	-	-	373,731
48	26	376,413	-	-	-	376,413
49	27	377,760	-	-	-	377,760
50	28	377,761	-	-	-	377,761
51	29	376,416	-	-	-	376,416
52	30	373,742	-	-	-	373,742
53	31	369,767	-	-	-	369,767
54	32	364,535	-	-	-	364,535
55	33	358,100	-	-	-	358,100
56	34	350,528	-	-	-	350,528
57	35	341,897	-	-	-	341,897
58	36	332,292	-	-	-	332,292
59	37	321,807	-	-	-	321,807
60	38	310,543	-	-	-	310,543

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 19.97%

ตารางที่ ข-39 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	146,021	51,744	197,765	-197,765
20	-2	-	146,021	54,964	200,986	-200,986
21	-1	-	146,021	58,256	204,277	-204,277
22	0	-	146,021	61,607	207,628	-207,628
23	1	152,357	-	-	-	152,357
24	2	199,063	-	-	-	199,063
25	3	207,041	-	-	-	207,041
26	4	214,583	-	-	-	214,583
27	5	223,795	-	-	-	223,795
28	6	242,932	-	-	-	242,932
29	7	262,640	-	-	-	262,640
30	8	282,816	-	-	-	282,816
31	9	303,342	-	-	-	303,342
32	10	324,091	-	-	-	324,091
33	11	344,924	-	-	-	344,924
34	12	365,695	-	-	-	365,695
35	13	386,248	-	-	-	386,248
36	14	406,423	-	-	-	406,423
37	15	426,055	-	-	-	426,055
38	16	444,979	-	-	-	444,979
39	17	463,028	-	-	-	463,028
40	18	480,041	-	-	-	480,041
41	19	495,861	-	-	-	495,861
42	20	510,339	-	-	-	510,339
43	21	523,336	-	-	-	523,336
44	22	534,725	-	-	-	534,725
45	23	544,394	-	-	-	544,394
46	24	552,248	-	-	-	552,248
47	25	558,207	-	-	-	558,207
48	26	562,212	-	-	-	562,212
49	27	564,224	-	-	-	564,224
50	28	564,225	-	-	-	564,225
51	29	562,217	-	-	-	562,217
52	30	558,223	-	-	-	558,223
53	31	552,286	-	-	-	552,286
54	32	544,471	-	-	-	544,471
55	33	534,859	-	-	-	534,859
56	34	523,550	-	-	-	523,550
57	35	510,658	-	-	-	510,658
58	36	496,312	-	-	-	496,312
59	37	480,653	-	-	-	480,653
60	38	463,828	-	-	-	463,828
อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 21.88%						

ตารางที่ ข-40 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่างของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	143,256	51,744	195,000	-195,000
20	-2	-	143,256	54,964	198,221	-198,221
21	-1	-	143,256	58,256	201,512	-201,512
22	0	-	143,256	61,607	204,863	-204,863
23	1	239,020	-	-	-	239,020
24	2	312,294	-	-	-	312,294
25	3	324,808	-	-	-	324,808
26	4	336,641	-	-	-	336,641
27	5	351,093	-	-	-	351,093
28	6	381,116	-	-	-	381,116
29	7	412,034	-	-	-	412,034
30	8	443,686	-	-	-	443,686
31	9	475,887	-	-	-	475,887
32	10	508,439	-	-	-	508,439
33	11	541,123	-	-	-	541,123
34	12	573,708	-	-	-	573,708
35	13	605,952	-	-	-	605,952
36	14	637,603	-	-	-	637,603
37	15	668,402	-	-	-	668,402
38	16	698,089	-	-	-	698,089
39	17	726,405	-	-	-	726,405
40	18	753,095	-	-	-	753,095
41	19	777,914	-	-	-	777,914
42	20	800,627	-	-	-	800,627
43	21	821,017	-	-	-	821,017
44	22	838,884	-	-	-	838,884
45	23	854,054	-	-	-	854,054
46	24	866,374	-	-	-	866,374
47	25	875,723	-	-	-	875,723
48	26	882,007	-	-	-	882,007
49	27	885,164	-	-	-	885,164
50	28	885,165	-	-	-	885,165
51	29	882,014	-	-	-	882,014
52	30	875,748	-	-	-	875,748
53	31	866,435	-	-	-	866,435
54	32	854,175	-	-	-	854,175
55	33	839,095	-	-	-	839,095
56	34	821,353	-	-	-	821,353
57	35	801,128	-	-	-	801,128
58	36	778,622	-	-	-	778,622
59	37	754,055	-	-	-	754,055
60	38	727,660	-	-	-	727,660

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 29.02%

ตารางที่ ข-41 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	149,823	51,744	201,567	-201,567
20	-2	-	149,823	54,964	204,788	-204,788
21	-1	-	149,823	58,256	208,079	-208,079
22	0	-	149,823	61,607	211,431	-211,431
23	1	258,583	-	-	-	258,583
24	2	337,854	-	-	-	337,854
25	3	351,393	-	-	-	351,393
26	4	364,194	-	-	-	364,194
27	5	379,829	-	-	-	379,829
28	6	412,309	-	-	-	412,309
29	7	445,758	-	-	-	445,758
30	8	480,000	-	-	-	480,000
31	9	514,837	-	-	-	514,837
32	10	550,052	-	-	-	550,052
33	11	585,412	-	-	-	585,412
34	12	620,664	-	-	-	620,664
35	13	655,547	-	-	-	655,547
36	14	689,788	-	-	-	689,788
37	15	723,108	-	-	-	723,108
38	16	755,225	-	-	-	755,225
39	17	785,859	-	-	-	785,859
40	18	814,733	-	-	-	814,733
41	19	841,583	-	-	-	841,583
42	20	866,155	-	-	-	866,155
43	21	888,214	-	-	-	888,214
44	22	907,544	-	-	-	907,544
45	23	923,955	-	-	-	923,955
46	24	937,284	-	-	-	937,284
47	25	947,397	-	-	-	947,397
48	26	954,195	-	-	-	954,195
49	27	957,611	-	-	-	957,611
50	28	957,612	-	-	-	957,612
51	29	954,204	-	-	-	954,204
52	30	947,425	-	-	-	947,425
53	31	937,349	-	-	-	937,349
54	32	924,085	-	-	-	924,085
55	33	907,772	-	-	-	907,772
56	34	888,578	-	-	-	888,578
57	35	866,698	-	-	-	866,698
58	36	842,350	-	-	-	842,350
59	37	815,771	-	-	-	815,771
60	38	787,217	-	-	-	787,217

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 29.83%

ตารางที่ ข-42 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	108,743	51,744	160,487	-160,487
20	-2	-	108,743	54,964	163,708	-163,708
21	-1	-	108,743	58,256	166,999	-166,999
22	0	-	108,743	61,607	170,350	-170,350
23	1	109,312	-	-	-	109,312
24	2	142,823	-	-	-	142,823
25	3	148,546	-	-	-	148,546
26	4	153,958	-	-	-	153,958
27	5	160,567	-	-	-	160,567
28	6	174,298	-	-	-	174,298
29	7	188,438	-	-	-	188,438
30	8	202,913	-	-	-	202,913
31	9	217,640	-	-	-	217,640
32	10	232,527	-	-	-	232,527
33	11	247,474	-	-	-	247,474
34	12	262,377	-	-	-	262,377
35	13	277,123	-	-	-	277,123
36	14	291,598	-	-	-	291,598
37	15	305,684	-	-	-	305,684
38	16	319,261	-	-	-	319,261
39	17	332,210	-	-	-	332,210
40	18	344,417	-	-	-	344,417
41	19	355,767	-	-	-	355,767
42	20	366,155	-	-	-	366,155
43	21	375,480	-	-	-	375,480
44	22	383,651	-	-	-	383,651
45	23	390,589	-	-	-	390,589
46	24	396,223	-	-	-	396,223
47	25	400,499	-	-	-	400,499
48	26	403,372	-	-	-	403,372
49	27	404,816	-	-	-	404,816
50	28	404,817	-	-	-	404,817
51	29	403,376	-	-	-	403,376
52	30	400,510	-	-	-	400,510
53	31	396,251	-	-	-	396,251
54	32	390,644	-	-	-	390,644
55	33	383,748	-	-	-	383,748
56	34	375,634	-	-	-	375,634
57	35	366,384	-	-	-	366,384
58	36	356,091	-	-	-	356,091
59	37	344,856	-	-	-	344,856
60	38	332,785	-	-	-	332,785

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 20.21%

ตารางที่ ข-43 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	145,062	51,744	196,806	-196,806
20	-2	-	145,062	54,964	200,026	-200,026
21	-1	-	145,062	58,256	203,318	-203,318
22	0	-	145,062	61,607	206,669	-206,669
23	1	150,645	-	-	-	150,645
24	2	196,827	-	-	-	196,827
25	3	204,714	-	-	-	204,714
26	4	212,172	-	-	-	212,172
27	5	221,281	-	-	-	221,281
28	6	240,203	-	-	-	240,203
29	7	259,689	-	-	-	259,689
30	8	279,638	-	-	-	279,638
31	9	299,933	-	-	-	299,933
32	10	320,449	-	-	-	320,449
33	11	341,049	-	-	-	341,049
34	12	361,586	-	-	-	361,586
35	13	381,908	-	-	-	381,908
36	14	401,857	-	-	-	401,857
37	15	421,268	-	-	-	421,268
38	16	439,979	-	-	-	439,979
39	17	457,825	-	-	-	457,825
40	18	474,647	-	-	-	474,647
41	19	490,289	-	-	-	490,289
42	20	504,605	-	-	-	504,605
43	21	517,455	-	-	-	517,455
44	22	528,717	-	-	-	528,717
45	23	538,277	-	-	-	538,277
46	24	546,042	-	-	-	546,042
47	25	551,934	-	-	-	551,934
48	26	555,895	-	-	-	555,895
49	27	557,885	-	-	-	557,885
50	28	557,885	-	-	-	557,885
51	29	555,900	-	-	-	555,900
52	30	551,950	-	-	-	551,950
53	31	546,081	-	-	-	546,081
54	32	538,353	-	-	-	538,353
55	33	528,850	-	-	-	528,850
56	34	517,667	-	-	-	517,667
57	35	504,920	-	-	-	504,920
58	36	490,736	-	-	-	490,736
59	37	475,252	-	-	-	475,252
60	38	458,616	-	-	-	458,616

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 21.80%

ตารางที่ ข-44 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่างของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	154,563	51,744	206,307	-206,307
20	-2	-	154,563	54,964	209,528	-209,528
21	-1	-	154,563	58,256	212,819	-212,819
22	0	-	154,563	61,607	216,170	-216,170
23	1	233,639	-	-	-	233,639
24	2	305,262	-	-	-	305,262
25	3	317,495	-	-	-	317,495
26	4	329,062	-	-	-	329,062
27	5	343,188	-	-	-	343,188
28	6	372,535	-	-	-	372,535
29	7	402,757	-	-	-	402,757
30	8	433,696	-	-	-	433,696
31	9	465,173	-	-	-	465,173
32	10	496,991	-	-	-	496,991
33	11	528,939	-	-	-	528,939
34	12	560,791	-	-	-	560,791
35	13	592,309	-	-	-	592,309
36	14	623,247	-	-	-	623,247
37	15	653,353	-	-	-	653,353
38	16	682,372	-	-	-	682,372
39	17	710,050	-	-	-	710,050
40	18	736,140	-	-	-	736,140
41	19	760,399	-	-	-	760,399
42	20	782,601	-	-	-	782,601
43	21	802,532	-	-	-	802,532
44	22	819,997	-	-	-	819,997
45	23	834,825	-	-	-	834,825
46	24	846,868	-	-	-	846,868
47	25	856,006	-	-	-	856,006
48	26	862,148	-	-	-	862,148
49	27	865,234	-	-	-	865,234
50	28	865,236	-	-	-	865,236
51	29	862,156	-	-	-	862,156
52	30	856,031	-	-	-	856,031
53	31	846,927	-	-	-	846,927
54	32	834,943	-	-	-	834,943
55	33	820,203	-	-	-	820,203
56	34	802,861	-	-	-	802,861
57	35	783,091	-	-	-	783,091
58	36	761,092	-	-	-	761,092
59	37	737,077	-	-	-	737,077
60	38	711,277	-	-	-	711,277

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 27.69%

ตารางที่ ข-45 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	159,169	51,744	210,913	-210,913
20	-2	-	159,169	54,964	214,133	-214,133
21	-1	-	159,169	58,256	217,425	-217,425
22	0	-	159,169	61,607	220,776	-220,776
23	1	257,234	-	-	-	257,234
24	2	336,091	-	-	-	336,091
25	3	349,559	-	-	-	349,559
26	4	362,294	-	-	-	362,294
27	5	377,847	-	-	-	377,847
28	6	410,157	-	-	-	410,157
29	7	443,432	-	-	-	443,432
30	8	477,495	-	-	-	477,495
31	9	512,150	-	-	-	512,150
32	10	547,182	-	-	-	547,182
33	11	582,357	-	-	-	582,357
34	12	617,425	-	-	-	617,425
35	13	652,127	-	-	-	652,127
36	14	686,189	-	-	-	686,189
37	15	719,335	-	-	-	719,335
38	16	751,284	-	-	-	751,284
39	17	781,758	-	-	-	781,758
40	18	810,482	-	-	-	810,482
41	19	837,192	-	-	-	837,192
42	20	861,636	-	-	-	861,636
43	21	883,579	-	-	-	883,579
44	22	902,808	-	-	-	902,808
45	23	919,134	-	-	-	919,134
46	24	932,393	-	-	-	932,393
47	25	942,454	-	-	-	942,454
48	26	949,216	-	-	-	949,216
49	27	952,614	-	-	-	952,614
50	28	952,615	-	-	-	952,615
51	29	949,225	-	-	-	949,225
52	30	942,481	-	-	-	942,481
53	31	932,458	-	-	-	932,458
54	32	919,264	-	-	-	919,264
55	33	903,035	-	-	-	903,035
56	34	883,941	-	-	-	883,941
57	35	862,175	-	-	-	862,175
58	36	837,954	-	-	-	837,954
59	37	811,515	-	-	-	811,515
60	38	783,109	-	-	-	783,109

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 28.96%

ตารางที่ ข-46 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	123,672	51,744	175,416	-175,416
20	-2	-	123,672	54,964	178,636	-178,636
21	-1	-	123,672	58,256	181,927	-181,927
22	0	-	123,672	61,607	185,279	-185,279
23	1	105,115	-	-	-	105,115
24	2	137,339	-	-	-	137,339
25	3	142,842	-	-	-	142,842
26	4	148,046	-	-	-	148,046
27	5	154,402	-	-	-	154,402
28	6	167,605	-	-	-	167,605
29	7	181,202	-	-	-	181,202
30	8	195,122	-	-	-	195,122
31	9	209,283	-	-	-	209,283
32	10	223,598	-	-	-	223,598
33	11	237,972	-	-	-	237,972
34	12	252,302	-	-	-	252,302
35	13	266,482	-	-	-	266,482
36	14	280,401	-	-	-	280,401
37	15	293,946	-	-	-	293,946
38	16	307,002	-	-	-	307,002
39	17	319,454	-	-	-	319,454
40	18	331,192	-	-	-	331,192
41	19	342,107	-	-	-	342,107
42	20	352,095	-	-	-	352,095
43	21	361,062	-	-	-	361,062
44	22	368,920	-	-	-	368,920
45	23	375,591	-	-	-	375,591
46	24	381,009	-	-	-	381,009
47	25	385,121	-	-	-	385,121
48	26	387,884	-	-	-	387,884
49	27	389,272	-	-	-	389,272
50	28	389,273	-	-	-	389,273
51	29	387,887	-	-	-	387,887
52	30	385,132	-	-	-	385,132
53	31	381,036	-	-	-	381,036
54	32	375,644	-	-	-	375,644
55	33	369,013	-	-	-	369,013
56	34	361,210	-	-	-	361,210
57	35	352,316	-	-	-	352,316
58	36	342,418	-	-	-	342,418
59	37	331,614	-	-	-	331,614
60	38	320,006	-	-	-	320,006

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 18.68%

ตารางที่ ข-47 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	112,968	51,744	164,712	-164,712
20	-2	-	112,968	54,964	167,932	-167,932
21	-1	-	112,968	58,256	171,223	-171,223
22	0	-	112,968	61,607	174,575	-174,575
23	1	97,774	-	-	-	97,774
24	2	127,747	-	-	-	127,747
25	3	132,866	-	-	-	132,866
26	4	137,707	-	-	-	137,707
27	5	143,619	-	-	-	143,619
28	6	155,900	-	-	-	155,900
29	7	168,547	-	-	-	168,547
30	8	181,495	-	-	-	181,495
31	9	194,667	-	-	-	194,667
32	10	207,982	-	-	-	207,982
33	11	221,352	-	-	-	221,352
34	12	234,682	-	-	-	234,682
35	13	247,872	-	-	-	247,872
36	14	260,819	-	-	-	260,819
37	15	273,417	-	-	-	273,417
38	16	285,561	-	-	-	285,561
39	17	297,144	-	-	-	297,144
40	18	308,062	-	-	-	308,062
41	19	318,214	-	-	-	318,214
42	20	327,505	-	-	-	327,505
43	21	335,846	-	-	-	335,846
44	22	343,155	-	-	-	343,155
45	23	349,360	-	-	-	349,360
46	24	354,400	-	-	-	354,400
47	25	358,224	-	-	-	358,224
48	26	360,795	-	-	-	360,795
49	27	362,086	-	-	-	362,086
50	28	362,087	-	-	-	362,087
51	29	360,798	-	-	-	360,798
52	30	358,235	-	-	-	358,235
53	31	354,425	-	-	-	354,425
54	32	349,410	-	-	-	349,410
55	33	343,241	-	-	-	343,241
56	34	335,984	-	-	-	335,984
57	35	327,711	-	-	-	327,711
58	36	318,504	-	-	-	318,504
59	37	308,455	-	-	-	308,455
60	38	297,658	-	-	-	297,658
อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 18.55%						

ตารางที่ ข-48 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่างของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	142,824	51,744	194,568	-194,568
20	-2	-	142,824	54,964	197,789	-197,789
21	-1	-	142,824	58,256	201,080	-201,080
22	0	-	142,824	61,607	204,432	-204,432
23	1	188,010	-	-	-	188,010
24	2	245,645	-	-	-	245,645
25	3	255,489	-	-	-	255,489
26	4	264,797	-	-	-	264,797
27	5	276,165	-	-	-	276,165
28	6	299,780	-	-	-	299,780
29	7	324,100	-	-	-	324,100
30	8	348,996	-	-	-	348,996
31	9	374,326	-	-	-	374,326
32	10	399,930	-	-	-	399,930
33	11	425,639	-	-	-	425,639
34	12	451,270	-	-	-	451,270
35	13	476,633	-	-	-	476,633
36	14	501,529	-	-	-	501,529
37	15	525,755	-	-	-	525,755
38	16	549,106	-	-	-	549,106
39	17	571,379	-	-	-	571,379
40	18	592,374	-	-	-	592,374
41	19	611,896	-	-	-	611,896
42	20	629,761	-	-	-	629,761
43	21	645,800	-	-	-	645,800
44	22	659,854	-	-	-	659,854
45	23	671,786	-	-	-	671,786
46	24	681,477	-	-	-	681,477
47	25	688,830	-	-	-	688,830
48	26	693,773	-	-	-	693,773
49	27	696,256	-	-	-	696,256
50	28	696,258	-	-	-	696,258
51	29	693,779	-	-	-	693,779
52	30	688,850	-	-	-	688,850
53	31	681,525	-	-	-	681,525
54	32	671,881	-	-	-	671,881
55	33	660,020	-	-	-	660,020
56	34	646,064	-	-	-	646,064
57	35	630,156	-	-	-	630,156
58	36	612,453	-	-	-	612,453
59	37	593,128	-	-	-	593,128
60	38	572,367	-	-	-	572,367

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 25.14%

ตารางที่ ข-49 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	163,615	51,744	215,359	-215,359
20	-2	-	163,615	54,964	218,580	-218,580
21	-1	-	163,615	58,256	221,871	-221,871
22	0	-	163,615	61,607	225,222	-225,222
23	1	218,118	-	-	-	218,118
24	2	284,984	-	-	-	284,984
25	3	296,404	-	-	-	296,404
26	4	307,202	-	-	-	307,202
27	5	320,390	-	-	-	320,390
28	6	347,787	-	-	-	347,787
29	7	376,002	-	-	-	376,002
30	8	404,886	-	-	-	404,886
31	9	434,271	-	-	-	434,271
32	10	463,976	-	-	-	463,976
33	11	493,802	-	-	-	493,802
34	12	523,538	-	-	-	523,538
35	13	552,962	-	-	-	552,962
36	14	581,845	-	-	-	581,845
37	15	609,951	-	-	-	609,951
38	16	637,042	-	-	-	637,042
39	17	662,881	-	-	-	662,881
40	18	687,238	-	-	-	687,238
41	19	709,886	-	-	-	709,886
42	20	730,613	-	-	-	730,613
43	21	749,219	-	-	-	749,219
44	22	765,525	-	-	-	765,525
45	23	779,367	-	-	-	779,367
46	24	790,610	-	-	-	790,610
47	25	799,141	-	-	-	799,141
48	26	804,876	-	-	-	804,876
49	27	807,757	-	-	-	807,757
50	28	807,758	-	-	-	807,758
51	29	804,883	-	-	-	804,883
52	30	799,164	-	-	-	799,164
53	31	790,666	-	-	-	790,666
54	32	779,477	-	-	-	779,477
55	33	765,717	-	-	-	765,717
56	34	749,526	-	-	-	749,526
57	35	731,070	-	-	-	731,070
58	36	710,532	-	-	-	710,532
59	37	688,113	-	-	-	688,113
60	38	664,027	-	-	-	664,027

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 25.90%

ตารางที่ ข-50 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	135,470	51,744	187,214	-187,214
20	-2	-	135,470	54,964	190,434	-190,434
21	-1	-	135,470	58,256	193,725	-193,725
22	0	-	135,470	61,607	197,077	-197,077
23	1	106,108	-	-	-	106,108
24	2	138,637	-	-	-	138,637
25	3	144,192	-	-	-	144,192
26	4	149,446	-	-	-	149,446
27	5	155,861	-	-	-	155,861
28	6	169,189	-	-	-	169,189
29	7	182,915	-	-	-	182,915
30	8	196,966	-	-	-	196,966
31	9	211,261	-	-	-	211,261
32	10	225,712	-	-	-	225,712
33	11	240,221	-	-	-	240,221
34	12	254,687	-	-	-	254,687
35	13	269,001	-	-	-	269,001
36	14	283,052	-	-	-	283,052
37	15	296,724	-	-	-	296,724
38	16	309,903	-	-	-	309,903
39	17	322,474	-	-	-	322,474
40	18	334,322	-	-	-	334,322
41	19	345,340	-	-	-	345,340
42	20	355,423	-	-	-	355,423
43	21	364,475	-	-	-	364,475
44	22	372,407	-	-	-	372,407
45	23	379,141	-	-	-	379,141
46	24	384,610	-	-	-	384,610
47	25	388,760	-	-	-	388,760
48	26	391,550	-	-	-	391,550
49	27	392,952	-	-	-	392,952
50	28	392,952	-	-	-	392,952
51	29	391,553	-	-	-	391,553
52	30	388,772	-	-	-	388,772
53	31	384,637	-	-	-	384,637
54	32	379,195	-	-	-	379,195
55	33	372,500	-	-	-	372,500
56	34	364,624	-	-	-	364,624
57	35	355,646	-	-	-	355,646
58	36	345,655	-	-	-	345,655
59	37	334,748	-	-	-	334,748
60	38	323,031	-	-	-	323,031

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 18.05%

ตารางที่ ข-51 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	117,916	51,744	169,660	-169,660
20	-2	-	117,916	54,964	172,880	-172,880
21	-1	-	117,916	58,256	176,171	-176,171
22	0	-	117,916	61,607	179,523	-179,523
23	1	99,940	-	-	-	99,940
24	2	130,578	-	-	-	130,578
25	3	135,811	-	-	-	135,811
26	4	140,758	-	-	-	140,758
27	5	146,801	-	-	-	146,801
28	6	159,354	-	-	-	159,354
29	7	172,282	-	-	-	172,282
30	8	185,516	-	-	-	185,516
31	9	198,981	-	-	-	198,981
32	10	212,591	-	-	-	212,591
33	11	226,257	-	-	-	226,257
34	12	239,882	-	-	-	239,882
35	13	253,364	-	-	-	253,364
36	14	266,598	-	-	-	266,598
37	15	279,476	-	-	-	279,476
38	16	291,889	-	-	-	291,889
39	17	303,729	-	-	-	303,729
40	18	314,889	-	-	-	314,889
41	19	325,266	-	-	-	325,266
42	20	334,763	-	-	-	334,763
43	21	343,288	-	-	-	343,288
44	22	350,759	-	-	-	350,759
45	23	357,102	-	-	-	357,102
46	24	362,253	-	-	-	362,253
47	25	366,162	-	-	-	366,162
48	26	368,790	-	-	-	368,790
49	27	370,110	-	-	-	370,110
50	28	370,110	-	-	-	370,110
51	29	368,793	-	-	-	368,793
52	30	366,173	-	-	-	366,173
53	31	362,279	-	-	-	362,279
54	32	357,152	-	-	-	357,152
55	33	350,847	-	-	-	350,847
56	34	343,429	-	-	-	343,429
57	35	334,973	-	-	-	334,973
58	36	325,562	-	-	-	325,562
59	37	315,290	-	-	-	315,290
60	38	304,254	-	-	-	304,254
อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 18.47%						

ตารางที่ ข-52 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่างของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	148,057	51,744	199,801	-199,801
20	-2	-	148,057	54,964	203,021	-203,021
21	-1	-	148,057	58,256	206,313	-206,313
22	0	-	148,057	61,607	209,664	-209,664
23	1	182,244	-	-	-	182,244
24	2	238,112	-	-	-	238,112
25	3	247,654	-	-	-	247,654
26	4	256,676	-	-	-	256,676
27	5	267,695	-	-	-	267,695
28	6	290,586	-	-	-	290,586
29	7	314,160	-	-	-	314,160
30	8	338,293	-	-	-	338,293
31	9	362,846	-	-	-	362,846
32	10	387,665	-	-	-	387,665
33	11	412,585	-	-	-	412,585
34	12	437,430	-	-	-	437,430
35	13	462,015	-	-	-	462,015
36	14	486,148	-	-	-	486,148
37	15	509,631	-	-	-	509,631
38	16	532,266	-	-	-	532,266
39	17	553,856	-	-	-	553,856
40	18	574,206	-	-	-	574,206
41	19	593,129	-	-	-	593,129
42	20	610,447	-	-	-	610,447
43	21	625,994	-	-	-	625,994
44	22	639,617	-	-	-	639,617
45	23	651,183	-	-	-	651,183
46	24	660,577	-	-	-	660,577
47	25	667,705	-	-	-	667,705
48	26	672,496	-	-	-	672,496
49	27	674,903	-	-	-	674,903
50	28	674,904	-	-	-	674,904
51	29	672,502	-	-	-	672,502
52	30	667,724	-	-	-	667,724
53	31	660,623	-	-	-	660,623
54	32	651,275	-	-	-	651,275
55	33	639,778	-	-	-	639,778
56	34	626,250	-	-	-	626,250
57	35	610,829	-	-	-	610,829
58	36	593,669	-	-	-	593,669
59	37	574,938	-	-	-	574,938
60	38	554,813	-	-	-	554,813

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 24.28%

ตารางที่ ข-53 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	143,019	51,744	194,763	-194,763
20	-2	-	143,019	54,964	197,984	-197,984
21	-1	-	143,019	58,256	201,275	-201,275
22	0	-	143,019	61,607	204,626	-204,626
23	1	189,251	-	-	-	189,251
24	2	247,268	-	-	-	247,268
25	3	257,177	-	-	-	257,177
26	4	266,546	-	-	-	266,546
27	5	277,988	-	-	-	277,988
28	6	301,760	-	-	-	301,760
29	7	326,240	-	-	-	326,240
30	8	351,301	-	-	-	351,301
31	9	376,798	-	-	-	376,798
32	10	402,571	-	-	-	402,571
33	11	428,450	-	-	-	428,450
34	12	454,250	-	-	-	454,250
35	13	479,780	-	-	-	479,780
36	14	504,841	-	-	-	504,841
37	15	529,227	-	-	-	529,227
38	16	552,732	-	-	-	552,732
39	17	575,152	-	-	-	575,152
40	18	596,285	-	-	-	596,285
41	19	615,936	-	-	-	615,936
42	20	633,920	-	-	-	633,920
43	21	650,064	-	-	-	650,064
44	22	664,211	-	-	-	664,211
45	23	676,222	-	-	-	676,222
46	24	685,977	-	-	-	685,977
47	25	693,379	-	-	-	693,379
48	26	698,354	-	-	-	698,354
49	27	700,854	-	-	-	700,854
50	28	700,855	-	-	-	700,855
51	29	698,361	-	-	-	698,361
52	30	693,399	-	-	-	693,399
53	31	686,025	-	-	-	686,025
54	32	676,318	-	-	-	676,318
55	33	664,378	-	-	-	664,378
56	34	650,330	-	-	-	650,330
57	35	634,317	-	-	-	634,317
58	36	616,497	-	-	-	616,497
59	37	597,045	-	-	-	597,045
60	38	576,146	-	-	-	576,146

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 25.23%

ตารางที่ ข-54 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยรังสิต

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	210,722	51,744	262,466	-262,466
20	-2	-	210,722	54,964	265,687	-265,687
21	-1	-	210,722	58,256	268,978	-268,978
22	0	-	210,722	61,607	272,330	-272,330
23	1	145,315	-	-	-	145,315
24	2	189,863	-	-	-	189,863
25	3	197,471	-	-	-	197,471
26	4	204,665	-	-	-	204,665
27	5	213,451	-	-	-	213,451
28	6	231,704	-	-	-	231,704
29	7	250,501	-	-	-	250,501
30	8	269,744	-	-	-	269,744
31	9	289,321	-	-	-	289,321
32	10	309,111	-	-	-	309,111
33	11	328,982	-	-	-	328,982
34	12	348,793	-	-	-	348,793
35	13	368,396	-	-	-	368,396
36	14	387,638	-	-	-	387,638
37	15	406,363	-	-	-	406,363
38	16	424,411	-	-	-	424,411
39	17	441,627	-	-	-	441,627
40	18	457,853	-	-	-	457,853
41	19	472,942	-	-	-	472,942
42	20	486,751	-	-	-	486,751
43	21	499,147	-	-	-	499,147
44	22	510,010	-	-	-	510,010
45	23	519,232	-	-	-	519,232
46	24	526,722	-	-	-	526,722
47	25	532,406	-	-	-	532,406
48	26	536,226	-	-	-	536,226
49	27	538,146	-	-	-	538,146
50	28	538,146	-	-	-	538,146
51	29	536,231	-	-	-	536,231
52	30	532,421	-	-	-	532,421
53	31	526,759	-	-	-	526,759
54	32	519,305	-	-	-	519,305
55	33	510,138	-	-	-	510,138
56	34	499,351	-	-	-	499,351
57	35	487,055	-	-	-	487,055
58	36	473,373	-	-	-	473,373
59	37	458,437	-	-	-	458,437
60	38	442,390	-	-	-	442,390

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 17.85%

ตารางที่ ข-55 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่างของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	217,351	51,744	269,095	-269,095
20	-2	-	217,351	54,964	272,316	-272,316
21	-1	-	217,351	58,256	275,607	-275,607
22	0	-	217,351	61,607	278,958	-278,958
23	1	186,473	-	-	-	186,473
24	2	243,638	-	-	-	243,638
25	3	253,401	-	-	-	253,401
26	4	262,633	-	-	-	262,633
27	5	273,908	-	-	-	273,908
28	6	297,330	-	-	-	297,330
29	7	321,451	-	-	-	321,451
30	8	346,144	-	-	-	346,144
31	9	371,266	-	-	-	371,266
32	10	396,662	-	-	-	396,662
33	11	422,160	-	-	-	422,160
34	12	447,582	-	-	-	447,582
35	13	472,738	-	-	-	472,738
36	14	497,430	-	-	-	497,430
37	15	521,458	-	-	-	521,458
38	16	544,619	-	-	-	544,619
39	17	566,710	-	-	-	566,710
40	18	587,532	-	-	-	587,532
41	19	606,895	-	-	-	606,895
42	20	624,614	-	-	-	624,614
43	21	640,522	-	-	-	640,522
44	22	654,461	-	-	-	654,461
45	23	666,296	-	-	-	666,296
46	24	675,907	-	-	-	675,907
47	25	683,201	-	-	-	683,201
48	26	688,103	-	-	-	688,103
49	27	690,566	-	-	-	690,566
50	28	690,567	-	-	-	690,567
51	29	688,109	-	-	-	688,109
52	30	683,220	-	-	-	683,220
53	31	675,955	-	-	-	675,955
54	32	666,390	-	-	-	666,390
55	33	654,626	-	-	-	654,626
56	34	640,784	-	-	-	640,784
57	35	625,005	-	-	-	625,005
58	36	607,447	-	-	-	607,447
59	37	588,281	-	-	-	588,281
60	38	567,689	-	-	-	567,689

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 20.56%

ตารางที่ ข-56 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยรังสิต

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	230,497	51,744	282,241	-282,241
20	-2	-	230,497	54,964	285,461	-285,461
21	-1	-	230,497	58,256	288,752	-288,752
22	0	-	230,497	61,607	292,104	-292,104
23	1	195,577	-	-	-	195,577
24	2	255,532	-	-	-	255,532
25	3	265,772	-	-	-	265,772
26	4	275,455	-	-	-	275,455
27	5	287,280	-	-	-	287,280
28	6	311,846	-	-	-	311,846
29	7	337,144	-	-	-	337,144
30	8	363,043	-	-	-	363,043
31	9	389,392	-	-	-	389,392
32	10	416,027	-	-	-	416,027
33	11	442,770	-	-	-	442,770
34	12	469,433	-	-	-	469,433
35	13	495,817	-	-	-	495,817
36	14	521,715	-	-	-	521,715
37	15	546,916	-	-	-	546,916
38	16	571,207	-	-	-	571,207
39	17	594,376	-	-	-	594,376
40	18	616,216	-	-	-	616,216
41	19	636,523	-	-	-	636,523
42	20	655,108	-	-	-	655,108
43	21	671,792	-	-	-	671,792
44	22	686,412	-	-	-	686,412
45	23	698,824	-	-	-	698,824
46	24	708,905	-	-	-	708,905
47	25	716,555	-	-	-	716,555
48	26	721,696	-	-	-	721,696
49	27	724,280	-	-	-	724,280
50	28	724,281	-	-	-	724,281
51	29	721,703	-	-	-	721,703
52	30	716,575	-	-	-	716,575
53	31	708,955	-	-	-	708,955
54	32	698,923	-	-	-	698,923
55	33	686,585	-	-	-	686,585
56	34	672,067	-	-	-	672,067
57	35	655,518	-	-	-	655,518
58	36	637,103	-	-	-	637,103
59	37	617,001	-	-	-	617,001
60	38	595,404	-	-	-	595,404

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 20.57%

ตารางที่ ข-57 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	182,634	51,744	234,378	-234,378
20	-2	-	182,634	54,964	237,598	-237,598
21	-1	-	182,634	58,256	240,889	-240,889
22	0	-	182,634	61,607	244,241	-244,241
23	1	102,583	-	-	-	102,583
24	2	134,030	-	-	-	134,030
25	3	139,402	-	-	-	139,402
26	4	144,480	-	-	-	144,480
27	5	150,682	-	-	-	150,682
28	6	163,568	-	-	-	163,568
29	7	176,837	-	-	-	176,837
30	8	190,421	-	-	-	190,421
31	9	204,242	-	-	-	204,242
32	10	218,212	-	-	-	218,212
33	11	232,239	-	-	-	232,239
34	12	246,225	-	-	-	246,225
35	13	260,063	-	-	-	260,063
36	14	273,647	-	-	-	273,647
37	15	286,865	-	-	-	286,865
38	16	299,606	-	-	-	299,606
39	17	311,759	-	-	-	311,759
40	18	323,214	-	-	-	323,214
41	19	333,866	-	-	-	333,866
42	20	343,614	-	-	-	343,614
43	21	352,365	-	-	-	352,365
44	22	360,033	-	-	-	360,033
45	23	366,543	-	-	-	366,543
46	24	371,831	-	-	-	371,831
47	25	375,843	-	-	-	375,843
48	26	378,540	-	-	-	378,540
49	27	379,895	-	-	-	379,895
50	28	379,896	-	-	-	379,896
51	29	378,544	-	-	-	378,544
52	30	375,854	-	-	-	375,854
53	31	371,857	-	-	-	371,857
54	32	366,595	-	-	-	366,595
55	33	360,124	-	-	-	360,124
56	34	352,509	-	-	-	352,509
57	35	343,829	-	-	-	343,829
58	36	334,170	-	-	-	334,170
59	37	323,626	-	-	-	323,626
60	38	312,298	-	-	-	312,298

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 15.33%

ตารางที่ ข-58 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	183,848	51,744	235,593	-235,593
20	-2	-	183,848	54,964	238,813	-238,813
21	-1	-	183,848	58,256	242,104	-242,104
22	0	-	183,848	61,607	245,456	-245,456
23	1	140,696	-	-	-	140,696
24	2	183,828	-	-	-	183,828
25	3	191,194	-	-	-	191,194
26	4	198,160	-	-	-	198,160
27	5	206,667	-	-	-	206,667
28	6	224,339	-	-	-	224,339
29	7	242,539	-	-	-	242,539
30	8	261,170	-	-	-	261,170
31	9	280,125	-	-	-	280,125
32	10	299,286	-	-	-	299,286
33	11	318,525	-	-	-	318,525
34	12	337,706	-	-	-	337,706
35	13	356,686	-	-	-	356,686
36	14	375,317	-	-	-	375,317
37	15	393,447	-	-	-	393,447
38	16	410,922	-	-	-	410,922
39	17	427,590	-	-	-	427,590
40	18	443,300	-	-	-	443,300
41	19	457,910	-	-	-	457,910
42	20	471,279	-	-	-	471,279
43	21	483,282	-	-	-	483,282
44	22	493,799	-	-	-	493,799
45	23	502,728	-	-	-	502,728
46	24	509,981	-	-	-	509,981
47	25	515,484	-	-	-	515,484
48	26	519,182	-	-	-	519,182
49	27	521,041	-	-	-	521,041
50	28	521,042	-	-	-	521,042
51	29	519,187	-	-	-	519,187
52	30	515,498	-	-	-	515,498
53	31	510,016	-	-	-	510,016
54	32	502,799	-	-	-	502,799
55	33	493,923	-	-	-	493,923
56	34	483,480	-	-	-	483,480
57	35	471,574	-	-	-	471,574
58	36	458,327	-	-	-	458,327
59	37	443,865	-	-	-	443,865
60	38	428,328	-	-	-	428,328

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 18.71%

ตารางที่ ข-59 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่างของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	225,630	51,744	277,375	-277,375
20	-2	-	225,630	54,964	280,595	-280,595
21	-1	-	225,630	58,256	283,886	-283,886
22	0	-	225,630	61,607	287,238	-287,238
23	1	187,443	-	-	-	187,443
24	2	244,905	-	-	-	244,905
25	3	254,719	-	-	-	254,719
26	4	263,999	-	-	-	263,999
27	5	275,332	-	-	-	275,332
28	6	298,876	-	-	-	298,876
29	7	323,123	-	-	-	323,123
30	8	347,944	-	-	-	347,944
31	9	373,197	-	-	-	373,197
32	10	398,724	-	-	-	398,724
33	11	424,355	-	-	-	424,355
34	12	449,910	-	-	-	449,910
35	13	475,196	-	-	-	475,196
36	14	500,017	-	-	-	500,017
37	15	524,170	-	-	-	524,170
38	16	547,451	-	-	-	547,451
39	17	569,656	-	-	-	569,656
40	18	590,587	-	-	-	590,587
41	19	610,050	-	-	-	610,050
42	20	627,862	-	-	-	627,862
43	21	643,852	-	-	-	643,852
44	22	657,864	-	-	-	657,864
45	23	669,760	-	-	-	669,760
46	24	679,422	-	-	-	679,422
47	25	686,753	-	-	-	686,753
48	26	691,681	-	-	-	691,681
49	27	694,157	-	-	-	694,157
50	28	694,158	-	-	-	694,158
51	29	691,687	-	-	-	691,687
52	30	686,773	-	-	-	686,773
53	31	679,470	-	-	-	679,470
54	32	669,855	-	-	-	669,855
55	33	658,030	-	-	-	658,030
56	34	644,116	-	-	-	644,116
57	35	628,255	-	-	-	628,255
58	36	610,606	-	-	-	610,606
59	37	591,340	-	-	-	591,340
60	38	570,641	-	-	-	570,641

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 20.25%

ตารางที่ ข-60 การคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคมของบัณฑิตปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

อายุ	ปีที่	ความแตกต่างของเงินได้	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม	ผลต่างระหว่างความแตกต่าง ของเงินได้กับต้นทุน
19	-3	-	238,148	51,744	289,892	-289,892
20	-2	-	238,148	54,964	293,113	-293,113
21	-1	-	238,148	58,256	296,404	-296,404
22	0	-	238,148	61,607	299,755	-299,755
23	1	201,624	-	-	-	201,624
24	2	263,433	-	-	-	263,433
25	3	273,990	-	-	-	273,990
26	4	283,972	-	-	-	283,972
27	5	296,163	-	-	-	296,163
28	6	321,488	-	-	-	321,488
29	7	347,569	-	-	-	347,569
30	8	374,268	-	-	-	374,268
31	9	401,432	-	-	-	401,432
32	10	428,890	-	-	-	428,890
33	11	456,461	-	-	-	456,461
34	12	483,948	-	-	-	483,948
35	13	511,147	-	-	-	511,147
36	14	537,846	-	-	-	537,846
37	15	563,826	-	-	-	563,826
38	16	588,869	-	-	-	588,869
39	17	612,755	-	-	-	612,755
40	18	635,269	-	-	-	635,269
41	19	656,205	-	-	-	656,205
42	20	675,364	-	-	-	675,364
43	21	692,564	-	-	-	692,564
44	22	707,636	-	-	-	707,636
45	23	720,432	-	-	-	720,432
46	24	730,825	-	-	-	730,825
47	25	738,711	-	-	-	738,711
48	26	744,011	-	-	-	744,011
49	27	746,674	-	-	-	746,674
50	28	746,675	-	-	-	746,675
51	29	744,018	-	-	-	744,018
52	30	738,732	-	-	-	738,732
53	31	730,876	-	-	-	730,876
54	32	720,534	-	-	-	720,534
55	33	707,814	-	-	-	707,814
56	34	692,847	-	-	-	692,847
57	35	675,787	-	-	-	675,787
58	36	656,802	-	-	-	656,802
59	37	636,078	-	-	-	636,078
60	38	613,813	-	-	-	613,813

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา (IRR: Internal Rate of Return) = 20.62%

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายอัคนันท์ เตชไกรชนะ เกิดเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2526 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2 ในปีการศึกษา พ.ศ.2544 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปีการศึกษา พ.ศ.2548 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปีการศึกษา พ.ศ. 2550 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. 2551